DİRİLİŞ VE DİRENİŞ

ANI

AZAD ARARAT

Giriş

Bir süredir düşünüyordum, yaşamımı yazıp yazmama konusunda, bugün karar verdim ve yazacağım. Yazmak kutsal bir eylem olsa gerek. Çünkü insan kendinden sonraki nesiller için bir şeyler miras bırakmak ister. Ve yaşamı yeniden anlamlandırmak ister. Hem de tekrar tekrar.

Biz Kurdiler´de yazma kültürü çok gelişkin değildir. 1950li yıllara kadarda geçerli olan sözlü anlatımdı. Ama artık yazmak ve bu yolla tarihe not düşmek de kültürümüzde var.

Ben, daha önce, çeşitli yaşlarda olmak üzere, üç kere günlük tuttum ve sonrasında da bunları hep yırtıp attım. Günlüklerimi yırttıktan sonrada hep pişman oldum. Şimdi keşke günlüklerimi yırtmasaydım diyorum. Bunun için her zaman hayıflanıyorum. Bununda nedeni şu olabilir: Ben hep iyi ve güzel şeyler yazmayı hayal ediyordum. Ancak yaşamın dili böyle değildi. Yaşadıklarım daha çok güzel olmayan yakışıksız şeylerdi. Yazdıklarım daha çok yakışıksız şeyler olunca günlüklerimi yırtıp atıyordum. Bana göre yaşam bu kadar çirkin olmamalıydı.

İlk günlüğümü sekiz yaşında tutmaya başladım. O zaman bizim evde bir radyomuz vardı. Ben sürekli bu radyo dinliyordum. O zamandan beride radyokoliğim diyebilirim. Radyo dinlemeyi çok severim. Çocuk yaşımda radyo dinlerken, radyodaki çocuklara dönük programlarda günlük tutmanın öneminden söz edilirdi. Bende bundan etkilenerek günlük tutmaya başladım. Benim yazacak çok iyi şeylerim yoktu. Bu nedenle günlük tutmaktan vazgeçtim. İkinci kez 1994 yılında Önderlik sahasında günlük tutmaya başladım.

Zaten yönüm gerillacılığa dönüktü. Devamla gerillada da anılar ve günlükler yazarım diye düşünmüştüm. Ancak biz Önderlik sahasından ayrılırken günlük vb. şeyleri yanımızda getirmememiz gerektiği söylendi. Bununda nedeni güvenlik idi. Günlük yazdığım defterin başka bir araçla bana ulaştırılacağı söylendi. Günlük dışında başka eşyalarım da vardı ancak bunların hiç biri bize ulaştırılmadı. Yani ülkeye gelişimizi organize edenler bize yalan söylemişti. Bu nedenle de tekrar günlük yazmadım. Üçüncü günlük tutmam ne zaman başladı hatırlamıyorum ama 2004 yılında Mawa bölgesindeyken, yine günlüklerimde yaşama layık olmayan, Önderliğin çizdiği, bizden beklediği yaşama göre olmayan, yaşam dışı bir çok şey yazmıştım. Sonrasında bu kadar da olmaz deyip günlüklerimi yırtıp attım.

Ama şimdi anılarımı yazmak, günlük tutmak istiyorum. Kendimce ve birazda farklı bir tarzda. Belki bir gün bundan yararlanan aydın ve yazarlar olur. Belki de ilerde filmlere konu olur. Belki de hiçbir şey olmaz. Bunları ben, yani yaşadıklarımı, aileme ve aile çevreme gönderirim. Onlar da nasıl yaşadığımı öğrenmiş olurlar. Çünkü ben, koca bir yaşamı, ailem ve halkım için yaşadım.

Bazı Anekdotlar

Anekdot 1

İsim ve doğum hikayemi anlatmalıyım; ismim Senayi. Yıllarca ismimin anlamı üzerinde düşündüm. Ne anlama geldiğini bilmek istiyordum. Çünkü çocukluk ve gençlik yıllarımda ismimle hep alay edilirdi. Bana hep Sanayi diye hitap edilirdi. Durum böyle olunca da ismimden farklı anlam çıkıyordu. Anneme birkaç kez ismimin anlamını sorduysam da cevap alamadım. Birden fazla takma isimlerim de vardı. Bana "Gayê Kalbub" da derlerdi. Kalbub, bir şeyhin adı ve bu şeyhin çok güçlü bir boğası varmış. Bende fiziken güçlü olduğum için güçlü olan bu boğaya atfen bana Gayê Kalbub diyorlar. Ayrıca Şahin ve Gültekin isimleriyle de çağrılıyordum. Bana sevecenlik gösterileceği zaman bu isimlerle hitap edilirdi.

Anekdot 2

Soyadım Bozkurt adım gibi soyadımda sorunludur. Çünkü o da spekülasyonlara neden oluyor. Bozkurt Türkiye'de faşistlerin sembolüdür bilinir. Bu nedenle niçin soyadımız Bozkurt'tur diye sorulur hep. Solcu geçinen Torbalı'da olunca insan, bu soru daha çok soruluyor. Çok küçük yaştayken dedeme sordum, şöyle demişti: "Biz tarlada bir ağacın altında dinlenme esnasındayken birileri geldi soyadı kanununun çıktığını söyledi ve bizim soyadımızın da Bozkurt olduğunu bildirdi, ardından bu soyadını kayda geçirip gittiler".

Anekdot 3

Doğum: gün, ay, yıl olarak; Çêrmûg'ten Torbalı ilçesine göç ettiğimizde nüfus kayıtları Torbalı'ya alınmıştı. Babamın da çocukları çok ve okuma yazma bilmezler. Yanlışlıklar sonucu benim doğum günüm birkaç yıl küçük yazılmıştı. Genç bir yaşa geldiğimde, muhtemelen on altı, babamı mahkemeye verdim. Bunun sonucunda muayeneden geçtim ve buna göre ben 1969 doğumluyum. Mahkemede hakim: "Neden yaşını büyütmek istiyorsun, erken askere gitmek için mi"? Diye sormuştu ama ben: "Hayır, yaşımın kimlikte doğru yazılmış olmasını istiyorum" demiştim. Mahkemeye babamla birlikte gitmiştim. Yani ben babasını mahkemeye vermiş biriyim. Kürtlerde, genelde olduğu gibi bizde de, doğum günü ve ay bilinmez. Tek bildiğim annemim "karın çok yağdığı bir kışta" benim dünyaya gelmiş olduğumu söylediğidir. Ve de bebekken ben tombul biriymişim, beşikten düştüğümde bana bir şey olmazmış.

Anekdot 4

İkinci doğumum, adım, soyadım ve yaşamım: adım, Azad yani Özgür. Saflara katılmaya karar verdiğimde, kendime bir kod isim almam gerekiyordu. Bir gün, Almanya´da iken, Frankfurt'tan Giessen'e gidiyorduk. Araçta iki yurtsever kardeşle beraberdim. Kendilerine bana bir isim takmalarını önerdim ancak kabul etmediler ve sen kendine bir isim ver dediler. Israrıma rağmen bana isim vermeyi red ettiler. Bunun üzerine bende "Özgür'ün Kürtçesi" nedir dedim ki o zaman Kurmancî konuşmasını bilmiyorum. Onlarda bana "Azad" dediler. Bende tamam adım Azad olsun dedim.

Anekdot 5

Benim soyadım: Ararat'tır. Avrupa´dan, Önderlik sahasına, Şam'a geldiğimde, Parti Merkez Okulunda, beş ya da altı Azad isimli arkadaş vardı. Karışıklığı önlemek için soyadı almam gerekti. Gene ben bana bir soyadının verilmesini önerdim. Ama o an benimle konuşan arkadaş kabul etmedi. Bunun üzerine biraz düşünüp Ararat dedim. Neden Ararat? Çünkü ben Ağrı dağını severim. Okulda iken Türkiyenin en büyük dağı denmişti ve buda benim çok hoşuma gitmişti. Türkiyenin en yüksek dağının benim ülkemde olması bana harikulade gelmişti. Bu bir, ikincisi ise ben Ermeni halkını severim. Çünkü nasıl katledildiklerini ninem ve dedemden defalarca dinlemiştim. Bizimkiler onlardan bazılarını mağaralarda beslemişler. Ama çoğu katledilmiş. Bu nedenle olsa gerek, Ermeni halkını seviyorum. Türkiyenin en yüksek dağı ve adı da Ermenice Ararat. Bu nedenle soyadımın Ararat olmasını istedim. Ararat isminin Ar yani ateş kelimesinden türetildiği ve aryen kökenli bir kelime olduğu da söyleniyor. Ama konu hakkında o zaman ki bilgim böyleydi.

Anekdot 6

08.08.1992. Daha yeni gittiğim Almanya'nın Giessen şehrinden bu tarihte PKK'ye katıldım. 13.08.1994 tarihinde Önderlik sahasına geldim. 26.11.1994 günü ise Önderlikle vedalaşıp ülkeye gelmek için yola çıktık.

Başlangıç

1969 yılının bilmem hangi ayının bilmem hangi gündüzü ya da gecesinde dünyaya geldim. Doğduğum yerleri pek fazla bilmem ama bazı anılarım var ki hiç hafızamdan silinmiyor. Bizim köyün adı Hesto'dur. Bizde aşiret izleri pek belirgin değildir. Daha çok sülalemiz belirgindir. Bizim sülaleye Kaşka denir. Kaşka, Dımılkice yamaçtakiler anlamına geliyor. Köyü yamaçta kuran atalarıma coğrafik konumlanmalarına göre isim verilmiş. Köydeki diğer sülalelere benim sülalem gelip yerleşmeleri için izin vermiş. Diğer sülalelerin isimleri ise şöyledir; Emerka, (Zamanında bizim sülaleyle çatışmıştır, sanırım şu anda İzmir Karşıyaka'dadırlar. 1988 yılında, babamın benden gizlediği bir nedenle, oraya ziyarete gitmiştik. Kendilerini Siverekli olarak tanıtıyorlardı. Çünkü kan davalıydılar ve yerlerinin bilinmesini istemiyorlardı.) Diğer sülale ise Velika idi ve bizimle dost bir sülaleydi. Bir başka sülale daha vardı ve bunlar sevimsiz bir sülaleydiler adlarıda Bektaşi idi. Faşist eğilimli bir sülaleydiler ve onları pek seven olmazdı. Sanırım köyde sonuçta onlara kaldı. Çünkü sürekli kan davası güdüyorlardı. Köyümüz çevrede yaptığı kanlı kavgalarla ünlenmiş bir köydür. Şöyle ki; çevre yollarda ne zaman askeri araç görünse hemen: "Gene Hesto köyünde kavga çıkmıştır" denirmiş. Ve bana net olarak anlatıldığına göre köy kurulduğu günden beri en az on yılda bir kan davası olurmuş ve insan öldürülürmüş. En son 1993 yılında benim halaoğlu Almanya'da, evine balta ve tara ile saldıran sözünü ettiğim faşist aileden iki kişiyi öldürmüştü. Olay haneye tecavüz kapsamına girdiği için halaoğlu bu olayda ceza

almamıştı. Burada demek istediğim şu ki Avrupa´da bile bizim Kürt bildiğimiz Kürt.

Ailede şöyle bir kültür ya da gelenekte vardır ki babam bana İzmir'e ilk göç ettiğimiz yıllarda söylemişti. Şöyle derdi babam: "Oğlum nereye gidersen git sırtın hep dağlara dönük olsun". Bu felsefe ya da inanış diyelim, kendisine daha önceki atalar tarafından söylenmiş o da bana aktarıyordu. Ve biz İzmir'in Torbalı ilçesine yerleştiğimizde babam şehir içine yerleşmedi. Bilinen Kürt Mahalleleri-gettolar- henüz oluşmamıştı. Babam adını şu an bilemediğim bir dağa yakın yerde tarla alıp üzerine ev kurdu. Bu tarzda babam kendince sırtını dağa dayamıştı.

Köye ilişkin bir anımda damdan düşmeye ilişkindir. Bizim ev iki katlı bir damdı ve alt kat ahır üst kat ise evdi. Köy yamaçtaydı ve aşağı doğru bakacak olursak bizim ev köyün aşağısında en son evlerdendi. Evin önünde büyük bir dut ağacı vardı ve dalları üst dama kadar uzanmıştı. Bu durumda dutlar olgunlaştığında biz üst katta rahatlıkla ağaçtan dut yiyebiliyorduk. Ayrıca dut ağacının gövdesinin kenarından bir su kanalı geçerdi ve benden daha büyük olan çocuklar orada erdeş (ucu sivriltilmiş çubuk ve bununla oynanan bir çocuk oyunu) oyunu oynuyorlardı. Bende o esnada damdan onları izliyordum. Düşmemeye dikkat etmem için annem birkaç kere beni uyardı ve sonrasında ben aniden yere düştüm. Düştüğüm yerde uçları havaya bakacak şekilde konmuş ağaçlar vardı ve ben bunlardan birinin üzerine düştüm. Bu esnada sırtımdan yara aldım ve bu yaranın halen de sırtımda izi var. Bilebildiğim kadarıyla ben o zaman 4-5 yaşlarındaydım ama olayı çok net hatırlıyorum.

Köyden Ayrılış

Köyde çıkan sorunlar nedeniyle sorunların yeni bir kan davasına dönüşmemesi için biz köyden ayrıldık. O dönemde Almanya'ya gidişler olmuş bunun sonucunda köy halkında para birikmeye başlamıştı. Köyde verimli araziler benim ailemin elindeydi ve eli para gören köy halkı bizim mallara göz dikmişti. Bu konuda amcamda bizden yana değildi. Durum yeni bir kan davasına dönüşüyordu ki babam mallarını iyi bir parayla satıp Amed'e göç etti. Babam evin küçük oğlu olduğu için dedem ve ninem de bizde kalıyordu. Ancak nedenini bilmediğim bir nedenle dedem, ninem ve ben bir süre köyde kalıp daha sonra Amed'e gidecektik. Ama ben o zaman altı yaşındaydım ve annemden ayrılmak istemiyordum. Eşyalar kamyona yüklenip yola çıkılacağı zaman annem beni nineme teslim ederken ben çok fazla ağladım ve annemden ayrılmak istemedim. Annemler yani ailem kamyonla ayrılıp uzaklaşınca ben ninem ile beraber kaldım. Ninem beni avutmak için, elimi bozuk paralarla doldurdu. Ama ben daha paranın ne olduğunu bilecek yaşta değildim.

Ailem Amed'e benden önce gelmişti ve Amed'in Rezan semtinde iki katlı bir eve yerleşmişlerdi. Amed'de nispeten ekonomik durumumuz iyiydi. Bizim bir traktörümüz vardı ve babam tarla icara almıştı. Pamuk ve çeşitli sebzeler yetiştiriyorduk. O zaman, kış mevsiminde, Rezan semtinin sokakları çamur deryasıydı ve bizim traktör bir süre çamur nedeniyle mahalleden çıkamamıştı. Bizim evimiz o dönem sanırım Afganlı mülteciler için inşa edilen iskan evleri denen evlere yakındı. İskan evlerini geçince ki o zaman inşaat halindeydi, iki kere sağa dönüldükten sonra bizim eve

varılıyordu. Mahallemiz kurmanc bir mahalleydi ve biz ise aile olarak Dimilî idik. Bu nedenle biz aile olarak mahalle ile bütünleşmede sorun yaşıyorduk. Mahallede kendilerine Şêxbizin denen bir aile vardı, bizim sosyal ilişkilerimiz daha çok onlarlaydı. Mahalleli bize “Zaza çîlikê pîvaza.” der, alay ederdi. Bizde "Kırdasi kır mısasi." derdik. Biz çocukları için bildik tarzda oyun arkadaşları yoktu ve daha çok yalnız kalıyorduk.

Babam Amed merkeze bağlı bir köyde tarla icar etmişti. Bizde Ailece yazın o köye gidiyorduk, ama köyün içine değil de tarlaların üzerine yapılmış olan çardakta kalıyorduk. Sulak bir alan olduğu için yazın sivrisinek çoktu ve belediye ilaçlama yapardı ancak bunun faydası olmazdı. Bizler sivrisinekten korunmak için cibinliklerde kalıyorduk. Rezan semtinde ilişkilerimiz ve sosyal düzeyimiz iyi değildi. Mahallelilerle ve yakınına yerleştiğimiz bu köyle de sosyal ilişkilerimiz istenen biçim ve düzeyde gelişmedi.

Köyün bir topalı vardı ve onun bizim aileyi sevmediği söylenirdi. Bir gün babam her zaman olduğu gibi sabah erken kalktı ve bizim barakadan uzakta olan bir tarlaya gitti ki orada karpuz ekilmişti. Babam döndüğünde tarladaki bütün karpuzların bıçakla doğranmış olduğunu söyledi. Bunun üzerine akşam olduğu vakit Aile Meclisi toplandı ve kimin yapmış olabileceği üzerine kapsamlı bir tartışma yürüttü. Yapılan tartışma sonucu bu işi yapsa yapsa bizim aileyi sevmeyen o topal yapabilirdi. Benden yaşça daha büyük olan iki ağabeyim hazırlandı ve gece o topal adamın karpuz tarlasındaki karpuzları doğramaya gittiler ve sonuçta öylede

yaptılar. Daha sonra görevlerini başarıyla tamamlayıp eve döndüler.

Bir başka anım da şöyledir: Oruç ayındaydık aile büyükleri oruçluydu ve babam akşam iftardan sonra yemek için eve çok sayıda karpuz getirmişti. Bunları iftardan önce keserken önce bana tattırıyordu. Bende hep her kestiği karpuz için tadı iyidir diyordum. Tam altıncı karpuzunda tadına bakıp bunun da tadı iyi demiştim ki babam: “Oğlum sende hepsine tatları iyidir diyorsun.” deyip sitem etti ve karpuz kesmeyi bıraktı.

İlkokula Rezan semtinde başladım. Şu an yerini ve adını bilmediğim bir ilkokulda. İlk tanıdığım öğretmen bağıran, çağıran ve öğrencilere dayak atan biriydi. Bu nedenle daha ilk günlerde ben okulu sevmez olmuştum. Bir gün, sanırım yılın ilk karıydı, kar yağmıştı ve öğrenciler bayram havasındaydı. Çünkü öğretmenlerinin kafalarını kırmayı planlıyorlardı. Öğretmenlerinin kafasını kırmak için, yaşça büyük ve tecrübeli olan öğrenciler kendi aralarında plan yapıyorlardı. Ve teneffüs esnasında öğrenciler mevzi almış herhangi bir öğretmenin çıkmasını bekliyorlardı. Her kes top haline getirdiği karın içine taş yerleştirmişti, öğretmen kafası kırmak için böyle yapmak gerekiyordu. Ama öğretmenlerde durumun farkındaydılar. Bir süre sonra, her ne olduysa, öğretmenlerden biri dışarı çıktı ve o çıkışla beraber içine taş yerleştirilmiş kartopları havada uçuşmaya başladı. Sonuçta öğretmenin kafası yarıldı. Bunun üzerine derse girdiğimizde sıra dayağından geçirildik. Kafa kırmanın cezası buydu.

Bir gün evdeyken o zaman ortaokula giden ağabeyim eve erken geldi. Herkes merakla sorup: "Ne oldu." dedi. O da:

"Okul müdürümüz okulda vuruldu." dedi. Yıl 1976 ve siyaseten ortam çok hareketliydi.

1976 yılı pamuk üreticileri için kötü bir yıl oldu. Çünkü o yıl babam ürettiği pamukları bir türlü satamıyordu. En son sattığında ise biz ailece o işten zarar etmiştik. Bunun sonucunda ise aile yeni arayışlara girdi. Bulunan çare ise göç etmek oldu. Karar göç etmek olarak netleşince bu seferde nereye göç edileceği tartışılır oldu. Bu konuda ailenin önünde üç seçenek vardı. Bunlardan biri Konya, diğeri İzmir ve diğer bir yer ise Antalya'ya gitmek idi. Bu konuda görüş birliği oluşmadı, Konya bizim için kapalı kutuydu, İzmir'de daha önce göç etmiş akrabalarımız vardı. Orasıda bu anlamda bir seçenek oluyordu. Antalya ise daha önce pamuk işçiliği için gidilmiş bir yerdi. Ben o zaman ailenin en küçüğüydüm. Çünkü beni böceklerden korumaya çalıştıklarını hatırlıyorum. O zaman ben 4 ya da 5 yaşındayım. Kim olduğunu şu an bilemiyorum ama benden büyük fakat kendisi küçük kardeşlerden biri bana bakıyordu. Kaldığımız yerde bir kuyu vardı ve suyu kurtçuklarla doluydu. İşte biz o kuyunun suyunu kullanıyorduk. Akşamları ki biz birkaç aile idik, portakal bahçelerinden portakal çalma planları yapılırdı. Portakallarda yeni olgunlaşıyorlardı. Bütün bunları net hatırlıyorum. Bu seçenekte bu nedenle ortadaydı. Çünkü aile pamuk tarlalarının sahibinin yanına taşınmayı düşünüyordu. Nedeni de, her kimse, o insanın güvenilir olması ve bu konuda güvence vermesiydi. Tartışmalar böyle sürüp gidiyorken annem kura çekilmesi önerisinde bulundu. Bunun üzerine üç ayrı kağıda üç ayrı şehrin isimleri yazılarak kura çekildi ve kurada ise İzmir çıktı. Kura sonucuna göre biz İzmir'e akrabalarımızın yanına gidecektik.

İzmir'e yolculuk bir kamyonun kasasına yüklenmiş ev eşyalarının arasında başladı. Yani biz 9 kişilik bir Aile olarak Amed'in Rezan semtinden İzmir'in Torbalı ilçesine kadar kamyonun kasasında yolculuk ettik. Dehşet ama değil mi! Torbalıda teyzemin üvey oğlunun yanına yerleştik ki şu an adını bile hatırlamıyorum. Yanına yerleştiğimiz aile kalabalık, biz aile olarak kalabalığız. Ne durumda olduğumuza dair bir örnek: Her kapıya çıktığımızda hep belli bir süre ayakkabılarımızı arıyorduk. Kapının önünde o kadar çok ayakkabı vardı ki.

Bu nedenle babam her gün sabahtan akşama kadar ev arıyordu ama bir türlü bulamıyordu. Bulamıyordu ya da oradaki halk kiralık ev vermiyordu. O ilçeye Kürtler yeni yerleşiyordu ve Torbalı halkı da bundan rahatsız oluyordu. Ama iki ailenin bir arada yaşaması da tam bir işkenceydi. Derken Torbalı-Aydın yolu üzerinde bulunan bir köyde terk edilmiş çökmek üzere olan bir ev bulundu ve biz oraya taşındık. İlkokul birinci sınıfın ikinci yarısını da ben bu köyde okudum. Öğretmenimiz bir kadındı ve çok iyi bir öğretmendi, Amed'deki öğretmenin tam tersi yani. Köydeki kiralık evimiz çok eski ve çökmek üzereydi bu nedenle çatısına naylon çekildi ve biz o temelde evde kalabildik. İzmir-Aydın yoluna çok yakın olduğu için evimiz, kamyonlar her yoldan geçtiğinde sarsılıyordu. Özellikle de geceleri bunu daha yoğun hissediyorduk. Bu yoldan karşı tarafa geçerken bir defasında az kalsın bir kamyonun altında eziliyordum. Karşıda bulunan kahvedeki insanların gözü önünde bu olay meydana geldi ve kahvedekilerin bakışları bir anda değişti ve herkes hayretle bana bakıp ve de bana bir şeyler anlatmaya çalışıyordu. Ben ise korktum ama olayın ciddiyetinin farkında değildim.

Bu arada babam kalıcı olarak kalacağımız bir yer arıyordu. Ailenin elinde biraz para vardı. Babam bu parayı en iyi şekilde değerlendirmeye çalışıyordu. Dağ ve köy kültüründen gelmiş olduğumuz için babam kente yerleşmeyi pek bize göre bir şeymiş gibi görmedi. Bu nedenle kendisine, Torbalı merkeze yakın, Kızmezarlığında bir tarla aldı.

Bir gün tarlaya meyve fidanları dikmeye gittik, küçük fidanlar tarlanın dört tarafına dikildi ve ben büyüdükçe o fidanlarda büyüdü. Ağaçlar boy attı, dallanıp budaklandı, meyve verdi. Ağaçlar büyüdükçe ben büyüdüm ve bir genç oldum. Tarlaya dikilen fidanlar şunlardı: Ev ve kuyunun bulunduğu kenarda erik ve kavak ağaçları, sırasıyla diğer tarla kenarlarında dört kayısı ağacı, şeftali ve kara erik vardı. Kara erik geç vakit sonbahara doğru olgunlaşırlardı. Sonradan Ömer ağabeyin ev yaptığı tarafta ise zeytinler vardı.

Bizim tarla satın alındığında zeytin tarlasıydı. Babam zeytinleri satın almamıştı. Bu nedenle zeytinleri söküp başka bir yere dikmeye götürmüşlerdi ancak evin ihtiyacı için bir sıra zeytin bırakılmıştı. Yola taraf olan kenarda ise nar ve armut ağaçları vardı. Tarlanın çevresi meyve ağaçlarıyla doluydu ve iç kesimi ise bahçe olarak ekiliyordu.

Baharın erken bir zamanıydı, adını bilmediğim o köyden ve yıkılmak üzere olan o evden kendi tarlamızın başına göç ettik. Ama ortada ev ve yerleşik bir düzen yoktu. Naylondan bir baraka yapıp içine girmiştik. Bir gün güçlü ve yoğun bir yağmur yağdı ve o naylondan evin içini su bastı. Sanırım aynı yılın yazı olsa gerek bizim ev olacak olan evin temelleri atıldı ve bizim Ege`deki kalıcı yaşamımızda böylece başlamış oldu.

Yerleştiğimiz yerin adı Kızmezarlığıydı. Neden böyle ilginç bir isim verilmiş bilinmez ama burada gerçekten de bir mezarlık vardı ve adı da Kızmezarlığıydı. Mezarlıkta iki de büyük çam ağacı bulunuyordu. Bu ağaçlar çok yüksek ve kalın gövdeliydiler. Biz çocuklar bu ağacın tepesine çıkar ve çevreyi seyre dalardık. Bu oyundan müthiş zevk alırdık. Biz bu yöreye yerleştiğimizde birkaç komşumuz vardı. Bunlardan biri Yunan göçmeniydi. Rodos adasından göç etmişlerdi. Göç değil de zülümden kaçmışlardı. Onlarında trajik göç hikâyeleri vardı. Bunu pek anlatmazlardı. Diğer biri ise Denizli'den göç etmiş bir aileydi ve ilk yıllarda bunların dışında bizim başka komşularımız yoktu. Çevrede çeşitli türden bahçeler olduğu için gelen giden tarla komşuları vardı. Fakat o mevkide oturan sadece biz üç aileydik. Komşular, ilk dönemler, bizi Çingene sanmışlardı. Açtığımız naylon çadırdan dolayı bizi Çingene zannetmişler. Madden durumu düzeltmek için, ilk birkaç yıl aile çok yoğun çalıştı. Daha çok da tarla işçisi olarak kadınlı ve erkekli çalışılıyordu. Temel gıdamız özellikle öğlen yemeklerinde bulgur ve ayrandı. O kadar çok yiyorduk ki artık bu bizde bıkkınlık yaratmıştı. Bazen de, aile fertleri işte iseler, öğlen yemeğinde ninem suya şeker katarak karıştırır ve bizde ekmeğimizi batırıp yerdik. Komşularla ilişkilerimiz sınırlıydı. Hem bizim ailenin hem de komşu ailelerinin sosyal düzeyleri farklıydı. Bu da doğal ilişkilenmeyi engelliyordu. Bunda etnik kökenin farklı oluşunun da etkisi vardı. Bu nedenle hem bizim aile hem de komşu aileler içe kapanıktı. Bir gün annem beni bir şey istemek için Denizlili ailenin yanına gönderdi. Kapıya evin kadını çıktı ve ben ona söylemem gerekenleri söyledim. Ardı sıra kadın konuşmaya başladı ve ben onun dilini bir türlü anlayamadım. Çünkü kadın Denizli'nin yerel aksanıyla

konuşuyordu. Ben bu nedenle onun aksanını anlamıyordum. Sonraki yıllarda ise bu aksanı mükemmel öğrendim. Maalesef kendi ana dilimi de unuttum.

Ben ilkokul ikinci sınıfa burada başladım. Gittiğim okul Torbalı'nın Ertuğrul mahallesinde bulunuyordu. Adı da Cengiz Topel ilkokuluydu. Cengiz Topel de Kıbrıs'ta vurulmuş bir uçak pilotuydu. Okulun tek Kürt çocuğuydum ve çok ciddi uyum sorunu vardı. Hemen hemen yaşamın her alanında uyum sorunu yaşıyordum. Öğretmen kadındı ve adı da Güler'di. Yani Güler öğretmen ama ne güler. İlkokul ikinci sınıftan beşinci sınıfa kadar parmağındaki yüzüküyle kafama vururdu hep. Bende okulu ve temsil ettiği devleti hep o başıma yediğim yüzük darbeleriyle hatırlıyorum. Okulu sevmemem de bu öğretmenin payı büyük, biraz da bu nedenle olsa gerek, okul okumayı hiç istemedim. İlkokuldan sonra okul okumadım ve diyorum ki, iyi ki okumamışım. İlkokul ikinci sınıfta iken bir uygulama vardı ve öğrenciler okula yemek getiriyordu. Bir ders esnasında herkes yemeğini çıkarıp yerdi ve benim ise yemeğim hep olmazdı, tuhaf bir durum.

Okulda Cumhuriyet bayramı kutlamaları vardı. Her yıl yapılır herkesin bildiği gibi. İlkokul ikinci sınıfta iken, Cumhuriyet bayramının kutlanacağı gün, benim babam bana: "Okula gitme." dedi. Nedenini o zaman açısından bilebilecek durumda değildim. Ama ertesi gün okula gittiğimde, öğretmen bana: "Neden bayram günü okula gelmedin." dedi. Bende: "Babam beni göndermedi." dedim. Bunun üzerine öğretmen biraz düşündü ve bir şey demeden yanımdan ayrıldı. Babam bilinçli mi yoksa öylesine mi bana o gün okula gitme dedi, bunu bilemiyorum. Ama ailede devlet karşıtlığı zaten doğal bir

durum. Acaba şimdi, yeni yetişenlerin okula ve devlete yaklaşımları nasıl? En çok bunu merak ediyorum.

Benim okulda en iyi olan dersim beden eğitimi dersiydi ve hep pekiyiydi. İkinci iyi olan dersim matematikti. Yılsonu ortalamam hep ortaydı ve ilkokulu da orta dereceyle bitirdim. Ben ilkokul dördüncü sınıfta okulun koşu takımına seçildim. İki yıl hep koşu takımında kaldım ve başarılı bir koşu takımımız vardı. Biz takım olarak, iki yıl üst üste Ege bölgesi düzeyinde dereceler aldık. Bizim okul sınıfsal açıdan alt ve orta sınıftan oluşuyordu. Emekçi çocukları kadar bürokrat sınıftan da çocuklar vardı. Ben emekçi bir aile çocuğuydum ve okulda okumak kadar tarlada da çalışmak zorundaydım. Bu nedenle üstüm başım kirli bir tarzda okula gittiğim olurdu. Birde bizim evde mutlaka bir ya da iki inek süt tüketimi için bulunurdu. Ben bazen ahırı da temizlerdim. Bir gün üzerime hayvan pisliği bulaşmış olacak ki okulda öğretmen yanıma gelip bana: "Bozkurt sen hayvan kokuyorsun." dedi. Ben ilk başta neden öyle söylediğini anlayamamıştım. Ayrıca okulda bana Bozkurt diye hitap edilirdi. Nedenini bilmiyorum ama kimse Senayî diye hitap etmezdi.

Okulda şımarık bürokrat kızları vardı ve ben onları pek sevmezdim. Emekçi aile kızlarını severdim. Ben birazda uyumsuz biriydim. Bu nedenle teneffüs esnasında bazı çocukları rahatsız ederdim. Onlarda beni öğretmene şikâyet ederlerdi. Bende öğretmenin parmağındaki yüzükü kafama yerdim. Hatırladıkça şu an bile başım acıyor. Dolayısıyla ben tekrar beni şikâyet edeni rahatsız ederdim. Bu böyle sürüp giderdi.

Okulda aynı sınıfta beraber okuduğumuz Yaşar adında bir kız vardı. Bu kızın evi de okula yakındı. Sınıfta tamda benim karşıma otururdu. Bu kız uzun boylu ve zeytin karası gözlere sahipti. Biz sınıfta hep bakışırdık. Ben ona karşı oldukça naziktim. İlkokul son sınıfta iken birkaç kere birkaç çocuktan duyduğuma göre, biz birbirimizi seviyormuşuz. Bana öyle söylerlerdi. Yani daha sevgi nedir, o anlamda tabi, bilmeden biz birbirimizi sevmiştik, ama bunu bilmiyorduk. Ta ki bunu çocuklar bana söyleyinceye kadar. Yani bizimkisi içten içe olan bir şeydi ve oldukça doğal, saf haliyle gelişmişti. Okul bitince bir süre onu hiç görmedim. Ben 14-15'li yaşlara gelince onu bir düğünde gördüm. Daha sonra oyuna kalktı. Bunu fırsat bilerek yanına yaklaşıp konuşmak istedim. O da o anda oyunu bırakıp yanındaki arkadaşıyla beraber oyun pistinden uzaklaştı. Belki de işin doğası böyleydi peşinden gitmeliydim. Ama bu işlerden pek anlamazdım. Kendisinin Türk olması ve sosyal statünün farklılığı nedeniyle ben o yaşlarda doğal olarak gelişen bu sevgiyi yaşayamadım ve yaşayamazdım.

Ama halen daha zeytin karası gözlerle siyah uzun saçları hep severim. Her siyah uzun saç ve kara göz gördüğümde seyrine dalmaktan keyif alırım. Bende çocukça bir iç huzura yol açar. Çocukluk işte, insan ne kadar da büyüse bir yanıyla çocukça, saf kalabiliyor. Belki de hayatın en güzel ve doğal yanı bu saflıkta gizlidir.

Komşuluk İlişkileri

Bir komşumuz Rodos göçmeni oldukça içmeye ve kendince sarhoş olmaya meyilli. Ailesel ilişkimiz yok ama biz çocuklar sokakta buluşurduk, onu da engelleyemezlerdi ya. Benim yaşıtım olan evin tek erkek çocuğu Hasan ile ilişkim vardı, iyi çocuktu. Babam arada bir ve de işi olduğunda akşamları o Rodoslu aileye gider biraz oturur ve gelirdi. Onun anlattığına göre çoğunlukla o evde içki sofrasına denk gelirdi. Biz: "Sen ne yaptın içki içtin mi derdik"? O da: "Hayır ama sofrasından ekmek kaldırıp yedim." derdi. Devamla: "Sarhoşun masasından ekmek kaldırmak sevaptır." derdi. Sanki o ekmeği bir Müslüman yerse ekmek günaha girmekten kurtulurmuş gibi. Diğer komşumuz ise Denizli göçmeni bir aileydi. Doğrusu çok kayda değer bir aile değildi. İç tutarlılıkları yoktu. Çocukları kendi çişini içer ve bununla övünürlerdi. Bizim aile ise dinci geleneksel ve tutucu bir aileydi. Şehir yaşamına yani küçük burjuva yaşamına balıklama dalmadı. Daha çok tutucu ve içe kapanık bir aile olarak kaldı.

Sonraki birkaç yılda yeni komşular edindik. Çünkü Torbalı yoğun göç alan bir yerdi. İlk gelen yeni komşularımız Karslıydılar. Mezhepsel olarak da Alevi idiler. Bu bizim gibi tutucu olan bir aile için beklenmedik bir durumdu. Daha sonra Muş'un Gımgım (Varto) ilçesinden iki yeni komşu daha geldi. Onlarda mezhepsel olarak Alevi idiler. Ama aydın özellikli ailelerdiler ve belli bir iç tutarlılığa sahiptiler. Kars'tan gelenlerin etnik kökenleri belli değildi. Daha çok medeniyetten uzak kalmış Türkmenlere benziyorlardı. Bana acayip gelen Türkçeleri vardı birde. Bizim bahçeye ektiğimiz fidanları gördüklerinde onları tekmeleyip, bunlar da nedir,

diyorlardı. Karslı komşularımız kendi aralarında ağız dalaşına benzer kavgalar eder ve daha sonra da barışırlardı. Çoğunlukla da kadınlar kavga ederdi. Eteklerini erkeklerin penisi gibi şekillendirir birbirlerine gösterirlerdi. Bir defasında, nedenini bilemeyeceğim, bir komşumuzun yetişkin oğlu bizim kapıya gelip aile ile kavga etmek istedi. Bizimkiler önce durumu geçiştirmeye çalıştılar ancak genç ısrar edince büyük abim baltayı kapıp üzerine yürüdü. Bunu gören genç durumun ciddiyetini anladı ve gerisin geri geldiği evine geri döndü. Sonraki günlerde bizim Karslı komşular siz nasıl kavga ediyorsunuz; öyle kavga olmaz, diyorlardı. Çünkü bizde kavga çoğunlukla ölümle sonuçlanır, onlarda ise adeta bir deşarj durumuydu. Bu açıdan tarzlar birbirine uymuyordu. Bu nedenle komşularla o kavgamız ilk ve son kavgaydı.

Bizde pijamayla evin dışına çıkmak ayıplı bir durumdu. Ama komşularımız için bu normaldi. Bu konuda da babam kendilerini uyardığında buna saygıyla uyum gösterdiler. Sonraki yıllarda sınırlı ama uyumlu komşuluk ilişkileri ve bu temelde de yardımlaşmamız sürdü.

Çevrede, komşularımız hakkında, “mum yandı söndü” yaptıkları söyleniyordu. Bir gün bir arkadaşıma bunun nasıl yapıldığını annesine sorup gelip bana söylemesini istedim. Arkadaşım eve gidip bu soruyu sorduğunda, evden küfürler ve sesler yükseldi. Bunun üzerine hızla kaçıp oradan uzaklaştım ve gösterilen aşırı tepkiden bunun doğru olmadığına karar verdim. Yunan göçmeni, Denizli’li, Kars’lı, Muş’lu komşularımız vardı. Tabi bizim gibi bir aile doğal olarak ilişkilenme konusunda kendi tedbirlerini alırdı ve sonuçta öyle de oldu zaten. Bizim hiçbir zaman komşularımızla doğal

ilişkilerimiz gelişmedi. Hal böyle olunca sosyalitemiz de doğal olmadı. Eğer aile biz çocuklara karşı tedbir almayıp ilişkilenmemiz önünde engel oluşturmasaydı bile, sosyalitemiz gene de doğal köydeki gibi olmazdı. Çünkü ortam farklı kültürleri içinde barındırıyordu ve ister istemez birbirinden etkilenmeler olacaktı.

Rodoslu komşumuz alkol kullanan biriydi, Karslı ve Muş'lu komşularımız ise Alevi mezhebindendiler. O nedenle biz Sünni ve tutucu bir ailenin çocukları olarak belli bazı kurallar önümüze koyuldu. Bunlardan biri şuydu; biz çocuklar komşu ailelerle içli dışlı olmayacaktık. Onların ekmeği ve yemeği bize göre haramdı ve biz yememeliydik. Onların kızlarına âşık olmamalıydık ve de onlarda bizim kızlara âşık olmamalıydılar. Bu yolla akrabalık ilişkileri kurulmamalıydı. Bunun bize bedeli ise şu oldu; aile ve çocuklar olarak içe kapanmacı olduk. Bunun kişiliğim üzerinde halen daha etkisi var. Bundan sonra da var olmaya da devam edecek. Çünkü bize yakın akrabalarımızda yoktu ki onlarla ilişkilenelim ve sosyal yaşamımızı düzenleyelim. Bu konuda bizim aile hep sakat kaldı. Yıllar sonra amcam onlar yanımıza gelip yerleştiklerinde ise bizde belli bazı alışkanlıklar oturmuştu. Öyle ki artık kendi amca çocuklarıyla bile ilişki geliştirmede zorlanıyorduk.

Bu tarzda başlayıp süren Torbalıdaki yeni yaşamımız benim ilkokulu bitirmemle devam etti. Ben kendi isteğimle okula devam etmedim. Benden önce ortaokul okuyan iki ağabeyim zaten okul okumayı bırakmışlardı. Nedenine gelince; ağabeylerimden biri öğretmeni ile diğer biri ise müdürü ile kavga etmişti. Yani devlet okullarında okuma ve

memur olma bizim aileye göre değildi. Bizde devlet memuruyla arkadaşlık etmek bile ayıplanırdı. Biz geleneksel, devletin resmi toplumu dışında olan, toplum ve aileydik. Şu anki durum geniş aile açısından değişmiş olsa gerek. Kardeşlerimin ve yeğenlerimin küçük burjuva bir aile yapısına evrildiklerini düşünüyorum.

Bu yıllarda dedem ve ninemden dinlediğim bazı tarihsel olaylar var. Bunlardan biri Ermeni Katliamı diğer biri ise Şeyh Sait isyanıydı. Bana dedem ve ninemin anlattıkları şöyleydi: Ermeni katliamı anlatılırken, hep bir kıtlıktan söz edilirdi. Bunun boyutunu kavratmak için ise atların, sanırım devlete ya da orduya ait olanlar, dışkısının içinden arpa ayıklayıp yerlermiş. Birçok insan mallarını yok pahasına satıp erzak alırmış.

Hep derin bir kuyudan söz edilirdi. Ermenileri oraya getirip kendilerine Müslüman olun denirmiş. Onlarda bunu kabul etmezler ve bunun sonucunda Osmanlı askerleri onları kuyulara atarlarmış. Bazı Ermenilerin ise daha kendilerine soru sorulmadan kendilerini kuyulara atarlarmış.

Bu anlatımın içinde bir başka olay daha anlatılırdı ki o da şöyleydi: Ermenilerin güzel bir kızı varmış ve infazı yapan Osmanlı Türk subayı ona kendisiyle evlenmesi halinde onu af edeceğini söylemiş. Kız bu teklifi red edip kendisini kuyuya atmış. Bu kuyuya epeyce uzak bir yerde, bir çeşme varmış ve bu çeşmenin Ermeni Katliamından yedi yıl sonra dahi suyu kanlı akarmış. İşte akan bu kanın o kuyuya atılan Ermeni kanı olduğu söylenir. Ninem ve dedem o dönemde bazı Ermenileri aylarca mağaralarda beslediklerini ve sakladıklarını söylerlerdi. Daha sonra durum normalleşince o sakladıkları

Ermenileri kendi içlerine alıp onlara kız vermişler ve evlendirmişler. Anlatımdan anlaşıldığı kadarıyla, sadece erkekleri saklamışlar, kadınları saklayamamışlar. Çêrmûg'de şimdi bile melez Ermeniler vardır.

Diğer bir anlatı ise Şêx Said isyanıyla ilgiliydi; çoğunlukla bir tabur ya da alay askeri öldürdükleri söylenir. Sonrasında devletin zulmü ve idamları anlatılırdı, ardı sıra devletin gücünü ve tankını topunu dile getirir bu nedenle de yenilmez olduğunu bizlere kavratmaya çalışırlardı.

Benim anne tarafından dedem ve altı kardeşi savaşa gitmiş ve bir daha geri dönmemiş. Bunlar muhtemelen Yemen savaşına katılmışlar. Sahte beyaz faşist Türkler ise her gün tek vatan, tek devlet, tek dil, tek bayrak, şimdilerde de tek din diyerek bize karşı cephe alıyorlar. Ama şu iyi biline; Mezopotamya burada yaşayan halklarındır. Anatolya, Kürdistan burada yaşayan halklarındır. Bu topraklar binlerce yıl halkların cennetiydi. Bizim Türklerle, Türkmenlerle komşuluğumuz, ortak yaşam öykümüz 1071'lerde başladı. Yani nerden baksan binyıldır tanışıyoruz. Ama bizler nerdeyse 15 bin yıldır buralarda yaşıyoruz. Bizim gibi daha farklı renkte halklar, inançlar da. Bu faşist ve ırkçılar bu toprakları birkaç yüzyılda halklar mezarına çevirdiler.

Baba tarafından dedem, Cumhuriyet döneminde askere gitmemek için hep kaçmış ve hiç askerlik yapmamış. Bir defasında askere götürmek için yakalamışlar o da gece kaldıkları köy evinin bacasından kaçmış. Bir defasında da yine yakalanmış önde bir süvari arkada bir başka süvari dedemi götürürlerken dedem: "Tuvaletim geldi." demiş. Süvariler de yolun kenarını göstermişler. Dedem ihtiyacını karşılasın diye.

O zamanlar dedem de kiras giyermiş. Şakacıktan kaka yapar gibi yapmış ve süvarilerin dikkati dağıldığında gene fırsatını bulup kaçmış. Bilemiyorum böyle anlatırdı rahmetli ve askerlik yapmamış olmakla övünürdü. Sonradan bu davulla askere göndermeler nasıl ortaya çıktı acaba birileri bunu araştırmalı.

Okul Sonrası, Gençlik Yılları

Okul sonrası çocukluk ya da gençlik çağı ama ben daha çok gençlik diyeyim çünkü biz çabuk büyüyen çocuklardandık. İzmir'in Torbalı adındaki ilçesi 1970'ler sonrası yoğun göç alan bir ilçeydi ve göçmenler için iş imkânı da sağlıyordu. Bu nedenle 1980'lere gelindiğinde tam kozmopolit bir ilçe olmuştu. Hemen hemen Türkiye'nin bütün illerinden insan bulmak mümkündü burada. Ayrıca 1950'lerde Balkanlardan da göçmenler Torbalı'ya gelip yerleşmişlerdi. Bu göçmenlerden olan bir amcaya: "Geldiğinizde nasıl karşılandınız." diye sorduğumda, bizden farklı olarak iyi bir şekilde karşılandıklarını söylemesini bekliyorken, bir anda nasıl baskı gördüklerini ve çektikleri zorlukları anlatmaya başladı. Az çok böyle bir yer, 16 yılımı geçirdiğim Torbalı… Buraya çok yaygın olmasa da küçük İzmir de derlerdi. Sosyal düzeyine vurgu yapmak için, tabi ki burjuvayi anlamda. Yazarken imgemi kontrol ediyorum, ne var ne yok diye, özellikle çocukluk ve gençlik yıllarıma ilişkin. Çünkü ben yazar değilim ve bir yazar gibi de yazmıyorum bu yazıları. Sadece yaşadıklarımı yazıya dökmeye çalışıyorum.

Gençlik Dönemi

Ben ve o dönem gençliği 12 Eylülün arabesk kültürüyle kuşatılıyoruz. İstemimiz ve irademiz dışında. Yani kimse gelip de biz size bu kültürü uygun görüyoruz ne diyorsunuz diye sormuyor. Zaten bizde sorgulamıyoruz. Evet, 12 Eylül kültürü karamsar, şıp sevdi, kendine sevdalı, ucube ve kültürel değerlerden kopuk. Buydu, birkaç nesil boyunca bize dayatılan. Toplumsal düzlem böyle karmaşık olunca etnik, dini ve sınıfsal açıdan, birçok şey çığırından çıkıyor ucube ve tanınmaz oluyor.

Bizim Kürtler böyle bir ortamda kendi mahallelerini kurdular. Adları da Zeytinlik ve Yemişlik mahalleleriydi. Halk kendince böyle isimler takmıştı mahallelerine. Ancak mahalleler resmileşince, birinin adı Atatürk diğerinin ise İncirlik Mahallesi oldu. Bu mahallelerin doğal olarak geliştiği yerler, zeytinlik ve incirlik bahçeleriydi. Yapılaşmaya açılınca isimlerini bu tarımsal özelliklerinden aldılar.

Bu yıllarda Kürt erkekleri inşaatta işçi olarak çalışırlarken, bazıları ise taşeronluğa yükseldi. Çok az, istisna düzeyinde de olsa, bazıları zenginleşip Müteahhit oluyordu.

Kadınlar ve genç kızlar ise tarla emekçiliği yapıyorlardı. Sermaye sahibi kesimler için çok ucuz iş gücü böylece oluştu. Buna paralel fabrikalar da sayısal olarak çoğalmaya başladı. Bir süre sonra ziraat işlerinde erkeklerin yaptığı fiziki güç gerektiren işleri de kadınlara yaptırmaya başladılar. Çünkü kadınların aldıkları günlük ücret erkeklerinkine oranla daha azdı. O ağır tarla işlerini, yağmurda ve çamurda, kadınların yaptığını her gördüğümde duygusal olarak alt üst oluyordum.

Bu durumdan utanç duymak gerekiyordu. Zaten beni devrimci yapan nedenlerden biri de bu utanılası halk gerçekliğiydi.

Benim gençlik yıllarımda ailemiz ve halkımız sosyal ve kültürel olarak giderek değişiyordu. Ben Türkçe dilini Türk arkadaşlarımdan daha iyi konuşuyorken, evde de Dimilkî'ceyi konuşamaz hale geliyordum. Annemle diyaloglarım Türkçeydi ve annem Türkçeyi öğrenemiyordu, ya da öğrenmiyordu, bu nedenle ben Türkçe annem de Dimilkî'ce konuşurdu ve biz birbirimizi böyle anlardık, her ne anlamaysa. Bir çocuk düşünelim ki annesiyle kendi dilinde konuşamıyor olsun, acaba bundan daha vahim ve vahşi bir durum olabilir mi? Elbette olamaz ve bu durum belki de milyonlarca Kürt çocuğu ve annesine yaşatılıyor. İlçedeki göçmen Kürt kitlesi kendi öz kültürel varlığından uzaklaşıyor ve iyi bir Türk olmaya çalışıyordu. İlginç olan artık Kürtlerin bu asimilasyonu gönüllü olarak kendilerine uygulamasıydı. Sonuçta yaşanan bir oto asimilasyondu. Bu durumda bir açıdan tepki duyuyorsun ama diğer bir açıdan da tepki duyduğun şeye benzeşiyorsun. Bu nedenle tepkileri bilimsel bir temele oturtmak ve anlamak gerekiyor. Aksi halde tepki duyduğun şeye bir süre sonra farkında olmadan benzeşiyorsun. Bende yaşanan da bu durumun ta kendisiydi.

Mücadelemizin gelişip geniş kitleleri etkiler hale gelinceye kadarki durum aşağı yukarı, az çok, böyledir. 90'lı yıllarla beraber bilinçte ve duyguda kıpırdanmalar başladı. Ulus bilinci temelinde var olan gerçekliği sorgulama bende gelişti. Artık kendimizi sömürgecilikten kurtulması gereken bir halk olarak görmeye başladım. Bu dönemde Rêber Apo yoğun olarak Türk kamuoyunun gündemine girmişti ve PKK yoğun

olarak tartışılıyordu. O süreçte gazeteciler ilk defa Önderliği görmeye gidiyorlardı. Bu röportajlardan biri televizyonda yayınlanacaktı ve başta Kürtler olmak üzere herkes belli bir heyecan içerisindeydi. Ancak program saati gelip çattığında elektrikler kesilmez mi! O anda gizem ve merak daha fazla arttı kitlelerde. Bu, Önderliğin halkı etkilememesi için alınan bir tedbirdi sözde. Fakat, tersi olmuştu. Herkesi derin bir merak sarmıştı. Bu olay beni de oldukça etkilemiş ve daha fazla düşünmeye sevk etmişti.

1992 yılı olsa gerek Çetinkaya mağazalarından (OHAL valisinin ya da akrabalarının mağazası) biri ateşe verilmiş ve belli bazı insanlar ölmüştü. Bu olay televizyondan verildiği esnada ben kahvehanede bir grup arkadaşımla oturuyordum. Haber görüntülü olarak yayınlandığında ben sesli bir şekilde sevinmiş ve derin bir "oh!" çekmiştim. Nedendir bilinmez ama olay beni çok mutlu etti. Adeta üzerimden bir baskı kalktı. Masamdaki arkadaşlar tepkim karşısında şok olup masamı terk ettiler. Bu durum bende kontrolsüz gelişmişti ama gelişmişti bir kere. Sanırım iç tepkilerim ve kinim beni böyle bir refleks göstermeye itmişti.

Bu yıllarda ben yani ilkokulu bitirdikten sonra başta bizim bahçede babamın yanında olmak üzere tarlalarda çalışıyordum. Bazen babamla beraber, yetiştirdiğimiz sebzeleri pazara götürüp satardık. Bazen Torbalı'daki bazen de İzmir'deki pazarlara götürüp sebzeleri satıyorduk. Bu arada ben pazarı ve Pazar gerçekliğini de öğrendim. Aynen Fernand Braudel'in Maddi Uygarlık adlı kitabında anlattığı gibi. Bazen de komşunun oğlu Hasan ile Torbalıdaki pazara mal götürüp satardık. Bu faaliyetler içinde kurnazlık yapmayı

öğreniyor insan, eldeki malları satmak için. Başkalarını aldatmayı, hileyi, yalan söylemeyi öğreniyorsun. Çünkü işin doğası böyle, bulaşırsan bunları özümsersin, başka yolu yok. Benim babam bu konularda çok acemiydi. Köylü kökenli olması nedeniyle yalan ve aldatmayı bilmezdi. Özü sözü birdi ama içine girdiği dünya hiçte böyle bir dünya değildi. Bu nedenle küfürbaz olan babam daha çok küfür eder olmuştu. Bir gün pazarda mal satarken yandaki tezgâhtarla anlaşmalı fiyat düşürüyorlar. Bir süre sonra yan tezgâhtaki adam bu sözlü anlaşmaya uymuyor. Fiyatları daha fazla aşağıya çekiyor, elindeki malları tüketmek için. Bunu gören babam çok kızıyor ve fiyatları iyice düşürüyor ve malları zarar edecek şekilde satmaya başlıyor. Bu arada kendine hâkim olamayarak şöyle bağırıyor: "A… koyduğum biber yüz lira!" Fiyatı çok düşürünce de tezgâhın önünde kadınlardan uzun bir kuyruk oluşuyor. Yardım etmek için yanına gitmek istediğimde manzarayı uzaktan görünce, utanıp geri döndüm.

Bir Kürt pazarcı vardı hep gelir babamı kandırır ve malları ucuza kapatır kendisi kilo, kilo satarak kâr ederdi. Bir gün malları pazara götürdüm ve daha babam gelmeden malum adam bizim malların başına damladı. Bu durumu fırsat bilerek adamla pazarlık yapıp malların çoğunu ona sattım ve az bir kısmını da kendim satmak için bıraktım. O gün akşam olduğunda bu adamın tezgâhının önünden geçtim, ne yaptığını görmek için. Gördüğüm manzaradan hoşlandım çünkü adam mallarını satamamıştı. Babam aşırı derecede küfürbazdı dedim. Ayrıca babamın dokuz tane oğlu vardı, küfür ederken biraz bundan, biraz da herkesin duruma alışmış olmasından cesaret alıyordu. Bir gün kızdığı bir Türk'e Torbalının Ertuğrul mahallesinde bulunan dört yolda ki burada üç tane kahvehane

vardır, her biri bir köşededir, adamı çağırır ve dört yolun kesiştiği noktada, ana avrat derler ya öyle, küfür etmiş. Adamda öyle biri ki ben o zaman onun yanında çalışıyorum. İşimiz de o zamanki teknikle kuyu kazıyıp su çıkarmak.

Günlerden bir gün babam yine kızmış ve komşumuzu ki Denizlili ama biraz uzakta oturuyor, yolunu kesmiş. Adamı durdurduktan sonra, babam küfür ederek, dövmek için, adamı araçtan indirmek istemiş. Ama adam tecrübeli olduğu için araçtan inmemiş. Hal böyle olunca babam doyasıya küfür edip adamı bırakıyor.

Ben bu dönemde şeyleri çabuk kavrıyordum ve yaratıcı fikirlerim vardı. İzmir-Bayındır yolu tarlamızı bölüyordu. Babama tarladan taze sebzeleri koparıp yol kenarında satmasını önerdim. Babamda yol kenarına çardak kurup sebze satmaya başladı ve bu işten daha iyi kar elde etmeye başladı.

Yine zaman, zaman yanlarında çalıştığım bir Denizlili aile vardı, bu ailenin birde traktörü vardı, bu traktörle sebzeleri dağ köylerine götürüp satmayı önerdim. Evin benim yaşlarımda olan oğluyla beraber, Torbalı'nın dağ köylerinde sebze satmaya başladık ve başarılı da olduk. Sebzeyi üretmek kadar satmak da bir sorundu. Ayrıca babam bir defasında ortaklaşa sebze ekmişti, bizim ortağın traktörü vardı ve ben hem traktörü kullanıyor hem de çalışıyordum. Öyle ki günlük toplanan biber torbaları üç tonu buluyordu ve ben bunları tarladan, tarla kenarına taşıyordum ve daha sonra o üç tonluk biber torbalarını traktöre yüklüyor ve götürüp boşaltıyordum. Yani ortalama dokuz ton yük, bazı günlerde, sırtımdan geçiyordu.

On beş yaşımdan sonra ben, inşaat taşeronu olan, Ömer abimin yanında çalışmaya başladım. Bu işte de şeyleri çabuk kavradım. Kısa sürede usta oldum. Harç karma makinesini ve bina katlarına yük çeken asansörü kullanıyordum. On sekiz yaşına geldiğimde artık bina projelerini alıp bina kurabiliyordum.

Bu yıllarda aile içi sorunlarda yaşıyordum. Bu nedenle bir defasında evden kaçıp İzmir'e gittim. Birkaç gün sokaklarda ve terk edilmiş araçlarda yattım. Çok zor bir durumdu. Daha sonra tekrar eve geldim.

Sabahları çok hantaldım ve genelde işe zamanında gitmezdim. Bu nedenle evde aile ile işte ise abimle kavgalıydım.

Bir defasında, 17 yaşlarımda olsa gerek, babam bir iş nedeniyle erken kalkmamı istiyordu. Bunu birkaç defa tekrar edince, ben bile nasıl olduğunu anlamadan, babamın boğazına yapışıp yere yatırmıştım. Bu olaydan sonra tekrar evden kaçtım. Bu sefer Torbalı'dan ayrılmadım ve birkaç gün sonra babam eve dönebileceğime ilişkin haber gönderince, eve döndüm.

Asabi bir kişilik yapısına sahiptim ve dediğim dedikti. Bu yıllarda bir defasında da anneme karşı kendimi ispatlamam gerekti. Annem bir gün benden bir istekte bulundu. Bende onu ret ettim. Bunun üzerine bana bağırmaya başladı ve benim bir anda gözlerim döndü. Yumruğumu anneme hiddetle kaldırdım, bu esnada yüz hatlarımı iyice görmüş olacak ki, yüzü bir anda korkuyla doldu. Kendini toparlayıp korku içinde geriye doğru çekildi ve o anda ben kendime geldim. Yaptığımdan utanmış olarak. Halen daha annemin korkarken

büründüğü yüz hatları imgemde çok canlıdır ve bu olaydan hep pişmanlık duyuyorum. 7-8 yaşlarındayken annem beni boğacakmış gibi boğazıma sarıldı bir isyan girişimi sonrası ve ben gerçekten ölüyorum annem beni öldürüyor sandım. Sanırım bu da annelerin çocukları kontrol altına alma yöntemiydi ve gerçekten de öyle oldu. Ben artık annemden korkar hale gelmiştim ta ki ona yumruğumu gösterip, bak artık ben eskisi gibi değilim artık erkek oldum, der gibi. Bence her ikisi de yanlış ve olmaması gereken şeyler. Velhasıl zor iş çocuk yetiştirmek, baba olmak, anne olmak bu yüzden yanlış yaşıyoruz ya.

Arkadaşlık İlişkileri

Kozmopolit olan bizim Torbalı'da doğal olarak ilişkilerde karmaşık yerlerden olurdu. Arkadaşlarım Kürt, Türk etnik kimlik olarak, Sünni ve Alevi mezhebindendiler. İzmir'li, Kars'lı, Muş'lu, Denizli'li, Rodos'lu, Ağrı'lı, Sivas'lı, Dersim'li arkadaşlarım vardı benim. Herkes gibi benimde arkadaş grubum vardı. Birde bilardo salonu vardı bizim grup genelde orada kümelenirdi. O dönemler aşklar gençler arasında günlük, haftalık ve aylık yaşanırdı ve bu durum bana göre değildi. Ben aşkın bir yerde başlayıp sonsuza dek sürmesini isterdim, ama ortam ve erkek arkadaşlarım böyle değildi. Sürekli sevgili değiştirmeler ve kısa süreli bunalımlar günlük yaşamın bir parçasıydı. 12 Eylülcü aşklar böyle oluyordu. Bu nedenle ben birkaç kere denediysem de âşık olamadım. Yani var olan biçimiyle bir aşkımın olmasını istemedim. Bu açıdan da yoğun çelişkili ve gerçekçiydim.

On dokuz yaşına geldiğimde ise artık abimin yanında çalışmak istemiyordum. O ise ısrarla yanında çalışmamı istiyordu. Bu nedenle de ilişkilerimiz bozulmuştu. Böyle bir dönemde takıldığım bilardo salonuna gelip benimle tartıştı ve daha sonra sandalyeyi kafama indirmeye çalışırken elimle siper aldım ve sandalye koluma çarptı. Kavga araya girenler sayesinde çabuk bitti. Abim de zaten oradan ayrıldı. Bu olaydan sonra ben bir daha abimin yanında çalışmadım. Ancak yeni yerlerde iş aramaya başladım.

Bir arkadaşım vardı, babası emekli polisti, babasından dolayı kendisini sevmeyenler vardı. Benim bu arkadaşım endüstri meslek lisesi mezunuydu. Yeni açılmış olan İzmir'e yakın Kısık Sanayi Sitesinde çalışıyordu. Orada çalışacak işçi arandığını söyledi bana ve ben bunun üzerine orada çalışmaya başladım. İşim meslekiydi ve eğitim gerektiriyordu. Ancak ben bu konuda vasıfsızdım ve birşey bilmiyordum. Sonradan öğrendim ki işveren beni meslek lisesi mezunu zannediyormuş. Bu temelde bana iş veriliyordu ve bende pres makinesinde iş yapıyordum. İşe başlamamla beraber on gün geçmişti ki ben baskı makinesinde kaza yaptım ve işaret parmağım ile orta parmağım koptu. Kaza esnasında kesilen parmaklarım ezilmişti bu nedenle yerlerine dikilemezlerdi. Parmaklarım koptuğunda bembeyaz kemikler görünüyordu ve beni hemen İzmir'e hastaneye kaldırdılar. Ameliyat masasına yatırıp açılan parmak uçlarımı dikmeye başladılar. Bunu yapan iki ihtiyar doktordu ve işlerini eğleniyorlarmış gibi yapıyorlardı. Bu işi yaparken de çok konuşuyorlardı. Erkek ve yaşlı doktor kadın olan diğer yaşlı doktora kur yapar gibiydi ve ben acı içindeyim, tepemdeki lambalara bakıp zamanın geçmesini bekliyordum. Daha sonra o gün

hastahaneden iki parmağının uçlarını kaybetmiş biri olarak çıktım.

Kaza günü bana iş bulan arkadaşımla beraber eve gittik. Aile oturma odasında oturuyordu, annem, babam ve kardeşler. Annem beni görür görmez çığlık atmaya başladı ve ben o anda yapmacık bir gülümsemeyle karşılık verip önemli bir şey yok dedim. Bunun üzerine annem aniden rahatladı ve ortam sakinleşti. Birkaç gün sonra gece sargı bezi parmaklarımdan açılmıştı. Sabah beni uyandırmaya gelen annem parmaklarımı görmüştü. Annem, kahvaltı esnasında, parmakların çok kesilmiş dedi. Aile bu duruma üzülmüştü, onların gözünde, sanki özürlü bir hale gelmiştim. Ama bu durum benim için fazla bir şey ifade etmiyordu.

Ben, olmayan parmaklarıma alışmada zorlanıyordum. Her defasında parmaklarım varmış gibi şeyleri tutmaya çalışıyordum. Nesnelere dokunduğumda ise parmaklarımın olmadığını anlıyordum. Bu durum yaklaşık olarak altı ay böyle devam etti. Daha sonra yavaş yavaş duruma alıştım. Acaba savaşta ellerini, bacaklarını veya iki gözünü birden kaybeden arkadaşlar ne gibi zorluklarla karşılaşıyorlar!

Türk İşi Allem Kullem

Sigortasız bir işçiydim ve bu kanunlara göre suçtu. Ancak ne hileler yapıldı bilmiyorum fakat bildiğim şey işin kanuna bir şekilde uygun hale getirildiğiydi. Pres makinesine kazayı önleyici alet takılı değildi ve bu da bir suç deliliydi işveren için. Sanırım bu konuda da müfettişi ayartmışlardı. Çünkü bir süre sonra müfettişin kayınbabası muhasebede işe başlamıştı. Malulen emekli olabileceğim söyleniyordu ve raporlar

Ankara'ya gidip geldikten sonra bunun da olmayacağı anlaşıldı. Bütün bu olup bitenler hakkında dava açmak için avukatın yanına gidip durumu anlattım. Bana boşuna uğraşma davayı kazanamazsın ve dava masraflarını da cebinden ödersin dedi. Çünkü her halükarda işveren davayı kazanırmış. Dedi ve bu işte böyle sona ermiş oldu.

Parmaklarım iyileştikten sonra inşaatçı olan bir arkadaşımın yanında çalışmaya başladım ta ki askere gidene kadar.

Türk Ordusunda Asker Olmak

Dayak küfür ve kişiliksizleştirmenin mekânı askerlik insanı rencide etmenin ve onursuzlaştırmanın karargâhıdır. Türk devletinde askerlik demek devletin karısı olmak demektir. Sonsuz itaat ve sonsuz kölelik başkaldıranın vay haline! Birde ordu sadece Sünni Müslüman'dır başka dinleri ve mezhepleri kabul etmez. Alevi, Yezidi, Hıristiyan olamazsın, olmamalısın. Öyleysen bile bunu hiç ama hiç kimse bilmeyecek. Kişi de öyle değilmiş gibi davranmalı, ta ki askerlik bitinceye kadar. Etnik kimlik sadece Türklüktür ayrı bir kimlik olamaz, olsa bile bu kişiyi ya da kişileri küçümsemenin ve küçük düşürmenin temel aracı haline getirilir. Ve birey böylece, tabiri caizse, anadan doğduğuna pişman edilir. Böyledir askerliğin Türkçesi. Bütün bu kişiliksizleştirme faaliyeti yine de halk çocuklarına yaptırılır. Özellikle çavuş ve astsubay rütbesinde olanlar bunu yaparlar. Bunu yaparken de devletçi sistemi kendi halkının varlığı için biricik bir olgu olarak görür. Onu kutsar ve ona tapar. Aslında taptığı tek tanrı ordudur. Çünkü varlığı onsuz olamazmış gibi bir benliği kendisine

ezberletmişlerdir. Koyun gibi güdülen ve terbiye edilen, Yemen'den Kore'ye oradan da Kıbrıs'a ölüme sürülen iyi bir kullanım aracıdır asker ve ordu. Bununla oligarşi, NATO ile ABD'nin çıkarları korunur. Afrika ve Asya'da hem de işin koordinesi de Türk ordusuna verilerek kullanılır şu meşhur uluslararası kullanım aracı olan Türk ordusu.

Yıl 1989 ve ben asker olarak böyle bir orduya gittim. Nizamiyeden girip askeri elbiseleri almak için bir koğuşa götürüldüğümde oradaki elbise dağıtımını yapan çavuşlar ilk elden tehditkâr sözler sarf ederek neler yapabileceklerini sıraladılar. Çünkü askerlikte en kompleksli olan rütbeliler onbaşı ve çavuşlardır. Hiyerarşinin en dibinde yer alırlar, emir verebildikleri sadece erlerdir. Bizim ailenin nüfusu İzmir'e kayıtlı olduğu için ben İzmirli gibi görünüyordum. Doğum yerim Çêrmûg olsa da kimlikte bu İzmir'e bağlı bir yermiş gibi algılanıyordu. İlk dönemler gerçek etnik kimliğimi gizlemeyi daha uygun buldum. Bu bana daha fazla ayrıcalıklı bir konum sunuyordu. Çünkü askerde İzmirliler daha çok seviliyordu ve daha sosyal ve gelişkin görülüyorlardı. Bu da bana olan sempatiyi artırıyordu. Bir süre sonra kendimle çeliştim ve neden böyle davrandığım konusunda kendimi sorguladım. Bu aşamadan sonra da artık İzmirli değil de aslen Amedli olduğumu söylemeye başladım. Ancak Amedlilerden çok İzmirlilere benziyordum. Bu nedenle konumumda değişen bir şey olmadı.

Çanakkale'nin 116 jandarma alay komutanlığında üç ay boyunca jandarma eri olarak eğitim gördüm.

Bu arada Amedliler Jandarma yapılmıyor, tehlikeli ve güvensiz olmaları nedeniyle, jandarmada kır polisi gibi olunca

Amedli olan vatandaş Jandarma olamıyor. Ancak ben İzmir nüfusuna kayıtlıydım ve bu konuda sorun izafeten yoktu.

Dayak küfür hakaret alabildiğince vardı. Askeri eğitimde yanaşık düzen denen terane tam bir dayak faslı olarak geçiyordu. Birde askeri kuralların gerekliliği defalarca anlatılırdı. Bu arada Kıbrıs savaşından örnekler verilirdi, bilmem kaç kişi topuğunu iyice yere yapıştırmadığı için yaralanmış da, güney doğuda teröre karşı, kuralsızlık nedeniyle, kaç kişi yaralanıp ölürmüş bu nedenle önemliymiş bütün bunlar.

Askerde çarşı izni diye bir uygulama vardı ve haftada bir çarşıya çıkılırdı. Ancak çarşıya çıkmaya başlamadan önce bizler çarşıda yapılmayacak davranışlar üzerine pratik eğitim aldık. Çok komik bir tarzda iki çavuş yapılmaması gereken hareketleri gösteriyordu. Bunun ardından bölük komutanı bize bu kurallara uymayanları şikâyet etmemiz konusunda bizi uyardı ve böylece haftalık çarşı izinleri başladı.

Çanakkale'ye çarşı iznine çıktığımda doğal olarak çarşıya doğru yanımda bulunan arkadaşımla gittik. Çanakkale'de aynalı çarşı diye bir yer vardı ki meşhurdu. Bende ilk önce orayı görmek istedim. Gördüğüm çarşıda kolonlara asılmış basit aynalardı ve bunu görünce hayal kırıklığına uğradım. Daha sonra denize doğru yollandık. Deniz kıyısına yaklaşıyorduk ki yolun ortasına kurulmuş namlusu boğaza bakan birinci dünya savaşından kalma bir top gördük. Onu biraz inceledik ve deniz kıyısına vardık. Kenarda çay bahçeleri ve benzeri şeyler vardı. Deniz çok dalgalıydı ve dalgalar sert bir şekilde kıyıya vuruyordu. Boğaza baktığımda karşı kıyı çok yakın gibi geldi bana. Çünkü benim imgemde iki denizi bir

birine bağlayan denizlerin boğaz kısmı da büyük olmalıydı. Daha sonra Persler ile Makedonların savaşını okuduğumda Daryus`un ordusunu birbirine bağlı sallarla buradan geçirmiş olabileceğini düşündüm. Çünkü en yakın kıyıydı. 300 Spartalı filmi ve kitabı. Tam karşı yamaçta büyük bir yazı beyaz renkte yazılmıştı ve okunuşu şöyleydi -dur yolcu bilmeden basıp geçtiğin bu toprak bir devrin battığı yerdir- Ancak bu bana o zaman ve şimdi de biraz tuhaf geliyor. İzin günleri sonraki dönemde de hep böyle geçti.

Askeri eğitimde genelde onların deyimi ile doğudaki terör üzerine bilgiler verilirdi. Zaten çelişkili olan karakterim daha fazla konuya ilgiyle yaklaşıyordu. Tayini Güneydoğu'ya ya da Doğu'ya çıkanların çatışmaya girme ihtimalleri yüksekti. Ben bundan kaçınabilmenin yollarını arıyordum ki bir gün alaya bazı rütbeliler geldi ve Jandarmaya bağlı olan Ankara'daki istikam taburuna girmek için isim yazacaklardı. Bu tabura gitmek için bende adımı yazdırdım ki tayinim kesin olarak Kürdistan'a çıkmasın ve ben de Gerilla ile çatışmaya girme riskinden kurtulayım. Sonuçta öyle de oldu ve acemi birliğinden sonra ben Ankara'daki istikam taburuna seçildim. Ustalık dönemimi orada yapmaya başladım ancak.

Ancak istikam taburu hakkında bilgim yoktu. Ben Kürdistan'daki savaşa katılmak istemiyordum ve istikamı bundan kaçış yolu olarak seçmiştim. Ankara'ya gittiğimde durumun öyle olmadığını gördüm. Çünkü benim gittiğim istikam Jandarma istikamdı ve Türkiye'nin çeşitli yerlerinde Jandarmaya ait karakol ve lojmanlar yapıyordu. Bu temelde ilk dış görev olarak Wan'ın Çatak ilçesine gittik. Biz orada karakol yapacaktık, u tipi bir jandarma karakolu. Kürdistan'ın

sınırlarına dâhil olduğumuzda acayip abartılı güvenlik önlemi aldılar. Wan'dan Çatak'a giderken de bizim bölüğün komuta kademesinde tam bir panik havası vardı. Wan'dan Çatak'ın bir başka noktasına biz sivil minibüslerle aktarıldık.

Bizi götürecek olan minibüslerin sahipleri ikişer kişi halinde gelmek istiyorlardı. Bizim bindiğimiz minibüsün şoförü yaşlıydı. Bir genç onunla beraber gelmek istiyordu. Çünkü onlarında korkuları vardı. Yaşlı şoför genç olana: "Sen gelme bana bir şey olmaz." diyordu. Genç ısrar edince şoför sen gelme seni alırlar dedi. Dedi demesine ama ben o zaman bundan bir anlam çıkaramadım. Meğer korkuları gerillaymış, dönüşte gerillalar yol keserse genç olanı alırlar diye kaygılanıyordu. O yıllarda gerilla askeri kanun uyguluyordu ve genç olanlar bu kanun çerçevesinde gerilla saflarına katılmaları sağlanıyordu.

Şoför ile gencin tartışmasından sonra yola çıktık. Çatak ilçe merkezini geçtikten sonra karakol yapacağımız yere yaklaşmıştık ki araçlar durdu ve biz de araçlardan inip beklemeye başladık. Derken aniden şiddetli bir patlama sesi duyduk ve saldırıya uğradığımızı zannedip yere kapaklandık. Daha sonra önümüzdeki yoldan dumanlar yükseldi ardı sıra ise yol yapım çalışması olduğu söylendi. Bu patlatmadan sonra yola devam ettik. Kalacağımız yere ulaştık.

Karakol yapılacak alana yakın bir yerde bulunan küçük bir tepeciğe çadırlar kuruldu ve karakol inşaatına böylece başlanmış oldu. Çadırların dış kenarlarına duvarlar örüldü ve güvenlik için ışıklandırma da yapıldı. Burada tahminen 60 gün kaldık ve karakolu bitirdik.

Buraya İlişkin Bazı Anekdotlar

Anekdot 1

Kaldığımız süre boyunca toplam dört defa bize saldırı oldu. İlk bir-iki saldırı bizi korkutmuştu daha sonra duruma alıştık ölen ya da yaralanan da olmuyordu. Saldırılar Çarşamba günü akşam saat dokuz on dolaylarında oluyordu. Ve sadece kalaşnikofla taciz ateşi açılıyordu.

Anekdot 2

Köy korucularını ilk defa burada gördüm. Ama o zaman neyin ne olduğunu bilmiyordum. Korucuların omuzlarında kalaşnikof değil G-3 vardı.

Anekdot 3

Bölük komutanı bazen bölüğe toplantı yapardı ve her toplantı yaptığında yakınımızda bulunan köylülerin ne kadar ilkel olduklarını anlatır dururdu. Köyün doğal yaşamının yanı sıra, esas olarak açıktan isimlendirmeden, Kürtlüğü küçümsüyordu ve bu da beni zorluyor gururuma dokunuyordu. Bu temelde kendimce bazen, gitsem de gerillaya katılsam, diye düşünüyordum. Tepkilerim gelişiyordu ve yöre halkını da seviyordum. Çünkü bana ve aileme çok benziyorlardı.

Anektod 4

Bölük komutanımız çok korkaktı ve her taciz ateşi açıldığında yerde sürünüyordu. Bunu da bölük komutanının postası bize söylerdi. Zaten o bölük komutanı dışında kimse taciz ateşi sırasında yerde sürünmezdi.

Anektod 5

Yakınımızda bulunan komando karakolundaki askerlerin Kürt kızlarıyla nasıl oynadıkları da anlatılırdı. Bazı köylü kızları askerler hamile bırakıp terhis olup gitmişlerdi. Askerlere bu konuda tolerans da tanınıyordu. Duygusal olarak bu konuda da çok zorlanıyordum.

Kış yaklaşıp ilk karlar zirvelere düştüğünde karakol inşaatını bitirip Ankara'ya döndük. Dönüşte bize zamanı geçmiş bozuk konserve verdiler. En az bir hafta hepimiz ishal olduk. O kışı da Ankara da geçirdik.

Daha sonra sırasıyla İzmir'e ve Urfa'ya inşaat yapımına gittik. Böylece askerlik denen içten içe insan yaşamına olumsuz bir miras olarak kalan dönem de bitti. Askerlik sonrası dönem tam bir kaostu diyebilirim. Git gide arayışlarım değişiyor, derinleşiyor ve farklılaşıyordu. Mevcut yaşam beni ikna etmiyordu.

Askerlik Sonrası Çelişkiler, Arayışlar

Bu kadar çelişkilerle dolu olan benim gibi bir genç ne yapar? İnsanın nasıl yaşayacağına bir yerden sonra artık karar vermesi gerekiyor. Yirmili yaşlara gelindiğinde artık eşiğe gelmişsiniz demektir. Belli bazı önemli adımları atmanız gerekir ki yaşamınızın bir stratejisi olsun. Bu konuda maddi açıdan yaşam garantiniz yok, ya inşaatlarda çalışır yaşamınızı idame edersiniz, sonrada evlenir ve yuvarlanmaya başlarsınız belli belirsiz. Ya da bunu ret eder başka şeyler ararsınız. Benimki bunlardan hiç biri değildi bence yaşam onurlu olmalıydı. Kimlik sahibi olunmalıydı ve bağlı bulunduğum toplum o Metropol koşullarında bu kadar asimile olup soysuzlaşmamalıydı. Esas olan buydu benim için, yani çok bilinçsizce de olsa bana göre önce yaşam kurtarılmalıydı.

Bu temelde ailemin evlenme teklifini ret ettim. Sevdiğim birileri de yoktu. Görücü usulüyle de evlenemezdim. Bu tarz evlilikler bana göre değildi. Bu nedenle evliliği kesin olarak aklımdan çıkardım. Ailem bir başka seçenek sundu önüme. O seçenek de Avrupa'ya gitmekti. Ben, sözde, bol para kazanıp anneme babama da yardımcı olacaktım. Zaten benden küçük bir kardeşim ve bazı akrabalarım oradaydı. Bu da çok çıkarcı bir yaklaşımdı ve tarafımdan ret edildi. Ayrıca Avrupa'nın nasıl bir yer olduğunu az çok biliyordum ve gidip gelmiş olan arkadaşlarım da vardı. Bu nedenle Avrupa'ya gitmeyi kabul etmedim. Bir süre böyle geçti. Tabi bu arada ilçemizde arkadaşların bulunduğu haberi yayılmıştı ve bunun tartışmaları yapılıyordu. HEP'in ilçe örgütünün kurulma çalışmaları da vardı. Bu dönemde yarı yarıya PKK'ye katılma eğilimim var ama herhangi bir ilişkim yoktu. Derken, bu

dönemde, bir arkadaşımla bazen ortak iş alıp yapıyoruz ve daha başka zengin olma yollarını da araştırıp tartışıyoruz.

1991 yılını 1992 ye bağlayan kış süreciydi. Benim Ağrılı kungfu sporu yapan bir arkadaşım vardı. Onunla bir süredir görüşmüyorduk. Tesadüfen karşılaştığımızda ise bana Avrupa'ya insan kaçırdıklarını söyledi. Bende bu işin nasılını kendisine sordum ve bu aşamadan sonra artık Avrupa'ya gitme kararı verdim. Avrupa'daki akrabalar ve kardeşim bu konuda teşvik edici oldular. Kungfucu Ağrılı arkadaşımda aniden zenginleşip apartman dikmeye başlamışlardı. Alenen herkes onların insan kaçakçısı bir şebeke olduğunu biliyordu. Yani bu işler öyle devletten gizli saklı yapılan değil bizzat devletin denetiminde olan faaliyetlerdi. Pasaport alma ve vize işlemleri polisin kontrolündeydi. Yurt dışına çıkış belgeleri devletin dairelerinde çok rahat bir şekilde hazırlanıyordu. Şöyle ki: Sağlık raporu rüşvetle, yurt dışına çıkış için gereken tapulu mal belgesi bir daireden alındı. Ben sadece dairede kürsüde oturdum. İşleri şebeke yapıyordu. Bağlantılar bu anlamda sorunsuzdu. Hollanda üzeri Avrupa'ya çıkış yapıyorum ve bunun vizesini konsoloslukta şebeke konsolos ile konuşarak aldı. Arkadaşımın babası olan şebeke başı adamın yanında ben, sadece bir gölge gibiydim. Şebeke başı bir gözü kör tam karanlık ve hain tipli bir adamdı.

Şebekenin organizasyonu sonrasında ben Avrupa'ya gitmiş oldum. Hollanda'nın Amsterdam denilen şehrinin hava alanına indim. Gümrük kapısında kontrolden geçerken hiç zorlanmadım ve direk sorgusuz sualsiz geçtim. Çünkü karar böyleydi. Kürt gençleri Avrupa'ya çekilip eritilmeli ve yeniden

yoğrulup değerlendirilmeliydi. Bu siyaset sona erdiğinde ise Avrupa'ya gidiş zorlu bir hale geldi.

Gümrüğü sorunsuz bir halde geçtikten sonra döviz bozdurdum ve şebekenin bana verdiği adrese gitmek için bir taksicinin yanına gittim. Adama adresi gösterip oraya gitmek istediğimi işaret diliyle söyledim. Bu arada adam da bana bir şeyler anlatmaya çalışıyordu. Ama ben ne demek istediğini hiç anlamadım. Daha sonra yola çıktığımızda anladım ki yol taksiyle gidilecek bir yol değildi. Tren ile rahatlıkla gidilebiliyordu. Ben özel taksiyle gidince bu bana çok pahalıya mal oldu. Hollanda'dan yine şebeke aracılığıyla çok masraflı bir şekilde Almanya'ya akrabalarımın yanına gittim. İltica işlemleri ve mülteci kampının kamp yaşamı ardından inşaatta çalışmaya başladım. Bu arada çalışma yürüten arkadaşları da görüyorum. Gecelere ve yürüyüşlere ayrıca kitlesel bazı yerleri işgal eylemlerine de katılıyorum. Gündüzleri çalışma akşamları da kaffe ve bazen de disko denen yerlere takılıyoruz. Kürt mülteciler olarak Avrupa yaşam tarzını benimsemeye çalışıyoruz ama olmuyor. Yani bize uymuyor. Çünkü ahlaki ve sosyal değerler çok farklıdır. Avrupada ya bütün geçmişini silecek ve hiç olmamış sayacaksın ya da kendin gibi yaşamaya çalışacaksın. Ben kendim gibi yaşamaya başladım biraz çelişik olsa da.

Bazı Anekdotlar

Anekdot 1

Bir hafta sonu akşam olduğunda halamın oğlu bir kafeye beraber gitmemizi teklif etti. Bende kabul ettim ve bir kafeye

gittik. Tabi ben dil bilmiyorum bu nedenle iletişim kurma sorunum var. Halamın oğlunun böyle bir sorunu yok. Kafeye oturduk ve bir süre sonra iki kadın yanımıza geldi. Hala oğlu çok rahat yaklaştı ben de onun gibi davrandım. Giderek birbirimize sokulduk, öpüşmeye başladık. Bu bir süre böyle devam etti. Ben hiçbir şey his etmedim yani yemek yerine ot yer gibi bir şeydi. O seks ihtiyacını gidermek için senin yanına geliyor. Bunun sonucunda bir gece beraber oluyorsun ve sabah olduğundaysa hiçbir şey olmamış gibi herkes kendi yoluna gidiyor. İşte budur Avrupa'nın cinsel özgürlüğü. Duygudan ve yücelikten yoksun. Bana çok ürkütücü geldi o an. Elbette bu kültürümüzünde bize verdiği bir terbiyeydi. Kendi ahlaki değerlerimizden kopacak bir şey yapmak insanda ilk önce bir boşluk yaratıyor. Hemen o akşam, bu yaşam bana göre değil, dedim. Daha sonra halaoğlu: "Sen yakışıklı olduğun için seni kafeye götürdüm" demez mi, beni resmen kullanmış. Belki de ilk defa hayatımda o zaman kendimi bir hiçmişim gibi hissettim diyebilirim. O kadar manasız ve insana kendini bomboş hissettiren bir şey. Bence böylesi şeylerin tekrar tekrar yapılması insanın kendisini değersiz hissetmesiyle bağlantılıdır. Dedim ya bir boşluğa düşüyorsun ve sürekli boşluğu kapatmaya çalışıyorsun ve her seferinde o boşluk daha da büyüyor. Toplumda böylesi şeylerin ayıplanmasının derin bir anlamı var. Günah görülmesine rağmen alttan alta sürdürülmesininde ahlaki çöküşle bağı var. Bu olay üzerine çok düşündüm, bu dünya bana istediğim duyguları ve aşkı yaşatmayacaktı. Öyle bir durum yoktu. O halde bu zeminin yaratılması gerekir diye düşündüm. Ama ne yapacaktım? Avrupa'da Kürt gençlerinin genelevlere gidişleri de normalleştirilmeye çalışılıyordu o dönemde. Bana çok hissiz

ve duygusuzca geliyordu. Ve hızla böylesi ortamlardan ve bireylerden koptum.

Anekdot 2

1992 yılında, ilk defa, Avrupada Kürt Kültür Festivali düzenlendi. Bende katılanlar arasındaydım. Bunun için büyük bir futbol sahası tutulmuştu. Tribünlerin merdivenini çıkıp sahayı görür hale geldiğimde, abartısız söylüyorum, en az beş dakika yerimde dona kaldım. Alanda 60 bin Kürt vardı ve ben ilk defa bu kadar Kürdü bir arada görüyordum. Bu benim içim muhteşem bir şeydi.

Anekdot 3

Bu dönemler ailemle özellikle de annemle telefonda konuşuyordum. Henüz eve para da göndermemişim. Bir defasında anneme ne kadar paraya ihtiyaçları olduğunu sordum. O ise bana miktar söylemek yerine ne kadar gönderirsem o kadar ihtiyaçları olduğunu tekrarlıyordu. O zaman annemin bu yaklaşımı bana çıkarcı gibi geldi. Bunun üzerine acaba annem beni mi yoksa göndereceğim parayımı seviyor diye düşünmeye başladım. Sonrasında para da göndermedim. Şimdi anlıyorum ki anneme hoyrat bir genç gibi yaklaşmışım. Annemin annelik hakkını inkar etmişim.

Bu anlattığım olaylar benim PKK'ye katılmamda belirleyici olmuşlardır. Zaten böyle bir eğilimimde vardı. Avrupa'ya 1992 Şubat sonu çıktım ve beş ay sonra resmen 08.08.1992 yılında PKK'ye katıldım.

Frankfurt'un Giessen ilçesinde saflara katıldım. Resmen katılmadan önce ve katıldıktan sonra bir süre Frankfurt'ta çalışmalara alışma devresi geçirdim. Daha sonra bir devre gençlik eğitimi gördüm. Eğitim yerimiz ormanlık bir alandaki kamp yerine benzer bir yerdi. Mekân olarak eğitimimize uygun ve güzel bir yerdi. Ama her şey yeni ve farklıydı benim için. Hem teorik olarak hem de yaşam tarzı bakımından pek deneyimimin olmadığı bir hayattı. Teorik eğitimi anladığımı söyleyemem ama bir başlangıç olarak iyiydi. PKK'nin manifestosunu ilk bu eğitimde gördüm ve buna dayalı eğitildim. Katıldığım alanda görevli olan arkadaş ara sıra kampa geliyordu ve benimle diyalogu vardı. Bana hep "yaşama yoğunlaş, yaşamı anal!" diyordu. Ben de ne demek istediğini anlamıyordum ve neden böyle söylediğine dair sorular da hiç sormuyordum. Çünkü sormaya utanıyordum ama sürekli ne demek istediğini düşünmem ayrıca beni yoğunlaştırıyordu.

Biz eğitime katılanların birçoğu gerilla olma hayali kuruyoruz. Eğitim devremizde iki gazi arkadaşta vardı. Bunlardan birinin ayakları karda yanmış diğer biri ise dokuz yıl savaşmış ve karnından yara almıştı. Bizi içinde bulunduğumuz ormanlıkta gerilla yürüyüşüne çıkarıyorlardı ve bazen de pusu eğitimi veriyorlardı. Bizde gerilla ruhunu geliştirmek için. Burada sırayla mutfağa çıkıyorduk. Ben ilk defa mutfağa çıktığımda ise bulgur pişirmek istedim. Ama bunu nasıl yapacağımı da bilmiyordum. Yapılan tarif üzerine mutfağa gidip bulgur pişirmeye başladım. Ancak tencereye sudan çok bulgur koydum ve tüpü yaktım. Yemek ısındıkça kabarıyor ve tencereden taşıyordu. Her taştığında ise ben fazlalığı alıyordum. Derken yemeğin piştiğine karar verip

ocaktan indirdim. Sıra yemeği yemeye gelince; tabi ki kimse o yemeği yemedi. Gençlik eğitimi bittikten bir süre sonra da ben temel eğitim denen 70 günlük bir eğitime katıldım. Gençlik eğitimi ise 15 gündü.

Temel eğitim devresini Hollanda'da gördüm. Okuma ve öğrenme isteğim üst sınırlardaydı. İçinde bulunduğumuz mekân ise kamp yerine benzer bir yerdi, tam bize göreydi. Kampa bitişik küçük bir hayvanat bahçesi de var. Deve kuşunu ilk burada gördüm. Masa tenisi ve voleybolumuz da vardı. İlk başlarda ben mutfaktan sorumluydum. Yaşam kendi içinde düzenliydi ve belli bir disiplinimizde vardı. Eğitime katılanlardan devrimci olmaya kararlı kişiler olmakla beraber aklı havada olanlar da var. Daha sonra kendini 1994 Nevrozunda yakarak eylem gerçekleştiren şehit Ronahî (Bedriye Taş) de bizim devredeydi. Devremizde en çok kişilik çözümlemeleri dikkatimizi çekiyor. Anlatan anlatıcı biraz karikatürize edince bu çözümlemeleri, daha çok ilgi çekici oluyor bizim için. Daha da önemlisi, ilk defa bu bakış açısıyla, kendi gerçekliğimizi görüyoruz. Tabi ki gülüyoruz çözümlemer karşısındaki halimize.

Genelde arkadaş yapısı olarak konuşmada zorluk çekiyoruz. Konuşmaktan çok soru sormakla yetiniyoruz. Yanımda oturan baya uzun boylu bir arkadaş vardı. Benim kalkıp konuşmamdan etkilendi ve o da kalkmak istiyordu. Ama bir türlü beceremiyordu. Ona cesaret verip destekledim ve her konuşmak için kalkmaya yeltendiğinde daha kalkmadan yerinde zangır zangır titriyordu. Bir gün nasıl olduysa elini kaldırdı ve hemen konuşma hakkı kendisine verildi. Çünkü eğitmen ilk defa söz alanlara öncelik tanıyordu.

Derken bizimki kalktı ve konuştu. Konuşurken de çok açık bir şekilde heyecandan titrediği görülüyordu. Aynı arkadaş üzerindeki psikolojik baskıyı bu şekilde kırınca sonraki günlerde artık yerine oturmaz oldu. Hep kalkıp konuşuyordu. Ben gündüz ders gördükten sonra, akşamları kitap okuyordum. Bazen gecenin yarısına kadar okumaya devam ediyordum. Bir süreden sonra artık kapasitem kaldırmıyordu ve bana ilginç gelen baş ağrılarına tutuldum. Öyle çok ağrıyordu ki başım, geceleri uyuyamaz oldum. Aslında uyumak istiyordum ama uyuyamıyordum. Baş ağrılarım öyle bir hal aldı ki deli oluyorum sandım. Bu baş ağrılarından sonra okumayı azalttım. Baş ağrılarım ile uyuyamama durumum böylece geçti. Bu eğitim devresinde beynim müthiş açıldı. Özellikle o garip baş ağrılarından sonra sanki bir üst basamağa atlamış gibiydim ve hafızam genişlemişti.

Felsefe dersi genelde arkadaş yapısını zorluyordu. Allah'ın var olmadığına inanmak çok zor geliyordu. Bu konuda örgüte katılmadan öncede fazla inancım yoktu ama neye inanacağımı da bilmiyordum. Bu nedenle tanrıya inanmak ile inanmamak arasında gidip geliyordum. Eğer tanrıya inanmayacaksam neye inanmalıydım esas zorlanma noktası buydu. Eğitimde neye inanacağımı öğrendim bu nedenle tanrıdan kopmak çok zor olmadı. Bazı arkadaşlar bu konuda çok zorlandılar. Eğitim bitinceye kadarda mantıkları tanrının yokluğunu kaldırmıyordu.

Bir gün etkinlik düzenlendi ve beni de bunun için sunucu yapmışlardı. Ayrıca bir skeçte de rol almışım. Etkinlik için o dönem Avrupa yönetiminde olan arkadaşlar da misafir olarak gelmişlerdi. Sunucu olduğum için açılışı ve saygı duruşunu

ben yaptıracağım. Ancak hayatımda ilk defa bir kitlenin ya da insan topluluğu diyeyim, karşısına çıkacağım. Bir iki şey söyledikten sonra ben saygı duruşuna geçtim. Herkes esas duruşa geçince beni aniden bir titreme tuttu. Daha çok bacaklarım titriyordu. Bende gözaltından durumu fark eden varmı diye bakmaya çalışırken diğer taraftan da titreyen ayağımı tutuyorum. Birini tutuyorum titreme durmuyor elimi diğer ayağıma atıyorum titremeyi durdurmak için ama nafile her iki ayağımda komik bir şekilde titriyor. Misafir olarak gelmiş kadın arkadaşa bakıyorum durumu sezmiş ve bana bakarak sessizce gülümsüyor. Beni o halde fark edenin bir kadın arkadaş olması, beni bir kat daha fazla utandırıyor. Bütün bunlar olurken saygı duruşu bitti ve bende rahat bir nefes aldım.

Tiyatroya gelince; ilk defa o etkinlikte bir arkadaşın ısrarı sonucu rol aldım ve aldığıma da pişman oldum. Sonraki yıllarda da istisna hariç bir daha tiyatro ve skeç gibi şeylerde rol almadım. Çünkü arkadaşım bir subayı bende emir erini canlandırıyorum. Yazılan skeç gereği subay her hareketimizin önemli günlerini duyduğunda bana vuruyor. Rol böyle ancak sonuçta bu bir rol ama benim arkadaş bana rol mol demeden basıyor dayağı ki o esnada eğitmenci arkadaş: “Yahu bu ne yapıyor bizim arkadaşı öldürecek” demiş. Böyle yani bir daha skeçlerde rol almamanın nedeni.

Devrenin sonlarına doğru gruplara bölüyorlar bizi. Her bir grup altışar kişiden oluşuyor ve bizim seminer vermemiz gerekiyor. Buna göre her arkadaş en az on dakika konuşacak. Çünkü bize belirlenen süre bir saat. Tabi Avrupa’dayız konuşabilmemiz lazım. Ülkede olsak silah ve savaş üzerine

talim yaptırırlardı. O zaman belirlenen konu üzerinde on dakika konuşabilmek büyük mesele bizim gibi dilsizleştirilmiş bir halkın çocukları için. Benim konum yeni sömürgecilik ve özel savaş. Günlerce çalıştım kitap okudum not aldım ki on dakika konuşabileyim. Daha sonra zorda olsa on dakika konuşabildim. Benim için önemliydi, sonraki yıllarda da bu konuda hep belli bir hâkimiyetim vardı.

Devre sonu platformlar vardı. Bu öz eleştiri platformları biraz çocukça birazda acemice idi bizim için. Sıra geldi düzenlemelere. Her arkadaşı çağırıp tek tek konuşuyorlar. Sıra bana da geldi. İki arkadaş oturuyor biri eğitmenci biri de Avrupa sorumlusu olduğunu bilmediğim bir arkadaş. Soru cevap bölümünden sonra beni nereye göndereceklerine dair kanaatleri oluşmuş olacak ki bana tecrübe kazanman için seni Münih alanına gönderiyoruz dediler. O Münih ki tecrübeli kadrolar bile gitmek istemiyor ve çoğunlukla itiraz ediyorlar. Fakat ben bunları henüz bilmiyorum.

Gittim Münih'e bir dernek var, bir de bölge sorumlusu ve birkaç kadro. İç alanlar var yani Münih merkez, dış alanlar var, bunlarda Münih'e bağlı ilçeler oluyor. Münih'in kitlesi 1968 yılında işçi alımı sonucu oluşmuş ve o yıllara gelinceye kadar da belli bir yaşam standardını yakalamış. Kitlede yurt sevgisi kalmamış bu nedenle onları örgütlemek ve eyleme çekmek zor. Mülteciler ise sayısal olarak azlar ve çok dağınıklar. Tabi bunlar bilinçli olarak dağıtılıp serpiştirilmiş ki biz onlara kolayca ulaşmayalım, örgütleyip mücadeleye çekmeyelim. Hal böyle olunca da Kürtler asimile olup Alman devleti için kullanım malzemesi olacaklar. Böyle bir alan o dönem açısından söylüyorum Avrupa'nın en zorlu alanıydı ve ben

orada eğitim sonrası pratiğe başlıyorum. İlk bir hafta dolduğunda birde bakıyorum gece kalacak yer yok, banyo yapıp elbise yıkayacak yer yok. Ben ailelere açılma konusunda utangacım. Zaten gidip kalınacak aile çok azdı. İşte bu koşullarda tereddüt ve kararsızlık geçiriyorum. Tam bir hafta iç hesaplaşmaya girdim. Ya bu yolu bırakacak ya da ebedi olarak devam edecektim. Tam da bu esnada yerel özelliklerim devreye girdi. Bırakmak verilen söze ters düşmektir ve birde akraba eş dostun yüzüne bakamamak var. Ne olursa olsun diyorum devam edeceğim. Ve öylede oldu. Çoğunlukla dernekteki üst katta, bazen sokakta yattığım da oluyordu. Aç kalıyordum bazen, banyo yapamayıp kirleniyor, elbise yıkayamadığım zamanlar oluyordu. Bütün bunlar Avrupa'da oluyor, Kürdistan dağlarında değil, ne güzel ama değil mi! Benim Avrupa'da aç kalmışlığım çoktur desem acaba kaç kişi buna inanır.

PKK'ye katıldığımdan ailemin haberi yok henüz. Bu nedenle artık gelinen aşamada aileme Partiye katıldığımı söylemeliyim ama nasıl bu o kadar kolay değil. Aileye ben PKK'ye katıldım demek: "Ey aile siz beni büyütmüş bu günlere getirmiş olabilirsiniz ve hatta benden beklentilerinizde olabilir ki vardır ama ben yuvadan uçuyorum bir başka aile buldum kendime, ona katılıyorum" diyorsunuz. Aileye telefon açmak için Münih'te telefon kulübesine doğru ilerledim. Tarifi imkansız bir heyecan var içimde. Daha ahizeyi elime alıp numarayı çevirmeden zangır zangır titriyorum ve titreye titreye anneme dolaylı bir üslupla PKK'ye katıldığımı söylüyorum. O da bana yalvaran bir üslupla vazgeçmemi söylüyor ama nafile ben artık bildik tarzda annemin oğlu

olamayacağım. Artık bunu onunda bilmesi gerekiyordu. Benim annem olduğu için buna hakkı var.

Elîşêr arkadaş vardı Münih'e dayanabilenlerdendi. Ondan söz etmeliyim: Dêrsimliydi Elîşêr arkadaş. Ailesi Frankfurt'ta oturuyordu. Annesi dernek telefonunu arar: "Oğlumu neden bırakmıyorsunuz eve gelsin." derdi. Anlatırdık Elîşêr arkadaşa ve güler geçerdi. İşte o Elîşêr arkadaş kendi alanına gider çalışma yürütürdü. Ben kendi alanımda. Gece saatler 12 ya da 01 olduğunda derneğin mutfağında buluşurduk. Çoğunlukla makarna yemeği yapardık. Sosunu hazırlar büyük bir tepsiye boşaltırdık uzun İtalyan makarnaları, sosu da üzerine, tabi bu arada Elîşêr arkadaş koymuştur fırına soğanları, çıkarır getirirdi masaya ve böylece yerdik beraberce. Dimilî olduğumuz için ikimizde severdik soğanları ve soğan yemeyi. 1997 yılında tesadüfen Fereşîn zozanlarında karşılaştık. Elîşêr değerli bir insandı. Içten ve arkadaş canlısıydı. Ne de olsa o bir Dêrsim`liydi. Halkı için büyük emek vermiş değerli bir insandı. Fazla bir arada kalamadan, aynı yıl o Dêrsime gitti ve sonraki yıl orada şehit düştü.

Münih'te ilk etapta gençlik çalışmalarından sorumluydum. Bir müzik grubu oluşturmaya çalışıyorduk. Birde futbol takımı, govend grubu da vardı ve çalışmaları iyiydi. Münih'ten ilk defa o dönemde 5 işçi ailesinden genç kattık saflarımıza. İşçi ailesi diyorum çünkü bu önemlidir, bunlardan üçü kız ikisi de erkekti ve bu bir ilkti. Gençlere acemice öncülük yapıyordum ama tecrübe de bu sayede kazanıyordum. İlk defa burada bıyık bıraktım. Bir süre sonra bizim gençlerden de bıyık bırakanlar oldu. Daha sonra bıyık kestim ve gençlerde bana uyup bıyık kesiyordu.

Dindar olan halkımız için Münih'te bir cami yaptırdık. Alman yasalarına göre polis ibadet yerlerine giremiyor. Münih'te bir çıkış yapmak için örgütsel bir karar vardı ve buna göre kapsamlı eylemler yapmamız gerekiyordu. Bu temelde örgütlemeyi biz gece camide yaptık ve Stuttgart'tan da gruplar gelmişti. Bu temelde Münih konsolosluğu basıldı ve bu baskın büyük yankı uyandırdı. Ayrıca çeşitli Türk kurumları olmak üzere yedi yer daha basıldı. Bundan önce biz grupların bu kurumları kırıp dağıtmaları için çekiçler hazırladık. Buna göre benim yapı kredi bankasını basacak olan gruba öncülük yapmam gerekiyordu. Eyleme fiilen katılmamam kararlaştırılmıştı. Eylemler bütün Avrupa çapında planlanmıştı ve tam olarak saat onda başlayacaktı. Ancak bir grubumuz, sorumlusu Çewlikli bir Dimilîydî ve kuru kafalıydı, eylemi beş dakika erken başlatmıştı. Bu nedenle daha biz hedefe doğru gidiyor iken polis alarma geçmişti bile. Hal böyle olunca bizim grup panikledi ve kararsızlığa düştü. Müdahale edip grubun önünde gidip direk bankaya girdim. Arkamdan gelen grubun ortalığı hemen kırıp dökmeye başlaması gerekiyordu. Ancak arkamda durup herkes bana bakınca, görevlinin önündeki masa üstü bilgisayarı kaldırıp memurun kafasına vurdum ve böylece bizimkilerde ortalığı çekiçlerle kırıp dökmeye başladılar. Sonrasında bizim grup sağ salim kaçmayı başardı. Ben baskından sonra iki köşe döndüm tam o anda bir polis arabasıyla karşılaştım. Beni görünce araba duracak gibi oldu. Bende bunu fark edince sanki karşı kaldırımda beni bekleyen biri varmış gibi el salladım. İçimde tedirgin olsam da dış görüntü olarak sakin davranınca polis arabası durmaktan vazgeçti ve önümden geçerek gitti. O gün Avrupa genelinde otuzun üzerinde eylem olmuştu. Ben

eylemden sonra bir yurtseverin evine gidip televizyonun önüne kuruldum ve gelişmeleri izlemeye başladım.

Saflara katılıp meçhule karışan benden küçük bir kardeşim var, adı Nurettin. 1993 yılında ben aileye Münih derneğinin telefon numarasını verip: "Nurettin'e söyleyin beni arasın." demiştim. Bunun üzerine bir gün Nurettin beni aradı. Antalya'da çalışıyormuş bir polis karakolunun inşaatında. Bir polis karakolunun inşaatında çalışıyor olmaktan utanç duyduğunu ve çaresizlikten orada çalıştığını söyleyince, bilinç düzeyinin gelişmiş olduğunu anladım. Bana askerliğinin yaklaştığını askere gitmeyeceğini eğer uygunsa Avrupa'ya çıkmak istediğini söyledi. Bunun üzerine bende zaten benimde ülkeye geleceğimi bu nedenle yüzünü dağlara dönerse daha iyi olacağını ve de dağda buluşacağımızı söyledim. Bunun dışında Avrupa hakkında kendisine bilgiler verip gelinecek ve yaşanılacak bir yer olmadığını söyledim. Zaten benim Nurettin'e beni arasın dememdeki amacım onun Partiye katılmasını sağlamaktı. Bunun üzerine Nurettin'de bazı kişileri tanıdığını ancak onlara güvenmediğini söyledi. O böyle deyince bende: "Ben sana ilişki sağlarım." dedim. Bu temelde anlaştık. Bu yıllarda Avrupa'da ise her eyalette ülke işlerinden sorumlu arkadaşlar vardı. Durumu bu sorumlu kişiye aktardım ve daha sonra randevu ayarlandı. Gün ve tarih ile beraber buluşma noktası olarak Torbalı postanesinin önü ayarlandı. Bu bilgileri ben Nurettin'e aktardım. Daha sonra o sorumlu arkadaşa durumu sorduğumda bana, her şeyin tamam olduğunu söyledi. Bu arada aileme de telefon açtım tabi ki bana kızdılar ve Nurettin'i benim PKK'ye kattığımı söylediler ve böylece ailede durumu anlamış oldu.

Katıldığı o tarihten beri kayıp ya da meçhuldür bizim Nurettin. Nurettin'in akıbetini öğrenmek için örgüt içinde çok uğraştım ancak nafile sonuç alamadım. Haber alamayınca da 2004'ten sonra artık sormaz oldum. 2008 yılında Nurettin'in sicilini PKK arşiv sicile verdim. Umarım bir gün akıbeti belli olur.

Nurettin kişilik olarak ya da kişilik özellikleri açısından benden daha iyiydi. Küçük iken ikimizin de yüzü çilli idi. Ergenlik çağına gelince çiller de kendiliğinden kayboldu. Biz hiç kavga etmezdik sürekli bir uyumumuz vardı. Benim temel bir özelliğimde şudur ki aile ortamında benden küçük kardeşlerimle sorun yaşamazdım ama benden büyük ağabeylerimle ve babamla sorun yaşardım. Benden küçük kardeşlerle uyumumuz karşılıklıydı ve sorunsuzdu denebilir. Nurettin özlü ve dürüst bir gençti. Arkadaş canlısı ve yalan dolanı bilmezdi. Az konuşur çok gülmezdi. Parti ortamında bu özellikleriyle yaşasaydı iyi bir kadro olurdu.

Yıl 1993, toplam on ay Münih'te kaldım ve daha sonra düzenlemem Nürnberg alanına yapıldı. Nürnberg'e daha tecrübeli ve donanımlı olarak gittim, gitmesine ama orada da şehir merkezinde kitle tabanı ve imkanlar iyiydi. Ben ise dış alanlarda görevlendirildiğim için sonuçta durum Münih'tekinden farklı değildi. Aynı tarzda zorlanmaları bu seferde Nürnberg'in dış alanlarında yaşamaya başladım. Bir süre sonra anladım ki benim üzerimde tasarruf yapılıyor. Beni ülkeye göndereceklerine bu zorlu alanlarda çalıştırıyorlardı. Bu alanlar zorluydu ve burada çalışma yapan kadro ya mücadeleyi bırakıyor ya da itiraz edip başka alanlara geçiyordu. Bu alanlarda kuzu kuzu çalışan benmişim meğer.

Ama bunu Avrupa yönetiminde yer alan bir arkadaşın durumu çaktırmasıyla ancak anlayabildim.

Bir gün Nürnberg merkezde dernekte oturuyorken bölge sorumlusu arkadaş geldi, bana: "Kadın örgütünün bir talimat gönderdiğini ama alanda bu talimatı yerelde çalışan kadrolara okuyacak kimsenin olmadığını." söyledi. O zaman bizim bölgede profesyonel kadın kadro yoktu. Yerelde çalışan kadın kadrolarında talimatı okuyacak nitelikleri yoktu. Bu nedenle bu iş bana kaldı. Bir pazar günüydü talimatı alıp önceden belirlenmiş olan eve gittim. Daha önce böyle bir durumla karşılaşmamıştım ve bu işin nasıl olacağı konusunda ben de pek tecrübeli değildim. Talimatı okur soru olursa cevaplar, tartışma olursa idare ederim diye düşündüm.

Evin kapısından içeri girdiğimde evin içi sadece kadın ve çocuklarla doluydu. Evde hiç erkek yoktu ve ben böyle bir durumla ilk defa karşılaşıyordum. Merhabalaşma ve hoşbeşten sonra fark ettiğim şuydu; kadınlar kendi ortamlarında çok daha rahat ve doğal bir haldeydiler. Oysa karma ortamlarda böyle değillerdi. Erkek ortamının kendine özgü bir üslubu var. Bunu biliyordum ama kadın ortamının da kendine özgü bir üslubu olduğunu bilmiyordum. Hatta bazı konuşmalar ve sarf edilen sözlerden utanıyorum, ben utanıyorum ama onlar çok doğal konuşuyorlardı. Özellikle aile eksenli ve eşleri ile çocuklarından söz ederlerken bana söz ediş biçimleri ve şikâyetleri oldukça ilginç geldi. Demek ki kadınların böyle sorunları da varmış!

Bu durumu yıllar sonra, 2002 yılında o zamanki adı PJA olan kadın partisinde, 11 aylık bir eğitim gördüğümde, daha eğitimin başlarında, azınlık psikolojisinden söz etmiştim. Biz

erkekler kadın ortamında azınlıktaydık ve kadınlar azınlıkta oldukları genel ortamımızda nasıl ki belli bazı büzülme ve utanmaları yaşıyorlarsa ve de buna göre davranışlar ediniyorlarsa; biz erkek arkadaşlar da aynı durumu yaşar hale gelmiştik. Bunun da adı bir ortamda azınlık olmaktır. Azınlık ile çoğunluğun psikolojisi kesinlikle aynı değil. Kadın erkeklerin çoğunluk olduğu ortamda nasıl bir kadın ise erkek de kadının çoğunlukta olduğu ortamda aynı kadındır. Burada sözü edilen şey kadınlara utanma, rahat olamama ve karşısındakinin yüzüne bakamamanın doğal kadın özelliği olmadığıdır. Bu özellikler kadına kazandırılıyor, kadının doğal özü böyle değildir.

Gittiğim bu toplantıda ilk elden bunların farkına vardım. Daha sonra ısrarla benim banyo yapmamı istedi bu kadınlar. Bunun nedenini anlamış değilim ama tahminen söylersem ya kötü kokuyordum ya da elbiselerim kirliydi ve ya başka bir şey. Ama kesin olan şu ki kadınlar temizlik konusunda titizdir. O dönem ev ev dolaştığımız için kendimizi fazla temiz tutamıyorduk.

Banyo yaptıktan sonra talimatı okudum. Sorular bölümünde ise kimse soru sormadı. Talimatı tartışalım dedik bu da olmadı kimse tartışmadı. Resmi toplantıyı bitirince pastalar geldi. Bu da bir kadın ayrıcalığı olsa gerek, bizim erkek toplantılarında böyle şeyler olmazdı. Pastaları yedik ve biraz daha konuşma faslı yaptık ama nafile ben ortama uymuyorum en iyisi kadınları kendi hallerine bırakmak. Her mimik ve davranış beni biraz daha şaşırtıyor, konuşmalar ve konuların önem sırası bana göre çok farklıydı.

1994 yılı başta Alman devleti olmak üzere Avrupa özgürlük hareketine yöneliyordu. Dernekler kapatılıyor kapılarına mühür vuruluyordu. Bizler ise kendi derneklerimizi basıyor, kapı mühürlerini kırıyor ve bizim olan dernekleri işgal ediyorduk. Yol kesmeler ve kendini yakmalar bu dönemde Avrupa'da uygulanan baskıyı kırmak için yapılıyordu. Bütün kadrolar ve yerel örgüt kadroları polis takibindeydi. Öyle ki beni bir günde iki kere yakalayıp bıraktıkları oluyordu. İşte böyle bir dönemde bir sabah gece kaldığım evden ayrılıp tren istasyonuna gittim ve orada Avrupa'da yayın yapan bizim gazeteden aldım. Ama trene binmeden gazeteyi açıp bakmadım. Daha çok çevremi gözetliyordum, ne var ne yok diye. Trene bindim ve daha sonra tren hareket edip biraz istasyondan uzaklaşınca, gazetenin sayfalarını birer birer çevirdim. Son sayfaya baktığımda aniden ve hiç beklemediğim bir anda Ronahî (Bedriye Taş) ve Bêrîvan (Nilgün Yıldırım) arkadaşların büyük boy resimleriyle karşılaştım. Daha sayfada resimlere ilişkin neler yazıldığına bakmadan şehit düşmüş olduklarını anladım. Bu arada boğazım düğümlendi ve ağlamakla ağlamamak arası bir ruh haline tutuldum. Bir süre soluksuz kaldım ve bir anda duygularım dalgalandı.

Ronahî ile aynı temel eğitim devresinden arkadaştık. Oldukça toy ve acemiydi, çıt kırıldım yanları vardı ve bu haliyle benim için çok rahat kızdırabileceğim bir arkadaştı. Bazen eğitmenci arkadaşa şikayete de giderdi. Kürdistan'dan çok Avrupa'da yetişmiş ve birazda şımarık bir arkadaştı. Ancak eğitimden sonra onu gördüğümde müthiş olgunlaşmış ve değişime uğramıştı. Bu arada Önderlik 1993 yılı yıl sonu itibariyle güçlü çözümlemeler yapmıştı. Bu çözümlemeler Avrupa'ya da gelmiş ve biz orada o çözümlemeleri topluca

okuyup kendimizi eğitiyorduk; Stuttgart eyalet güçleri olarak. İşte bu eğitimde ve sonrasında Belçika'da gördüğümüz merkezi eğitim ve sonrasındaki toplantı sürecinde ki bu 15 günlük özel bir programdı Ronahî ve Bêrîvan arkadaş ile beraberdik. Onlar herkesten farklı olarak çevrelerine farklı bir enerji yayıyorlardı. Önderlik çözümlemelerini derinden anlıyor hareket üzerindeki tehlikeleri sezebiliyorlardı. Zaten devrimci militan ruh derin bir anlama ve uygulama sonucu insanda oluşur. Bu arkadaşların ilişkilenmeleri tartışmaları yaşam içindeki davranışları hepimizde saygı uyandırıyordu. Bu anlamda özellikle şehit Ronahî gibi bir arkadaşı çok az görebildim; sonraki mücadele yıllarımda. İşte bu arkadaşlar Belçika'daki eğitim ve sonrasında yapılan toplantı sürecine hepimizden farklı olarak katılmış, anlamış ve uygulamışlardı. Tartışmalara kısa ve özlü konuşarak katılıyorlardı. Yaşam içinde daha çok beraber ve hamaratça her işe koşturuyorlardı. On beş günlük yoğunlaşma sonucu kendi çapımızda düzenlediğimiz etkinliğe hem yemeklerin hazırlanması aşamasında hem de skeç ve oyunların hazırlanması aşamasında çok aktif bir şekilde katıldılar. Aslında bu işleri esasen onlar yürüttüler ve bende onların bu kendini sessiz ve derinden his ettiren varlıklarını hayranlıkla izliyordum. Sürekli Ronahî ve Bêrîvan birlikte hareket ediyorlardı. Sanki daha o zaman beraber eylem yapma kararı vermiş gibi bir halleri vardı. Eylemlerini tamda Alman devletinin kitlemizi pasifize etme aşamasına getirmişken yapmaları ve kitleyi korkusuzca ayağa, eylemselliğe kaldırmaları olağan üstüydü. Önderliği anlama ve uygulama ustasıydılar. Onlar hayranlıkla ve huşu içinde bağlı kalınacak kişilikler haline geldiler.

Yıl 1994 yer Nürnberg nihayet beklenen haber geliyor. Bana ülkeye gideceğim söylendi. Katıldığımda Bekaa vadisini Mahsum Korkmaz Akademisini görmeyi hedeflemiştim ancak bu olmadı. Gidiş haberi verildikten birkaç gün sonra bu sefer ikinci haber geliyor, benim Önderlik Sahasına yani Suriye'nin başkenti Şama gideceğim iletildi. Buraya kadrolar seçilerek gönderiliyordu ve ben seçimi kazanmıştım. Bir başka karar daha var bu süreçte o da şu ki artık bundan sonra ülkeye gidenler kutlama ve tören gibi bir şeyle gönderilecek. Bir akşam örgüte yakın yurtseverlerinde katılımıyla dernekte kutlama yapıldı ve halaylar çekildi. Artık ülkeye ya da Şam'a Parti Merkez Okuluna gitmeye hazırım. Nürnbergte hatır isteme sonrası Frankfurt'a geliyorum oradan da Giessen'e geçiyorum. Bazı ihtiyaçlarım var onları temin ediyorum, akraba eş dosttan hatır istiyorum ve Frankfurt'a geliyorum. Suriye'ye yollanacağımız yer Frankfurt. Orada gerekli işlemler bir şekilde yapılıyor ve bu işlemler birkaç günün sonunda tamamlanıyor. Genelde arkadaşlar İran üzerinden ülkeye giriş yapıyorlar ama ben ile Ciwan arkadaş Suriye yolcusuyuz.

Ciwan arkadaşla beraber Önderlik sahasına geldik. Daha sonra Heftenîn de askeri eğitimi beraber gördük. Bundan sonra ben Botan'a, Ciwan ise Metîna tarafına geçti. Sonrasında ise mayınını kendisinde patlattı ve el ile gözlerini kaybetti. Şu anda Avrupa'dadır.

Pasaportum bayan pasaportu yani ben Suriye'ye gelirken bir Sivaslı ismi Derya olan kadının pasaportuyla geldim. Bir şey olmaz Türkçe bilmiyorlar cinsiyet bölümüne bakmazlar dendi ve gerçekten öyle de oldu. Suriye'de indiğimizde hava alanında rüşvet alındığını fazla değil ama bir miktar rüşvet

vermemiz gerektiğini, bunun da normal olduğunu bize söylediler. Bu temelde uçağa binip Şam'a ulaştık. Ama yolda Ciwan arkadaşla beraber rüşvet vermeme konusunda anlaştık.

13.08.1994 tarihinde Önderlik sahasına gitmek için yola çıktık. Uçaktan inip gümrüğe geldiğimizde, birileri bizden para istedi ama biz oralı olmadık bile. Israr ettiklerinde anlamazlıktan geldik ve böylece de gümrüğü geçtik. İkinci bir tedbir daha vardı gümrükten rahat geçmek için oda şuydu: Arkadaşlar valizlerimizin ağzını kaliteli çikolatayla doldurmuşlardı. Biz gümrüğü geçip geniş bir salonda yürüyorken rütbeli bir kişi gelip bizi durdurdu ve sorgusuz sualsiz benim valizi açıp içinden bir tane çikolata aldı. Ondan sonra gidebileceğimizi işaret etti. Bizde biraz daha yürüdükten sonra bizi beklemekte olan arkadaşa ulaştık.

Şam'da aşırı kalabalık ve kuralsız trafikte neredeyse şok olduk. Bir taksiye bindik ve her on metrede bir kaza olacak diye yerimizde hopluyorduk. Avrupa trafiğine göre çok kuralsız ama bir o kadarda normal geliyordu insanlara.

Akşam saat 7-8 dolaylarında biz artık PKK'nin merkezi okulundaydık. Valizlerimiz vardı ve içi örgütsel materyallerle doluydu. Bunları yönetime teslim ediyoruz. Odada genel yapıya göre daha yaşlı olan biri var, bu da Abbas arkadaştı. Ama ben henüz kim olduğunu bilmiyorum. Bin marklık bir fotoğraf makinem vardı, lazım deyip istediler ve bende verdim. Örgütsel materyalleri çıkarıyordum teslim etmek için o esnada da orada bulunan kanepeye oturdum. Henüz kim olduğunu bilmediğim Abbas arkadaş beni uyardı oraya oturmamam için. Ama ben buna kulak asmadım. Ardından bir kere daha uyardı oraya oturma diye. Bende "İşimi yapıyorum."

deyip oturmaya devam ettim. Ancak daha sonra anladım ki o kanepe Önderliğin yattığı yerdi. Abbas arkadaş çarşafın buruşmaması için oraya oturmamamı istiyordu. Dünyanın zalimlerini titreten hareketin Önderi işte böyle sıradan bir evin sıradan salonunda çok sıradan bir kanepede yatıyordu. Gel de bu Önderlik için defalarca ölme!

Burada rutin şeyler bittikten sonra Abbas arkadaş Avrupa'yla ilgili bazı şeyler ve Nezaket ablanın (Mazlum Doğan'ın ablası) durumunu sordu ve daha sonra okul yapısına karıştık. Birkaç günümüz Önderlik ile yapacağımız görüşmenin heyecanı ile geçti. Bu arda okulun kuralı gereği okul ve okuldaki düzen ile yaşama ilişkin bize bilgiler verildi ki yanlış yapmayalım. Önderliğin okula geldiği bir gün, öğlen yemeğini yedikten sonra bize: "Hazır olun Önderlikle görüşeceksiniz" dendi.

Rêber Apo İle İlk Karşılaşma

Ben, Ciwan ve Serhat eyaletinden gelmiş olan iki arkadaş ile birlikte Önderliğin yanına gittik. Önderliğin kaldığı ev okulun içindeydi ve kapıdan içeri girilince de sağ tarafta bir yüzme havuzu var. Sol tarafta ise ev ve güzel bir asma var. Ben Öndeydim ve Önderlik ile normal bir şekilde tokalaşacağımızı sanmıştım. Ama ben Önderliğe el uzattığımda beni kendine doğru çekerek yanaklarımdan öptü. Yeni tıraş olmuş ve yüzüne kolonya sürmüştü. Yüzündeki kolonya henüz kurumamıştı. Daha sonra biz dört arkadaş ve Önderlik salona geldik. Salonda bir masa ve birkaç sandalye vardı. Rêber Apo bize oturmamızı söyledi. Biz her dört arkadaş söz birliği etmişçesine ayakta Önderliğin karşısına dizildik. Önderlik

bizim karşımıza masadaki sandalyeye oturdu. Masanın üzerinde biraz üzüm vardı, Önderlik bazen atıştırıyordu. Eliyle yiyin diye bize de işaret etti ama biz hiç yerimizden kımıldamadık. Bir süre sonra Önderlik üzüm yemeyi bıraktı ve elini silmek için bir havluya gereksinimi vardı. Havluda bizim arkamızdaki dolabın üzerindeydi. Birkaç kere havluya baktı ki biz ona havluyu verelim. Ancak biz bunu anlayacak durumda değildik. Adeta bir huşu içinde Önderliği hareketlerini ve mimiklerini izlemeye çalışıyoruz. Bunlardan hiç birini kaçırmaya da niyetli değiliz. Derken Önderliğin kendisi kalktı ve havluyu alıp hafifçe ellerini temizledi. Demek istediğim, Önderlik istese onun için canımızı veririz ama o bizden havluyu kendisine verme talebinde bulunmadı, kalkıp kendisi aldı. Bu hareketin Önderliği böyle iken hareket içinde, halen daha şimdi bile, sorumlu bazı komutanların külot ve çoraplarını güvenliğindeki arkadaşlara yıkatması ne tezat bir durum değil mi?

Önderlik ilk önce ben ve Ciwan arkadaş ile diyalog kurdu. Çünkü bizimki kısa sürecekti. Esas konuşma ülkeden sıcak savaş ortamından gelen arkadaşlarla olacaktı. Önderlik bize Avrupa çalışmalarıyla ilgili bazı sorular sordu ve o zeminin kadro katılımı için iyi değerlendirilmediğini söyledi. Daha sonra diğer iki arkadaşla konuştu. Bunlardan biri Hayri diğeri ise Şehit Bedri arkadaşlardı. Önderlik, Hayri ile de konuşmasını kısa kesti. Esas olarak Bedri arkadaş ile konuşmak istiyordu. Çünkü Bedri arkadaşın kampları kışın ajan bir kişiliğin firar etmesi sonucu deşifre olmuş ve arkadaşlarda kampı terk etmiş, bir taburluk güçten sadece birkaç arkadaş kurtulmuştu.

Bedri arkadaş eğitim sonrası yine Serhat eyaletine gitti ve orada şehit düştü. Zaten kendisine sen neden şehit düşmedin diye eleştiri yapılıyordu. Kendisi buna cevaben: "Partiye bilgi vermek için sağ kaldığını aksi takdirde kendisini imha edeceğini" söylerdi. Çünkü grup komutanı Seyfi arkadaş sınırın İran tarafına geçip kurtulabilecekken yapısını kaybettiği için komutanlığın onuru gereği kendisini şahadete yatırmış ve bilinçlice çatışmaya girerek şehit düşmüştü. Bedri arkadaş ayrıca ayaklarından da sakat olan bir arkadaştı. Bir ayağı mayına basması sonucu kısmen kopmuştu. Yani komutanlığı ve gerillacılığı böyle olan bir kahramandı.

Biz Avrupa'dan gelenlerle ve Hayri ile de bitince Önderliğin diyalogu, direk konuya girerek Serhat eyaletinde yaşanan bu olaya ilişkin Bedri arkadaştan bilgi almaya başladı. Bedri arkadaş olayı kendi akışı içinde Önderliğe anlatıyor, Önderlik de onu dikkatle dinliyordu. Önderlik, sadece belli bazı yerlerde nasıl hata yaptıklarını, ne yaparlarsa kurtulabileceklerini söylüyordu. Bunun dışında hep Bedri arkadaş anlattı ve Önderlik dinledi. Olayı doğal olarak bizde dinliyorduk. Tabi bazı kişiliklerde kritik anlarda kaçıp grubun güvenliğini riske etmişler ve grubun sürekli kar içinde hareket halinde olmasına neden olmuşlar.

Bu arada akşam olmuş ve BBC'nin haber saati gelmişti. Önderlik radyoyu açıp haberleri dinlemeye başladı. Radyo spikeri bir anda PKK'nin lideri Abdullah Öcalan'a bağlanıyoruz tarzında bir şeyler söyledi. Önderlik gündüzden radyoya röportaj vermiş ve şimdide onu takip ediyordu. Spiker Önderliğe sorularını soruyor ve Önderlik de cevap veriyordu. Son bir soru Önderliğe sorulduğunda, Önderlik bu soruyu

bana değil Türk yetkililere sorun dedi. Bundan sonra spiker iç işleri bakanına bağlandı. Spiker o soruyu bakana sordu ama bakan soru karşısında bocaladı. Tam da bu anda Önderlik katıla katıla güldü. Hem bakanın durumuna hem de radyoya verilmiş olan röportajın kendi denetiminde geçmiş olmasından büyük bir keyif aldı. Bu anlamda Önderlik yönlendirilen değil yönlendiren bir özelliğe sahiptir.

Önderliğin karşısında tamı tamına iki saat kırk dakika kaldık. Esas duruşta ve hiç kımıldamadan dimdik durduk. Normal bir durum olsa asla yapamayacağım bir şeydir bu ama konu Önderlik olunca ben bunu hiç zorlanmadan yaptım. Aynı şekilde yanımdaki arkadaşlarda aynı duruşu sergilediler. Önderliğin doğal otoritesi ve ona olan güçlü bağlılığımız neticesinde aslında biz iki saat kırk dakika esas duruşta bekleyebildik. Bu diyalog ya da görüşmeden sonra biz Önderliğin huzurundan ayrıldık.

Bu süreçten sonra biraz geç kaldığımız eğitim devresine katıldık. Önderlik genelde 3-4 günde bir gelirdi okula ve çözümleme yapardı. 15 Ağustos atılımı nedeniyle, 15 Ağustos günü tören ve kutlamalar vardı. Sabah askeri tören yapıldı, askeri geçişte Önderlik bizi izliyordu ve bizler askeri yürüyüş halinde rap rap diye ses çıkararak içeri okula giriyorduk. Önderlik sabahtan akşama kadar çözümleme yaptı. Akşam yemeğini yedikten sonra kutlamalara başladık. Okula bazı misafirler de gelmişti. Gece saat bire kadar kutlamalar devam etti. Gecenin ilerleyen saatlerinde birçok arkadaş yerinde oturmuş halde uyuyordu, bende tabi. Sonradan duyduk kutlamalar bittikten sonra Önderlik; "Neden uyuyorlardı,

kızdırmasınlar sabaha kadar uyutmam." demiş, Abbas arkadaşa.

Önderliğin eğitim veriş tarzı: devrenin başında iki saatlik eğitimden sonra ara verirdi. Eğitimin ortalarına doğru sadece öğlen ara verir ve akşama kadar devam ederdi. Eğitimin sonlarına doğru sekiz saat aralıksız eğitim verirdi. Çözümleme yapar diyalog geliştirirdi. Bu tarzın kendisi başlı başına bir eğitim ve kişide irade yaratma çalışmasıydı. Buna dayanmakta zordu tabi. Ama ilginç olan Önderliğin sürekli ayakta ve konuşuyor olmasına rağmen yorulmamasıydı. Ondan çok biz yoruluyorduk. Eğitimde uyumayacaksın dikkatini hep vereceksin vermediğinde Önderlik bunu anlardı. Sandalyede dik ve düz oturacaksın sağa sola yalpalamadan. Bu özellikler bir gerilla için vazgeçilmezdir. Öyle olabilirsen savaşta da başarılı olabilirsin. Aksi halde çabuk kaybeder ölürsün. Çünkü savaşta kaybetmenin diğer adı ölümdür. Böyle eğitiyordu Önderlik binlerce militanı ve böyle kazanıyordu bütün bir yaşamı.

Okul yaşamında kadın yoldaşlar mutfağa çıkmıyorlardı. Sadece biz erkekler mutfağa çıkıp yemek yapıyorduk. Ayrıca hiç fark gözetmeksizin merkezi öğelerde dâhil herkes sırası geldiğinde mutfakçı oluyor sofra topluyor ve bulaşık yıkıyordu. Okulda mevcudumuz 150 kişi dolaylarındaydı. Biz yemek yerken önce uzunca, sağlı sollu 150 kişinin yerleşebileceği kadar uzun, bir sofra serilirdi. Yemek ile ekmek dizilir, dikkat çekilir bir arkadaş afiyet olsun der ve biz yemek yemeye başlardık. Yemeği diz üstü yere çömelmeden yiyorduk. Okulda yemeklerimiz temel gıda maddelerinden oluşuyordu. Ekmeğimiz ise sac ekmeğine benzer Şam

fırınlarında pişirilen ekmekti. Bu ekmek fırında pişirildikten sonra sokakta kaldırıma seriliyordu, soğuması için. Gördüğümde şaşırdım ekmeğin bu tarzda soğutulmasına. Çünkü hijyenik değildi.

Eğitimin sonlarına doğru bize halktan geldiği söylenen yiyecekler gelmeye başladı. Ayrıca meyvelerde geliyordu. Nereden geldiklerini sorduğumda, halkın bunları kendi rızasıyla gönderdiği söylendi. Bu yiyeceklerden bir tanesi de zeyt û zahter idi. Yemek şöyle yeniyordu: Bir tabağa zeytinyağı koyuluyor diğer bir tabağa zahter koyuluyordu ve bunu yemek için ekmekten bir lokma koparılıyor. Bu ekmek ilk önce zeytinyağına batırılıyor daha sonra da zahterin bulunduğu tabağa batırılıyordu. Bu esnada zahter zeytinyağına dolayısıyla ekmeğe yapışıyordu ve daha sonrada bu lokmayı afiyetle yiyordunuz. Zahterin bileşimi susam, nohut vb. şeylerin öğütülmesinden elde ediliyor. Bu yemeği biz sabah kahvaltısında yerdik. Doğrusu ben bu yemeği hiç sevmedim. Son yıllarda bu yemeği gerilla sahasına da getiriyorlar, hem de özel olarak. Sanki çok özel bir yemekmiş gibi ama hiçte öyle değil. Okula çeşitli, halkın kendisinin yaptığı, reçeller de geldi ki bunlar çok ustalıkla yapılmış kaliteli reçellerdi ve tadına da doyum olmuyordu.

Okulumuz büyük bir çiftlikte olduğu için geniş bir bahçesi ve kayısı ağaçları vardı. Ayrıca bahçenin uzak kenarında minyatür bir spor sahası da var. Burası ben okula gittiğimde beton kaplamalı ve düzensizdi. Bizim devrenin döneminde o sahaya bakım yapıldı ve ben de bu esnada on gün o sahanın yapımında çalıştım, ama on gün eğitimden de kopmuş oldum.

Saha bittiğinde hem futbol hem voleybol ve hem de basketbol oynanabiliyordu.

Yatma yerlerimiz ise iki koğuştan ibaretti. Kadın arkadaşlar ise evin üst katına açılmış büyük bir çadırda yatıyorlardı. Bizim koğuşlarda süngerler serilmişti. Yan yana ve herkesin sırayla ve sayıyla yeri belirlenmişti. Bu arada biz savaşı görmemiş ve yaşamamış Avrupa'dan Türkiye Metropollerinden gelmiş arkadaşlar ise savaştan gelmiş olan arkadaşlardan, savaşı pratik boyutlarıyla anlamaya çalışıyorduk. Hatta bazen arkadaşlar toprağa krokiler çizer ve yaptıkları eylemleri anlatırlardı. Bu konuda ben Şoreş Lîcok arkadaşı büyük bir saygıyla anıyorum. Bize gerçekleri yalın ve en kavratıcı bir şekilde anlatmaya çalışan bu arkadaştı. Biz onu sevmiş o da bizi sevmişti. Daha sonra 1997 ya da 1998 yılında olsa gerek Erzurum eyaletinde iken bir şehre eylem düzenliyorlar ve Şoreş arkadaş orada şehit düşüyor. Şoreş arkadaş genelde ders ve yemek aralarında yüksekliği bir metreyi biraz aşan bir duvarın üzerine çıkar duvara oturmaz ayaklarıyla duvara basar ve dizlerinin üzerine çömelirdi. Her iki elini de her iki dizinin üzerine koyar kollarını uzatırdı. Bu oturuş şekli ona özeldi bu nedenle anlatıyorum. Bu pozisyonda oturduğunda biz uzun konuşacağını anlardık ve ona göre hazırlanırdık. Çoğu zamanda tecrübelerini anlatması için dolaylı olarak onu kışkırtırdık ve etrafına çember olurduk.

Şoreş Lîcok, Amed eyaletinden gelmişti ve bu nedenle de Zeki(Şemdin Sakık) ile beraber kalmıştı. Onun hakkında söyledikleri olduğu gibi ortaya çıktı. Dr. Süleyman, Dr. Ali, Küçük Zeki hakkında bol bol konuşuyor ve yorumlar yapıyordu. Sonraki yıllarda ise onun söylediklerinin ne kadar

gerçekçi şeyler olduğu ortaya çıktı. Bu sözü edilen tasfiyeci kaçkınlar sonraki yıllarda örgütten kaçtıklarında ben bu esaslar temelinde donanımlıydım diyebilirim ve hiç şaşırmadım.

Önderlik okulda bulunduğu her gün, okul yapısıyla, akşamları spor sahasında futbol ve voleybol oynardı. Sayımız çok olduğu için hepimiz bir anda Önderlikle spor yapamazdık; bu nedenle arkadaşların isim listesi çıkarılmıştı ve buna göre sırası gelen arkadaş Önderlikle spor yapabiliyordu. Benim sıram geldiğinde voleybol oynanacaktı ve ben Önderliğin takımında yer aldım, karşıt takımda değil. Oynamasını da bilmiyorum ama Önderlikle oynamış olmak için oynadım. Bir ara ben servis atmaya başladım. Bir iki üç derken dördüncü ve beşinci servisler yerini bulmuyordu. Çünkü ben yoruluyordum. Hal böyle olunca Önderlik bana kızdı ve servisleri kendi atmaya başladı. Özellikle dikkat ettim üst üste 5-6 atış yaparken bile yorulmuyordu. Yani Önderlik benden daha atik ve enerjikti. Bu durumda yaş karşılaması yapacak olursak ben Önderliğe göre çok daha gençtim ve yorulmamalıydım. Ancak sistem insanı işte böyle hem fiziken hem de düşünsel olarak güçsüz kılıyor. Ama Önderlik ise hem fiziken hem de düşünsel olarak hem kendini hem de militan yapıyı güçlü kılıyor. Rêber Apo servis atışlarını atmaya başladığında ben saha dışına çıkan topları getirip Önderliğin eline veriyordum. Birinci verişte bana bir şey demedi ama ikinci verişte topu uzattığımda hızla topa vurup bu davranışı benimsemediğinin mesajını verdi. Bende bunu hemen anladım. Sonraki top getirişlerde topu eline vermeye gitmiyor uzaktan kendisine atıyordum. İlk davranışım köle kişiliğin efendiye yaklaşımıydı ki ben topu götürüp Önderliğin eline

veriyordum. Ama Önderlik efendi değildi bunu kabul etmedi. Bu davranışı kabul etmezken aslında özgür ve iradeli bir kişiliğinde nasıl olması gerektiğini bana kavratmış oldu. Sadece bana da değil oyunu izleyen herkese.

Bu süreç yoğun olarak çözümleme dinleme ve derinlikli olarak anlamaya çalışma, yine verilen dersleri özümseme, çeşitli kitaplar okuma, özellikle askeri içerikli olanlarla geçti.

Eğitimde belli bir yerden sonra komisyonlar kuruldu ve Kürdistan'dan gelenler ayrı benim gibi Avrupa'dan gelen yeni katılan arkadaşlar ise toplu olarak ayrı bir komisyonda yer alıyorlardı. Gerilladan gelen arkadaşlar eyalet eyalet komisyonlara bölündüler ve her nedense bana da Amed eyaleti komisyonunda yer verdiler. Pratik sorunlar ve çözüm yolları tartışılıyordu bu nedenle de benim için çok faydalı oldu.

Bir ara kampta bitler türedi ve bunun için alarm verildi. Temizlik yapılıp her yer ilaçlandı ve biz bitlerden arındık. Devre normal akışı içinde bitti ama yeni devrede başlamadı. Çünkü Önderlik beşinci kongrenin politik raporunu sunuyordu. Bu nedenle hemen hemen her gün okula geliyordu. Bu sayede biz Önderliği daha fazla görme şansına sahip oluyorduk. Devre normal haliyle bitince yavaş yavaş küçük gruplar okuldan ayrılıyordu. Her bir grup okuldan ayrıldığında çantamdan bazı eşyalarım kayboluyordu. Birkaç grup okuldan ayrıldıktan sonra eşyalarım epey azalmıştı ve ben bir gün bu durumu Gelhat arkadaşa açtım. Kendisine böyle bir durumun olduğunu söyledim. Oda beni bir kenara çekip parti içinde böyle durumlarında olduğunu söyleyip durumu izah etmeye çalıştı ve bende işte o zaman anladım ki

eşyalarım okuldan ayrılan gruplardan bazıları çalıyormuş. İlk defa o zaman öğrendim ki parti saflarında hırsızlık da varmış hem de Önderlik sahası gibi bir yerde.

Önder Apo militan yapıyı eğitirken salt teorik bilgilendirmeyle yeterli kalmıyordu. Kişilik çözümlemesi yaparak adeta bir militana güçlü ve güçsüz yanlarını çok iyi gösteriyordu. Gerisi de artık militan yapıya ve kişinin kendisine ve mücadeleye yatırma düzeyine bağlı olarak gelişiyordu. Bütün bu altın değerinde uğraşların yanında Önderlik en çok da yaşam boyutuyla militanı, halk ve devrim öncüsünü, ele alıyordu. Esas olarak Önderliğin militan, kadro yetiştirme tarzında bu çok önemlidir. Çünkü doğruları tarihte ve günümüzde birçok kişi söylemiştir, hatta Önderlik gibi olmasa da çözümlemede yapmış olabilir. Ama bütün bunları yeni bir yaşam olarak yeniden yaratmak tanrısal ya da peygambersel bir işti ve çağımızda ancak Rêber Apo ve ya onun gibi olan biri yapabilirdi. Çünkü yaratmak tanrısal bir eylemdir, tanrılara mahsustur ve bu anlamda Önder Apo günümüzün özgürlük tanrısıdır. Benim bu anlamda Önder Apo da gördüğüm yaşamı basitten karmaşığa doğru ele alması ve onu yeniden ve yeniden adeta her gün yoğurmasıdır. Bu konuda yeterince çözümleme ve materyal görüntülü ve yazılı olduğu için burada daha fazla anlatmayacağım. Burada anlatacağım kendi yaşadığım pratiklerdir.

Önderlik sigara içimine çok karşıdır ve bunu hep dile de getirmiştir. Bir gün Önderlik ile Abbas arkadaş bahçede gezinirken bir adet izmarite rastlıyorlar ve Önderlik izmariti görünce eğilip yerden alıyor. Bunun üzerine tekmil sonuç aktarımında Abbas arkadaş bir gün sigara içmeme cezalısı

olduğumuzu söyledi. Bu da bizim için bir eğitim konusuydu. Okulda sigara içenlere günde on adet sigara veriliyordu. Daha sonraki yıllarda bu uygulama tümden kalktı ve okul ortamında sigara içilmiyordu. Ben ise bu konuda ters bir deneyim yaşadım, şöyle ki: sigaraya 15 yaşında ergenliğin ve erkek olduğumun ispatı olarak başladım. Tabi bu anlayışı yetiştiğim toplumdan alıyorum. Sigara içmeye başlarken ben sigaradan rahatsız oluyordum ama buna rağmen içiyordum. Özellikle büyük abim defalarca uyarmasına rağmen içmeye devam ettim. Önderlik sahasına gelmeden önce ben sigarayı bırakmıştım ve sigarayı bırakalı da dört ay olmuştu. Ama sigaraya yeniden Önderlik sahasında başladım. Sigaranın bırakılması gereken yerde ben bırakmışken tekrar başladım. İşte gençliğin henüz kişilik bulmamış hali. Parti Merkez Okulunda küfür, hakaret vb. şeyler yoktu. İstisnalar dışında herkes eğitime ve mücadeleye yoğunlaşıyordu. Kadın ve erkek arasında eşitlik ve karşılıklı saygı vardı. Ölçüler insan sosyalleşmesinin üst sınırlarını işaret ediyordu. Bence biraz *Friedrich Nietzschenin* sözünü ettiği üst insan duruşu ve yaşam anlayışı ortama hâkimdi. Okul yaşamında temizlik, düzen ve disiplin vazgeçilmez olgulardı. Birey kendisini ve çevresini sürekli sorguluyordu. Basit ve sıradan değil, anlamlı ve dolu dolu yaşanıyordu.

Eğitimin sonlarına doğru ve Önderlikte 5. Kongrenin politik raporunu anlatmayı bitirince, ülkeye geliş için güçlü bir grup hazırlanıyordu. Çünkü grup normal bir grup değildi. Çoğunluğu kongreye delege olarak katılacak olan bir gruptu. Abbas arkadaş zaten okuldaydı. Mustafa Karasu arkadaşta okula geldi ve daha sonra da Fuat arkadaş bileşime katıldı. Daha delege olan birçok arkadaş yavaş yavaş ülkeye gelip

kongreye katılmak için okula geliyordu. Bu hazırlıkların yapıldığı süreçte biz ülkeye gelecek olan gurup, söz vermeye başladık. Ben içinde yer aldığım takımın pozisyonu gereği eğitim süreci boyunca hep arka sırada oturuyordum. Ancak söz verme töreninde söz verecek olan arkadaşlar öne oturur. O gün ben de öne oturdum. Söz verme törenine geçmeden önce Önderlik çözümleme yapıyordu ve bende can kulağıyla dinliyordum. Önderlik çözümleme yaparken yerinde durmuyor karşımızda boş olan alanda bir o köşeye bir bu köşeye doğru yürüyordu. Bende can kulağıyla kendisini dinliyordum. Bu esnada bir anda Önderliğin söylemlerine yoğunlaştığım için ve de Önderliği gözle daha iyi görmek için, yana doğru eğildim. Önderlik pozisyonumu görünce de gözaltından bana bir bakış fırlatıp geçti. Ama ben anlamayıp pozisyonumu düzeltmedim. Bu nedenle bir daha önümden geçtiğinde tekrar şimşek gibi bir bakış fırlattı ve ben ancak o anda anladım pozisyonumu düzeltmem gerektiğini. Daha sonra arkadaşlar tek tek kalkıp yapının karşısında Önderliğin yanında söz veriyordu. Şöyle ki: Söz verecek olan arkadaş ayağa kalkıyor ve platformun karşısına geçiyordu. Tabi Önderlikte yanı başında ve yakın mesafede duruyor. Bu arada basıncılar söz verme sürecini hem kameraya alıyor hem de fotoğraf çekiyorlar. Kısa bir kendini tanıtmadan sonra Önderlik hazır olup olmadığını soruyor ve daha sonra kısa bir soru cevap bölümü oluyor. Sonrada Önderlik değerlendirme yapıyor en son kararlılık durumunu soruyor ve daha sonra arkadaş yapısına söz veriyorsun. İsteyen o anda, söz verecek olan arkadaşa, eleştiri ve önerilerini yapıyor. Daha sonra söz verme bölümüne geçiliyor.

Ben de platforma kalkıp kısa bir değerlendirme yaptım. İşte bu esnada Önderlik en son bana söz verme hakkını verirken iyi konuştun güzelde bir söz ver dedi ve ben sözümü verdim. Daha sonra da alkışlar arasında yerime geçip oturdum.

Okuldaki son günümüz 26 Kasım günüydü. Bir gün sonrası partinin kurulduğu gündü. Son günde bizim gurup Önderlikle yemek yedi. Önderlik yemekte de söylemesi gerekenleri söylüyordu. Örneğin kimse tabakta yemek bırakmasın diyordu. Gözü hep arkadaşlardaydı. Bazı arkadaşları "ye ye" diye teşvik ediyordu. Yine yemek esnasında eğer başarılı bir eylem yaparsanız kendinize böyle ziyafet çekebilirsiniz dedi.

Ayrılık Vakti

Akşamüzeriydi okulda araç hazır bizi götürecek tren garajına. Önce arkadaşlardan tören şeklinde hatır istiyoruz. Daha sonra Önderlik bizi götürecek olan aracın yanına kadar geliyor. Tek tek arkadaşları öpüp kucaklayarak arabaya bindiriyor. Bu arada panikleyen Mahir adındaki arkadaş, Önderliğe sarılmadan hemen arabaya binmeye çalıştı. Bunu gören Önderlik: "Dur dur Mahir, sarılmadan nereye gidiyorsun?" diyerek Mahir arkadaşı kendine çekti, sarıldı, öptü ve ondan sonra araca bindirdi. Bundan sonra sıra bana geldi bende Önderliğe son kez sarıldım ve araca bindim. Bu arada Önderlik sürekli "Bana da bir yer yapın bende ülkeye geleceğim." diyordu. Ve en çok da onun hakkıydı özgür Kürdistan topraklarında yaşamak. Biz grup olarak daha önce uyarıldık, ayrılırken slogan atmayalım diye, çünkü ses çevreye

yayılıyor ve buda güvenliği riske ediyordu. Ancak o duygu seli esnasında kim ve ne tür bir şey son kez Önderliğin yanında, "Bijî Serok Apo!" demenin önüne geçebilir ki. Slogan ata ata okuldan çıkıp Şam'ın o berbat trafiğine karıştık, ülkemize gelmek için.

Ülkeye Geliş

Okuldan dosdoğru tren istasyonuna geldik ve trene bindik. Ancak tren Avrupa'daki gibi lüks ve konforlu değil, fakat içindeki insanlar sıcak. Avrupa'da ise konforlu ancak insanları ve insani ilişkileri buz gibidir. Burada tercih şudur: Konforlu ve sıcak, insani olabilmek. Trenden Qamışlo'da indik. Arkadaşlar bizi, öğlenden sonra olsa gerek, bir eve götürdüler. Sokaklar ve ev kuzeydeki gibi bildik tarzdadır. Eve girip oturduk. Evdeki yaşlı sayılabilecek bir erkek bizimle oturdu. Adam Arap kırası giymiş ve de külotsuz. Ara ara kendini yerinden kımıldattığında bacaklarının üst kısmı görünüyor. Evde bize çayı koçer bardaklarında ikram ettiler. Ettiler etmesine de bardağı yarısına kadar şekerle doldurdular. Bizden hiç kimse de duruma müdahale etmedi. Ancak bir bardak çay içtikten sonra ikincisini ısrarlara rağmen kimse içmedi. Qamışlo'da fazla kalmadık, oradan Dêrik´ın Tilcemal köyüne geçtik.

Köy klasik bir Kürt köyü görüntüsünde, yerleştiğimiz ev orta yaşlı bir çiftin evi. Ailelerinden gerillada olan bir kızları da var. Eşlerden erkek olanını fazla göremiyoruz, ancak kadın öğretmen ve okulda çocukları eğitiyor. Bu köyde üç gün kaldık. Bu esnada ev değiştirmeden tek bir evde kaldık. Grup evlere dağılmış olduğundan biz dört kişi bir evde kaldık. İlgi

çeken konu evin yemek kültürüyle ilgili idi. Sabahları çok zengin bir kahvaltı indiriyorlar sofraya, çeşit çeşit. Peynir, zeytin, yoğurt, çeşitli tatlılar ile kahvaltı yapıyoruz. Öğlen olduğunda ise normal sıcak yemek yedik. Akşam yemeğinde ise tekrar sabah kahvaltısının aynısını getirip sofraya kurdular. Biz bunu görünce: "Kadın öğretmen işi var bu nedenle bize yemek yapamamış." dedik. Eve yük olduğumuzu kendi aramızda tartıştık. Ancak ikinci günde aynı tarzda akşam yemeğine kahvaltı koyulunca durumda bir anormallik sezip sorduk. Meğer orada kültür böyle imiş, akşamları sadece kahvaltı yemekleriyle yetinirlermiş. Bu köyde de çeşitli güzel tatlılar vardı ve burada zeyt ile zahterin yanında birde bir çeşit patlıcan dolması (mektus) gördük. İçini fındık fıstık vb. şeylerle doldurup pişiriyorlar ve bunu büyük bidonlarda turşu gibi saklıyorlar. Kışın açıp yiyorlar. Buda mükemmel bir yemek.

Bu köyde kaldığımız üç gün boyunca Savaş arkadaş çok az yemek yiyordu. Kendisine nedenini sorduğumda: "Dağda gerilla yaşamında bu kadar yemek yok bu nedenle kendimi duruma hazırlıyorum." diyordu. Üçüncü günün sonunda biz bu köyden Dêrik'e bağlı sınıra yakın bir köye geldik. Bir gece de burada kaldık. Ertesi gün akşama doğru bütün hazırlıkları yapıp yola çıkacaktık ancak bir nedenden dolayı gidiş ertelendi. Bir gece daha bu köyde kaldık. Köy modern değil, tuvaletler yok. Kendi köyümde de tuvalet yoktu. Kendi köyümden sonra ilk gördüğüm tuvaletsiz köy bu köydür.

İkinci gün yola çıkıyoruz. Öncülerimiz ya da kuryelerimiz milis dediğimiz halktan insanlar ancak işleri önemli ve Partiye bağlılıkları ise bir profesyonel kadrodan farksız. Önce bir

kamyonla sınıra daha yakın olan bir başka köye gittik ve burada fazla kalmayacağız. Sadece silahlanmak için gittiğimiz bir yer. Silahlar, gerekli cephane ve örgütsel materyaller gruba dağıtıldı. Hemen hemen herkes silahlarını almışken ortada kaldırılması gereken bir B-7 roketatar vardı. Bir arkadaş bu silahı kime verelim diye Abbas arkadaşa sordu. Abbas arkadaşta şöyle bir etrafına bakınıp beni görünce: "Ona ver." deyip beni gösterdi. Böylece ben B-7 ve roketleri sırtıma aldım. Daha sonra sınıra doğru yola çıktık. Sınıra yaklaştığımızda kuryeler ile tecrübeli arkadaşlar arasında birbirini yanlış anlamalar oldu. Kuryeler izinsiz silah kullanmayı yasaklamışlardı ancak bizim grupta önemli öncü kadrolar var ve bu kadrolar kongreye gidiyorlar. Bu nedenle güvenlik kaygıları üst seviyedeydi. Tecrübeli arkadaşlar namluya fişek sürüyorlar. Kuryelerde bunu görünce hem telaşlandılar hem de kızdılar. Neyse ki Abbas arkadaş durumu yatıştırdı. Daha sonra sınıra doğru dikkatlice ilerledik. Sınırı geçtikten sonra ise yağmur yağmaya başladı ve küçük derecikler sel olup aktı. Öyle ki bazı derecikleri geçerken göbeğimize kadar suya batıyorduk. Tarlalar ise sürülmüş ve bu nedenle de yürümek daha zorlu hale geliyor. Bir ara baya derin bir hendekten geçiyorduk ve bu hendekte su yok. Sanırım tarla sınırı gibi bir şey ve derin kazılmış. Erkek arkadaşlar genellikle zıplayarak geçiyorlardı. Kadın arkadaşlar ise genellikle hendeğin içine iniyorlar ve tekrar tırmanıp çıkıyorlar. Bu arada el ele tutuşup yardımlaşıyorlardı. Ancak yürüyüş hızınıda yavaşlatıyorlardı. Bende hendeği sıçrayarak geçtim. Arkamdan gelen ise bir kadın arkadaş, hendeğe indiğini görünce elinden tutmak için döndüm ve elini tuttum çekmek için. Ben elinden tutup

çektiğimde kendisi henüz hazır değildi ve bende daha onun tırmanmak için kendisini hazırlamasını beklemeden hızla kolundan çektim ve adeta sürükleyerek çıkardım. Bu arkadaşı çıkardıktan sonra kendi kendine söylendi ve ancak ben o zaman onu incittiğimi anladım. Bu yürüyüş esnasında tecrübeliler fazla zorlanmıyordu ancak tecrübesiz ve orta yaşlı olanlar zorlanıyordu. Bu halde 60-70 kişilik olan bizim grup sonuçta Dicle nehirinin kenarına geldi.

Burada Dicleyi motorlu bir takayla geçeceğiz ama yağan yağmur nedeniyle Dicle suyu kabarmış, motorunda çalışıp çalışmayacağı tam belli değil. Suyu sağ salim geçtik ve artık karşı taraftayız yani Güney Kürdistan topraklarında. Suyu geçtikten sonra bir süre yürüdük. Daha sonra bizi almaya araçlar geldi. Herkes araçlara bindi. Ancak araçlardan biri burada arızalandı. Bizim için bunun anlamı bazı arkadaşların yolu yayan yürümesi oluyor. Tabi ki bunlardan biri gene benim, sanırım fiziki gücüm dikkat çekiyor. Abbas arkadaş da araçlara binmedi ve bu şekilde sürülmüş ve çamur deryasına dönmüş tarlalardan ilerleyerek bir köye yetiştik. Köyde köy ağasının evinde ağırlandık. Yemek yedik ve biraz dinlendik. Daha sonra ise araçlarla Heftenîn alanına lojistik noktasına geldik.

Kürdistan Dağlarıyla Tarihi Buluşma

Araçla yolculuk bitti. Uzun yıllar bir daha araca binmeyeceğim. Lojistik noktasından Xantûr boğazını geçerek Gelîyêpusaxa da bulunan Heftenîn karargâh noktasına ulaşacağız. Xantûr dağının özellikle boğaz kısımları karla kaplı

ve ben ilk defa dağda ve karda yürüyeceğim. Biraz zorlu ve romantik geldi bana, ilk dağ ve kar yürüyüşü.

Heftenîn bölge karargâh noktasına ulaştık. Yapılacak olan kongre nedeniyle karargâh noktası kalabalıktı. Bir mangaya yerleştiriliyorum. Yer dar ve Kuzey eyaletlerinden kongreye katılmak için gelmiş olan arkadaşlar var. Burada şöyle ilginç bir durum yaşadım: Çevreye bakınıyorum herhangi bir tuvalet göremiyorum. Bu nedenle arkadaşlara tuvaletin nerede olduğunu sordum. Bana: "Dere boyu git görürsün" dediler. Öyle yaptım ve dere boyu gitsem de her hangi bir tuvalet ya da buna benzer bir emareye rastlamadım. Geri dönüp geldim ve tekrar arkadaşlara tuvaleti göremediğimi söyledim. Bunun üzerine bir arkadaş durumu anlamış olacak ki bana burada bildik tarzda bir tuvalet olmadığını bu nedenle dere yatağında bu ihtiyacımı gidermemi söyledi. Bunun üzerine ben tekrar dere yatağına yöneldim. Belli bir mesafe uzaklaşıp gözden kaybolduktan sonra iyiden iyiye çevremi kontrol ettim. Ancak içimi tuhaf bir duygu kapladı ve sanki yüzlerce göz üzerimdeymiş gibi his ettim.

Karargâhta ilk defa Cuma arkadaşı gördüm. Bizim grupla bir toplantı yaptı. Kaldığımız mangada ise akşamları sobanın közlerinde patates pişiriyorduk. Eski tecrübeli arkadaşlarla sohbet ediyorduk. Bir arkadaş Serhat eyaletinden gelmiş idi. Giydiği şal ise yırtıktı ve altında pijama da yoktu. Bu arkadaş geceleri üşüyordu. Kendi durumunu ve geldikleri uzun yolu anlattı. Bana göre o an o ortamda imkânlar kıttı fakat ona göre, Serhat eyaleti ve yolda yaşadıkları zorluklara göre, o an o ortamda imkânlar iyiydi. Ben ve dağda yeni olan diğer arkadaşlar burada fazla kalmadık. Bizi hemen yeni

savaşçıların eğitim gördüğü kampa götürdüler ki bu kamp da Gelîyêpusaxa'daydı.

Kampta bir mangaya oturduk ve burada kısa bir tanışma faslından sonra bizleri mangalara dağıttılar. Daha sonra da askeri ve ideolojik eğitime başladık. Ancak bu bitmek üzere olan bir devreydi, bizim devremiz ise daha sonra başlayacaktı.

Yeni devremiz gene Gelîyêpusaxa'da ancak farklı ve yeni bir noktada başladı. Bu noktada doğal olan yarı mağara yarı kaya altı gibi bir yeri dönüştürüp okul yaptık. Ayrıca mangalar da naylondan olmak üzere yer üstüne kuruldu. Bileşimimiz Parti Merkez Okulundan, kuzeyden, ama ağırlıklı olarak da Kürdistan'ın Rojava parçasından gelen arkadaşlardan oluşuyordu. Her sınıf ve katmandan katılım vardı. Ayrıca kültürel ve sosyal olarak farklı olan birçok kişilik de mevcuttu. Siyasi çalışmalarda kalmış olan da daha yeni Partiyi tanımaya başlayan kişilikler de vardı. Hatta Mêrdîn'de yapılan yol kontrollerinde askeri kanunla alınmış olan gençlerde eğitim kampında mevcuttu. Benim bulunduğum manganın manga komutanı Şerif arkadaştı. Daha sonra, 1998 yılında, Xinêre'de şehit düştü. Bu arkadaş eski ve tecrübeliydi. Eylemlerde yaralanmış bir arkadaştı. Kendi dayatması sonucu geldiğini aslında Önderliğin gelmesinden yana olmadığını söylüyordu. Bana eğitim süresi boyunca yardımcı oluyordu. Eğitimimiz iki aylıktı ve son bir ayda bu arkadaşın yardımcısı oldum.

Mangamızda ayrıca Ahmet adında Rojavalı biri ile Güneyli Şaho adında biri daha vardı. Bunlarla yaşamak çok zordu. Kişilikleri mantığımın sınırlarını zorluyordu. Bir sabah Ahmet'e kızarak mangadan çok sesli bir şekilde bağıra çağıra çıkıp gittim. Durumumu gören Şerif arkadaş ise arkamdan

bakakaldı. Bu ortamda Türkçe konuşacak arkadaş sayısı çok azdı bu nedenle burada Kürtçe öğrenmeye başladım. Ancak bileşimin çoğunluğu Rojavalı olunca benim öğrendiğim Kürtçe de Rojava Kürtçesiydi. Örneğin yağa Kürtçe "run" demiyorlardı Arapça "zıbdê" diyorlardı, sigara yaprağına "pelê cıxare" değil "wereqe" diyorlardı. Eğitimden sonra Botan eyaletine geçtiğimde Kurmancî konuşmayı sil baştan yaptım. Eğitimimizde mercimek çorbası başköşede yerini alıyordu. Yeterli sayıda kaşık da olmadığından sabahları genelde çorbayı koçer çay bardaklarıyla içiyorduk. Bu arada düşmanda radyodan propaganda yapıyordu gerillaya yönelik. Gelin teslim olun, annenizin kucağına gelin, sıcak çorba içmeye gelin diyordu. Bu propagandanın en çok sinir bozan bölümü "gelin sıcak çorba için" denen bölümüydü. Çünkü o kadar çok içiyor ya da yiyorduk ki artık gına gelmişti. Düşmanda çok marifetmiş gibi bunu tekrarlıyordu.

Daha Rojava'da iken aldığım B-7 eğitim boyunca da hep sırtımda kaldı. Eğitimde bu silahı üç kere kullandım. Eğitim esnasında B-7'yi kullandıktan sonra, roketin basıncı nedeniyle, kulağımda çınlama başladı. Sonraki yıllarda da çok yakınımda patlayan silah ve patlayıcılar nedeniyle halen daha kulaklarım çınlıyor. Bunun belli bir tedavisi de yok. Bu çınlama duymayı ağırlaştırıyor ve sesleri ayrıştırmayı zorlaştırıyor. Eğitim boyunca kaza sonucu bir arkadaş yaralandı. Yaralanan Polat arkadaştı ve Çêrmûgli idi. Heftenîn de 1996 yılında Amed eyaletine gitme hazırlığındayken çıkan kapsamlı operasyonda şehit düştü. Bunalımlı bir kişilikte kendi silahıyla kendini vurdu ve kendini vururken de "Bijî Serok Apo" demez mi. Bu kişi daha sonra iyileşip tekrar eğitime katıldı. Bir gün bana 25 sigara -o zaman tütündü- üst

üste içtiğini söylemişti. Bunların dışında eğitim sürecinde başka bir olumsuzluk ya da kaza yaşanmadı.

Biz daha eğitimde iken bir akşam silah sesleri duyduk ve nedenini arkadaşlara sorduğumuzda bize "Kongrenin başarıyla bitmiş olduğunu" söylediler. Bunu kutlamak içinde silah atılıyormuş. İşte bu kongrede fırtına alaylar kurulmuştu, biri Botan'da diğeri ise Zagros'ta. Platformlar sonlanıp eğitimde bitince bir gün Cemal (Murat Karayılan) ve Adıl (Şehit Ramazan Aybi) arkadaşlar bizim kampa geldiler. On kişiden fazla arkadaşı içtima alanına çağırdılar ki aralarında bende varım. Cemal arkadaş bizimle kısa diyaloglar yaptı daha çok tanıma amaçlı. Fırtına Alay'a seçilmişiz meğer. Botan için biz kadın ve erkekler olarak 7 arkadaş seçilmiştik ki bunların içinde Şam'dan beri birlikte olduğumuz Bargiran ve Polat arkadaşlar da varlar.

Fırtına Alay ve Hareketli Tabur Pratiği

1995 yılının ilk günlerinde bitirmiş olduğumuz eğitimden seçilmiş olduğumuz Botan Fırtına Alay'ına gidiyoruz. Bakalım beni neler bekliyormuş.

Fırtına Alay kurulmadan önce, hareketli tabur vardı ve ağırlıklı olarak pratiği savaşı geliştirmek, tıkanma yaşandığında taktik ve tarz geliştirmekti. Bundan da önce ilk defa sanırım 1989 yılında kurulmuş olan ana birlik var ve bir bölüklük güçten oluşuyor. Bu oluşumlar isim ve nicelik değiştirse de temel görevleri bir aşağı bir yukarı hep aynı kalıyor.

Kısaca özetlersem 1989 yılında ana birlik kuruluyor ve bir bölüklük güçten oluşuyor. Daha sonra hareketli tabur

kuruluyor ve toplam üç bölükten oluşuyor. Beşinci kongrenin ardından savaşı daha fazla geliştirmek ve de yeni bir atılım için, Fırtına Alay kuruluyor. Bir tanesi Botan eyaletinde, diğeri ise Zaxros eyaletinde. Bu alayların her biri üçer taburdan oluşuyor. Çünkü bizde askeri sistem burjuva ordularında olduğu gibi dörderli değil, sosyalist sistemlerde olduğu gibi üçerli bir şekilde oluşuyor. O kış yeni hareketli alay Heftenîn alanında Şikefta Ahmet Repo da konumlanmış. Burası bizim eğitim gördüğümüz kampın tam karşısı oluyor. Buraya giderken biz yedi arkadaş aynı zamanda diğer arkadaşlardan da kopmuş oluyoruz. Çünkü bizim eğitim bileşiminin çoğu Metîna alanına geçiyor ki bu alan da o zaman Zaxros eyaletine bağlı. Bu coğrafik ayrılık nedeniyle, birkaç istisna dışında, eğitimde birlikte olduğumuz arkadaşları bir daha göremedim. Zaten birçoğu çeşitli tarihlerde ve yerlerde şehit düştüler.

Gittiğim Alay'a bağlı taburda savaş motivasyonu tamdı. Genel arkadaş yapısı baharla beraber başlayacak olan savaşı ve imha edip peyder pey Kürdistan'dan söküp atacakları düşmana yoğunlaşıyorlardı. Kendine güvenen, büyük hayalleri ve umutları olan, savaş açısından nitelikli ama partileşme açısından da bir o kadar zayıflıkları olan bir yapı vardı. Avrupa'dan ya da Metropolden katılmış çok az arkadaş bulunmaktaydı, bu bileşim içerisinde. Dolayısıyla kişilik çatışması, kültürel, sosyal zıtlıklar kaçınılmazdı. Taburda gündüzleri akşama kadar eğitim görüyorduk. Akşamları ise seminer ya da etüt denen ve her manganın kendi bünyesinde yaptığı akşam eğitimi vardı.

Kampta akşam içtiması sonrası genelde halay çekilirdi. Bu halay çekmeler ilk günlerde bana çok garip geliyordu.

Yüksekçe bir taşın üzerine çıkıp halay çeken arkadaşları izleyerek hallerine gülüyordum. Kendi halk kültürüne yabancılaşmanın sonucu egemen ve işgalciler gibi öz be öz benim olan kültürü hem küçümsüyor hem de horluyordum. Özellikle halayla beraber söylenen sitranlar bana çok garip geliyordu. Çünkü sincap ve keçilerden söz ediliyordu. Bende az biraz bildiğim Kurmancî lehçesiyle sözlerin tam olarak anlamını bilmiyordum. Garip bir durumdu benim yaşadıklarım.

Halay oynama tarzı: grup olarak el ele tutuşuluyor. Yani oyun kolektif oynanıyor. Bireysel değil. Bu önemli. Daha sonra oyun ileri geri adımlar atarak ve çember şeklinde dönülerek oynanıyor. Ama bildik tarzda değil hırslı ve şiddetli bir şekilde, adeta savaşır gibi. Zaten bu oyunların savaşlardan esinlenerek geliştiği bilinir. Yani oynamak bu anlamda savaşmak gibidir ya da savaşa hazırlanmak. Oyunun ritmiyle beraber sitran da söylemeye başlıyorlar ve bu tarzda tempo tutturuluyor. Grubun ilk öndeki yarısı sitranı söylüyor diğer yarısı ise bunu tekrarlıyor, ya da gruptan bir oyuncu, genelde baş kısımda, ya da oraya yakın bir yerde olur, sitranı söyler ve diğerleri de bunu nakarat tarzında tekrar eder. Bir başka tarz ise eğer oyun grubunda kadınlar da varsa, erkekler sıtranı söyler kadınlar ise tekrar eder veya kadınlar söyler erkekler tekrar ederler. Oyun ilk başlarda ağır bir tempoyla başlar ve giderek hızlı bir ritim kazanır. Sıtran ala bildiğince yüksek sesle söylenir ve ayaklar giderek ve tempo kazandıkça yere sertçe rap, rap, rap diye vurulur. Öyle ki oyun oynanan yerde çok belirgin ve yuvarlak bir şekilde iz, çember yani, oluşur.

Hareket Zamanı

Son hazırlıklar ve son toplantılar yapılıyor, bu arada beni de manganın lojistikçisi yapıyorlar. Yenisin lojistikçi ol ki yükün hafif olsun diyorlar. Zaten neyin ne olduğu konusunda bilgim yok ne dense uyacağım ta ki bende biraz tecrübe alıncaya kadar. Birliklerin en küçük bileşimi mangadır. Ortalama on kişiden oluşur. Daha sonra takım ve sırasıyla bölük, tabur. Bölükler ortalama altmış kişidir. Yapının hemen hemen hepsi komutanlık yapabilecek beceridedir. Çoğu savaşta deneyim kazanmış ve tecrübeli, bizleri de bu bileşime katıyorlar ki çabuk tecrübe alalım ve yararlı olalım.

Cephane ve erzak yüklendikten sonra nihayet harekete geçiyoruz, savaşın en yoğun olduğu yere, Botan'a. Mart ayının başları karlar tam olarak erimemiş hava soğuk ve yağışlı, böyle başlıyor düşmana ve doğaya karşı irade savaşı. Böyle başlıyor savaşların türlü, türlüsü; düşmanla savaşıyorsun, doğayla savaşıyorsun, açlıkla savaşıyorsun, örgüt dışılıklarla savaşıyorsun, bu arada kendinle, kendi yanlışlarınla savaşıyorsun, düşmanın ileri savaş tekniğiyle savaşıyorsun, savaş ha savaş; ama insanı müthiş yaratıyor, yapılandırıyor, geliştiriyor, bu ben miyim bunu ben mi yaptım, dedirtiyor savaş. Kendini yeniden yaratmak denen şey bu olsa gerek. Kendini yaratıyor, yaratılıyorsun, bu arada düşmanı da çıldırtıyorsun. O sana mağara numaran kaç veya kuyruklu Kürt deyip seni bir hayvana benzeten, hayvan gibi gören düşmanı ki orta Asya'dan geldiklerinde bizden öğrendiler medeniyeti ve medeni olmayı, ama anlaşılan o ki tam olarak öğrenememişler, kahrediyorsun.

Bu yıl baharın erken başladığını anlatıyor arkadaşlar, harekete erken geçildiğini ve baharı daha iyi bir avantaja dönüştürmek için erken hareket ediliyor. Daha düşman uyanmadan uykuda vurmak gerek. Diğer bir konu ise bu yıl Partinin yaptığı ve başarıyla bitirdiği kongre, bunun sonucu da olacak elbet ve savaşa ivme kazandırılacak.

Heftenîn'den kamp noktasından harekete geçtik. İlk durak Sinaht. Daha sonra tam sınır taşının olduğu noktadan sınırı çok rahat bir şekilde geçtik. Sınırı geçtikten sonra daha fazla dikkat gerekiyor. Hareket komutanı sürekli sessizlik ve mayınlar konusunda uyarıyor. Geçiş hattımıza düşman mayın döşemiş olabilir. Bu nedenle önümdeki arkadaşın ayak izine basarak yürümeliyim. Bir başka uyarı ise manganın lojistikçisi olduğum için bana sık sık yapılıyor. Çünkü ben yürürken bardak, çaydan ve tabaklardan sesler çıkıyor. Bağlamasını iyi bilmediğimden, sırtımdaki çantadan yürüyüş esnasında tangır tungur sesler çıkıyor. Ve bu halime bakınca neden lojistikçi yapıldığımı biraz anlar gibi oluyorum. İkinci konu ise her molada çay ya da yemek yendiğinde bütün lojistik eşyalarını, manganın demirbaşları oluyorlar, çantadan çıkarıyorsun. Bunlar kullanıldığında çoğunlukla yıkaması da lojistikçiye kalıyor. Hareket komutu verildiğinde ise herkes hazır iken lojistikçi kapları toplayıp hazır olmak zorundadır. Çünkü güç harekete geçerse kimse şu manga lojistikçisi henüz eşyaları toplamamış deyip lojistikçiyi beklemez. Bir iki günlük yürüyüş ve hareketin ardından anlıyorum ki belalı bir iş bu lojistik işi.

Bilika Cudî'de ünlü bir köydür. Gerek yurtseverliğiyle gerekse de gerillaya katılımlarıyla isim yapmış. Arazisi ise gerillacılığa çok uygundur. Bu nedenle gerillalarla erkenden

tanışıyorlar. Köy bizim gittiğimiz tarihte boştu. Kuzey Kürdistan'a geçtikten sonra ilk önemli durağımızdı. Bu yolculukta, eyalet komutanımız, hevalê Cemal'de bizimle gelip Bilika'da birkaç gün kaldı.

Ancak biz gelmeden önce Cudî de kapsamlı bir kış operasyonu çıkmıştı. Buda düşman açısından gerillaya karşı kış aylarında uyguladığı yeni bir Operasyonel taktikti. Daha bahar aylarında gerilla harekete geçmeden onu hazırlıksız yakalama stratejisi. 90'lar öncesi düşman sadece gündüzleri operasyon yapıyordu, daha sonra gece operasyon yapma yetkinliğine ulaştı. Bu kış ise karda operasyon yapıyor, bu da gerilla için yeni bir durumdur. Bilika da biz tepeci olduğumuzda operasyonun ayrıntılarını daha iyi gördük.

Tecrübeli arkadaşlar, bana ayrıntılı olarak, operasyonu ve yapılış biçimini anlattılar. Operasyona çıkan düşman gücünün hangi hatlardan, sızma tarzında, geldiğini bana anlattılar. Karda izler de belli olduğu için dürbünle düşmanın geliş hatları bana ayrıntılı bir şekilde gösterildi. Bulunduğumuz tepede ise operasyonun izlerini çok bariz bir şekilde gördük. Çünkü tepeci olduğumuz tepede de çatışma yaşanmış ve helikopterler tepeyi bombalamış. Bombalanan yerlerde belliydi.

Tepeye gidiş tarzımız da şöyleydi: Gecenin bir saati manga olarak kalkıp tepeye gitmek için yola koyuluyoruz. Tepeye günlük erzakla beraber gidiliyor. Tepeye ulaşınca da sabah hava aydınlanıncaya kadar herkes uyanık ve duyarlı bir şekilde bekliyor. Alaca karanlık geçip hava aydınlanınca iyi bir arazi keşfi yapılıyor. Daha sonra noktadaki arkadaşlara

durumun normal olduğu bilgisi veriliyor ve böylece normal günlük yaşam başlıyor.

Bir akşam her manga kendisi için ateş yakmış ve ateşin çevresine çember kurmuştu. Tamda böyle bir anda aniden bir havan sesi geldi. Havanın havan borusundan çıkmasıyla beraber ilk önce haşo sesi denen ses gelir ve daha sonra havan 120'lik ise pervanenin sesi fışıldar. Biz önce havanın haşo sesini duyduk. Bu anda, yapılan havan atışına karşı, insan yarı yarıya duyarlı hale geliyor. Birkaç saniye sonra pervane sesi duyuyoruz. O anda her ne pozisyondaysan artık yapman gereken yerle bir olmaktır. Ama ben bunu bilmiyorum ancak yaşayarak öğreniyorum. Çünkü her şey pratik ya da bir başka ifadeyle her şey teorik eğitimde öğrenilmiyor. Bazı şeyleri bizzat yaşayarak öğreniyor insan. Havan konumlandığımız yere yakın bir yerde patladı. Kimse herhangi bir zarar görmedi ancak tedbir almış olmak için yerlerimizi terk ettik. Daha güvenlikli yerlere sığındık. Derken bir süre bu halde bekledik. Havan bilinçli olarak mı bize atıldı yoksa rastgele bir atış mıydı anlamamız gerekiyor. Bunun içinde bir süre beklemekten başka çare yok. Bekliyoruz bir süre ve havan atışının rastgele olduğu anlaşılıyor. Bunun ardından tekrar yerlerimize döndük ancak ateş yakmak yok.

Cudî'den sonra Besta bölgesine geçecektik. Besta'dan Cudî'ye geçtiğimiz gece Şirnex yakınlarında bizim Besta alanında tüketmemiz için erzak hazırlanmıştı. Şirnex`tan Qileban'a giden asfalt yolu geçtikten sonra uygun bir yerde durduk. Her mangadan bir kişi isteniyor ama görevin ne olduğunu bilmiyorum. Sorduğumda kimse cevap vermiyor. Bu ani görevlendirme için manga komutanımız beni seçiyor.

Bende çantamı arkadaşlara teslim edip gittim. Asfalta yaklaştığımızda bana bir torba un verildi. Tamı tamına 50 kiloluk un torbası taşımam için sırtıma verildi. Ben o 50 kiloluk un torbası ile Çiyayê Filleh'e tırmandım. Dağın boğazlık olan ve bizim geçeceğimiz kısmına geldiğimde mola verildi. Mola bittikten sonra ben un torbasını omzuma kaldırıyordum ki torbanın ağzı yırtıldı ve torba omzumdayken de un dökülmeye başladı. Bu birkaç saniyelik an da unun dökülmesi mi yoksa dökülmemesi mi daha iyiydi. Buna karar veremedim. Eğer un dökülürse benim yüküm bir nebze hafifleyecek ama bunun karşılığında da aç kalmak var. Tam böyle düşüncelerim gidip geliyordu ki 1-2 kilo un döküldü ve ben torbayı aniden yere indirdim. Bu durumu gören Şehit Reşit Serdar arkadaş yanıma gelip yardım etti ve torbanın ağzını bağlayıp yola devam ettik.

Genelde akşamları daha güneş batmadan harekete geçiyorduk. Sabaha doğru noktaya varmış oluyorduk. Noktaya varıldığında mutfakçı çıkarmak gerekiyor ve de ekmek kalmamışsa un da var ise o zaman ekmekçilerinde çıkması lazım. Cudî'den Besta alanına geçerken güneş doğduktan sonra noktaya varabildik. Noktaya ulaşıp mangalar yerlerini aldıktan sonra bölük lojistikçisi bana mutfakçı olduğumu söyledi. Bunun da anlamı şudur: Dinlenmek, istirahat etmek yoktur. Öğlen ve akşam yemeğini hazırlayacaksın. O gün akşam olduğunda oldukça yorgun ve yarı uykulu bir şekilde yola çıkıp yürümeye başladım. Günlük mutfak görevlilerinin günü hep böyle geçiyordu.

Bu bahar mevsiminde daha çok Besta alanında kalacağız. Buradan hareketle kapsamlı eylemler gerçekleştireceğiz.

Besta bahar aylarında çok sulak olan bir yerdir. Her yürüyüşe çıktığınızda en azından ayaklarınız ıslanır, ayakkabı ve çorapları günlerce çıkarmadığımız düşünüldüğünde bu bir sorun. Bir de Besta'da akarsu çoktur, yağmur yağdığı zaman da suyu geçmek sorun oluyor. Neredeyse her yıl Besta'nın bu sularına kurban veriyoruz. Doğaya karşı savaşta böyledir işte.

Besta'da iyi olan şey bahar aylarında yenecek otunun çok olmasıdır. Birde avlanma imkânı var. Özellikle yabani domuz avı iyi ve kazançlı bir erzak temin kanalıdır. Bu yönüyle Besta, bahar aylarında, gerillayı doğal besleme alanıdır. Besta'nın ormanları da gür ve gerillayı koruyacak tarzdadır. Operasyonlar içinde iyidir Besta. Çatışabilir ve eylem yapabilirsin.

Birde insana göz açtırmayan sinekleri vardır Besta'nın. Sivrisinek bir taraftan, daha küçük ve daha rahatsız edici olan bir çeşit sinek diğer taraftan, diğer bir taraftan ise, at sineği dedikleri büyükçe bir sinek var. Soktuğu yeri kanatıyor. Tuvalet ihtiyacınızı gidermek istediğinizde, bu sivrisinekten daha küçük olan sinek, penisinize batırır iğnesini ve bir süre sonra şişer tuhaf mı tuhaf bir biçimde. Anlamazsınız ilk anda bu şişkinliğin sinek sokmasından olduğunu. Ne oluyor diye kaygılanırsınız, kaygılanırsınız kaygılanmasına ama kimseye anlatamazsınız utancınızdan. Bir süre sonra çözer insan işin püf noktasını ama bazı benim gibi acemi arkadaşlar vardır çözemez, anlayamaz durumu. Kaygılanır ve biraz da korkar. Naçar gelir sorar bunun ne olduğunu. İşte o zaman bilmiş geçinir sinek sokmasıdır dersiniz bilgiç bilgiç. Merak etme bir şey olmaz diye de eklersiniz. Sinek ısırmaları cildi kaşındırır acıtır ama bazı yerleri de, nedendir bilinmez, sadece şişiriyor,

insana herhangi bir acı vermiyor. İşte böyledir Besta'da yaşam.

Savaşa gelince bizim takım av için harekete geçti. Bunun anlamı şu: Takım hareketli olacak ve keşif çalışmasıyla beraber fırsat bulduğunda düşmanı vuracak imha edecek. Lojistik ve benzeri şeylerle uğraşmıyoruz, tam takır savaş takımıyız. Bu temelde Şirnex yoluna iniyoruz. Gece saat 10 da Şirnex'a iyice sokuluyoruz, gece askeri araç geçerse vuracağız. Mevzilendik kalaşnikof, BKC ve B-7'lerin namlularını hedefin geleceği yöne doğrulttuk. Bütün bunları yaparken de yanımızda araziye hâkim bir milis var. O gidiş ve gelişi ayarlıyor, arazideki düşmanın ve korucuların yerlerini o biliyor. Gece geç saatte yolu tutmayı bırakıyoruz ve geri dönüşü araziden yapmıyoruz. Asfalt yoldan silahlar omuzda geri çekiliyoruz. Tam böyle yürüyor iken aniden bir hırgür koptu. Meğer korucular asfaltı sağlı sollu tutmuş. Kısa bir tartışmadan sonra korucular bir daha böyle bir şey olursa size vururuz diyorlar. Bizim komuta ise bunun altında kalmıyor, tehdide karşı tehditle cevap veriyorlar ve biz geçip gidiyoruz. Ancak gerçek şu ki o tarzda geri çekilmemiz ciddi bir gerilla tarzı ihlaliydi.

Daha sonra takım olarak Cudî alanına geçtik. Ama vuracak uygun bir hedef bulunamadı. Bize tanınan süre dolduğundan geri Besta alanına taburumuzun yanına döndük.

Bişiyareş Eylemi

Bişîyareş Besta'da bulunan bir tabur. 5. Kongre ise fırtına Alayların kurulmasıyla beraber düşmanın Kürdistan'dan sökülüp atılmasını planlamıştı. Buna göre bizim Bişîyareş

taburuna eylem düzenleyip imha etmemiz gerekiyor. Durum teorik olarak böyle fakat birde bu işin pratiğinin nasıl geliştiğine bakalım.

1995 Newroz'u sonrası hazırlıklar hızlanıyor, kapsamlı bir eylem olacak. Ama herkesin planlamadan haberinin olmaması gerekiyor. İhanet ve firarlar olursa nereye saldıracağımız bilinmesin diye. Eyleme katılacak olan güçler: Biz yani Fırtına Alay, Garisa, Elkê, Cudî'den ise Alay'a bağlı bir bölük ile bölge gücü. Cudî gücü bazı yerleri taciz edecek, eyleme destek olmak için. Cephane hazırlanıyor, erzak hazırlığı yapılıyor ama bu konuda sorun var. Ayrıca güç eylem için düzenlendikten sonra herkes kol biçiminde örgütlenmiş, saldıracağı hedefe yönelik tatbikat yapıyor. Ben ise ilk defa bir eylemde yer alacağım. İşin ciddiyetini bilmediğimden rahatım ve meraklıyım. Bizim grup da kol olarak örgütlenmiş, kol içinde bir grup saldırı diğer bir grup da takviye olacak. Ben takviye grubunda yer alıyorum.

Tatbikat yapıyoruz, tabura yakın mevzilere saldırır gibi. Saldırı grubu ise iki arkadaş önde diğer arkadaşlar ise onları takip edecek şekilde hedefin üzerine yürüyorlar. Saldırı grubundaki bayan arkadaş önde ilerleyecek olan ilk iki kişiden biri olmadığı için gruptaki yerinden rahatsız ve sürekli komutan arkadaşa diyor: "Heval ben saldırı grubuna gireceğim". Her böyle söylediğinde arkadaşlar, heval saldırıdasın, diyorlar. Ama onun demek istediği grubun önünde olacak olan ilk iki arkadaştan biri olmak. Bu tartışma ve hengâmede tatbikatı tamamlıyoruz.

Nihayet noktadan harekete geçiyoruz eylem için. Hedef ile nokta arasına denk gelebilecek bir mesafede gece

yürüyüşünden sonra konakladık. Gündüz ateş yakıp ve dinlendik. Akşama doğru tekrar harekete geçtik. Gece karanlığı bastığında imha edeceğimiz tabura yaklaştık. Tabur ile aramızda bir tepe kaldı. Tabura uzaklığımız bu mesafedeyken tank ve havan atışları başladı. Ne olup bittiğini bilmiyoruz. Arazide yarı korunaklı yerlere dağılıp bir süre bekledik. Daha sonra henüz hedefin üzerine gitmeden tekrar geri döndük. Neden şudur: Arkadaşlar bize göre ters taraftan hedefe doğru ilerlerken deşifre oluyorlar ve düşmanın tank vuruşları sonucu Bêrîvan ve Ciwan arkadaşlar şehit düştüler. Bu nedenle de eylem daha başlamadan bitti.

Bütün güçler tekrar geldikleri noktalara geri döndüler. Düşman ise çevresine operasyon yapıyor ve arkadaşların hâkim tepelere konumlanmasını ve geliş hatlarının krokisini çıkarıyor. Bu yerlere de havan ve tankların atışlarını ayarlıyor ancak bundan bizim haberimiz yok, fark etmiyoruz durumu.

Bizler bir hafta sonra aynı şekilde ve aynı planlama doğrultusunda tekrar hedefe yöneldik. Birçok koldan ve yönden Bişîyareş taburuna doğru ilerliyoruz. Düşman birçok açıdan tedbir almış ki bunlardan biri de araziye gözcü yerleştirmektir. Bu gözcüler bizi görmeleri halinde nasıl tabura haber vereceklerini de önceden ve farklı bir tarzda örgütlemişler. Bizde gündüzden harekete geçtiğimiz için bu gözcüler bizi görmüşler. Ayrıca tabura yakın bir yüksek sırt üzerinde havada hafif kararmışken biz tam tamına yetmiş kişilik bir grup sigara yaktık. Bu tarzda sigara yakmak bile başlı başına bir güvenlik ihlalidir. Bu uygunsuz sigara molasından sonra tekrar harekete geçtik. Ve geçen seferki yere geldiğimizde aynı tarzda düşmanın tank ve havan atışları

başladı. Ancak bu sefer beklemiyoruz ve hemen hareketi hızlandırıp tabura doğru ilerledik. Son tepeyi de aşıp tepeden tabura doğru inen ancak taburunda bizi göremediği bir derecikten aşağıya doğru iniyoruz. Havan atışları çok yoğundu. Önümde olan arkadaş bana "Azad vücudunu iyice yere paralel yapıştır" diyor, yürümediğimiz kısa beklemelerde. Bu anlarda ayakta durmuyor havanlardan ve şarapnel parçalarından korunmak için yere siper alıyoruz. İçinde ilerlediğimiz dereciğin sonuna geldik. Bizim aşağıya doğru ilerlediğimiz dereciğin bitiş noktasında tahminen 50 metrelik bir düzlükten sonra dereden akan su bir başka ve daha büyük bir dereyle birleşiyor. Bizim gideceğimiz istikamet ise dereciğin suyuyla aynı istikamette. Dereciği kesen diğer dereyi de geçiyoruz ve hafif çıkışlı bir araziden sonra artık taburun mevzileri başlıyor. Bizimde o mevzilerden hareketle taburu ele geçirip imha etmemiz gerekiyor.

İçinden inerek geldiğimiz dereciğin sonunda başlayan düzlükten geçiyoruz. Saldırı grubu önde biz takviye grubu ise onun arkasındayız. Bizim de arkamızdan ve bizi takiben gelen bir başka kol daha var. Onlarda bizim gibi bir saldırı bir de takviye grubundan oluşuyor. Bizim kol düzlüğe indi ve ilk saldırı grubu daha düzlüğü bitirmeden ve bizim grupta henüz düzlüğe girmişken, benim sağıma ve bir buçuk metre uzağıma elli santim daha yüksek olan bir yerde havan roketi patladı. Patlama şöyleydi: Roket yerle temas ettiğinde patladı ve küçük bir ateş topu oluştu. Şiddetli bir sesle beraber havanın parçaları kor şeklinde dağıldı. Gece olduğu için patlamayla beraber şarapnel parçaları kırmızı tanecikler gibi dağılırken rahat görülüyor. Patlamayla beraber herkes kendini yere attı ve patlamadan sonra herkes hızla kalkıp yürümeye başladı. Bu

arada benim boynumun sağ tarafı önce ısındı ve bu ısınmayla beraber de su hışırtısı gibi bir ses boynumdan duyar oldum. Elimi boynuma attığımda ise kan aktığını fark ettim. Ve ancak o zaman yaralandığımı anladım. Benimle beraber bir bayan arkadaşta küçük bir parçayla yaralandı ve onun yarası ise hafifti. Zaten o anda yaralandığını bile söylemedi. Ben ise bir süre tereddüt geçirdim yaralandığımı söyleyip söylememe konusunda. Çünkü daha önce yara çok önemli değilse söz etmemek gerektiği anlatılırdı. Ancak ben kısa bir tereddütten sonra yaralandığımı söyledim. Bu arada durmak da yok yürüyoruz ve havanlarda durmaksızın geliyor. İkinci kez yaralandığımı söylediğimde bir bayan arkadaş bana bağırdı ve ağır sözler kullandı. Bunun üzerine ben artık sustum. Biraz daha yürüdük ve düzlük bitti. Önümüze çıkan dereyi aştık ve kısa bir duraklama oldu. Artık mevzilere çok yakınız. Bu arada bir arkadaş bana yer göstererek, biz gelinceye kadar, burada kal dedi ve özellikle, kaybolmamam için, aynı yerde kalmamın önemli olduğunu söyledi. Bende tamam deyip giden arkadaşlardan sonra orada beklemeye başladım.

Benim yaralandığım yerde, bizden sonra gelen bir başka kolda, tam yedi arkadaş şehit düştü. Çünkü mesafe yakın ve havanlarda isabetliydi.

Malum gösterilen yerde bir süre bekledim. Planlamada tankı imha etmek için ayrıca üç B-7 hazırlanmıştı. Bu B-7'yi kullanacak arkadaşlardan ikisi yollarını şaşırmışlar. Yerine ulaşan bir arkadaş idi. B-7'lerin atış noktası atış yapıldığında benden çok iyi görünüyordu. Rokette havan parçası gibi havada görülebiliyordu. Çünkü roket havada uzun bir ateş topu gibi görünüyor. Roket atıldığında hedefe ulaşmadan

patladı. Çünkü hedef menzilin dışındaydı. Bunun da anlamı şudur: Taburda bulunan tank B-7'lerle imha edilemeyecek. Eğer tank B-7'lerle imha edilemezse, tankı imha etmenin başka yolu da zaten yoktu; bu da eşittir eylem başarılı olmayacak ve tabur imha edilemeyecek. Zaten ben roketin, hedefe ulaşmadan, havada patladığını görünce, içimden eyvah dedim. Taburda bulunan tankın imha edilememesi sonucu eylem başarılı olmadı. Bizim grup geri çekilip yanıma geldi. Daha sonra geri çekilmeye başladık.

Geri çekilmeye geçtiğimizde dere yatağından ilerliyorduk. Tank ve havan atışları bizi etkilemiyor. Arkadaşlar, yaralı olduğum için, benim önce çantamı sonrada silahımı aldılar. Benimle özel olarak bir arkadaşın kalması gerekiyor. Ancak bu konuda tartışma yaşandı. Normalde benimle grup komutanının ilgilenmesi gerekiyordu. Ancak öyle olmadı ve Rohat arkadaş gönüllü olarak sorumluluğumu üstlendi. İçinden ilerlediğimiz derede su az değil ama ayakla geçilebilir düzeydedir. Bu derede bir süre ilerledikten sonra tekrar arazi taburun karşısına düşüyor. Arazi açılıyor ve geniş bir düzlüğe çıkılıyor.

Besta'da şeker sıkıntısı vardı. Çay içmek için şeker getiremeyince arkadaşlar, cam gibi sert olan, bayram şekerlerinden getirmişlerdi. Eylem öncesi bu şekerlerden her arkadaşa birkaç tane dağıtılmıştı. İşte bu şekerlerden birini ben yaralanmadan önce ağzıma atmıştım. Bu şeker öyle ağızda kolay eriyen cinsten bir şeker değildi. Yaralandığım anda da havan parçası sağ kulağımın arkasından girmiş şakağıma doğru gelmişti. Bu nedenle de ben boynumu sağa sola oynatamıyorum. Ağzımı açıp kapayamıyorum. O sert ve bir

türlü erimeyen bayram şekeri de sağ şakak tarafında kalmıştı. Ne yapsam ağzımı açıp çıkaramıyorum. O şeker sabah hava aydınlanıncaya kadar orada kaldı ve daha sonra kendimi biraz zorlayarak parmağımla ağzımdan çıkarabildim.

Konuya dönersem bu düzlüğe bizden önce ulaşan arkadaşlar vardı. Bunlardan bazıları düzlüğü aşarak sağlam yerlere ulaşmış, kendilerini kurtarmışlardı. Ancak bizim önümüzde olan arkadaşlar, termalli ve lazerli tank atışlarına hedef olmuşlardı. Termal ve lazer konusunda o zaman yeterli bilgi yoktu. Düşmanda bu tekniği yeni kullanıyordu. Yerde iki yeşil ve iki kırmızı nokta beliriyordu. Bu noktalar parmağa takılan yüzük genişliğindeydi. Noktalar belirdikten beş saniye sonra tank roketi aynı yerde patlıyordu. Bizim önümüzde olan gruplar dağılmışlar, her roket patladığında ölüm çığlığı atıyorlardı. Bu çığlığı tarif etmek imkânsızdır. Parçalanıp şehit düşmeden az önceki son çığlık, insanın içine işleyen bir bağırma, halen daha şehit düşen o arkadaşların sesi kulağımdadır. Birde bazı arkadaşlar B-7 roketi yüklü ve her tank roketi patladığında bu B-7 roketleri de patlıyordu. Roketlere takılan haşolarda alev alıyor. İsabet alıp şehit düşen işte böyle şehit düşüyor. Daha sonraki yıllarda birçok savaş pratiği görmeme rağmen bir daha o tarzda çığlık işitmedim. Bizim grup ise önümüzdeki durumu görünce yeni ayrılmış olduğumuz dere yatağına suyun içine geri döndük. Ayrıca da lazer ışınlarının hikmetini kavrayabildik ve her ışınları gördüğümüzde de ya ışınlardan hızla uzaklaşıyor ya da kendimizi yere atıyorduk. Bu esnada dere yatağına henüz inmiştik ki tank önümüze ve suyun içine vurdu. Ancak roketin etkisi suyun içinde dağıldı. Bu atıştan sonra bizim grupta dağıldı ve çaresiz ikişerli üçerli dağılıp kurtulmaya çalışıyoruz.

Bu arada bazı arkadaşlar suyu takip edelim bazı arkadaşlar ise yanlardan çıkmaya çalışalım diyordu. İki kadın ve Reşit Serdar arkadaşla ben, görece sakin olan ve tank vuruşlarının henüz yapılmamış olduğu derenin sağ tarafına geçtik. Ancak orası da düzlükten sonra küçük bir sırt oluyordu ve tank atışları için iyi bir hedefti. Ben boynumdaki yaraya kefiyemi sarmışım ve kefiye de dikenli çalılıklara takılıyor. Bende hızla çekip koparıyorum, dikenlere takılan kefiyeyi ki beni yavaşlatmasın.

Düzlüğü geçip yamacın başlangıcına geldik ve bir ağacın gövdesini kendimize siper aldık. Ama dört kişiyiz bu nedenle ağacın gövdesi bizi kamufle etmiyordu. Reşit Serdar arkadaş, kol komutanıydı, bana: "Sırtı hızla geç ve bizi bekle arkandan biz geleceğiz." dedi. Bunun üzerine çevreme ve kadın arkadaşlara bir göz attım. Kadın arkadaşlar sessizdiler ve olacakları biliyormuş gibi bir halleri vardı. Daha sonra yarı eğilerek sırta doğru koşmaya başladım. 9-10 adım atmıştım ki önüme ve sol yanıma olacak şekilde bir roket patladı. Ben hiç durmaksızın koşuyorum ve hemen hemen aynı tarzda bir roket daha patladı. Bana yine bir şey olmadı. O anda ve daha önceki anlarda ve yaralandığımda da ölümü hiç düşünmedim. Sadece olayları izliyor ve yapmam gerekenleri yapmaya çalışıyorum o kadar. Sırtı geçinceye kadar çok yakın mesafeden "5-6 metre" iki roket daha yedim. Yine bana bir şey olmadı. Bana bir şey olmadan geçince sırtı, kendimi biraz sırtın aşağısına bıraktım ve arkadaşları beklemeye başladım.

Ben sırtı sağlam geçtim diye arkadaşlarında sağlam geçeceğini var sayıyorum. Sırttan biraz aşağıya inince akşamdan beri süren patlama ve silah seslerinin yerini garip bir sükûnet aldı ya da bana öyle geldi. Bir süre hem bekledim

hem de çevremi gözetledim ama arkadaşlar gelmiyorlardı. Geri sırtın başına döndüm ve hafif başımı kaldırdım, tabur görünüyordu. Bu arada arkadaşları çağırıyorum ses seda yok. Tekrar sırttan biraz aşağıya indim ve bu sefer biraz tedirgin oldum. Çünkü arazide yeniyim ve hatta yön bilincim bile yok. Eğer tek başıma kalırsam durumum kötü olur. Böyle düşünüyorken bir anda silahsız dolayısıyla savunmasız olduğumu fark ettim. Silahımı ve çantamı arkadaşlar yaralandığımda almışlardı. Bir süre çaresiz düşündüm ve daha sonra belimi ve şutıkımı kontrol ettim. Rahtım ve bombalarım yerinde duruyordu. O an biraz rahatladım ve mecbur kalırsam bombamı kendimde patlatabileceğim. Derken hava yavaş yavaş ağarmaya başlıyor, artık gecenin sonuna yaklaşıyoruz. Gitmek için kendime bir yön bulmalıyım. Daha önce eyleme ilişkin sohbetlerde anladığım kadarıyla güneye doğru gitmem gerektiğini çıkarsıyorum. Ve buna göre de harekete geçtim. Daha çok fazla yürümemişken tekrar o dere ve o su ve de o tabur görünür oldu. Ama bu sefer mesafe kısa 15-20 metre kadardı. Burayı sağ salim geçersem tamam ama görülme ve vurulma ihtimali de yüksek. Etrafıma bakıyorum bir başka yol için ama arazi elverişli değil ve yol vermiyor. Bu nedenle suyu geçtim, taburun ışıklarına baka, baka. Bir şey olmadı. Karşıya ulaşıp biraz yürüyünce havada artık aydınlanmış ve yer görünüyordu. Eğer arkadaşların ayak izlerine rastlarsam onları takip edeceğim. Biraz daha yürüyünce, fazla belli olmayan, mekap izlerine rastladım ve o izleri takip ettim. Bir beş dakika iz sürdükten sonra, geride bıraktığım bir sırttan iki arkadaşı inerken gördüm. Bekledim, yanıma geldiler. Onların durumu iyiydi. Sadece sırtta beklemişler, genel savunma gibi bir şeydiler. Tabi bu arkadaşların yükleri vardı. İlk etapta

boynuma kefiye sarılı olduğu için yaralı olduğumu da fark etmediler. Ve bana yüklerini vermek istediler. Bende yürümede zorlanıyorum ve başımı sabit tutuyorum hiç oynatamıyorum. Yaralı olduğumu öğrenince bu arkadaşlardan biri halen daha ısrar ediyor, bana yük vermek için. Bir diğeri ise yaralıdır deyip yük veremeyiz diyor. Bu arkadaşlarla beraber acele ediyoruz, diğer gruplara yetişmek için. Çünkü düşmanın araziye operasyon yapma ihtimali var. Arkadaşlara ulaşmak için uzun bir yokuşu çıktık ve az da olsa kendimizi emniyete alıdık. Bu arada yokuştan aşağıya doğru inerken bazı arkadaşlarla karşılaştık. Onlarda sıcak temasa girmemişler. Yemem için bana kurumuş parça parça olmuş ekmek kırıntıları verdiler. Ama ben başımı oynatamıyor ve ekmeği ağzıma koyabilecek kadar bile ağzımı açamıyordum.

0 gün hiç durmadan ama bu sefer yaralı olarak yürüdüm ve öğlenden sonra kendi birliğimdeki arkadaşlara ulaşabildim. Ama bundan önce toplanılan bir yerde bulgurdan çorba yapılmış ve her gelen bu yemeği yiyordu. Çorba olduğu için bende yiyebildim. Doktor da hazır, hemen yanına gidip ilk pansumanı yaptırdım. Burada yarayı temizlediler ve bandajladılar. Buradaki doktor da benim gibi kurmancki bilmiyordu. Doktor bir kadın arkadaştı ve onu o günden sonra bir daha görmedim.

Bu eylemde toplam on dört arkadaş şehit düştü. Bazıları ağır on arkadaş ta yaralandı. Eylem sonrası hastane günlerim başladı. Hastane dediğim gerilla hastanesi, başka bir şey değil. Hastanede ilaç sıkıntımız yoktu ancak erzak konusunda perişan durumdaydık. Hastanemiz ilk önce Pîro dağına yakın bir yerdeydi. Orada fazla kalmadık, yaralılar için çok güvenli

değildi. Buradan Herekol dağına bakan bir başka yere gittik ki orada Besta Karargâhı da bize yakındı. Aramızdan sadece küçük bir derecik geçiyordu. Naylondan yapılmış mangalarda kalıyorduk. Mangalarda soba da vardı. Sobanın varlığı bizim için bir lüks. Biz yaralı olan arkadaşlar patlayıcılara karşı duyarlı hale gelmişiz. Biz pat küt seslerini duyunca hemen irkiliyorduk. Bu arada yaralarımız da acıyordu. Daha sonra biz yaralı olan arkadaşlar hep beraber kendi halimize gülüyorduk.

Doktorlar grubuna yeni katılmış bir kadın arkadaş vardı. Öğrensin diye iğneleri ona yaptırıyorlardı. Ancak iyi iğne vuramıyor ve çok da acıtıyordu. Bu arkadaş her sabah elinde iğnelerle sevinçle ve koşa koşa gelirdi. Daha mangaya girmeden gülerek, ben geldim arkadaşlar, derdi. O iğne vurmayı öğreniyor olmanın sevincini yaşardı. Ancak biz o kadar acının içinde birde iyi vurulmayan iğnelerin acısını çekmekten doktorlara isyan ederdik. Doktorlar ve yardımcıları, bize yaklaşımlarında, kusursuzdu denebilir. Ancak başka kusurlar vardı ki bunları da yazacağım.

Yaralandıktan birkaç gün sonraydı, yarama bakan doktorlar çenemde kalmış olan şarapnel parçasını çıkarmaya karar verdiler. Bir akşamüzeriydi ilk önce doktor yaraya neşter vurmadan parçayı girdiği yerden penseyle çıkarmaya çalıştı. Bir saat geçmesine rağmen parça çıkarılamadı. Bende çok yüksek bir sesle bağırıp inliyorum, ellerimle toprağı kazıyor, taşlara tutunuyorum. Bazen arkadaşların ayakkabılarına yapışıp sıkıyorum. Bu tarzda kendime direnç sağlamaya çalışıyordum. Çok fena acıyordu ve ben ağlamaktan doktorda uğraşmaktan yoruldu. Bundan sonra doktor mola vermeye karar verdi. Mola esnasında, hem de şekerli olmak

üzere, çay geldi. Bu zorlu anda bu çay nereden geldi bilmiyorum. Normalde ne çayımız vardı ne de şeker. Çayları içip yeniden başladık. Doktor parçayı çıkarmaya çalışıyor bende mümkün mertebe az ağlayıp bağırmamaya çalışıyorum ama olmuyor. İnlemelerim nedeniyle bazı yaralı arkadaşlar dayanamayıp noktayı terk edip gittiler. Bu tarzda doktor çıkaramayacağını anlayınca sağ kulağımın aşağı kısmına neşteri vurdu ve parçayı da oradan çok fazla uğraşmadan çıkardı. Bunu daha başta neden yapmadın diye doktora çıkıştım. O da: "Sinirlere zarar vermemek için." dedi. Çünkü bölge tehlikeliydi. Parçanın büyüklüğü orta boy bir ceviz kadar vardı. O parçayı elime tutuşturup belki anı olarak saklamak istersin dediler. Bende onu elimde evirdim çevirdim ve daha sonra fırlatıp attım. Böyle anı mı olurmuş!

Erzak konusu önemli bir olgu, olmayınca bir bütünen yaşamı ve insan ilişkilerini etkiliyor. Bize hastanede kaldığım yirmi gün boyunca çoğunlukla guhreş denen otu yirmi kiloluk yağ tenekesinde kaynatır ve içirirlerdi. Doktorlarımız erzak temin etmede de sorumluydular ve bu işi de en iyi bir şekilde ifa etmeye çalışırlardı.

Ben boynumdan yaralı olup fazla boynumu çeviremiyor olsam da hareket edebiliyorum. Bu nedenle tirşok denen ve çiğ yenebilen bir otu toplayıp yerde yatalak olan arkadaşlara getiriyordum. Durum öyle bir hal aldı ki arkadaşların canı her tirşok istediğinde Azad diye seslenirlerdi. Ben cevap verince de tirşok derlerdi sadece tirşok ve bende durumu anlar gider tirşok toplar getirirdim.

Bir gün bir arkadaşla beraber işimiz gereği karargâhın bir mangasına gittik. Kapıya ulaştığımızda içeri buyur edilmedik.

Yanımdaki arkadaş kapıdan sorması gerekenleri sordu ve alması gereken cevabı aldı. Bu arada bizimle konuşan zatı muhterem yemek yiyordu. Yediği yemek ne acaba; tabakta petekler içinde ağaçtan çıkarılmış doğal bal. Dereciğin öbür tarafında ise on tane yaralı arkadaş ot kaynatıp içiyor. Bizim literatürde buna yozlaşma denir. Parti ruhundan uzaklaşma ve daha birçok şey. Bunu yapan Sarı Osman lakaplı bir şahıstı. 2004 tasfiyeciliğinde yer aldı ve daha sonra ise kaçıp gitti.

Aynen bu sürece denk bir zamanda Garısa bölgesi bir tepeye başarılı bir eylem yapıyor. Arkadaşlar silah ve askeri araç gereçlerle beraber konserve, bisküvi, içecek şeylerde ele geçiriyorlar. Garısa bölgesi bu yiyecek ve içecekleri en az iki gecelik yoldan biz yaralı arkadaşlar için göndermişti. Bunları tükettik. Zaten çok fazla da değillerdi. Bir iş için noktanın dışına çıktığımda gördüğüm boş ambalajlar bana durumun farklı boyutlarda olduğunu gösterdi. Yolda atılmış o kadar çok boş ambalaj vardı ki, bize gelen yiyeceklerin çoğunun farklı şekilde tüketildiğini anladım.

Savaş öyle bir olgu ki insan kişilik özellikleri açısından adeta çıplaktır. Ve her şey olduğu gibi görünür. Aldatma ve kandırmaların ömrü ise genelde uzun olmaz ve gerçekler çıkar ortaya. Ancak bazı şeylerde yaşanır ve bu yaşananların doğru olmadığını da biliyorsunuzdur aslında ama onları aşamazsınız ve birazda mahkûm olursunuz. Çünkü olmaması gereken ve parti yaşamına uymayan birçok şey çoğunluk tarafından içten içe veya açıktan yaşanır. İşte o zaman mantığın sınırları zorlanır ve hep kendinizi bir şeylere çare arar durumda bulursunuz.

Böyle çetrefilli bir süreçte, bu işlerde acemi ve yeniyim, parti bilincini, hata yapmayacak doğru ile yanlışın ayırdına varacak kadar edinmişim.

Hastanemize yakın bir yerde bizim çobanlar birimi var ve burada örgüte ait keçiler bulunuyor. Keçiler yavrularını doğurmaya başlayınca da bize yeni beslenme olanakları açıldı. Bundan sonra çoban arkadaşlar bize belli aralıklarla süt veriyorlardı. Şirnex'tan yoğurt mayalamak için maya da istenmişti ama biraz geç geldi. Maya elimize ulaşınca da yoğurt yapmaya başladık. Daha sonra da zaten benim hastane günlerim bitti ve bölüğüme geri döndüm.

Bişîyareş eylemi savaş tarzı ve taktiği konusunda bir dönüm noktası oldu. Eylemden sonra Rêber Apo ben size fırtına takımlar kurun dedim siz gidip Alay kurdunuz dedi ve gücün bu tarzda büyütülmesini ve savaştırılmasını sert bir şekilde eleştirdi. Önderlik, nicel olarak büyütülmüş bir güçle değil, nitelikli ve koparıcı bir güçle savaşın yürütülmesini istedi. Buna göre Fırtına Alay hareketi tasfiye edildi. Bizde hareketli tabur olarak hareket edecektik. Ancak esas tarz bölük düzeyindeydi. Bölük olarak bölgelere gidiyor ve bölge gücüyle paralel pratik yapıyorduk.

Ben hastaneden bölük yaşamına dönünce yavaş yavaş normal yaşama katılıyorum. Pratiğimiz günlük keşifler, gece devriyeleri, ot toplama ve pişirme tarzında geçiyordu. Bu arada bizim bölük ile Garısa gücü ortak başarılı bir tepe eylemi yapmıştı.

Güvenliğe ilişkin gelişen teknik karşısında sürekli yeni konumlar alıyoruz. Besta'ya ilk gittiğimizde gece ateş yakabiliyorduk, bir süre sonra, gece yapılan kobra vuruşları

nedeniyle ateş yakamaz hale geldik. Bunun yerine akşama doğru ağaç toplayıp yakıyorduk ve gece için köz oluşturuyorduk. Ancak her helikopter sesi duyduğumuzda hızla manga yerlerini terk ediyorduk. Kobra tipi saldırı helikopteri gece uyku saatinde gelince, uykudan kalkıp kaçmak, iyi olmuyor. Daha sonraki yıllarda bu tarzda riskli hale geldi. Bu yıllarda, eğer hareket olmazsa, çarber tarzı gelişiyor. Oda şöyle bir şeydir: Yere manganın ortasına gelecek tarzda ateş yakıp köz oluşturuyorsun, etrafına taş yerleştirilen çukurun içine közleri boşaltıyorsun. Daha sonra bu çukurun üzerini geniş taşlarla örtüyorsun ve bunun da üzerine varsa battaniye ya da herhangi bir bez parçası örtüyorsun. Daha sonra yatma pozisyonu alındığında herkes ayaklarını taşın üzerine gelecek şekilde uzatıyor, çadır ya da kefiye varsa eğer üzerine örtünüyorsun. Közler taşı ısıtıyor ve taşlardan ısı çadır naylon ve ya her neyse altından ısı yayılıyor. İşte böylece ısınıyor ve sıcak bir şekilde uyuyorsun.

Günümüze doğru ise hava keşfine hiç görünmemek gerekiyor. Gece termal kameralar kan ısısını çektiği için ya yüzeyde tedbirli olmak gerekiyor ya da yer altında olmak gerekiyor. Ama teknik ne kadar gelişirse gelişsin insanın onu boşa çıkarma yeteneği her zaman vardır. Bu nedenle “En büyük teknik insandır”, der Önderliğimiz.

Besta’da duruma göre eğitimde görüyoruz. Bizde eğitim teorik ve pratik olarak sürekli bir eylem. Eğitimin bir amacı da kişiliği sorgulamak ve bu temelde de geliştirmek. Genel açısından ise varsa eksik ve yetersizlikler bunları gidermektir. Ayrıca düşünce zenginliği de bu temelde ortaya çıkar. Bazen farklı düşünceler çarpışır ve iyi, doğru, yararlı olan şey

böylece ortaya çıkar. Bazen de tartışmalar birbirini destekler ve görüşler birbirini zenginleştirir. Ancak bu sözünü ettiğim şeyler böyle anlatıldığı gibi mükemmel işlemez. Bazen iyi bazen kötü bezen de orta düzeyde yaşanır bu söylenenler. Ortama, duruma ve yapı ile yönetimin ilişkilerine bağlı olarak bu durumlar yaşanır. Esas olarak bir ortamda partileşme varsa orada sözünü ettiğim şeyler iyi gelişir.

Bir gün Besta'da eğitimdeyiz. 5. Kongre sonrası yapılan yeni bir uygulamayla artık siyasi komiserler de var. Her bölükte partileşmeden sorumlu bu kişi bölük yönetiminde yer alıyor. Bu uygulama fazla tutmadı ve daha sonra uygulamadan kaldırıldı. Öyle ki arkadaşlar siyasi komiser demez siyasi konserve derlerdi, tiye almak için. Bu uygulama reel sosyalist parti ve mücadelelerde vardı. Fakat bizde tutmamıştır.

Günlerden bir gün eğitim görüyoruz. Eğitim komisyonu ise siyasi komiserle beraber bölükten iki arkadaş. Komisyonlar üç kişiden oluşuyor. Derslere göre dersin verilişinden sorumlu oluyorlar. Ben de henüz Kürtçe konuşmayı bilmiyorum ve yaşam içerisinde yeni yeni öğreniyorum. Eğitim görüldüğü zaman, değerlendirmelerimi Türkçe yapıyorum. Kalkıp dersin konusu üzerine değerlendirme yaptım ve dersin veriliş tarzında usulen bir yanlışlık olduğu için de eğitim komisyonunu eleştirip oturdum. Bunun üzerine partinin anlayışını temsil etmesi gereken siyasi komiser bana: "Bundan sonra resmiyette Türkçe konuşma." dedi. Ardı sıra bana, resmiyette, Türkçe konuşmanın, yasak olduğunu söyledi. Kimse bu tutum karşısında bir şey söylemedi ve bende herhangi bir şey belirtmedim. Malum komiserin yanlış bir şey yaptığını herkes biliyor ama kimse kalkıp da bizim örgütte

böyle bir şeyin olamayacağını söylemedi. Ben zaten Kürtçe konuşamıyorum bu biliniyor mu? Evet biliniyor. Böyle bir kararla bana resmiyette konuşma denmek isteniyor ve bunu da herkes biliyor mu? Evet biliyor. Peki, bunu hele hele bir siyasi komiser yaparsa suçu daha ağır değil mi? Evet. Bu uygulama sonucu, örgüt resmiyetinde, ben tam altı ay hiç konuşmadım. Bu karar benim Kürtçenin Kurmancî lehçesini çabuk öğrenmemde etkili oldu. İnat ettim ve altı ay sonra toplantı ve eğitimlerde konuşabilecek kadar Kurmancî öğrendim.

Botan'ın yapısı genelde yereldi ve komutası da öyleydi. Bunun dışında Mêrdîn ve Rojava'lı bir bileşime sahipti. Bu anlamda kültürel ve sosyal olarak birbirine yakın olan yerler bu yerler. İyi anlaşıp birbirlerini tamamlıyorlardı. Ancak benim gibi Avrupa'dan, Metropolden ve üniversiteden gelen az sayıdaki arkadaş için sorun fazlasıyla vardı. Her şeyden önce dil bir sorundu. Bu konuda sorun olursa bir yerde zincirleme olarak diğer birçok soruna kapı aralanmış olunur. Buna birde gelişmemiş uluslaşmamış kişiliklerimiz eklenince durum daha fazla karmaşıklaşıyor. Farklı yerlerden gelen ancak Kurmancî bilen arkadaşlar da vardı. Bu seferde aksan sorunu çıkıyordu. Kültürel ve sosyal olarak yerellik Kürdistan'a hâkim olduğundan insani ilişkilerden tutalım da oturup kalkmaya kadar birçok şey yaşamda tartışma konusu oluyordu. Esasen herkesin parti potasında erimesi gerekiyordu. Doğru olan ve sorun çözecek olan yöntem buydu. Bu konuda, karşılıklı, çok zayıftık. Yaşamın birçok güzel olan yanları kadar işte böyle olumsuz yanlarıda vardı.

Ben bütün bunları yazarken, bu arkadaşların birbirleri için ölüme gittiğini de akıldan çıkarmamak gerekir. Zaten oluşan öncü militan kişilikler bu sınıfsal mücadelenin bir sonucu olarak gelişiyorlar. Bu anlamda militanlaşma, kadrolaşma kolay olmuyor. Ayıklanma da bu esaslar üzerinden gelişiyor. Bunun da sonucunda kimi kahraman oluyor, kimi orta yolcu, kimi de hain olup kaçıyor. Akşam beraber aynı tabaktan yemek yemişsindir ama sabah olduğunda da düşmanın önüne düşer ve üzerine gelir bu hain, canını almak için. Böyledir işte yaşam denen şeyin devrimcesi.

Besta'dan sonraki hareket noktamız Qileban'dı. Qileban'da belli bazı keşifler ve erzak hazırlığı yapmak için bir takımımız önden gitmişti. Bizde bölük olarak geriye iki takım kalmış olduk. Bölüğümüzde Besta'da iken bir takım kadın arkadaş vardı. Biz Qileban'a hareket edince onlarda bizim hareketli tabura bağlı bir başka bölükle hareket etmek için ayrıldılar. Besta'dan harekete geçtiğimizde yanımızda katırlar da var. Tahminen bir haftalık erzakımızı bu katırlara yüklüyoruz. Erzak dediğim de bazen var bazen yok, olduğunda da çok kısıtlı kullanıyoruz, çabuk bitmesin diye. Besta'nın içinden geçip Geliyê Tirşikê'ye doğru harekete geçtik. Baharın geç bir vaktiydi. Besta'da, bu mevsimde, sular coşkulu ve haşin akar. Geliyê Tirşikê'ye yaklaştığımızda önümüze bir akarsu çıktı. Bizim için geçebileceğimiz yan yana konmuş iki ağaçtan oluşan tehlikeli bir köprü var. Ama köprüyü sorunsuz geçtik. Fakat yanımızdaki katırlar bizim kadar şanslı değiller. Onlar için yapılmış tehlikeli de olsa bir köprü yok. Derken arkadaşlar arasında bir tartışmadır başladı; katırları sudan geçirmenin yöntemine ilişkin. Bazı arkadaşlar yükleri indirelim ve öyle geçirelim katırları diyor, bazı arkadaşlar ise

katırların sudan geçebilme özelliği var yüklü de olsa sorun çıkmaz diyorlar. Akarsuyun yatağı dar ve şiddetli akıyor. En son verilen karar ile katırlar suya bırakıldı. Katırlar suya girdikten sonra akıntıyla baş edemediler ve biraz sürüklendiler. Ha suda gitti ha gidecek derken katırlar sudan çıkmayı başardı. Katırların kurtulmasıyla beraber bizim erzak da kurtuldu. Ancak bir kısmı su çekmiş ve ıslanmış olarak.

Akarsuyu bu şekilde geçtikten sonra Geliyê Tirşikê'nin başlangıcına, yukarı doğru başlayan kısmına, geldik. Burada konakladık ve geceyi geçirdik. Burada bahar daha yeni başlıyor. Çünkü bu arazi yüksek ve yaylalara yakın, daha doğrusu yaylaların başlangıç yeridir. Otlar yemyeşil ve tazeydi. Otlar henüz kartlaşmamışlar. Bu nedenle otlanmaya elverişliler, bizim için. Bu doğasal durum bize erzakın tüketimi konusunda avantaj sağlıyor. Erzakımızı idareli kullanıp ağırlığı otlara verdik. İkinci güne başladığımızda arkadaşlar katırların ve bizim geçebileceğimiz yol güzergâhlarını tespit etmeye çalışıyorlardı. Ama su iyi akıyor. Çünkü yukarıdaki yaylalarda karlar eriyordu. Bu nedenle dere suyu soğuk, sert ve vadinin bazı yerlerini kapatacak şekilde akıyor. Derenin yamaçları gidiş için sarp ve bazı yerler geçit vermiyor. Katırları geçirmek ise imkânsızdı. Derenin içi ise akan şiddetli su nedeniyle geçiş için oldukça zor. Yapılan keşifler sonucu harekete geçtik ve bazen yamaçtan bazen de derenin içinden ilerliyoruduk. Araziyi iyi bilen öncülere sahip değiliz. Bu nedenle de işimiz biraz zor. Dereden geçerken birçok defa derenin sağına ve soluna geçmek gerekiyordu. Geçmek için bazen taştan taşa atlıyoruz, bazen arkadaşlar ağaç koyuyorlar. Bazen de suya vuruyoruz geçmek için, ama su buz gibi, hani jilet gibi kesiyor dediklerinden. Dereden epey

ilerledik ve karların başladığı yere yaklaştığımızda ara verdik. Burada bir gece kalacağız, sonrası ise karlarla kaplı yaylalardır.

Geliyê Tirşikê

Dik yamaçlar ve uçurumlarla dolu, şelaleler de var, seyredince insanın içi hoş oluyor. Sol taraftan vadinin dışına ve üstüne çıktığınızda yayla başlıyor. Özellikle güneşe karşı olan ve karların eridiği yamaçlarda heliz otları da yer yer görmeye başlıyoruz. Sağ yamaç daha yüksek ve ağaçlarla kaplı. Bu mevsimde özellikle harikadır Gelîyê Tirşikê. Burada doğa bir başka yeşil görünür insana, daha parlak ve daha insanı içine çeken bir hali var. Çeşitli otlar var ki bunlar doğal yaşam için önemli olmaktadırlar. Ağaçların yeşilliği mat değil, diğer yerlere oranla, daha parlak. Çevrenizde bir yere baktığınızda döner tekrar bakarsınız, manzarayı beyninize işlemek için. Burada en çok mantar bulunur, hem de heliz mantarı denileninden. Bu nedenle burada üç çeşit mantar yemeği yedik.

Bunlarda birincisi: Ateş közünde pişirerek, bu yöntemle pratik ve fazla uğraşmadan pişirip yiyorsunuz mantarları.

Diğer bir yöntem: Tencerede pişirerek yenilenidir.

Bir diğer yöntem ise: Pirinç ile karıştırarak pişirilen mantar yemeğidir. Gün boyu bu her üç yemekten de yapıp yedik. Bu sayede yeterince enerji depolamış oluyoruz. Kendimizle beraber götürmek için de mantar ve soryaz otu topladık. Bizden daha önce gitmiş olan arkadaşlara ve kendimiz için topladığımız otları boş un torbalarına doldurup katırlara yükleyerek yanımıza aldık.

Gelîyê Tirşikê Kelamemê'nin zirvesinden başlayarak aşağıya doğru geliyor. Bizde vadiyi takip ediyoruz ve artık yolumuz karlarla kaplı. Bazı yerlerde 10-15 metreye varan karlar var. Bu karlar çığ düşmesi sonucu üst üste yığılmış. Bizde bu karların üzerinden yürüyerek gidiyoruz. Bu karın üzerinden kaymadan yürümenin yolu lastik ayakkabı giymektir. Karların üzerinde yürürken mekap tam bir baş belasıdır. Çünkü çabuk kayıyor. Ben ise lastik ayakkabılara sahibim ancak çok fazla düşüyorum. Manga komutan yardımcısı Mahir Bismil arkadaş: "Neden o kadar düşüyorsun." diyerek sitem ediyor. Bende ayakkabının altını gösteriyorum lastik ayakkabım eskimiş olduğu için ayakkabının tabanı sabun gibi olmuş, bende ha bire kayıp düşüyorum.

Bu halde Kelamemê'nin zirvelerine çıktık. Hayatımda ilk defa bu kadar çok kar ve kalın kar tabakaları gördüm. Çıkarken insanı zorlayan bu kar inişte keyifli bir hal alıyordu. Ayakta kayan, altına naylon koyup kayan, naylon olmadan kayan arkadaşlar inerken, bu inişten keyif alıyorlardı. Ama bu inişler dik yamaçlardan olursa bu seferde tehlikeli olabiliyor. Dengeyi kaybedip düşülürse eğer, sakatlayıp ve hatta öldürebilir de. Bu nedenle dik inişlerde "Aman dikkat!" diye uyarıyor arkadaşlar.

Kelamemê, Mem'in kalesi, anlamına geliyor. Qileban'ın en yüksek dağı. Türkler Kelamemê'yi Kelmehmet dağları olarak değiştirip çıkmışlar işin içinden. Asimilasyoncu vahşidir. Kelamemê'nin bir hikâyesi de var. Kelamemê'nin en yüksek noktasında Mem'in mezarı var. Mezar basit taşlarla örülmüş ama çok eski olduğu söyleniyor. Mezarı görmeye gittiğimde

özel bazı şeyler göreceğimi sandım ancak durum öyle olmadı. Normal taşlarla örülmüş normal bir mezar ama adı sanı var.

Kelamemêde arazi oldukça sarp, bazı yerler tamamen taş ve büyük kayalardan oluşuyor. Yürümeye başladığınızda arazide ya aşağı ya da yukarı doğru yürüyorsunuz. Yamaçtan ya da düzlükte yürüyüş yok. Yollar genelde patika ve bu patikalarda küçük taşlarla dolu. Hal böyle olunca her düştüğünüzde ayakların diz kapağından aşağıya doğru halka şeklinde morluklar oluşuyor. Vücudun bu kısmında kemik deriye yakın olduğu için her düşüş ardından insanın sinirleri de yıpranıyor. Bazen bağırıyor, bazen de küfür ediyor insan.

Qileban'da, baharın geç zamanında, üç mevsimi de bir arda görmek mümkün. Yaza yeni giriş yapıldığında mevsimsel olarak, Kelamemê'nin zirvesi karlıdır henüz ve yamaçlara indiğinizde ise baharı yaşarsınız. Daha aşağılara doğru derin vadilerde ise otlar kurumuş ve artık yaz başlamıştır.

Qileban bölgesine gittiğimizde alanda alan gücü de vardı. Onlar da Güney sahasından henüz gelmişlerdi. Bölgede tahmin edileceği üzere erzak sorunu vardı ve bu sorunun bir çözüme kavuşturulması gerekiyordu. Daha doğrusu pratik yapabilmek için az da olsa erzakın olması gerekiyor. Bunun için de eylem yapılsa iyi olur. Ayrıca, erzak çıkarabilmek için milisler de önemli bir faktör. Onlar olursa erzak kanalları oluşturmak daha kolay oluyor.

Arkadaşlar tartışma ve keşifler sonucu eylem yapmak için bir hedef buldular. Qileban'dan Elkê'ye giden yol üzerinde eylem yapıldı. Ki bu bir yol kesme eylemi gibi bir şey, ama askeri araçlar rast gelirse eylem askeri olacak. Arkadaşlar yol kesme eylemini başlatıyorlar. Gelip geçen araçları kontrol

ediyorlar. Fakat yol fazla işlek değil. Bu nedenle çok az araç gelip geçiyor. Bu esnada arkadaşların kısmetine düşen sebze dolu bir araç ki bizim için kuru erzak olsa daha iyi olurdu. Çünkü daha fazla yararlanma imkânı veriyor. Aracı durdurup içindekileri görünce arkadaşlar sebzeleri yüklenip noktaya geliyorlar. Bir arkadaşta araçtan yumurta yükleniyor ve yumurtaları da kefiyeye doldurup, dökme biçiminde, sırtına atıyor. Doğal olarak yumurtalar yolda ve arkadaşın sırtında kırılıyor. Yumurta kırıkları da arkadaşın elbiselerine bulaşıyor. Sonraki günlerde bu durum arkadaşlar arasında esprilere neden oldu.

Bu alandaki ilk eyleme ben katılmamıştım, herhalde daha yeni yaralandığım için olsa gerek. Ancak ikinci eyleme beni katıyor arkadaşlar ve eylemde aynı yerde ve aynı yol güzergâhında. Ancak, bu sefer iş daha ciddi. Çünkü arkadaşlar askeri araçların geçiş tarzını çözdüler ve eylem bu askeri araçlara düzenlenecek. Biz bölük olarak geceden harekete geçtik. Erzakımız ise “mirtoxe”. Unu yağa karıştırıp ateşte pişiriyorsunuz bu yemeği, ama ne yemek. Sabaha doğru hava daha ağarmadan, bütün gruplar yerlerini aldılar. Bende genel savunma yapacak olan gruptayım. Tuttuğumuz yer arazi olarak stratejik bir yer. Grubumuz tepede ikiye ayrıldı. Bir yerde iki diğer bir yerde ise iki arkadaş mevzi alıdık. Benim bulunduğum yer o kadar stratejik değil ama diğer iki arkadaşın tuttuğu yer önemli ve yumurtaya benzer bir tepe.

Öğlen olmadan eylem başladı ve arkadaşlar bir askeri aracı imha ettiler. Ancak eyleme müdahaleyi çabuk yapıyor düşman ve daha arkadaşlar eylem yerinden çekilemeden bir panzer eylem yerine geldi. Çekilme hattı da uzun bir yamaç olduğu

için bütün arkadaşlar bu mesafeyi kesip sağlam bir yere ulaşamıyorlar. Hal böyle olunca eylem çatışmaya dönüştü. Bu da gerilla için dezavantajlı hale geçmek demek. Bu nedenle de yamaçta kalmış olan arkadaşları savunmak gerekiyor. Aksi halde imha olurlar. Çünkü eylem yerine gelmiş olan panzerin atış menzili içerisindeler. Ayrıca düşman eylem yerine hâkim olan tepeyi tutmak istiyor. Bunun içinde saldırıyordu. Arkadaşlar da tepeyi iyi savunuyorlardı. Çatışma akşama kadar böyle devam etti. Akşam daha karanlık çökmeden, arkadaşlar riskli bölgelerden sağlam bölgelere çekildiler. Eğer çatışma gece karanlığına sarkarsa biz gene avantajlı duruma geçeceğiz. Bu nedenle düşman da akşama doğru fazla ısrarcı olmadı. Sonuçta bu eylemde bir şehit bir de yaralı verdik.

Bizim grupsa eylem başladıktan bir süre sonra bulunduğumuz tepeye korucular gelmek istediler. Bizim hedefimizde koruculara vurmak yoktu. Bu nedenle bizim grubun komutanı korucuların gelmekte olduğunu görünce yakın mesafeden ateş açmak yerine onlara kendisini göstererek tepeye gelmemeleri için işaret etti. Bu eylemde bu tarz tuttu. Bizde korucularla çatışmadık. Çatışmadık ama tedbiri de elden bırakmamak gerekiyor.

Tepenin stratejik olan yerini daha iyi tutmak için arkadaşlar beni de yanlarına çağırdılar. Arkadaşların yanlarına gitmem için de benim aramızda bulunan bir sırttan geçmem gerekiyordu. O sırttan geçerken, arkadaşlardan biri bana elle işaret edip bir şeyler söyledi. Bende sırtın koruculardan ve Qileban'dan dolayısıyla Qileban'da bulunan askeri güce görünmeyen tarafından görünen tarafına geçtim. Bu esnada bağırmalar ve işaretler daha fazla yoğunlaştı. Ancak

aradaki mesafe nedeniyle ne demek istediklerini ben tam olarak anlamıyorum. Bu nedenlede daha hızlı bir şekilde kendilerine doğru gitmeye başladım. Arkadaşlara yakın bir mesafeye gelince, durumu bana kavrattılar, ancak olan olmuştu. İşte bu esnada manga komutanı olan Rohat arkadaş anne ve bacı da dâhil olmak üzere bana küfür etti.

Rohat aslen Mardinli mücadeleye İzmir'den katılmış bir arkadaştı. Sonradan iyi gelişim gösterdi ve 1995 sonbaharında Garisa bölgesinde da şehit düştü.

Tepeye ulaştığımda Rohat arkadaş beni önce bir mevziye yerleştirip gözetleyeceğim alanı bana gösterdi ve yanımdan ayrıldı. Daha sonra tekrar geldi ve gitti. Bir daha yanıma geldi ve gitti. Biraz tedirgindi. Eyleme müdahale etmek için saldırı helikopterleri gelince Rohat arkadaş beni mevziden alıp bir kaya deliğine tıktı ve burada kal sana bir şey olmaz dedi. Sanki ben çok korkmuş da paniklemişim gibi yaklaşıyordu ama ben gayet rahat ve sakindim. Esas sorun tuttuğumuz tepeydi ve o tepe düşmanın eline geçerse arkadaşların durumu çok kritik olurdu. İşte Rohat arkadaş yüklendiği bu sorumluluğun ağırlığı altında kalıyordu. Sanki ben savaşçılıkta o da komutanlıkta acemiydi. Ama sonuçta ciddi bir sorun yaşamadan görevimizi yerine getirdik.

Eylemden sonra bizim manga tepeci oldu. Tepeye giderken yanımıza, tepede yakmak için, kuru qaç (bir çeşit çam) ağacı götürdük. Tepede bu qaç ağacıyla çay içebilmek için tamı tamına iki saat kırk dakika ateş yaktık. Ondan sonra su kaynadı ve biz çay içebildik.

Bir Erzak Getirme Görevine Gidiş

Noktamız Kelamemê'nin yamacında. Bölükten bir grup arkadaş ve bölge gücünden bir grup olmak üzere iki grup birlikte göreve gidiyoruz. Önce yamaçtan Mijîn köyüne indik. Oradan dere boyu ilerledik. Daha sonra tırmanışa geçtik. Zirveye ulaştığımızda iki arkadaşı, güvenliğimizi sağlamaları için, bir tepede bıraktık. Bundan sonra bir süre zirvede yürüdük. Daha sonra Qileban'a yaklaştık. Düşmana görünmemek için en sarp ve olmadık yerlerden geçtik. Yamaçtan aşağıya doğru inerken varsa ağaçlara ve eğer ağaç yoksa otlara ve taşlara tutunarak indik. Erzak asfalt yola yakın ve bir evin bitişiğinde idi. Hemen hızla 25 kiloluk erzakları sırtımıza alıp tekrar geldiğimiz o korkunç dik yamaçtan yukarıya çıktık. Geri dönmek için geldiğimiz yolu takip ettik. Sabah olmadan noktamıza ulaşmamız gerekiyordu. Mijîn vadisine inerken özellikle ben ve dağ yürüyüşüne alışık olmayan bir başka arkadaş fazlasıyla yorulduk. Patika taşlık olduğu için sürekli takılıp ya da kayıp düşüyorduk. O kadar çok düşüyorduk ki artık üslup diye bir şey kalmıyordu bizde. Küfür ede ede ilerliyorduk, paldır küldür yani. Bizim yanımızda olan, Avrupa'dan katılmış, Davut arkadaş vardı. Elinde cihaz düşmana küfür yetiştirmeye çalışıyordu. Davut arkadaş halimize acımış olacak ki bizi bir yere oturtup konuşmaya başladı. Biraz da moral amaçlı bazı şeyler söyledi ve daha sonra yola devam ettik. Hava aydınlandığında ise biz halen daha yoldaydık. Kelamemê yamaçlarına geldiğimizde artık kendimizi güvende hissediyoruz. Noktaya yaklaştığımızda arkadaşlar beni beklemeden noktaya gittiler. Ben ise mola verdiğimiz bir derecikte kumların üzerinde

uyudum. Arkadaşlar noktaya ulaştıktan bir süre sonra benim noktaya ulaşmamış olduğumu fark ediyorlar. Bir süre bekleyip benim noktaya ulaşmadığımı görünce, bir arkadaş elinde telsiz ile beni aramaya çıkıyor. Bu arkadaş beni bulup uyandırdı. Gözlerimi açtığımda, güneş neredeyse tepemde, öğlen olmak üzere idi. Ayağa kalkıp noktaya gittik. Komutan arkadaşlar bana bu yaptığımın iyi bir şey olmadığını söylediler. Eğer operasyon çıksaydı, benim durumum oldukça riskli olurdu. Bu nedenle gerillacılıkta görev, noktaya ulaşmadıkça tamamlanmamıştır. Hele hele tek kişi olarak kalmak ve gruptan kopmak gerilla kurallarını ihlal anlamına geliyor. İşte ben bu ihlali yapmıştım.

Yine Qileban, yine erzak görevi; Qileban'ın arka sırtlarındaki zirveye çıktık. Ama aşağıya doğru inmedik. Neden mi? Anlatayım: Erzakı milis arkadaşlar örgütlemişlerdi. Korucular bağlı oldukları askeri komutandan gece askerlerin nerede pusuya yattıklarını öğreniyorlar. Dolayısıyla arazide askerlerin varlığından haberdar oluyorlar. Daha sonra korucuların tim komutanı telsizle askeri komutanla konuşuyor ve pusuya gideceklerini söylüyor. Askeri komutan da korucuların gönüllü pusu atmaya gitmelerini, korucuların kendilerine olan bağlılıklarına yorumluyor ve hemen izin veriyor. Koruculardа bunun üzerine erzakları sırtlarına yükleyip bizimle buluşacakları noktaya geliyorlar. Bu arada kendi telsizleri de olduğu için korucular gece olabilecek olası bir hareketliliği de fark edebilecekler. Bu da deşifre olmadan ve sorunsuz bir şekilde bize erzak getirmelerini sağlıyor. Korucularla noktada buluşup erzakları sırtımıza aldık ve hiç beklemeden geri dönüşe geçtik.

Eylem ve erzak taşıma faaliyetlerimiz bir süre sonra gelişme gösterdi. Biz artık erzak almaya katırlarla gidiyorduk. Bu sayede erzakları sırtımızda taşımaktan kurtulduk. Noktadan katırlarla erzak almak için hareket ediyorduk. Bu arada arkadaşlar bizi uyarıyorlar ve diyorlar ki "Elimizde istihbarat var. Yarın operasyon çıkabilir. Bu nedenle mümkün mertebe çabuk dönün". Katırlarla erzak alma noktasına gittik. Ancak erzak yoktu, bu nedenle bizde eli boş; diğer bir deyimle katır boş döndük. Dönüşte hava yağmurlu ve gök gürültülü idi. Bizler riskli araziyi geçtiğimizde çok fazla yorulduk. En çok da ben yoruldum. Diğer arkadaşlar yorulmuş olsalar da yürüyebiliyorlardı. Ben her zamanki gibi en geride kalan kişiydim. Gece olduğu için arkadaşlar beni yalnız bırakmadılar. Benimle hareket eden ise Kanî arkadaştı.

Kanî Rojava'lıydı. Rohat arkadaşla beraber aynı yıl Garisa bölgesinde tepeci iken şehit düştü.

Hava bulutlu ve yağışlı olduğu için önümüzü göremiyorduk. Şimşekler her çaktığında bir saniyeliğine yolu aydınlatıyordu. Daha sonra gene zifiri karanlık oluyordu. Şimşekler yoğun olarak çaktığı için gözlerimiz bozuluyordu ve bu nedenle de önümüzü görmede daha çok zorlanıyorduk. Kanî arkadaş, ben her yere oturduğumda: "Hevalê Azad, kurê dîya min, de bimeş." diyordu. Ben ne demek istediğini tam olarak anlamıyordum. Çünkü henüz Kurmancî`yi iyi bilmiyordum. Ama ne demek istediğini de kendisine sormuyordum. Bu yürüyüş esnasında arkadaşlar giderek mesafeyi açıyorlar biz ise geride kalıyorduk. Ben her yere oturduğumda Kanî arkadaşda yanıma oturuyordu. Ve yine bildik şeyi söylüyordu: "Azad kurê dîya min de bimeş". Bu

arada şunu fark ediyorum, ben yorulup oturdukça Kanî arkadaşta aslında oturmak istiyor. Bana kalk gidelim diyor ama aslında kendisi de oturmak istiyor. İşte böyle paldır küldür yol yürüyoruz. Bu arada 'Azad kurê dîya min' söyleminin üzerinde düşünüyorum, meğer Kanî bana kardeşim diyor dolaylı olarak. Çünkü "Azad anamın oğlu" diyor bana, yani kardeşim. Söylemin anlamını anladığımda bana ilginç ama hoş geldi. Ve de bir daha hiç kimse bana böyle Kani kardeş gibi seslenmedi.

Noktaya yarım saat kala hava yavaş yavaş aydınlanıyordu. Ben Kanî arkadaşla beraber bitap düşmüşüz. Noktaya diklemesine çıkan bir patikadan gidiliyor. Patikanın sağı solu heliz otu ile kaplı idi. Patika ise kırmızı ve yapışkan bir çamurla kaplıydı. Geceden yağan yağmur nedeniyle bizde kuru bir yer kalmamış. Yağmur hafif bir şekilde yağmaya devam ediyor. Benle Kanî arkadaş, çamurlu patikaya uzandık ve kefiyeleri de üzerimize çektik. Islağız, çamura batmışız ve gene de kefiyeyi üzerimize çekiyoruz yatmak için ama kefiyede ıslak. Ancak ne olursa olsun gene de biz bu halde iyi bir uyku çekmişiz. Uyandığımızda saat epey ilerlemişti. Daha sonra da yavaş yavaş noktaya doğru ilerledik. Noktaya ulaştık ulaşmasına ama noktada ise birkaç arkadaş kalmıştı. Diğer arkadaşlar nokta değiştirmişti. Dolayısıyla bizimde tekrar yeni noktaya kadar yürümemiz gerekecek. Sonrasında yeni noktaya ulaştığımızda; akşam olmak üzereydi.

Bizim hareketli bölükte Salihê Guyî arkadaş var, iyi ki var. Benim adeta yaşam öğretenim. Gerillada nasıl yaşanacağını bana o öğretmiştir. Arazide hangi otların yenebilir olduğunu tek tek bana gösterdi. Özellikle biz Kelamemê'de iken. Çiğ

yenen otlar ile pişirilerek yenen otları bir bir tarif etti. Ayrıca hem çiğ hem de pişirilebilen otları da. Katırların ve insanların yüklerini bağlamayı, arazide yürümeyi, öğretti bana. Bir uçurumdan geçerken silahı kayadan yana olan omzuna atmayacaksın derdi, silahı ters ve tehlikeli tarafa astığımı gördüğünde. Çünkü ani bir hareket sonucu silah kayaya çarparsa dengeyi kaybedip düşebilirsiniz. Bütün bunları öğreniyorsunuz eğer o coğrafyanın çocuğu değilseniz. Öğrenmek zorundasınız aksi halde yaşayamazsınız ve arkadaşlarınıza yük olursunuz. Bu anlamda gerilla yaşamı, adeta yaşamı yeni öğrenen bir çocuk gibi öğrenilmek zorundadır, bunun başka çaresi de yoktur.

Kelamemê'de sonuçta iyi bir erzak kanalı açıldı. Öyle ki artık erzak işiyle uğraşsın, erzakı düzenli bir şekilde çekebilsin diye, özel olarak erzak için güç görevlendirildi. Bizim bölükten de bir mangalık güç bu iş için gitti. Erzak düzenli olarak araziye çekiliyordu. Bunun sonucunda düşmanın halka ve gerillaya uyguladığı erzak ambargosu şimdilik bu biçimde boşa çıktı. Bu erzağı diğer bölgelere de aktarmak gerekiyordu ama bu çok zordu.

Küçük bir ayraç açmalıyım burada, ben bu dönem içerisinde Kurmanci öğrenmeye çalışıyorum. Arkadaşlar ise benden Türkçe öğrenmeye çalışıyorlar. Genelde benimle konuşulduğunda kendimi zorlayarak Kurmancice cevap vermeye çalışıyorum. Türkçe bilmeyen arkadaşlar ise bana Türkçe cevap vermeye çalışıyorlar. Ben onların kırık ve bozuk Türkçelerine gülüyorum onlar ise benim Kurmancim ile alay ediyorlar. Sonraki yıllarda Kurmanci öğrendiğimde bile bu dönemden beni tanıyan arkadaşlar içgüdüsel olarak ve

otomatikman benimle Türkçe konuşuyorlardı. Ben iyi sayılabilecek bir Kurmanciyle konuşuyorum ama onlar yine Türkçe bana cevap veriyorlardı. Bu durum bana halen daha garip geliyor. Ne garip ve de trajik, ya da trajikomik, ironik bir durum, asimilasyon çocuğu olmak.

Kelamemê'den sonraki durağımız ise Elkê bölgesi oldu. Elkê de coğrafik olarak yayladır. Bu bölgenin yayla olan kesimi gerilla için pek korunaklı değildi. Ancak burada Kato Jîrka dağı var. Dağ gerilla için mükemmel doğal koruma sağlıyor.

Kato lanetli demekmiş. Derler ki: İskender kendi döneminde bu dağları zapt edememiş bu nedenle de adlarını Kato (Yunanca lanetli) koymuş. Bu konuda benim özel bir araştırmam yok. Söylediklerim ise kulaktan dolma bilgiler. Ancak bu kato tipi dağlardan, Botan ve Colemêrg coğrafyasında çokça var. Bu dağlara aşina olmayan yol bilmez kimseler, dağın içinde kaybolur. Örneğin tuvalet ihtiyacını gidermek için noktadan uzaklaşıp kaybolan ve güçlükle noktayı bulabilen arkadaş çoktur. Elkê de kalacağımız nokta bu sözünü ettiğim Kato Jîrka dağındadır. Noktamız Derîyê Qaç boğazını geçtikten 20 dakika sonra patikanın sağındadır. Bu noktada bir süre kaldık. Noktanın güvenliğini sağlamak için tepeyi tutmak için gruplar gidiyordu. Bu alanda da erzak sorunu var, hatta erzağımız hiç yok. Mevsim burada bahar olduğu için, buraya bahar geç gelir, otlar yeşil ve tazeydi. Bu da otlanmak için burayı mükemmel kılıyordu.

Tarzımız şöyleydi: Sabah gün doğmadan uyanıyorduk. Herhangi bir operasyon ya da düşman hareketliliği olursa buna hazırlıklı olmamız lazım. Her sabah uyandığımızda kendimizi bu duruma hazır hale getiriyorduk. Tepede

tepeciler -el dürbünü ile- arazinin genelini keşif eder. Bu durum bir buçuk iki saat devam eder ve tepeciler herhangi bir hareketliliğin olmadığına kanaat getirdiklerinde ise el telsizi ile noktaya durumun normal olduğu bilgisini verir. Bunun üzerine noktada bulunan günlük görevli mangalara durumun normal olduğu bilgisini aktarır. Bu andan itibaren ise normal yaşam başlar.

Bizler ise karnımızı doyurmak için noktanın çevresine dağılırız. Çiğ olarak yenebilen otları yer ve karnımızı doyururuz. Bu işlem bazen toplu bazen de bireysel olarak yapılır. Burada anlatmak istediğim esas olay şu: Biz, affedersiniz! Koyun ve keçi gibi otlanınca, dışkımız da koyun ve keçilerinki gibi çıkıyordu. Yani biz bir insan gibi dışkı dışarıya atmıyoruz bir hayvan gibi kığı dışarıya atıyoruz, tuvalete çıktığımızda. Ama bu durumlar bize normal geliyor. Çünkü burada amaç şunu ya da bunu yemek değil. Amaç midemiz dolu olsun ki savaşabilelim; kesinlikle bundan fazlası değildi. Bu nedenle yürüttüğümüz savaş dengeli güçler savaşı değil keskin bir irade savaşıdır. Bu tarzdaki yaşam gibi bir yaşam kadar öğretici olan bir başka yaşam daha yoktur.

Gerilla bütün bunları yaparken aynı zamanda doğadan yeni yenebilir otlarda keşfediyor. Bunlardan biri de Gîyayê Sinan denen bir çeşit ottur. Bu otu Sinanê Sor arkadaş keşif etmiş. Otun yenebilir olduğunu bu arkadaş deneyerek fark etmiş. Bu ot pişirildiğinde çok eriyor ve fazla karın doyurucu olmuyor. Bu ot çiğ de yenemiyor. Bu nedenle bizim için pişirildiğinde fazla eriyip azalmayan ve daha fazla midede yer tutan otlar daha iyi.

Kato Jîrka'dan sonra Türk ordu güçlerince boşaltılmış olan Gundê Ereb köyünün yukarısındaki, yıllarca gerilla tarafından çok kullanılmış, korunaklı, çatışmaya elverişli Suxurpaşa noktasına gittik. Burada bir haftayı aşkın bir süre kaldık. Erzak sorunu bildik tarzda ancak Kelamemê de erzak çekmeleri için bıraktığımız bir mangalık gücümüz yanımıza geliyor. Gelirken de yanlarında katırlarla erzak getirdiler.

Bu noktadan itibaren gideceğimiz istikamet Fereşîn alanı oluyor. Ancak bunun için önden bir manganın gitmesi gerekiyor. Bu mangada yarı yarıya karma bir manga ve yönetim beni de bu mangaya seçti. Ne yapacağımız konusunda bize bilgi verirken tabur komutanı arkadaş bana da hazır olup olmadığımı sordu. Hazır olduğumu söyleyince de bu görevin benim tecrübe kazanmam için iyi olacağını belirtti. Bu esaslar üzerinden hareketle biz bir mangalık güç olarak harekete geçtik. Noktadan Nizmo tepesine doğru gidiyoruz ve noktadan henüz yola çıkmışken yolda Nizmo gölünün üzerine gittik.

Nizmo, Botan'ın en yüksek tepe noktası, ancak yanına varıldığında o kadar da yüksek görünmüyor. Çünkü arazinin kendisi rakım olarak çok yüksek yani arazi genelde deniz seviyesinin çok üstünde. Bu yüksek arazide fazla büyük olmayan bir tepe de olsa sonuçta Botan'ın en yüksek tepesi bahtiyarlığına ulaşıyor. Gola Nizmo da bu tepeye yakın. O nedenle olsa gerek adını da bu tepeden almış. Göle suyun nereden geldiği belli değil ancak gölden akan suyun üzerinden geçerek gidiyoruz. Gölün derinliği belli değil. Çünkü gölün altı görünmüyor. Göl biçimli bir yuvarlak halinde. Gölü geçiyoruz ve Nizmo tepesinin boğaz kısmına geliyoruz. Bundan itibaren yolumuz yürüyüş için iyi. Çünkü hep bir sırttan yürüyeceğiz.

Bu yolun sadece sırttan gidilen kısmı dört saattir. Nizmo tepesinden sonra yolda belirgin olan Sozdar tepesidir. İsmini Sozdar adında bir kadın gerilladan almış. Sırt daha sonra Serhesin tepesinde bitiyor ve daha sonra inişe geçiyorsunuz. Serhesin tepesi ise üzerinde demir olan tepe anlamına geliyor. Bu tepe tamamen kayalık olan iki ayrı tepecikten oluşuyor ve kayaları demire benziyor. Belki de demir madeni de vardır. İsmini de bu özelliklerinden alıyor. Serhesin tepesinde ilginç bir ot da var. Helize benziyor ama heliz değil. Ondan biraz daha fazla boy atıyor bu ot. Çırpıları (kirşik) da daha uzun ve ateş yakmak için daha iyi. Bu otun en önemli özelliği, hoş bir kokusunun olmasıdır. Elinize ve yüzünüze sürdüğünüzde koku bulaşıyor. Bu otu gerilla yaşamım boyunca sadece burada gördüm.

Tepe Sozdar da uzun bir kuyruktan oluşmuş olan koyun sürüsüyle karşılaştık. Koyunları Colemêrg dolaylarında, arkadaşlar bir fırsatını bularak, kamulaştırıyorlar. Koyunlar korucuların ve korucular bir gaflet anındayken arkadaşlar koyunları kaçırıyorlar. Bu koyunları Elkê bölgesine getiriyorlardı. Ancak sayıca 2000 dolayında oldukları için arkadaşlar koyunlara hâkim olamıyorlar. Bu nedenle yavru hasta ve sürüden kopmuş koyunlara rastlıyoruz yol boyunca. Bu yolda kalmış olan koyunlardan yiyebileceğimiz kadarını yanımıza aldık. Serhesin tepesini geçtikten sonra heliz çırpılarının bol olduğu bir yerde ara verdik. Burada bolca koyun eti yiyip Fereşîn bölge güçlerinin yanına geçtik.

Bölüğümüz Fereşîn bölgesine gelinceye kadar, bizler keşif çalışması yaptık. Eylem yapmak için uygun bir hedef bulamadık. Bölük alana geldikten sonra manga olarak kendi

bölüğümüzle birleştik. Çêlanîx tepesine yakın bir yerde yeni bir noktada konumlandık. Burada biraz erzak elimize geçti. Arkadaşlar ekmekçi çıkardılar. Bizlerde heliz otunun geçen yıldan kalma çırpılarını toplayıp mutfağa yığdık. Ekmek yapmakla görevli arkadaşlar bir torba undan 600 ekmek çıkardılar. Cemal arkadaş mutfağa gelip durumu yerinde denetliyor ve arkadaşlara soruyor: "Bir torba undan kaç ekmek çıkardınız". Arkadaşlar da: "600 adet" diyorlar. Cemal arkadaş: "Olmaz en az 700 ekmek çıkarmanız gerekir" diyor. Cemal arkadaşın bu söylemi günün konusu oldu. Çünkü bir torba undan 700 ekmek çıkarmak mümkün değildir. Arkadaşlar ekmek yaparken zaten yeterince küçük yapmışlardı. Normalde ekmeği bir zorlama sonucu tek lokma olarak çiğneyip yutmak mümkündü. Ancak biz ekmeğin çabuk bitmemesi için böyle yapıyoruz. Daha çok da var olan unu saklıyoruz. Eylem yapacağımız zaman unu ekmeğe çeviriyoruz ve eylem yolunda ekmeği tüketiyoruz. Biz bu noktadayken Elbak gücü bize koruculardan ele geçirdikleri koyunlardan gönderdiler. Haddinden fazla et tüketiyoruz ancak genelde tuzsuz, ekmeksiz, pirinç ya da bulgur da yok. Et ve et kısaca sadece et, durum böyle olunca da et yeme bir işkenceye dönüşüyor.

Bu dönemde uzun bir süre, en az bir ay, hiç tuz kullanamıyoruz. Ağır yüklerle sürekli harekette olmamız da tuz ihtiyacını arttırıyor. Bir süre sonra bize Elkê alanından Gundê Ereb ile Kato Jîrka arasında bulunan doğal tuz çeşmesinden tuz getiriyorlar. Tuzun tadına baktım ama tadını his edemedim. Bunun üzerine biraz daha fazla tuz avucuma alıp ağzıma attım. Ama durum aynı tuzun tuz tadını his edemiyorum. Daha sonra bir avuç daha tuzu alıp ağzıma attım.

Ama yine tuz tadını alamadım. Bunun üzerine tekrar avucumu doldurup ağzıma doldurdum. Bundan sonra tuzun tadına varabildim. Bu tarihten sonrada ağzımın tadı doğallığını yitirdi. Örneğin bir yemeğin tuzlu mu yoksa tuzsuz mu olduğunun farkına varamıyorum.

Fereşîn'de bulunduğumuz Çêlanîx'ten sonra Çêlaceng arazisine geçtik. Burası yüksek ve uzun bir sırttır. Kato Marînos'un karşısına düşüyor. Çêlanîx'e gelmeden önce ara bir nokta var orada kaldık. Arkadaşlar istihbarat alıyorlar ve Fereşîn'li korucuların Elkê'ye maaş almaya gittikleri günü tespit ediyorlar. Bu güne denk gelecek şekilde yol kesiyorlar ve bu yol kesme sonucu erzak ele geçiriyorlar. Ele geçirilen erzak da birkaç torba un idi ancak bizim için o koşullarda bu birkaç torbalık un iyi bir erzaktı. Buraya geldikten sonra birkaç gün geçti.

Bu arada güneyden sınırı geçen bir grup, sınırı geçerken kaçakçılardan sigara alıyorlar. Kato Marînos'a çıkarken de Marînos köyünde düşmanın pususuna düşüyorlar. Bir arkadaş kayıp ama onun dışında bir olumsuzluk yok. Bu grup Kato Marînos'a gelince bizim bölükle bağlantıya geçti. Arkadaşlar tütün sıkıntısı çektiklerini söylediler. Marînos'taki grup kendilerinde tütün değil ama paket sigara olduğunu söylüyorlar. Bizim için bu daha da iyi bir durum. Gerilla üslubunda bu sigaralara siyasi sigara denir ve tütünden daha fazla rağbet görür, genelde de bulunmaz. Bu sigaraları almak için ben ile Hozan arkadaşı görevlendirdiler.

Hozan aynı yıl Güney'e eğitim için gitti ve orada şehit düştü.

Gelen grubu görüp sigara almak için, Hozan ve ben sabah saatlerinde yola çıktık. Ancak biz daha yoldayken cihaz muhaberesinden anlıyoruz ki düşman araziye çıkmış. Tepecilerin üzerine doğru geliyor. Bunun üzerine bölük araziye dağılıp tutulması gereken yerleri tuttu. Biz ise görevimizi ifa etmek için yola devam ettik. Ancak bir süre sonra bizim yakınımıza da havanlar düşmeye başladı. Biz çıplak araziden Marînos köyüne daha sonrada Kato Marînos'a atıyoruz kendimizi. Bölüğümüz ise oldukça başarılı bir pusu taktiği uyguladı. İlk vuruşu tepeci arkadaşlar yapıyorlar ve bunun sonucunda onlarca askeri öldürüyorlar. Tepe ve manga komutanı olan Numan arkadaş ilk vuruşlardan sonra silah kaldırmak için düşmana saldırıyor ve silahları toplayıp getiriyor. Ancak Numan arkadaş o kadar öfkeli ve düşmana karşı o kadar kinli ki ikinci bir sefer silah almaya gidiyor. Ancak bu esnada Numan arkadaş sırtından vuruluyor. Bu operasyona çıkan güç Bolu Komando Tugayı'na aitti. Bunlar her yıl baharla birlikte bölgeye geliyorlar ve köy yakma da dahil en vahşi pratiğe sahip düşmanın özel gücüdür. Bu güçten o gün kırk asker öldürüldü ve başarılı bir eylem gerçekleşmiş oldu. Çatışma ise akşama kadar sürdü. Ben ile Hozan arkadaş Kato Marînos'un bir noktasını kontrol ettik. Güneyden gelen grubu bulmaya gitmiştik ancak bir yaralı arkadaşı Güney'e geçirmekle uğraşan başka gruba denk geldik. Bundan sonrada kendi bölüğümüze doğru yola çıktık ki onlar da çatışmadalar. Arkadaşlara ulaştığımızda artık akşamüzeriydi ve bir süre daha çatışma devam etti. Alaca karanlıkla beraber Kato Marînos'a doğru geri çekildik. Bu arada gündüz çatışma esnasında kobra helikopterlerinin saldırısına maruz kalmış koyunlarımız da yanımızda. Ancak sayıları biraz eksilmiş

olarak. Elde kalan koyun sayısı otuz dolayındaydı ve bunlardan bazıları da yaralıydı. O akşam biz bütün arkadaşlar Kato Marînos'a girdik. Çünkü güvenli korunaklı ve çatışmaya da uygun.

Numan arkadaş Maraşlıydı, okumuş aydın özellikleri olan bir arkadaştı. Gelişmeye açık komutanlaşmada rolünü oynayabilecek bir komutan adayıydı. Döneme damgasını vuran okumuş aydın olan savaşamaz, ancak köylü kökenli olan savaşabilir anlayışı bu arkadaşı zorluyordu. Bu nedenlede bu anlayışı kırmak istiyordu. Bu nedenle silah getirmek için düşmana bir değil iki kere saldırıyor. Bu durum gerillada nadir görülür. Zamansız şehit düşmesi mücadelemiz için bir kayıptır.

Kato Marînos'ta alınan tedbirlerle beraber operasyon bitinceye kadar bekledik. Daha sonra ise normal pratiğe devam ettik.

Bir gün Çiyayêreşkê dağının yamaçlarına gidiyoruz. Bu yamaçlar Peyanus'un köyünün karşısına düşüyor. Burada bulunmamızın nedeni ise eylem yapmaktı. Bu alanda sabit olan bir bölüklük güç daha var. Bu bölükle birleşip eylem yapmamız planlanmış. Planlama böyle iken planda olmayan şeylerde var.

Eylem yapmak için, tam keşifler bitmiş gece ekmek de yapılıyorken, gece yarısından sonra, tepeye giden tepeciler, tepeye ulaşır ulaşmaz aynı tepeye düşmanın da geldiğini fark ediyorlar. Bunun üzerine mevzilenip düşmana vuruyorlar. Daha sonra bölük komutanı arkadaş tepecilere tepeyi bırakın diyor. Bir süre sonra yeniden tepeyi tutun diyor. Bizler ise aceleyle kalkıp toplandık. Ekmekçiler ekmekleri alıp gitmişler.

Kalan hamur ise ekmek yapılan yerde bırakılmış. Noktanın kontrolü ve bir şeylerin kalıp kalmadığını kontrol etmek ise bizim mangaya düştü. Noktayı topladık. Bu nedenle geç kaldık. Bölüğün kalan genel eşyalarını bir katıra yükleyip hızla yola çıktık. Ancak en geride kalmış olarak. Komutan arkadaşlar arazide çatışmaya girmek yerine araziyi kesip Çiyayê Reşkê'nin ters tarafına Fereşîn'e bakan yüzüne geçmeyi planlıyorlar. Bu plan sayesinde düşmanın bu geceden uygulamaya koyduğu kuşatmadan kurtulmaya çalışacağız. Yamaçtan ilerleyip sırtın üzerine geldiğimizde düşmanın ateşi altında kaldık. Atışlar uzak mesafeden olduğu için etkili değildi. Bizler daha sonra Çiyayêreşkê'nin Fereşîn'e bakan yamaçlarına gittik. Bazı arkadaşlar ise noktayı savunmak için tepelerde kaldılar. Bu arada kobra helikopterleri de sürekli araziyi bombalıyordu. Biz geldiğimiz yeni noktaya yerleştik. Bir grup arkadaş akşam gideceğimiz yol güzergâhını tutmak için Melîxa köyünün arazisini denetime aldı. Kısaca söylemek gerekirse bölüğün bir kısmı tepede, bir kısmı noktada, bir kısmı da daha ileri hatları tutmak için bu hatlara gidiyordu.

Biz yeni geldiğimiz noktada bir süre kaldıktan sonra Fereşîn köyünden yaşlı bir amca bir katıra erzak yükleyerek noktamıza geldi. Bu durum karşısında biraz şaşırıyoruz ama bir katır erzak da çok önemliydi. Fereşîn köyü korucu ve bize dost olan azdır diye düşünüyorduk, durum hiçte öyle değilmiş.

Akşama kadar bu noktada kaldık. Gece olduğunda ise inisiyatif bize geçti. Araziye ayağımızın dibine gelmiş olan düşmana vurmamak olmaz.

Güneşin batışını izlemek için. Akşam üzeri noktada bir kayanın üzerine oturdum. Bir süre bu halde bekledim. Daha

sonra Korkmaz arkadaş da yanıma geldi. Korkmaz, boylu poslu, yakışıklı, son derece mütevazı bir arkadaş. Aslen Xinislı adı da Ayhan. Parti yaşamını iyi temsil ettiği için Qileban alanındayken ödül almış bir arkadaş. Bir süre konuşup sohbet ediyoruz. Güneşin batışından ve batış tarzından söz açılmıştı. Biz böyle sohbet ederken de güneş de yavaş yavaş batmaya başlıyor ama henüz batmamış batmak üzereydi. Bu esnada bir arkadaş gelip Korkmaz arkadaşa yönetimin kendisini çağırdığını söyledi. Beni de çağırmalarını bekliyordum ama çağırılmadım. Korkmaz arkadaşı çağırdıklarında içime doğdu, kendi kendime: "Eylemden dönmeyecek şehit düşecek." Diye geçirdim. Nedenini mi, halen de bilmiyorum.

Arkadaşlar eylem grubunu hazırlayıp eyleme gittiler biz geriye kalan arkadaşlar ise Melîxa'ya doğru yola çıktık. Korkmaz arkadaş normalde savunma grubunda ancak saldırı grubundan bir arkadaş eyleme itiraz edince Korkmaz arkadaş gönüllü olarak onun yerine geçiyor. Mevzinin üzerine sızma yaparken düşman arkadaşları fark ediyor ve lav silahıyla vuruyor. Bu lav silahı Korkmaz arkadaşa isabet ediyor ve arkadaş şehit düşüyor. Bu esnada arkadaşlar mevziiye yakın oldukları için çabuk davranıp düşman mevziisine bomba atıyorlar. Sonra bu mevzi düşüyor. Arkadaşlar bu şekilde başarılı bir eylem yaptılar ancak Korkmaz arkadaşta şehit düşmüştür artık.

O gece bazı arkadaşlar eylem yaparken, bizde Melîxa alanına ulaştık. Oraya ulaştığımızda sabah olmak üzereydi. Alanda bulunan bir başka güç ile burada buluştuk. Ancak bu arkadaşlar yolda Melixa alanına gelirken pusuya düşüyorlar. Öncü olan iki arkadaş gruptan kopuyor. Bunun da anlamı şu:

Kalmak için geldiğimiz Melixa alanı güvensiz. Yani burada kalırsak sabah olduğunda uzun bir çatışmaya girmemiz mümkün. Bu nedenle bir başka alana geçmemiz gerek ancak bütün arkadaşlar yeterince yorgun. Hal böyle olunca üst düzey bir komutan arkadaş kısa ve özlü bir konuşma yaptı. "Mutlaka buradan gitmeliyiz." Diyordu. Bunun ardından adeta koşa koşa yürüyerek gitmemiz gereken alana ulaştık. Bu manevra kabiliyeti sayesinde düşmanın kapsamlı bir planlaması boşa çıktı.

Bu operasyonda düşmanın amacı şuydu: 1994 yılında başarılı bir eylem yapan hareketli tabur geri çekilmeyi Çiyayê Reşkê'ye yapıyor. Bunu fark eden düşman daha arkadaşlar Çiyayê Reşkê'ye ulaşmadan araziyi tutuyor. Arkadaşlar dağın zirvesine çıkınca da düşmanla karşılaşıyorlar. Bunun ardından çatışma başlıyor ve sonuçta 49 arkadaş şehit düşüyor. İşte bu planın aynısını düşman 1995 yılında bize uygulamak istedi ancak başarılı olamadı. Bu taktiğin diğer bir adı da avı kaldır ve havada vurdur. Yani gerilla hareketlendiğinde düşmanda araziyi tutmuş olduğundan, düşman gerillayı kuş gibi avlayacak. Esas plan buydu ama boşa çıktı.

Büyük Eylem

Gene keşif çalışmaları yapılıyor ve taktiksel bir açılıma da ihtiyaç var. Bişîyareş eyleminden sonra tabur imha etmenin zorluğu kafalara yerleşmişti. Ancak bunun kırılması lazım yani tabur imha etmek mümkün. Bunun için uygun hedef ise Dumê taburu. Dumê taburu da Gürpınar'a yakın ve Fereşîn'den biraz uzak. Eylem bölge gücü ile ortak yapılacak. Bunun için hedefe yakın olan bir noktaya gittik. Bu nokta da Mazi tepesinin

yamacındadır. Bizim bölük bu eyleme ful katılıyor, benim ve siyasi komiser dışında herkes eyleme gitti. Bu yıl bana eylemlerde fazla yer vermiyorlar, bunda ilk eylemde yaralanmış olmamın da etkisi var. Bölge gücünden ise noktada çoğunluğu kadın olmak üzere arkadaşlar varlar. Çünkü noktada tutuklu bulunan korucular da var ve bunların nöbetlerinin de tutulması gerekiyor. Hedefte Dumê taburunu tümden imha etmek var. Ayrıca arazide Dumê taburuna bağlı güçlerin tuttuğu stratejik bir tepede var. Bu tepede tümden imha edilecek hedefler arasında. Arkadaşlar sürünerek tabura yaklaşıyorlar, bunu genelde yapmayız. Arazi açık ve çıplak olduğu için sürünmenin önemi çok fazla. Düşman taburu yüksek bir saldırı ruhuyla ele geçiriliyor ve imha ediliyor. Bu eylemde şehit yok ancak yaralılar var. Tepe eyleminde ise arkadaşlar tepenin dibine kadar sızma yapıp sorunsuz bir şekilde yerlerini alıyorlar. Bu esnada kol komutanı olan bir takım komutanı arkadaş kaza yapıyor ve kendisini ayağından vuruyor. Dolayısıyla da savaş dışı kalıyor. Ancak burada da savaş ruhu o kadar yüksek ki arkadaşlar yüksek bir moralle tepeye saldırıyorlar ve tepeyi ele geçiriyorlar. Burada iki şehit var ve bunlardan biri takım komutanı Nasır arkadaş bir diğeri ise Hamit arkadaştır. Hamit arkadaş eylem öncesi, eylem için yapılan düzenleme sonrası, bizim mangaya yanımıza gelmişti. Veda eder gibi bir hali vardı. Adeta şehit düşeceğini sezmiş gibiydi. Ki ben bu duyguya inanıyorum. Yani insan şehit düşmeden önce bir eylemde ya da bir operasyonda şehit düşeceğini his edebilir.

Bu eylemde arkadaşlar çok sayıda silaha da el doydular. Bu silahlardan bazıları 1994 yılında Çiyayê Reşkê de şehit düşen 49 arkadaşa aitti. Bazı arkadaşlar bu silahları tanıdılar. Eylem

sonrası sabah olduğunda arkadaşlar parçalı bir şekilde geliyorlardı, onları takiben düşmanda. Biz ise olası bir çatışmadan kaçınıyorduk.

Biz noktada kalanlar yemek hazırlığı yapmıştık. Ayrıca noktada tutuklu bulunan korucular da gece kaçmışlardı. Gelmekte olan arkadaşların güvenliğini sağlamak için, sabah olduğunda tepelere çıktık. Sonrasında yanıltıcı bir geri çekilmeyle Melîxa noktasına gittik. Buradan da yaralı olan arkadaşlardan yarası ağır olanlar Güney Kurdistan'a gönderildi. Bu eylemle beraber, tabur imha etmenin mümkün olduğu fikri, genel gerilla güçlerine ispatlanmış oldu.

Fereşîn alanından Masîro alanına geçtik. Bu geçişte eylem amaçlıydı. Çünkü biz Botan eyaletinin hareketli taburuyuz. Temel faaliyetimiz savaş ve bu temelde eylem yapmaktır. Diğer güçlerin yapacak daha başka işleri var ama bizim yok. Ama bizim işimiz özel olarak keşif ve eylemden oluşuyor. Bu nedenle Serhesin hattını takiben Nizmo'ya geldik. Oradan da Gola Nizmo'nun kenarından geçerek Masîro'ya ulaştık. Masîro'nun bazı dereleri dar ve geçit vermiyor. Bu nedenle suya girip çıkıyoruz. Daha sonra Masîro derelerinde bulunan ve adı Sêvtirşk olan bir çeşit ekşi elmalara dadandık. Bu elmalar henüz olgunlaşmamış, olgunlaştığında bile aşırı ekşi oluyorlar. Elmalardan yedik ve çantalarımızı da doldurduk. Ne yapalım çaresizlik! Genelde ya erzakımız yok ya da çok az ve onu da eyleme giderken tüketiyoruz.

Masiro alanında seçtiğimiz nokta her zamanki gibi eyleme yakın bir yer. Masîro suyuna attığımız bombalarla elde ettiğimiz balıklar var. Bunları yiyoruz ama ne ekmeğimiz ne de tuzumuz var. Ateş yakıp köz oluşturuyoruz ve balıkları

közün üstünde pişiriyoruz. Balık piştiğinde eti hemen dağılıyor. Pişirmek için ağaçlara geçirilmiş balıkları dağıtmadan indirip yemek usta işi. Daha sonra nereden geldi bilmiyorum ama bize biraz koyun getirildi. Yemekten bıktığımız koyun etini tekrar yemeye başladık. Aynı derede iki ayrı bölük olarak üslenmişiz ve diğer bölük bizim üst tarafımızda kalıyor. Derenin suyu bizim bölüğün üst tarafında derede kayboluyor ve bizim nokta da tekrar çıkıyor. Bizim üst tarafımızda kalan bölük çöplerini suya atıyor ve bu temelde de suyu kirletiyor. Kirlenen bu su yer altına giriyor ve birkaç yüz metre sonra bizim noktamızda farklı bir çeşmeymiş gibi çıkıyor. Bizim bu kirlenen suyu kullanan bölüğümüzden hastalanan arkadaşlar oldu. Tabur doktorumuz ise şehit Doktor Mahir (Şıh Mehmet Tanrıbuyurdu) idi. Şirnex'te doktorluk yapmış. Şırnak Cumhuriyeti ve Meshefa Reş kitaplarının da yazarıdır. Gelişen bu hastalık üzerine araştırma yaptı ve nedeninin su olduğunu açığa çıkardı. Bundan sonra da genelde temizliğe daha fazla dikkat edildi.

İyi Bir Eylem

Eylem yapacağımız yer Kurê Nazo dağına yakın. Bir tepede düşman konumlanmış ve tepeyi sabit tutuyor. Eylemden önce birkaç grup tepeyi keşfe gitti. Keşfe giden gruplardan birinde bende yer aldım. Keşif ve hazırlıklar tamamlanınca, güç düzenlemesi yapılıyor. Buna göre öncelikle iki daha sonra öneri yapılınca da üç saldırı grubu hazırlandı. Bu saldırı gruplarından birinde bende varım. İki grup ana tepeye saldıracak bir grupta, benimde yer aldığım gruptur, diğer fazla stratejik olmayan tepeye saldıracağız.

Bu planlama kapsamında eylem yerine oldukça yakın olan bir yere gittik. Bunda amaç şu: Eylem yerine çabuk ulaşacağız ve eylemi erken bir saatte yapıp geri çekileceğiz ve kendimizi sağlam bir araziye ulaştırabileceğiz. Bu önemli, evet, eylem kadar geri çekilmede iyi hesaplanmalıdır. Savaş tarihimizde birçok eylem var. Eylemin kendisi başarılı ama geri çekilme iyi planlanmadığı için arkadaşlar şehit düşüyorlar. Bu nedenle eylemin başarısına gölge düşüyor. Eyleme yakın olan noktaya geldiğimizde arkadaşlar zulada olan undan ekmek yapıyorlar. Eyleme giderken yanımızda ekmek olacak.

Eyleme gidiyoruz, benim havam iyi, heyecan ya da korku yok. Hedefe yüz metreden daha az bir mesafe kala yerimizde bekliyoruz. Çünkü eylemi başlatacak olan grup diğer gruptur. Onların hedefi daha zorlu ve sızma yaparak tepeyi almaları gerekiyor.

Arkadaşlar saldırı ve takviye gruplarından oluşan kollardan oluşuyorlar. Bu kollardan birinin komutanı Bahoz arkadaş ve aslen Rojava'lıdır. 1998 yılında Bagok alanında, bölge komutanı iken, şehit düştü. Kol komutanı Bahoz arkadaş sızma esnasında ışıldak mayınına basıyor ve bu şekilde sızma deşifre oluyor. Işıldak mayınına basıldığında, havalanıp havayı aydınlatıyor. Bu temelde askerler arkadaşlardan dolayısıyla eylem ve sızmadan haberdar oluyorlar. Işıldak patlayınca ve arkadaşlar deşifre olunca, artık koç tarzı devreye giriyor ve kafa kafaya bir eylem tarzı gelişti. Bu da gerillada tercih edilmeyen bir tarzdır ama eylemden de vazgeçecek değiliz. İlk iki grup eylemi başlatınca bizde yakın olduğumuz mevzilere doğru ilerledik. Yaklaşık yirmi metre kala, biz saldırı grubu, takviye grubundan ayrıldık. İki arkadaş önde iki arkadaş da

onları takiben arkada olmak üzere mevzilere yaklaştık. Arkadaşlar bomba mesafesine girince mevzilere bomba attılar ve bombalar patladıktan sonra anlıyoruz ki saldırmakta olduğumuz tepe boş. Bu arada diğer iki grubumuz da hedefleri düşürüyorlar ve geriye bir tek mevzi kalıyor ki o da sivri bir kayanın başına kurulmuş. Hepimiz ateş etmemize rağmen o mevzi düşmedi. Daha sonra otuzdan fazla asker öldürmüş ve bir o kadarını da yaralamış olarak geri çekilmeye başladık.

Bizden bir arkadaş şehittir, oda şöyle oldu: Partizan arkadaş mevziiye bomba atmak için bombanın pimini çekiyor ve tam atacakken bir arkadaş: "Atma o mevzide arkadaş var." diyor. Atsa bu arkadaşı şehit edecek. İşte bu anda Partizan arkadaş heyecanlanıyor ve bomba elinde patlıyor ve böyle şehit düşüyor.

Geri çekilmede yorgunuz ve yanımızda düşmandan alınan silahlar ve birde cenaze var. Yolumuz uzun, zamanında ulaşmamız gereken yere ulaşamıyoruz. Hava iyiden iyiye aydınlanıyor. Uygun bir yerde mola veriyoruz, dinleniyoruz ve daha sonra esas noktamıza doğru yola çıkıyoruz. Bir sonraki gün noktada törenle Partizan arkadaşı toprağa verdik.

Bu mevsimde genelde yaylalarda hareketliyiz. Yaptığımız son eylemden sonra tekrar Fereşîn yaylalarına geldik. Boş durmak da olmaz, işimizde eylem yapmak, bu nedenle Dumê Taburu ile Çarçê arasına düşen bir köye planlama yapıldı. Amaç köye girmek ve köyü devrimin hizmetine açmaktı. "Köy çobanını esir alır ve köye gireriz." diyor arkadaşlar. Eğer köy ateş açıp savaşmazsa arkadaşlar köylü korucularla konuşup mümkünse erzak alıp çıkacaklar. Eğer köyden arkadaşlara ateş açılırsa o zaman da köye eylem düzenlenecek. Ben ve bir

grup arkadaş bu eylemde stratejik bir boğazı tutacağız. Karakoldan askerler gelip eylem yapacak olan arkadaşların yolunu kesmesin diye. Bizim grup boğazı tutmaya, arkadaşlar da köye gittiler. Köye giriş çatışmasız olmadı, köylüler arkadaşları fark ettiklerinde ateş açıyorlar. Bunun üzerine de çatışma çıkıyor. Bu esnada da Şervan arkadaş şehit düşüyor. Yaşanan bu şahadet üzerine arkadaşlar daha kararlı bir şekilde köye saldırıp evlerin içine giriyorlar.

Biz boğazdayken eylemi koordine eden arkadaş sürekli bizim durumumuzu soruyordu. Çünkü tuttuğumuz boğazı koruyamazsak, düşmanın gelmesi halinde, bütün eylemci arkadaşların hayatı tehlikeye giriyordu. Bizim grup komutanımız da bizim cenazemize basmadan kimse bu boğazı geçemez deyip kararlılığını belirtiyordu. Köyde en son bir adet BKC silahı çalışıyormuş, onu kullanan da bir kadınmış, sonuna kadarda silahı kullanıp savaşmış.

Eylem alanından geri çekilme sabaha kadar sürdü. Sabah Fereşîn'deki Kunav noktasına geldik. Orada biraz dinlendik ve Serhesin'e doğru yola çıktık. Çünkü olası operasyona karşı alandan uzaklaşmamız gerekiyordu. Serhesin tepesinin yamacına vardığımızda akşam olmuştu. Orada arkadaşlar, biraz tuzsuz da olsa, pirinç pişirmişler, onu yedik. Eylemden önce yediğimiz yemek dışında yemek yememiştik ve hem yorgun hem de açtık. Serhesin tepesini geçtiğimizde sabah olmak üzereydi. Bir yerde konaklamak için durduk. Henüz uzanıp uyumaya çalışıyorduk ki bu arada sabah olmuş keşifçiler mezra köyü tarafından askerin araziye çıkmış olduğunu söylediler. Bu durumda da çatışma riski doğuyor ki arazi buna uygun değildi. Açlık ve yorgunluk da işin cabası.

Karar tekrar harekete geçiyoruz ve gündüz vakti yüksek bir araziden geri çekilmeye devam ediyoruz. Nizmo tepesini geçip uygun bir yerde beklediğimizde, artık tükenmiş bir haldeydik.

Yoldan gelirken aşırı yorulduk ve artık işin içinde ölümde olsa durmak istiyoruz. Bir yandan da her arkadaş birbirini yürümeye teşvik ediyor. Öyle ki Nizmo boğazına geldiğimizde, çıplak bir boğaz ve mola vermek için uygun değil, hepimiz çantalarımıza yaslanıp yarı uykulu bir halde yan yana dizildik. Daha sonra tabur komutanı gelip manzarayı gördüğünde, alelacele bizi o boğazdan uzaklaştırdı. Gündüz hareket ettiğimiz için düşman görmüş olabilir ve üzerimize helikopter kaldırırsa o boğazda yattığımız pozisyonda hepimizi çok rahat imha edebilir. Eylem de dahil olmak üzere toplam kırk sekiz saat sürekli hareketteyiz ve sadece az biraz yağsız tuzsuz pirinç yemişiz.

Nizmo, Gundê Ereb derken tekrar Fereşîn alanına geldik. Fereşîn köyü ile ilişkiler de iyi ve gerekli yardımları da sunuyorlar. Daha çok Serhesin ve Nokta Kunav arazisinde kaldık. Mevsim yayla havasına göre sonbahara eviriliyor. Bu mevsimde hava giderek soğuyor. Qirşiklar da ıslanınca, ateş yakmak, ısınmak, sıcak yemek yapmak sorun oluyor. Normal ölçülerde günlük yaşam şöyledir: Sabah kalkıyoruz, arazi keşfinden sonra mutfakçı ve eğer varsa ekmekçiler için qirşik getirmemiz gerekiyor.

Manga komutanımız şehit Rohat idi. Çok mütevazı, zamanı geldiğinde kendi mangasındaki bizlere “hadi arkadaşlar” diyor. Önümüze düşüyor, hep beraber gidip qirşik topluyoruz. Daha sonra bunları getirip mutfağa bırakıyoruz. Rohat arkadaşın sayesinde, bu konuda en iyi olan biziz. Daha sonra

hava biraz ısınınca ve işimizde yoksa güneşlik ve rahat bir yer seçiyoruz, özellikle de ben. Bu güneş altında mayışıp uyuyoruz. Çünkü geceler soğuk olduğundan uyumak zor oluyor. Öğlen yemeğine kadar böyledir. Eğer yemek varsa yemek yenir. Yemek de ya ettir ya da az olan unu, ekmek olarak tüketemiyoruz çabuk bitiyor, mirtoxe yapıyoruz. Bu sayede daha doyurucu oluyor. Tepede tepeci değilseniz noktada günde en az iki kere nöbetçi oluyorsunuz. Öğlenden sonra veya akşama doğru mutlaka gidilecek bir görev de vardır. Göreve gidiş geliş ve bunun da sonucunda belli bir yorgunluk hep vardır. Görevden gece saat 11:00 veya 12:00 de noktaya gelirseniz, o gece uyumanız işkenceye döner. Çünkü görev esnasında terlersiniz. Bu halde noktaya gelip yatmak istediğinizde, vücuttaki terler soğur ve ter soğudukça da daha çok üşürsünüz. Bu arada vücuttaki, Türkçede toprak biti, gerilla dilinde ÇETE, halk dilinde sipî, olarak adlandırılan hayvancıklar, vücutta hareketlenir ve kaşıntıya sebep olur. Bu kaşıntı da daha çok koltuk altı, apışarası ve bilhassa kıllı bölümlerdedir. Bu çeteler vücut terliyken harekete geçerler, tam bir sinir savaşına neden olurlar. Yatma yerleri normal toprak üzerinde olur. Varsa eğer yağmurluk yere serilir ve bunun üzerine yatılır. Mangaların birkaç metrelik naylonları vardır. Manga uyurken bu naylonu topluca üzerine çeker ve bu naylonun altında da kefiyesini üzerine çekerek uyur. Bu durumda en iyi şey ya sırt sırta vererek ya da yüzünü birbirine dönüp bacakları iç içe geçirerek uyumaktır. Çünkü vücut ısıları birbirini besler ve sinerjiye neden olur. Sırt sırta iken taraflardan biri eğer yüzünü dönerse diğer tarafta otomatikman yüzünü döner ve bu halde sabaha kadar kısa aralıklarla uyur uyur uyanırsınız soğuk nedeniyle. Birde gece

nöbeti olduğundan deliksiz uyumak hemen hemen imkânsız gibidir. Naylonun ısı geçirmez özelliği sayesinde bir nebze ısınabiliyor insan. Eğer başınızı naylonun altına koyarsanız, naylon içerden terliyor ve ıslatmaya başlıyor. Başınızı naylondan dışarı çıkarırsanız bu seferde baş kısmınız üşümeye başlıyor.

Biz bölük olarak Kunav noktasına yakın bir yerdeyken, eyalet komutanı arkadaşta Serhesin noktasında bulunuyordu. Düşman da Fereşîn ve çevresine operasyon yaptı. Durumu fark edince de tepelere dağılıp düşmanın üzerimize gelmesini beklemeye başladık. Düşman gün boyu Fereşîn köyünü boşaltmak ve yakmak ile uğraştı. Düşman bunu yaparken biz de sadece dürbünlerle bakabiliyoruz. Düşmanın üzerimize gelmesini bekledik, köyün intikamını almak için, ancak düşman bulunduğumuz tepelere doğru gelince de namert bir şekilde köyden kadın ve erkekleri önüne katmıştı. Onları kalkan olarak kullanıyordu. Bulunduğumuz yerlere düşman geldiğinde, onlara vurursak doğal olarak köylülere de vurmuş olacağız.

Benim bulunduğum tepeye düşman önce bir koldan daha sonra iki koldan gelmeye başladı. Bunun üzerine ikinci gelen kolu karşılamaya arkadaşlar beni tek başıma gönderdiler. Gittiğim yer korunaklı değildi. Ulu orta düşmanın gelmesini beklemeye başladım. Bir boğazın üst tarafında hâkim bir yerdeyim. Düşman gelirse önce bu boğaza gelmek zorunda, bu da benim durumumu kolaylaştırıyor. Rahatlıkla düşmana vurabileceğim. Bu arada, yediğimiz etler nedeniyle, sık sık ishal oluyoruz. Olur, olmaz anlarda bağırsakları boşaltmak gerekiyor. Geldiğim yeni yerde tek başıma olmanın da verdiği

avantajla bağırsak boşaltma işini yaptım. Düşman göz mesafesine gelmemiş olsa da çok yaklaşmış olduğunu tahmin ediyorum.

Böyle bir anda durum değerlendirmesi yapan eyalet komutanı arkadaş, köylülerin zarar görmemesi için "Geri çekilin düşman tepelere geldikten ve karanlık çöktükten sonra saldırın." talimatını verdi.

Bunun üzerine tutmuş olduğumuz tepeleri bıraktık ve bir kademe geri çekildik. Zaten karanlığa da fazla bir zaman kalmamıştı. Karanlık çöktüğünde hızla düşmanın geldiği tepelere saldırmak için harekete geçtik. Ancak baktığımız hiçbir tepede düşman askeri bulamadık. Geldikleri gibi hemen geri gitmişler. Muhtemelen yakın olduğumuzu ve gece saldıracağımızı anladılar. Sonuçta köy tümden boşaltıldı ve yakıldı. Biz ise köyün intikamını alamadığımız için hayıflanıyorduk.

Bir süre hedefsiz ve eylemsiz kaldık. Böylesi durumlar tehlikelidir. Saldıracak hedef olmadığında ya Donkişot gibi uygun olmayan zorlu hedeflere saldırır ve kayıp verirsiniz. Ya da uygun olmayan ama kolay olan ve de "ben eylem yaptım" diyebilmek için eylem yaparsınız ki bu da savaş çizgisine zarar verir. Çünkü hedefe vurmada sapma yaşarsınız. Sonuç olarak da halka ve partiye zarar verirsiniz.

Böyle bir anda Geliyê Ala vadesinde bir korucu köyüne yapılan yüzeysel keşif ile eylem kararı alınıyor. Eylemin bir dayanağı yoktu. Bu nedenle bölükten bazı arkadaşlar eylemin uygun olmadığını söylediler. Benim de kanaatim böyle ama bunu kimseye his ettirmiyorum.

Bu arkadaşlardan biri konuya ilişkin görüş belirtince de bölük komutası tarafından “eyleme katılmak istemiyor, korkak ve oportünisttir” damgası vuruldu. Bu durumlarda en büyük sorunda bu zaten, çizgi ve örgüt dışı bir duruma müdahale etmek istediğinizde, hemen karalama başlatılıyor ve adeta, hani derler ya, anadan doğduğuna pişman etmek, işte öyle bir hale getiriliyor insan. Bu tutuma maruz kalan biriside zaten bir daha sesini çıkaramıyor ve Partide bozulma böyle başlıyor. Durumu bildiğim için de ben, eylemden sonra görüş açıklamayı daha uygun gördüm.

Eylemin uygun olmadığını söyleyen arkadaş tahmin edileceği üzere eyleme sokulmadı ve oportünist damgası da yedi. Ben ise bu eylemde genel savunma grubunda yer aldım. Eylem için köye giden arkadaşlar sürprizlerle karşılaştılar. Her şeyden önce ortada vuracak bir mevziiye rastlamıyorlar. Silahlar patladığında ise ağaçların üstü de dahil her yerin birer mevzi haline getirilmiş olduğunu görüyorlar. Saldırı grupları herhangi bir şey yapamadı ve Rohat arkadaş da korucuların bombası ile yaralandı. Bu şekilde eylemde herhangi bir varlık gösterilemeden gruplar geri çekildiler. Eylem yapılan köyün adını bile bilmiyorduk. Eylemden sonraki gün BBC eylemi verince, arkadaşlar radyodan köyün ismini öğrenebildiler. Her eylemden sonra kural gereği toplantı yapılır ve eylem değerlendirilir.

Hatırlanırsa Besta’da bir siyasi eğitim esnasında bana yaptığım eleştiri nedeniyle resmiyette Türkçe konuşmam yasaklanmıştı. Bu yasağın üzerinden altı ay geçmiş oluyor. Ve ben Kurmancîyî toplantıda konuşacak kadar öğrenmiş bulunuyorum. İlk defa ve de altı ay geçtikten sonra ben gene

kalkıp konuşacağım ve yine eleştiri yapacağım. Bakalım bu sefer ne olacak.

Eylem değerlendirme toplantısında; eylemin başlangıç, gelişim ve sonuç bölümlerine hiç değinmedim. Eylemi yapmanın baştan yanlış olduğunu anlattım. Durum böyle olunca da diğer şeyler birer hikâye oluyor. Benim değerlendirmemden sonra sırasıyla bölük ve yardımcısı takım komutanı kalkıp bana karşı konuştular ve üslupları çok sertti. Her iki komutan arkadaş da benim arkamda oturuyorlardı, ben ise ön taraflara oturmuştum. Normalde toplantıyı bölük komutanının yönetmesi gerekir ama bu sefer öyle yapmamışlardı. İkinci takımın takım komutanını tecrübe kazansın diye toplantıyı yönetmesi için görevlendirmişler. Durum böyle olunca da toplantı rotasından çıktı ve toparlamak toplantıyı yöneten arkadaş açısından zor oldu.

Sonbaharın geç bir vakti yaylalar artık iyiden iyiye soğumuş bir durumda. Qirşiklarda su çekmiş olduğu için yakacak olarak kullanamıyoruz. Yakmak için boş köylerden köy damlarındaki ağaçları söküp getiriyorduk.

Bir gün akşam yattığımızda hava durumu normaldi. Sabah kalktığımızda ise naylonların üzerinde bir karış kar vardı. Aslında gece uyumamıştık yarı yarıya uyanık sayılabilecek bir halde sabahladık. Ancak başımızı naylonun altından da çıkarmamıştık. Sabah bembeyaz bir manzarayla karşılaştık. Bana göre eski olan arkadaşlara, geçen yıllarda bu durumlarda neler yaptıklarını sordum. Onlarda bana kar yere düşmeden yayla pratiğine son verdiklerini söylediler.

Karakol ve taburlardaki askerlerde yere kar düştüğünde şapkalarını yere vurup sevinç gösterisinde bulunurlarmış. Bu

yılda kurtulduk derlermiş. Çünkü artık bahara kadar gerilla eylem yapamayacaktır.

Kar yağışından sonra yapılan keşif gereği, yerel gerilla gücüyle ortak eylem yapacağız. Fereşîn ile Şax arazisi arasında bulunan Çarçê karakolunun iki tepesine saldıracağız. Tepelerden birine biz diğerine ise alan gücü eylem yapacak. Eylem öncesi yönetim grupları tek tek çağırıp konuşuyor, eylemin nasıl yapılacağına ilişkin. Sıra bizim grupla konuşmaya geldiğinde anlıyorum, saldırı grubunda olduğumu. Bana "İlk defa saldırıya katılacaksın ve tecrübe kazanacaksın." diyorlar. İlk eylemde yara aldıktan sonra ben de saldırı grubunda yer almak istiyordum.

Hazırlıklardan sonra, 5 kişi olan saldırı grubu olarak, kendi aramızda toplantı yapıp görev paylaşımına gittik. Buna göre iki arkadaş grubun önünde olacak iki arkadaş da grubun arkasında, komutan ise biraz serbest olacak ve duruma göre konum alacak. Ben geride olan iki kişiden biriyim ve B-7 yardımcısıyım. Bunun anlamı şu: iki B-7 roketi kaldırıp B-7 kullanan arkadaşa yardımcı olacağım.

Hava kararmaya yüz tuttuğunda hedefe doğru yola çıktık. Yolun belli bir kısmını gündüz de gidebiliyoruz. Düşmanın karşısına düşen arazide yürümeye başladığımızda ise havanın iyice kararmasını bekledik. Hava tam kararınca ve biz görünmez bir hale gelince de hızla yürümeye başladık. Yolumuz hedefe ulaşıncaya kadar hep inişlidir. Eylem yerine yaklaştıkça daha fazla dikkatli ilerliyoduk. Arazi çıplak ve küçük tepelerden oluşuyor. Daha önce girilmemiş bir arazi olduğu için yolu bilen bir öncüye de sahip değiliz. Bu halde ilerlerken olası bir pusu ihtimaline karşı tedbiri elden

bırakmadık. Çünkü düşman gece olunca tepe ve karakolların çevresine pusuya çıkabiliyor. Tek sıra halinde ilerlerken garip bir ses duyuyoruz. Grubun önünde yürüyen arkadaşlar sese kulak kabartıyorlar. Ancak sesi herhangi bir şeye benzetemiyoruz. Bu nedenle de grup bekliyor ve iki arkadaş daha yakından kontrol etmek için sese doğru gitti. Bir süre sonra basık bir sesle gülmeye başlıyor sesi kontrol etmeye giden arkadaşlar. Daha sonrada grup yola devam etti. Sesin hizasına geldiğimde, sesin geldiği yere, birazda eğilerek, dikkatle baktım. Meğer bir çeşmenin başından geliyor bu sesler. Çeşmeye hortum döşenmiş ve su köye ya da başka bir yere gidiyor. Hortum suyu çekerken hava boşluğu oluşuyor ve bu nedenle de garip sesler çıkarıyor.

Bundan kısa bir süre sonra da tamamen hedefe yaklaştık. Savunma grubu yerini aldı ve bizde tepeye doğru tek sıra halinde gittik. Tepe bizim görüş açımızdan yumurta gibi görünüyor. Tepeye tam olarak varmadan var olan kısa bir düzlükten geçtik. Düşman bizi görmüyor, en azından biz öyle zannediyoruz. Tepenin dip noktasına geldiğimizde iki arkadaş önde iki arkadaş gerideyiz ve grup komutanı da ortada yerini aldı. Tırmanışa geçtiğimizde ise azami bir duyarlılıkla ses çıkarmamaya ve ayağımızın altından taşların kaymamasına dikkat ettik. Çünkü artık düşmanla bomba mesafesindeyiz. Sızma yaptığımız fark edilirse bize el bombası atacaklar ve bunun da sonucunda eylem sabote olacak. Taktik olarak da sızma değil göğüs göğse bir çarpışma yaşanacak ki bu da bizim için büyük bir dezavantaj demek. Bunun sonucunda yaralanma ve hatta şehit düşmeler de olabilir. Eylem de başarılı bir eylem olmaz. Biz tepeye tırmanmaya başlayınca tepenin yamacının tümden taşlık olduğunu gördük. Taşlar

sessizce sızma yapmayı adeta imkânsız bir hale getiriyor. Bu arada ayaklarımızın altından taşlar kaymaya başladı. Daha fazla dikkat edelim derken önde ilerleyen arkadaşların ayağı konserve kutularına takıldı. Sonuç olarak o sessiz gece karanlığında teneke sesleri yükselmeye başladı.

Olan oldu ve düşman askeri bizi fark etti. Bizi fark etmeleriyle bize bomba atmaları bir oldu. Düşman askeri tepemizden bize bomba yağdırırken, eylemde deşifre olduğundan savunma grubu da düşmana BKC, B-7 ve kalaşnikoflarla vurmaya başladı. Bu arada kol komutanı saldırıyı devam ettirmemizi istiyor. Bir saldırı grubunda inisiyatif kalmamıştı. Savunma grubumuz ise tepenin tepesindeki mevzilere isabetli atış yapıp düşmanı oyalaması gerekiyor. Bu esnada düşman başını kaldıramayacak ve bize bomba atamayacak. Bizde bundan yararlanarak mevzilere iyice yaklaşıp bombaları mevziiye atacağız. Sonuçta tepedeki asker ölecek ve tepe bizim elimize geçecek. Ancak bu teorik olarak böyle, pratik açıdan olaya bakıldığında ise yukardan asker bize bomba atıyor bizi savunması gereken savunma grubuysa ki adı üzerinde savunma, bizi savunması gerekiyor, ama durum hiçte böyle değil. Savunmanın BKC ve B-7 atışları düşman mevziisinden çok bize isabet ediyordu. Bizi vurmamaları da büyük tesadüf. Atış yapan arkadaşlar bu işi iyi ve isabetli yapamıyorlar. Bu esnada ben ve B-7'yi taşıyan arkadaş, tepenin yamacında bir yerde bekliyorduk. Ben bazen yukardan atılan el bombaları patladığında onlara bakıyorum bazen de savunma grubunun attığı mermilere bakıyorum ve çaresiz öylece bekliyorum. Mermiler sağımıza solumuza altımıza üstümüze isabet ediyorlar. İki arkadaş bizden daha ileriye gittiler. Bombalar hiç durmadan ardı sıra atılıyor. Daha

sonra grup komutanı da gitti. Ben ve yanımdaki arkadaş yan yana bekliyorduk. Bu arada bizde B-7 ile roket atıyoruz ama isabet etmemiz imkânsızdı. Çünkü mevziler tepemizde ve yamaç dik. Geometrik olarak da isabetli atış yapmamızın imkânı yok. Ama olsun biz yine de atıyoruz. Pozisyon ve durum böyleyken bir anda patlayıcıdan çıkan dumanın içinde kaldık. Patlayıcı ile taş toprağın dumanı da birbirine karışıyor. Tam bu anda yanımdaki arkadaş, "Ben yaralandım!" dedi. Onun yaralarına baktım, böyle bir anda bakmak kelimesi ne anlama geliyorsa artık. Arkadaşın 2-3 yerden hafif yaralandığını anladım. Ama yanımızda ne el telsizi var ne de başka bir iletişim aracı. Grup komutanı da bizden uzak ve onu göremiyoruz.

Bizim durduğumuz yerde yerle bitişik küçük bir taş yanında da arkadaşım ve ben varım. Bu şekilde dizilmişiz, roket bize çok yakın düştü. Esas olarak taş bizi korudu aksi halde o roket ikimizi de param parça ederdi. Veya roket bir metre daha bize doğru düşseydi eğer, biz yine parçalara bölünürdük. Çünkü bu roketin parçaları roket patladığında jilet gibi ayrışıyor ve vücuda isabet ettiğinde ise kesiyor. Çaresiz, bu halde biraz daha bekledik. Daha sonra ise grup komutanı yanımıza geldi. İki arkadaşın yaralandığını ve bizim de savunma grubunun yanına dönmemizi söyledi. Bunun üzerine harekete geçtik ancak geldiğimiz yönden dönemeyiz. Çünkü o hat ateş altında. Başka bir güzergâh seçip geçmeye çalışıyoruz. Bu güzergâh tehlikeliydi. Tepeden çok rahat ateş açılabilirdi. Ama mecburuz başka çare yok. Tepenin yamacından düzlüğe indik. Düzlükte de biraz yürüdük. Sonrası çok tehlikeli. Savunma tepeyi sürekli ateş altına alıyor. Yanımdaki arkadaş, "Sürünerek gidelim" dedi. Eğer sürünerek

gidersek çok zaman alacak ve bizim de o kadar zamanımız yok. Kendi aramızda kısa bir tartışma yaptıktan sonra düzlüğü hızla geçmeye karar verdik. Bu ana kadar korku ve panik hissetmiyorum ama bu aşamadan sonra biraz panikliyorum ve korkuyorum. Önümüzde 150-200 metrelik bir mesafe var ve bu mesafeyi sağlam geçecek miyiz? Yoksa olumsuz bir şey mi olacak? Bunu bilemiyorum. Belki de bu belirsizlik paniğe neden oluyor. Çünkü saldırıya gittiğinizde şahadet dâhil her şeyi göze alıyorsunuz ama geri çekilmeye başlayınca mümkün mertebe sağlam kalmayı amaçlıyorsunuz.

Yanımdaki arkadaşla beraber hızla ve eğilerek koşmaya başlıyoruz. Koşarken bir kanalet ile karşılaşıyoruz ve hemen bu kanaletin sağladığı kısmi korumadan yararlanarak ilerliyoruz. Tehlikeli mesafeyi geçmeye çalışırken ben ve yanımdaki arkadaş farklı istikamete doğru gittik. Dolayısıyla birbirimizden ayrıldık. Arkadaşım sağlam bir şekilde savunma grubuyla birleşti, ben ise tehlikeli mesafeyi bitirdikten sonra bir taşın arkasına sığındım. Bu esnada bütün vücudum kaskatı kesilmiş ve nefes alıp vermede zorlanıyorum. Sırtıma öyle bir ağrı girmiş ki savunma grubundan beni çağırıp buraya gel diyen arkadaşlara bile cevap veremiyorum. Bu duruma korku ve paniğin yol açtığını bilemiyorum o zaman. Katıldığım savaş pratiği boyunca bir kere bu durumu yaşadım ve onun dışında bir daha böyle bir şey başıma gelmedi.

Kol komutanı varlığımı diğer arkadaştan öğrendiğinden sürekli yanlarına gitmemi söylüyor. Bende bir süre sonra cevap verebilecek gücü kendimde buldum ve arkadaşlar yaralanmış olabileceğimi düşünerek sesime doğru gelerek beni buldular. Yanıma gelen kol komutanına sırtımın çok

ağrıdığını ve hareket edemediğimi söyledim. Arkadaş da yaralı olmadığımı sağlam olduğumu anlayınca yanımıza gel deyip gitti. Çünkü eylem halen daha devam ediyordu. Ben biraz düzelip kendimi toparladım ve arkadaşların yanına gittim. Bu arada içine girdiğim kriz de yavaş yavaş geçti. Bizim grup yaralılar da dahil düşmanın denetiminden çıkınca, herkes geri çekilmeye başladı.

Bizim grupta yaralanan arkadaşlar; bizden ayrıldıktan sonra mevzilere biraz daha yaklaşıyorlar. Bu arada fırsatını bulabilseler bombaları mevzilere atıp mevzileri ele geçirecekler ancak daha buna fırsat bulamadan düşmanın bombaları ile yaralanıyorlar. Bu şekilde bizim eylem başarısız oldu. Benim ilk saldırı eylemim ve tecrübem de böyle idi.

Diğer bir tepeye saldıran alanın yerel gücü, tarzıyla tarihe geçti. Arkadaşlar altı kişiler. Grup olarak tepeye saldırıyorlar. Saldırı grubundaki her bir arkadaşta altı adet bomba var. Mevziiye yaklaşıp bomba mesafesine girince, grup bombayı atıp hemen saldıracağına, tamı tamına 36 bombayı bir mevziiye attıktan ve bir saldırıya göre çok fazla zaman geçtikten sonra mevziiye giriyorlar. Mevzide de herhangi bir şey bulamıyorlar. Çünkü mevzi boş ve içinde asker yok. Bu gücün durumu sonraki dönemlerde epeyce alay konusu oldu.

Eyleme gidiş yokuş aşağı, geliş ise birkaç saat hep tırmanış idi. Eylemden sonraki yorgunlukla yokuş tırmanmak fazla hoş değil. Yolda bizim gruptan yaralı olan iki arkadaşı gördüm. Güçlükle yürüyorlardı ama yürüyorlardı. Daha sonra ulaşmamız gereken noktaya sorunsuz bir şekilde ulaştık.

Fereşîn alanı soğuk nedeniyle çekilmez bir hale geldi. Yavaş yavaş yayla pratiğinin de sonuna geldik. Fereşîn'den Elkê

alanına geçtik. Elkê alanında ise Gundê Ereb köyüne yerleştik. Burada bir süre dinlenmemiz gerekiyor. Sınırlı da olsa erzak da var. Köy operasyon bölgesinden de uzak. Düşmanın kolay kolay gelmeyeceği bir noktadayız. Bu köyde de sêvtirşkler (ekşi elmalar) var. Yaylaların ekşi elmaları burada biraz daha yenebilir hale gelmişler. Köyün bazı elma ağaçları da biraz daha büyük ve tatları da biraz daha iyiydi.

Burada bir gün mutfakçı oldum ve sabah yenmek üzere mercimek çorbası hazırladım. Çorba dağıtılıp yendikten ve bende tencereyi yıkadıktan sonra, noktada biraz dolaştım. Dolaştım ama dolaştığıma da pişman oldum. Yaptığım mercimek iyi olmamış ve herkes benimle alay ediyordu. Arkadaşlardan biri "Azad arkadaş çorbayı pişirmene gerek yoktu, noktanın üst tarafında suya bıraksaydın aşağıda biz yerdik." deyip çorbanın pişmemiş ve tatsız olduğunu kendince böyle anlattı bana.

Burada yaşadığım diğer ilginç bir olay ise bir görev dönüşüydü. Görevden gece geç saatte geldik ve aç olduğumuz için de kendimize mirtoxe yapmak istedik. Yemeği de ben yapacağım. Yağı tabakta kızartıp unu içine atma kıvamına gelince, etrafta un aradım. Manganın duvarındaki bir deliğe konmuş olan naylona sarılı unu buldum. Yağa karıştırmak için de ateşin yanına getirdim. Daha henüz yağa karıştırmadan bir arkadaş getirdiğim şeyin un değil una benzer bit ilacı olduğunu söyledi. Ve böylece biz yağa karıştırılmış zehir yemekten son anda kurtulduk. Bu olayda yanlış olan şey bit ilacının mangada muhafaza edilmesi idi. Daha sonra da zaten ilacı mangadan uzak ve daha farklı bir şekilde sakladık.

Bu köyde bazı mangalar yıkık evlerde kalıyorlardı, bazı mangalarda kendilerine uygun ve sıcak yatma yerleri yapmışlardı. Altımıza yatmak için kuru ot seriyoruz. Üstümüze ise çardak yaptık. Onun da üzerine naylon çektik. Mangada ateş yakınca eğer dikkat edilmezse, çok kolay yangın çıkabiliyor. Böyle dikkatsiz olan mangada yangın çıkıyordu ama bu yangınların pek zararı da olmuyordu. Çünkü mangalarda yanacak fazla eşya yok, var olanları da arkadaşlar yangın çıktığında kurtarabiliyorlar.

Gundê Ereb'den sonraki pratik alan Besta alanı idi. Yaylalardan ormanlık bir alana gideceğiz, bunun için herkes sevinçli. Yayla soğuklarından kurtulacağız, istediğimiz gibi ve istediğimiz kadar ateş yakabileceğiz.

Gundê Ereb'den Deriyê Qaç'a doğru yola çıktık. Yolda arkadaşlar sevinçliydi. Çünkü yayla pratiğini seven yoktu. Hem savaş açısından hem de yaşam açısından yaylalar gerilla pratiğine pek uygun değildir. Deriyê Qaç'a geldiğimizde istisnasız herkes şöyle bir dönüp geriye bakıyor. Deriyê Qaç boğazı da oldukça yüksek. Bu boğazdan inişe geçtiğinizde artık ormanlık alana doğru gidersiniz. Bu nedenle de yaylalar ile ormanlık alanın sınır noktası gibidir Deriyê Qaç. Boğazda geriye dönüp bakanların bazıları hüzünlü bakıyordu. Muhtemelen şehit düşen arkadaşları düşünüyorlar. O an onları geride bir yerlerde bırakıyormuş da gidiyormuş gibi bir his doğuyor onların içinde. Şehitlerde adeta gitmeyin bizi yalnız bırakmayın der gibiler. Bir anda çekip gitmek istediğin yaylalara aslında çok derinden bağlanmış olduğunu anlarsın. Hep anacağın bir mekân olarak belleğine kazımış olduğunun farkına varırsın. Sen bırakmak, unutmak istesen bile o

coğrafya ve o anılar hep kendisini hatırlatır. Bazı anlarda neden unutamıyorum dersin, bazı durumlarda ise şu olayda şu ayrıntıyı daha iyi neden hatırlamıyorum diye kendini suçlarsın.

Boğazda iken önümde yürüyen bir B-7 taşıyan arkadaş, boru gibi olan silahını omzuna alıp "Azad bir roket atayım mı?" diye bana soruyor, gülerek. Daha sonra yüzünü Besta'ya dönüyor ve yüzüne hoş bir hava yansıyor. Coşkuyla bırakıyor kendini boğazdan aşağıya, adeta çocuklar gibi seviniyordu.

Ben ise boğazın tam üstünde bir süre bekliyorum, sağıma Kato Jîrka düşüyor, tam karşımda Nizmo tepesi, Nizmo ile Kato Jîrka arasından Kato Marînos görünüyor. Nizmo'nun soluna Kurê Nazo ve Çêla Bûka düşüyor. Manzara olarak harika ve de bu harika coğrafyada aylarca pratik yapmışım. Gittiğimiz her dağ parçasına şehit vermişiz. Yaptığımız her eylemde mutlaka şehit veya yaralımız oldu. Yaralanma ve ya şahadeti bu arazide yaşayabileceğimi düşünmüşüm bazen ama buradan sağlam olarak çıkıyorum. Bu yıllarda kendime iki yıl ömür biçmişim, en çok iki yıl yaşarım diye düşündüm çoğu kez. Ben böyle düşünüyorken geriden gelen bir arkadaş arkasını yaylalara dönüp ağız dolusu tükürdü ve küfür ede ede boğazdan aşağı indi. Bunu gören bir başka arkadaşta bu topraklara tükürülür mü diye sitem etti ki uğrunda şehit düşüyoruz. Boğaz adeta bizim için duygu yoğunluğunu yaşadığımız bir yer haline gelmişti. Daha önce defalarca geçmemize rağmen bu boğazdan, hiç böyle tuhaflaşmamıştık.

Besta alanında daha çok Pîro tepesine yakın yerlerde duruyoruz. Burada eyalet komutanı da bizimle toplantılar yapıyor. Yoğun bir pratik yaşamışız ve dinlenip gelmişiz.

Tekrar yoğun olacak pratiğimiz. Bu nedenle toplantılar ve siyasal süreç aktarımı önemlidir. Bu esnada Parmaksız Zeki(Şemdin Sakık) de Dêrsim'den bir grupla beraber alana geldi. Biz kendisini görmedik. Zaten Güney'e geçecek. Bunun için önce zozanlardan geçmeye çalıştılar, ancak kar düşmüş ve yolar kapalıydı. Bu nedenle geri dönüp Cudî dağından Güney Kürdistan'a geçiş yaptılar.

Bölüğümüz Besta'dan sonra Garisa bölgesine geçti. Bizim manga eyalet komutanının güvenliği için Besta'da kaldı. Bu kalış geçici bir süre içindi. Daha sonra eyalet komutanıyla beraber Garisa bölgesine gideceğiz. Mevsim bu alanlarda pratik yapmaya uygun. Genel gerilla güçleri bu mevsimde ağırlıklı olarak üslenme işleriyle uğraşırlar ama biz eyaletin hareketli gücü olduğumuz için bu gibi işlerle uğraşmıyoruz. İşimiz mevsimlere göre davranmak ve bu mevsimlerde uygun olan yerlerde eylem yapmak. Şimdi mevsim ve koşullar Garisa'da uygun ve burada pratik yapmak gerekiyor.

Bir akşamüzeri eyalet komutanıyla beraber Garisa bölgesine gitmek için yola çıktık. Bunun için Pîro dağının boğazından geçmemiz gerekiyor. Ancak boğaz Çêlamêja dağının karşısına düşüyor. Burada da düşman var ve burayı sabit tutmuş. Bizi görmemeleri için karanlık çökünce Pîro boğazından geçiş yapacağız. Çêlamêja ise Şirnex'ın arka ve üst tarafına düşen bir yer ve stratejik bir konuma sahip. Hem askeri hem de coğrafik olarak stratejik.

Karanlığın çökmesini beklerken eyalet komutanı arkadaş bazı güçlerle telsiz muhaberesi yaptı. Zamanı geldiğinde, karanlık çökmeye başladığında, harekete geçtik. Yanımızda bir de katır var ve bu katırın yükü bazen yolda bozuluyor. Yükü

yeniden indirip bağlamak gerekiyor. Bu da uğraştırıcı bir iş. Katırın gerilladaki varlığı yük taşımak için iyidir. Sırtınla taşıman gereken yükleri bu hayvanlara taşıtıyorsun. Ancak hayvan her yerden geçemez, bunun için belli bazı patikaların olması gerekir. Operasyon çıktığında katırları gizlemek de zordur. Bazen katırlar yürüyüşü yavaşlatır, bazen de katırlar erzak olur yersin. Ama ben hiç rastlamadım böyle bir duruma ve hiç katır eti de yemedim, zorunluluktan dolayı. Yılan ve kaplumbağa yiyen arkadaşlar gördüm ama çok aç olmama rağmen midem almadı ve yemedim. Kurbağa yiyen arkadaşlar da vardı. Ama ben yediklerini hiç görmedim. Kurbağa eti iyidir derler ama ben bilmiyorum iyi mi ya da kötü mü olduğunu, hiç yemedim ki bileyim!

Meşhur Pîro boğazını geçiyoruz sonrası ise artık Garisa arazisi. Yolda bazen mola veriyoruz. Tütünümüz yoktu. Zaten bu yıllarda tütün bazen var bazen yok. Molalardan birinde eyalet komutanı arkadaş tütünümüzün olmadığını fark etti. Bu durumu fark edince de korumaları aracılığıyla bize sigara dağıttı. Arkadaş Camel sigara içerdi, ben ise gerilla olduktan sonra tütün dışında paket sigara, istisnalar hariç, görmemiştim. Bu sigara ve kokusu o anda sigarayı içen bizlere iyi geldi. Daha sonra sabah saat üçte noktaya ulaştık. Bölükte birlik ruhumuz iyiydi ve biz kendi bölüğümüze ulaşınca sevindik. Arkadaşlar da bizi görünce hoş karşıladılar. Hemen bize yer gösterip istirahat etmemiz ve uyumamız için yardımcı oldular. Bizim manga ise yol yorgunu ve terlemişti. Hemen uyuyup sabaha arkadaşları görüp hoş beş edeceğiz. Ben uyumak için sadece ayakkabılarımı çıkarıyorum ve o halde uyumaya çalışıyorum.

Birden bire ortalık hareketlendi. Uyanık olanlar uyuyanları uyandırıyor. Noktanın üzerinden de izli mermiler uçuşuyor. Hemen toparlanıyoruz ve intişar konumuna geçiyoruz. Bu arada arkadaşlar tepecilerin düşmanla çatışmaya girdiğini söylüyorlar. Bir süre noktada hazır ve nazır bekliyoruz. Bölükten iki takım hemen ve acilen araziye çıkıp çatışma pozisyonu aldı. Bölük lojistikçisi bas bas bağırıyor "Gelin ekmek alın!" diyor. Ekmek de yeni pişirilmiş olduğu için mutfakta çok ekmek var. Böyle günlerde yemek yapmak mümkün olmadığı için ekmeğin varlığı önemlidir. Noktayı da terk edeceğiz, bu nedenle ekmeklerin mutfaktan alınması gerekiyor. Ama kimse yükünü de ağırlaştırmak istemiyor. O halde herkes alabildiği kadarıyla ekmeği manga manga alacak. Bu nedenle bölük lojistikçisi mangalara teker teker, yüksek bir sesle, sesleniyor "Gelin ekmek alın!" diye. Kimimiz tepedeki arkadaşlara bir şey oldu mu diye meraklanıyoruz, kimimiz gücü arazide konumlandırmakla meşgul, kimimiz eyalet komutanının güvenliğiyle uğraşıyor, kimisi de fazla olan gücü nereye götüreceğinin yoğunlaşması içinde ve lojistikçide erzak ve kalan ekmeği kurtarmaya çalışıyor. Böyle anlarda insanın bütün hücreleri harekete geçer ve bir anda çok pratik düşünme yetisi kazanır. Bunun aksini yaşayan hele hele bir komutansa, kaybetmeye mahkûmdur.

Daha böyle noktadayken ve bizim manga da yorgun olduğu için, çatışmanın içine alınmıyorken, tepeci arkadaşlardan iki kişi noktaya geldi. Bunlardan biri ayağından yaralı, diğer biri ise sağlam ve yaralı arkadaşı noktaya kadar getirmiş. Hem yaralının durumuna bakıyoruz hem de diğer arkadaşların akıbetini soruyoruz.

Tepeci arkadaşlar yedi kişiler. Tepeye gitmeden önce gece devriye tepeye gidip geliyor ve kurallara göre gece devriyesinin gelip tepecilere tekmil vermesi lazım. Bundan sonra tepecilerin tepeye gitmesi gerekiyor. Ama pratik böyle işlemiyor ve tepecilerle devriye birbirini görmüyor. Tepeciler tepeye gidiyorlar, tepeye ulaşır ulaşmaz karşıdan ve de düşmanın geleceği istikametten sesler duyuyorlar. Arkadaşlar ses duyunca, sesin geldiği yöne kulak kabartıyorlar. Duydukları sesler Kürtçe olunca birde gece devriyesini görmemiş olduklarından, bunlar bizim gece devriyesi, yollarını şaşırmıştır diye düşünüyorlar. Ama tam emin de olamıyorlar. Bunu üzerine iki arkadaş durumu yakından görmek istiyor ve sesin geldiği istikamete gidiyor. Bu arada hava da ağarmak üzere, derken silahlar patlıyor ve arkadaşlar çok kısa bir sürede şehit düşüyorlar. İki arkadaşta, bunlardan biri yaralı, kendilerini kurtarmayı başarıyorlar. Şehit düşen arkadaşlar: Manga komutanı ve yaraları iyileşmeden mangasıyla tepeye giden, arkadaşların ısrarlarına rağmen dinlenme yerine pratik yapan Rohat arkadaştır. Diğer şehit bana "Azad kurê dîya min." diye hitap eden Rojava'lı Kanî arkadaştır. Sırasıyla Xebat, Vedat ve ismini hatırlayamadığım bir arkadaş burada şehit düştüler. Garisa bölüğünün de tepecileri vardı ve onlarda çatışmaya girmişlerdi. Bu bölükten bir manga kadın arkadaş o gün tepeye gönderilmiş ve burada da bir kadın arkadaş şehit düştü. Bu arkadaşın da adı Ronahî'ydi.

Çatışmaya girmesi gereken güçler araziye dağılıp çatışmaya girdiler ve bazen de düşmana saldırıyorlardı. Bizim manga ve çatışma dışı olan güçlerin alandan çıkması gerekiyordu. Çekilme hattı da gece geldiğimiz hattı. Bizim mangamız eyalet

komutanı ve güvenliği yeterince yorgunduk. Daha noktaya yeni ulaşmıştık ki yeniden yollara düştük. Geri çekilmeyi de havan atışları ve kobra tipi saldırı helikopterlerinin vuruşları altında yapıyoruz. Adı Kaniya Mara ve Pîro dağına yakın olan noktaya geldiğimizde, artık akşam olmuştu. Geri çekilme yavaş ve araziyi tuta tuta yapıldı. Biz buna kademeli ve kontrollü geri çekilme deriz. Gece olduğunda bütün güçler alandan çekildi.

Güçler Kaniya Mara arazisinde toplandığı için araziye hakim olan tepeyi tutmak gerekiyordu. Bunun için karma bir manga seçildi. Bunların arasında bende varım. Bir gece bir gündüz sürekli harekette olduktan sonra oldukça yorgun ve bitkin bir tarzda tepeyi tırmanıyorum. Tepeye ulaştığımızda gerekli tedbirleri aldık. Gündüz de öğlene kadar tam tedbirli davrandık. Daha sonra biraz gevşeyip istirahat ediyoruz. Ancak bir sorunumuz var, o da tepede suyun olmaması idi. Çeşme ise biraz uzak ve dik inip çıkmak gerekiyor. Bunun için de bir arkadaşla beraber gidiyoruz su getirmeye. Akşam olduğunda sallana sallana noktaya indik. Sonraki günlerde bu operasyon ve şahadetler üzerine çeşitli değerlendirmeler yapıldı. Gerekli sonuçlar çıkarıldı ki bunlardan en önemlisi; düşman bölgeye güç yığdığımızı fark etmiş ve kendince bizden önce hamle yapmıştı.

Bir süre sonra tekrar Garisa'nın içlerine doğru gittik. Kapsamlı, birden fazla hedefe, eylem düzenlenecek. Buradaki üzüm ve alıçlardan oldukça yararlanıyoruz. Bazen bu ağaçların altından geçerken alıçları avuçla yerden toplayıp ceplerimize dolduruyoruz. Sonbaharın geç bir dönemi olduğu için alıçlar ağaçlardan yere düşmüştü. Aslında bu bir avantaj,

ağaçtan tek tek toplamaktansa yerden avuçla fazla uğraşmadan topluyoruz. Burada tek sorun bu alıçları fazla yiyince insanda karın ağrısı yapıyor olması. Ay ışığında bu ağaçların altından geçerken mola vermeden ama hızlı bir şekilde elimizi yere sürüyor ve avuç avuç alıçları cebimize dolduruyoruz. Yürüyüş esnasında bunları çerez gibi de tüketiyoruz.

Kapsamlı Bir Eylem Ve Sonuçları

İki ayrı noktada sabah mevzilere gelen düşmana pusu tarzında eylem düzenlenecek. Bunlardan biri eski Eruh diğeri de radyolink dediğimiz yeni Eruh taraflarında bir yerdi.

Eski Eruh'ta düşman uyanık davranıyor ve pusuya girmiyor. Bunun üzerine eylemci arkadaşlar zar zor canlarını kurtarıyorlar ve geri çekiliyorlar.

Radyolinkde ise düşman yine tedbirli; arkadaşların pusu attığı yere tek bir askeri, mevzileri kontrol etmek için, gönderiyorlar. Bu asker gözden çıkarılmış bir askerdir, kendilerince. Bütün askerlerin pusuya girip öleceklerine önden birini kurban olarak göndermek daha akıllıca geliyor. Ki bence de akıllıca ama arkadaşlar böyle bir taktiği hesaba katmıyorlar. Arkadaşlar sadece bir askeri öldürüp geri çekiliyorlar. Eylem riskli bir alanda yapılıyor. Eylemciler eyleme giderken, tersi bir durumla karşılaşıp imha da olabilirler. Bu denli riskli bir bölgeye yapılan eylemin iyi hesaplanmamış olması ciddi bir komuta eksikliğidir.

Savaşta Olasılıklar

İki grup düşmanın mevzilerine direk eylem yaparken, eylem sonrası düşmanın arazide operasyon yapacağı hesaplanıyor ve buna göre arazide birçok yerde arkadaşlar mevzilere yattılar. Eylem sonrası gelecek olan düşmana vurulacak. Planlama böyle.

Fakat Eruh ile Siirt arasındanki yoldan askeri konvoy geçecek, geceden düşman yol güvenliği için araziye çıkmış. Eylem için harekete geçmiş olan biz ve askeri konvoyun güvenliğini sağlamak için araziye çıkmış olan düşman. Sonuç tam bir arapsaçıydı. Bazı yerlerde arkadaşlar ile düşman aynı tepeye çıkıyor. Ama sabah saatlerinde çatışmaya girmek biz gerilla olanlar için hiç de iyi değildir. Bu nedenle gruplar kendilerini gizliyorlar. Bazı gruplarımız 100-150 metreden akşama kadar düşman askerini gözetliyorlar. Gelmiş olduğu tepede askerler fotoğraf çekiyor ve doğal davranıyor. Akşam olduğunda gerillanın kendisine saldıracağından habersiz.

Biz ayrı bir grup olarak mahkûm bir araziye inmişiz. Düşman yapılacak olan eylemlerden sonra araziye operasyon için çıktığında pusuda vuracağız. Bizi savunacak olan grup sabah erken düşmanla aynı tepeye çıkmış ve çatışmaya girmemek için kendisini gizlemiş. Olası bir temas durumunda bizim grup ayvayı yemiş olacak. Durum akşama kadar böyle devam etti. Telsizle ile bağlantı kuramıyorduk. Olup bitenlerden haberimiz yok.

Akşama doğru eylem için gittiğimiz yeri bırakıp yukarıya tepeye çıktık. Çünkü savunmamız orada ya da orada olması gerekir. Tepeye ulaştığımızda benden önce bir arkadaş

tepenin zirvesine çıktı. Karşıda arkadaşları görünce onlara bağırmaya başladı. O arkadaş bağırırken bende mantık yürütüyorum. Zaten sabahtan beri hiçbir şey planlamaya göre gitmemişti. Bir bit yeniği olduğu aşikârdı. Birden gördüğümüz kişileri arkadaşlara benzetemiyorum. Tahminen bir kilometre bizden uzaktalar. Aniden arkadaşa "Bağırma heval!" diyorum. Daha sonra savunma grubunun kaç kişiden oluştuğunu sordum. O da bana altı kişi olduklarını söyledi. Bende kızarak "Onların kaç kişi olduklarını say bir!" dedim. Onlar altı kişiden daha fazlaydılar ve taşların kayaların üzerinde geziniyorlardı. Gerilla grubu hiçbir zaman tepede böyle davranmaz. Bütün bunlar olurken yanımıza birkaç arkadaş daha geldi. Hemen arkadaşlara kendilerini gizlemelerini söyledim. Topluca askerlerin bizi göremeyecekleri bir yere çekildik. Arkadaşlar kısa bir tartışmadan sonra hemen bu askerlere eylem düzenlemeyi planladılar. Zaten zaman da uygun, artık akşam olmuş, üstünlük bizde. Beni ve BKC kullanan arkadaşı orada bıraktılar. Bu cepheden düşman tepeye gelirse ikimiz tepeyi savunacağız. Arkadaşlar düşmana vurmak için giderken yolda bizim savunma grubu ile karşılaşıyorlar ve birleşip düşmana yakın mesafeden vuruyorlar. Bu vuruşta ölü ve yaralı belli değil, buna benzer durumlarda belli de olmaz zaten. Daha sonra arkadaşlar bizim yanımıza geldiler ve hep beraber geri çekilmeye başladık. Tepeden koşarak çıkıyoruz, çıkıyoruz çıkmasına da bir anda ateş altında kaldık. Uzaktan bize BKC ile ateş açılıyor. Hem de etkili ve isabetli. Her an bizden biri şehit veya yaralı olabilir. Ama ateş açılan tarafta düşmanın olmaması gerekiyor. Telsizler ve eylem koordinesi ne işe yarar, anlamak mümkün değil. Ateş açan bizim bölükten Mazlum arkadaştı. Sabahtan beri tepede asker görmüş, biz

geri çekilme yaparken bizi de düşman askeri zannedermiş ve BKC'yi üzerimize bağlamış ha bire tarıyor. Bu yıl ikinci kezdir arkadaşların ateşine maruz kalıyorum. İşte böyle aksiliklerle dolu bir eylemler zinciri ve sonuç ise fiyasko. Bundan sonra tekrar Pîro dağına yakın olan noktaya geldik. Burada kapsamlı bir eyalet komuta toplantısı yapıldı.

Bizim bölük baharda pratiğe çıktığında sayımız 65 kişiydi ve şu anda 35 kişi kalmışız. Bölük artık kendisini üç takım şeklinde dizayn edemiyor. Bizden otuz kişi eksilmiş durumda. Bunlardan birçoğu şehit düştü, bazıları yaralanıp savaş dışı kaldılar, birkaç kişi de firar edip gitti.

Yapılan eyalet toplantısı sonrası, Besta'da eğitim görmüş arkadaşlarla, bizim bölük takviye edildi.

Bu yıl gerillada bir hastalığın çıkışına tanık olduk. O da birkaç arkadaşta baş gösteren zaman zaman bayılma ve kendinden geçmeydi. Bu arkadaşlardan bazıları bayıldıklarında bilinçaltı devreye giriyor ve olmadık şeyler söylüyorlardı. Bunun araştırması yapılmış ve Doktor Mahir çözümsüzlük ve psikolojik nedenlerle böyle bir şeyin oluşabileceğini söyledi. Bu bayılan arkadaşlar rahat ve savaşın olmadığı yerlere sevk edildiklerinde bir şeyleri kalmıyordu.

Gerilla Sürekli Hamle Yapar

Sonbaharın sonu ve kış yavaş yavaş bastırıyor. Güney Kürdistan'da da hamlesel olarak başlatılmış bir savaş var. Bizde adı üzerinde hareketli taburuz. Böyle bir savaşa katılmazsak olmaz. Güney'e bu savaşa gelip katılacağımızı

duyan arkadaşlar seviniyorlar ve diyorlar ki “Pêşmergelerin kobra helikopterleri, Türklerdeki gibi tank ve topları yok.” Ve böyle bir güçle savaşacak olmaktan memnun oluyorlar. Bu temelde Pîro dağından Heftenîn alanına gelmek için yola çıktık.

Pîro boğazından Besta’ya doğru inişe geçtiğimizde yılın ilk karı yağdı. Hava da daha fazla karanlık oldu. Yağmurlu havalarda ise bulutların siyahlığına göre gece tam bir zifiri karanlık olur. Böyle havalarda yürümek bizler için oldukça zorlu bir hale geliyor. Mevsimin ilk yağan karı toprağı da kaygan hale getirdiği için, yürürken bol bol düşüyoruz. Pîro boğazını geçip daha aşağılara doğru indikçe hava daha kapalı ve puslu hale geldi. Karşımızdaki Çêlamêja tepesi görünmez oldu. Bu nedenle tepedeki projektörlerde görünmez oldu. Hemen bazı arkadaşlar “Biz onların ışıklarını göremiyorsak, onlarda bizim yakacağımız el fenerlerini göremezler.” deyip, el feneri yakarak gidelim diyorlar. Bunun üzerine fenerleri olan arkadaşlar fenerlerini yakıyorlar ve bu halde daha rahat yürüyoruz. O yıllarda el fenerleri büyük pil ile çalışırdı. Fenerler kaba ve ağırdı. Şimdi ise led lambalı küçük fenerler var. Besta’nın yumuşak arazisini gece yürüyerek ve gündüz dinlenerek geçtik. Çiyayê Fileh, Cudî, Sinaht derken Heftenîn’in Mêrgeşîş alanında asfalt yol üzerinde mağarası olan bir noktada konakladık.

Burada bir süre dinleneceğiz. Tahminen on gün. Daha sonra aktif olarak PDK’ye karşı yürütülen savaşa katılacağız. Eyalet komutanı arkadaş merkezi toplantıya gitti. Dinlenme sürecinde Güney’in durumu hakkında bilgileri bir çok arkadaştan aldık. Hamlesel olarak yürütülen savaş hakkında

olumlu ve olumsuz şeyler dinliyoruz. Ama en belirgin olarak fark edilen şey belli bir koordinesizliğin olduğuydu. Güçler başıboş kalabiliyorlar ve bazı şeyler adeta kendiliğinden yürüyor izlenimini güçlü olarak ediniyorum bende.

Heftenîn de başlayan hamlesel savaşta, arkadaşlar erzak sıkıntısı çekiyorlar. Bunun üzerine arayışlar başlıyor. Sonuçta arkadaşlar Gelîyê Pusaxa'ya değirmen inşa ediyorlar. Şehirden erzak getiremeyince tarlalarda yetiştirilen nohut, arpa, buğdayı ele geçirerek bu değirmende öğütüyorlar. Bu temelde karma ve iyi öğütülmemiş bir çeşit un elde ediyorlar. Heftenîn'e ulaştığımızda bize bu undan getirildi. Bu undan ekmek yapmaya çalışıyoruz. Unu yoğurduk ve hamura benzer bir şey elde ettik. Ancak bu unu açıp sacın üzerine açmaya gelince sorun yaşadık. Çünkü yaptığımız hamuru açıp ekmek haline getiremiyoruz. Bunun için bir süre uğraştıktan sonra hamur birbirine yapışmıyor ve sonuçta açılan ekmeği sacın üzerine atamıyoruz. Bir süre bununla da uğraştık. Daha sonra ekmeği küçük açınca sacın üzerine atabiliyoruz. Sıra bu ekmeği yemeye geldi. Berbat bir tadı vardı. Ama çaresiz yiyoruz. Ekmeği yedikten bir süre sonra karnımız şişmeye başladı. Unda bulunan arpa midedeki reaksiyon sonucu sürekli şişmeye yol açıyor. Bunun sonucunda sancılı bir ağrı karında baş gösteriyor. Neyse ki bir iki tecrübeden sonra artık ekmeği az tüketiyoruz ve bu sorun hal oluyor.

Biz Heftenîn'e geldikten on gün sonra ve savaşa dahil olmadan, PDK ile ateşkes anlaşmasına varıldı. Savaş sona erdi. Bundan sonra yapılacak olan şey kış sürecine hazırlanmak ve eğitim görmektir.

Kış Kamp Süreci

Kış kamplarına genelde sonbaharda girilir ve bahara kadar noktada kalınır ama bizim kış kampımız böyle değil, bahara kadar üç nokta değiştirdik. İlk noktamız Mêrgeşîş asfaltı üzerinde, ikinci noktamız buna yakın bir yerde ve dere yatağında, üçüncü noktamız ise Şikefta Ahmet Repo idi. Bu kışın zaman zaman helikopterler gece Heftenîn'e saldırı düzenliyorlar. Helikopter sesleri duyulduğunda nöbetçi ve subay olanlar arkadaşları uyarıyorlar. Buna göre, varsa eğer, mağaralara giriliyor. Eğer mağara yoksa helikopter vuruşlarına karşı güvenli olan yerlere sığınıyoruz.

Bizim tabura bağlı diğer bölükte bir takım kadın arkadaş var. Bizim bölük ise tamamen erkek arkadaşlardan oluşuyor. Diğer bölükte gece subayı olan bir arkadaş nöbetçiyi nöbete kaldırmak için kadın arkadaşların mangasına gidiyor. Subay olan arkadaşta dışarıdan nöbetçi olan kadın arkadaşlara sesleniyor. Arkadaşlar kendisine cevap vermiyorlar. Bir iki üç derken arkadaş bakıyor böyle olmayacak; mangadan uzaklaşıyor ve kısa bir süre bekliyor. Daha sonra mangaya doğru koşar adımlarla koşuyor. Mangaya yaklaştığında ise kobra, kobra, kobra diye bağırıyor. Arkadaş böyle bağırınca ve de panikleyince; kadın arkadaşlar kobra helikopterin geldiğini zannederek, hızla mağaraya girebilmek için, mangadan çıkıyorlar. Bunun üzerine subay olan erkek arkadaş dışarıya çıkan kadın arkadaşlara durun diyor. İki arkadaşın ismini söyleyerek nöbetçi olduklarını belirtiyor. Daha sonra da nöbetçileri nöbet yerine gönderiyor. Nasıl ama kurnazca değil mi?

Kış aylarında siyasi ve askeri eğitim gördük. Bizim askeri eğitimler pek işin pratiğine uymaz ama yine de faydalıdır. Genelde öğlene kadar siyasi öğlenden sonra ise askeri eğitim görüyoruz. Bu kış önemli bir olay oldu ki o da çete bir grubun deşifre edilmesiydi. Savaşta zorlanma yaşama yansıyor ve bunun da sonucunda savaş birliklerinde yozlaşma gelişiyor. Bu dağlarda ve bu koşullarda derin bir yurt, insanlık sevgisi olmazsa, insanın hayvanlaşması çok kolay oluyor. Amaçtan kopuş yaşanıyor ve artık toplumsal kültürel dini ve ahlaki değerlerden kopan bir kişilik, eğer amaca güçlü bağlanmazsa, yapmayacağı kötülük yoktur. Kişi ya da kişiler ve ya topluluklar eğer toplumsal değerlerden kopup yeni ve devrimci değerlerle kendilerini donatmazlarsa ortaya manen yok olmuş kişi veya gruplar ortaya çıkar ki bunun örgütteki karşılığı çeteleşme ve çete pratiğidir. Bu konuda en belirleyici olgu Rêber Apo'yu anlamak ve uygulamaktır. Bunu yapabilen kişi bu dağlarda ve bu zorlu savaş pratiğinde çok kutsal değerler ortaya çıkarabilir. Bu anlamda Apocu olmak olabilmek o da olmuyorsa bu yolda olmak ve bu yolda ilerlemek önemlidir. Ortada yürünecek olan iki yol vardır gerillacılık yapan birisi için, ya dürüst ve tam bir devrimci olma yolunda sürekli ve kesintisiz bir gelişmeyi yaşarsın veya canileşirsin. Böylece ulusal, toplumsal değerlerden koparsın. Bunun da sonucunda ya Parti adaletinin sanığı olursun ya da çirkince ve de alçakça gider düşmana teslim olursun ki bunun da sonucu genelde ya fahişeleşme ya da ibneleşmedir. Bu nedenle de PKK'nin ideolojik formasyonuna sahip olmak hayatidir. Derin bir anlama gücü yoksa bile dürüstçe bağlı olmayı bilmek ve bu uğurda iyi bir hizmetkar olmak son derece önemlidir. Yer ve mekan gözetmeksizin her zaman

amade olmak önemli bir devrimci kıstastır. Sonuç itibariyle her PKK'li devrimci her şeyden önce Apocu olmalı ve daha sonra PKK'li olmalıdır. Önderlik gerçeği, tarzı en temel eğitimdir dağlarda.

Yaşanan diğer bir olay ise: Bir erkek ve kadın arkadaşın yaşadığı duygusal mı diyeyim, özel mi diyeyim, yoz mu diyeyim, çarpık mı diyeyim, ilişkiydi. Bu konuda bizde isim çoktur. Herkes biraz da kendi anlayışına göre olaya bakar ve isimlendirir. Bu arkadaşların ilişkileri deşifre oldu, öyle diyeyim. Bunun üzerine mahkeme gibi bir şey kuruldu. Kalkıp konuşan arkadaşlardan bazıları komik, bazıları düzeysiz, bazıları ise ideolojik konuşuyorlardı. Ama içten içe bu duruma düşmüş olan bu her iki arkadaşa da içine düştükleri durum nedeniyle acıdım. Bir devrimci böyle bir zayıflık göstermemeli, tabiri caizse kendisini rezil edip dillere düşürmemelidir. Bu konuda kesin tercih yapmak ya da yapabilmek önemlidir. Çünkü PKK'de klasik ilişkilerin olmayacağını teorik ve ideolojik olarak Önderlik ortaya koymuştur. Eğer kişi bunu anlama kapasitesine sahip değilse bile, yaşadığı yaşama bakarak yaşanılan koşullar gereği böyle bir ilişkilenmenin imkânsızlığını anlamalıdır. Giderek birey kendisinde toplumsal kalıpları iyi çözmelidir. Yeni bir Kurdi gerçeği savaşla yaratılırken eski ilişkilenmenin kabul görmeyeceği de aşikardır. Yeni bir dünya için savaşıyorduk, sevgiyi yoz ilişkiye dönüştüren dünyaya karşıda bir savaş veriliyordu aynı zamanda da. Hem ucuz erkeklik hem de kadınsılık çözümleniyordu. Her ne kadar biz uzak olsak da Önderlik yeni bir sevginin yolunu düşüyordu. Eğer yaklaşım böyle olmazsa sonuç hep trajedidir. Bu arkadaşların her ikisi de Mardinliydi. Kadın arkadaş küçük yaşta evlendirilmişti.

Daha sonra gelip gerillaya katılmıştı. Mahkeme de analiz ve önerilerden sonra sonuçlandı. Her iki arkadaşa da hafif cezalar verildi. Kadın arkadaş 1996 yılında Heftenîn'de sınırda bulunan Sinektepe tepesine yapılan eylemde şehit düştü.

Kışın kaldığımız kampı değiştirdik. Bulunduğumuz noktadan Şikefta Ahmet Repo noktasına geldik. Kışın kalan bölümünü burada geçireceğiz. Daha çok da 1996 yılı pratiğine hazırlanacağız. Burada iki bölük şeklinde kalacağız. Uzun bir süredir bölüğümüzde kadın arkadaşlar yok. 1993 yılında başlayan kadın ordulaşması sonucu kışın kadın birliklerinin bazıları bir araya gelip birlikte kalıyorlar. Bazı erkek arkadaşlar, kadın birliklerinin erkek birlikleri olmadan tek başına kalmalarını doğru bulmuyorlar. Bazı arkadaşlar ise erkekler olmadan kadınlar tek başına bir kampta kalamaz diyor. Yaşamlarını idame edemezlermiş. Bunun için güçler ve kamplar karma olmalıymış. Falan da filan. Rêber Apo tam da bu anlayış, yaklaşım ve düşünüşleri kırmak için böyle bir adımı attı. Kadın cephesinde de durum farklı değildi. Tek başlarına kalamayacağını düşünen kadın yoldaşlarda var. Ancak Önderlik sadece erkeğe değil böyle düşünen kadına rağmen de adım atıyor ve gelişme yaratıyor. Bu gerçekliği bilmeyenler Önderliğin bir erkek olduğunu ve kadınların Önderi olamayacağını söylüyorlar.

Örgüt bu gelişmeleri yaşıyorken bir gün tepede ilginç bir durum yaşadık. Tepede nöbetçi olan arkadaş aynı zamanda cihazı da yanına alıp muhabereyi takip ediyor. Geriye kalan arkadaşlar mangada normal yaşamlarını sürdürüyorlar. Biz, havanın da biraz soğuk olması nedeniyle, içerdeydik. Nöbetçi arkadaş ise dışarıda. Dışarıdaki arkadaş aniden ve birazda

panikle bizi dışarıya çağırdı. Olumsuz bir şey olduğunu zannettiğimizden hızla dışarı çıktık. Sırayla dışarı çıkan her arkadaşı nöbetçi arkadaşın yanına gitti. Bu arkadaşın yanına vardığımızda "ne var" diye soruyoruz. Arkadaşta cihazda yapılmakta olan muhabereyi kasten "Dinleyin kadın arkadaşlar konuşuyor." demez mi! Kendisine fazla çaktırmadan arkadaşın yanında biraz kalıp mangaya döndük. Bu olay sonrası anlıyoruz ki bazı arkadaşlar kadın arkadaşların seslerini bile özlemişler!

Kaş kampında bahar yaklaştıkça hazırlıklar da hız kazandı. Güç yeniden düzenleniyor. Eğitimin niteliği ve başarılı geçip geçmediği sorgulanıyor. Yaşamda ve örgütsel zeminde bazı yanlış anlayışlar var. PKK'nin örgütsel ve yaşamsal anlayışının ortama hâkim olduğu söylenemez. Önderliğin "PKK'lileşelim savaşı kazanalım!" sloganı, kimilerince "Köylüleşelim veya Guyîleşelim savaşı kazanalım" olarak değiştiriliyor. Ayrıca bu yıllarda Önderlik "PKK azınlıktadır" da demişti. Yine bu yıllarda üç ayrı PKK'nin varlığını belirtti ki bunu da 1- Gerçek PKK 2- Orta yolcuların PKK'si 3- Kontra PKK olarak formüle etti. Bunun da anlamı şudur: PKK saflarında üç ayrı kesim var ve bunları da dürüst olan, orta yolcu ve oportünist olan ile PKK'ye düşmanın ajanı olarak katılanlar biçiminde üçe ayırıyordu. Bizim taburda bu her üç anlayışın direk veya endirek, bilinçlice veya bilinçsizce olsun, temsilcileri vardı. Bizler kamp yaşamından çıkmaya kısa bir süre kala eyalet komutanı arkadaş kampımıza geldi ve hem toplantı yaptı hem gücü yerinde gördü hem de yönetimimizle toplantılar yaptı. Eyalet komutanımız tabur yapısıyla toplantı yaparken, değerlendirmesini sunmadan önce yapıya söz hakkı verip tabur hakkında yapıdan bilgi almak istedi. Bunun üzerine

Rojava'lı bir arkadaş söz alıp konuştu ve taburun durumunu güllük gülistanlık gösterdi. Bu arada yönetimin de eksiksiz ve kusursuz olduğunu belirtti. Bu yanlı ve objektif olmayan bir değerlendirmeydi. Ayrıca tabur yönetimine yaranmayı hedefliyordu. Arkadaşın bu tarz konuşması beni ve benim gibi düşünenleri konuşmak için daha fazla heveslendirdi. Ama ben konuşma konusunda ikircikli bir durumdaydım. Bu konularda konuşmak kolaydır ama sonrası da zehir zemberek bir yaşamdır. Eleştirdiğin yönetim başına olmadık işler açar ve bir şekilde tasfiye etmek ister. Bu nedenle yönetim eleştirilecekse eğer, sonrasını da düşünmek gerekir. Parti anlayışını kazanmamış yönetimler konuşan, eleştiren, iradeli kişilikleri değil, daha çok sorgulamayan ve eleştirmeyen her denileni sorgusuzca yerine getiren bir yapı ister.

Ama biz ilk söz alan arkadaştan sonra konuştuk. Konuşan arkadaşlar yedi kişi idik ve görüşlerimiz ile eleştirilerimiz birbirine çok yakındı. Ayrıca katılım ve kişilik ile bilinç düzeyimizde birbirine yakın olan kişilerdik. İkinci sırada Bargiran arkadaş kalkıp konuştu.

Bargiran, aslen Erganî'li, Dîlokta üniversite öğrencisiyken bir grupla beraber mücadeleye katılmış ve Önderlik eğitimi görmüştü. 1997 yılında Batman'a yakın Meymunîyê boğazında pusuya düştü. Panzerler tarafından ezilerek şehit düştü.

Bargiran arkadaşın değerlendirmeleri objektifti ve tabur yönetimini eleştiriyor, taburun pratiğe tam olarak hazır olmadığını söylüyordu. Bargiran arkadaştan sonra ardı sıra 5 arkadaş daha kalkıp konuştu ve en son ben kalkıp konuştum. Yorumlar, eleştiriler birbirini destekliyordu. Durum ciddiydi ve eleştiriler de ciddi olunca toplantının havası birden değişti

ki bu arada eyalet komutanı da sürekli not alıyor. Biz eleştiri yapan arkadaşlar Avrupa'dan, metropollerden ve üniversiteden gelen arkadaşlarız. Birçoğumuz Önderlik eğitimi de görmüşüz. Bundan kastım şu ki belli bir bilince sahibiz. Toplantının sonuç bölümünde eyalet komutanının konuları detaylı ve iyiden iyiye toplaması gerekirken, sonuç bölümünü kısa tuttu ve toplantıyı bitirdi. Biz eleştiri yapan 6 arkadaş yönetimi kızdırdığımızın farkındayız. Bize örgütlenmişler dememeleri için sonraki günlerde bir araya gelmiyoruz. Biraz korktuk, biraz da tedirgindik.

Toplantıdan sonra eyalet komutanı tabur yönetimiyle bir toplantı daha yaptı. Bu toplantıda yönetimin ciddi olarak eleştirildiği ve uyarıldığı kesin. Bunu anlamak o kadar zor değil. Sonraki günlerde biz eleştiri yapan 6 arkadaş tek tek yönetime çağırıldık ve bizimle konuşuldu. Konuşuldu konuşulmasına ama özünde bir çeşit sorguya tabi tutulduk. Daha önce neden eleştirmemişiz de eksiklikleri neden Cemal arkadaşın yaptığı bir toplantıda dile getirmişiz vs vs. Bu ve buna benzer şeylerle beni suçlamaya çalışıyorlar. En son bu duruma ilişkin bir öz eleştiri raporu yazmam istendi. Ben bunu kabul etmedim. Çünkü ortada bir suç durumu yok ki ben öz eleştiri raporu yazayım. Ben buna itiraz ettikçe benimle konuşan bölük komutanı ısrar ediyor, rapor yazmam için. Bunun üzerine bende yapıya alenen okunursa rapor yazarım dedim ve komutan ilk önce bunu kabul etti. Ancak daha sonra yeni bir rezalet çıkaracağımı anlamış olacak ki bundan vazgeçti. Eğer rapor yazsaydım ve genel yapıya okunsaydı, yönetimin tutum ve davranışlarını teşhir edecektim. Yarı tehdit yarı soruşturma böylece kapandı, izafi olarak, daha

sonra fırsat bulduğunda bu yönetimin başımıza bir şey getireceği bizim için artık sır değildi.

Baharla birlikte pratiğe çıktık. Biz eleştirel olan arkadaşları bölüklere serpiştirmişler. Bizim bölük baharda Heftenîn'de kalacak, daha sonra, duruma göre, Kuzey'e de geçebiliriz. Diğer bir bölüğümüz ise yayla pratiğine gidecek. Üçüncü bölük ise Besta, Gabar arazisinde hareket edecek. Cemal arkadaşın toplantısında dediğimiz gibi, Kuzey'e geçen her iki bölük de kısa sürede sorunlarla karşılaştı. Bizim Heftenîn'de kalan bölük ise ilk başta iyiydi ancak daha sonra o da sorunlarla boğuştu. Nasıl mı? İşte cevabı.

Kış kampından sonra biz bölük olarak partizan tepesinin uygun bir yerinde noktamızı kurduk. Ağırlıklı olarak pratik sürece girmiş bulunuyoruz ama zaman zaman da askeri ve siyasi eğitim görüyoruz. Noktamızın ortasında güzel bir düzlük var. Doğa kış uykusundan uyanmış ve her taraf yemyeşil. Her bahar olduğu gibi bu baharda düşman gelip sınırları tutacak. Kuzeye gerillanın geçişini engellemek için. Düşman sınıra gelip yerleşmeye çalıştığında bizimde buna karşı aktif bir düzeyde çeşitli eylemler yapmamız gerekir. Pusulama ve mayın döşeme en geçerli taktiklerdendi. Düşman her yıl gerilla geçişlerini engellemeye çalışa dursun, gerilla bu güne kadar, sınır nasıl korunursa korunsun geçmesini hep bilmiştir.

Partizan tepesinden sonra, gümrük tepesinin yamacına yeni bir nokta yeri yaptık. Bu arada eylem yapma arayışları var. Düşman henüz sınıra gelmemiş olduğu için daha iç kısımlarda vuracak hedef arıyoruz. Bir grup arkadaş bunun için keşfe gitti. Geldiklerinde yaptıkları keşfin sonucu

olumluydu. Bunun üzerine eylem hazırlıkları yapıldı. Eylem taktiksel olarak farklıydı. Qileban ilçesiyle Şivêt köyü arasında bulunan yol üzerinde yol güvenliğini sağlayan askerlere yönelik eylem yapılacak. Eylemin yapılış tarzı ise şöyle: Geceden arkadaşlar araziye yerleşecek, düşman askeri sabah iki tepeye gelip akşama kadar güvenlik alıyor ve akşam olunca da gelen iki araca binip gidiyorlar. Toplam sayıları tahminen 22 kişi. Geceden yerlerini alan arkadaşlar askere çok yakın bir mesafede akşama kadar bekleyecekler. Burada tehlike şudur: Eğer arkadaşlar görülürde deşifre olurlarsa arazi mahkûm olduğu için kurtulan olmaz şehit düşerler. Şayet akşama kadar yüzükoyun bir şekilde bekler de deşifre olmazlarsa o zaman da asker tam araçlara binecekken vuracaklar ve bunun da sonucunda başarısız olmaları neredeyse imkânsız.

Her şey planlandığı gibi yürüyor. Eylemci arkadaşlar büyük bir tahammül gücü göstererek akşama kadar hareketsiz bekliyorlar. Akşam olup da asker tepeleri bırakıp tam araçlara binecekken arkadaşlar vuruyorlar. Burada 20 asker öldürüyorlar ve iki asker bu esnada yolda bulunan köprünün altına sığınmayı başarıyor. Daha sonra da arkadaşlara karşı çatışmaya giriyorlar. Çatışma sonucunda bir arkadaş şehit oluyor. Arkadaşlar öldürdükleri askerlerin üzerine gidip silah kaldıramıyorlar. Daha sonra sorunsuz bir şekilde geri çekilip yanımıza noktaya geldiler. Taktik ve uygulama açısından mükemmel olan bu eylemi, düşman özel uzmanlar getirerek araştırmıştı. Çünkü eylemin nasıl planlanıp uygulandığını anlayamamışlardı. Bende bu eylemde geri hizmetteydim ve ekmek yapma grubundaydım.

Bir süre sonra nokta değiştirip Bezenîkê tepesine yakın bir yerde konumlandık. Bundan amaç Bezenîkê tepesi ve boğazı da dâhil olmak üzere çeşitli yerlere pusu kurmaktır. Bu dönemde pusulama ve keşif faaliyeti bir arada yürütülüyor. Tam tamına 20 gün geceden kalkıp gerilla tipi mevzilere giriyoruz. Hava aydınlanıp durumun sakin olduğunu anladığımızda noktaya geliyoruz. Her gün düşmanın sınıra gelmesini bekliyoruz ama düşman da bizim tahmin ettiğimiz süre zarfında sınıra gelmedi.

Günler böyle geçiyorken bir gün düşmanın Sinaht ve Kêlaspî alanına operasyonel tarzda geldiğini gördük. Böylece eylem yapmak için bize de fırsat doğmuş oldu.

Eylem kararı ve planlama ani oldu. Gerillada ani durumlara karşı ani planlar ve taktikler vardır. Bu da bunlardan biriydi. Gündüzden Bezenîkê tepesi ile Gümrük tepesi arasında bulunan bir yerde hem hedefi keşif ediyoruz hem de eyleme hazırlanıyoruz. Akşam olduğunda tek sıra halinde yola çıkıyoruz. Biraz acele etmemiz gerek. Çünkü geri çekilmeyi güney arazisine yapmalıyız, bunun için de gümrük tepesini geri dönüşte aşmamız lazım.

Ben BKC silahını kullanıyorum bunun için de savunmada yer alıyorum. Benimle beraber BKC kullanan diğer arkadaş ise Şehit Enver Umyanus idi. Eylem yerine gittiğimizde mevzilenip eylemin başlamasını bekledik. Eylem başladığında ise BKC ile karşımda uzun bir sırtta mevzilenmiş olan düşmana etkili vuruşlar yapıyorum. Mermilerim izli olunca da hedefi tutturmak daha kolay oluyor. Ancak izli mermi benim yerimi de deşifre ediyor. Büyükçe bir kayanın üzerine kurmuşum BKC'yi. Kayanın bir kısmının üzerindeyim diğer bir

kısmı ise set gibi önümde duruyor. Bu nedenle bana çok isabetli atılan bir lav silahı roketinden etkilenmedim. Kısa bir duraksamadan sonra, eylem bitene kadar, BKC'yi kullanmaya devam ettim. Diğer yandan Enver arkadaş tecrübeli ve kullandığı BKC'nin hakkını veriyordu.

Eylemde iki saldırı grubumuz vardı. Saldırı gruplarından biri hedefe hiç ulaşamamıştı. Diğer saldırı grubunda ise Şehit Rojîn Gewda (Süreyya Aslan) arkadaş vardı. Bu arkadaş ile bir başka erkek arkadaş kendi bireysel çabaları ile tepeye saldırmış ve kendi bireysel çabaları sonucu birkaç mevzi düşürmüşlerdi. Bunun dışında bizim saldırı grupları eylemde varlık gösterememişlerdi. Operasyona çıkmış olan düşman eylem yapacağımızı tahmin edebiliyordu. Bu nedenle de hazırlıklıydılar. Ben ilk ve son defa bu eylemde bir kadın arkadaşın saldırı grubunda en önde yer aldığını gördüm. Bütün erkek arkadaşları geride bırakmış ve tek başına tepede bulunan mevzilere saldırmıştı. Şehit Rojîn Gewda bu eylemde karın bölgesinden isabet alarak mermi ile yaralanmıştı. Daha sonra Güney'e geçip tedavi gördü. İyileşip tekrar Botan eyaletine geldi.

Bu eylemde Roza arkadaş da yaralandı. O yaralanmada daha eylem başlar başlamaz arkadaşların yerlerinin deşifre olması sonucu, askerlerin rastgele arkadaşları taramasıyla olmuştu. Roza arkadaş gövdesinden yara almıştı. Geri çekilme esnasında ise şehit düştü.

Saldırı grupları düşmanın denetiminden çıktıktan sonra biz savunma grubu da geri çekilmeye başladık. Geri çekilmek için acele etmemiz gerek aksi halde geçmemiz gereken Gümrük Tepesini geçemeyiz. Geri çekilme yolundayken komutan

arkadaşlar el telsizi ile muhabere yapıyorlar. Erdal (Engin Sincer) arkadaş telsiz ile konuşurken yaralı kadın arkadaşın sesi de muhabereye karışıyordu. Arkadaşımızın ağır yaralı olduğunu hemen anladık. Çünkü yara çok ağır olmasa arkadaş öyle acıyla bağırmaz ve sesi de bize gelmezdi. Yolda bu halde ilerlerken eylem başladığı andan itibaren obüs atışlarının aralıksız, hiç durmaksızın, yapıldığını da söylemeliyim. Gece ay ışığı da vardı. Düşman ay ışığından yararlanmak için yıllardır operasyonlarını ay ışığı varken yapar.

Geri çekilme yapılan yoğun obüs atışları nedeniyle planlandığı gibi olmadı. Eyleme katılan güçler üç ayrı koldan ve yerden geri çekilme yaptılar. İlk grup Sinaht vadisini takiben ilerleyip Kirîyareş taburunun karşısından geçerek Gümrük tepesini aştı ve kendisini güvenli araziye ulaştırdı. İkinci grup bizim çekilmekte olduğumuz yoldan ama bizim önümüzde olacak şekilde geri çekildi. Bizim grup en gerideydi ve eylemde savunma rolünü üstlenmişiz. Kêlaspî tepesinde ise düşman var ve bizi tepeden kuş bakışı görebiliyorlar. Obüs atışlarını da esasen koordine eden bu güçtü. Vadiden çıkıp yamaçta yürümeye başladığımızda Erdal arkadaşı oturmuş bir başka arkadaşla konuşurken buldum. Bir arkadaş yarasının nasıl olduğunu sorunca Erdal arkadaşın da yaralanmış olduğunu anladım. Kendisine “nasılsın” dedim “iyiyim” dedi. Yarasını sordum “önemli değil” dedi. “Neden oturuyorsun yürümelisin” dedim, “siz gidin geliyorum” dedi. Bu diyalogdan sonra ben tekrar yürümeye başladım.

Hava yavaş yavaş aydınlanıyor ve biz daha hızlı yürümek zorundayız. Derken önümde korkunç bir manzarayla karşılaştım. Yürüdüğümüz patikanın tam ortasına obüs isabet

etmiş. Yerde bir katır ve birde çanta gördüm ve barut kokusu da geliyor. Manzara hiçte iyi değil, burada birileri şehit düşmüştür diye kendi kendime tahminde bulunuyorum. Biraz daha yürüdük ve küçük bir dereye vardık ki Kêlasipî'deki düşmanın göremeyeceği bir yerdi. Burada birkaç arkadaşla karşılaştık. Yoldaki çantayı ve durumu sordum şöyle dediler.

İsmail arkadaş yaralı ve katır ile taşıyorlar. Yaralı arkadaş doktor refakatinde ilerliyor. Bu yürüyüş esnasında bir havan topu arkadaşların çok yakınına isabet ediyor. Havan veya obüs denen toplar yerde patladıklarında şarapnel parçaları aşağıdan yukarı doğru kalkarak dağılıyor. Dolayısıyla yürüyen arkadaşlara bir şey olmuyor. Katırın üzerindeki arkadaş ise şarapnel parçalarının aşağıdan yukarı doğru katıra isabet etmesi sayesinde şehit düşmekten kurtuluyor, ancak katırın üzerinde parça yemekten de kurtulamıyor. Yaralı arkadaş böylece bir kez daha yaralanıyor ama şehit düşmekten de bindiği katırın sayesinde kurtuluyor. Tabidir ki katır da olay yerinde canını veriyor.

Bulunduğumuz derecikten Gümrük tepesinin yamaçlarını tırmanışa geçtik. Bizden daha önde olan arkadaşlar havanın da aydınlanmasıyla Kêlasipî tepesinden çok rahat görülebiliyorlar. Bu nedenle düşman da dikkatini bu arkadaşlara vermiş. Çok yoğun bir tarzda obüs atışları yapılıyor. Bu yetmezmiş gibi malum kobra türü helikopterleri de gelip arkadaşları bombaladı. Biz yamacın alt taraflarındayız, yukarı doğru baktığımızda manzarayı görüyoruz. Ama ne manzara! Her taraf toz duman. Arkadaşlar mutlaka şehit verirler diye kendi kendine düşünüyor herkes. Yani sözle söylenmeyen ama herkesin aynı şeyi düşündüğü

şey, buna her ne deniyorsa artık. Biz grup olarak aynı güzergâhtan gitmemekte anlaşıyoruz. Gümrük tepesini geçip sağlam bir araziye ulaşmamız ise artık mümkün değil. Karşımızda toz, barut ve ter kokusuna karışmış olan arkadaşlar ise biraz zekice, birazda içgüdüsel olarak, o taştan bu taşa, o kaya altından bu kaya altına derken kademeli bir şekilde ilerliyorlar. Obüs atışları ve daha sonra kobra vuruşları arkadaşlar için bir avantaja dönüşüyor ve arkadaşlar tozu, dumanı fırsat bilerek hem kobra helikopterlere görünmüyorlar hem de Kêlasipî tepesinde bulunan askerlere. Son bir gayretle Gümrük tepesini aşıyorlar. Sonrası yokuş aşağı iniş ve 20 dakika sonrada harika bir suyu olan Mêrgeşîş çeşmesi, çeşmenin de başında hazırda bekleyen sarma ve benzeri yemekler... Gümrük tepesi uzun bir sırttan oluşuyor. Bu uzun sırtın bir yüzü cehennem gibi iken diğer bir yüzü de cennet gibi geliyor bize. Bizim grup bu cennete biraz gecikmeli gelecek.

Belirlediğimiz istikamete ve de yukarıya doğru ilerliyoruz. Yukarıdan aşağıya doğru inen dere yatağından yukarılara doğru biraz da rastgele tırmanıyoruz. Tam bu esnada etrafımıza ve de çok yakınımıza obüs roketleri düşüyor. Dere yatağı genişçe olduğu için şarapnel parçalarına karşı doğal koruma sağlamıyor. Ayrıca ormanlık da değil, düşmanın görüş açısındayız, bu nedenle daha dar ve ormanlık bir dere bile sayılamayacak ama dar olduğu için şarapnel parçalarına karşı daha korunaklı bir yerden yukarıya doğru tırmanıyoruz. Obüsler her patladığında şarapnel parçaları dağılıp toprağa batıyor ve bu esnada topraktan toz kalkıyor. Bu parçalardan biri bir şekilde gelip içimizden birinin herhangi bir yerine isabet edebilir. Biraz daha yürüyoruz. Atılan 155'lik de denen

obüsün atışları altında. Daha sonra bitap düştüğümüzden olduğumuz yerde oturup dinleniyoruz. Kobra helikopterleri bizim diğer grubun geri çekilme istikametini bombalamaya devam ediyor. Biz ise izimizi çabuk kaybettirdiğimiz için olsa gerek kobra vuruşlarına maruz kalmadık. Bir ara dinlenme esnasında kısa bir tartışma ile akşama kadar burada kalmaya karar verdik. Düşman gelirse şayet çatışma pozisyonu alacağız ama bunun için de durum pek uygun değil. Çünkü bizim grup çoğunlukla ağır silahlara sahipti. Ağır silah derken BKC, B-7'leri kast ediyorum. Sadece bir arkadaşta Kalaşnikof silahı var. Ağır silah taşıyan arkadaşlar cephanelerini eylem esnasında tamamen tüketmişler ve ne BKC mermisi ne de B-7 roketi bırakmışlar. Ama ben kalaşnikof, BKC veya başka bir silah olsun mutlaka üzerimde cephane bırakırım. Bu sefer de öyle yapmışım. Yanımda en az kendimi imha edecek kadar cephanem var.

Akşama kadar burada kalacağız dedim ama yanımızda ne su ne de erzak var. Erzağın olmaması o kadar önemli değil ama susuzluk en kötüsü. Buna ilaveten dokuz kişi olan bizim grupta yanan çakmak da yok. Bunu da bir arkadaş sigara içmek istediğinde anladık. Arkadaşlarda ya çakmak yok ya da çakmakta gaz bulunmuyor. Bu durumda ne yapılır. Birçoğumuz eylem ve yorgunluktan sonra ve de bir arkadaşta şehit düşmüşken sigara içmek istiyoruz. Sigaralar sarılı ve öylece çaresizce bekliyoruz. Bu arada sigara içmeyen bir kadın arkadaş elinde çakmak ve biraz pamuk ile uğraşıyor. Arkadaşın ne yapmaya çalıştığını anlayan yok ama bir süre sonra pamuktan duman yükseliyor. Bundan sonra bizden biri önceden sarmış olduğu sigarayı bu arkadaşa veriyor.

Arkadaşımızda pamuğu sigaranın ucuna temas ettirerek sigarayı yakıyor.

Olay şöyle oluyor: Çarklı bir çakmağınız varsa ve içinde de çakmak taşı varsa, çakmakta gazın olup olmaması o kadar önemli değil. Çünkü pamuğu çakmağın kıvılcım çıkaran tarafına yapıştırıp çarkı döndürdüğünüzde, çakmak taşından çıkan kıvılcımlar, hareket tekrar edildiğinde, bir süre sonra pamuk alev almıyor ama tutuşuyor. Bundan sonra da pamuğu hızla alıp sigaranın ucuna temas ettirmek gerekir. Temas sigaranın ucu ile sağlandığında sigarayı ağzına koyup çekeceksin ve o anda da sigara tutuşuyor. Aynı işlemi sigaranın yaprağıyla da yapmak mümkün, bunun için de aynı işlem tekrar ediliyor.

Bu koşullarda sigaranın nasıl yakılacağını da öğrenmiş olduk. Bundan sonra hiç olmazsa akşama kadar sigara içebileceğiz. Diyorum ama öyle olmuyor. Biz susadıkça dudaklarımız ve ağzımızın içi de kuruyor. Artık sigara içilemiyor, içilse de sigara tadı vermiyor. Velhasıl, şöyle böyle derken akşamüzeri tek sıra halinde ve ağaçları da siper edinerek malum Gümrük tepesini aşmak için yola çıktık. Yolda, bize sigara yakmayı öğreten arkadaş, bana bir çeşit ot gösterip ceviz büyüklüğündeki meyvesini ağzımda emerek su elde edebileceğimi söyledi. Öyle yaptım ve dediği gibi de oldu. Bu arada bir şey daha öğrenmiş oldum. Evet, gerilla yaşamım boyunca öğrendiğim en önemli şey, eğer doğayı tanır ve ondan yararlanmasını bilirsen tam bir ana gibidir. Gerektiğinde besler, gerektiğinde korur, hastalanırsan sana çeşitli bitkileriyle derman olur. İyileşmeni sağlar ve daha birçok şeyden yararlanırsın. Beton yığını metropollerde değil

ama doğayla iç içe yaşadığında anlarsın nasıl bir ana olduğunu. Ve de bunu en iyi his eden ve anlayan, özellikle günümüz koşullarında, GERİLLA'dır.

Gümrük tepesini sorunsuz aştık, malum Dêraşîşê çeşmesinin başına kadar geldik. Orada arkadaşlar bizi bekliyorlar. Üzüm yapraklarından sarma da yapmışlar, bütün eylemci arkadaşlar için. Biz ise son grubuz. Çeşmenin başında su içince kendimize geldik. Daha sonra, çok acıkmış olmamıza rağmen, fazla yemek yiyemeden esas noktamıza doğru yola çıktık. Çetrefilli bir eylem daha böylece son buldu. Eylemin bilançosu bir şehit, iki ağır olmak üzere, üç yaralıydı. Düşmanın birkaç mevziisi düşürülmüştü ama sonuç hakkında elimizde kesin bir bilgi yoktu.

Bu eylemden sonra nokta değiştirdik. Bu bahar çok hareketliyiz, daha çok da yeni yerler tespit edip kalıyoruz. Bezenîkê tepesinde kapsamlı bir mayın döşemesi yapılmış, düşman gelirse şayet tepeye yerleşecek ve ondan sonra da biz gidip mayınları patlatacağız. Teorik olarak en az bir bölük askeri imha edeceğiz. Tabi teorik olarak. Pratîk açıdan ne olacağını kim bilebilir ki. Bu nedenle Bezenîkê tepesine yakın yerlerde konumlanıyoruz. İstisnasız sabahları geceden kalkıp araziye dağılıyor ve intişar konumunda kalıyoruz. Böyle bir sabah intişar yerlerindeyken bulunduğumuz tepeden, yekane de denen, tek başına otlayan bir domuz gördük. Bizimle beraber arazideki diğer arkadaşlarda bu domuzu görüyorlar. Domuzu gören her grup kendi istikametinde domuza doğru yönelmiş. En erken ulaşan arkadaş domuzu rahatlıkla avladı ve intişar bitince severek, isteyerek domuzu noktaya taşıdık. Daha sonra da afiyetle yedik hem de birkaç gün. Çünkü yekane

domuzların eti çok olur. Bu noktada da birkaç gün kaldıktan sonra yine yer değiştirdik.

Partizan tepesine yakın bir yerdeyiz, intişara çıkmıyoruz artık. Ama keşifçi ve tepeciler var. Bir gün tepe sıramızda bulunduğumuz tepede sabahın olmasını bekliyoruz. Ancak ay ışığı güçlü olduğu için gece de kısmen keşif yapmak mümkün. Hava aydınlandıkça da daha yoğun keşif yapıyoruz. Böyle bir anda Şivan tepesinden belli belirsiz silah sesleri duyduk. Ne olduğunu tam olarak anlayamadık ve çeşitli tahminler yürüttük. Hava aydınlandıkça işin rengi anlaşıldı ve düşman sınıra Şivan tepesine çıkmıştı. Burası da sınırın sıfır noktasıydı. Burası yüksek ve stratejik bir yer. Biz ise daha önce yirmi gün sınırın sıfır noktasında pusuya yatmıştık. Düşman gelecek ve biz düşmana vurup iyi bir sonuç alacaktık. Eğer bu tarzda düşman o zaman gelmiş olsaydı bizim pusu gruplarının hepsi düşmanın denetiminde ve kontrolü altında kalırdı. Çünkü düşman planlanan boğazdan gelmemişti, direk arazinin en zirve noktasına kast etmiş ve rahatlıkla da tepeye yerleşmişti. Biz düşman çatışmasız rahatlıkla gelip sınıra yerleşmeyecek diyorduk. Ama düşman sınıra geldiğinde de bir fiske bile vuramamıştık. Sonraki günlerde düşman sınıra adım adım yerleşti ve Bezenîkê tepesine de geldi.

Bezenîkê tepesinde daha baharın başından itibaren hazırlık yapılıyordu. Yeni bir tarzda arkadaşlar çok iyi mayın döşemesi yapmışlardı. Anti tank ve anti araç mayınları tepede çok iyi döşenmişti. Öyle ki düşman günlerce sonra bile bu mayınların farkına varamamıştı. Gelgelelim bu mayınlar bir türlü patlamıyordu. Arkadaşlar pillerle patlatamayınca mayınları, akü götürdüler. Ama gene olmadı, akım yetmiyor bu nedenle

mayınlar patlamıyor denince bu son seferde jeneratör götürüldü. Mayınları, tepenin aşağısına çekilen kablo aracılığıyla patlatmak için. Ama yine olmadı. Uzun bir süre sonra düşman bir şekilde bu mayınları görmüş ve bana anlatıldığına göre ve alınan istihbarat doğrultusunda düşmanın şok olduğu anlatılıyordu. Herhalde ya patlasaydı deyip ödleri kopmuştur. Evet, eğer patlasaydı en az yüz dolayında asker ölürdü.

Nedenler üzerinde çok duruldu ama bence esas neden; genelde şeylere kaba yaklaşan Kürt kişiliğinin olayı ayrıntılı ve incelikli planlamamasıydı. Yani kaba savaşçılığımızdı. Alışıla geldiği gibi al eline bombayı sızma yap o da olmazsa saldırıya dönüştür ve yap eylemi. Ancak çok deşifre olmuş bir tarz, bunun için eylemde zenginliği yakalamak lazım ki eylemler sonuç alıcı olsun.

Bu pratiklerden sonra geldik Kaniya Êrê noktasına. Bu nokta çok güzel bir nokta. Sık sık geliyoruz zaten. Bu noktanın çeşmesi de harika, suyunun tadına doyum olmuyor. Zap'tan gelen ve Kuzey'e geçecek olan gruplar da bizim yanımıza geldiler ve sayısal olarak noktada kalabalıklaştık. Bu arada bazen obüs saldırıları oluyor bazen de savaş uçakları ya sorti yapıp gidiyorlar ya da bazı yerleri vuruyorlar. Ama genelde havan atışları ve uçak saldırıları etkisizdi. Az biraz tedbir alınca sorun çıkmıyor. Kuzey gruplarıyla eş zamanlı sayılabilecek Zap'tan bölükler de Heftenîn de pratik yapmak için geldiler. Komuta hariç yapının hepsi yeni ve çoğu da Botan eyaletinin dışından katılan arkadaşlardı.

Heftenîn'e yeni gelmiş olan bölüklere, araziyi tanımadıkları için, araziyi tanıyan öncüler gerekiyordu. Gidip o bölüklere

öncülük yapmamız için bölük yönetimi ben ve Munzur arkadaşla konuştu. Ben Heftenîn arazisini kısmen tanıdığımı bu nedenle de gitmemin uygun olmayacağını söyledim. Ama arkadaşlar gitmemde ısrar ettiler ve gitmemiz gerektiğini söylediler. Munzur arkadaşta bölükten kopmak istemiyordu. Ama o da yönetimin baskısı sonucu bir şey diyemedi. Bizimle konuşan arkadaş geçici olarak gideceğimizi ve daha sonra tekrar bölüğe dâhil olacağımızı söyledi. Ama biz buna inanmadık. Bunun üzerine şeker gibi ve daha dürüst ve temiz sözüne güvenilir olan takım komutanımız, Bahoz arkadaşa gittik. Ona "Eğer geçiciyse biz bu bölüklere gideriz, şayet kalıcı ise gitmeyiz" dedik. Bunun üzerine Bahoz arkadaşta "Biz yönetimde tartıştık siz geçici bir süre için gidiyorsunuz." dedi. Ama biz ikna olmadık ve bizi kalıcı olarak gönderdiklerini, bizi orada kalıcı olarak bırakacaklarını söyledik. Bunun üzerine o da "Eğer öyleyse bende gitmenizi kabul etmem," dedi. Daha sonra gidip bölük komutanı ile konuştu. Garanti aldığını ve bizim geçici olarak gittiğimizi söyledi. Biz ise yine ikna olmadık. Ama fazla yapacak bir şey de yoktu, çaresiz kabul ettik. Ertesi gün Xerza eyaletine geçmek için yanımızda bulunan Piling Kiçî arkadaş bizimle görevimiz ve gideceğimiz bölük hakkında konuştu. Bizde bunu son bir fırsat bilip: "Geçici mi yoksa kalıcı mı gidiyoruz." diye sorduk. Arkadaş da ilk önce, durumu bilmediği için, "Kalıcı gidiyorsunuz." dedi. Daha sonra "Geçici de olabilir." dedi. Ondan da sonra "Kendisinin bunu bilmediğini bölük yönetiminin bildiğini." söyledi. Artık bizde kalıcı olarak gittiğimizin tam olarak farkına vardık. Ama yapacak bir şey de yoktu. Uzun sözün kısası bölük komutanı bizi bölükte istemiyordu. Bu nedenle de kendince bölüğe ince ayar çekiyordu. Munzur arkadaşı

bilmem ama benden Cemal arkadaşın toplantısında yaptığım eleştirilerin intikamı böyle alınıyordu. Aynı toplantıda eleştiri geliştiren diğer altı arkadaş da o bahar çeşitli nedenlerle hareketli taburdan çıkarılmıştı. Bu da kaba savaşçılığın bir diğer yüzüydü işte.

Ağzın laf yaparsa, özellikle yönetimi eleştirirsen, işte böyle bir şekilde aforoz ediliyorsun. Ama kişiliksiz, yağcı, boyun eğmeci olursan, yıllarca bir bölük ya da tabur komutanının yanında kalabilirsin. Komünist olmak da kolay değil ki! Aslında gerçekleşmekte olan partileşmeyen komuta duruşunun güçsüzlüğüydü. Kendi içinde böyle güçsüz olan düşmana nereye kadar güç getirebilirdi ki! İşte savaşı başarmamızın asıl emeğini veren her zaman Önderlik oluyordu. Bu hep böyledi ve halen de böyledir.

Böylece Heftenîn bölgesine yeni gelen bölüğe katıldık. Yeni bölüğümüzün niteliği de eskisine göre çok zayıf. Bu hem askeri aktivite açısından hem de ideolojik açıdan böyle. Bölüğümüzün hareket alanı ile hareketli bölüğün hareket alanı hemen hemen aynıydı. Daha çok sınıra yakın yerlerde hareket ediyoruz ki bundan hareketle eylem yapabilelim. Bu dönemde alışık ve aşina olduğumuz eyalet komutanımız eyaletten ayrılıyor ve onun yerine Şemdin Sakık geliyor. Bu tarihten sonra da eylem tarzında daha çok tacizsel eylemler ön plana çıkıyor. Yaşamda ise savaş ve devrimci duygu ve düşüncelerden uzaklaşma ve daha farklı basit şeylerle gündem oluşturma ön plana çıkıyordu. Bir ara Serdem tepesinin karşısına düşen bir noktadaydık. Öğlenden önce topluca eğitim görüyorduk. Bu esnada bir arkadaş yılan gördüğünü söyledi. Bunun ardından hepimiz gösterilen yöne

döndük ve o anda da hepimiz, aslında bize çok yakın olan, yılanları fark ettik. Bundan sonra doğal olarak eğitime ara verildi. Ayağa kalkıp birbirine sarılmış ve sevişmekte olan iki siyah yılanın çevresinde mesafe üç metre olacak şekilde yarı çember oluşturup yılanları seyretmeye başladık. Yılanlar ise kendilerine çok yakın olmamıza rağmen bizi fark edemiyorlardı. Yılanlar gövdelerini birbirine dolamış ve başlarınıysa karşılıklı oynatıyorlardı. Gövde kısımları yarıya kadar havadaydılar ve dik bir şekilde göğe yükselmiştiler. Ama halen daha bizi fark etmiş değiller. Bu esnada bazı arkadaşlar “öldürelim” derken bazı arkadaşlar da "karışmayalım" diyor. Arkadaş yapısı bu konuda ikiye ayrıldı ve mutabık olunamadı.

Bizim aile ve yerel kültürde de bu pozisyonda olan yılanlara karışılmaz ve karşılaştıklarındaysa üzerlerini örterler. Normalde yılanı gördüklerinde öldürme girişiminde bulunurlar fakat eğer birbirlerine sarılmış vaziyettelerse o zaman durum değişir, günahtır der üzerini de örterler.

Tabi bizim öldürelim diyen arkadaşlar hemen harekete geçtiler. Kimi arkadaşlar taş aldı eline, kimi arkadaşlar da sopa. Yılanlar ise halen daha bizi fark etmiş değiller, bazı arkadaşlar bir, bir buçuk metre yakınlarında olmasına rağmen. Herkes bir yorumda bulunuyor, konuşuluyor ve seslerimiz de oldukça yüksekti. Hatta bu durumlara alışık olmayan arkadaşlar oldukça heyecanlı ve ürkekler. Bu yılanların benim daha önce görmediğim özellikleri vardı. Kuyrukları ve baş kısımları gövdelerine göre daha inceydi. Başları yassı ve ilginçti, insanın hep bakası geliyordu. Yılanların benekleri, renkleri parlak ve çekici bir siyahlıktaydı.

Genelde yılanlardan tiksinirim ama bu iki yılan bana öyle gelmedi. Seyretmek daha hoştu; taşla ve sopayla saldırmaktan çok daha cazipti. Arkadaşlar bir anda ellerindeki taşları yakın mesafeden yılanlara doğru attılar ancak ilk vuruşlarda başarılı olamadılar. Taşlar yılanları sıyırıp geçti, yılanlar ise durumdan bihaber, sanki dans eder gibiydiler, yaylanıp duruyorlar, ritimlerini hiç bozmuyorlardı. Ta ki taşlardan biri bedenlerini sıyırıncaya kadar. Bu andan itibaren yılanlar hızla birbirlerinden ayrılıp ot ve ağaçların arasında kayboldular. Takip etmek ise mümkün olmadı ve biz de eğitimimize geri dönüp kaldığımız yerden devam ettik.

Bu olay üzerine düşündüğüm olmuştur. Hep karasevda denir bazı durum ve aşklar için. Demek ki karasevda deyimi, kaynağını bu yılanların özelliğinden alıyor. Yılanların gerçekten gözleri sadece birbirlerini görüyordu. Çevrelerinde olup bitenden haberleri yoktu.

Botan eyaletine yeni gelen Şemdin Sakık henüz Kuzey'e geçmemişti ve Heftenîn'de kalıyordu. Bu dönemde yeni bir tarz uydurdu ki o da şuydu: Akşam belli bir saatte el telsizinden genel güçlerle konuşuyordu. Kendince savaş konusunda perspektif veriyordu. Bir defasında sızma eylemleri tepede bulunan düşman köpekleri tarafından deşifre edildiği için, sızmalara "Çıplak gidin." dedi. Eğer böyle yapılırsa sızma eylemleri deşifre olmazmış. Bazen de "Sızma eylemi yapın ve mevziiye yaklaştığınızda bağırıp askerleri kokutup geri gelin." diyordu. Bunlardı Şemdin Sakık'ın eylem taktikleri… Yine diğer bir konuşmasında ise "Kadınların mangalarında BKC ve B-7 silahlarının olmasına gerek yok sadece karnas silahı olsun yeterlidir." dedi. Bu deyimi de bazı

arkadaşların hoşuna gitti. “Oh ne güzel, ağır olan bu silahları taşımayacağız.” diyenler de vardı. Bu fikirlerin altındaki sinsiliği çok az kişi fark edebiliyordu. Hakikaten de bu kişiler Önderliğe yoğunlaşanlardı. Bunun dışında ilginç olan şey ise daha biz “komutan” Şemdin’i görmeden kendisi hakkında propaganın yoğun olarak yapılmaya başlamış olmasıydı. Bu da Özgürlük Hareketimizin kültüründe olmayan bir şeydi. Bizde ve o zaman bildiğimiz doğrulardan biri de Önderliğin ve şehitlerin propaganda edilebileceğiydi. Bu anlamda komutan ne kadar iyi de olsa propagandası yapılmaz ve bunun üzerinden gündem oluşturulmazdı. Gerçekte savaşan bir komutanın buna hiç ihtiyacı yoktur bence. Çünkü PKK’de bütün değerlerin yaratıcısı Rêber Apo’dur. Ondan sonra da şehitlerimiz ve halkımızdır. Onlar olmasaydı o dönemde ve bu dönemde de yaratılmış olan değerlerin hiç biri olmazdı. Ama bu konuda Şemdin’in yaptığı tam bir değer gaspıydı. Bende ve bazı arkadaşlarda buna ilişkin şüphe oluşmuş olsa da işin özünü kavramaktan çok uzaktık.

Bölüğe gittiğim ilk dönemlerde birkaç taciz eylemi yapılmak istendi ama başarılı olunamadı. Düşman biz saldırdıkça savunmasındaki açıkları kapatıyordu ama biz yöntemde zenginliği yakalayamıyorduk. Hal böyle olunca eylem çizgisinde tıkanma yaşanıyordu. Tam da böyle bir durumda Şemdin uyduruğuda eyalete gelince işler daha da karmaşık bir hal aldı. Özellikle de militan yaşamı ve yoldaşlık boyutuyla.

Yine bir nokta yerindeyiz, arada bir eğitim görme imkanımız da oluyor. Şemdin Sakık’ın anlayışları yavaş yavaş etkisini gösteriyor. Daha sonra Şemdin bizim bulunduğumuz

noktaya yakın bir yere gelip konumlandı. Özel çadırı ve sevimsiz korumaları vardı. Korumaları bol bol da Zeki'yi bize tanıtıyor, övüyor, benimsetmeye çalışıyorlardı; Zeki arkadaş şöyle de, Zeki arkadaş böyle de. Para ila insan tutsan bir başkası için bu kadar propaganda yapmaz. İlk şüphelerime yol açan yaklaşımlardan biri de buydu. Bir başkası ise, Şemdin'in ne yaptığından haberimiz oluyordu. Hatta banyo yapmışsa yüzmeye gitmişse vs. haberdar oluyoruz. Ancak bunlar günlük olarak yapının konuşacağı şeyler değil. Biz savaş ortamındayız ve şehit yaralı bir o kadar da zorluklarla karşı karşıyayız, bana ne kimin ne yaptığından. Açığa çıkan tutumumuz biraz böyle. Fakat gelişen olaylar dikkatimizi çekiyor. Yine bir başka olay ise bir gün bir akşamüzeri yaşandı. Şemdin'in korumalarından iki kişi görevden geldi ve bizim manga yerinde oturdular. Akşam yemeği yenmiş olduğundan onlara verecek yemek kalmamıştı. Bu nedenle de ben kendilerine yemek yaptım. Yemek dediğim de yağda salça kızartmak oldu. Bize göre oldukça özel bir yemek, her zaman yapıp yiyemediğimiz bir yemek. Yani içinde bulunduğumuz döneme göre kaliteli bir yemek yapmış oluyorum. Beyefendilerin önüne getirdiğimde yemeği, burun büktüler ve "Biz bunu yemeyiz, gidip kendi noktamızda konserve yiyeceğiz." demezler mi! Tabi ağzımdan çıkan ilk söz "eşekoğlueşşekler" olduğunu söylemeliyim. Moralim öyle bir bozuldu ki, halen ifade edecek cümle bulamıyorum. Ben yemeği yiyip en azından bir "sağ ol heval" demelerini beklerken, bir anda şok oldum ve anladım ki bunlar yoldaş, devrimci veya gerilla değil, dağlarda yeri olmayan başıboş kişilerdendiler. Bu düşkünlerin noktalarından geçerken çeşitli boş parfüm şişeleri de

gördüğümüzde oluyordu. Daha önce hiç görmediğimiz çeşitte boş konserve kutularına da rastladığım oldu.

Yine o günlerde bir akşam üzeri yerde küçük bir kâğıt parçası gördüm ve elime alıp okudum. İstanbul'dan katıldığı anlaşılan bir kadın tarafından yazılmış olmalıydı. Yazı ve üsluptan öyle anlaşılıyordu. Kâğıtta bu nasıl bir yaşam, sürekli yoldaşlıktan söz ediliyor ne yoldaşlığı gibisinden şeyler yazılıydı. Bu tarz şeyleri Şemdin eyalete gelmeden önce, ne görmüş ve duymuşuz. Ayrıca Önderliği ve yaşamını da görmüşlüğüm var. Bir şeylerin yanlış olduğu kesin. Peki nasıl birbirinden çıkaracağım? Yanlış olan tam olarak ne?

Bir gün Şemdin genel bir toplantı yaptı. Kendisini yakından gördüm ve süzdüm gayri ciddi ve laubali birine benziyordu. Kendisine "tırşıkçıları" taşlardan oturak yapmışlardı. O da bu oturağın üzerine oturduğunda ilk önce oturakta yayıldı ve çevresine tuhaf bir şekilde bakındı. Karıncayı süzen bir fil gibiydi. İşçilerini süzmeye gelmiş bir kalantora da çok benziyordu. Gerinerek bakıyor arada bir de konuşuyordu. Bir ara kimin türkü bildiğini sordu. Toplantı yapmaya gelen eyalet komutanına bak, süper soytarı gibi ve oldukça da gayri ciddi. Elbette askeri bir komutan böyle olamaz. Olamaz olmasına da, bu haliyle Şemdin bazı kişiliklerin gönlünde adeta taht kurmuştu ha bire onun propagandasını yapıyorlar. Tabi anlam vermekte zorlanıyorum. Boşa koyuyorum dolmuyor, doluya koyuyorum almıyor misali.

Genel örgüt ortamı ısınmış ve tartışmalar yoğunlaşıyorken bizim mangamız karma bir tarzda tepeye gitti. Tepede zamanın da çok olması nedeniyle tartışmak için vakit boldu. Tartışma konusu ise Şemdin'in söyledikleri ve yaşamıydı.

Bende Önderlikten ve Partiden öğrendiğim kadarıyla doğruları koymaya çalışıyorum kendimce. Durum böyle olunca da bazı arkadaşlarla düşüncede ayrışmış oluyorum. Bildiklerimde hep ısrar ettim. Çok bilinçlice olmasa da doğru düşündüğümün farkındayım, ısrarım da bunun için.

Tepeden indik ve bir gün akşamüzeri manga komutanı olan bir arkadaş noktada söylene söylene ve küfür ede ede üzerime yürüdü. Durumun ne olduğunu anlamadım ama bu arkadaşı yatıştırmaya çalıştım ki yüksek sesle bana küfürler savuruyor. Bölükte en sevdiğim ve diyalog içerisinde olduğum bu arkadaş ne oldu da aniden böyle köpürdü. Bana "Neden arkamdan küfür etmişsin." dediğinde ben birilerinin ortalığı karıştırdığını anladım. Ama onu küfür etmediğime inandıramıyorum. Çünkü kendisine küfür ettiğimi söyleyen de onun en sevdiği bir arkadaşıydı, bu nedenle ona inanıyor bana değil. Aynı günün akşamı da manga tekmilleri alındı. Benim o arkadaşa küfür ettiğimi söyleyen arkadaş da benim manga komutanım ve tepedeki tartışmalardan rahatsız olmuştu. Kadın ve erkek arasında duygusal ilişkiyi savunan biriydi ve bölükte bulunan 17 yaşlarında bir kızla da ne düzeyde bilemem ama ilişki yaşıyordu. Tekmilde benim bir arkadaşa küfür ettiğimi bu nedenle de soruşturmaya girmem gerektiğini söyledi. Bunun üzerine bende söz alıp öyle bir şeyin doğru olmadığını söyledim. Mangadan bir arkadaşın da bana destek olmasıyla tutuklanmam için yapılan öneri kabul edilmedi. Eğer tekmilde bu öneri kabul edilseydi yönetimin tekmilleri değerlendirmesi esnasında da büyük bir ihtimalle yakalanıp tutuklanmam kesinleşirdi. Çünkü orada olmayacağım için kendimi savunamazdım. Küfür ettiğimi söyleyen ile sözde küfür edilen de manga komutanıydı ve

yönetimin tekmilleri değerlendirme toplantısına katılıyorlardı. Bu durumda hiç yoktan tutuklanmış olacaktım. Komplo çok basit tezgahlanmıştı ve korkunçtu.

Bu dönemde Heftenîn bölgesinde bizim askeri gücümüz nicel olarak iyi durumda olmasına rağmen kayda değer eylemler yapılamıyordu. Bizim Heftenîn'e yeni gelmiş olan bölük de aynı tarzda tacizsel eylemler yapıyor. Ancak bu eylemlerde ya istenen sonucu alamıyor ya da daha eylem yerine ulaşmadan eylem deşifre oluyordu.

Bir ara yine Gümrük tepesinin güney yamacındayız. Kaldığımız nokta yeni bir nokta. Yamaçta iki küçük derecik aşağıya doğru uzanıyor ve daha sonra birleşiyor. Dere dediğim kuru; su akan dere değil. Bizde bölük olarak bu derelere yerleşmişiz. O dönem Güney Kürdistan'da bulunan, köyleri yakıldıktan sonra göç etmek zorunda kalan Kuzey Kürdistanlı halkımızın oluşturduğu kamptan (şimdiki Mexmur) pratik süreçte yanımıza gelen bir takımlık milis gücüde var. Nokta biraz kalabalık ve dağınıktı. Kadın arkadaşlar, milisler ve biz belli mesafelerde konumlanmıştık. Noktada nöbet tutulan yer yamaçta bir tepecik ve bir iki ağaç da var bu tepecikte. Ayrıca dereciklerden birinde küçük mü küçük bir mağaracık da var. İki üç kişinin sığabileceği büyüklüktedir. Öğlen hava sıcak olduğunda bazen arkadaşlar bu mağaracığa giriyorlar. Ya dinlenmek için ya da sıcaktan korunmak için, çünkü mağaracık dışarıya göre daha serindi.

Bölükte eylem arayışları var. Bunun için yönetim önce toplandı ve sonra da belli bazı sonuçlara ulaşmış olacaklar ki nöbet yerine topluca gittiler. Oradan direk görülebilen Bezenîkê tepesini keşif ediyorlar. Bezenikê tepesi ise çok uzak,

ama olsun öyle bir komutamız var ki uzaktan bir keşif edecek ve sonrasında da eylem grubuyla konuşup “Gidin eylem yapın.” diyecekler. Tabi ki öyle olmadı, nöbet yerine eylem keşfi için topluca giden bölük yönetimimiz, hedefi o mesafeden nasıl keşif edebildi anlamadık ama kendilerini düşmana keşfettirmeyi iyi başardılar.

Yönetimimiz keşif ve tartışmalarını nöbet yerinde yaptıktan sonra doğal olarak noktaya döndü. Zamansal olarak vakit akşamüzeriydi. Herkes noktada rehavet içindeyken, aniden malum obüsler patlamaya başladı. Bir anda şaşkınlık içinde kaldık. Her arkadaş içgüdüsel olarak kendini korunaklı yerlere attı. Noktayı terk edip gidemiyoruz, eğer böyle yapılırsa obüslere daha kolay hedef olunuyor. Bunun için obüs atışlarının durması gerekir. Obüs atışları duruncaya kadar da sağlam bir kaya altı, mevzi veya buna benzer bir şeye sığınmanız gerekir. Bu benzer durumlara karşı önceden noktalarda hazırlık yapılır ancak eğer bu hazırlık önceden yapılmamışsa iş artık tesadüflere kalmış demektir. Savaşta da işi tesadüfe bırakmak en büyük ahmaklıktır. İşte biz bu ahmaklığı yapıyoruz. Neden mi?

1- Noktada önceden hazırlık yapılmamış, mevzi veya kaya altı, sığınak gibi bir şeyin olması gerekir ama yok.

2- Nöbet yeri bir tepeciğin başı ve kolay keşif edilebilir bir yer, oysa bunun tersi olmalı. ^

3- Bölük yönetimi noktadan eylem keşfi yapıyor, bu yanlış çünkü mesafe çok uzun, gerçekte daha yakın ve hedefin daha iyi görülebildiği bir yerden keşif yapılmalı. Hatta gerekirse hedefin içini görebilecek kadar yakınlaşmalı.

4- En çok komutanın kurallı olması gerekirken nöbet yerinde kuralsızca davranıp kendilerini düşmana keşif ettiriyorlar.

5- Komutan savaşçı yapısının güvenliğinden sorumludur. Bu konuda ihlal olmaması için azami çaba gösterir ama bunun tersi bir durum yaşandı.

Eh artık; bu kadar eksiklikten sonra düşmanın noktayı obüs yağmuruna tutması çok normaldir. Obüs saldırısı uzun sürdü. Bundan da anlaşıldığı üzere düşman bombaladığı yerin nokta olduğunu doğru tahmin etmiş. Tesadüfen(bu kelimeye pek inanmam) hiçbir arkadaşa bir şey olmadı.

Bu olayda savunma içgüdüsü baskın çıktı. Obüsler atılmaya başlandığında ben hemen yerimden hareketlenip uygun bir yer aradım. Böyle anlarda beyin müthiş çalışır. Bulunduğum yerden daha fazla uzaklaşmamıştım ki, dört ya da beş metrelik bir uçurumun tahminen üç metrelik yüksekliğinde hem havadan gelecek obüslere hem de obüs yere çarpıp patladığında dağılacak olan parçalara karşı korunaklı bir yer buldum. Ani ve hızlı bir şekilde oraya tırmandım. Normal bir zamanda belki de öyle bir yere tırmanamazdım. Yerime ulaştığımda bedenimi siper edecek kadar bir çukurun olduğunu da gördüm ki bu daha da iyiydi. Çukurun içine uzanıp vücudumu mümkün mertebe yere yapıştırdım ki parçalar bana isabet etmesin. Diğer arkadaşlarda her biri bir şekilde kendisini korumaya almıştı.

Burada akıl almaz bir olay da yaşandı. Noktada bulunan küçük mağaracıktan söz etmiştim. Obüs atışları başladığında genelde arkadaşlar bu mağaracığın daha güvenli olduğunu düşünmüşler. Mağaracığa sığınmak için hemen oraya

koşmuşlar. Bu nedenle de orada bir yığılma oluyor. Durumda acil olduğu için her gelen arkadaş bir öncekini sıkıştırarak mağaracığa girmiş. Bütün bu anlattığım şeylerin sonunda acaba kaç kişi bu mağaracığa girmiştir? Bir an durup düşünelim. Tamı tamına 25 arkadaş bu mağaracığa girmişlerdi. Bunlardan biri de Dara arkadaştı. Dara arkadaşta iri cüsseli bir arkadaştır. En az üç kişilik bir yeri kaplayacak vücuda sahiptir. Dara`nın taburumuzdaki görevi ise gündüz dürbününün nasıl kullanılacağını arkadaşlara öğretmekti. Akşam olup karanlık çöktüğünde apar topar bu noktayı terk edip bir başka noktaya gittik.

Perex tepesinin yamaçlarında bir yerdeyiz. Noktalarımız genelde sınıra yakındı. Kalmak için düşmana direk görünmeyen dere ve vadileri seçiyoruz. İşimiz; erzak taşımak, eylem yapmak ve eğitim görmektir. Sınır noktaları yükseltilerden oluşuyor, bu nedenle de düşmanın kaldığı yerler bizim hareket ettiğimiz araziye hâkim. Kaldığımız noktalar direk düşman tarafından görülmese de noktadan itibaren hareket ettiğimizde bir yerlerde mutlaka bazı yerler düşmanın görüş açısına giriyor. Düşmanda da gelişmiş gece ve gündüz dürbünleri olduğu için hareket etmek için cambaz olmak gerekiyor.

Gündüz ve gece hareketi için düşmanın üstün tekniğine karşı mutlaka tedbir gerekiyor. Direk görülebilen yerlere, önceden alınmış havan koordinatları olduğu için, düşman anında obüs veya havanlarla çok rahat isabetli atışlar yapabiliyor. Gerillanın ise çözümsüz kalmamak gibi bir özelliği var. İstek arzu ve büyük amaçlar uğruna bahşedilmiş bir

yaşam olunca her türlü soruna mutlaka bir çözüm bulma yetisi vardır. Yeter ki kişiler amaca tam kilitlenmiş olsun.

Gerillanın bulduğu çözüm çok basit ama bir o kadar da etkili ve geçerli çözümlerdir. Hareket etmek için ağaçlık ve ormanlık yerleri seçiyoruz. Bazı yerlerde küçük derecikleri geçiyoruz. Çünkü bu dereler korunaklı ve gözle görülemezler. Gizli ve görünmez yerler özenle seçilir ve keşif edilir. Daha sonra da bütün güçlere bu gizli yerler gösterilir. Bir süre sonra bu yerler de deşifre olabilir. Birileri kaçıp ihanet ederse kendilerinden ayrıntılı bilgi alınır bu arada hareket tarzı da deşifre olur. Gizli geçiş yerlerine düşman havan atışları yapar. Gidiş gelişlerde bu havanların düştüğü yerler görülür. Bazen de bu yollardan geçerken havan atışları tesadüf eder. O zamanda tabanları yağlamak gerekir ve ya korunaklı bir yerde bekler insan ta ki havan atışları duruncaya kadar.

Bir başka basit yöntem de, eğer koşullar el verirse, riskli bölgelerden akşam ve ya sabah alaca karanlıkta geçiş yapmaktır. Çünkü bu saatlerde gece ve gündüz görüş cihazları etkili değildir. Bu yıllarda ve şimdiye kadarda düşman teknoloji geliştirdikçe bizde kendi halkçı yöntemlerimizle basit ve madden ucuz yöntemler geliştiriyoruz. Öyle ki tepemizde dönüp dolaşan keşif uçaklarına karşı bulunan yöntem şemsiyedir, yağmurluktur ve de bunlara benzer şeylerdir. Onlar milyarlar harcıyorlar bize bir fiske vurmak için. Biz ise bazen bedel versek de, çok basit ve ucuz yöntemlerle onları boşa çıkarıyoruz. Çünkü daha çok yaşayarak öğreniyoruz. Bu da bu mücadelenin bir başka cilvesidir. Her tecrübe edinmenin bedeli mutlaka kanla oluyor. O nedenle bizim mücadelemizde kurallar kanla yazılmıştır. Bu

nedenle de onlarla oynamaya gelmez. Bütün ileri teknolojiye rağmen şimdilerde gerillanın şemsiyeyle gece kendisini görünmez kılıp saldırı ve sızma eylemi gerçekleştirdiğini bir düşünün. Son derece basit ama bir o kadar da mükemmel. Bunu öğrenmek için uzun bir zaman ve bir o kadar da şehit kanı gerekti.

Bu arada teslimiyetçi ve dış güçlere bağımlı hareket ve örgüt ile liderlerini düşünelim, gerçekte irade ve inanç sahibi olmadıkları için, hep dış güçlere yaslanır ve halkın öz gücüne güvenmezler. Kendi öz güçlerini esas almazlar. Bunlar yurtsever ve devrimci değildir.

Bu yıl düşman havan ve helikopterleri saldırı amaçlı kullandıkça bizde hareket tarzımızda daha fazla yetkinleşiyoruz, çözümsüz kalmıyoruz.

Yine o yıl Bezenikê tepesi bizim için deneme tahtası gibi oldu. İlk başta düşman tepeye geldiğinde, henüz ben hareketli taburdayken, arkadaşlar karşılama töreni hazırlamışlardı. Bezenîke tepesinin yanındaki bir başka tepede de Mutlu adında İzmirli bir askeri öldürmüşlerdi. Arkadaşlar tepeyi sürekli ateş altında tutuyorlardı. Öyle ki sonbaharda düşman tepeyi bırakıp gittiğinde, tepeyi kontrol etmeye giden arkadaşlar, askerlerin kendi mevzilerinde tuvaletlerini etmiş olduklarını görmüşlerdi. Asker mevzide başını dahi kaldıramaz hale gelmişti.

Bu tepeye sık sık taciz ya da suikast eylemleri yapılırdı. Bir defasında bende tepeyi gece taciz etmek için bir grup arkadaşla beraber gittim. Gitmeden önce de bazı daha önce tepeye gitmiş olan arkadaşlar beni uyardılar. Uyarı şöyleydi: Taciz yapılan yere düşmanın havan topunu önceden ayarlamış

olduğunu, taciz ateşi başladıktan en fazla bir kaç dakika sonra taciz yerine isabetli atışlar yapıldığını söylediler. Bununla beraber taciz ateşinin yapıldığı yerde korunaklı bir kaya altının olduğunu, daha havan topu atılmadan tacizi bitirip o kaya altına girmek gerektiğini söylediler. Bu bilgileri de aldıktan sonra taciz eylemi için yola çıktık. Daha hava kararmadan yola düştük. Çünkü önceden keşif edilmiş bir yol var. Biz o yoldan çok rahat bir şekilde tepeye ulaştık. Önce atış ve korunma yerini keşfettik. Daha sonra ilk önce ve en sonra atış yapacak arkadaşları seçtik. Ben ikinci sırada atış yapacağım. İlk atış yapıldı ve arkadaş daha havanlar atılmadan korunaklı olan kaya altına geldi. Bundan sonra da havan atışları başladı. Ama bizim yerimiz sağlamdı. Bir süre geçtikten sonra, düşman gittiğimizi sanmış olacak ki havan atışları durdu. Bunun üzerine bende BKC silahını alıp atış yapılacak olan bir taşın önüne geldim. Mermi şeridi kaç adetti bilemiyorum ama ben atış yapmaya başlar başlamaz mermiler çabuk bitsin diye elimi tetikten hiç kaldırmadım. Ama daha benim şeritteki mermiler bitmeden havanlar gelmeye başladı. İlk havan çok yakınıma ve önüme düştü. Ben havanın çıkardığı dumanın içinde kaldım. Bu arada birkaç salisede kafamda bir değerlendirme yaptım. Yerimi mi bırakayım yoksa şeritte olan mermileri mi bitireyim. Kararım mermileri bitirmek ama bu arada havan isabet edebilir, beni öldürebilir ve ya yaralayabilir. Varsın olsun mermileri bitirmeden atışı bitirmeyeceğim. Tam bunları böyle düşünürken şeritteki mermiler bitti ve bende hızla korunaklı olan kaya dibine doğru koştum. Havanlar aralıksız bir şekilde çok yakınımıza düşüyordu. Arkadaşların yanına geldiğimde biraz

tedirgindiler. Çünkü daha ben atış yapıyor iken çok yakınıma havanlar düşmeye başlamıştı.

Burada iki saat, havan atışları duruncaya kadar, bekledik. Yapılan taciz atışından sonra geri çekileceğimizi tahmin eden düşman kendince tahmin ettiği geri çekilme yollarını bombalıyordu. Bizde düşmanın bizim geri çekileceğimizi hesaplayarak geri çekilme yollarını bombalayacağını bildiğimiz için yerimizde durduk. Buna karşıtların birbirinin düşüncesini okuma da diyebiliriz. Daha sonra ortalık yatışınca yerimizden çıkıp noktaya geldik.

Bir süre sonra bir kez daha bu tepeye taciz ateşi açmak için gittik. Gurubumuz karma idi. Gidiş, geliş ve ateş açılacak olan yere artık aşinalığım var. Atış yapılacak yere geldiğimizde kimin nasıl ateş açacağına ilişkin tartıştık ve bir karara vardık. Buna göre ilk önce ben ateş açacağım. BKC'yi hazırlayıp şeridini düzelttim ve nişan alarak ateş ettim. Şerit bitti ve kaya dibine yaklaşmıştım ki havan atıldı. Ama bu atış etkisiz bir atıştı. İkinci bir taciz atışını ise bir kadın arkadaşın yapması kararlaştırılmıştı. Ancak o kadın arkadaş genelde yaşamda tutarsız olan bir arkadaştı. PKK kültürel ve yaşamsal gerçekliğinden uzaktı. Atış yapma sırası kendisine geldiğinde, atış yapmayacağını söyledi. Nedenini sorunca da sessiz kaldı. Genelde böylesi durumlarda tersi olur ve de bizim oraya gelişimiz zaten eylem amaçlıdır. Turistik gezi için gitmemişiz. Onun atış yapmayacağı anlaşılınca grupta bulunan erkek arkadaşlara döndüm ve kimin atış yapabileceğini sordum. Erkek arkadaşlar da atış yapmaya hazır değildiler. Ben ise bu durum karşısında hayrete düştüm. Gerillada böyle durumlar az olur ve böyle kişilikler az bulunur. BKC'yi kapıp kızgınlıkla

atış yerine gittim. Kontrollü ve daha dikkatle nişan alıp ateş etmeye başladım. Havanlar ise aralıksız ve üst üste atılıyor. Ben ise duruma hiç aldırış etmedim. Keyfimce ateş edip arkadaşların yanına döndüm. Yine havanlar duruncaya kadar bekledik ve daha sonra ise noktaya geldik.

Genelde Heftenîn'de ve benim bulunduğum bölükte savaşçı ruhu hareketli taburdaki gibi değildi. Bölük yaşamı askeri ve örgütsel açılardan birçok zaafı bağrında taşıyordu. Bu da kendisini kadın erkek ilişkilerinde açığa vuruyor. Çok değerli devrimci kadın ve erkek gerillalar varken buna ters bireysel yaşam düşkünleri de vardı. Halleri de savaş karşısında yukarıda anlattığım gibiydi işte.

Büyük Karar Ve Büyük Eylem

Heftenîn bölge yönetiminin aldığı karar gereği büyük ve kapsamlı bir eylem yapılacak. Eylem Spîndarok tepesine düzenlenecek. Spîndarok, Sinaht alanında bulunan, Kêlaspî`ye yakın bir tepe. Hazırlıklar yapıldı ve hedefin tümden imha edilmesi hedeflendi. Bu eylem üç koldan yapılacak. Tepenin üç ayrı yerine eş zamanlı eylem düzenleyeceğiz. Keşifler yapılmış ve tepenin güvenliği için Alman telinin de çekildiği görülmüştü. Bu telin özelliği de şudur ki tel yuvarlak ve jilet gibi kesicidir. Bu tür bir teli aşmak elbette ki biraz zor. Bunun için de çareler aranmaya başlandı. Bu temelde fikir yürütülüyor ve bulunan çözüm ise ya tel kesici makas kullanılacak ya da koyun yününden yapılan keçe dediğimiz tellerdeki kesici jiletleri engelleyeceği düşünülen şey kullanılacak. Üç tel kesici makas ve üç keçe hazırlandı.

Eylemde daha önce savaşı tecrübe etmemiş arkadaşlar da var. Saldırı grubuna da daha önce hiç saldırıya girmemiş birkaç arkadaşı da katmışlar. Bu arkadaşlar fedakârlar ama askeri aktivite için ise uygun değiller. Ancak yönetimimiz "Yapımızı tanımak ve denemek istiyoruz." deyip bu arkadaşları saldırı gruplarında görevlendirmişler. Uygulama biraz garip geldi bana. Çünkü her gerilla olan ve eline silah alan; eylemci ve savaşçı olmuyor. Bazı kişilikler istisna da olsa karakterleri gereği savaşa uygun değiller. Yaklaşım düz ve kaba olduğu için; herkes savaşabilmelidir deniyor. Savaş ortamını dahi iyice sindiremeyen arkadaşlar saldırı gruplarına verildi. Bu da savaşta kaldığım yıllarda gördüğüm bir ilkti, aynı zamanda bir sondu da.

Eylem üç ayrı koldan oluşuyor dedim. Ben de saldırı grubunda yer alıyorum. Benim içinde bulunduğum saldırı grubu en önemli olanı. Çünkü bizim grup tepenin en zirve noktasına saldıracak ve biz tepeyi en yüksek noktadan ele geçirdiğimizde diğer gruplar da saldırıya geçecekler. Eğer biz tepeyi ele geçiremezsek diğer grupların da hedeflerini düşürüp ele geçirmeleri zordur.

Yapılan hazırlıklardan sonra geceden Gümrük tepesini geçip Sinaht vadisine indik. Burada gündüz bir noktada kaldık. Buraya geliş nedenimiz hedefe yaklaşmak içindi. Bizim grupta hem saldırı konusunda ün yapmış olan hem de yeni olan arkadaşlar var. Manga komutanımız ve yardımcısı birçok defa saldırılara katılmış ve başarılı olmuş arkadaşlardı. Grup olarak kendimize öz güvenimiz de tamdı. Grupta aklı havada işin ciddiyetinde olmayan bir kadın arkadaşta var. Ben her zaman

savaşın ağırlığına göre davranmayan insandan çekinirim. Eylemde 60 mmlik havan da kullanılacak.

Akşamüzeri henüz daha hava kararmadan düşmanın bizi görmeyeceği bir tarzda kol halinde yürüyüşe geçtik. Saldırı, takviye ve savunma grupları var. Her grup kendi içinde düzenini sağlamış. Daha önce böyle eylem görmemiş olan arkadaşlar, daha rahatlar ve işin ciddiyetinin farkında değiller. Biz, karanlık çöktüğünde, grupların birbirinden ayrılacağı yer geldik. Bundan sonra kol halinde herkes kendi yerine gidecek. Gece ay ışığı var. Bu nedenle yürümek daha kolay ancak düşman tarafından da daha rahat görülebiliriz. Saldıracağımız tepeye iyice yaklaştığımızda, sızma yapacağımız güzergâhı seçmeye çalışıyoruz. Manga komutan yardımcısı ile ben grubun en önünde yürüyeceğiz. Grup olarak düzenimiz böyleydi. Aniden saldıracağımız tepeden havanlar atılmaya başlandı. Bu atışlar direk bize değil ama bizim diğer gruplara yapıldığı kesindi. Eylem deşifre olmuştu. Eylemin deşifre olması başarısı üzerinde çok etki eder. Bizler, sağ yan tarafımızda bulunan Bezenîkê tepesinden görülmüştük. Çünkü o tepede termal kameralar varmış. Mesafe ise çok yakındı. Ay ışığı bizim işimizi zorlaştırırken düşmanın işini kolaylaştırıyordu.

Eylem deşifre olunca koordineden bize hızla tepeye saldırmamız emredildi. Ancak bizim grup, özellikle manga komutanı ve yardımcısı, ikircikli bir duruma düştüler. Manga komutanı yardımcısına sürekli gidin saldırın derken, yardımcı ise saldırının uygun olmadığını söyleyerek gitmeyeceğini belirtiyordu. Ben gitmeye hazırım ama birilerinin benimle gelmesi lazım. Oysa grupta manga komutanı da dâhil böyle

biri yok. Eylem koordineside diğer grupların tepeye saldırdığını bizim ise henüz daha neden saldırmamış olduğumuzu soruyor. Gerçek ise böyle değil, sol tarafımıza düşen saldırı grubuna da eylem koordinesi aynı şeyi söylüyormuş. Tepeye bizim grubun saldırmış olduğunu kendilerinin de hemen saldırmaları gerekir deniyor. Gerçekte ise böyle bir şey yok. Bunun üzerine sol tarafımızdaki saldırı grubu makas ve keçeyi, Alman tellerini geçmek için, kullanmadan, hemen tellerin üzerinden atlayarak, daha sonra bunu nasıl yapabildiklerine kendileri de inanamıyordu, saldırıya geçiyorlar. Sağ tarafımızdaki diğer grup ise hiç bir şey yapamadı. Koordine tarafından sıkıştırılan manga-grup komutanımız, çaresiz bir haldeydi. Kendisinin saldırıya geçmesi gerekirdi ama o da bunu yapmıyordu. Grubumuzda bulunan kadın arkadaş ise tahrikçi davranıyordu. Manga komutanı "Ben saldırıya gideceğim." dediğinde engelliyordu. Ama zaten manga komutanının da gerçekte böyle bir niyeti yoktu. Kadın arkadaş biz erkek arkadaşlara dönüp "Ne biçim erkeksiniz, neden saldırıya gitmiyorsunuz." diyecek kadar kendini bilmez bir şekilde konuşuyordu. Bu arkadaş da ilk defa bir saldırı grubunda yer alıyordu. Oldukça tecrübesizde ama ağzı iyi laf yapıyordu. Eylem koordinesi bizim grubun bir şey yapmayacağını anlayınca, takviye grubunu harekete geçirdi. Takviye grubu da olduğu gibi bizim yanımıza geldi. Bizim bulunduğumuz yer ile tepe arasındaki ağaçlar kesilmişti. Düşman bunu bizi daha rahat görebilsin diye yapmıştı. Takviye grubunun komutanı bizim yanımıza gelince ne yapmamız gerektiğini kısaca tartıştık. Daha sonra takviye grup komutanı ile ben ağaçların kesilmiş olduğu yerden bazen eğilerek bazen sürünerek mevzilere doğru gittik. Arkamızdan

da birkaç arkadaş gelecek. Ağaçların kesilmiş olduğu yaklaşık elli metrelik yeri geçtik. Bu arada bize doğru tek tük silah atışları yapılıyordu. Sanırım bizden şüphelendiler ama tam emin değiller. Ağaçlık yer bitince önümüzde büyük kayalar belirdi. Bu kayalardan sonra da tel örgü var ve bu tel örgüden sonra asker mevzileri bulunuyor. Bizim esas olarak ulaşmamız gereken yerde işte bu mevzilerdi.

Önümüze çıkan kayalara tırmanarak çıktık. Biraz sağlı sollu hareket edip tellerin önüne geldik. Takviye grubundan arkadaşlar da hemen arkamızdalar. Onlarda buraya kadar gelebilmişlerdi. Tel örgülerin önüne geldik, nasıl geçebileceğimize bakıyoruz, ama biraz imkânsız gibi görünüyor. Çünkü sadece tel örgüler değil arazi, yani kayalıklar da bize engel oluşturuyor. Bu esnada yaklaşık iki metre üst tarafımızda düşmanın mevziden attığı bir el bombası patladı. Neyse ki bu patlama esnasında bize bir şey olmadı. Burada bir süre daha bekleyip geri çekilmeye başladık. Çünkü takviye grubunun komutanı da saldırıyı gerçekleştiremeyeceğimize kanaat getirdi. Zaten daha fazla ısrar etseydik daha düşmana bir fiske bile vuramadan bizler şehit düşerdik. Son durum hakkında eylem koordinesi bilgilendirildi ve biz de artık geri çekilmeye başladık. Kayalıktan inip kesilmiş olan ağaçların arasından geçerken düşman tepeden rastgele bizi taradı. Biz ise tek sıra halinde gerisin geri gidiyoruz. Ormanlık ve kayalık yere diğer arkadaşların yanına geldiğimizde ise birbirimizi kontrol ettik ve birbirimizin durumunu sorduk. Kimseye bir şey olmamıştı, tepeden yapılan taramadan da böylece yaralı veya şehit vermeden kurtulduk.

Sol tarafımızdaki saldırı grubu ani ve yüksek bir saldırı ruhuyla düşmanın mevzilerine saldırmıştı. Ama genel eylem planına göre bizim grup tepeye girmeden bu grubun hareket etmemesi gerekiyordu. Diğer grup tahrik edilmesi sonucu saldırıya geçti. Bu tarzın sonucu sol tarafımızdaki saldırı grubundaki bütün arkadaşlar yaralandılar. Bunlardan Yusuf arkadaş, İstanbul'dan katılmış olan bir arkadaştı, şehit düştü. Bu arkadaşa ilişkin bilgi yoktu. Kimse nasıl şehit düştüğünü de bilmiyordu.

Sağımızdaki grup araziye de hâkim olmayınca hepten tepeye saldırmaktan vazgeçmişlerdi. Saldırı tecrübesi olmayan, yaşı geçmiş, savaşa uygun olmayan arkadaşlarında bu eylemde saldırı gruplarına alınmış olduklarını yazmıştım. Gruplar bu arkadaşları bir yerden sonra savunma gruplarına teslim edip yanlarında götürmemişlerdi. Çünkü bu arkadaşlar emekçi ve oldukça iyi arkadaşlardı ama savaş için yaratılmamışlardı doğaları buna hiç uygun değildi.

Savunma gruplarından birinin deşifre olması sonucu, atılan havanlarla bir arkadaş şehit düşmüştü. Bu arkadaş Rojava'lıydı, annesi Rojava'dan Heftenîn'e gelmişti. Heftenîn'deki bölge karargâhındaydı. Arkadaşlar eylemi yapalım daha sonra anne ile oğlu buluştururuz demişler. Ama arkadaş şehit düştü…

Eylem grupları geri çekilmeye başladılar. Bizim grup yaklaşık beş dakika eylem yerinden uzaklaşmıştı ki bir arkadaş kayadan düştü ve kolunu kırdı. Solumuzdaki savunma grubunun komutanı da havan atışları sonucu karnından yaralanmıştı. Geri çekilip esas geri çekilme patikasına geldikçe yolda arkadaşlarla karşılaşıyoruz. Bu karşılaşmalarda da

gruplar birbirleri hakkında bilgi alıyorlar. Sinaht vadisini geçip Gümrük tepesine geldik ve daha sonra onu da aşıp noktaya ulaştık. Ama moraller iyi değildi. Çünkü eylem oldukça başarısızdı. Başarısız bir eylemde şehit ve yaralı da olunca daha bir koyar insana.

Eylemden sonra noktamızı değiştirip Kanîya Êrêye geldik. Bu nokta çok güzel bir nokta, bu nedenle de sürekli kullanılıyor. Mevsimde artık sonbahar, Kanîya Êrê noktasının çevresi ve genelde noktanın bulunduğu yamaç, çeşitli meyve ağaçlarıyla dolu. Burası bu mevsimde daha da güzel olur. Yazın sıcağında Gelîyê Pusaxa'da bulunan su ise yüzmek ve serinlemek için mükemmeldir. Bu vadi çok verimli ve coğrafik olarak çok hoş bir yer. Havası, suyu, toprağı ve çeşitli meyveleri ile insan ve hayvan yaşamı için çok imkan sunuyor. Yerleşik yaşam böylesi yerlerde gelişmiştir. Binlerce yıl devam etmiştir. Çeşitli coğrafyalarda sanayileşme ve modern dedikleri yaşam gelişip, kanser, obezite ve birçok hastalığa yol açarken; burada sağlıklı ve ekolojik yaşam halen daha devam ediyor. İnsanı mutlu kılan, içini hoş tutan, yaşam aşkı aşılayan bir çekicilik ve hakikat bu vadinin suyunda havasında ve toprağında var. Hava, su, toprağın ve ateşin benim düşünceme, yaşam tecrübeme göre, insanın düşüncesi ve duygu yapısı üzerinde etkisi vardır. Gelîyêpusaxa'da yaşamı fiilen gözlemler ve irdeler insan. Görece gelişmiş bir şehirde insan yaşamı birebir ve fiilen gözlemleyemez. Bir fidan, ağaçtaki bir filiz, toprakta yeşeren bir ot ve çeşitli hayvanları gözlemleme imkânı vardır burada. Bir metropolde ise bunların hiç birini göremezsiniz ve gözlemleyemezsiniz. Şehir yaşamı dedikleri doğanın uzağına düşmüş bir yaşamdır aslında.

İnsan ve hayvan doğayla doğal ilişkilendiğinde, yardımlaşma ve paylaşma duygusu olmazsa olmaz kabilindedir. Buna ekolojik duygu da demek mümkün kanatimce. Metropol yaşamında ise birbirine yalan söyleme, ikiyüzlülük, çalma, paylaşım ve dayanışmadan uzak bir yaşam ve kültür vardır. Bu sözü edilen olgular insanı insan yapmaz ama insanı modern şehir kılıklı ucube bir varlık yapar. Ekolojik ve kırsal yaşam bu kadar özgür ve iradi, aynı zamanda da verimli ve üretken kılarken, şehir yaşamı pis kokulu ve kanserolojiktir. Milyonlarca insanın büyük bir mekanda topluca yaşamasının kendisi başlı başına bir sorundur. Bu insan topluluklarının yedikleri ve bir çok faaliyetleri bile sorun olup ekolojik açıdan da felaketlere yol açmaktadır.

Her eylemde olduğu gibi, Sinaht eyleminden sonra da eylemi değerlendirme toplantısı yapılacak. Bunun için Gelîyêpusaxa suyunun kenarı seçilmişti. Bizim noktadan direk suyun kenarına gidince de toplantı yerine ulaşmış oluyoruz. Eylem koordinesi ve Heftenîn bölgesinin komutanı olan arkadaş, yaşanan başarısızlık nedeniyle hasta düşmüştü. Bu arkadaşın böyle bir özelliği de var. Bu nedenle de toplantıyı Hozan arkadaş yönetiyordu. Eylem kapsamlı ve bütün bölge güçleri katılmış olduğu için, toplantı da o düzeyde ele alındı. Eyleme katılım sağlayan bütün bölükler aynı zamanda toplantıya da katıldılar. Toplantımız akşam karanlık çöktükten sonra başladı. Hava karanlık olduğu için toplantıyı idare eden arkadaşların önüne ateş yakılmıştı. Ateş toplantıya katılmış olan arkadaşlar ile toplantı divanının arasında kalıyordu. Ben ise toplantı düzeninde oturmuş olan arkadaşların en gerisine

oturdum. Benden itibaren yüksek bir kaya başlıyordu. Bende bu kayaya yaslanacak şekilde oturmuştum.

Toplantıyı açan arkadaş ilk önce geniş bir çerçeve koydu. Bundan sonra arkadaşlar tek tek kalkıp konuşuyor ve eylemi değerlendiriyordu. Toplantının temel gündemi saldırıda başarısız olan bizim gruptu. Konuşmak için ayağa kalkan her arkadaş kendi niyet ve duygularına göre konuşuyordu. Kimi arkadaş yaşanan şahadetler nedeniyle bizim gruba tepkiliydi, kimi arkadaş yaralanmalar nedeniyle bize tepki duyuyor ve buna göre konuşuyor eylemi değerlendiriyordu. Kimi arkadaş eylemin genel savaşla bağlantısını kuruyor, başarılı olmamız gerektiğini belirtiyordu. Bu arada bol bol üslupsuz ve hakaret dolu sözler sarf ediliyor. Özellikle bizim gruba ilişkin.

O toplantıda büyük bir kırılmayı yaşadım. Duygularım altüst oldu. Geride ve karanlık bir köşede olduğum için başımı yumrukluyor ve bir daha böyle bir duruma düşmeyeceğime dair kendi kendime yeminler ediyorum. Eylemden hemen sonra müthiş bir psikolojik baskıya uğradım. Adeta arkadaşların yüzüne bakamaz hale gelmiştim. Bütün sosyal ilişkilerim bu durumdan etkilendi. Toplantı ise bu konuda zirve yaptı ve hakaretin bini bir paraydı. Toplantı bitinceye kadar ara ara başıma yumruklarla vurmaya devam ettim. Toplantının sonunda ise karar alındı ve manga komutanı ile yardımcısı görevden düştü. Biz savaşçılar ise öz eleştiri raporu yazmakla cezalandırıldık. Toplantı bitti ve biz noktamıza döndük.

Beni tanıyan arkadaşlar, kendi aralarında, saldırıya gidip gitmediğim konusunda tartışmalar yapıyordu. Bu arkadaşlar genelde bana hak veriyor korkak olduğuna inanmıyoruz

diyorlardı. Ben ise bir daha böyle bir durumla karşılaşmayacağıma dair hep kendimle tartışıyor ve kendimi motive ediyordum. Sonraki savaş yıllarında bir daha böyle bir durumu ne yaşadım ne de yaşattım. Gerek savaşçı gerekse komutan olarak önüme düşen hedeflere gitmemezlik etmedim. Gerçi bu eylemde de gidilebilecek son noktaya kadar gruptan sadece ben gitmiştim ama bunun bir kıymeti yoktu. Çünkü biz grup olarak başarısız olmuştuk.

Sonraki günlerde eylemi soruşturan bir komisyon kuruldu. Bizim bölükten de kadın arkadaşların takım komutanı, Hebûn arkadaş, bu komisyonda yer alıyordu. Benimle raporun çerçevesi hakkında konuştu. Bundan sonra da benden istenmiş olan öz eleştiri raporunu yazıp komisyona teslim ettim. Bir süre sonra komisyon toplanıp raporları değerlendirmişti. Sonucunu da Hebûn arkadaş bana aktardı. Komisyonun raporumdan çok etkilenmiş olduğunu söyledi. Raporumda iyi bir öz eleştiri vermişim. Raporda, bir daha böylesi bir duruma düşmeyeceğimi ve kaybettiğim onurumu yine savaş yoluyla kazanacağım, gibisinden şeyler yazmıştım. Raporun içeriğini tam olarak hatırlamam zaten mümkün değil.

Yine eylem yapılacak, bu seferki kapsamlı bir taciz eylemidir. Bu eylem için de Perex köyünün çok yakınında üsleniyoruz. Burası aynı zamanda Gelîyêpusaxa'nın sonu oluyor. Kaldığımız nokta vadinin bitişi köy arazisi ve bahçelerinin de başlangıç noktasıydı. Bu köye kadar yol asfaltlanmıştı. Bizim erzak ve cephanemiz ise bu yıllarda genlikle bu köye getiriliyordu. Burada bir sorun var o da şudur: Asfalt yol ve köyün arazisinin büyük bir kısmı Kirîyareş, sınırda stratejik bir önemi olan, taburunun

karşısına düşüyor. Taburda durumu bildiğinden yolu ve köyü sıkı bir gözetimde tutuyor. Burası sıklıkla havan ve obüs atışlarının da yapıldığı bir yer. Buna karşı bulunan çözüm gizliliktir. Gizlilik gerillanın en etkili silahıdır. Gizlilik için ise fiziki engeller hayatidir. Coğrafyanın fiziki yapısı gizli davranabilmeye el veriyor. Küçük derecikleri dolaşarak, ağaçları siper edinerek hareket edebiliyoruz. Çünkü düşman obüs ve havanları yağmur gibi yağdırıyor bazen.

Noktada eylem öncesi bir hengâme içerisindeyken bir anda çok yakınımızda ve dereye isabet edecek şekilde bir havan düştü. Bunun üzerine, dar bir derede olduğumuz için, çok yüksek bir ses vadiye yayıldı. Çünkü basınçlı ses dar arazilerde daha yüksek ve etkilidir. Havan topları ise yumuşak toprağa isabet ederse fazla etkili değiller ama eğer kayaya çarpıp patlarsa etkisi ikiye katlandığı gibi taşlar da birer havan parçasıymış gibi çevreye yayıyor. Patlamadan sonra her arkadaş korunaklı yerlere doğru harekete geçti. Ancak bu noktada öyle önceden hazırlanmış korunaklı yerler de yok. Bu durumda izlenecek en iyi yol noktadan çevreye doğru dağılıp, doğal korunaklı yerlerden yararlanmaktır. Eğer varsa kaya altı bu iş için iyidir. Eğer böyle bir yer yoksa bir taşın dibi de iyi gelebilir. Atılan havanların şarapnel parçalarından korunmak için.

İlk atılan havandan sonra gelebilecek diğer havanları bekliyoruz. Bu arada acaba nokta mı deşifre oldu diye yorumlarda yapıyoruz. Bulunduğumuz yere yakın yerlere sürekli havan atışları yapıldığı için, bu atış yine öyle bir atış mı yoksa noktamız hedef olarak seçilerek yapılmış bir atış mı, kestirmek zor. Bunu anlamak için biraz beklemek gerek.

Bekledik başka da havan atılmadı. Demek ki hedef gözetilerek atılmış bir havan değilmiş. Rastgele her zamanki atışlardan bir atışmış. Durum anlaşılınca normal yaşama devam ediyoruz.

Cephane ve erzak hazırlıkları yapılmaktadır. Bunu bu işle görevli olan arkadaşlar yapıyorlar. Son gün yani biz harekete geçmeden önce eylem gruplarının adları okunuyor. Her zaman olduğu gibi bu seferde eylem gruplarına alınmamış olan arkadaşlar itirazlarını yönetime bildiriyorlar. Bazı arkadaşlar işi biraz ileriye götürüp, hoş olmayan tartışmaların yaşanmasına neden oluyorlar.

Taciz eylemi yapacağımız hedef, Dehê ağır silah taburu ki bu da Cudî dağının eteklerine kurulmuş bir tabur ve kuzey ile güney sınırın çok yakınındadır. Biz tabura Güney'den yaklaşıp taciz edeceğiz. Taburla aramızda Hezil suyu var. Noktadan yola çıktık. Önce, uzunluğuyla ünlü, Kêrê silsilesini geçeceğiz. Daha sonra gündüz konaklayıp akşam olduğunda eylem yerine gideceğiz. İlk gece biz Kêrê sırtlarını geçtikten bir süre sonra bizim yol güzergahımıza havan atışları yapıldı, ama etkisizdi. O gece, gündüz konaklayacağımız noktaya geldik ve dinlenmeye başladık. Ben bu eylemde BKC kullanacağım, bu nedenle yüküm ağır. Gündüz kaldığımız yer yarı yarıya mağara gibi bir yer. Gündüz hareketsiz olduğumuz için biraz sıkıldık, daha çok sohbet ederek zaman geçiriyoruz. Bu arada yemeğimiz ise salça. Yağda kızartıp ekmeğimizi batıracağız ve yiyeceğiz. Bu yemeği biraz daha yenebilir bir duruma getirmek için bir kadın arkadaş üzüm yaprağı getirip ekledi ve yağda kızarttı. Daha sonra yemeği yedik ama üzüm yaprakları kart olduğu için yemek biraz bizi rahatsız etti.

Akşam olduğunda, daha tam olarak karanlık çökmeden, biz gruplar biçiminde yola çıktık. İki ana gruba ayrıldık ve hedefe doğru gidiyoruz. Daha sonra gruplar yerlerini aldılar. Bende gittiğim tepe çıplak olduğun için, tepenin tam üstüne değil de yan tarafına bir arkadaşla beraber konumlandım. BKC'nin mermi şeritlerini hazırlayıp beklemeye başladım. Hezil nehrinin bir tarafında tank taburu diğer tarafında ise biz varız. Verilen işaretle berber tabura doğru ateş açtım. Bu andan itibaren her grup kendi cephesinden tabura ateş açmaya başladı. Kısa bir süre sonra da düşman tanklarla ve havanlarla gruplara müdahale etmeye başladı. Düşman benim bulunduğum yere tank atışları yapıyordu. Çünkü bizim atış yaptığımız yer bunun için uygundu. Yapılan tank atışları bizim bulunduğunuz yerin birkaç metre yakınına düşüyordu. Roket önümüzde patladığında yukardan toprak yağıyormuş gibi bizim üzerimize toprak geliyordu. Çünkü bulunduğumuz tepe taşlık değil toprak bir tepeydi. Bu da bizim için bir avantajdı. Böyle karşılıklı atışlar yapıyorken benim silahım tutukluk yaptı. Şerit ve mermi değiştirmeme rağmen bir türlü silahı çalışabilir hale getiremedim. Bunun benim için birkaç açıdan zararı vardı. Birincisi, doyasıya atış yapıp rahatlayamadım. İkincisi, acaba bilinçli mi atış yapmadım diye kuşku doğacaktı. Üçüncüsü, bazıları korktuğumu bu nedenle atış yapmadığımı iddia edebilecekti. Dördüncüsüyse mermileri atarsam dönüşte yüküm hafif olurdu şayet atamazsam mermileri, sırtımda gene noktaya kadar götüreceğim.

Bu eylemde atış yapıp mermileri tüketemedim ve dönüş yolunda da yüküm ağırdı. Ayrıca şüphe oluşturan arkadaşlar vardı ama şeritte sıkışmış ve silaha sürülmesine rağmen bükülüp patlamamış olan mermiler vardı ki bunlar benim için

kanıttı. Bu kanıtları arkadaşlara gösterince sorun yaşanmadı. Geri dönüşte iki günde gittiğimiz yolu bir gecede geldik. Çünkü arazi mahkûm ve eylemden sonra kalmaya müsait değildi. Derken bu eylem de böylece başlayıp bitmiş oldu.

Perex tepesinin yamacında, Mêrgeşîş yoluna yakın bir noktadayız. Havalarda yavaş yavaş serinliyor. Bu nedenle de sabahları uyanınca, ısınmak için ateş yakmak gerekiyor. Bir sabah uyandığımızda gümrük tepesinin sırtlarında düşmanı gördük. Burnumuzun dibine gelmişlerdi ama bu beklenmeyen bir durum değildi.

Düşmanın gümrük tepesine, tepe dediğim aslında uzun bir sırttır, gelebileceği ihtimal dâhilinde olduğu için hazırlıklar yapmıştık. Bu hazırlıklardan biri kanal tarzında mevzi kazmak ve bu mevzilerde pusuya yatmaktı. Bazen tepeciler gece pusuya yatar bazen de eğer operasyon ihtimali varsa hepimiz o uzun olan sırtta pusuya yatardık. Diğer bir hazırlığımız ki en önemli hazırlıktı, tepeye mayın döşemekti. Yapılan planlama gereği tepenin üç ayrı noktasına mayın döşenmesi gerekiyordu. Buna göre mayınlar düşenmiş ve kablo da tepeye yakın bir yere kadar çekilmişti ki düşman tepeye geldiğinde patlatabilelim. O zaman ki durum böyleydi. Mayın döşeme tarzı şimdiki gibi gelişmemişti ve tek tük arkadaş mayın döşemesini bilirdi. Hazırlıklar tam ve eksiksiz yapılmıştı. Üç ayrı noktaya ölüm tuzakları kurulmuştu. Bunlara askeri literatürde ölüm noktası da denir. Düşman gelir ve o gelmiş olduğu yerden sağ dönemez.

Düşman tepeye gelmiş olduğundan ilk önce gerekli keşifler yapıldı. Daha sonra da karargâha haber verildi. Öğlenden sonra ise harekete geçildi. Harekete geçen grupta ben de

varım ve BKC silahını taşıyorum. Yapılan plana göre düşmana hem gündüz hem de gece eylem düzenleyeceğiz. Gündüz yakın mesafeden düşmana vurup mayınlardan birini patlatacağız, gece ise saldırı olacak. Düşman, Bezenîkê tepesinden hareketle gelmiş ve bu tepeyi tutmuştu ki bu tepede Güney Kürdistan sınırları içindedir. Bezenîkê'den hareketle düşman gelmiş ve tepeyi tutmuş. Bizim eylem yapacağımız yer ise tepenin en son ve en yüksek yeri oluyor.

Uzun ve dik bir yamacı çıkarak düşman güçlerine yaklaştık. Mesafemiz yaklaşık olarak 25 metreydi. Arazi buna müsait olduğu için düşmanın bu kadar yakınına gidebildik. Grubumuz üçe ayrıldı, ben ve BKC silahı bir gruptuk ki BKC gerillanın ağır silahıdır, diğer bir grup ise bana yakın bir yerden kalaşnikof ile düşmana vuracak. Üçüncü grup ise tepede döşeli olan mayından belli bir uzaklığa kadar çekilmiş olan kabloya ulaşıp mayını patlatmaya çalışacak. İlk önce ben BKC ile eylemi başlatacağım. Bu arada tepenin en zirvesinde taştan yapılmış mevziiyi gözetliyorum. Rütbeli olduğu anlaşılan biri elinde dürbünle sürekli Güney arazisini kontrol ediyor. Kendince terörist görecek. Manzara bana tuhaf geldi. Adam, bizi görmek için, aralıksız dürbünle keşif yapıyor. Biz ise onun burnunun dibindeyiz ama bizden haberi yok. Sürekli en uzak noktaları keşif ediyor. Yakın çevresine hiç bakmıyor. Ben ise tepeci olduğumda önce yakın noktaları keşif ederim, daha sonra uzak olanları.

BKC ile nişan almış bekliyorum, mevzideki rütbeli ise elinde dürbünle Perex tepesini keşif ediyor. Ateş açmam için işaret verildi ve ben de BKC'yi çalıştırdım. Benim ateş etmemle beraber diğer arkadaşlar da ateş ettiler. Mevzide

keşif yapmakta olan adama ne oldu bilemem ama asker bize karşı ateş açmadı. Bu da onların böyle bir şeyi beklemediklerini, ateş açılınca da panikliklerini gösterir.

Daha sonra başka gruplarla buluştuk ve bir başka noktaya gittik. Gece olduğunda tekrar saldıracağız. Gittiğimiz yer Kirîyareş taburuna karşı olan Gümrük tepesinin boğazıydı. Gündüz eylemi için bilinçli olarak az arkadaş seçilmişti ama gece tümden bizimdir. Bu nedenle kalabalık bir grup daha boğaza gelecek ve gece eylem düzenlenecek. Bütün gruplar boğazda buluştu. Buna göre bir plan yapıldı ve gündüz vurduğumuz tepeye gece saldırı eylemi yapılacak.

Diğer taraftan iki ayrı grup daha bu gece eylem yapacak. Olabilirse gruplar mayınları patlatacak. Eğer olmazsa saldırı düzenlenecek. Gümrük tepesine gelen düşmana üç ana kol ile saldırıp sonuç almak istiyoruz.

Bize takviye amaçlı gelen grupla tepenin boğazında buluştuğumuzda artık karanlık çökmüştü. Bizim kol komutanının el telsizinden kendisine sık sık çağrı yapılıyordu. Bu çağrılarda neden halen saldırıya geçmediğimiz soruluyordu. Kol komutanı arkadaş da sürekli hazırlık yaptıklarını daha sonra eyleme geçeceğimizi söylüyordu. Bölge komutanı sadece eylem yaptırmak istiyordu. Eylemin nasılı ve başarısıyla ilgili değildi. Eylem yapacak olan komutaya fırsat tanımıyordu ki komuta kendisini planlayıp eylem yapsın. Sanki o söylemezse eylem olmazmış gibi bir yaklaşımı vardı. Hadi hadi ile de eylem fazla ayrıntılar düşünülmeden gerçekleşiyordu. Bunun da sonucunun nasıl olduğunu eylemler gerçekleştiğinde göreceğiz.

Bizim grup ani bir hazırlıkla eyleme geçti. Biz gündüzden eylem yapmış olan arkadaşların çoğu eyleme gitmedik. Çünkü bizim üzerimizde cephane kalmamıştı. Diğer arkadaşlar gidip eylemi gerçekleştirdiler. Eylem esnasında arkadaşlar mayın kablosunun üzerine gidip patlatmak istiyorlar. Ama nedendir bilinmez mayın patlamıyor. Bunun üzerine arkadaşlar saldırı gerçekleştiriyorlar ama bunda da başarılı olamıyorlar. Eylemler başlayınca, Kirîyareş taburu tank ve havan atışlarına başladı. Arkadaşlar düşmanın bulunduğu tepeye saldırdıklarında Mahir arkadaş yaralanıyor. Eylemi başaramayacaklarını anlayan arkadaşlar, Mahir arkadaşı sırtlayıp geri çekilmeye başladılar. Bu esnada boğazda beklemekte olan bizden yardım istediler. Bunun üzerine ben ve bir başka arkadaş yardım etmek için arkadaşların yanına gidiyoruz. Yolda gördüğümüz manzara şöyle: Gitmekte olduğumuz patika tam Kirîyareş taburunun karşısına düşüyor. Bu nedenle de gittiğimiz bu yol üzerinde, atılan tank atışları sonucu, devrilmiş olan ağaçlar var. Bu tank atışlarından biri bize de isabet edebilir, bizi de ağaçlar gibi devirebilir, zaten bir yaralı getirmeye gidiyoruz.

Arkadaşlara ulaştığımızda Mahir arkadaş sırtlarındaydı. Tam olarak neresinden yaralandığı belli olmuyordu. Mahir konuşmakta zorlanıyordu. Kan kaybetmiş olduğu için sesi boğuk çıkıyordu. Daha sonra dikkatle baktım. Yara yeri baldırının üst kısmındaydı ve sarıp kanı durduracağımız bir yer değildi. Boğazda sağlıkçı bir arkadaş var. Ona yetiştirmeye çalışıyoruz. Tank ve havan atışları da devam ediyor. Bunlardan biri bize isabet edebilir ve bir yaralı arkadaşı şehit düşmekten kurtaralım derken topluca da şehit düşebiliriz. Mahir arkadaşı sırayla sırtlayıp taşıyoruz. Bu konuda diğer

arkadaş benden daha iyi ve Mahir arkadaşı daha çok o taşıdı. Ben ise Mahir arkadaşı ilk gördüğümde yüzümü yüzüne yaklaştırıp konuşmak istedim. Arkadaş beni tanıdı ve hemen konuşmak istedi. Ama konuşmaya başladığında sadece telaffuz ettiği ilk kelime anlaşılıyordu. Sonraki kelimeler anlaşılmıyor sesi boğuk çıkıyordu. İlk kelimesi Azad idi, devamla bana bir şey anlatmak istiyordu, bunu defalarca tekrar etti. Ben kulağımı ağzına yaklaştırıyor şehit düşmekte olan bir arkadaşın acaba son bir arzusu veya bir diyeceği mi var diye anlamaya çalışıyordum. Nafile, hep ilk kelimede Azad dediğinde onu anlıyordum ama sonrasını anlamak mümkün olmadı.

Mahir arkadaş ile ideolojik ve örgütsel sorunları zaman zaman tartışıyorduk. Fikren de birbirimize yakındık. Örgüt içindeki bazı kişiliklerden ve parti dışı anlayışlardan rahatsızdık. Bu nedenle son söylemek istediği şey benim için son derece önemliydi. Belki de ailesiyle ilgili bir şey söylemek istedi, bilemiyorum. Bildiğim şey onun ne demek istediğini anlamamış olmamdır. Bu durum halen beni üzüyor. Ayrıca bu eylemin başarılı olmayacağını biliyordu. Bunu bile bile eyleme gitti. Bir anlamda oportünist veya korkak damgası yememek için bu eyleme gitti. Bu durumda insan ölüm ile kalım arasında bir tercih yapmaz, öyle de olabilir böylede bu fazla önemli değildir. Gözükara ve hesapsız bir tarzda düşmana saldırırsın. Sonuç alınırsa ne ala alınmazsa da ya şehit ya da yaralısındır. Bu durumda kimse yanlış ve yersiz bir söz söyleyemez. Mahir arkadaşın durumu da aşağı yukarı böyleydi.

Mahir arkadaş Serhatlıydı. Mücadeleye Avrupa'dan katılmıştı. Oradan savaş sahasına gelmiş bir arkadaştı. Dürüst

ve devrimci duygularla doluydu. Bir devrimci ve PKK militanı gibi yaşar ortamdaki geriliklerle mücadele ederdi. Bilinç düzeyi gelişkin bir arkadaştı ve böyle kişiliklere gerilla saflarında çok ihtiyaç vardı. Böyle bir arkadaşın son isteği ne olabilirdi. Sırtımda taşırken şehit düştü ve bana son bir şey söylemek istiyordu. Yıllar geçmiş olmasına rağmen hep hayıflanırım acaba ne demek istedi diye.

Mahir arkadaşı boğaza getirdiğimizde sağlıktan anlayan arkadaş bizi bekliyordu. Kendisine hemen müdahale etmesini söyledik. Sağlıkçı kadın arkadaş ise Mahir arkadaşı kontrol etti. Kontrol ettikten sonra bize dönerek şöyle dedi: "Yeni şehit düşmüş."

Evet, şehit düşmüş, ne kadar kolay söyleniyor ve ne kadar doğal karşılıyoruz biz bu kelimeyi. Şehit düşmüş… Daha birkaç dakika önce boğuk bir sesle bana sesleniyor ve bir şeyler söylemek istiyordu. Ama şehit düşmüş. İçinde bulunulan koşullar gereği ve de o psikolojik ortamda ne üzülebiliyorsun ne de başka bir tepki verebiliyorsun. Tek kelime sanki her şeyi ifade ediyor ŞEHİT! Ama öyle değil, sonraki günler, aylar, yıllar hep onu düşünür ve sessizce kendi içinde anarsın. Şu anda olduğu gibi, keşke onu anlasaydım dersin. Keşke şehit düşmeseydi de uzun yıllar fikirdaşlık ve yoldaşlık yapsaydık.

Mahir arkadaşı o gece boğazda sakladık. Sonraki günlerde gelip almak ve toprağa vermek için. Daha sonra boğazdan aşağıya doğru inmeye başladık. Havan ve tank atışları devam ediyordu. Düşman taburundan havada patlayan havanlarda atılıyordu. Bu havanların özelliği parçalarının havadan yere doğru dağılmasıdır. Ama havanlar tepemizde defalarca patlamasına rağmen herhangi bir etkisini görmedik. Bu

şekilde noktaya geldik ve sabahın olmasını bekledik. Moralmen de iyi durumda değiliz.

Gece yapılan eylemlerden sonra bizim bölüğümüz Kanîya Êrê noktasında toplandı. Kanîya Êrê noktasına geldiğimizde genel durum hakkında daha fazla bilgi sahibi oldum.

Bizim grup tepeye saldırı düzenlerken diğer arkadaşlarda iki ayrı koldan eylem düzenliyorlar. Bu gruplardan birinde karnasçı olan bir arkadaş silahıyla kaza yapmıştı. Silahta mermi patlamıştı. Bunun sonucunda arkadaşın gözleri geçici olarak kör olmuştu. Gruplar ilk önce tepede önceden döşenmiş olan mayınların kablolarına ulaşıp patlatmak istemişler. Bu kablolar düşman tepedeyken üzerine gidip patlatılabilecek bir şekilde döşenmişti. Ama nafile bu mayınların hiç biri planlandığı gibi patlamamıştı. Bunun üzerine arkadaşlar elde bomba saldırıya geçiyorlar. Her iki grubun saldırıları başarısız oldu. Kanîya Êrê noktası tam bir kasaphaneye dönmüştü. Neden derseniz, noktada biri ağır ve şehit düşmekte olan bir arkadaşla beraber toplam 22 yaralı arkadaş vardı. Bu da demektir ki bir bölük gerilla bir gecede tasfiye oldu. Peki, halkın umudu olan bu gerillaları bu halde heder etmek kimin hakkı, diye sormak gerekmez mi? Gerekir ama bunu soracak örgütsel bir mekanizma yok. Savaştır olur deyip geçilecek.

Bölüğümüz bu eylem felaketinden sonra geldiği Kanîya Êrê noktasına, Zap'tan bir grup arkadaş geldi. Kuzey sahalarına geçecekler. Zap, bu dönemde, anakarargâhın bulunduğu yer. Kuzeye gerilla grupları hazırlayıp gönderiyor. Yanımıza gelen bu gruptan bazı arkadaşlar gördükleri manzara karşısında dehşete düştüler. "Hiç kimsenin bu arkadaşları bu hale

getirmeye hakkı yok" diyen arkadaşlar da vardı. Bu grupta Rojavalı bir doktor da manzara karşısında ikircikli bir duruma düştü. İçin için düşünüyordu. Savaş ve gerilla gerçeğinden oldukça uzaktı. Devrime hayalci yaklaşanlardandı. Daha henüz sınırı geçip Kuzey'i görmeden "Burası böyleyse Kuzey kim bilir nasıldır." deyip, içten içe Kuzey'e gitmeye pişman olduğunu his ettiriyordu. Güney'de durum buysa elbette ki Kuzey kat be kat bundan daha zordur. Burası bir geri cephe ve alanda sadece gerilla var. Kuzey'de ise gerilla düşmanla hep iç içe olmak durumundadır. Öyle eylemden sonra noktaya konup rahat rahat yaşayamaz. Kuzeye gidecek olan gruptan, bu sözünü ettiğim doktor ve bir başka kişi Kuzey'e gitme yerine saflardan kaçmayı seçtiler ve ihanete gittiler.

Mevsim sonbahar ve gerilla her mevsime göre belli bazı örgütlenmeler içine girer. Heftenîn'de de öyle oldu. Bu yıllarda düşman sınır hattını kışın sabit tutmazdı. Sonbaharda sınırı bırakır ve garnizonlara giderdi. Dolayısıyla da sınır geçişleri daha rahat olurdu. Bu durumdan yararlanır erzak ve cephane Kuzey'e geçirilirdi. Kuzey'deki hasta ve yaralı arkadaşlar bu dönemde Güney Kürdistan'a gelirlerdi. Kısaca sınırda geliş ve gidişler yoğun olurdu.

Günlerden bir gün bizim takımla konuşuldu ve yapılan düzenleme gereği Botan'ın Besta alanına erzak taşınacağını her bir seferde Heftenîn'den bir takımın bu görevi yerine getireceği söylendi. Bu görevin ifası için ise ilk önce bizim takım seçilmiş. Bana bu düzenlemeyle beraber, çetrefilli bir pratiğin daha yolu açılmış oldu.

Gerillada Eski Zaman Kervancıları Gibi Olmak

İlk görevimizi istek ve coşkuyla yerine getirdik. Botan'daki arkadaşların götüreceğimiz şeylere çok ihtiyaçları var dendikçe, Botan'da kalmış olduğum için durumu biliyorum, biz daha bir istekle bu görevi başarmak istiyoruz. Bu iş için en önemli şey katırlardır. Eğer katırlar iyi ve güçlü olursa erzak götürmek de kolaylaşır. Katırlar sağlıklı ve güçlü olmazlarsa, yolda kalırlar ve erzakı indirmek saklamak bir daha gelip bu erzakı bir başka katıra yüklemek zorunda kalırsınız ki bu da bir görevi birkaç görevmiş gibi yapar. Bizim takımımıza 25 adet en iyilerinden katır verildi. Buna bağlı olarak semer ve diğer gerekli olan şeyler de. Daha sonra Botan'ın Besta bölgesine götüreceğimiz erzak ve diğer eşyalar hazırlandı. Artık hareket için hazırız. Götüreceğimiz malzemeler ise şunlardır; yağmurdan korunmak için naylon, yüz adet şal û şepik, çay, şeker, un, yağ, vb.

Takımımız on kişiydi. Yirmi beş adet katırı yükleyerek yola çıktık. Sırasıyla Sinaht, Elcanê, Bilika güzergâhından Şirnex-Qileban yolunu da geçerek Besta arazisine girdik. Bestada arkadaşları görüp getirdiğimiz malzemeleri teslim ettik.

Aylardır çay ve şeker yüzü görmemiş arkadaşlar bu sayede çay içebildiler. Elbisesi yırtılmış artık yama bile yapılamayan elbiselerini değiştirebildiler. Yağmurdan korunmak için arkadaşların naylonları da var. Götürdüğümüz bu malzemeler ve eşyalar başta Besta olmak üzere Garisa, Elkê ve Gabar bölgelerine dağıtıldı.

Bu tarihi sayılabilecek erzak aktarımını nasıl hızlı bir şekilde yaptıysak, geri dönüşü de hızlı yapmak zorundayız. Çünkü operasyon çıkarsa katırların yaşamı riske girecek ve belki de öldürülecekler. O zamanda bizim planlar yapılan ilk

seferden sonra suya düşecek. Katırlar henüz yıpranmamış olduğu için ve de katırların yüksüz olmasını da bir avantaj gibi değerlendirerek oldukça hızlı bir şekilde kendimizi Heftenîn'e atıyoruz.

Takım olarak üslendiğimiz bu ilk görevi başarıyla yerine getirince belli bir rahatlamayı yaşadık. Bundan sonrası ise sırası gelen takıma ait, bu seferde onlar böyle bir hareket düzenleyecekler.

Heftenîn'e geldikten birkaç gün sonra takımımızın sürekli erzak çekeceğini öğrendik. Bu nedenle bazı arkadaşlar takımdan çıkarken bazı arkadaşlar da takımımıza dâhil oldu. Takımda kalmak istemeyen arkadaşlar da vardı ki bende bunların arasındayım. Bir gün lojistik işlerinde kalacağım da hiç aklıma gelmemişti. Bu işi kendime göre görmüyordum. Biz sabit takımda kalan arkadaşlar bu işi bir defalığına yapacağımızın bize söylenmiş olduğunu ve sabit kalamayacağımızı, çıkmak istediğimizi söyledik. Israrlarımız ve itirazlarımız sonuç vermedi ve bizi birazda tehdit ederek takımda bıraktılar. Kendilerince bizi ikna etmişlerdi.

Takımın yönetimi, takım ve manga komutanları, değişti. Yeni gelen takım ve manga komutanları Botan'ın meşhur zır Gundî'leriydi. Savaşa yaramayan ve oldukça köylü arkadaşları bu iş için sorumlu kılmışlardı. Takımın bileşimi ise öğrenci kökenli, Avrupa ve Metropollerden katılmış olan arkadaşlardan seçilmişti. Bu takım yönetimi beni de manga komutan yardımcısı yaptı. Bende gerilla pratiğimde ilk defa görev almış oldum. Takımın yönetimi fazlasıyla köylüyken, yapısı da öğrenci ve küçük burjuva sınıf kökenliydi. Bu durum daha başta dikkatimizi çekmişti ama gerçek nedenini daha

sonra öğrendik. Bizleri yani köylü sınıf kökenli olmayan arkadaşları emek yabancısı olarak gören köyde büyümüş bölge komutanı arkadaş, bize emeği öğretmek için böyle bir düzenleme yapmış. İşin aslı ise "köylüleştirme"ydi. Partinin ideolojisinden anlayan teorik olarak gelişkin olan arkadaşları bu yolla Botan'ın yeni köylüleri yapma ve ideolojik teorik formasyonundan uzaklaştırma çabasıydı. Bana kalırsa bu Botan'ın genelinde de başarıldı ve uzun yıllar köylülük Botan'a hep hâkim olan sınıf oldu. Yani partileleşme yerine sınıfsallaştırma işleyen pratik oldu. Önderliğin ne kadar bu konu üzerinde durduğunu hepimiz iyi biliyoruz. Çünkü hiç kimse Botanlı bir köylü olmaya gelmiyordu, Apoculaşmaya geliyordu.

Sonraki bu birkaç aylık pratikte ben katır güde güde iyiden iyiye küfür etmeyi öğrendim. Dahası küfür etme sonraki yıllarda da bende bir alışkanlık olarak devam etti. Bu köylüleştirme faaliyeti sonucu. Burada trajik olan diğer bir nokta ise köylüleştiğin oranda kabul görüyorsun, aksi halde sürekli bir dışlanma ve horlanma işin doğası gereği sayılıyordu o zaman Botan'da. Bazı arkadaşlar da köylüleşmeyi o kadar çok içselleştiriyorlardı ki sanki Botan'da doğmuş büyümüş gibi yaklaşmaya başlıyorlardı zamanla. Onları Türkiye Metropollerinden ve ya Avrupa'dan katılmış sanmak adeta imkânsızdı. Hatta bazı arkadaşlara ismiyle beraber yöre aşiretlerinden birinin ismi de eklenir ve öyle hitap edilirdi. Ne denli köylüleştiğine atıfta bulunmak için ve giderek bu isim gerçek haline gelirdi.

Örneğin bir arkadaş Metropolden katılmış adı da Şahin idi. Yöre aşiretlerle herhangi bir kan bağı da yoktu ama arkadaşa

bir süre sonra Şahin Guyî diye hitap edilmeye başlandı. İşin aslını bilmeyense Şahin'i Guyî aşiretinden zanneder. Böyleydi olağan veya olağan dışı haller, sahi bu olağan mı yoksa değil mi? İşin aslı her kökenden arkadaşın kendini PKK'nin ideolojik ve yaşamsal potasında eritmesiydi ama bu çok az yapılabildi.

İkinci kervan seferini 17 katırla yaptık. Önce gidecek olan erzakı hazırlıyoruz, daha sonra kendi grubumuz için hazırlık yapıyoruz. Takımda bizi zorlayan şey işin ustası olmamamızdır. Katır bağlamak, çözmek, kurtan, têr, varîs (semer, heybe, örme) kullanmasını bilmiyoruz. Bilenler sadece takım ve manga komutanlarımız. Bu nedenle de bu arkadaşlar sürekli bizi küçümsüyorlar. Hani şehre bir köylü geldiğinde, bu köylünün davranışları ve şehre yabancılığı nasıl alay konusu oluyorsa, bizde bu durumun tersini yaşıyoruz. Katırlar ve yük bağlayamama konusunda arkadaşlar bizimle alay ediyorlar ne kadar bilgisiz geri bir halde olduğumuzu her fırsatta yüzümüze vuruyorlar. Zamanla bu işleri bizzat pratiğini yaparak ve yaşayarak öğreniyoruz. Ne olursa olsun köyde yetişmiş bir arkadaş gibi bu işleri öğrenmemiz de mümkün değil.

Kervanı yola düzdüğümüzde bize gerekli olan şey pratikmen tüketebileceğimiz hazır yemeklerdir. Ama elimizde böyle hazır tüketilecek erzak yok, kendi imkânlarımızla bir şeyler hazırlamak durumundayız. Bu konuda ben ekmek yapma konusunda kendimi geliştirdim. Tabi ki bazı denemeler yaptıktan sonra. Bunun da sonucunda yaptığım ekmek pasta gibi çıkıyordu, gerçek pasta gibi değil, bizim koşullarda pasta

gibi demek istiyorum. Tadı güzel olduğu için, bu ekmeği hareket halindeyken de yiyebiliyoruz.

İkinci kez sefere çıkmak için katırları yüklüyoruz. Bunun için dikkat edilmesi gerekenler; ağırlıkların têrın her iki tarafına aynı ağırlıkta konmasıdır. Böyle olursa katır yükü yolda kolay kolay bozulmaz. Yük katırın sırtına bindirildiğinde her iki taraftan ve alttan olacak şekilde yükü yanlara doğru iyice çekmek gerekiyor ki yük semere dolayısıyla katırın sırtına iyice otursun. Bu da yolda yükün bozulmaması için yapılması gerekenlerdendir. Son aşamada yükü warîs ile iyice bağlamak gerekiyor. Bu esnada fazla sıkıp hayvanı incitmemek ama yükü de gevşek bırakmamak gerekiyor. Bu aşamadan sonra yola çıkılıyor ama dikkat edilmesi gerekenler bu kadar değildir. Yolda da uyulması gereken kurallar var ve bu kuralları kimse kendine göre koyamaz. Çünkü bu kurallar hayvanların doğası ile ilgilidir.

Bazı atlar inatçıdır ve hep önde yürümek isterler, eğer bu kuralı ihlal ederseniz ve ya hangi atın önde yürüyeceğini bilemezseniz, o zaman katırlar yolda kervanın yürüyüş düzenini bozar ve bu arada da yükler bozulabilir. Yine sayıya göre katırları paylaşmak gerekir. Mümkünse her katıra bir arkadaş düşmelidir, ama bu biraz mümkün değil, genelde birkaç katıra bir arkadaş düşer. Kervan yürüyüş halindeyken de bazı yerler mayınlıdır, bazı yerler pusu ihtimalinin bulunduğu yerlerdir, bunlara da dikkat etmek gerekir. Sınırı ve Cudî arazisinde bulunan Dola Şehîda arazisini geçerken pür dikkat kesilmemiz gerekiyor. Çünkü burası mayınlı bir arazidir. Bundan sonra da Hezil suyuna 150-200 metrelik bir mesafeden dik olarak suya iniyoruz. Daha sonra da dar bir

yere kurulmuş olan köprüden katırları dikkatlice geçirdik. Bundan sonrası ise Bilika köyüne çıkış oluyor. Bizim 17 katırımız var. Arkadaşlar ise 5-6 kişi ve biz suyu geçtikten sonra arkadaşlar, yorgunluktan olsa gerek, geride kalıyorlar. Katırlar bizden daha hızlı olduğu için öne geçiyorlar. Boğaza yaklaştığımızda katırlarla arkadaşlar arasında mesafe açıldı. Ben ise katırlarla arkadaşlar arasında yürüyorum. Önümüzde bir boğaz var. Boğazda eğer katırları durdurmazsam sonrasında arazi genişliyor ve katırlar da araziye dağılırsa toplamak zor olacak. Bu nedenle yürüyüşümü hızlandırıp katırların önüne geçtim ve bütün katırları durdurdum, ta ki arkadaşlar gelinceye kadar.

Yaptığımız bu seferi Besta'ya götüremedik ve yükleri Cudî dağının arazisine gömdük, daha sonra tekrar almak üzere. Aynı hızda ve tempoda geri dönüyoruz ama bu yolculuklar çok yorucu oluyor. Bazen buna benzer yorgunluk anlarında ve yokuş yukarı tırmanırken atlardan birinin kuyruğuna elimle tutunuyorum ki yürümeme yardımcı olsun. Bazen de katırlardan biri yürüyemeyecek hale geliyor, özellikle yüklü iken, yokuş yukarı tırmanırken, bu durumda yapılacak en iyi şey, omzunu katırın kalçasına dayayıp itmek ve katırın yürümesini sağlamaktır. Birde olaya tanık olan arkadaşlardan bana aktarıldığına göre, katırlar intihar da edermiş. Katır çok yorgun düştüğünde uçurumun kenarından kendisini aşağıya atarmış.

Cudî arazisinde Elcanê'den geçerken görülme ihtimalimiz var. Tepeyê Meydanê'den, birde Cudî ile Besta arasında bulunan Şırnex-Qileban yolunu geçerken görülme ihtimalimiz var. Çünkü düşmanın bulunduğu tepelerin karşısından

geçiyoruz. Ayrıca gece pusulara da geliyor düşman askerleri. Böylesine riskleri olan arazilerden geçerek erzak taşıma işini yapıyoruz.

Bu yolculuklardan birinde, riskli olan Tepeyê Meydanê'nin altındaki araziden geçerken, yol uygun olduğu için katırlara bindik. Huysuz ve kervanın önünde yürümek isteyen katırlardan biri gelip benim üzerine binmiş olduğum katırı geçti ve bu arada da katırın üzerinde olan bana bir tekme savurdu. Katırın savurduğu tekme tam da ayağımın Kürçe gûzek denen ayak topuğuna yakın ceviz gibi olan kemiğe isabet etti. Ben de acıyla bağırıp katırın üzerinden yere düştüm. Daha sonra yere uzanıp acının geçmesini bekledim. Bu arada arkadaşlar durumu görünce katırlardan inip yanıma geldiler ve ne oldu diye soruyorlar. Bende ise konuşacak bir hal yok. Bu olayın olduğu bölge riskli olduğu için arkadaşlar beni kaldırıp katıra bindirmek istediler. Bende ayağım çok acıyor biraz bekleyin kendime geleyim dedim. Ancak arkadaşlar biraz da panikte oldukları için beni hemen katıra bindirip yola devam etmek istediler. Beni koltuk altlarımdan tutup katıra bindirmek istediler, tam beni havaya kaldırıp katıra bindiriyorlardı ki ben ellerinde kaldım, o anda bayılmışım. Ayıldığımda durumum biraz daha iyiydi. Bunun üzerine beni katıra bindiren arkadaşlar hızla tehlikeli araziden çıkma uğraşıyla harekete geçtiler.

Bir başka seferde ise, gece ay ışığının olmasının da yardımıyla, benim gitmemiş olduğum bir seferdi bu, düşman bizim kervanı görüyor. Kervana vurmak için helikopter havalandırıyor. Bunun farkına varan arkadaşlar, katırları oldukça süratli ve bazen de arazide ağaçların arasından

geçirerek düşmanı boşa çıkarmayı başardılar. Düşmanın üstün tekniğini, bu şekilde, çeşitli bazı pratik kurnazlıklarla boşa çıkarmak mümkün.

Bir başka seferde ise Sinaht'tan geçerken Sinaht vadisinde üstlenmiş olan Cudî gücünün noktasının içinden geçtik. Ama noktada bir gariplik olduğunu sezdik. Daha sonra anladık ki kobra helikopterleri arkadaşların noktasını keşif etmiş ve gece gelip aniden vurmuş. Neyse ki olağan üstü durumlarda ani bir şekilde arkadaşlar harekete geçebiliyorlar. Sonuçta arkadaşlar herhangi bir zarar görmemişler. Sessizleşmiş olan noktadan ve araziye dağılmış olan arkadaşların arasından geçip gidiyoruz. Kim bilir bizi daha ne sürprizler bekliyor. Hareket tarzımız ve yaptığımız görev işte böyleydi 1996 yılının sonbaharında.

Bizim takım böylesine yoğun bir pratiğin içindeyken; Heftenîn bölge güçleri kapsamlı bir kuşatma gerçekleştirmek için hazırlık yapıyorlardı. Kiriyareş taburu kuşatılacak ve eğer mümkünse sökülüp atılacaktı. Bunun için Heftenîn ve Cudî güçleri ortaklaşa hareket ediyorlar. Havanlar ve doçkalar hazırlanıyor, güçler harekete geçiyorlar. Sonrasında kuşatma da başladı ve bununla beraber düşmanda uçak, helikopter, havan, obüslerle güçlerimizin olduğu yerlere saldırıyor. Biz de bu koşullarda erzak taşıyamayız diyoruz ama yönetim bizim gibi düşünmüyor. Kendi cephemizden erzak taşımaya devam ediyoruz. Ancak durum anormal olduğu için, Kuzey'e geçtiğimizde, her an kendimizi savaşın içinde bulabiliriz.

Kuşatma yaklaşık on gün sürdü ve istenen tam olarak elde edilemedi. Ancak düşmanı sıkıştırma açısından da iyiydi. Yaralananlar ve şehit düşen arkadaşlar oldu. Bazı yaralıları

taşıdık, bazı şehitleri de toprağa verdik. Bazı yaralı arkadaşlar havanla yaralandıkları için çok kötü oluyorlardı, şehitler de öyle, adeta parçalara bölünüyorlardı. Mêrgeşîş caddesinin şkeftler bölümünde ve şkeftlerin karşısına düşecek şekilde beş şehit arkadaşı toprağa verdik ki bunlardan biri kadın dördü de erkek arkadaştı. Mezar yerlerini tek tek kazıdık ve hazırladık. Yeri kazımak çok zordu. Çünkü toprak çok kuruydu. Bu işi yaparken gülüyor ve şakalaşıyorduk, bize çok normal bir faaliyetmiş gibi geliyordu. Aşina olmuş sıradan bir gün ve işmiş gibi davranıyorduk. Savaş bizi içine çekmiş ve bizde isteyerek savaşın içine girmiştik. Olaylar süreklilik kazanınca da şavaşın içindeki her şey bize çok normal geliyordu.

O anda orada pek tanımadığım biri daha vardı. Psikolojisi çok bozulmuştu, kendisiyle konuşup ikna etmeye çalışıyorduk ama onun ikna olacak hali yoktu. Ağır bir baskı altındaydı, durumu kabullenemiyordu. Özellikle şehit düşen Engîzek arkadaşa bakıp dalıyordu. Ağlamak istiyordu ama ağlayamıyordu. Bizler ise o acının içinde gülebilecek şeyler bulup şakalaşıyorduk kendimizce. Birbirine tezat iki durumu aynı anda ve ortamda yaşıyorduk. Bu kişi daha sonra saflardan kaçıp gitti. Bu ve benzeri kişilikler devrim ve savaş saflarını acaba ne sanıyorlar? Piknik yeri falan mı?

Kuşatma sona erdiğinde değerlendirme toplantılarına geçildi ve aslında daha başarılı bir kuşatma olabileceği ortaya kondu. Bizler, lojistik takımı, işe devam diyoruz ve erzak taşıma işini Cudî'ye kadar devam ettiriyoruz. Genel güçler kış kampına girecek ve eğitimlerini görecekler. Bizim takım ise git gel yapacak. Bu arada Besta'da bir bölüklük güç bulunduğunu

ve erzak konusunda perişan bir halde oldukları bize söylendi. Bu nedenle erzağı Besta bölgesine kadar götürmemiz isteniyor, aksi halde arkadaşlar çok daha fazla zorlanacaklar.

Besta'daki bölük hareketli tabura bağlı bir bölük benim daha önce beraber pratik yaptığım arkadaşlar, onları yakından tanıyorum. Açlıktan hareket edemeyecek hale gelmişler. Düşman gelse hepsini şehit edebilir. Nöbetlerini dahi tutamayacak kadar takatten düşmüş arkadaşlar. Arkadaşlar o zaman kaplumbağa ve benzeri hayvanları bulabilirlerse yiyerek ayakta kaldıklarını söylüyordu.

Mevsim koşulları da artık elvermediği için çok geç ve Besta'ya erzak aktarmak o kadar zor ki. Arkadaşların durumunu öğrenince ne olursa olsun erzak götürmeliyiz diyoruz. Bunun için gereken hazırlıkları yaptık. Erzağı da karışık hazırladık ki arkadaşların ihtiyacını karşılasın. Daha sonra yola çıktık ve Cudî'ye kadar sorunsuz gidebildik. Bilika köyünde dinlendikten sonra bir akşamüstü, daha henüz hava aydınlık iken, yola çıktık.

Yol güzergâhı ise Bilika'dan başlıyor ve daha sonra Tepeyê Herdudoxana'dan geçerek Afroka boğazına oradan da Girê Elî'ye çıkıyor ki burası zirvedir. Daha sonra_Şirnex-Qileban yolunu aşarak Besta'ya geçiliyor.

Biz Bilika'dan yola çıktığımızda hava iyiydi ancak daha Tepeyê Herdudoxana'ya ulaşmadan hava bulutlandı. Afroka boğazından sonra lapa lapa sulu kar yağmaya başladı. Girê Elî'ye geldiğimizde artık iyiden iyiye ıslanmıştık. Girê Elî zirvelerinde daha önce yağmış olan kar vardı. Hem kar vardı hem de yeni kar yağıyordu. Katırların yükü ise ağır ve karda çabuk batıyorlar. Bu nedenle arazide dolambaçlı yürüyoruz ki

katırlar karda yürüyebilsin. Yürümekte olduğumuz yer güneşe karşı olan yamaçlardı. Bu nedenle daha önce yağmış olan kar, yarı yarıya erimiş ve dolambaçlı da olsa geçiş imkânı sağlıyor. Biz kervanla birlikte tam zirveye ulaştığımızda hava açıldı ve kar yağışı durdu. Kar yağışı durunca hava ayaza döndü. Kar yağışı esnasında hava nispeten sıcak olur ama hava açılınca hele hele yüksekte olunca ayaz oluyor. O an halimiz nasıldır dersiniz? Bir, ıslak olan bıyıklarım buz tuttu. İki, kefiyenin altından sarkan saçlarım buz tuttu. Üç, kefiyem ıslanmış olduğu için buz tuttu ama nasıl, kefiye zamanla boynumdan açılmış olduğu için üçgen olan kefiyem uçurtma gibi tepemde duruyor yani üç köşeli bir şemsiyeyi andırıyor. Kefiyenin bir ucu sağ omzuma denk geliyor, diğer bir ucu ise sol omzuma, üçüncü köşe ise başımdan itibaren geriye doğru uzanıyor. Bu pozisyonda kefiye olduğu gibi başımda durabiliyor bu nedenle de kefiyemi düzeltme zahmetine girmiyorum. Zaten ellerimde üşümüş kefiye sağa-sola ileriye-geriye kaymayınca hiç karışmıyorum, bazen parmak uçlarımla bıyıklarıma dokunuyorum garip bir duygu ve insan istese de her zaman bu durumu yaşayamaz. Alnımın üstünden sarkan buz tutmuş saçlarıma dokunuyorum, bazen kefiyemi yokluyorum nasıl bu halde başımda durabiliyor ki. Her zaman yumuşak ve başımı boynumu sarmış olan kefiyem sertleşmiş ve uçurtma gibi başımın üstünde duruyor.

Tepede ilerleyip güneş görmeyen ters tarafa doğru ilerledikçe karların kalınlığı fazlalaşıyor. Artık katırları yürütmekte zorlanıyoruz, aynı zamanda bizde yürümekte zorlanıyoruz. Tepenin en üst noktasında durduk. İki arkadaş gideceğimiz yolu kontrol edip geldi ve verdikleri sözlü rapor olumsuzdu. Bizim önümüzdeki karları katırlarla beraber kesip

geçmemiz mümkün değil, zaten genel tahminler ve genel kanı da bu yöndeydi. Bunun üzerine katırların yularlarını tutup geri çevirdik ve geldiğimiz yoldan geri dönmeye başladık.

Geri döner iken gece de ilerliyor, gece ilerledikçe de hava daha fazla soğuyor. Akşam hareket ettiğimiz noktaya geldiğimizde, arkadaşlarda dayanma gücü kalmadı, yorgunluk ve soğuk arkadaşları fazlasıyla etkiledi. Noktaya geldiğimizde bütün arkadaşlar katırları olduğu gibi bırakıp noktada bulunan mağaraya gittiler bir nebze de olsa ısınmak için. Daha sonra olabilirse eğer uyuyacaklar çünkü saat gecenin ikisi.

Arkadaşlar katırları bırakıp adeta içeri kaçtılar ama katırları da öyle olduğu gibi bırakamayız, yüklerin hepsini indirmek gerekiyor. Aksi halde katırlar yüklerin altında sabaha kadar dayanamazlar, dayanabilseler bile tekrar yola çıkarmak oldukça zor olur. Bundan hareketle yirmiye yakın katırı tek tek yüklerini açıp indirmeye başladım. Ancak öyle bir haldeyim ki soğuktan içim titriyor. Ellerimi soğuktan hareket ettirmede zorlanıyorum. Katırların yükleri ise önce ıslandı sonrada dondu buz tuttu. Yükleri bağladığımız ipler keçi kılından yapılmış, bu ipler ıslandığında açmak zordur. Ama o anda bu ipler hem ıslanmış hem de donmuş. Donmuş ellerle bu ipleri açmak yükleri indirmek adeta imkânsız, içim titreyerek ve adeta ağlayarak bu yükleri teker teker açtım. Yükleri katırların sırtından devirip yükleri de katırları da olduğu gibi bıraktım. Hem titriyorum hem de ağlamaklı bir haldeyim ama ağlama dediğim bildik tarzda bir ağlama değil. Gözyaşının gözümden geldiği yok, içimde bulunduğum duruma lanetler yağdırıyorum ve adeta ölmek istiyorum. Hani bazı anlar vardır ya insan doğduğuna doğacağına pişman olur,

ölmek ister, hiç doğmasaydım der olmakla ölmek arasındaki yaşam denen şeyi hiç yaşamamış olsaydım der ya insan, işte öyle bir haldeyim. Doğmuşsundur işte yaşıyorsundur ve de ölmek istesen bile ölemezsin. Başına ne gelmişse onu çekeceksin, ne garip bir durum. Adeta her şeyden nefret edercesine işi bitirdiğimde koşa koşa mağaraya girdim. İşin iyi olan tarafı şu ki benim bir tulumum var. Alelacele uyku tulumuna girip ayaklarımı karnıma doğru çektim ve ellerimi de bacaklarımın arsına koydum. Bu pozisyonda hem eller ısınıyor hem de genel vücut ısınıyor ya da öyle sanıyor insan veya ben böylesi soğuk havalarda böyle yatarım. Bu halde bir süre titredim durdum, yavaş yavaş titreme durduğunda az da olsa ısındığımı his ettim. Daha sonra uykuya dalmışım. Ertesi gün uyandığımda saat 11'e geliyordu.

Gerilla yaşamında saatlerin ve günlerin pek önemi yoktur. Bu nedenle bu yazıda da günler ve saatler dakik değildir ve olamazda. Çünkü önceden tutulmuş notlar elimde yok.

Bu sefer bizim son ve başarısız seferimizdi. Erzağımızı Cudî'de yer altına gömüp Heftenîn'e geri döndük. Besta'daki bölüğümüz ise bahara kadar perişan oldu. Bahar geldiğinde zaten doğal erzağımız olan otlar yeşeriyor ya.

1997 Yılı (En Fırtınalı Yıl)

1996 yılını 1997'ye bağlayan kışta Heftenîn de katır bakımı, katırlar için yol yapımı ve alan için erzak aktarma işiyle uğraştık. Bu dönemde bizim takım yönetimi değişti. Ünlü komutan Ahmet Rapo erzak işinin başına verildi. Yönetim; takım komutanı, manga komutanı ve yardımcıları köylü kökenliydi, yapı ise şehirli ya da öğrenci kökenli. Bazen

sınıfsal çelişkiler çıkıyordu. Yönetim etkili ve yetkili olduğu için tabi ki her zaman haklı oluyordu. Oldum olası yönetime yaranan ve yağcılık yapanları sevmem, bu tip kişilikler de bizim lojistik takımında vardı. Normal takım yaşamında bile sınıfsal çelişkiyi görmek mümkündü. Her arkadaş geldiği sınıf itibariyle kendisine yakın olanlarla ilişkileniyor ve yaşamını sürdürüyordu. Köylü kökenli olanlar, çoğunluğu yönetimdir, daha çok yönetim çadırında kümelenir, diğer arkadaşlar ise bir başka çadırda kümelenirlerdi. Bende manga komutan yardımcısı olduğum için bazı görevlere sorumlu olarak giderdim. Bu görevlerin birinde bir arkadaşla beraber gidip gelirken bir ara yorgunluğun da etkisiyle takım yönetimine bazı olumsuz sözler sarf ettim. Bir arkadaş görev dönüşü takım yönetimine kendileri hakkında konuştuğumu söylemiş, bunun üzerine takım yönetimi benimle konuştu ve eleştirip rapor yazmamı istedi. Kızgınlıkla sarf edilmiş ve daha çok da plansızlığa ilişkin söylenen sözler beni raporluk yaptı. Bu raporu yazdım ve öz eleştirimi verdim ama yönetimle iyi olmayan ilişkilerim de daha fazla bozuldu. Bunun üzerine ben manga komutan yardımcılığından istifa ettim. Buna dünden razı olan takım komutanı ve yardımcısı istifamı hemen kabul ettiler. Ben de huzursuz ve hemen bu işten çıkmak isteyen biri haline geldim. Mantıken bazı şeyleri anlamlandıramıyordum. Takım yaşamı ve örgütsel duruma ilişkin eyalet komutanına bir raporda yazdım. Çözümleme yönü ağırlıkta olan bir rapordu ve sanırım etkisi de oldu. Çünkü daha sonra takım komutanı ve yardımcısı görevden alındı.

Baharın başlangıcında olduğumuz bu dönemde oldukça asabileşmiştim. Bir gün manga tekmili alınıyordu. Bir sorun vardı ve örgütsel gerçekliğe ters bir durum idi. Her ne olduysa

tekmilden çıkıp gittim. Daha sonra bu sorun yönetim toplantısında tartışılmış ve beni tutuklamayı kararlaştırmışlardı. Tutuklamayı yönetimin kararıyla değil de yapı aracılığıyla yapmayı daha uygun görmüşler. Çünkü eğer böyle olursa karar daha meşru bir zemine oturmuş olurdu. Tekmil akşam alınmıştı. Beni eleştirmelerini bekliyordum ama tutuklamak isteyecekleri hiç aklıma gelmemişti. Sabah içtimasına kalktığımızda, içtima alındıktan sonra içtimayı alan arkadaş akşam tekmilde yaşadığım sorunu yani tekmili terk edişimi dile getirerek herhangi bir arkadaşın bir şey söylemek isteyip istemediğini sordu. Bu anda görevden bir saat önce gelmiş olan manga komutanı, normalde hiçbir şeyden haberinin olmaması gerekirdi, elini kaldırarak ben tutuklanmasını istiyorum dedi. Bir anda şoke oldum. Hem öneriyi yapanın bir şeyden haberi yok hem yaşanan durum o kadar ağır değil ki tutuklanma önerisi yapılsın. Bazı arkadaşlar bir şeylerin tezgâhlanmış olduğunu fark ettiler. Takım yönetimi anlaşıldığı kadarıyla kendi arasında tartışmış ve beni tutuklamaya karar vermiş. Öneri de bu kararlaşmanın sonucu bir manga komutanı tarafından yapılıyor. Durumun farkında olan bir arkadaşın sert bir üslupla karşı çıkması sonucu içtima apar topar bitirildi. Daha sonra hiçbir şey olmamış gibi davranıldı. Yaşanan bu olaydan sonra ben bu işten ve bu takımdan çıkma çabamı ve önerilerimi yoğunlaştırdım. Bu önerimi hareketli taburun komutanı olan Şehit Şerif Sipêrtî'ye ısrarla belirttim. Ta ki iki ay sonra Kato Jîrka'da bu takımdan çıkana kadar. Bu olay yüzünden Şehit Şerif'e, bana olan tepkileri nedeniyle, bir kontra-ajan olduğumun söylenmiş olduğunu da ancak iki yıl sonra öğrenebildim. İşte bu da "köylüleşelim" diyenlerin örgütsel

mücadele yöntemiydi. Şunu da özenle vurgulamak istiyorum, köy, köylülük kavramlarına karşı bir rahatsızlığım yoktur. Bilakis Kürt insanı temelde köylü kökenlidir. Ancak o dönemde "köylüleşelim" denerek dayatılan şeyler geri toplumsal kalıpların açığa çıkarttığı kişilik özellikleriydi. Bununla ilgili de Önderliğin yapmış olduğu çözümlemelerde tonlarca bilgi bulabilirsiniz.

Bu kış sürecinde sık sık uçak ve havan saldırıları yapılıyordu. Biz de yerimizi havan ve uçak saldırılarına karşı korunaklı sayılabilecek bir şekilde yapmıştık. Öyle ki biz mangamızı onardığımız küçük bir mağaranın kapısına yapmıştık. Bizim kaldığımız naylondan manganın kapısı ile mağaranın kapısı birbirine bakıyordu. Aradaki mesafe iki metreyi geçmezdi. Yerimizi öyle bir yapmıştık ki uçaklar geldiğinde kaçış rahat olsun.

Uçaklar her geldiğinde hepimiz Danton Kardeşler gibi tek sıra halinde ve hızla mağaraya giriyorduk. Komik bir görüntü oluşturduğundan daha sonra kendi halimize gülerdik hep.

Kışın karlar düştükten bir süre sonra saman bitti ve katırlar aç kalmaya başladı. Buna bulunan çözüm de unun suyla karıştırılıp katırlara verilmesiydi. Katırlar da mağaradan dışarıya bırakıldıklarında derede bulunan kavakların kabuklarını da yiyorlardı. Bir gece çok yoğun kar yağıyordu. Bu kar yağışı esnasında Türk savaş uçakları gelip Heftenîn'i bombaladı. Öyle bir havada uçağın gelip bombalama yapabileceği de hiç umulmamıştı ama o da oldu. Kirîyareş taburundan havan ve tank atışları yapıldığından Kuzey'e geçirmek için sınıra erzak yakınlaştırmak zorlaşmıştı. Araziden ve Kirîyareş taburuna görünmeden erzak

getirebilmek için Ahmet Rapo arkadaş arazi keşfine çıktı ve yeni bir güzergâh tespit ederek katırların geçebileceği yeni bir yol yaptı. Bazı yerleri kazma kürekle kazarak, bazı yerleri ise uçurum gibi olduğundan köprü gibi ağaçlar uzatıldı ve sonuçta mükemmel olmasa da katırları sorunsuz geçireceğimiz bir yol yapıldı. Zamanla bu yol genel güçlerimizce de kullanılır oldu. Yol düşmanın dikkatini de hiç çekmiyordu.

Baharla beraber Kuzey'e erzak taşıma işi yeniden başladı ve bu seferde düşman henüz sınır hattını tutmadan erzak geçirmek için uğraşıyoruz. Birkaç sefer yaptık, daha sonra düşmanın hem sınırı tutacağı hem de Güney Kürdistan'a operasyon yapacağı söylendi. Bunun üzerine hazırlıklar buna göre yapıldı. Seferlerden birinde mekap, pil, hazır çorba gibi şeyler Cudî'nin Elcanê alanına aktarıp daha sonra almak için orada geçici olarak sakladık ki bu erzaklar madden de pahalıydı.

Operasyonun başlayacağı anlaşılınca, Heftenîn'de bulunan bizim ağır güç dediğimiz hasta sakat ve savaş dışı olan arkadaşlar Kuzey'e geçmeye başladılar. Genelde tersi olur. Kuzey'den ağır güç Güney'e gelir ama bu sefer Güney'in kendisi çetin bir savaşa sahne olacağından gerilla göçü tersinden oluyor.

Kuzey'de yoğunlaşan gücü özellikle bu yıllarda doyurmak büyük bir sorun. Bizim takımda sonbaharda ve baharda Cudî'ye yığmış olduğumuz erzağı Besta'ya geçirmekle uğraşıyor.

Bu seferlerden birinde Zap'tan Botan eyaleti için gelmiş olan Zinarîn arkadaş ile Cudî'de karşılaştık. Zinarîn'i Şam'dan, Parti Merkez okulundan, Önderlik Sahasından, tanıyorum.

İşte bu arkadaşla Cudî'de bir operasyon esnasında tekrar karşılaştım. Zap'tan tek başına yola çıkmış, herhangi bir gruba bağlı olmaksızın, Cudî'ye kadar grup değiştire değiştire gelmişti. Operasyonun olacağı önceden bilindiğinden bir kısım güç araziye çıkacak olan düşmana pusu atmak için geceden pusu yerlerine gitmişti. Bizler ise arazide çatışmaya girmemek için operasyonun uğramayacağı sapa yerlere gittik. Ben ve bir arkadaş bir taşın önüne mevzilendik ve akşama kadar da orada kaldık. Arkadaşlar pusularda düşmana etkili bir şekilde vurdular. Daha sabahın erken saatlerinde çatışmalar başladı. Bu çatışmalar gün boyu akşama kadar sürdü. Pusuda başarılı olan arkadaşlar gündüz ve de daha çok kobra helikopterlerinin vuruşları sonucu şehit düştüler.

Akşamüzeri güneşin batışına az bir zaman kalmıştı ki arkadaşlar bizi çatışma pozisyonundan çekip toplamaya başladılar. Bu esnada Zêrînker tepesinde bulunan düşman güçleri bizi gördü ve bize doğru atış yapmaya başladı. Ama mesafe uzak olduğu için bu atışlar ciddi bir sorun teşkil etmiyordu. Sadece mermi vınlamalarını duyuyorduk. Daha sonra düşmanın bizi göremeyeceği bir yere ulaştık. Karanlığın çökmesini burada beklemeye başlamıştık ki aynı zamanda dağınık olan arkadaşlar da toplanıyorlardı. Böyle bir anda uçurumun üzerindeki kayanın üzerine oturuyorken Zinarîn arkadaş geldi. İlk orada karşılaştık. Merhabalaşıp biraz sohbet ettik. Bu esnada iki adet askeri kamuflaj boyalı kobra helikopteri geldi ve üzerimizden uçuşlar yaptı. Bunun da nedeni Zêrînker tepesindeki askerlerin bizi görmüş olmalarıydı. Onların yönlendirmeleri sonucu kobralar bizim bulunduğumuz alana geldiler. Burada ciddi bir gerilla kuralının ihlali söz konusuydu. Bizler hava karardıktan sonra

hareket etmeliydik ki düşman bizi görmesin ve bize karşı teknik kullanmasın. Hem askerler bizi gördüklerinde hem de kobraları üzerimize gönderdiklerinde bizden birileri şehit düşebilir veya yaralanabilirdi. Çünkü birçok kez sadece bu kural ihlali nedeniyle birçok arkadaş şehit düşmüştür. Ama savaşı incelikli ve ayrıntılı ele almayan klasik Kürt kişiliği defalarca yaşanan yersiz can kaybına rağmen ders almasını bilmiyordu.

Alaca karanlıkta operasyon kapsamının dışına çıkmak için manevra yapmaya başladık. Gece havan ve tank atışları Şirnex merkezden Cudî'ye doğru yapılıyordu. Sessiz ve hızlı yürümek zorundayız. Çünkü gitmemiz gereken yere erken varıp istirahat etmeliyiz ki sabah olduğu zaman eğer operasyona takılırsak gerekirse çatışabilelim ve manevra yapabilelim. Benim sırtıma verilmiş fazladan bir yük var. Benle bir arkadaş lojistik takımının üyesi olarak Cudî'deydik, birlikte kaldığımız arkadaş sadece bana yük taşıtmış olmak için sırtıma çaydanlık ve yemek tabakları gibi şeyler yüklemişti ki erzağın olmadığı koşullarda ne yapacaksın çaydanlığı ve tabakları. Bu çaydanlık ve tabaklar yürüyüş esnasında ses çıkarıyor ve arkadaşlar da haklı olarak beni sürekli uyarıyorlar. Bir süre sonra sinirlenip küfür ede ede sırtımdaki fazlalıkları attım. Bunu bana yapan kişiye yaşamımda ilk defa ciddi olarak dövmek için üzerine yürümüştüm ki durumun ciddiyetini anlayınca yere oturdu. Yere oturmuş birine vurmak da "erkekliğe" yakışmadığı için o anda o kişiyi dövmekten vazgeçtim.

Bu şahıs Sabri adında Mêrdîn'li bir Torî' idi. Genelde kuryelik yapar savaşa katılmazdı. Hırsız ve sahtekârın biriydi. Yıllar sonra 2002-2003 yıllarında Xinêre-Qendîl arası kuryelik

yaparken örgüte ait koyunları satmış ve kendisine radyo almış ukalanın biri idi. Böyleleriyle devrimcilik yapmak ne kadar da zor, ama neylersin devrim saflarında da her cinsten insanla karşılaşmak mümkün. Devrimin kendisi sade insanı açığa çıkarmaktır. Lakin bazı kişilikler gericilikte ısrar eder zamanla kopup giderler. Sabri'de koptu ve yaşamın düşkün mecrasına kulaç açtı. Yüceleşen kişiliklerden olamadı.

O gece sağ salim Cudî'nin en tepe noktasına ulaştık. Sabah olunca da operasyonun kapsamı dışında olduğumuzu anladık ama bir sorunumuz var. Bizim hiç erzağımız yok. Bu konuda bahar olduğundan Navser'de bazı otlar bitmiş ve de bazı yetenekli arkadaşlar önceden bildikleri birkaç otu birbirine karıştırarak ve de her zaman tedbir olarak çantalarında taşıdıkları tuzu bu otlara dökerek güzel bir çiğ ot yemeği hazırlıyorlar.

Sonraki günlerde takımımız katırlarla beraber Cudî'ye gelip bizimle birleşti. Görevimiz Cudî'den Besta'ya erzak taşımak. Bu da çok çetrefilli bir iş. Bir gün Cudî'de kalıp dinlenmek ve daha sonra gitmek istiyoruz ama bölge komutanı buna izim vermiyor. Bunun için Zinarîn (Selma Doğan) arkadaş da girişimde bulundu. Bölge komutanı: "Burası Cudî'dir ne olacağı belli olmaz." dedi. Bu sözler bizde rahatsızlık yarattı. Böyle bir şeye ilk defa tanık olan Zinarîn arkadaş öfkelendi. "Burada uç beylikler kurulmuş meğerse" diye de yakınmaya başladı. Çünkü adeta bölgeden kovuluyorduk yani örgütsel mekanizma işlemiyordu. Zinarîn: "Bu durumları Önderliğe rapor etmek gerekir," diyordu.

Lojistik takımı, katırlardan ve erkek arkadaşlardan oluşuyor. Birde Zinarîn arkadaş yanımızda. Cudî'den Besta'ya

doğru yola çıktık. Gecenin ilk saatlerinde Cudî arazisindeyken, henüz grup ve katırlar yorulmamış olduğu için, sorunsuz bir şekilde yürüdük. Bu yürüyüşümüz Şirnex-Qileban yoluna kadar böyle devam etti. Yola yaklaştığımızda ise ek tedbirler almak gerekti. Buna göre yoldan geçiş tehlikeli olacağından bir grup arkadaşı daha az riskli olan bir yerden gönderdik ki Zinarîn arkadaşta bunların içinde. Biz birkaç arkadaş ise katırlarla beraber daha çok tehlikeli olan bir yoldan gideceğiz. Çünkü insan iki ayaklı ve ellerini kullanma becerisine sahip olduğu için arazinin herhangi bir yerinden gidebilir ama katırların böyle bir şansı yoktur. Belli bazı yerlerden gitmek zorundadırlar. Arkadaşları grubun önünden gönderip uzaklaşmasını bekledikten sonra bizlerde yola çıktık. Öndeki grupta takım komutanı bizim grupta da bölük komutanı var. Yaptığımız işin riskli ve önemli olması nedeniyle takımımıza bir bölük komutanı komuta ediyor.

Araziden bir süre yürüdükten sonra asfalt yola çıktık. Eğer düşman pusu kurmuşsa her an bize ateş açılabilirdi. Asfalt yolda hızlı ve dikkatli bir şekilde ilerlerken sağ üst tarafımızda sesler duymaya başladık. Ama paniğe girmedik. Çünkü sesin geldiği istikamet bir pusu yeri olamazdı. Durup sese kulak kabarttık tam da bu anda Zinarîn arkadaşın sesi kulağımıza geldi. Bir anda hayretler içinde kaldık ve anladık ki Zinarîn arkadaş gruptan kopmuş. Daha doğrusu grup panik içinde pusu yerinden hızla geçip gitmiş, Zinarîn de tek başına kalmış ve yolunu şaşırmış. Gideceğimiz yolu bilmiyor. Arkadaşı yönlendirerek uçurumdan yanımıza gelmesini sağladık ve ancak ondan sonra yürümeye devam ettik.

Ancak biz Zinarîn arkadaşı takım komutanına bizzat teslim ettik ki o da arkadaşımızı korusun. Zinarîn arkadaş arazinin yabancısıydı. İlk defa bu araziye geliyor. Eğer gruptan koparsa tümden kaybolur. Bu bir, ikincisi Zinarîn arkadaş grubun tek kadın arkadaşı ve demezler mi bir kadını dahi koruyamadınız, bu da iki. Takım komutanı ise iki kere saflardan kaçmış ve ailesi örgüte bağlı olduğu için tekrar getirip örgüte teslim etmiş. Anlayacağınız son derece kişiliksiz biri, ama bu düzeyde bir kişiliksizliği de doğrusu tahmin etmiyorduk.

Bu riskli bölgeyi geçtikten sonra Besta'nın içlerine girdik ve artık normal bir düzende yürüyoruz. Zinarîn arkadaş yorulduğu için ben onu bir katıra bindirdim. Katırın sağında ve solunda birer torba erzak olduğu için her iki torbanın ortasına ve katırın sırtına binmek de tutunmak da kolay olur. Yürümeye devam ettik. Besta arazisi sulak ve mevsimde bahar olduğu için ayaklarımız ıslak. Ayaklar ıslandığında ve yürümenin etkisiyle ayaklar ısınmaya başladığında ayakta yanma başlar. Bu da insanı son derece rahatsız eder. Zinarîn arkadaş katırın üstünde olduğu için altından geçtiğimiz ağaçların dallarından kendisini korumak zorunda. Gece karanlığında bunu başarmak o kadar kolay değil.

Yüklerimiz arasında hazır çorba da var. Bunlara hazır çorba mı denir bilemiyorum ama biz gerilla dilinde hazır çorba diyoruz. Küçük torbalarda ambalajlanmış olan bu çorbaları suya karıştırıp eritiyoruz ve daha sonra birkaç dakika kaynatınca içilecek hale geliyor. Gece yolculuğunda olan bizlerin böyle bir şansı yok ve gece yarısını da geçmiş durumdayız. Yolculuk ve yorgunluk sonucu çabuk acıkmışız. Bulduğumuz çözüm ise tam gerilla pratikçiliğine uygun. Su

içmek için bir derenin başında durduğumuzda ben hazır çorba ambalajını katır yükünden çıkarıp ağzını kısmen açtım ve içine su doldurup ambalajın açık olan yerini elimle büzerek poşeti çalkaladım ve sonrasında ise içmeye başladım. Doğrusu fena değildi, mide boş olunca. Bu yöntemi arkadaşlara da söyledim ve Zinarîn arkadaşa da servis yaptım. O gece birkaç kez bunu tekrar ettim ve oldukça faydalıydı.

Gecenin sonunda herkesin bilebileceği gibi sabah oldu. Hava alaca karanlık iken biz noktamıza ulaştık ve yükleri indirip sağlam bir yere götürdük. Sağlam yer demek operasyon çıkarsa eğer askerlerin erzağı göremeyeceği yer demektir. Gerillacılığı bilmeyenlere duyurulur. Bundan sonrada noktada kümelenip ateş yakmaya başladık. Artık hava aydınlanmış ve ateş yakmak ise mümkün. Bu esnada ateş yakmak için çalı toplamakta olan bölük komutanı bana "hamarat ol hamarat" diye takılıyor. Akşamdan sabaha kadar katır yürütmüş olan ben hamarat olmuyorum da ateş yakmak için odun toplarken hamarat olmalıymışım. Her neyse ateşi yakıp etrafına toplandık.

Çoraplarımız ıslak olduğu için ilk elden çoraplarımızı çıkarıp ateşte kurutmak istiyoruz. Ateşe çok yakın değil ama çok uzakta oturmamış olan Zinarîn arkadaş da çoraplarını çıkarıyor. Kadın arkadaşlar erkeklerin olduğu ortamlarda pek bunu yapmazlar ama arkadaş zaten tek başına erkek grubunun içinde, başka da manga ve oturup ateş yakılacak yer yok.

Hemen hemen hepimiz aynı anda çoraplarımızı çıkarıyoruz. Çoraplarımı çıkarırken ben şöyle bir çevreme arkadaşlara baktım. Herkes yorgun, konuşmaktan çok

arkadaşlar kendileriyle uğraşıyorlar. Bu arada Zinarîn arkadaşa gözüm ilişti. Dikkatimi çeken bu arkadaşın küçük ayaklarıydı. Bir ayağından çorapları çıkarmış diğer ayağındakileri çıkarmaya çalışıyordu. Bu esnada bölük komutanının dikkatini bir şey çekti ve yönünü tamamen Zinarîn arkadaşa dönüp "heval senin ayağında kaç çorap var" diye sorunca bende yönümü Zinarîn arkadaşa döndüm. Zinarîn arkadaş da ayağındaki çorapları tek tek göstermeye başladı. En dış yüzeye kazakların kolları kesilerek yapılmış bir çorap vardı. Bu yıllarda çorap sıkıntısı olduğundan varsa eğer eski giyilemeyecek düzeyde olan kazaklardan kolları kesilerek çorap yerine giyilirdi. Daha sonra birkaç normal çorap gösterdi Zinarîn arkadaş. Ardından yünlü kalın çorabı gösterdi, bundan sonra tekrar birkaç normal çorap gösterdi. En son çorap gösterisi bitti. Bizler bu gösteriyi biraz hayretle izledik. Şehit Zinarîn ayakkabısının kendi ayağına büyük olduğunu söylüyordu ama bu kadar büyük bir ayakkabıyı giymiş olduğunu bizler tahmin etmemiştik. Şehit Zinarîn'e Zap'tan ayrıldığı zaman ayağına göre ayakkabı bulunamıyor. Bu nedenle kendi ayağına epey büyük gelen ayakkabıyı giymiş ve Besta'ya kadar gelmişti.

Birkaç kez daha Cudî'ye sefer yaptık. Elcanê arazisine gömmüş olduğumuz pahalı erzakı düşman bulup çıkarmış ve helikopter ile götürmüştü. Güney operasyonu başlamıştı. Bu nedenle bizim Cudî'ye olan seferlerimiz de son buldu.

Heftenîn'deki operasyonda arkadaşlar 7 pêşmerge esir almışlardı. Pêşmergeler silah, kazma ve küreklerle operasyona gelmişler. Kuzeyden Türk ordusu Güney'e girerken, Güney'den de pêşmergeler operasyon yapıyor ve

arkadaşlara karşı savaşıyorlardı. Arkadaşlarda böyle bir pêşmerge grubunu esir almışlardı. Karşılaştığımız bu pêşmergeler tam birer çapulcuydular. Hem arkadaşları şehit etmeye hem de erzak ve cephane depolarını bulup çıkarmaya çalışıyorlardı. Buldukları erzak ve cephaneyi satıp para kazanıyorlardı. Savaşa katılma amaçları da zaten buydu. Esir alınan pêşmergeler 1991'deki göçte Saddam'dan kaçmışlardı. Amed'e kadar gelmiş ve Amed halkı da varını yoğunu bunlarla paylaşmış idi. Aynı insanlar bu sefer de çapulculuk için kendisine bu denli sahiplik etmiş kardeşlerini vurmaya geliyorlardı. Türk devletinden aldıkları para karşılığında bunu yapıyorlardı. Bu işin başını çeken de Barzani aşiretidir ve bunlar Kürtçülüğü çok iyi kullanan ve pazarlayan sahte yurtseverlerdir.

Esir alınan bu yedi pêşmerge çeşitli zorluklardan sonra kale gibi savunulan sınırı da geçerek Besta'ya getirilmişlerdi. Besta'da alan karargâhı vardı ve pêşmergeler de orada tutuluyordu. Bizden bir manga bu peşmergelerin nöbetini tutmakla görevlendirildi. Taşıyacak erzak kalmadığından ve yollar da Türk ordusu tarafından tutulmuş olduğu için zaten bizim yapacak başka işimiz kalmamıştı.

Besta'da güç yoktu, var olan güç ise az sayıdan oluşan karargâhtı. Bu yıllarda yazın Besta çekilmez olur. Çünkü Besta'da erzak yok ve erzak getirmek için ise çok uzun yol kat etmek gerekiyor. Ayrıca Besta'da askeri hedef bulmak da zordur. Bu nedenle gerilla güçleri yaz sezonunda yaylalara çıkar. Orada hem erzak vardır hem de askeri hedef. Düşman bu durumu bildiğinden yazın Besta'yı kendi haline bırakırdı. Bu nedenle yazın Besta'da operasyon kaygısı olmazdı.

Besta'da ne düşman operasyon yapar ne de gerilla kalırdı. Durum böyle olunca da yaz aylarında hastane ve savaş dışı güçler güvenli bir şekilde konumlanıyordu. Operasyon çıkarsa şayet Besta arazisi geniş ormanlık ve çok korunaklıdır. Küçük gruplar için böyle bir arazide operasyonlarla karşılaşmak sorun olmazdı. Besta'da otlar kurumuş olduğu için otlardan da yararlanamıyoruz beslenmek için. Arkadaşlar sadece daha önce görmediğim ve yememiş olduğum bir çeşit mantar keşif etmiş yiyorlar. Bu mantar da topraktan bitiyor ve Besta'nın arazisinde dökülmüş ağaç yaprağı çok olduğu için mantarları fark etmek kolay değil. Mantarlar topraktan çıkarken de tam olarak yüzeye çıkmıyorlar ve toprağı hafif yarıp öylece kalıyorlar. Ağaç yaprağı da çok olunca fark etmek de zor. Bir süre sonra bu mantarlardan toplamayı öğreniyoruz ama genelde aç geçiyor günler.

Ben farkında olmadan bıyıklarımla fazla oynardım. Bu da hem bende hem de başka arkadaşlarda rahatsızlık yaratırdı. Bu nedenle bıyıklarımı kestim. Noktada bulunan Agirî yanıma gelerek bana neden bıyıklarımı kesmiş olduğumu sordu. Beni tanımadığı için kavga etmediğini ama "bir daha bıyıklarını kesersen seni döverim" dedi. Bu yıllarda özellikle Botan'da bıyık kesmek çok ayıptı, erkekliğe bir hakaret gibi görülüyordu. Sakal ve bıyık normaldi ama bıyık kesmek ayıplı bir durumdu. Şimdi ise sakal bırakmak ve bıyıklı olmak az biraz ayıplanır ama sakal bırakmaya hiç izin verilmez. Bunlar izafi şeyler ve bence bıyık ve sakalın bu denli söz konusu olması da bir çeşit asosyalliktir.

Bir akşamüzeriydi manga komutanımız olan arkadaş bir yerlerden biraz un ve yağ bulmuştu ki bu o dönemin en lüks

yemeğiydi. Bunu hemen yemek haline getirmedi. Akşam karanlık çöktüğünde bir arkadaş manga yerinde uzandı. Ardından ben de uzandım. Uyanık olan arkadaş sayısı azaldı. Bu durumu fırsat bilen manga komutanı arkadaş yapacağı mirtoxe'yi doya doya yemek için pişirmeye başladı. Bu basit ama değerli yemek hazır olduğunda usul gereği biz uyumakta olan arkadaşların da uyandırılması gerekir ki yemeği beraber yiyelim. Aç olduğumuz için öyle hemen uyuyabilecek durumda değiliz. Hani derler ya "Xewa birîndara tê lê xewa birçîya nayê." aynen böyle bir durumdayız. Uzanmışız gözler kapalı ama uyumamışız. Manga komutanı arkadaş yemek için bizi uyandırmasa usulen ayıp olur. Çağırırsa şayet yemekten doyasıya yiyemeyecek. Yani bizi yemeğe ortak etmek istemiyor. Bu arkadaşın kendince bulduğu yöntem oldukça kısık bir sesle "Azad, Azad!" diye seslenmek oldu. Ben yaşadığım bu durum karşısında şaşkın kalmışken, derin bir uykudaymışım numarası yapıp kalkmadım. Yine aynı kısık sesle yanımda uzanmış olan diğer arkadaşa seslenince manga komutanı; sözde uyuyan arkadaş ani bir hareketle yerinden doğrulup bu koşullarda ziyafet sayılabilecek bu yemeğe eşlik etti. Sabah olduğunda ise ben hiç bozuntuya vermedim ve her şey normalmiş gibi davrandım. Ama manga komutanın kendisi konuyu açıp akşam Mirtoxe yediklerini, benim ise uyumuş olduğumu, bütün çağırma ve seslenmelere rağmen uyanmadığımı, bu nedenle de mirtoxeyi bensiz yediklerini söyledi. Çok yorulmuştum ondan olsa gerek deyip konuyu kapattık. Zaten oda bu konuyu fazla konuşmak istemiyordu. Geçiştirme zımnen ikimizin de fikriydi.

Esas görevimiz olan pêşmergelerin nöbetini ilk günlerde sıkı tutuyoruz. Bunun için gece ve gündüz dönüşümlü nöbet

tutuyoruz. Ayrıca pêşmergeleri ideolojik ve teorik olarak ilgilenmek için de manga komutanı arkadaş görevlendirilmiş. Günün bazı saatlerinde duruma göre arkadaşımız pêşmergelerle oturup konuşuyor. Bir süre sonra da arkadaşımız gelip bize bu pêşmergelerin ne kadar iyi insanlar olduğunun propagandasını yapmaya başladı. Durumun anormalliğini fark etmiş olsam da elimden bir şey gelmez. Giderek bizim manga komutanı ile pêşmergeler arasında dostluk gelişti. Bir akşam 9-10 nöbetçisi olan manga komutanı titizlikle tuttuğumuz nöbeti gevşetti ve daha henüz saati dolmadan gelip mangaya oturdu. Kendisinden sonra nöbetçi olan arkadaşa da "acele etme gidersin" deyip bu arkadaşın da nöbet yerine gidişini geciktirdi. Daha sonra nöbetçi ararkadaş nöbet yerine gittiğinde pêşmergeler kaçmışlardı. Gece olduğu için onları bulmak mümkün olmadı. Arkadaşlar ısrarla pêşmergeleri aramış olsalar da bulamadılar. Her insan düşüncesi doğrultusunda yaşar ve yapar, yapıcılığın düşünceyle bağı kesindir. Bizim devrimci komutan pêşmergeleri dönüştürsün diye görevlendirilmişti ama o basit ve çapulcu pêşmergeler bizim devrimciyi etkilemeyi daha sonrada güven vermeyi bu yolla da kaçmayı başardılar. Olay eyalet komutanlığına yansıyınca adeta infial oldu ve bu pêşmergelerin nöbetini tutmakta olan bizlere çok ağır sözler sarf edildi. Çünkü aynı pêşmerge güçleri Güney Kürdistan'da bize karşı acımasızca savaşıyor ve yaralılara dâhil işkence yapıyorlardı. Hewlêr'de hastanede bulunan arkadaşlar katliamdan geçirilmişti. Atmosfer ağır olunca bize gelen eleştiriler aynı tonda oldu.

Olaydan birkaç gün sonra manga komutanı ve ben Kato Jîrka'ya çağrıldık ki o zaman eyalet karargâhı da oradaydı.

Kato'ya ben, manga komutanı ve Besta'da hasta ve yaralı arkadaşlara bakan doktorla beraber gittik. Doktor tanıdık ve emeği çok fazla olan bir arkadaştı. Ben 1995 yılında yaralandığımda aynı arkadaş beni tedavi etmişti. Doktor arkadaş yolda giderken bana yeni keşfettiği otları tanıtıyordu. Otların nasıl pişirilip yeneceğini de anlatıyordu. Bu arkadaş o denli yokluk içinde yaralılara bakmıştı ki çaresizlikten yazın da yenebilir yeşil otlar keşif etmişti. Besta'dan Kato Jîrka'ya giderken yolda Besta'da az bulunan meyve ağaçlarıyla karşılaştık. Meyveleri koparan Doktor arkadaş onları yedikçe çocuklar gibi seviniyordu. Onun bu halinden yaralılarla beraber ne tür zorluklara katlandığını anlamak mümkündü.

Gece Çeqçeqoq arazisinde ilerliyoruz. Yüksek bir sırtın üstünde iken dikkatimizi bir şey çekti. Derenin içine baktığımızda aşağıda bir fener yanıyormuş gibi ışık görünüyordu. Acaba operasyon mu var diye düşünmeden edemedik. Dakikalarca bu acayip ışığa baktık durduk. Daha sonra dereye taş attık. En sonunda derede bulunan su birikintisine ay ışı yansımasının bir fener ya da ışık gibi göründüğüne karar verdik. Daha sonra da yolumuza devam ettik.

İkinci gün öğleden sonra Kato Jîrka'nın Derîyêqaç boğazını geçtik. Boğazın hemen arkasında bir çeşme var. Defalarca bu çeşmeden su içmişim. Her zaman ki gibi su içip burada biraz dinlendik. Çeşmede tuzik otuna benzer bir ot vardı. Ben çok acıkmışım, bir deneyeyim acaba şu ot yenir mi diye. Otu yediğimde biraz acı bibere benzer bir tadı vardı. Ama buna aldırış etmedim ve yemeye devam ettim. Daha sonra kalkıp yürüdüğümde bir süre sonra karnıma korkunç bir ağrı girdi.

Yürüyemez oldum. Arkadaşlarda, artık noktaya yaklaşmış olduğumuzdan, beni beklemeden gittiler. Ben ise tek başıma kaldım ve karnımda korkunç bir ağrı var. Gerillada emin olmadığın bir otu yemeyeceksin, yersen eğer şehit dahi düşebilirsin. Çünkü ottan şehit düşenler de var.

1996 yılında Gabar da bir grup arkadaş bilmedikleri bir otu yiyorlar. Tadı hoş olunca daha fazla yemeye başlıyorlar. Sonrasında ne olmuş dersiniz; arkadaşlar ki kadınlı erkekli bir manga gerilladan oluşuyorlar, delirmişler ve çok kontrolsüz hareket etmeye başlamışlar. Bilinçleri kaybolmuş bilinçaltı devreye girmiş, çamurda elbise yıkayan bile varmış. Arkadaşlar bu arkadaşların bir hafta nöbetini tutuyorlar. Bir haftadan sonra arkadaşlar kendilerine gelebilmişler. İşte böyledir gerillada bilmediğin otları yemenin sonucu. Arkadaşlar noktaya ulaşınca "Azad açlıktan yürüyemeyecek halde kendisine ekmek götürün" demişler. Bir de baktım bir arkadaş elinde ekmekle arazide beni arıyor. Durumu "çok mu acıktın" diyerek anlatınca arkadaş, utancımdan yerin dibine girdim. Getirilen ekmeği de yiyemedim. Çünkü gerillada açlıktan ölsen de acıktım denmez ve bundan yakınamazsın. Adet böyle kültür böyle, erzak olmadıktan sonra açım desen bile ne yazar! HİÇ.

Arkadaşların yanına zor da olsa ulaştım. Kato Jîrka'nın Warê Kurdo noktasının daha üst tarafında bir yerde bizim lojistik takımının diğer kısmı, hareketli taburdan bir bölük ve eyalet komutanı kalıyorlar. Bu noktalar birbirine yakın. Doktor arkadaş karargâha gitti. Eyalet komutanı hastaydı. Ben ve manga komutanı ise lojistik takımının yanına gittik.

Kısa ve soğuk bir “hoş geldiniz” dendikten sonra, manga komutanına ve bana tutuklu olduğumuz söylendi. Bizden bireysel eşyalarımız alındı. Daha sonra da kayalıkların arasında bulunan küçük bir mağaracığa koydular. Böyle yerlerin nöbetini tutmak daha kolaydır. Olası olumsuz durumların önü böylece alınmış olur. Ben bir anda şok oldum. Bizi pêşmergelerin kaçışından sorumlu tuttukları için tutuklamışlardı. Girdiğim mağaracıkta adeta ikinci bir şoku yaşadım. Kırk yıl düşünsem devrim saflarında böyle bir durumla karşılaşacağım aklıma gelmezdi. Girdiğim delikte huysuz bir şekilde oturmaya başladım. Ama bir taraftan da adeta düşüncem donmuş gibi, girdiğim şoku atlatmaya çalışıyorum. On, on beş dakika geçti geçmedi derken beni girdiğim yerden çağırıp bir yanlışlık olduğunu ve benim tutuklu olmadığım söylendi. Rahatladım hem de müthiş, eşyalarımı verdiler ve daha sonra manga yerine arkadaşların yanına gittim.

Pêşmergeler kaçtıktan sonra Besta’dan manga komutanı ve yardımcısı çağrılmış, tutuklamak ve soruşturmaya almak için. Bu esnada bir isim yanlışlığı olmuş. Bu nedenle gelmemesi gereken ben gelmişim ve ilk anda durumu fark edemedikleri için arkadaşlar beni de tutukluyorlar. Aradan biraz zaman geçince birileri uyarmış olacak ki beni hemen geri konduğum yerden çıkardılar. Ama iyi bir deneyimdi. Tutuklanmak ve deliğe tıkılmak doğrusu hiçte hoş bir durum değil.

Ben bırakıldıktan sonra karargâh yönetiminden bir arkadaş rapor yazmamı istedi. Olayı özetleyen bir anlatımdan sonra esas raporu yazdım. Kısaca özetlersem düşman kavramı üzerinde durdum, bunun ideolojiyle bağlantısını kurdum.

Parti ideolojisini edinmemiş birinin kafasında bütün Kürtleri dost ve yurtsever görme var. Kürt olmayanlar ise topluca ve potansiyel olarak düşmandır. Bunu izah ettim ve sınıfsal çelişkilerin görülmediğini, Kürt egemen güçleriyle Türk egemen güçlerinin dost olduklarını, Kürt emekçilerle Türk ve diğer halkların emekçilerinin dost olduğunu anlattım. Bizim pêşmergelerin nöbetini tutan arkadaşlar ise bir süre sonra bizim kanımızı emmeye gelen bu çapulcularla dost olabildiklerini ve bu denli bilinçsiz olduklarını yazdım. Aşağı yukarı içeriği böyle olan bir raporu karargâha verdim. Rapor okunduktan sonra cevaben raporu iyi yazdığım ve raporda söylenenlerin doğru olduğu söylendi.

Sonraki günlerde hareketli tabur yakın olunca ve Şehit Şerif'i sık sık görme imkânım varken bu son olay da yaşanmışken, kesinlikle bu lojistikten çıkmalıyım diyorum. Sonrasında bana hareketli tabura geçmem söylendi. Ancak işin içinde bir bit yeniği var. Bana doğal yaklaşılmıyor ve şüpheci tavırlar beni rahatsız ediyor. Tabur yönetimine başta beni iyi tanımayan Şehit Şerif'e bir kontra olarak lanse edilmişim ama benim bundan haberim yok.

Taburda beni tanıyan arkadaşlar var. Ancak tabur komutanı ve tabur yönetiminden bazı arkadaşlar beni tanımıyorlar. Hatta bazı yönetim toplantılarında bana görev verilmesi için öneriler yapılıyor. Bu öneriler yapılınca da hemen Şehit Şerif araya giriyor benim nasıl bir kontra olduğumu anlatmaya başlıyor. Sonraki süreç ise benim için bir deneme sınama süreciydi. Beni netleştirmek tanımak ve kontra olup olmadığımı anlamak için eylemlerde sürekli saldırılarda yer veriliyor. Normal pratikte de en zorlu işler

bana yaptırılıyor. Benim açığımı yakalayıp kontralığımı ispatlamaya çalışıyorlar. Sonbahar olduğunda ve deneme sınama başarıyla geçmiş olacak ki bana önce manga komutan yardımcılığı daha sonra ise manga komutanlığı verildi.

1997 yılı için Alay Hareketi uygun görülmüştü, bunun anlamı birkaç taburun bir araya gelerek kapsamlı eylemler yapması ve düşmanı adım adım söküp atmasıydı. Bunun için büyük hedefleri kuşatıp imha etmek gerekiyordu. Bu tarzda Kürdistan düşmandan adım adım temizlenecek ve kurtarılacaktı. Bu uzun süreli halk savaşı stratejisinin son aşamasıydı. Mevcut durumda denge aşamasındaydık. Sayıları onları bulan gerilla gruplarıyla eylemler yapıyorduk. Bu tarz deşifre olduğunda ise düşman kendince tedbirler almaya başladı.

Ben hareketli tabura geçtiğimde tabur komutanı olan Şehit Şerif'in bölüğünde yer aldım. Önderlik öyle bir tarz devreye koymuştu ki her komutanın bir de fiilen sorumlu olduğu bir birliği olmalıydı. Bu nedenle Şerif arkadaş hem tabur komutanıydı hem de bir bölükten fiilen sorumluydu. Ben lojistikten ayrıldığımda işte bu bölükte yer aldım.

Bulunduğumuz yere yakın olan Warê Kurdo'da koyun sürülerimiz vardı. Koyunlar eylem sonucu koruculardan alınmış kamulaştırılmıştı. Bu yıllarda azılı korucuların koyunları sık sık kamulaştırılırdı. Bizimle bağlantılı ve yurtsever dediğimiz korucuların koyunları alınmaz bir yanlışlık sonucu alınsa bile genelde bunlar geri verilirdi.

Bahar olduğu için otlar yeşil ve süt de boldu. Buna göre de görevlendirmeler yapılırdı. Çobanlık yapan, süt sağan arkadaşlar vardı. Bir akşam bidonu alıp kendi bölüğümüz için

süt almaya gittim. Arkadaşlar yeri biraz kazıyıp çukur haline getirmişler, çukurun kenarlarına birazda taş örüp yükseltmişler, bunun da içine naylon açıp süt doldurmuşlardı. Manzara ilginçti. Açılan çukur sadece gerillaya özgü orijinal bir düşünceydi. Gerillanın bu denli süte kavuşması da oldukça ilginçti. Her gerilla birliği gidip sütünü alıyordu. Süt sağıcı arkadaşlardan biri sütün adilce dağıtımından sorumlu idi. Burada ilk defa şîrberfle karşılaştım. İlk defa karların sütün içinde erimeden kaldığını gördüm. Şîrberf de şöyle hazırlanıyor: geniş bir kabın içine süt koyuluyor, arazinin güneş görmeyen kısımlarında erimemiş olan metrelerce yükseklikteki kardan kar ufalanarak alınıyor. Çünkü kar donmuş halde topak biçiminde olursa şîrberf olmaz. Bu kar geniş kaptaki sütün içine koyuluyor ve kısa bir süre bekleniliyor. Kar soğukluğunu süte verdiğinde kaşıkla şîrberf denen bu içecek içiliyor. Yoksa yeniyor mu?

Warê Kurdo'da arkadaşlar et kurutma tekniği de geliştiriyorlar. Bir arkadaş okuduğu bir kitaptan Kızılderililerin et kuruttuğunu öğrenmiş ve aynı şeyi yapmaya karar vermiş. Arkadaşlar etleri şerit gibi uzunca kesiyor ve daha sonra ipe asıp güneşte kurutuyorlardı. Bu etleri kışın tüketmek için arkadaşlar depoladılar. Ondan yemek bana nasip olmadı ama bir sonraki yıl sorduğumda arkadaşlar kışın tike tike doğrayıp yediklerini söylediler. Tadını da sordum etin tadı biraz değişikliğe uğruyormuş.

Warê Kurdo'da bir manga kadın arkadaş doğal tuz çeşmesinden tuz çıkarıyordu. Tuz daha sonra genel güçlere dağıtılıyordu. 1995 yılında doğal olarak akan bu tuz çeşmesine rağmen günlerce tuzsuz kalmıştık. Ama bu yıl

tedbir alınmış ve tuz sıkıntısı çekmeyeceğiz. Gerillada uzun yürüyüşler ve aşırı terleme sonucu tuz kaybı çok oluyor. Bu nedenle tuzun yokluğu çok fazla zorlayıcı oluyor. Bunu anlamak için dört gün her şeyi tuzsuz yiyin. Ben kendini yakarak eylem yapan arkadaşları, bir nebze de olsa, anlamak için bir parmağıma çakmak tutmuştum. Sayın okuyucu da tuzsuzluğu deneyebilir. Mevsimin ilk başlarında arkadaşlar kaynatarak veya bezleri suda ıslatıp güneşte kurutarak daha sonra bu bezleri silkeleyerek tuz elde ediyorlarmış. Ben fiilen bu işlemlere tanık olmadım. Yazın havalar ısınınca akan bu tuz çeşmesi akıntının kenarlarına tuz biriktiriyor. Geriye bu tuzu toplamak kalıyor. Tuz elde etmek için ayrıca bir çabaya gerek yok, yaz aylarında. Son anlattığım tuz olayına kendim bizzat tanığım ve bu çeşmeden hazır tuz kaldırmışlığım var. Çeşmedeki tuz piyasadaki tuzdan daha beyazdır. O kadar çok beyaz ki insanda hep seyretme hissi uyandırıyor. Ayrıca bu tuzun tuz oranı da çok yüksektir. Yarım kaşık tuz, diğerleriyle karşılaştırılırsa, bir kaşık tuz eder.

1997 yılında küçük çaplı başarılı ve başarısız eylemlerimiz oldu. Ben burada kayda değer olanları anlatacağım. Yoksa yazacak mıyım?

İçinde bulunduğumuz yılın yaz mevsiminde, alay hareketine devam. Bunun için kalabalık bir güç Colemêrg'in Qarnasê dağında toplandık. Toplanan güçler: Hareketli Tabur, Fereşîn, Kaşura, Bervarsevdîn ve Elbaq gücü idi. Bu alana yakın olan Elbaq gücü gelirken kendisiyle beraber erzak da getirmiş. Yıl boyunca yaptığımız bütün eylemlerde sadece bu eylem esnasında erzak sorunu yaşamadık. Qarnasê dağında güçlerimiz birbirine yakın ama dağınık üslendiler. Bu

durumda dağılmak da toplanmak da kolaydır. Genel güçlerin katılacağı bir toplantı olacaksa eğer, güçler hemen bir noktada toplanabilirler, yok eğer ani bir durum karşısında dağılmak gerekirse de dağılmak kolaydır. Bu gerillanın güçlü bir özelliğidir. Bir hedefe vurmak için aniden toplanabilir ve düşman ağır bir operasyon yaparsa da hemen hızlı bir şekilde dağılabilir.

Qarnasê dağında bir göl var. Biz bölük olarak hemen bu gölün kenarına yerleştik. Kayalık bir yer ve garip bir havası var buranın. Gündüz özellikle öğlen olduğunda hava çok sıcaktır. Gece olduğu zaman ise gündüzün tam tersi hava çok soğuk oluyor. Gündüz istirahat etmek veya uyumak için başımızı gölgeye vücudumuzu ise güneşe gelecek şekilde uyuyoruz veya istirahat ediyoruz. Tek çare budur. Tümden gölgede kalınınca soğuk oluyor, tümden güneşte kalınınca da sıcak oluyor. Öyle ki güneşte fazla kalınca insanın derisi yanıyor. Özellikle de burun kısmı ve kabuk atıyor. Gece uyumak için taşların altını ve rüzgâr almayan kuytulukları seçiyoruz. Bu şekilde daha sıcak oluyor ve rüzgâr da vurmayınca daha iyi uyuyabiliyor insan. Burada gece ve gündüz bazı saatlerde rüzgâr esiyor ve oldukça da rahatsız edici. Arazinin veya dağ diyelim iyi olan yanı suyudur. Su harika ve içimine doyum olmuyor. Burada çayın bir başka tadı var. Bunda suyun ve soğuk olan havanın etkisi çoktur. Burada çay içmekten daha güzel ne olabilir diye düşünüyor insan. Çay içerken yapılacak olan eylem üzerine tahminler yürütülür acaba şehit ve yaralı az mı olur, çok mu diye. Bu esnada herkes birbirine bakar o anda çay içtiğin arkadaşlarından acaba hangileri bir daha geri dönmeyecek dersiniz. Bunun için yüz hatlarına ve gözlere dikkatle bakılır. Olurda bizden biri veya

birileri geri dönmezse kafamın içine görüntüyü iyice resmetmeliyim. Bunu yaparken bir ressamdan daha hassas davranırsınız. Kimin daha çok cesaretli olduğu da tartışılır. Kimin daha çok siyasi, kimin askeri olduğu da dile gelir. Ama en iyisi bu iki özelliği de birleştirenlerdir. Kimimiz ilk geldiğinde çok acemice başlar bu yaşama ve giderek ivme kazanır, yetkinleşir. Kimimiz doğuştan yetenekliyiz ve üstün başarılar gösteririz. Kimimizin doğasında bu yaşama dayanmak vardır ama askeri olarak o kadar da iyi değildir. Bu durumda olanı da anlamak gerekir, saldırıda yer alamıyorsa savunmada yer alır. O da olmuyorsa nokta da ekmek yapar. Varsa eğer erzak, yemek yapar ya da daha başka şeyler, ne de olsa herkese göre bir iş vardır bu devrim yolunda. Herkese ve her yeteneğe iş vardır, yeter ki kararlı olunsun devrimin değerlerine bağlı kalınsın.

Colemêrg de kapsamlı eylem olacak dedim, buna göre planlama da kapsamlıdır. Örgütlenme genel olarak bölükler biçiminde. Buna göre bazı bölükler gece hedeflere eylem düzenleyecek, bazı bölüklerde arazide mevzilenecek, gece eylemi sonrası araziye çıkacak olan düşmana vuracaklar. Bu bölükler önceden arazide mevzi de kazacaklar. Gece gidip vurma ve geri çekilme, gündüz ise mevzide bekleme ve düşman geldiğinde ona vurma planlanmıştı. Bizim bölük ağırlıklı olarak gece eyleminde yer alıyor. Gece hedefleri ise kapsamlıydı. Bunlardan en önemlisi Colemêrg de bulunan askeri Alay'ı koruyan tepe idi. Eylemlerin genelde başarılı olabilmesi için Alay tepesinin mutlaka düşürülmesi gerekiyor. Aksi halde gece eylemlerinin başarı şansı azdır. Diğer hedef radyolink idi. Oraya da bizim bölükten giden arkadaşlar var.

Bazı gruplar şehir içine inecek ve pusular kuracaklar. Gençleri alıp gerillaya katacaklar.

Alay tepesine iki koldan saldıracağız, bu kollardan biri bizim bölükten oluşuyor diğer bir kol ise Colemêrg gücünden. Kollar kendi içinde ikiye ayrılıyor; takviye ve saldırı olarak. Ben bizim bölüğün saldırı grubundayım. Saldıracağımız tepe tam bir tepe gibi değil daha çok bir sırta benziyor. Colemêrg gücü aşağıdan saldıracak bizim gücümüz ise yukarıdan. Tepede ışıklandırma da var. Noktadan daha gündüz iken harekete geçtik. Arazinin düşmandan görünmeyen bölümü bittiğinde karanlığın çökmesi için bekledik. Doğa burada harika otlar yemyeşil, suyu kana kana içiyoruz. Bazen helizlerin içinden geçiyoruz, bazen akan suyun kenarından yürüyoruz. Gündüz yürünebilecek arazinin sonuna geldiğimizde aynı zamanda bir köyün de yanına gelmiş oluyoruz ama köy boş. Buradan Gever, Cîlo ve Sûmbûl dağları görülebiliyor. Verilen moladan yararlanarak bir şeyler atıştırıyoruz.

Akşam karanlığı çökmeye başlayınca bir süre toprak bir yoldan yürüyoruz. Her zamanki gibi hedefe yaklaştıkça gruplar ayrışıyorlar ve her kol ya da grup kendi hedefine doğru yola çıkıyor. Colemêrg'e yaklaştıkça yoldan ayrılıyoruz ve araziden yürüyoruz. Bir yerden sonra arazi hep inişli ve bazı yerler kumlu olduğu için de kaygan. Bu nedenle sık sık düşmeler oluyor. En son her iki saldırı grubu bir arada kaldık. Hedefe doğru yürümeye devam ediyoruz. Hedefe araziye göre alttan yaklaşıp sızma yapacağız. Önce saldıracağımız tepenin altına iniyoruz daha sonra da yukarı doğru çıkmaya başlıyoruz. Tepenin altından tepeye sızma yapacak olan

Colemêrg gücünün işi daha kolay. Bizim güç ise önce aşağı iniyor sonra da tekrar tepenin üst tarafına çıkacağız. Oradan sızma yapacağız. Düşmanın bulunduğu sırtın altına geldiğimizde ki derenin içindeyiz artık, Colemêrg gücüyle ayrılıyoruz. Arkadaşlar sırta tırmanıp giderken biz ise dereden biraz daha yürüdük ve artık tepenin ışıklarının altına girdik. Bu demektir ki mevzideki düşmanın görüş alanına girmiş bulunuyoruz. Derenin içinde küçük bir derecik var. Adeta bir çizgi gibi ve kenarlarında otlar yükselmiş. Eğilerek ve dikkatle bu çizgi gibi olan yerleri kullanarak düşmana görünmeden ilerliyoruz. Tepenin ortasından sızma yapıp mevzileri düşürelim dedik. Ama bu olamadı. Çünkü ışıklar çok hâkim ve arazi de çok çıplak. En önde araziye hâkim Colemêrgli bir arkadaş var. Onun arkasında ben varım, benimde arkamda saldırı grup komutanı var. Biz oradan gidemeyeceğimizi anlayınca geri döndük. Bu durumda da öndeki arkada arkadaki önde olmuş oluyor. Çünkü birbirimizi geçerek geri dönmüyoruz. Öyle yaparsak bir noktada yığılma olur ve düşmanda görürse tek taramada birkaç kişiyi düşürebilir. Biraz geri çekilip yeniden konum aldık ve tepeye üstten sızma yapmak için harekete geçtik. Bu esnada biraz geride kaldım ve takviye grubunun komutanıyla karşılaştım. Bilerek geride kalmışım gibi nasihatte bulunup “ilerle” demez mi? Bir süre sonra Colemêrg’li arkadaşın arkasında yerimi aldım ki bana orada olacağıma dair bir şey de söylenmiş değil. Beşinci veya altıncı sırada da olabilirdim. Kendi isteğimle en öne geçen ben bir dolambaç yüzünden geride kalınca bir kadında gelecek sanki bilerek geride kalmışım gibi bir yaklaşım gösterecek. O anda olabilecek en kötü şey oldu. Neyse savaşta olmayacak şey yoktur. Bende zaten alttan alta

kontralıkla suçlanmışım ve deneme sürecinde olduğum için sürekli saldırı gruplarında yer alma süreçlerine alınmışım.

Tepeye iyice yaklaştığımızda üstten olmak üzere son lambanın istikametinden ilk baştaki mevziiye sızma yapıyoruz. Birkaç metre kalmıştı ki önümdeki arkadaşa, "Ben mevziiyi ateş altına alıyorum sende bombayı at." dedim. Tamam deyince arkadaş; mevziiyi taramaya başladım. Bu anda arkadaş dur dur diye fısıldamaya başladı. Durdum. Ne arkadaşta hareket var ne de mevzide, durum böyle olunca da mevziinin boş olduğunu anladık. Eyalet komutanımız bize hep bir kişi tarama yapsın mevzideki asker başını kaldıramaz diğer kişi ise mevziiye bomba atsın derdi. Bundan hareketle ben böyle bir şeyi denemek istedim ama arkadaşla birbirimizi anlamamışız. Neyse ki gidip boş mevzilere girdik. Çünkü düşman tepeyi bırakıp kaçmıştı.

Diğer sızma grubu bizden önce mevzilere ulaşmış ve düşmana saldırmıştı. Arkadaşlar birkaç mevzi düşürünce düşman tepeyi tümden bırakıp kaçmıştı. Tepedeki mevziler yeraltıydı. Bu önemli ayrıntı keşif esnasında fark edilmemişti. Biz tepeye girdikten sonra böyle olduğunu gördük ki bu mevzileri düşürmek daha zordur. Bundan itibaren biz artık Alay'a hâkim bir yerdeyiz ve silahları askeri Alaya doğrultup ateş etmeye başladık. Hemen hemen tam tepemize düşecek şekilde bir direkte lamba yanıyordu. Kol komutanı arkadaş takviye komutanına lambayı söndürmesini söyledi. Bir gerilla lambayı nasıl söndürür? Tabi ki elindeki silahla. Arkadaş silahını en çok iki metre yüksekte olan lambaya doğrultup ateş açtı. Ama lamba isabet alıp sönmedi. Bunun üzerine bu arkadaş daha fazla ateş etmeye başladı. Ama nafile lambayı

söndüremedi. Bizler de artık Alay'a ateş açmayı bırakmış bu arkadaşı seyrediyoruz. Acaba lambayı söndürebilecek mi? Maalesef lambaya bir türlü isabet ettiremeyen arkadaş giderek asabileşmeye başladı. Arkadaşın kadın olması ise ayrı bir dertti. Kadın olduğu için söndüremedi diyenler bile olabilir. Bunun da baskısıyla olsa gerek lamba sönmek nedir bilmedi ve askerlerden daha dirençli çıktı. Bunun üzerine birkaç arkadaş daha ateş açtı ve lamba isabet alıp kırıldı. Daha sonra ne oldu biliyor musunuz? Bu yazıyı okuyan siz muhterem okuyucu; lamba söndü.

Genel planlamaya bağlı olarak eylemler yapılıp sonuçlanınca, gece eylemlerinden sorumlu gruplar geri çekilmeye başladılar. Bizde bir kol olarak birlikte hareket ediyoruz. Geri çekilmeye de beraber başladık. Tepeden itibaren geriye doğru geliyoruz. Aynen eyleme giderken ki gibi hedeften uzaklaştıkça grupların yolları tekrar kesişiyor ve buluşup kalabalıklaşıyoruz. Şimdiki gayemiz noktaya sorunsuz ulaşmak ve geri çekilme yolunda kayıp vermemek. Eyleme giderken aynen kuantumik olasılıklar zinciri gibi ne olacağını pek kestiremezsiniz fakat geri çekilmenin nasıl biteceğini insan daha çok tahmin edebiliyor.

Geri çekilme yolu sürekli çıkışlı ve yorgun olduğumuz için biraz zorlanıyoruz. Bizim diğer saldırı grubundan arkadaşlarla yolda karşılaştık. Fazla konuşacak halimiz yoktu. Mola verildiğinde yanıma bize göre biraz daha yaşlı bir arkadaş gelip oturdu. Arkadaş biraz da kiloluydu. Bir iki soru cevaptan sonra tepeye saldıran gruptan olduğunu anladım. Nasıl oldu diye sorunca anlatmaya başladı.

Tepeye yaklaştıklarında gruplarından iki arkadaş ayakta saldırıya geçiyorlar. Bunları gören düşman arkadaşları şehit ediyor. Geriye kalan arkadaşlar saldırmaya devam ediyorlar. Mevzileri düşürdükçe arkadaşlar, geriye sağ kalan düşman askerleri tepeyi bırakıp Alay'a doğru kaçıyorlar. Tepe bu temelde arkadaşların eline geçti ki askerler kaçtıktan hemen sonra da bizim grup tepeye girmişti. Ama bu tepenin alınmasında Colemêrg gücünün rolü belirleyiciydi. Tepede şehit düşen arkadaşlardan biri genç bir arkadaşmış ve bu arkadaşın çok sevildiğini bu nedenle de bu şahadetin Colemêrg gücünü etkilediği söyleniyordu. Ama arkadaşların neden ayakta yürüyerek saldırıya geçtiklerine anlam da veremedik. Savaşta ve de özellikle eylem ve çatışmalarda neler olmuyor ki.

Bize göre mahkûm olan araziyi bitirince, bu düşmanın görüş alanından çıkmak ve düşman araziye gelirse eğer çatışabileceğimiz araziye ulaşmak anlamına geliyor, disiplinimizde biraz gevşeme oldu. Gruplar düzenli bir şekilde yürümüyor, birbirine karışıyorlar. Fiziği iyi olanlar önde yürüyorlar ve bir an önce noktaya varıp dinlenmek istiyorlar. Fiziği fazla iyi olmayan ve yürüme zorluğu çekenler daha gerideler ve sık sık dinlenerek yürüyorlar. Ayrıca gündüz çatışması için mevziiye yatmış olan bölükler artık bizim gerimizdeler. Düşman karadan gelse onlarla karşılaşacak, yok eğer havadan gelip indirme yapacak olsa arazinin stratejik tepelerini tutmuş olan arkadaşlar var. Bu arkadaşlar düşmanla çatışmaya girecekler. Bizim esas taktiğimiz ise esas olarak düşmanı ininden çıkarıp araziye çekmek ve darbeyi vurmaktır.

Hâkim olduğumuz araziye geldiğimizde artık hava aydınlanmaya başladı. Biz yürüdükçe hava daha çok aydınlanıyor. Normalde düşmanın kıyameti koparması gerekirdi. Havan ve obüs atmalıydı. Saldırı helikopterleriyle bizi kovalaması gerekirdi. Arazinin stratejik noktalarına indirme yapması lazım, yorgun olan eylem gücünü imha etmek için. Hayret! Bunların hiç biri olmuyor. Bir ara çok uzaktan saldırı helikopterlerinin sesi geldi. Bize doğru gelirler diye beklerken maalesef sesleri kesildi. Ayrıca kulaklarımız o kadar aşina olmuş ve o kadar uzmanlaşmışız ki helikopter seslerini uzaktan olsun yakından olsun tanıyabiliyoruz. Gelen helikopterin saldırı mı yoksa indirme helikopteri mi olduğunu bilebiliyoruz. Bu nedenle duruma göre tedbir alabiliyoruz. Saldırı helikopterleri iki çeşittir. Bunlardan ilk üretilenine kobra ikinci ve daha etkin olanına süper kobra isimleri verilmiş. Bunlara karşı bu yıllarda etkili silahlarımız olmadığı için gerillaya karşı düşmanın güvendiği en güçlü silahı idi. Hatta bazen operasyon güçlerine vurulduğunda, düşman komutanlarının dili tutulur ve kobra, kobra, kobra diye el telsizinden bir üstlerine çağrı yapardı.

Biz bu kapsamlı gece eyleminden dönerken, bu işin gündüz kısmından geceye oranla arkadaşların daha iyi sonuçlar almasını bekliyorduk. Düşman adeta kılını dahi kıpırdatmadı. Bu nedenle de planlamanın gündüz kısmında bir şey olmadı. Düşman gerilla taktiğini çözmüş, muhabere ve daha farklı araç ve yollarla da hareketli Alay'ın alanda bulunduğunu ve bu eylemi yapmış olduğunu biliyor. Bu nedenle de kendi garnizonlarından dışarı çıkmıyorlar. Kendileri adına iyi bir taktik ki bizim en kapsamlı hazırlıklarımızı boşa çıkarıyor, çıkarmasına ama bu arada gerillanın alan hâkimiyetini de

kabul etmiş oluyor. Bu durumun diğer bir adı ise gerillanın yakaladığı denge durumudur. Bizde bunu bir adım ileriye götürmek istiyoruz. Sonuçta düşmanla hep pata kalıyoruz ve yenişemiyoruz.

Geri çekilmenin son anlarına yaklaştık ve artık nokta çok yakın. Bizler noktaya yaklaştıkça arazi de sarplaşıp dikleşiyor. Adeta, insan çok yorulduğu için, "Ben artık noktaya yetişemem." diyor. Noktaya az biraz kaldığında karşınıza yokuş çıkarsa, özellikle ben, bazen sesli bazen de sessiz, küfür etmeden duramam. Qarnasê dağındaki noktamıza da ulaşmak için yine bir yokuş çıkmamız gerekti. Naçar bu yokuşu da çıktık. Küçük iniş ve çıkışlardan sonra noktaya ulaştık. Noktadayız; oh be ne keyif, anlatılamaz, hele hele kirtleme (bir çeşit kesme şeker) şekerli çay varsa. Çayın hikmeti mi, yoksa psikolojik bir durum mu bilemem ama, noktada bir çay içince, gerilla her türlü yorgunluğu unutur. Bu her zaman böyledir.

Bende şimdi bu bahar mevsiminde, 2013 yılında, Qandil dağının yamaçlarında, kaldığım piknik çadırından çıkıp, 25 metre ötemde çay içen arkadaşlara katılacağım. Bu anlattıklarımla şimdi yaptığım gerillacılık arasında dağlar kadar fark var. Yeni yetme beş on yıllık gerillalar öyle zannediyorlar ki gerillacılık hep böyleydi. 1990'lı yılları ancak yaşayanbilir, birileri ben bunları anlatarak veya yazarak birilerine kavratabilirim derse kesinlikle "haddini bil" derim. Aynı şey 1980'den 1990'lara kadar gerillacılık yapanlar için de geçerlidir. Ben ve benim kuşağımın onları tam olarak anlayabilmesi mümkün değil. Benim kuşağım kendisinden öncekilere müthiş saygı duyar, ama şimdikiler oldukça saygıdan yoksunlar. Bunun da toplum içindeki kültürel

kırımla ve de sağlam bir öz benliğin oluşmamasıyla alakası var bana kalırsa. Kapitalizm onlarla çok oynamış çok. Bunu onlardan daha çok biz eskiler fark ediyor ve biliyoruz. Öyle ki kendini bilmekte bir kültür gerektirir.

Colemêrg eyleminden sonra, Fereşîn alanındaki Çiyayê Reşkê dağına çekildik. Bu dağa her gelişimizde 1994 yılında şehit düşen arkadaşları anıyoruz. Bu dağa giriş ve çıkışlarda arkadaşların şehit düştüğü yerlerden geçiyoruz. Dolayısıyla sık sık duygusal bir atmosfere giriyoruz.

Bu arada ufak tefek eylemler oluyor ama ben onlardan söz etmeyeceğim. Şimdi anlatacağım ise Peyanus eylemidir.

Peyanus bir köy ve köyde de bir karakol var. Karakolun birde stratejik bir tepesi bulunuyor. Biz eylemi bu tepeye yapacağız. Peyanus köyünü çevreleyen başka köylerde var. Köylerde ve Peyanus da korucular bulunuyor. Korucuların bazıları iyi bize yardımcı oluyorlar. Bazılarıysa çok azılı ve düşmanlar. Bunlarla sık sık çatışıyoruz.

Peyanus Eylemi

Eylem hazırlıklarına ilk önce Çiyayê Reşkê de iken başladık. Keşif grupları gitti geldi. Komuta gereken tartışmaları yapıyor, bundan dolaylı olarak haberimiz oluyor. Davranışlardan veya bakışlardan o da olmazsa yaşam içinde yapılan göndermelerden kapsamlı bir eylem olacağını anlıyoruz. Bu konuda bizim sezgilerimiz güçlüdür.

Bir süre sonra nokta değişikliğine gittik. Çiyayê Reşkê ile Karnasê dağının ara yerinde noktamızı kurduk. Buradayken bir gün uzak bir mesafeden yapılacak keşif için arkadaşlar beni de götürdüler. Bu nedenle eylemde saldırı grubunda olduğumu anladım. Çünkü böylesi durumlarda komuta ve

saldırı grubunda yer alacak olanlar dışında kimseyi keşfe götürmezler. Hatta eylem hedefi bile son ana kadar açıklanmaz. Bu yazılı bir kural değil ama hep uygulanır. Tepeyi akşamüzeri keşif ettik. Bir tepeden çok biraz uzun bir sırta benziyor. Sırtın tam üzerinde duvar örülmüş. Duvarın arkası mevzi ama ne tür bir mevzi olduğunu bilmiyoruz. Karanlık çökünce de noktaya geri döndük. Ben arazi ile tepeyi bizzat gözümle gördüğüm için kendimi daha iyi adapte etmeye çalışıyorum.

Eylem günü arkadaşlar toplandı ve eyleme katılacak olanların isimleri okundu. Grup düzenine geçildi ve artık manga ve takıma göre değil, eylemde yer alacak olan gruplara göre arkadaşlar bir arada kalıyorlar. Bu durum eylem bitip tekrar noktaya gelinceye kadar devam edecek.

Eylem için hava henüz aydınlıkken yola çıktık. Hedef uzak ve daha fazla yakınında kalma şansımız da yok, korucular nedeniyle. Bu nedenle erken harekete geçtik. Uzun bir yürüyüş kolu oluştu ve herkes düzen içinde yürüyor. Bir anda iki kobra helikopterinin sesi uzaktan gelmeye başladı. Daha sonra sesler giderek yaklaştı ve en son da helikopterleri gördük. Helikopterleri gördüğümüzde artık çok yakınımızdaydılar. Çünkü füzelerden korktukları için çok alçaktan uçuyorlar(böylece füze ile vurulamıyorlar) ve onları henüz uzakteyken görmek mümkün olmuyor. Bizlerde ilk anda acaba görüldük mü diye endişeye kapıldık. Bize vurup vurmayacaklarını bilmiyoruz bu arada tam da üzerimize geliyorlar. Her arkadaş çevresindeki otların arasına gizlendi ve olacakları bekliyoruz. Bu olup bitenler saniyelerle ölçülüyor ve atik olmak da önemli. Helikopterler gelip tam

üzerimizden Colemêrg'e gittiler. Orada her zaman hazır ve nazır dört saldırı helikopteri bulunur, bunlarda oraya gittiler. Daha sonra yaptığımız yorumlarda bu helikopterlerin bir başka çatışma alanından geldiğine yönelikti. Kısa bir heyecandan sonra olduğu gibi yolumuza devam ettik ta ki düşmanın bizi göremeyeceği araziyi geçinceye kadar.

Havanın kararmasıyla birlikte bir süredir tepeyi keşif ettiğimiz yerden, derin vadiye doğru kendimizi bırakmaya başladık. Bundan sonra üzerinde yürüdüğümüz araziye yabancıyız. Geç kalmamak için de hızlı hareket etmek zorundayız. Aksi halde daha güneş doğmadan olmamız gereken yerde olamayız. Bu da bizim için risk demek. Öncülerimiz önümüzdeki araziyi kontrol ede ede ilerliyorlar. Bizlerde tek sıra halinde öncüleri takip ediyoruz. Önce bir vadiden aşağıya doğru indik, daha sonra bir üçgene ulaştık ve burada bir dönüş yapıp bir başka vadiden bu sefer de yukarı doğru çıkmaya başladık. Saldıracağımız tepenin bulunduğu vadideyiz, bu nedenle pusu ihtimali de var. Tepe bizim yürüyüş kolunun sol tarafına düşüyor. Vadiden tepenin istikametini geçtikten sonra tam olarak dik olacak şekilde, tepenin bulunduğu sırta tırmanmaya başladık. Tepeye, araziye göre yukardan gelerek saldıracağız. Böylesi daha uygun ama bu da bizim gidiş ve geliş yolunu uzatıyor. Ben silahıma bir şarjör takmışım ve bir başka şarjör de ters bir şekilde koli bandıyla bağlamışım ki şarjörlerden biri biterse hiç zaman kaybetmeden ve de hızlıca diğer şarjörü takabileyim.

Tepenin bulunduğu sırta yaptığımız dik tırmanış uzun sürdü. Çünkü hem yolu şaşırmamak hem de önümüzü daha iyi kontrol etmemiz gerekiyor. Bir süre sonra sırtın üstüne

ulaştığımızda aynen planlandığı gibi olmamız gereken yerdeydik. Tepe de bulunduğumuz yerin aşağısında. Biz tepeye yukarıdan saldıracağız. Bir başka eylem kolu da epey uzun olan tepeye aşağıdan saldıracak. Bizim tepeye gidiş istikametinde mayın döşenmiş olması ihtimali çok yüksek. Bu nedenle mayın bulunma ihtimalinin en az olabileceği yerden geçmek istiyoruz. Bunun için düşmanın beynini okuyabilmek çok önemlidir. Kendimizi düşman subaylarının yerine koyuyoruz ve diyoruz ki bunlar bu tepeye nereden saldırabilir ki ona göre mayın döşeyelim. Ulaştığımız sonuç şu oldu: Bunlar olsa olsa tepenin karakola bakan yüzüne mayın döşememişlerdir. Çünkü oradan saldıracağımıza ihtimal vermemişlerdir. Öyle yaptık ve dedik ki geri dönüşte de gittiğimiz yoldan geri döneceğiz.

Hedefe yaklaştıkça hepimiz daha duyarlı hale geliyoruz. Bizim kol komutanımız Hamza arkadaştı. Kendisi Gundikê Remo'lu. Gundikê Remo Cudî'de bir köy. Saldırı grup komutanımız Eğil'li (Amed'in bir ilçesi) Celal arkadaştı. İç sorunlar nedeniyle Xerza eyaletinden kaçıp Botan eyaletine gelmiş. Yüz ve ellerinde daha önce aldığı yaraların izleri var. Saldırılarda oldukça başarılıdır. Yaşamda da mütevazıdır. Bu eylemden sonra takım komutanı olacak. Sonradan öğrendim bunu, "Bu eylemde de saldırı grubunun komutanı olsun daha sonra takım komutanlığına atarız" denmiş. Takviye grup komutanı Rêzanê Sorî idi. Arkadaş Sorî göçer aşiretinden gelip gerilla saflarına katılmış. Oldukça savaşkan ve saldırıların vazgeçilmezi ama bu eylemde takviyede yer alıyor. Takviyede olmasına rağmen saldırı grubundaymış gibi üstün bir rol oynadı.

Tek sıra halinde ayakta yürümekten, hedefe yaklaştıkça eğilerek yürümeye başlıyoruz. Arazi yayla olduğu için çıplak dolayısıyla ağaç bulunmuyor. Biraz daha yürüdüğümüzde düşman mevziisinin duvarı görünmeye başladı. Bu andan itibaren takviye grubu el tetikte beklemededir. Bizim grup ise sürünerek ilerliyor. Bazen yan yana bazen de tek sıra halinde mevzilere yaklaştık. Mevziinin duvarının üzerinden bizim sızma yaptığımız istikamete bir silah doğrultulmuş. Silahın ferdi olmadığı belli ama ne tür bir silah olduğunu da bilemiyoruz. Gözle çok rahat görülebilir bir yere geldiğimizde, mevziden bir asker ayağa kalkıp gözleriyle çevreyi başıyla şöyle bir taradı. Bu anda biz de bütün vücudumuzu yere yapıştırdık ki bizi görmesin. Eylemin en kritik anındayız, görülürsek eğer eylem sabote olacak ve bizde sağ kurtulamayız. Eğer düşman bizi fark etmezse onlar ölecekler ve yaralanacaklar. Asker bizi görmeden tekrar mevziiye duvarın arkasına oturdu. Bizde biraz daha sürünüp çok kolay bombayı mevziiye atabileceğimiz bir mesafeye geldik. Bu anda saldırı komutanı kol komutanına işaret verdi ve savunma grubu B-7 ile eylemi başlattı. B-7 roketi bizim tam üzerimizden geçerek mevziiye tam isabet çarptı ve patladı. Bu ilk roketin tam isabet etmesi ilk başta bizim işimizi kolaylaştırdı. Mevzideki düşman sersemledi ve bizde hiç ara vermeden bombalarla mevziiyi bombaladık. İlk bombalar patlar patlamaz hemen ayağa kalkıp mevzi duvarının dibine sıralandık. Mevzi oldukça genişti ve en önde olan askerler ilk bombalarla öldüler. Mevzi duvarının dibine yerleşip daha geride olan askerlere bomba atmaya başladık. Normalde o askerlerin de ya ölmüş olması veya kaçmış olması gerekir, ama öyle olmadı. Düşman bizim bombalara bombayla karşılık

vermeye başladı. Bizim grubumuzda her bir arkadaşta altı bomba var. Bir iki üç bombaları atıyoruz. Düşmanda bize karşılık veriyor. Düşmesi gereken mevziler de düşmüyor. Bir terslik var ama bunu anlayamıyoruz. Düşmanın bombalarından biri yaklaşık bir metre bizim arkamıza düştü ve patladı. Yanımdaki arkadaş yaralandı ve bunu bana söyledi. Bana ise bir şey olmadı. Anlaşılmaz bir durum. Bir metre mesafeden dizlerimin üstüne çökmüşken patlayan bombayla yaralanmamam savaşın cilvelerindendir. Karşılıklı bomba savaşına dönen eylemimiz esnasında benim bombalarımdan birinin pimini, uğraşmama rağmen, çıkaramadım. Durumu daha iyi anlamak için ben hızla başımı kaldırıp duvarın arkasına baktım. Mevziler tahmin edildiği gibi değildi. Vurduğumuz mevzi bildik tarzda bir mevzi değil, tepenin ortası olduğu gibi bırakılmış ve kenarlardan kanal kazılmış. Kanallar kazıldıktan sonra küçük mevziler yapılmış ve mevziler kanallarla birbirine bağlı. Bu durumda da bizim attığımız ilk bombalar kanalın ve mevziinin içine düşmüş ancak daha sonra attığımız bombalar tepenin tam ortasını hedef aldığı için düşmana isabet etmeden patlıyormuş. Bu arada bombalarımız azaldığı için grup komutanı Celal arkadaş duvarın üzerinden başını çıkarıp kalaşnikof ile ateş etmeye başladı. Ateş etmesi ile sırt üstü yere düşmesi bir oldu. Çünkü düşman askeri arkadaşı rahatlıkla görebilmişti. İsabetli bir şekilde ateş etmişlerdi. Celal arkadaş başından ve göğsünden aldığı mermiler ile orada şehit düştü. Celal arkadaş ile benim aramda bir başka arkadaş vardı. O da bomba ile hafif yaralanmıştı. Benim bir bombamın piminin çıkmamasından sonra silahım da tutukluk yaptı. Hemen yanımdaki arkadaş Şehit Celal'in silahını bana verdi. Bende eyleme Şehit Celal'in

silahıyla devam ettim. Kanal ve mevzileri gözle görünce bizim grup buna göre bomba atmaya başladı ve bu andan itibaren de düşman ya öldü ya da ölmeyenler mevzileri bırakıp karakola doğru kaçtılar. Biz kanallara girip silah toplamaya başlayınca, takviye grubu da yanımıza gelip bize yardım etmeye başladı. Mevzi duvarının üzerine kurulan silah ise NATO yapımı bir bomba atar idi. Silahın olduğu yerde kanalın içinde bu silaha ait bombalar vardı. Mevziinin bu kısmı ateş almış olduğu için bombalar da her an patlayabilirdi. Durumdan haberi olmayan arkadaşları uyarmak için bir başka arkadaş bağırıyordu. O yerden uzaklaşmaları için. Bağırırken de ilginç tarzda küfürler ediyordu. Şöyle ki; Kürtçe "anasını… oradan uzaklaş bombalar patlayacak" diyordu. O havayı ve yaşananları yazıya dökmek zor ama başarılı bir eylem oldu. Birçok silah kaldırdık. Celal arkadaşın şahadeti ise hepimizi derinden yaraladı.

Tepeden aldığımız silahları paylaşıp geri çekilmeye başladık. Ben Celal arkadaşın silahını ve raxtıyla beraber başka şeyler de aldım. Çok ağır olan bomba atarı ise Rêzan arkadaş yük olarak aldı. Geri çekilirken tepenin bizden yana olan kısmı düştüğü için rahattık. Ben önde yürümeye başladım. Bir süre sonra arkamda bir patlama oldu. Herkes birbirine sormaya başladı "kimseye bir şey oldu mu" diye. Hayır, kimseye bir şey olmamıştı. Biraz daha yürüdük bir patlama daha oldu, yine kimseye bir şey olmadı. Bunun üzerine düşünmeye başladık, bu nedir diye. Bir arkadaş nihayet anlayabildi ve "Heval buraya iple çekmeli mayın döşenmiş." dedi. Aklınla bin yaşa be heval nasıl da düşünebildin. Eylem planlanırken de dememiş miydik gittiğimiz yoldan döneceğiz uzak ve dolambaçlı da olsa. Kural ihlalinin sonucu böyle oldu. Neyse ki mayınlar sadece sızma

yapıldığını deşifre etmek için konmuş, bizi öldürmek için değil. Öyle olmasaydı şayet iki mayının patlaması sonucu mutlaka yaralanma olurdu. Mayınlı araziden dikkatlice çıkıp esas gelmiş olduğumuz yola girdik. Yol dediğim arazideki güzergâhımızdır. Daha geriden gelen arkadaşları ise uyarıyoruz: "Heval kestirmeden gitmeyin mayın var." diye.

Geri çekilme esnasında düşman yoğun olarak havan atışları yapıyor. Ama bu atışlar bizim grubumuzu etkilemiyordu. Çünkü düşman havanları savunma gruplarına atıyordu. Bizde grup olarak tepenin bulunduğu sırtta ilerledikten sonra dik olarak çıktığımız araziyi bu seferde dik bir şekilde inmeye başladık. Vadinin içine indiğimizde vakit geç idi. Arkadaşların hızlı hareket etmesi gerekiyor. Bu eylem ve yorgunluktan sonra kimse sabah olduğunda çatışmaya girmek istemez. Ancak arkadaşlar böyle davranmıyorlardı. Vadinin içinde toplanmış tepeden getirilmiş olan silahları sayıyorlar. Her an bir havan isabet edebilir. Bu durumda hem toplanmak hem de oyalanıp zaman kaybına yol açmak hiçte iyi değil. Bunun üzerine birkaç kez arkadaşlara gitmemiz ve toplanmamamız gerektiğini söyledim. Kol komutanı arkadaş kızarak bana gidebileceğimi söyledi. Bende yürüyerek gittim. Sabah hava aydınlanmaya başladığında henüz düşmanın bizi görebileceği araziyi geçebildik. O araziyi geçince de artık daha rahat ve dinlenerek yürümeye başladık. Hava aydınlandığında henüz geçmeleri gereken araziyi geçememiş olan arkadaşlar, hem yollarını uzattılar ve bize oranla daha uzun yürüdüler, hem de kendilerini gereksiz yere riske attılar. Düşmanın denetiminde olan araziyi son geçiş yeri bir boğazdı ve arkadaşlar bu boğazı gündüz geçtiler. Düşman arkadaşların geçişini görebilseydi eğer havan atabilir, helikopterle saldırabilir, indirme de

yapabilirdi. Neyse ki bunların hiç biri olmadı. Bu eyleme giderken hava henüz aydınlıktı, geri çekilmede sabah olmasına rağmen biz halen daha yürüyoruz. Bütün arkadaşlar ancak öğlene doğru toplanabildik ve tekrar bölük düzenine geçtik. Böylece bir eylem daha başarıyla sonuçlanmış oldu.

Eylemden sonra birkaç gün geçmişti ki ender olan banyo yapma imkânlarına kavuştuk. Yıkanmak için soyunduğumda iç çamaşırımda açılmış iki küçük delik gördüm. İlk başta anlamaya çalıştım ama anlam veremedim. Daha sonra sol kalçamın kaba etlerine baktım. Cildim yüzeyden çizilmiş ve hafiften kabuk da bağlamış. Peyanus eyleminde bir metre arkamda patlayan bombadan mercimek tanesi büyüklüğünde bir parça kalçamı sıyırıp geçmiş ve ben bunu ancak banyo yaparken tesadüfen fark ediyorum. Yaşam ve hareket o kadar yoğun ki normal bir zamanda pansuman etmeyi gerektiren bir yaranın farkına bile varamıyorum.

Peyanus eyleminden sonra bir süre Fereşîn ve çevresinde kaldık. Alay hareketi içerisinde üç yüz dolayındaki bir güçle hareket ettiğimiz için, düşmanın nerede olduğumuzdan haberi var. Nitel ve nicel olarak bu denli önemli olan bir gücün kapsamlı savaşacağını düşman da biliyor. Böylesi bir güce karşı tedbirsiz olması da düşünülemez.

Fereşînde Nokta Kunavda iken düşmanın kapsamlı operasyon yapacağı bilgisi geldi. Bizim konumlanma tarzımız tabur şeklinde idi. Taburlar da kendi içinde bölüklere ayrılıyorlar. Taburlar birbirinden biraz uzaklar ama tabur içi bölükler birbirine daha yakın üsleniyorlar. Gelen operasyon bilgisi çerçevesinde alanda bulunan gerilla gücünün yarıya yakını gece pusulama yapmak için akşamdan harekete geçti.

Operasyonun esas çıkış noktası Elkê'ye bağlı Mezra köyü olduğu için, burada karakol da var, arkadaşlar buna karşı tedbir aldılar. Serhesin ile Mezra köyü arasında bulunan arazide arkadaşlar akşamdan yerlerini alıp pusuya yattılar. Düşman da karanlığın çökmesiyle beraber harekete geçmişti. Arkadaşların pusu attıkları tepeye doğru tırmanışa geçince düşman, koruculardan biri izli mermi ile havaya ateş açmış ve arkadaşları geldiklerine dair uyarmıştı. Bu mermiyi hem noktadaki bizler hem de tepedeki arkadaşlar çok rahat görmüşlerdi. Verilen mesaj da anlaşılmıştı. Arkadaşlar pür dikkat düşmanın gelmesini bekliyorlar.

Bundan bir süre önce biz gece eylem yapmış, geri çekilirken de düşman arkamızdan bizi takip ederek gelmiş, buna karşı da arkadaşlar pusuya yatmış ve düşman tamamen yaklaştığında arkadaşlar kazayla birbirlerini vurmuş ve bir arkadaş şehit düşmüştü. Eylem çatışmaya dönüşmüş inisiyatif düşmanın eline geçmiş bunun sonrasında gündüz girilen çatışmada beş arkadaş şehit düşmüştü. Bu olay derinlemesine soruşturulmuş ve eğitim konusu da yapılmıştı ki bu ve benzeri olaylar tekrar etmesin. Buna paralel kapsamlı güçlerle yapılan eylemlerde disiplinin ve genel planlamayla uyum içinde olmanın önemi vurgulanmış ve bunun aksinin ne denli zarar verici olduğu bütün arkadaşlara kavratılmıştı. Gece veya gündüz düşmana çok yakın mesafeden vurmanın önemi üzerinde de durulmuştu. Bu durumda düşman hem teknik kullanamıyor hem de daha çok şok oluyordu. Öyle ki arkadaşlar omuzlarınız düşmanla birbirine değdiğinde ateş açın diyorlardı. Bu durumda silah kaldırmak daha kolaydır ki silah kaldırmanın ayrıca bir önemi vardır, savaş kültüründe.

Düşmanın yaptığı bu kapsamlı operasyona karşı pusuda olan arkadaşlardan biri çok erken mermi patlattı ve adeta düşmanı pusuda olduklarına dair uyardı. Objektif veya sübjektif olsun bu ajanların yapacağı bir davranıştı. Daha işin başında inisiyatif gene düşmanın eline geçti. Arkadaşlar pusuda etkili olamadılar ve geri çekildiler. Bundan cesaret alan düşman daha bir istekle arkadaşların üzerine geldi. Arkadaşlar da tepeden aşağıya doğru indiklerinden, aşağıya indikçe çatışmak ve arkadaşları takip etmek, düşman için daha avantajlı hale geliyordu. Bu tarzdaki gündüz çatışmalarında gerillanın hiç şansı yoktur. Buna birde kobra helikopterlerinin düşmana sağladığı büyük avantaj eklenince, şehitler ve yaralılar peş peşe geldi.

Toplumsal gerilikler ve atomize olmuş gerçekliğimiz bizim savaş tarzımıza yansıyordu. Büyük örgütlülük ve disiplin gerektiren savaş tarzına gelemiyorduk. Örgütsüz ve hep yönetilmeye alıştırılmış bir toplumsal gerçeklik bir anlamda daha ileri bir savaş hamlesi yapmamızı engelliyordu. Çeşitli nedenlerle beraber bu toplumsal özelliğin de savaşın bir üst seviyeye sıçramamasında rolü belirgindi. Özgürlük savaşı her şeyden önce özgür kişilik istiyordu, yoksa başarının yakınından bile geçemezdik. O yüzden verdiğimiz savaş kişiliklerimizi, kişiliklerimizde savaş tarzımızı, taktiğimizi birebir etkiliyordu. Biz bu halimizle savaşı geriye çekerken Önderlik sürekli hamleler geliştiriyor, bize sıçrama sağlatıyordu her seferinde. İnsan bazen şaşıyordu savaşan biz miyiz o mu? Bence Önderlik hem bizimle hem düşmanla mücadele ediyordu. Gerçek olan buydu.

Çatışmalar başlayınca bizim takım arazinin Fereşîn ovasına bitişik olan yerinde tepe tutup tedbir aldık. Akşama kadar da orada kaldık. Bizim tuttuğumuz cepheden düşman gelmedi. Serhesin arazisinin yamaçlarında akşama kadar çatışmalar sürdü. Bu çatışmalarda altı arkadaş şehit düştü ki bunlardan bazıları çatışmada bazıları da kobra helikopterlerinin vuruşları sonucu şehit düştü.

Arkadaşlar inisiyatif yitirip araziye dağıldılar. Bunun sonucu bize pahalıya mal oldu. Arazinin başka yerlerinde de çatışmalar gelişti. Bizim bulunduğumuz tepeye birkaç kere helikopterler geldi. Arazi çıplak olduğu için bizleri görme ihtimali yüksekti. Bu nedenle helikopterler geldiğinde adeta soluğumuzu tutup kendimizi yere yapıştırıyoruz ki bizleri görmesin. Bu kobraların en belirgin özelliği hareket eden hedefleri kolay görmesidir. Dolayısıyla hareketsizlik çok önemlidir. Bu helikopterler geçen yıllarda çok yüksekten uçarlardı ama şimdilerde de çok alçaktan uçuş yapıyorlar. Öyle ki helikopterin içindeki pilotu seçmek çok kolay oluyor. Bir defasında helikopter bulunduğumuz tepenin tam hizasından geldi. Bizden ne yukarıda idi ne de aşağıda. O an bizi görecek diye çok endişe ettim ama görmediler ve onların geçişinden sonra derin bir nefes aldık.

Helikopterlerin roketleri patladığında roket parçaları insan vücudunu jilet gibi kesiyor. Vücut parçalanıyor. Bu şekilde kimse ölmek istemez. Bazı durumlarda arkadaşlar tepede çatışırken bir cephede asker ters cephede de helikopter olur. Bu durumda arkadaşlar tercihen kendilerini askerin bulunduğu cepheye verdikleri olmuştur. Öleceksem de

kurşunla öleyim diye. Bulunduğumuz yerde akşama kadar zamanımızı böyle geçirdik.

Operasyonun çıktığı gece Çatak taburu da kendi cephesinden Berêperex tepesinde pusuya yatmış ve sabah olunca da operasyona çıkan koruculara vurmuşlardı. Bunun sonucunda yedi korucu öldürülmüştü. Burada bir arkadaş yaralanmıştı. Bu cepheden operasyona çıkan korucular Gelîyê Ala korucularıydılar. Atlarla da operasyona çıktıkları olmuştur. Bizzat kendim görmemiş olsam da, korucuların; kadınlı, çocuklu arkadaşları kovaladıkları da söylenenler arasındadır. Kapsamlı olan operasyonda en iyi sonuç burada alınmıştı.

Gün artık sona eriyordu. Gece ise gerillanın hâkimiyeti ve inisiyatifi demek. Gece olmasını dört gözle bekliyoruz. Gün boyu nelerin olup bittiği hakkında net bilgilerimiz yok. Güneş batmadan az evvel helikopterler noktamızın üzerinde dolaşmaya başladılar. Bu esnada ateş balonları atıyorlar ki kendilerine füze atılırsa bu ateş toplarına gitsin. Helikopterler ateş de açıyorlar ama ne olduğu hakkında net bilgilere sahip değiliz. Bulunduğumuz araziyi koruma görevimiz var ve helikopterlere de görülmek istemiyoruz.

Hava daha tam kararmadan ve de helikopterler gittikten sonra, arkadaşlar bizi bulunduğumuz yerden noktaya çağırdılar. Nokta ile aramızda fazla mesafe yok bu nedenle de noktaya çabuk ulaştık. Daha noktaya tam olarak girmeden arkadaşları arazide dağınık bir halde bulduk. Arkadaşlar bize noktada yaşananları anlatmaya başladılar.

Helikopterler dolaşmaya başlayınca bölük komutanı arkadaş tedbir almış olmak için noktayı terk edelim diyor.

Arkadaşlar noktadan çıkınca da arazide helikopterler tarafından görülüyorlar. Helikopterler daha çok bomba atar silahıyla arkadaşları tarıyorlar, sonuçta iki arkadaş yaralanıyor. Bunlardan biri bizim bölükten diğer bir arkadaş da çatak taburundan olan ve bir görev için bizim bölüğe gündüz gelmiş olan bir arkadaş. Arkadaşlar bir süre daha noktada kalsa karanlık çökecek ve bu olanlar olmamış olacaktı. Noktadan çıkmamış olsalardı ve helikopterler arkadaşlara vursa bile, nokta korunaklı olduğu için muhtemelen arkadaşlara bir şey olmazdı. Noktada kaya altları ve korunaklı kayalıklar vardı. Komutanın öngörülü olamaması ve yanlış zamanda gücü harekete geçirmesi sonucu iki arkadaş yaralandı.

Bizler takım olarak noktaya yaklaştıkça yaralı arkadaşların feryatlarını duymaya başladık. Arkadaşları Kunav noktasına getirmeye çalışıyorlardı. Kun delik, av ise su demek bu iki isimden yeni birleşik isim oluşuyor. Kunav yani suyun girdiği delik anlamı çıkıyor. Noktada suyun girip kaybolduğu bir yer var. Noktada ismini buradan alıyor. Suyun girdiği yerin yan tarafında bir manga arkadaşın kalabileceği bir kaya altı var. Biz takımca oraya oturup beklemeye başladık. Bizim takım gün boyu bir tepede hareketsiz kaldı. Diğer arkadaşlara oranla daha derli topluyuz. Bu nedenle de geri çekileceğimiz araziye bizim önceden gidip tedbir almamız gerekiyor. Arkadaşlar noktada et pişirmişler ve bizde o gün hiç yemek yememiştik. Yürüyebilmek için bizim önümüze bu pişirilmiş olan etten getirip koydular. Bu arada yaralılar da bulunduğumuz yere getirildi. Bir taraftan su akıp geliyor ve küçük mağaraya girip kayboluyor, bir taraftan suyun öbür tarafında yaralı arkadaşlar var ve iç paralayıcı bir tarzda bağırıyorlar.

Arkadaşlardan biri daha çok inlerken ki göğsünden yaralanmış, diğer arkadaş yüksek sesle bağırıp intikamımı alın diyor. Suyun diğer bir tarafında ise biz takım olarak oturmuş durumdayız. Arkadaşlar etleri getirip önümüze koydular, yiyip yememe konusunda tereddütteyiz. Bir taraftan kan ve barut kokusu, bir taraftan da bağıran inleyen yaralı arkadaşlar. Diğer taraftan sabaha kadar yürümemiz gereken bir yol var önümüzde. Bu yürüyüşünde sonunda tepeye tırmanıp tutmak var ki yeni bir çatışma olursa arkadaşları koruyabilelim. Arkadaşlardan biri etleri yemek zorunda olduğumuzu aksi halde yürüyemeyeceğimizi söyledi. Bunun üzerine biz tam olarak pişmemiş ve çiğnemesi de zor olan etleri yemeye başladık. Ben etleri ağzımda çiğnemek istedim ama olmadı yaralı arkadaş inliyor ve tam karşımda, etleri yutayım dedim ama yutamadım. Et tikelerini boğazımdan geçiremedim. Bunun üzerine parmağımla etleri boğazıma bastırıp biraz et yedim ki yürümeme yardımcı olsun. Diğer arkadaşların durumu da benden farklı değildi.

Garip duygular içinde yediğimiz yemekten sonra yola çıktık. Hedefimiz Çiyayê Reşkê idi. Orayı tutup güvenliği sağlayacağız. Arkadaşlar da gelip bizim denetimimizde olan arazide kalacaklar. Bunun için önce Fereşîn ovasından geçtik, daha sonra da Çiyayê Reşkê'ye tırmandık. Tutmamız gereken tepeye daha ulaşmadan hava aydınlanmaya başladı. Bazı arkadaşlar hızlı davranıp tepeye çıktılar. Bende üçüncü ya da dördüncü sırada tepeye ulaştım, mevzilenip çatışma konumu aldık. Tepeden aşağıya doğru baktığımda dağınık ve küçük gruplar halinde gelen arkadaşları gördüm. Bizim bulunduğunuz tepe ile Çêlabeş tepesi arasında bulunan bir noktaya arkadaşlar yerleştiler. Yeni bir çatışmanın olmaması

bizim çıkarımızadır. Alay hareketine bağlı güçler olarak ikiye bölündük. Bir kısmımız Çîyayê Reşkê'ye gelirken, bir kısmımız da Şax (Wan`ın Çatak ilçesi) tarafına geri çekilme yapmışlardı.

Tepede sürekli keşif yapıp düşmanı ve harekelerini takip ediyoruz. Sabah saatleri sakin geçirdik ancak daha sonra Mazî tepesinden bir kol düşman askeri bize doğru gelmeye başladı. Bu da bizim için yeni bir çatışma demekti. Düşmanı dikkatle takip ediyoruz. Patikadan geliyorlar ve patika bir yerde ikiye bölünüyor. Bunlardan biri Çêlabeş diğeri de bizim bulunduğumuz tepeye geliyor. Düşman askerinin öncüsüne diktik gözlerimizi, hangi patikaya girecekler diye. Askerler yol ayracına geldiklerinde öncü olan asker Çêlabeş tepesine giden patikaya girdi ve bize doğru gelmediler. Dolayısıyla çatışma olasılığı şimdilik ortadan kalkmış oluyor ama tam karşımızdaki tepeye gelecekler. Askerler tepeye yerleştikten sonra uzaktan bir helikopter sesi duyduk. Acaba bizi mi gördüler diye tahminde bulunmaya çalıştık. Bu arada da helikopterin gidiş istikametini tahmin etmeye çalışıyoruz. Normal bir geçiş mi olacak yoksa gelip bulunduğumuz tepeyi mi vuracak? Helikopter yaklaştıkça hareketlerinden ne yapacağını kestirmek mümkündü. Bizim için kötü olan şey tepenin kobra saldırılarına pek uygun olmaması idi. Tabur komutanımız olan Şerif arkadaş yanımızda. Bir an arkadaşın yüzüne, yüz hatlarına baktın. Yüzünde olası bir çatışmada yaşanacak olan felaketin izleri vardı. Helikopter gelip önümüzden geçti. Normal bir geçişmiş meğerse rahatladık doğrusu. Bir süre sonra bir başka şey vuku buldu. Tepedeki askerler havan atmaya başladılar. Nedenini anlamaya çalışırken noktada bizimle asker arasında kalan arkadaşların nokta değiştirdiğini gördük. Bu esnada düşman askerleri

arkadaşları görmüş ve küçük havanla birkaç havan atışı yaptılar o kadar. Bunların dışında başka hareket görmedik. Anlaşılan düşmanda bu operasyonda yorulmuş. Öğlenden sonra ise askerler normal zamandan daha erken harekete geçti. Acaba tepe mi değiştirecekler eğer öyleyse gelecekleri yer bizim bulunduğumuz tepedir. Bunun dışında gidecek yerleri yok. Birde operasyon sonuçlandığı için erkenden, arkadan darbe yememek için, gidiyor olabilirler. Biz yine gözlerimizi patikaya diktik. Bize doğru mu gelecekler yoksa geldikleri yoldan mı gidecekler. Yol ayrımına geldiklerinde en öndeki asker ilk geldikleri istikamete girdi ve yürüdü gitti. Bu andan itibaren de hiç istemediğimiz çatışma ihtimali tümden ortadan kalkmış oldu.

O gün bu operasyonun bitmesiyle beraber sonraki günlerde yaşamımız normale döndü. Çiyayê Reşkê yamaçlarında bir noktaya yerleştik. Arazi yayla ve taşsız olmasına rağmen, kaldığımız noktada taşlardan ve kayalardan yürümek oldukça zor. Yaylalarda böyle yerler vardır. Özellikle Katolar böyledir. 2-3 gün kaldığımız noktada hem dinlendik hem de operasyonun sonuçları üzerinde tartıştık. Şehit düşen çok değerli arkadaşlar vardı.

Bunlardan biri Şehit Zinarîn idi. Anıları Zinarîn'in Güncesi adıyla yayınlaşmıştır. Xebat, Amed'li bir arkadaştı ve fırtına takımda yer alıyordu. O da şehit düştü. Bizim bölükte Nîştîman adında iki arkadaş vardı. Bunlardan biri kadın diğeri de erkek idi. Kadın olan arkadaş bize yakın bir tepede kobra vuruşları sonucu şehit düştü. Hamza ve Bedri arkadaşlar da noktada şehit düştüler. Hamza Rojava'lı Bedri de Silopiliydi. Medya adında bir kadın arkadaşta şehit düştü ama bu

arkadaşı tanımıyordum. Bu operasyonda toplam 8 arkadaşı şehit verdik. Bu arkadaşlar Kunav noktasında bulunan mağaraya suyun girdiği yerin tam karşısındaki küçük vadiye gömüldüler. Mağaranın ağzında durulduğunda ve tam karşıya bakıldığında gözle görülen derenin içinde bir yerlerdeler ama tam olarak yerlerini bilmiyorum.

Operasyon sonrası kaldığımız noktada yanımızda yaralı Kendal arkadaş vardı. Karın bölgesine çok küçük bir parça isabet etmişti. Arkadaşımız yediği yiyecekleri dışarı atamıyordu. Durumu giderek kötüleşti. Bu arkadaş Mardinli idi. Mardin eyaletinde gerillacılık yapmış yaralanmış ve daha sonra Botan eyaletine gelmişti. Bir süre Garisa alanında kaldıktan sonra bizim yanımıza hareketli tabura gelmişti. Olgun, fedakâr, yaşama iyi katılan bir arkadaştı. Kendisiyle seviyeli iyi bir arkadaşlığım vardı. Birbirimize güvenirdik ve birbirimize yardımcı olurduk. Hem düşünsel hem de pratik işlerde birbirimizi tamamlardık. Kendal arkadaşa bakan kadın doktor arkadaşa "Kendal'ın durumu ne olacak." dedim. Önce yüzeysel bir cevap verdi ve "iyi olacak" dedi. Ben üsteleyince de "Elimizde imkân yok normalde ameliyat olması gerekir." dedi. "Aksi halde şehit düşmesini beklemekten başka çaremiz yok." dedi en son. Bunun üzerine Kendal arkadaşın yanına gidip biraz oturdum ve durumunu sordum. O da bana "Kendi durumunun ne olacağını." sordu. Verecek bir cevabım yoktu. Yanında fazla kalamadım ve oradan uzaklaştım. Öğlenden sonra akşamüzeri nokta içinde Kendal arkadaşla göz göze geldim. O anda arkadaş eliyle beni yanına çağırdı. Konuşmak istiyordu ama fazla konuşacak hali de yoktu. Tekrar kendi durumunu sordu. Sonunun nasıl olacağını bilmek istiyordu.

Ben sonunu biliyordum ama kendisine nasıl söyleyebilirdim ki!

Bir sonraki gün tekrar Fereşîn alanına geçmek için yola çıktık. Ben ve birkaç arkadaş Kendal arkadaşı katır ile götürmek için görevlendirildik. Katırı hazırlayıp Kendal arkadaşı da bindirdik, konuşacak hali kalmamıştı. Noktadan yarım saat uzaklaşmıştık ki ben katırın on metre önünden yürüyordum. Bir an durup geriye döndüm ve Kendal arkadaşla göz göze geldim. Aniden gözleri açılıp büyüdü ve bu anda başını göğe doğru kaldırdı. Başını göğe doğru kaldırırken aynı zamanda gözleri daha fazla açıldı ve arkadaşın başı yana doğru düştü. Ağzından da kusmuk geldi. Kendal arkadaş bu anda tam katırın üzerinden düşecekken kendisine daha yakın olan bir arkadaş tarafından düşmesi engellendi. Daha sonra yavaşça arkadaşımızı attan indirdik. Kendal arkadaş böyle şehit düştü. Bir süre bekleyip arkadaşı bu seferde şehit olarak karnı atın sırtına gelecek şekilde ters bindirdik. Bu pozisyonda da şehidin başı bir yanda ayakları diğer yanda attan sallanıyordu. Üzülüp yas tutacak halimiz ve koşullarımız yok. Olup bitenleri kanıksamış ve normalmiş gibi karşılıyoruz.

Bir süre yürüyüp Çiyayê Reşkê boğazına geldik. Boğazda bizim bölükten bir takım komutanı bekliyordu. Neden beklediğini anlayamadık. Çünkü arkadaşlar gitmiş ve aramızda mesafe oluşmuştu. Bu takım komutanının da kendi birliğiyle birlikte olması gerekiyordu. Aynı takım komutanı operasyon gününden sonra gelip Çiyayê Reşkê de tepe tuttuğumuzda, bireysel eşyalarını dağıtmıştı. Boğazı geçip gittik. Malum takım komutanı da arkamızdan bakıyordu. Gözle görülebildiği kadarıyla ara ara dönüp arkama baktım, bu

takım komutanı arkamızdan geliyor mu diye. Ama hayır gelmiyordu ve dik durmuş hiç kıpırdamadan gitmekte olan bize bakıyordu.

Çiyayê Reşkê dağını geçip Fereşîn'e doğru inişe geçtik. Yol dolambaçlı ve inişli çıkışlı idi. Önümde geçmemiz gereken bir sırt vardı ve sırtın arkasından bir yaralı arkadaşın sesi geliyordu. Sırtın üstüne çıkıp derenin içine baktığımda sesi gelen arkadaşı gördüm. Dersimli bir kadın arkadaş her iki ayağından da mermi yemiş. Ama ben çatışma gününden beri arkadaşı ilk defa görüyordum. Sırttan inip dereye yaklaştıkça arkadaşın bağırışları daha iyi geliyordu kulağımıza. O ise attan indirilmiş biraz dinlenmesi gerekmişti, bu anda da yüksek sesle bağırıyordu. Arkadaş bizi görünce bağırmayı ve ağlamayı kesti. Patikanın kenarına oturmuş bize bakıyordu. Bu arada tekrar rahat ağlayabilmek için geçmemizi bekliyordu. Bu arkadaşla iki yıldır hareketli taburda beraberdik. Bana bakarken adeta "Hali mi hatırı mı sormak yok mu?" der gibiydi. O dönem bu ve benzeri konularda asosyaldik ve pek bir araya gelinmez konuşulmazdı, hatta yaralı olsan bile. Bende bu arkadaşın yanından geçerken durumunu anlıyorum ama elden ne gelir gibi bir tarzda bakarak geçtim ve selam bile vermedim. Oysa içimden geçen onu gördüğümde yanına oturmak halini sormak ve hatta ona yoldaşça sarılmaktı. Belki arkadaş daha fazla moral ve manevi güç alırdı. Ancak içimizdeki gerilikler ve bazı olumsuz pratikler bu gibi duyguları ki son derece doğal ve insani duygulardır, yaşamamıza imkân vermiyordu. Operasyon öncesi bulunduğumuz Kunav noktası alanına geldik. Arkadaşlar bizden önce gelmiş ve noktaya yerleşmişlerdi. Ama biz noktaya ulaştığımızda karanlık olmuştu. Burada; boğazdan

geçerken arkamızda kalan ve bizimle gelmeyen takım komutanının kaçmış olduğunu duydum. Bu kişiliğin kaçması bir yana bu kaçış nedeniyle o yorgunlukta tekrar nokta değişikliğine gitmek bir başka dertti. Ayrıca bu takım komutanının ilerde yapacağımız kapsamlı Çatak eyleminden de haberi varmış. Bu demektir ki düşman planlamayı öğrenecek ve tedbir alacak.

Bir süre Çêlanîx noktasında kalıp yaralı arkadaşların tedavisi ile uğraştık. Bu arada cenazesi arazide olan bir şehit arkadaşı da toprağa verdik. Bir gün noktadayız ve bir şey Rêzan Sorî arkadaşın dikkatini çekti. O da şuydu: Bir kadın arkadaş çoraplarını yıkamış ve kuruması için güneşe sermişti. Çorapların sayısı Rêzan arkadaşın dikkatini çekmişti ve o çorapları saymıştı. Bu kadın arkadaşın bir seferde giydiği çorap sayısı toplam 9 adetti. Uzun yürüyüşler nedeniyle genelde arkadaşlar 2-3-4 adet çorap giyerlerdi. Ayakların ayakkabıda yaralanmaması için. Ancak 9 adet çorabı da ilk defa görüyorduk. Rêzan arkadaş çorap sıkıntısı çekiyordu. Kadın arkadaşın çoraplarından birini çalacağını söyleyince, işi biraz da alaya alarak, neden olmasın dedik. Rêzan arkadaş gidip bir adet çorap aldı ve ayağına giydi.

İlk ve son defa, uzun yürüyüş ve sürekli bir hareket nedeniyle, benim ayaklarım jiletle kesilmiş gibi yarılıyordu. Öyle ki ayaklarımın topuk ve başparmak ile parmak araları jilet atılmış gibi idi. Burada ilginç olan şey şu ki bu yaralar kanamıyordu. Doğal olarak oluşan yarıklardan kırmızı et görülüyordu ama kan da gelmiyordu.

Kunav noktasından ilk defa Şax arazisine giriş yaptık. Havası daha soğuk ve suyu çivi gibi idi. Gece noktaya varıp

manga manga yerleştik. Araziyi sabah olunca gündüz gözüyle göreceğiz. Arazinin soğuk ve sert esen bir rüzgârı da var. Bu arazinin soğuğu adeta insanın iliklerine işliyor ve çok etkileyicidir.

Buradan Fereşîn'e erzak getirmek için geldim. Arkadaşlar hareketli taburdan bir manga arkadaşı lojistik birimine vermek istiyorlardı ama bizim bölükten kimse bunu kabul etmiyordu. Lojistikçilik küçümseniyor, herkes savaş pratiğinde yer almak istiyordu. Ancak kış hazırlıkları için Fereşîn'den Besta alanına erzak taşımak gerekiyordu. Çünkü bizim esas kış üslenmemiz Besta alanında olacaktı. Uzun tartışmalar sonucu bir manga kadın arkadaş lojistik aktarımı için ikna edildi ve arkadaşlar erzak taşımak için bir süreliğine bizden ayrıldılar.

Bir gün tepeci arkadaşların yanına gitmem gerekti. Arkadaşlar, "Git ve bu gün tepede kal akşama tepecilerle beraber inersin." dediler. Tepeye ulaştıktan sonra gerekli sözlü aktarımı arkadaşlara yaptım. Yorgun, uykusuz olduğum için bir panço çadırı üzerime atıp uyumaya çalıştım. Ama nafile; uyuyamadım. Çünkü hava çok soğuktu. Öğlen vakti olmasına rağmen ve üzerimde yağmurluk da varken soğuk ile rüzgâr nedeniyle uyuyamadım. Çünkü bu arazinin adı Golcemedê (buzlugöl) idi. Soğukla beraber tepede esen rüzgâr da var. Tepede olsun, arazinin değişik yerlerinde olsun, rüzgârdan korunacak kuytuluklar hep vardır. Bir süre uyumak için çabaladım daha sonrada kalkıp arkadaşlara katıldım ve akşamüzeri yapılan son bir keşiften sonra da kendimizi noktaya bıraktık.

Bahardan beri yeniden geldiğim hareketli taburda yaratılan kontra olabileceğim imajından sonra, birçok eylemde saldırıda yer aldım. Yavaş yavaş özellikle Şerif arkadaşın bana güveni gelişti. Bunu ben rahatlıkla hissediyorum, yaklaşımlardan ve gösterilen güvenden. Ayrıca bölükte manga komutan yardımcılığına ihtiyaç var. Benim manga komutan yardımcısı yapılacağım şeklinde izlenim edindim. Bu ve benzeri yaklaşımları hiç beklemiyordum ama durumun birden değişmesi de hoşuma gitti. Kendimi ispatlama sürecinde olmam psikolojik olarak beni zorluyordu. Bir gün akşamüzeri çağrıldım ve bana görev verdiklerini bundan sonra manga komutan yardımcısı olacağım söylendi. İlk görev aldığım manga da Rêzan arkadaşın mangasıydı ve ilk onun yardımcılığını yaptım.

Bir gün öğlen vakti bir başka taburun bölüğüne gittim. Oraya varır varmaz yemek indirdiler. Oturup yemek yemeye başladık. Aslında hepimiz çömeldik tam olarak yere oturmuş değiliz. Yemek esnasında şöyle bir başımı kaldırıp kimlerle yemek yediğimi anlamaya çalıştım. Bu anda Elîşêr arkadaşla göz göze geldim ki Almanya'nın Münih kentinde beraber faaliyetlerde kalmıştık. Hemen yemeğe ara verip ona sarılmak istedim, biraz da aşırı heyecanla. Durumumu fark edince Elîşêr arkadaş "Ben seni daha önce fark ettim ama yemekte olduğun için ses çıkarmadım, yemeği yiyelim kucaklaşırız." dedi. Yemekten sonra da fazla konuşacak bir zamanımız olmadı. Çünkü hem benim hem de onun işi vardı. Zaten bireysel samimiyete yaşamımızda yer yoktu. Aslında bu biraz da bizi asosyal yapıyordu. Normalde olması gereken tarzda bir ilişkilenme söz konusu değildi. Birbirimize samimi olamıyorduk, akşam tekmilde birileri bir şey söyler diye ama

işin doğası da böyle değildi, olmamalıydı da. Elîşêr arkadaşı bir daha görmedim.

O yıl kim Kuzey eyaletlerine öneri yaptıysa gönderildi ve Elîşêr arkadaş da Dêrsim'i önermiş ve gitmişti. Daha sonra öğrendiğimde, sanırım 1998 yılında, Dêrsim de bir köye erzak almaya gidiyorlar ve köyün çıkışında pusuya girip şehit düşüyor.

Wan'a bağlı Şax alanında kapsamlı bir eylem bir süre önce eyalet yönetimince planlanmıştı. Buna göre erzak ve cephane hazırlığının yapılmış olması gerekiyordu. Çünkü erzak ve cephane olmadan büyük bir güçle kapsamlı eylem yapmak mümkün değildir. Bu konuda bölge yönetimi gerekli hazırlıkları yapmamıştı. Alana gittiğimizde bu hazırlıkları da biz yaptık. Sonrasında sıra eylemi yakından ve uzaktan keşif etmeye gelmişti. Kalabalık bir grup Şax ilçesini keşfe gittik. Keşfe gidenler arasında eyalet komutanı ve yanında yedek bir güç gibi duran bir takımlık komuta gücünden de gelenler oldu. Bir süre yürüdük ve Şax ilçe merkezini iyi görebilen bir tepeye geldik. Tepe çok yüksek ve ilçenin bulunduğu vadi çok derindi. Biz ise zaten arazinin yüksek olan bir noktasından bu tepeye gelmiş olduğumuz için çok yüksek bir rakımda olduğumuzu anlamamıştık. Vadiyi görünce ne kadar yüksekte olduğumuzu daha iyi anladık. Tepeden ilçeyi avucumuzun içi gibi görebiliyorduk ve askeri hedefler ile polis hedefleri çok iyi seçilebiliyordu. Komuta yapısı oradan gün batımına kadar ilçeyi keşif ettiler. Hava kararınca da biri takım komutanı olmak üzere biz dört kişi yakından keşif yapmak için ilçe merkezine doğru inişe geçtik. Tepeden vadiye iniş 3 saat çıkış ise 4 saattir. İniş sürekli dik ve aşağıya doğru olunca ayak ve

dizleri zorluyor. Bazı yerlerden de koyun geçirilmiş olduğu için yol tozlu ve kaygan. Bu nedenle bazen düşüyoruz. Ayrıca gece ay ışığı da var. Ay ışığının varlığı yürüme açısından bir avantaj ancak düşmana belli bir görüş mesafesi sağladığı için bir dezavantaj halini alıyor, bizim için. Ben gece dürbününü ilk defa burada kullandım ve nasıl kullanıldığını da tam olarak bilmiyorum. Bir ara aşağıya doğru inerken önümü bu gece dürbünü ile kontrol etmek istedim. Önümde küçük bir sırt oluşuyor ve yolumuz da burada hafif sola doğru kavis çiziyor. Dürbünle önüme baktığımda yere oturmuş bir insan görüyorum. Mesafe de o kadar uzak değil. Ay ışığı da baya iyi aydınlatıyor. Ben dürbünü çıkarıp çıplak gözle bakıyorum bir şey görmüyorum. Bunu tekrarladım ama bir şey anlamadım. Daha sonra ay ışığının bana arkamdan vurduğunu ve yere oturanın da ben olduğumu anladım. Dürbünü açıp tekrar o görüntüye baktım ve yerimde hareket ettim. Hareket ettiğimde dürbünden gördüğüm görüntünün de hareket ettiğini fark ettim. Bir süredir kendi gölgemi dürbünden izliyormuşum meğer ve gölgem çıplak gözle de görülmüyor, sadece dürbünden görülüyordu. Bunun anlaşılması ardından kalkıp yolumuza devam ettik.

İlçe merkezine ulaştığımızda, ağaçlık alan ve evler başlıyordu, daha fazla yakınlaşmayı uygun bulmadık ve geri dönmeye karar verdik. Ancak bir sorunumuz vardı ki o da çok fazla susamış olmamızdı. Ağaçlık alanın başladığı yere bir göz attık ve akan bir su kaynağı bulduk. Buradan su içerek geldiğimiz yolu bu sefer de çıkmaya başladık. Akşam kendimizi bıraktığımız en yüksek boğaza geldiğimizde artık hava açmak üzereydi. Bir süre daha yürüdük ve ilk yayla çeşmesine ulaştık. Çeşme küçük ve oldukça da az akıyor.

Tahminen bir musluk kadar olan çeşme o kadar soğuk akıyor ki bir defada ancak bir yudum içebiliyor insan. İkinci bir yudumu içince de dudaklardan itibaren dişler ve boğaza kadar adeta buz tutuyor ve dayanılmaz bir soğukluk hissediliyor. Ama sadece dik tırmanmak olmak üzere dört saat suyun başına varıncaya kadar da yaklaşık olarak beş saat susuz yürümüşüz. O kadar çok susamışız ki hemen ağzımı suya koyayım da bir daha kaldırmayayım diye düşünüyorum. Kana kana içmek istiyorum. Ama olmuyor o tarzda suyu içemiyorum yudum yudum içebiliyorum. Bir yudum içiyorum biraz bekliyorum ve tekrar bir yudum daha içiyorum biraz daha bekliyorum, bu tarzda içince suyu daha çok susadığımı his ediyorum. Sonuçta bakıyorum olacak gibi değil, doyasıya içemeden suyu, kalkıyorum. Yüzeyden dik olacak şekilde akan çeşmeye yüzükoyun yatmışım ve kendimi yorgunluğun da etkisiyle koy vermişim artık diyorum iç ha iç ama öyle olmuyor ve istemeye istemeye yavaşça kalkıp çeşmeye dikkatle bakıyorum. Hiçte göründüğü gibi değil ve çok fazla soğuk. Bir süre daha yürüyünce tam saat onda ki bugün gibi aklımda noktaya vardık. Noktaya vardığımızda ben kendi mangama gittim ve bir şeyler yedim mi yoksa yemedim mi bilemiyorum ama bildiğim tek şey varsa o da hemen uykuya daldığımdır. Bir ara daha uykuya doyamadan uyandırıldım. Saati sordum on iki dediler. (Bunu çok iyi hatırlıyorum.) Peki, ne var dediğimde ise tekrar keşfe gidileceği söylendi.

Yapılan bir önceki keşif yeterli görülmemiş olacak ki yeni bir grupla tekrar keşfe gidiyoruz. Bütün grup elemanları değiştirilmiş ama bir tek ben değiştirilmemişim. Bu defaki gruba bizim bölükten bir takım komutanı arkadaş gruba komuta ediyor. Fazla zaman kaybetmeden hemen yola çıktık

ve aynı güzergâhı kullanacağız. Bir süre engebeli arazide yürüdükten sonra tekrar dik bir şekilde kendimizi Şax ilçesine doğru bırakmaya başladık. Daha önce de gitmiş olduğum için hep grubun önünde yürüyorum. Diğer arkadaşlara oranla yol konusunda daha tecrübeliyim. Bir önceki gece geldiğimiz son yere tekrar geldik ve bu sefer o noktayı da geçeceğiz. Oldukça yüksek ağaçlarla dolu olan bir yerden ilçeye doğru dikkatlice gidiyoruz. Bir süre sonra o ağaçlık alanda tek tük evler görmeye başladık. Bu sefer daha dikkatli olacağız ki kimse bizi görmesin. Bu arada bol bol su da içiyoruz. Derken esas önemli olan yere geldik. Bulunduğumuz ağaçlık yerin hemen karşı tarafı küçük bir sırt ve uzantısı da yükseklerden geliyor. Bu sırtın uygun bir yerine ilçeyi savunmak için bir askeri alan kurulmuş ki biz buna tepe diyoruz. Bu tepede bir de tank var. Bu nedenle tepeyi düşürmek zordur. Olayın riskli olan yanı şu; eylem grupları sızma tarzında bu tepeyi geçecek ve ilçeye girecekler daha sonra da eylemler başlayacak. Tepeye saldıracak olan bizler eğer tepeyi düşüremezsek, burayı geçmiş olacak olan elli dolayında arkadaşın kurtulma şansı kalmıyor. Çok yakın bir mesafeden tepeye baktık. Mayın döşenmiş olabilir. Ayrıca tel örgü de var. Arazi yürüyerek tırmanmaya da müsait değil. Sadece çok ince bir patika var ve buradan gireriz diyoruz. Sırtın üst kısmına da savunma yerleşir dedik. Takım komutanı dedi ki "Ne olursa olsun hedefi düşürülebileceğimizi rapor edeceğiz.". Sorgulamadık, neden de demedik, eylem kapsamlı ve hazırlıklar da yapılmış. Bu nedenle hedef düşmez dersek bunun anlamı bu kapsamlı eylem olmazdır. Sızma olursa sızma o da olmazsa saldırı tarzında tepeye girmeye çalışırız. Eğer o da olmazsa zaten şehit düşeceğiz. Ama kimse bize keşfe gidip olumsuz rapor

verip kapsamlı planlanmış olan eylemi boşa çıkardılar demeyecek. Önemli olan da zaten budur. Çünkü savaşta gurur ve onur önemlidir. Onunla oynanmasına asla izin verilmez, bunun bedeli ölüm de olsa. Ayrıca yönetim kademesi içinde ne gibi sorunlar ve tartışmalar olduğunu da ben zaten bilmiyorum. Ama belli bazı sorunlar olduğu da aşikâr.

Bu keşif ve tartışmalardan sonra grup olarak dört saat sürecek olan tırmanışa geçmeye başladık. Sabaha doğru kritik boğazı geçip bizi beklemekte olan Şerif arkadaş ve beraberindekilerin yanına geldik. Kısa bir süre dinlendik. Bundan sonra da her iki grup beraber yürümeye başladık. Yorgunum, hem de çok, bir o kadar da susamışım. Arazide bir tek çeşme var. O da çok soğuk, buz gibi. Daha çeşmeye yetişmeden ben artık grubun gerisinde kalıyorum. Bazen arkadaşlar mesafeyi açıyorlar. Daha sonra ya grup beni bekliyor ya da Zeynel arkadaşı. Bazen de mola verildiğinde gruba yetişiyorum. Çeşmeye yaklaştığımızda ben bilinçli bir şekilde su içmek için kendimi en sona bıraktım ki yavaş yavaş ve doyasıya su içebileyim. Tekrar bir önceki sefer de yaptığım gibi çeşmeye yüzükoyun yattım ve dudaklarımı suya değdirerek suyu içime çekmeye başladım. Birkaç yudum su içtim. Ağzım sudan donmaya başladığında ise başımı sudan kaldırdım. Ama dişlerim daha çok donmaya başladı. Bu durum bir süre daha böyle devam etti. Tekrar suya eğildiğimde yavaş yavaş, yudum yudum su içtim. Bunu bir süre böyle devam ettirdim. Ama suya doyamayacağımı anlayınca kalktım ve beni biraz ötede bekleyen Zeynel arkadaşın yanına geldim. Grup gitmişti. Benim durumumu gören Şerif arkadaş Zeynel arkadaşı bana eşlik etsin diye bırakmıştı.

Noktaya vardığımda keşif grubunun eyalet komutanının yanında olduğunu gördüm. Benim gelmemi bekliyorlarmış. Bende kendilerine katılınca eyalet komutanı tekmil almaya başladı ve her birimiz hedefin uygun olduğunu ve vurulabilir dedik ki daha önce bu konuda sözleşmiştik. Bundan sonra kendi bölük noktamıza gittim ve dinlenmeye başladım. Ertesi gün genel güçler toplantısı vardı. Tahminen yapılacak olan eylemin planlaması açıklanacak diyoruz. Bir önceki toplantıda -toplantıya geç gittiğimiz için- bölük olarak eleştiri almıştık. Bu nedenle toplantı yerine erken gittik. Diğer bölüklerin gelmesini beklemeye başladık. Bir süre geçti ama gelen olmadı. Daha sonra da toplantının iptal edilmiş olduğunu öğrendik. Toplantının iptal edilmesi aynı zamanda eylemin de iptal edilmiş olduğu anlamına geliyor.

Böylece eylemin kapsamı daraltıldı. Çünkü tank tepesi düşmeyecek olsa elli dolayında arkadaşın yaşamı tehlikeye giriyordu. Şax ilçesini düşürüp birkaç gün elde tutma yerine sadece gece bazı hedeflere eylem yapılacaktı.

Alanda toplanan güç sayıca fazlaydı, eylemin de kapsamı daraltılmış olduğu için, eylemin dışında kalan güçler alandan çıktı.

Alan değiştirme işini yeni bir yoldan yaptık. Şax arazisinden kestirme bir şekilde direk Mamê Mûs dağına gideceğiz. Bu dağ Elkê'ye bağlı idi. Bu yol güzergâhında biraz riskli olan Geliyê Ala arazisi var. Bizler oradan geçeceğiz. Genelde yükseltilerde konumlandığımız için arazinin belirli yerlerinde vadilere inip daha sonra da çıkıyoruz. Bu seferki yürüyüşümüz de böyle oldu. Şax alanının yükseltilerinden Geliyê Ala arazisine ineceğiz ve daha sonra da Mamê Mus

arazisine çıkacağız. Ama yolda bir olay yaşadık ki oldukça korkunçtu.

Şax ilçesinden Geliyê Ala vadisine gelen bir yol var ve grubun sağlıklı geçiş yapması için yol güvenliğini almak gerekiyordu. Bunun için de bizim mangamız seçildi ve takım komutanı bir kadın da bizimle gönderildi. Yola ulaştığımızda çevre kontrolü yapıp güvenlik için yerlerimizi aldık. Genel grup geçiş yaptıktan sonra da biz yerlerimizi terk edip arkadaşlara katılacağız. Ben düşmanın gelebileceği bir sırtın karşısına mevzi almışım, bir anda bir başka yerde olan takım komutanı kadın arkadaş birden yanıma geldi ve alçak bir sesle bir şeyler söyleyip bir kayanın arkasına geçti. Ben söylediklerinden bir şey anlamadım ve ne dediğini anlamak için de yanına gitmeye karar verdim. Daha ben yanına henüz varmıştım ki aniden kendi ferdi silahıyla ateş etmeye başladı. Ben daha ne olduğunu anlamadan karşıdan da mermiler gelmeye başladı. Hemen silaha davranıp ateş etmek yerine bir tersliğin olduğunu sezdim ve olayı anlamaya çalıştım. Bu arada karşıdan arkadaşların sesi geldi ve bu anda karşılıklı ateş etmeler durdu. Gelen düşman değil arkadaşlardı ve takım komutanı neye dayanarak ateş etti onu da anlamadık. Grubun önünde gelen de eyalet komutanı arkadaştı ve kadın arkadaşın ateş açtığı mesafede 15 metre dolayındaydı. O anda eyalet komutanına bir şey olsaydı, özellikle şehit düşseydi bu olay nerdeyse Egîd arkadaşın şahadeti kadar örgütü etkiler ve sarsardı. Ateş etmeler durduğunda eyalet komutanı arkadaş kadın arkadaşın yanına gelerek soytarı neden vuramadın dedi. Bunu birkaç kez tekrarladı. Çünkü kadın arkadaş kendisine onları düşman zannettiğini söylemişti. Eğer öyleyse bile askeri mantığa göre orada birkaç kişiyi yere sermesi gerekirdi. O

denli yakın mesafeden isabet edememiş olması yine takım komutanını suçlu kılıyordu. Ama beni hayrete düşüren eyalet komutanının (Cemal Arkadaş-Murat Karayılan) soğukkanlılığı ve o anda bile askeri bir yaklaşım ve anlayış içinde olmasıydı. Kendi konumunu ve yaşanan tehlikeyi hiç dile getirmeden, eğer bizi düşman zannettiysen neden vuramadın diye sorgulaması tam bir askeri komutan tutumuydu.

Daha sonra da arkadaşlar güvenli bir şekilde geçiş yaptılar ama düşman da silah seslerini duymuş ve çevreye ama bize uzak olacak şekilde birkaç havan atışı yaptı. Vadiden bir süre ilerleyip daha sonra tırmanışa geçtik. Sabaha kadar da hep tırmanarak yürüdük. Sabaha doğru ise kendimizi küçük bir dereciğe bırakıp suyun da olduğu bir yere noktamızı kurduk. Bize yakın bir yerde araziye hâkim bir tepede tepecilerimiz vardı. Şax'ın arazisinden ayrıldıktan sonra da arkadaşlar gece eylem yaptılar ve Şax ilçesinde birkaç mevziiyi ve hedefi düşürdüler. Eylemler genelde başarılıydı ve bizim kaybımız hiç yoktu. Arkadaşlar bu eylemde birkaç silah da kaldırmışlardı.

Mamê Mus ile Kurê Nazê tepeleri arasında bulunan arazide bir süre kaldık. Burada çeşitli keşif çalışmaları yaptık. Bir dizi eylem gerçekleştirdik. Bu çalışmalardan birinde bende vardım. Görevimiz Kurê Nazê'ya yakın Gelîyê Êzdînan da bulunan bir karakola keşif çalışması yapmak. Bunun için de Kurê Nazê'ye gitmemiz gerekiyordu. Çünkü Kurê Nazê karakola hâkimdi ve keşif yapmak için elverişliydi. Grup olarak yanımıza yayla qirşiklarıyla (kırşık) tam olarak pişmemiş biraz et alarak gittik. Dağın güney yamacına yerleşip sabah olmasını bekledik ki gündüz dürbünleriyle keşif

yapabilelim. Ancak burada hava fazlasıyla soğuktu. Bunun için bulduğumuz çare kaya kuytuluklarına sığınmak oldu. Sabah olduğunda yer değiştirip karakolu karşıdan görebileceğimiz bir yere gittik. Bundan sonra da keşif yapmaya başladık. Sabah saatlerinde fırtına ve soğuk çok daha fazlaydı. Karakolu keşfedip yorumlar yapmaya başladık. Karakol düz bir alanda hemen bir köye bitişik bir şekilde inşa edilmiş. Köy korucu bu nedenle karakolun köye dönük olmayan yerinden sızma yapmak gerekiyor. Ancak arazi düz ve çıplaktı. Bu da işimizi zorlaştıran bir faktör. Sızma tarzında bir yere kadar gidilebilinir. Ondan sonrası ise şansa ve askerlerin duyarlılığı veya duyarsızlığına bağlı olarak gelişir. Gideceğimiz istikamette bir de tank var ki bu bizim için ciddi bir sorun. Tank imha edecek teknik silahlara sahip değiliz. Bu konuya herkes kafa yoruyor. Bulunan çözüm şuydu: Sızma yaparak anti tank mayınını tankın altına yerleştirip patlatmak. Bu tarzda tank imha edilecek ve bundan sonrada eylem başarılı olacak. Bu tarz tank imha etmeler de daha önce hiç denenmemiş. İlk defa bu eylemde denemek istiyoruz. Bu nedenle bazı arkadaşlar "acaba" diyorlar, böyle bir şey olabilir mi? Olur ya da olmaz ama denenecek, olursa ne ala olmazsa da…

Sabah saatlerinden sonra esen rüzgârla beraber dolu da yağmaya başladı. Zaten burada sonbaharda yağışlar başladı mı hiç yağmur yağmaz. İlk başlarda dolu daha sonra kar yağmaya başlar. Fırtına ve dolu keşif çalışmamızı zorlaştırdı. Çünkü hem keşif yapamıyoruz hem de çok üşüyoruz. Bu nedenle akşamı beklemeden noktaya geri geldik. Sonraki günlerde daha başka gruplarda bu hedefi keşif etmeye gittiler. Bu arada bir istihbarat bilgisi geldi. Arkadaşlar bu bilgiyi

değerlendirdiler ve eylemi yapmama kararı aldılar. Gelen istihbarat bilgisinde düşmanın eylem yapacağımızı fark etmiş, karakolda asker sayısını çoğaltılmış ve ek tedbirler almıştı. Bunu yapılan keşiflerde de arkadaşlar fark etmişlerdi.

Kalmakta olduğumuz arazi yüksek rakımlı ve özellikle esen rüzgâr yaşamımız üzerinde etkili oluyor. Bir gün sorumlu olarak tepeye gönderildim. Manga komutan yardımcısıyken bu pek yapılmaz. Beni, gideceğim tepenin karşısına götürüp tepeyi gösterdiler. Bir iki soru sorduğumda o tepeye henüz gidilmemiş olduğunu, ilk defa bizim gideceğimizi öğrendim. Alanın yerel güçlerinden bazı arkadaşlara tepeye nasıl gidileceğini sorduysam da doyurucu bir cevap ve tarif alamadım. Böyle durumlarda gece tepeye giderken yolu şaşırırsa grup, neler olacağını kendi tecrübemden iyi biliyorum. Tepe grubumuz karma bir grup, erkek ve kadın arkadaşlardan oluşuyor. Geceden yola çıktık ve tepe yamacını bir yerinden dik olarak çıkmaya başladık ki bu tepe Mamê Mus tepesinin ta kendisi idi. Çevre araziye de bu tepe adını vermiş. Ama Mamê Mus kimdir neden bu isim buraya verilmiş. Bunu o zaman yerelden katılmış ve alanda eski olan arkadaşlara sordum. Şu an verilen o cevabı hatırlayacak durumda değilim. Hikâye göçerlik ve çobanlıkla ilgili olsa da ayrıntıları hatırlayamıyorum.

Tepeye giderken yamacı tırmanıp belli bir yüksekliğe ulaşınca karşımıza yüksekçe bir kaya çıktı. Kayanın neresine baktıysam gidecek bir yer bulamadım. Grup komutanı olduğum için de yolu ben bulmak zorundayım. Bu nedenle arkadaşlar otururken ben gidilecek yolu arıyorum. Çaresiz bir şekilde kayayı geldiğimiz yönün tam tersi bir yerinden

dolaşmak zorunda kaldık. Daha sonra da kayalıklı sırtın tam üstüne çıktık ve sırtı hiç terk etmeden esas kalacağımız tepeye ulaşacağız. Gece gözüyle genel araziyi göremediğimiz için, dağcılara taş çıkarırcasına elde silah, belde raxt ve sırtımızda çanta kayaları aşa aşa ilerliyoruz. Bazen arkadaşlara oturun diyorum, gidip yolu keşif ediyorum ve geçilebilinecek durumda ise gelin diyorum, yok eğer uygun değilse başka bir yere bakıyorum, geçmek için. Sabaha doğru perişan bir halde tepeye ulaştık. Sonradan bu geçtiğimiz yerlere gündüz gözüyle bakınca da şok oldum. Normalde yüksüz ve silahsız gündüz vakti bile geçmek hem tehlikeli hem de zorlu idi. Sırtın ve kayaların tam üstüne değil de onlara paralel bir şekilde gitseydik, gidişimiz çok rahat olacaktı, ama bunun bilemezdik. Bu bilgilerimizi bizden sonra tepeye gidecek olan arkadaşlara verdik.

Tepe rüzgârlı ve soğuktu. Sabah saatlerinde genel arazi keşfi yaptıktan sonra yağmurluğu alıp güneşin altına düz bir yere uzandım. Güneşte yağmurluğun altı sıcak olur. Çünkü yağmurluk naylondan yapılma ama yaylalarda birçok şey ters ve ben soğuk ile rüzgârın etkisi nedeniyle hem uyuyamadım hem de dinlenemedim. Bu arada el telsizi de yanımda. Şerif arkadaş, bilge komutan, bize çağrı yapıyor ama ben fark edemediğim için cevap vermiyorum. Bu nedenle öğlene kadar tepede kaldık. Ben uzanmaktan ve uzandığım yerde titremekten usanınca kalktım ve o anda da Şerif arkadaşın cihazdan çağırdığını fark ettim. İlk başta olumsuz bir şey oldu sandım ama Şerif arkadaş bize tepeyi bırakıp noktaya gelmemizi söyledi. Empatisi güçlü olan Şerif arkadaş herhangi bir güvenlik sorunu olmadığını anlayınca bizim tepeden inmemizi istemişti. Çünkü durumumuzu ve zorlandığımızı

biliyordu. Bizde kestirme bir yerden kendimizi noktaya bıraktık.

Mevsim sonbahar olması nedeniyle hava artık çok soğuk, geceleri uyumak oldukça zordu. Geçmiş yıllara göre olsaydı, yaylaları terk etmiş olmamız gerekirdi. Bu mevsimde yaylada gerilla güçleri kalmazdı. Bu yıl ise kalınacak ve pratik yapılacak, karar böyle. Karar böyle olunca bizlere naylon getirildi ve mangalara dağıtıldı. Bizler de gece yattığımız yerin çevresini, bir diz boyu kadar yüksek, taşlarla ördük. Bunun da üzerine naylon örtüp gece altında yatıyoruz. Böylece, kısmen de olsa, soğuğa dayanabiliyoruz. Sabah uyandığımız zaman naylonlarımızı topluyoruz. Eğer gündüz hava bulutlu veya yağışlı olursa, naylonumuzu açıp ıslanmaktan korunuyoruz. Yağışlı havalar bizim yaşamımızı oldukça olumsuz etkiliyor. Bu etkilemelerden biri ve en önemlisi yakacak olarak kullandığımız qirşik ve gunîlerin (kevenlerin) ıslanmasıdır. Bunlar ıslanınca yemek yapmak çay içmek zor oluyor. Sürekli soğuk, yeterince ısınamıyoruz. Yakınlarda yayla köyü varsa ve boş olan bu köylerde yıkılmış olan evlerde odun bulunursa o zaman durum biraz daha iyi olabiliyor.

Bir başka alternatif ise çarber seçeneğidir. Manganın içine küçük bir çukur açıyoruz, bu çukurun kenarlarına düz olan dört tane taş yerleştiriyoruz. Akşamüzeri yatmadan önce varsa eğer odun ile eğer o da yoksa qirşiklarla ama gunîler daha iyidir, ateş yakıp köz olmalarını sağlıyoruz. Daha sonra da çukurda taşlar arasında bulunan közleşmiş ateşin üzerini düz taşlarla örtüyoruz. Ama bu çarberin manganın yüzeyinden yüksek olmaması gerekiyor. Taşla üzeri kapatılmış olan közlerin ömrü açık halinden daha fazla oluyor.

Yatma vakti geldiği zaman çarberin etrafına dizilip yatıyoruz. Hepimiz ayaklarımızı çarberin üzerine koyuyoruz. Yatma pozisyonu aldıktan sonra üzerimize yağmurluk çekiyoruz. Isı da bu durumda ayaklarımızdan itibaren vücudumuza doğru yayılmaya başlıyor ve böylece ısınıyoruz. Ama bu ısınma işi bu kadar mükemmel ve harika değil. Çünkü akşamın ilk saatlerinde çarber çok sıcak olur ve buna dayanamaz ayaklarımızı çekeriz, bu esnada ayaklar soğumaya başlar ve tekrar ayaklar çarberin üzerine uzatılır bu böyle devan eder ta ki sabah saatlerine kadar ki o zaman çarber artık soğumaya başlar.

Mangaların sayısı on kişi dolayında olduğu için çarberin üzerinde ayakları uzatacak bir yer bulmak oldukça zordur. Bu nedenle ayaklar uzatıldığında ya bir arkadaşın ayakları üzerinde kalır ya da bir arkadaş ayağını uzattığında kendi ayaklarınız altta kalır. Bir başka sorun da çarber üzerine uzatılan terli veya ıslak ayak ve çoraplardan ısının da etkisiyle müthiş bir koku yayılır, bundan sonra dayan dayanabilirsen. Benim için bu tarz yayla yaşamında en güzel olan şey soğuk bir gecenin ardından sabah güneşinin yükselmesiyle güneşe uzanıp uykuya dalmaktır. Tabi görev, nöbet ve benzeri şeyler yoksa.

Alay hareketi başladığından beri kapsamlı eylemler yapmak ve iyi sonuçlar almak için çabalıyoruz. Alay hareketiyle belli bir ivme kazanmış olsak da tam istediğimiz gibi bir sonuç elde etmiş değiliz. Bu paralelde çalışmalar da devam ediyor. Yöneldiğimiz hedeflerden bazıları iptal oldu. Bunun nedeni düşmanın aldığı ek tedbirlerdir. Her yerde tedbirler alınınca da, tedbir alınmış olan yerlere saldırmak

gerekiyor. Bu da esnek gerilla tarzı olmuyor, daha çok klasik ordu tarzı oluyor ki bizim için böylesi eylemler başarılı da olsa bedeli hep ağır oluyor. Böyle bir konumda iken Geliyê Ala da eylem yapma hazırlıkları başladı. Hedef de esas olarak Deştokê taburunun tepesidir. Taburda ve tepede ek tedbirler alınmış, bu biliniyor. Ama buna rağmen eylem yapılacak, düşman tedbir almış diye eylem yapmamak olmaz. Eylem öncesi toplantılar yapılıyor daha çok sızma ve saldırılar üzerinde duruluyor. Buna bağlı olarak disiplin, silahı iyi kullanma ve cephane konularında tartışmalar yürütülüyor. Tepede de ek tedbirlerin alındığı bilindiğinden sızma-saldırı grubu buna göre hazırlanıyor. Bizim savaş tarzımıza özgü gelişen bir durum var ki o da şudur: eylem sızma ile başlatılır sızma grubu başarıyla hedefe ulaşır da bombayı mevziiye koyarda imha ederse bu sızma eylemidir. Eğer sızma grubu belli bir yere kadar sızma yaparsa daha sonra da deşifre olursa bu anda sızma eylemi sona erer. Ama bundan sonra da saldırı eylemi başlar. Buna sızma saldırı denir. Yani bir yere kadar sızma ondan sonra da saldırı eylemidir. Bunun genel adı da sızma-saldırıdır. Birde grup belli bir mesafede hedefe yaklaşır ve bundan sonra savunma hedefe vurur da daha sonra grup saldırıya geçerse ve hedefi düşürürse bunun da adı saldırı eylemidir. Deştokê taburuna ve tabur tepesine yapılan eylemde ise iki sızma-saldırı grubu hazırlandı. İki grup da takviye için amade idi. Amaç her halükarda tepeyi düşürmek ve ele geçirmek.

Eylem öncesi yapılan toplantıda grup grup isimlerimiz okundu. Ben manga komutan yardımcısı olmama rağmen bir grubun başında sorumluyum. Grubum da savunma grubu, en az takviyede yer alırım diye düşünüyordum, saldırı olmasa

bile. Grup komutanı olarak eyleme katılmam, manga komutanlığına hazırlanıldığım anlamına da geliyor. Eylem için isimler okunup son söylenmesi gerekenler de söylenince, toplantı bitti.

Toplantı bittikten sonra ben Egîd (Devrim Coşkun) arkadaşla karşılaştım. Eline iki bomba almış ve bombanın ağırlığını tartar gibi havaya zıplatıp tekrar tutuyor. Bu arada bana "Herkes görecek nasıl savaştığımı." diyor. Egîd arkadaş eylemde takviye grubundaydı. Egîd arkadaş başarılı geçen Peyanus tepe eyleminde saldırıdaydı ancak onların saldırı grubu başarısız olmuştu. Egîd arkadaş mevzilere kadar gitmiş birkaç bomba da atmıştı. Arkasından ise gelen olmamış ve tek kalmıştı. Daha sonra geri çekilmişti. Ancak eylemi değerlendirme toplantısında Egîd arkadaş da dâhil grubun hepsi sert eleştirilmiş ve kendilerinden rapor yazmaları istenmişti. Egîd arkadaş bu duruma çok içerlemişti. Çünkü gerçekten yaman bir savaşçıydı Egîd arkadaş ve son derece gururluydu. Egîd arkadaşla içli dışlıydım denebilir. Birbirimizi iyi tanırdık ve hatta onun gerçek ismini de biliyordum ki bu o zamanlar pek olmayan bir şeydi. Egîd arkadaş aslen Siverekli ama Amed de büyümüş bir arkadaştı. Anne ile babası da öğretmendi. Egîd arkadaş Amed yerel özelliklerini de almış bir arkadaştı. Kendisiyle bir süre sohbet ettim, tutumunun yanlış olduğunu kendisine söyledim ama hiç dinlemiyordu ve bombayla sürekli oynuyordu. "Oportünist olmadığımı herkes görecek" diyordu. O anda kendi kendime "Bu arkadaş bu eylemden dönmez." dedim. Ve öyle de oldu. Arkadaşlar tepeye saldırıya geçerken kendi aralarında yeni bir düzenlemeye gidiyorlar ve Rêzan Sorî ile Egîd arkadaş omuz omuza verip

saldırıya geçiyorlar ve tepeyi de düşürüyorlar. Ama son bir mevzi kalıyor orayı alirken de şehit düşüyorlar.

Eylem hazırlıkları tamamlanınca noktadan harekete geçtik. Hedefe yakın bir yerde bir günlüğüne üslendik. Akşam olduğunda her zaman olduğu gibi her grup kendi hedefine doğru gitti. Bizim kol ise iki gruptan oluşuyordu. Gruplardan biri doçka grubuydu ve katırlarla beraber hareket ediyorlardı. Doçka silahını ancak bu şekilde taşıyabiliyorlardı. Diğer grup da benim başında sorumlu olduğum savunma grubuydu. Birde bizimle beraber bomba atar silahı var ve bu silahı kullanacak bir arkadaş ama bu silah daha önce eylemlerde kullanılmamış olduğundan etkisinin de ne olacağını bilemiyoruz. Yerimiz diğer gruplara oranla daha yakın olduğundan çabuk ulaştık ve konum alıp eylemin başlamasını beklemeye başladık. Arkadaşlar ise saldırı ve takviye grupları tepeye yaklaştıklarında tepenin çevresinde devriye gezmekte olan bir düşman gücüyle karşılaşıyorlar. Askerler arkadaşları tarayıp kaçıyorlar ve bu tarzda da eylem daha başlamadan deşifre olmuş oldu. Bizler düşmanın tedbir almış olduğunu biliyorduk ama arazide devriye gezeceğini tahmin etmemiştik. Bizim için bu alışılmadık bir durumdu ama düşman açısından olumlu olmuş ve istediğini almış sayılırdı. Çünkü eylem grupları daha yerlerine ulaşmadan deşifre olmuşlardı ki bu düşman için çok önemlidir.

Eylemin deşifre olmasından sonra iş artık grupların inisiyatiflerine kalıyor. Normal koşullarda eylemin iptali dâhil söz konusu olabilir ama bu defaki apayrı bir durum ve eylem yapılacak. Arkadaşlar yaşanan deşifre olayından sonra kararlıca tepeye doğru gidiyorlar ve mevzilere

yaklaştıklarında da Rêzan Sorî ile Egîd arkadaş kendi aralarında anlaşarak beraber mevzilere saldırma kararı alıyorlar. Saldırı gruplarından iki arkadaş önde iki arkadaş da geride olacak şekilde saldırıya geçiyorlar. Diğer saldırı grubu da aynı tarzda saldırıya geçiyor. Rêzan ve Egîd arkadaşlar çok iyi korunan ve en az on askerden oluşan mevzileri tek tek imha edip ilerliyorlar ta ki en tepedeki mevziiye ulaşıncaya kadar. Son ve düşürülmesi zor olan mevzide arkadaşlar şehit düşüyorlar. Bu eylemde bu iki arkadaşın şahadetiyle beraber birkaç arkadaş da yaralandı. Ayrıca tabur da taciz ateşi altına alındı ve azılı korucuların kışın hayvanlarına vermek için topladıkları otlar da ateşe verildi. Bizim grup eylem boyunca BKC ve B-7 silahlarıyla tepeyi ateş altına aldı. Doçka ve bomba atar silahıysa bazen çalıştı bazen de durdu. Bu arada bize doğru yoğun havanlar da atılıyordu. Eylem tepede sonuçlandığında ve bizde de atacak cephane kalmadığından arkadaşları havanlardan korumak için yer değişikliği için kol komutanı kadın arkadaşa görüş bildirdim. O da uygun olduğunu söyleyince grubu alıp havanların atıldığı yerden biraz uzaklaşıp, geri çekilme saatini beklemeye başladık. Geri çekilmeye başladığımızda arkadaşlarla beraber hareket edip geldik. Ancak bu durum bomba atarı kullanan arkadaş tarafından kullanıldı ve hiç sebepsiz bir şekilde tabur komutanına benim izinsiz yerimi terk ettiğimi söylemişti.

Sabah güneşi doğduğunda dahi biz yürümeye devam ediyorduk. Eylem için gittiğimiz noktaya varmak için. Daha sonra ise o arazide fazla beklemeden tekrar Mamê Mus alanına geldik. Bu gidiş esnasında ki gece hareket ediyoruz, yolda yaralı arkadaşları katırlarla götüren gruba rastladık. Bir derenin içinde mola vermişler ve mola verilen yer de oldukça

riskli bir yer. Olası bir operasyon durumunda koyun gibi düşmana av olacaklar. Normalde tehlikeli araziyi geçmiş olması gereken bu grubu görünce Şerif arkadaş, küplere bindi ve haklı olarak grup komutanına ağır söylemlerde bulundu. Grup komutanı pasif bir kişiliğe sahipti ve savaşçı özellikleri de yoktu. Bu nedenle hep yan işlerde, savaş dışı pratiklerde, yer alırdı. Ama yaralı arkadaşları böyle bir riskle karşı karşıya bırakması da af edilir gibi değildi. Bu arkadaşları hareketlendirip yürümelerini sağladıktan sonra, bizde yürüyüp gittik. Zorlu ve tehlikeli araziyi bitirdikten sonra bir yokuşu çıkıp boğaza gelmiştik, arkadaşlar mola istediler. Zaman da sabaha doğru olduğu için ve de yorgunluğun etkisiyle hepimizin uykusu geliyordu. Hepimiz zımnen de olsa adeta, "burada uyuyabiliriz de…" anlaşmıştık. Uyuduk bir süre ve bu uyku öyle tatlı ve hoştu ki hiç bitmesin istiyorduk. Hava hafiften aydınlanır gibi olunca da bir arkadaş ısrarla genel arkadaşları uyandırıp yola düşmemizi istedi. Böylece yüksek ve hâkim bir araziden kalacağımız yeni bir noktaya kadar gittik. Sonraki günlerde tekmil alındığında bazı arkadaşlar o boğazda ve o saatte nöbetçisiz uyumamızın doğru olmadığını söyleyip eleştirdiler. Ama Şerif arkadaş kendisinin uyumamış olduğunu bu nedenle de nöbetçiye gerek duymadığını söyledi. Bundan da anlaşılan o ki Şerif arkadaş o denli yorgun ve uykusuz olan arkadaşlara kıyamamış ve bu nedenle de nöbetçi çıkarmamış, kendisi fedakârlık yaparak bizzat nöbet tutmuştu.

Eylemden sonra geldiğimiz noktada fazla kalmayacağız ama burada bir süre dinlenecek ve bazı işler de yapacağız. Deştokê tabur tepesine yaptığımız başarılı eylemden sonra, Fereşîn lojistik biriminden bizlere katırlarla erzak gönderildi. Gönderilen erzaklardan bizi en çok memnun edeni hiç

şüphesiz çay ve şeker idi. Çünkü her ikisini de bir arada bulmak pek mümkün olmuyordu. Ya şeker vardı çay yoktu ya da çay vardı şeker yoktu. Çay olmadığı zaman punk, zahter vb. otlar kaynatarak içiyorduk. Ormanlık alanlarda ise belaluk ve guhij ağaçlarını kaynatıp içiyorduk. Şeker olmadığı zaman ise çayı acı içerdik veya bazen istisna da olsa yemek kaşığına toz şeker koyar ve ateşin üzerinde şeker yanıncaya kadar bekletirdik. Daha sonra yanan şekeri çaydanlıkta eritince suyun rengi çay gibi oluyor ve buda insanda gerçek çay içiyormuş gibi bir his uyandırıyor. Ancak bu işlem için kanser yaptığı gerekçesiyle pek itibar edilmezdi. Eylemden sonra noktaya indirilen erzağın içinde bolca çay ve şeker olunca hemen çaydanlıkları ateşe bıraktık ve çaylarımızı içmeye başladık.

Bu konuda biraz aç gözlülük de vardı ve bu nedenle ben bir denemeye giriştim. Büyük bir çaydan alıp ateşe bıraktım ve tam dört defa çaydanlığı kaynatıp arkadaşlara çay servisi yaptım. Her seferinde de kimse bana sende bir çay iç demedi. Her dört çaydandan da çay içen arkadaşlar, bu sefer bana yeter artık ben çay içmeyeceğim demedi. Bu durumu kendimce garipsedim ama yapacak başka bir şey de yoktu. Açlık ve yokluk kişide belli bazı hasarlara yol açıyor.

Sonraki günlerde gücümüz gene ikiye bölündü ve bir kısmımız Gundê Ereb köyüne giderken bir kısım arkadaş Geliyê Ala vadisinde çeşitli çaplarda eylemler yapmak için kaldılar.

Gundê Ereb köyü arazinin orta yerinde olduğu için düşman kolay kolay bu araziye giremiyor. Ama arazi düşmanın hedeflerinden uzak olduğu için bizim de pek işimize

yaramıyor. Sadece dinlenmek, temizlenmek ve toplantılar yapmak için buraya geliyoruz. 1995 yılı sonbaharında da dinlenmek için buraya gelmiştik şu anda olduğu gibi.

Bu köyde ve çevresinde bir çeşit yayla elmaları var. Bunlara sêvtirşk deniyor. Bunlardan çokça yiyoruz. Biraz uzak ve zorda olsa, arazide ağaç bulmak da mümkündür. Burada mangalarımız yarı yarıya sabittir. Bu nedenle içerisi daha sıcaktır. Koyun eti yiye yiye artık bıkmış durumdayız. Yaylalarda odun bulunmaması nedeniyle etler çoğunlukla tam olarak pişmiyor. Bizde etleri o halde yiyoruz. Bu soruna bulunan çözüm ise kıyma makinesi oldu. Artık etleri kıyma makinesinden geçiriyoruz. Böylece çiğnemek ve sindirmek daha rahat oluyor. Ayrıca ateşte de daha çabuk pişiyor ve çiğ kalmıyor.

Gerilla yaşamım boyunca ilk defa burada voleybol topu gördüm. Arkadaşlar voleybol topu ve filesini getirdiler. Uygun bir yere kurup voleybol oynamaya başladık. Akşam saatlerinde voleybol sahasına doluşuyoruz. Kimi arkadaşlar oynuyor kimi arkadaşlar da seyirci. Birkaç kez bende oynadım, artistik birkaç hareket de yaptım.

Mangalarda ateş de yakıyoruz. Şöyle ki mangalarımızı yaparken ağaç çatıyoruz ve üzerine de naylonu örtüyoruz. Bunun bir kenarında da ateş yakıyoruz. Etrafına oturup ısınıyoruz çayımızı da bu ateşte kaynatıyoruz. Biz mangamızı yaparken yaş ağaçlardan yapmıştık ve ağaçların uçlarında da yapraklar vardı. Bu yapraklar tam ateş yaktığımız yerin hizasına geliyordu. Biz ateş yaktıkça ağaç yaprakları giderek kurudu. Daha sonra bir akşamüzeri ateş yaktığımız esnada, ateşi biraz fazla gürleştirince, söz konusu yapraklar tutuştu.

Yaprakların tutuşması ve alevin yayılması bir anda ve aniden oldu. Çıkış kapısı dar ve küçük olunca bir anda manga içinde panik oluştu. Mangada bulunan bütün arkadaşlar kapıya yönelince de sıkışma oldu. Tam o anda arkadaşlara seslenerek sakin olmalarını söyledim ve acele etmeden çıkmaları gerektiğini bildirdim. Kendim de bu arada bir kenarda yere oturup arkadaşların çıkmasını bekledim. Ateşe anında müdahale ettiğimiz için de fazla zarar görmedik. Yan tarafımızda ise Şerif arkadaş kalıyordu. Olay anında sadece benim paniklememem onun dikkatini çekmişti.

Deştokê eylemine güçler cephe tarzında katılmışlardı. Bizim cepheyi oluşturan güçlerin toplanması zaman aldı. Bu nedenle eylem toplantısı Gundê Ereb köyüne kadar sarktı. Toplantı günü hatta toplantıdan hemen önce Şerif arkadaş beni çağırdı ve eylem esnasında yerimi izinsiz terk edip etmediğimi sordu. Bende kol komutanının bilgisi dâhilinde arkadaşları havanlardan korumak için yer değiştirdiğimi söyledim. Daha sonra kol komutanı olan kadın arkadaşı da çağırttı ve aynı soruyu bu sefer de ona yöneltti. Kol komutanı arkadaş da benim söylediklerimi tekrarladı ve kendisinden aldığım izin sonucu yerimi eylem bittikten sonra değiştirdiğimi söyledi. Bunun üzerine Şerif arkadaş "Tamam anlaşıldı." deyip bu dolaylı soruşturmayı bitirdi. Ne ben ne de o kadın arkadaş bu durumun nedenini sormadık. Ama olayın içinde bir bit yeniğinin olduğunu anladık. Kadın arkadaş dışarıda bana "Birileri ortalığı karıştırmak istiyor." dedi. Benim bu olaydan anladığım ise; sahte bir gerekçe yaratarak soruşturmaya alınmam ve daha sonra da görevden alınmamı sağlamak idi. Çünkü savaşta ve yaşama katılımım dikkat çekiyordu. Şerif arkadaş beni önemsiyordu, bu nedenle parti

kültüründen nasibini almamış olan bazı kişilikler kendilerince benim önümü almak istemiş olabilirlerdi. Bunun için de beni Şerif arkadaşa toplantıdan hemen önce şikâyet etmişler ki toplantıda olay gündem olsun ve hakkımda soruşturma kararı çıksın. Bu tarzda hem Şerif arkadaşı kullanmak istemişler hem de örgütsel toplantıyı. Ama Şerif arkadaşın olaya toplantıdan hemen önce el atması ve çözmesi tam ustacaydı ve oyunu da boşa çıkardı. Aynı zamanda toplantıyı da boş bir gündeme oturmaktan kurtardı. Ayrıca beni de belki de bütün bir yaşamımı etkileyecek olumsuz bir durumdan kurtardı. Devrime adanmış ve savaşçı kişilikler neden böylesi şeylere tenezzül eder, anlamak oldukça zor. Doğrusu Kürt toplumsal gerçekliği de çok karmaşık ve kişilikler adeta zıvanadan çıkmıştır. Bu nedenle ne ararsan bulunur bu devrim saflarında.

Gundê Ereb molasından sonra tekrar pratiğe yönelmek gerekti. Güçlerin bir kısmı Kato Jîrka'da kalarak Elkê ve çevresi üzerinde yoğunlaşacaklar, eylem yapmak için. Bizim bölüğe fiili olarak Şerif arkadaş komuta ediyor. Aynı zamanda da tabur komutanımız. Bir takımlık karma güç ile Kato Xelîla'ya geçtik. Yanımızda Elkê bölge gücü de var. Bizim bir süre pratik yapacağımız yer burası. Alan erzak kanallarına uzak bir alan ve bu konuda zorlanacağız. Bende Kato Xelîla'ya ilk defa gidiyorum. Daha önce görmediğim bir dağ ve arazinin yabancısıyım. Kato Xelîla'ya yakın olan birde Çêla Bûkê tepesi var ki düşman burayı yaz aylarında sabit tutuyor. Biz alana gittiğimizde düşman Çêla Bûkê tepesinden çekilmişti.

Kato Xelîla diğer katolar gibi adeta taş ve kaya yığını gibi. Oldukça labirentli bir yer. İstediğimiz her yerde hareket

edebilme şansına sahip değiliz. Arazide kaybolma riski çok fazlaydı. Tuvalet ihtiyacı için araziye çıktığımızda yolumuzu şaşırdığımız veya şutiğimizi açtığımız yeri bulamadığımız yerlerden bir yer. Bu nedenle çok dikkatli olmak gerekiyor. Her geçtiğimiz yere dikkatle bakıyoruz ve bir dahaki sefere tanıyabilmek için kendimizce işaretler belirliyoruz. Bir taş veya bir ağaç ya da buna benzer şeyler bize işaret oluyor. Kato Xelîla da çam ağaçları da var. Yakacak olarak bunlardan yararlanıyoruz. Ağaçlar seyrek, bu ağaçlardan kuru dallar bulup toplamak da zor. Buna rağmen ağaçlardan fazlasıyla yararlanıyoruz. Arazinin bir başka özelliği de mağara ve inlerin çok fazla olmasıdır. Bu nedenle ayı ve kurt çok bu arazide. Ayılar ve kurtların can güvenliği açısından bize zararı yok. Kalabalık ve silahlı olduğumuz için ne ayı ne de kurt bize yaklaşamaz. Tek ve silahsız olunursa ve de hayvana zarar verilirse ya da hayvan öyle hissederse saldırır. Bunun dışındaki durumlarda hayvanlardan saldırı gelmez. Burada sorun ayıların, varsa eğer, gömülü olan erzağı bulmasıdır. Ayı erzağı bulduğunda tam bir ayı gibi yaklaşır. Erzağı ya yer ya da hem yer hem de dağıtır. Özellikle yağı çok sever. Yağ tenekesi bulduğunda bir ayı, pençesiyle tenekeyi darbeler ve içindeki yağı çıkararak yer. Bu yıllarda henüz sıvı ayçiçeği yağı kullanmıyoruz. Kullandığımız yağ bilinen yirmi kiloluk tenekelerdeki Vita yağıdır. Üzerinde yazar domuz yağı katılmamıştır diye. Belki de günümüzdeki gençler ve çocuklar bu yağları bilmezler ama gerillacılıkta bu yağları taşımak ve depolamak daha kolaydı, şimdiki sıvı yağa oranla.

Noktaya yerleşip çevreyi de tanıyınca, düşmanın yaz aylarında sabit tutup daha sonra bıraktığı Çêla Bûka tepesine gitmeye karar verdik. Böylesi tepeler genelde bizim için erzak

deposudur. Kato Xelîla'dan tepeye gidiş inişli çıkışlı değildir. Bu da oraya gidişi kolaylaştırıyor. Tepeye ulaştığımızda, aslında tepe değil yürüyüp gittiğimiz sırtın devamıdır, Çêla Bûka da sivri bir kayalık gördük. Gerisi normal bir arazi ve düşman küçük sırtlardan ve yamaçlardan oluşan bu araziye yerleşmiş. Arazinin tam orta yerine küçük odalar biçiminde bir ev inşa edilmiş. Subayların kaldığı yer olsa gerek. Tepe mevzilerle dolu. Düşmanın bırakıp gitmiş olduğu bu tepede işimize yarayacak ne var diye tepede dolaşırken, etrafa atılmış kuru soğanlar bulduk ki bunları yıllardır görmemiş ve yememişiz. Bunun dışında gene etrafa saçılmış patatesler bulduk. Tepede dolaştıkça kalem pil de bulmaya başladık. Kalem piller muhtemelen gece dürbünleri için kullanılmış ve daha sonra da atılmış ancak gece dürbünleri pilleri tümden boşaltmaz ve bu nedenle de işimize yaradılar. Bu pilleri daha çok radyo dinlemek için kullandık. Tepede dolaştıkça konserve kutuları da bulduk. Buna alışığız, genelde tepelerde ve operasyonlar sonrası konserve buluruz. Burada yiyecek olarak dikkat çeken bir başka şey de helvalardı. Küçük ambalajlar biçiminde tek seferde tüketilmek için üretilmişler. Bunlardan bolca bulduk ama bir sorun vardı. Oda şuydu; helvaların tarihi geçmişti. Bazı arkadaşlar fedakârlık yapıp bu helvalardan yediler! Eğer helvaları yiyen arkadaşlara bir şey olursa biz helvaları yemeyeceğiz, şayet arkadaşlara bir şey olmazsa da helvaları yiyeceğiz. Tahmin edileceği üzere helvaları yiyen arkadaşlara bir şey olmadı ve bu helvalardan arkadaşlara da götürdük. Yaylaların havasının ve suyunun etkisi olsa gerek helva tüketimi çok fazladır, özellikle koçerler helvayı çok yerler.

Bu araziye ismini veren çêle (piramide benzer yüksek kayalık) çıktım. Düşmanın esas mevzileri buraya yapılmıştı. Mevziler normal taşlardan yapmaydı ve B-7 ile vurulmaları halinde tuz buz olacak cinsten mevzilerdi. Ancak kayalığın kendisi oldukça sarp ve her yerden geçit vermiyordu. Hiç boşluk bırakılmadan aşağıdan yukarıya doğru mevziler yapılmıştı. Mevzilerde askerlere ait yazılmış birkaç yazı da bulduk. Güney Kürdistan'a yaptıkları bir operasyondan söz ediliyordu. Yazılardan birinde arazinin sarplığından söz ediliyordu. Askerlerin ruh hallerini bu yazılar iyi yansıtıyordu. Bu konuda hiç de iyi değillerdi. Çêla Bûka böyle bir yerdi. Çêla Bûka, gelin kayalığı demek. Gerektiğinde nasıl eylem yapabileceğimiz yönünde de inceledik. Olur ya bir dahaki yıla düşman gene gelirde burayı sabit tutarsa ve bizde gelip eylem düzenlersek, önceden araziyi detaylıca görmüş olduğum için büyük bir avantaj elde etmiş oluyorum. Aynı tarzda tepenin genelini de inceledik ve bizden bazı arkadaşlar mevzide asker oldu bazı arkadaşlar da gerilla. Bu mevzilere nasıl saldırabileceğimizi tartıştık.

Sonraki yirmi gün boyunca hep tepeye gelip gittik. Kato Xelîla'da kaldığımız yirmi gün boyunca tepeden beslendik ve işlerimizi yürüttük. Bazı arkadaşlar açılan geniş çöp çukurlarının dibinde hiç dokunulmadan istiflenmiş koli koli konserve buldular. Bunun da bizim ekonomimize çok değerli katkıları oldu.

Kato Xelîla'da ilk günlerde keşif çalışması yürüttük. Kaldığımız dağ alanın en yüksek dağı olduğu için uzaktan hedefleri ve düşmanın hareketini izlemek kolay oluyordu. Arkadaşlar bir karakoldan araziye gelen ve akşam olduğunda

askeri araçlarla karakola giden bir düşman birliği tespit ettiler. Bu birliğe vurmak için de planlama yapıldı. Gündüz araziden düşmanın bulunduğu yere inip düşman karakola gitmek için yerini bıraktığında eylem yapacağız. Genel hatlarıyla eylem planlamamız böyle, bunun için de Kato Xelîla'dan dik inen ve oldukça sarp olan bir dereden inmemiz gerekti. Gitmekte olduğumuz yolu henüz yarılamıştık ki el telsizlerinden düşmanın bizi fark etmiş olduğunu anladık. Durum böyle olunca geldiğimiz yolu tekrar geri çıkmaya başladık. Bu esnada düşman bize havan atmadı. Derin ve dik vadi bitip düzlüğe ve dağın üstüne çıkınca, düşman havan atmaya başladı. Havanlar çok dağınık ve etkisiz geliyordu. Anlaşılan buradaki havancılar acemi ve yeterince yetenekli değil. Botan eyaletinin sınır boyları Cudî, Gabar, Besta gibi yerlerde havanlar çok isabetli atılır, ama burada öyle değil. Eylemimiz böylece sabote oldu ve noktaya gelip dinlenmeye çekildik.

Yaşamsal sorunlarımız vardı. Bunlardan biri de ishaldir. Çünkü arkadaşlar bize yiyelim diye biraz koyun göndermişlerdi ve havanın da soğuk olmasının etkisiyle hemen hemen herkes ishal olmuş durumda. Burada kaldığımız yirmi gün içerisinde zaman zaman hava bozuluyor ve çok yoğun sis oluşuyor. Bu sis esnasında görevde olan ve değişik nedenlerle noktadan uzaklaşmış olan arkadaşlar kayboldular. Bazı arkadaşlar 4-5 saat sonra noktayı bulabildiler.

Biz Kato Xelîla'da eylem çıkarmaya çalışırken, eyalet komutanından bir not geldi. Notta şöyle diyordu: "Bu dönemde en büyük eylem katır ya da beygir bulmaktır. "Bunlar erzak çekmek için çok gerekliydi. Özellikle yaklaşan

sonbahar mevsimiyle birlikte, Fereşîn alanından Besta alanına erzak aktarılıyordu. Bu erzak Elkê ve Mezra köyünden çıkıyordu. Erzak ters tarafa çıkarılabildiği için Fereşîn'den erzak aktarma uzun bir yol kat ettikten sonra olabiliyordu. Bu seferler için çok sayıda katır o da olmuyorsa beygirler bulunmalıydı. Her seferde özellikle beygirler ve katırlar yıpranıyor ve ikinci bir seferi yapamaz hale geliyorlardı. Bu nedenlerden dolayı da erzak taşımak eylem yapmaktan daha önemli hale gelmişti. Genel güçlerin üslenme alanı Besta idi. Gelen bu nottan sonra keşif çalışmalarımız da nitelik değiştirdi, artık vurmak için askeri hedef aramıyoruz, kaçırmak için beygir ya da katır arıyoruz. Bu görev için keşif edilecek bir yer tespit edildi. Bu yerde keşif yapmak için bizim mangamız görevlendirildi. Bunun için de biz Geliyê Êzdînan'a gittik. Burada bir karakol var ve köyle iç içedir. Köye ve karakola hâkim olan ve tamda köyün arka üst tarafında bulunan tepeye kadar gittik. Çok yakından köyü ve karakolu keşif ettik. Karakola eylem düzenlenebilir mi ya da düzenlenemez mi diye de mantık yürüttük. Ama esas işimiz katır ve atları keşif etmek. Keşfimizi yaptık ve hem gruplar halinde hem de tek tek katır ve beygirler gördük. Sonbahar mevsimi olduğu için köylülerin beygir ve katırlarla işleri yok. Bu nedenle de serbest bırakmışlar. Katırların gündüz hareketliliği kadar akşam hareketlilikleri de önemli. Esas olarak katır ve beygirlerin gece kaldıkları yeri bilmeliyiz, çünkü onları gece kaçıracağız. Akşamüzeri olduğunda katırların ahırlara benzer yapılara doğru gittiklerini gördük, ama gidilen yer ev mi yoksa ahır mı tam emin değiliz. Bu yapıların çevresinde hareket eden çok az insan olunca, yapıların ahır olabileceğine kanaat getirdik. Yapmak

istediğimiz iş için bir tek sorun vardı. Beygir ve katırların akşam yanaştıkları ahırlar karakolun tam karşısına düşüyor. Arazi ara yerde alçalıyor ve ahırlarla karakol adeta birbirine bakan iki yamaç haline geliyor. Gece havada ay ışığı da var ki dolunay olmuş. Bu nedenlerle de katır çalma esnasında görülme riski çok yüksek ve karakol bizi o mesafeden görürse şayet, mesafe çok kısa olduğu için, kurtulmamız imkânsız. Bu bilgileri topladıktan sonra noktaya arkadaşların yanına döndük. Yapılan tartışma ve toplantılar sonucu, keşfedilen beygir ve katırları getirmemiz planlandı. Bu çerçevede tekrar o alana gittik ve akşam karanlığı çökünce beygir ve katırlara doğru harekete geçtik. Karakolun ve köyün tam karşısına geldiğimizde katırları dağınık bir halde bulduk. Ama bütün arkadaşları karakolun karşısına götürmedik. Ben bir arkadaşı yanıma alıp gittim. Katırları dağınık bulunca, ahırları da kontrol edelim dedik. Orada kendiliğinden gelip ahıra giren beygirler bulduk. Beygirleri dışarı çıkardık ama boyunlarına takılı herhangi bir yular yok. Bu işimizi zorlaştırıyor. Çünkü hayvanları tutmak mümkün değil. Bizde bir süre uğraştıktan sonra katırları arkadaşlara doğru ve orada bulunan dereciğe sürmeye başladık. Bu arada hep bir gözümüz karakolda ve ay ışığı da geceyi iyi aydınlatıyor. Derken katırları büyük bir uğraş sonucu toplayıp dere yatağına koyduk. Karakol ve köy görünmez olduğunda oldukça rahatladım ve diğer arkadaşların yardımıyla katırları geldiğimiz yöne yukarı doğru sürmeye başladık. Bir süre sonra bir arkadaş hayvanların arasında at olduğunu onu tutup önde sürmemiz halinde diğer bütün hayvanların kendiliğinden atın arkasından geleceğini söyledi. Bu görüş doğruydu ve hemen öyle yaptık. Derenin dar bir yerinde atı kıstırıp yakaladık ve

boynuna da şutık geçirdik. Bu tarzda hayvanları sürmek daha kolay oldu. Köyden ve köy arazisinden uzaklaştıkça da hayvanlar daha çok uysal ve bizden kaçmaz oldular. Bu eylemde toplam 7 tane at, beygir ve katır noktaya götürdük. Eylemimiz başarılıydı ve dönemsel bir eylemdi. Sonraki günlerde arkadaşlar bu hayvanları erzak çekmeleri için lojistikçi arkadaşlara götürdüler.

Kato Xelîla'daki pratiğin sonlarına doğru yaklaşıyorduk. Yapılan diğer bir keşifte Kato Xelîla ile Besta arazisi arasında bulunan yerlerde kalabalık beygir ve katır grupları görünüyordu. Bunun üzerine sıcak tartışmalar yürütüldü. Orada bulunan o hayvanları acaba alabilir miyiz? Yoksa alamaz mıyız? Sonuç alabiliriz oldu ve bunun için de bizim takım görevlendirildi. Planlama şöyleydi: Takım olarak akşam saatlerinde araziye ineceğiz ve katırları dürbünle keşif etmiş olduğumuz yere gideceğiz. Burada at veya katır her ne varsa alıp Besta alanına geçeceğiz. Oradan Kato Jîrka'ya katırları getireceğiz. İşi yapacağımız araziyi de tanımıyoruz. Bunca yolu bir gecede geçebilir miyiz? Bunu da bilmiyoruz. Arazide kaybolursak ne olacak? Bu da bir soru işareti idi. Sabaha doğru gitmemiz gereken yolu geçemezsek ve korucuların arazisinde kalırsak ne olacak ki korucular da Osyan korucuları ve oldukça azılılar. Bunun gibi şüphe ve kaygılarla doluyuz. Arkadaşlar Kato Xelîla'dan Kato Jîrka'ya gittiler. Bizde bu görevi tamamlamak için kaldık. Ertesi gün yağış başladı ve hava da soğuk. Sisler o kadar yoğunlaştı ki görüş mesafesi çok kısaldı. Yaşanan tereddütlere birde bu hava durumu eklenince, takım komutanı takımı toplayıp toplantı yaptı. Toplantıda göreve gitmeme kararı çıktı. Ancak bunun hesabını vermek de gerekecek. Alınan takım kararından sonra, takımca

Kato Jîrka'ya arkadaşların yanına gittik. Arkadaşlar bizi görünce şaşırdılar. Bizde kendilerine durumu izah ettik. Bize en çok kızan ve eleştiren Şerif arkadaş oldu. Tabi ki en çok takım komutanı eleştirildi.

Kato Jîrka'nın Elkê'ye yakın olan yerinden Derîyê Qaç alanına geldik. Derîyê Qaç'a yakın bir yerde noktamızı kurduk. Nokta kayalıklar arasında ve arazinin geneli de burada zaten sarp. Yanımızda yemek için bulunan koyun sürüsü de tükendi, geriye bir tek koyun kaldı. Koyun özellikle tek kaldıktan sonra bize alıştı ve hatta yürüyüşlerde düzenli bir şekilde sıraya girip yürüyordu. Noktada hep bize yakın ya da aramızda oluyordu. Koyun için ayrıca çoban ya da gözetme gerekmiyordu. Çünkü o denli bize alışmıştı ki artık bizden biri gibi olmuştu. Hal böyle olunca da uzun bir süre kimse koyunu kesmeye yanaşmadı. Daha sonra koyuna ne oldu bilemiyorum.

Biz bu noktadayken yanımıza Önderlik sahasından bir grup geldi. Grup Erzurum eyaleti için özel olarak hazırlanmıştı. Özellikle Önderlik, Harun arkadaşı eyalet komutanı olarak hazırlamıştı. Ondan oldukça umutluydu. Harun arkadaşa ilişkin bilgileri Önderlik telefon ile bizim eyalet komutanımıza aktarmıştı. Bizde telefon konuşmasını dinliyorduk.

Harun arkadaş bize bir toplantı da yaptı ve son siyasal gelişmeler ile örgüt içi gelişmeler hakkında oldukça doyurucu bilgilendirmeler yaptı. Yoğun ve zorlu geçen pratikten sonra böyle bir toplantı bize çok yararlı oldu. Adeta yaşadıklarımızın bir karşılığının olduğunu, çekilen zorlukların boş olmadığını daha iyi anladık. Harun arkadaşın grubuna Botan eyaletinden de bazı arkadaşlar katıldılar. Erzurum eyaletine gitmek için. Daha çok Amed, Dêrsim ve Çewlîk'li arkadaşlar bu gruba dahil

oldular. Bazı arkadaşlar sorun yaşadıkları için Botan'dan gitmek istediler, sosyal ve kültürel ve de kişilikler bazında uyumsuzluk vardı. Bazı arkadaşlar bu konularda zorlanıyorlardı. Bunlardan biri de Newroz arkadaştı ve Önderlik sahasından gelmişti. Gelişkin ve gelişmeye de açık bir arkadaştı, ama sorunlar yaşıyordu. Botan'dan gidişi bir çare olarak görüyordu. Newroz arkadaş için 1996 yılında şehit düşen Amed eyalet komutanı Cemal arkadaşın yakın akrabası olduğu da söyleniyordu. Bu grup Erzurum eyaletine gitmeye çalışırken Sason da mayın patlaması sonucu başta Harun ve Newroz arkadaşlar olmak üzere gruptan bazı arkadaşlar şehit düştü. Bazı arkadaşlar da yaralandı. Gidişi çok önemli olan bu grup daha yerine ulaşmadan tasfiye oldu.

Kaldığımız noktada kayda değer bir başka olay ise: Amed eyaletinden kaçıp Botan eyaletine sığınmış olan dört takım komutanı arkadaşın bölüğümüze gelişidir. Daha önce Xerza eyaletinden kaçıp Botan eyaletine gelmiş olan iki arkadaş vardı. Bunlardan biri Celal diğer biri ise Nuri arkadaştı. Çeşitli iç sorunlar nedeniyle kaçıp geliyorlardı. Bu sorunlar genelde partileşmeme sorunlarıydı ve yönetimler ağır bir şekilde eleştiriliyordu. Olayın resmi literatürdeki adı iç firardır dolayısıyla da suçtur, cezalandırmayı gerektirir. Ancak yaşamın dili her zaman resmiyetteki gibi değildir. Arkadaşlara bir suçlu gibi değil daha çok bir mağdur gibi yaklaşıyorduk. Arkadaşlar Amedli oldukları için parti ortamında ilk defa Amedli görüyorum sayılır. Bu arkadaşların yerel ve kendine özgü özellikleri var. Daha önce elbette Amedli görmüşlüğüm var ama bu denli Amedliliği yansıtmamışlardı. Bu dört arkadaş Amedin mahalle kültürüyle yetişmiş ve başka kültürlerle, bölgesel anlamda, karışmamışlar, özgün

kalmışlardı. Amedli olmama rağmen bu tip kişiliklere yabancıydım ve daha önce görmemiştim. Konuştukları dil de Botan aksanından farklı olunca arkadaşlar bölüğe ayrı bir hava verdiler. En çok Botan da kullanılan –Kun- yerine –kul- kelimesini kullanmaları gülmelere ve esprilere neden oluyordu. Arkadaşlar bir süre yanımızda kaldıktan sonra Zap'a gittiler. Orada hem sorunları ana karargâha anlatacaklar hem de bir devre eğitim görecekler. Çünkü böylesi daha iyi hem onlar hem de örgüt için.

Noktamıza yakın bir yerde eğitim gören yeni savaşçılar var. Onları eğitim görürken izliyoruz. Birçoğu Metropolden gelme arkadaşlar ve sosyaliteleri de Botan yerel katılımlarına göre biraz daha farklı. Saf köylülük yerine biraz okumuş biraz da küçük burjuva kişilikler daha fazla. Savaşın doğası öyle ya da böyle şeyleri mutlaka değiştiriyor. Botan eyaletinde köyler boşaltılmış olduğu için köylüler Metropollere göç etmişler ve şimdi de bu köylülerin değişime uğrayarak küçük burjuvalaşmış çocukları gerilla saflarına katılıyorlar. Ağırlıklı olarak Botan, Mardin ve Rojavalı olan eyalet yapısı artık giderek nitelik değiştiriyor ve hemen hemen Kürdistan'ın her yerinden ve parçasından katılımlar geliyor. Şehit ve yaralanmalar nedeniyle tabur yapısındaki arkadaş sayısı azaldığı için eğitimin bitip arkadaşların gelip bize katılmalarını bekliyoruz. Taze kan her zaman iyidir, gidenlerin yerine başkalarının geldiğini görmek de öyle.

Noktamıza yakın olan birde hastane kurumu var. Burada yaralı arkadaşlar bulunuyor. Bir iki kere yanlarına gittim ama fazla kalamadım. Yaralı arkadaşları görmek pek iç açıcı değil

ve daha önce birlikte kalmışsa insan, durum daha da zor bir hal alıyor.

Deriyê Qaç noktasından Besta'ya doğru gideceğiz. Yayla pratiğinin sonu geliyor. Ama biz en çok ateş yakabileceğimiz bir yere gideceğimiz için mutluyuz. Bir akşamüzeri daha güneş batmadan yola çıktık. Derîyê Qaç noktasından Besta'nın o muhteşem ormanlarına doğru gidiyoruz. Birkaç saat, yol hep inişli olduğu için, fazla zorlanmadan yürüdük gittik. Besta'ya dolayısıyla da ormanlık alana girince zikzaklar ve de inişlerle çıkışlar başladı. Yürüyüp gitmekte olduğumuz gecede ay ışığı da var. Ay ışığı yürüyüş için hep avantaj olmuştur ama güvenlik için dezavantajdır. Bu gerilla için sabit bir durumdur. Arazide güvenlik riski varsa geceleri ay ışığının olmaması istenir, yok eğer güvenlik riski yoksa ay ışığının olması daha iyidir.

Besta arazisi ismini 'Best'lerden alır. Best ise geniş dere yatağına deniyor ve Besta'da dere, su yatakları, oldukça geniştir. Bu özellik ismini alana da vermiştir. Türk devleti buraya Bestler Dereler Mıntıkası der. Her çatışma ve eylem ve ya operasyon sonrası, radyo haberlerinde burayı hep bu isimle dinleriz. Gece ilerlemiş ve bizde uzun bir kuyruk halinde böyle bir bestten ilerliyoruz, dere yatağı kuru ve su akmıyor. Dere yatağı kumluk olduğu için de dümdüz. Ben, yorgunluktan olsa gerek, uyukluyorum. Yolda yürürken uyuduğumun ve tekrar uyandığımın farkındayım. Dere yatağının kumluk ve düz olması sonucu da ben o birkaç saniyelik uyku esnasında yere düşmüyorum. Ay ışığında ve sessiz bir gecede sessizce yürüyoruz. Herkes yorgun olduğu için de kimse konuşmuyor. Bu nedenle heval sessiz olun

uyarısı hiç gelmiyor. Böyle bir anda içten ve yüksek bir sesle aniden bağırdım. Bir anda kendimi yerde buldum ve silahımın namlusu da dikey olacak şekilde elimin üzerine çarptı. Elim haddinden fazla acıdı. Bu darbenin izi halen daha elimde var. Daha ben yerde iken normal olmayan ve o acayip çığlık nedeniyle arkadaşlar hemen üzerime toplandı. Herkes "ne oldu" diye merakla soruyor. Dümdüz kumluk yerde ne olabilir ki! Ama bende ne olduğunu bilmiyorum. Derken bir arkadaş uyumuş ve bu ağaca çarpmış dedi. O dümdüz ve kumluk olan geniş Best'te suyun getirip oraya bıraktığı bir ağaç var ve benden önde yürüyen arkadaşlar ağacı gördüklerinden yana çekilip geçiyorlar ama ben uykuda olduğum için de bu ağacı görmemişim ki ağaç da kuru olduğu için ay ışığında pek fark edilmiyor. Sonrası malum düşmüşüm, ayağa kalktığımda bölük komutanı arkadaş çantamı aldı ve kendi çantasının üzerine atarak yürümeye başladı. Bende şok olmuş bir halde ardı sıra yürüdüm. Bir süre sonra su akan bir dere yatağına geldik. Burada herkes su içti ve yüzünü yıkadı. Bölük komutanı da yanıma gelerek çantayı taşıyıp taşıyamayacağımı sordu. Kendisinde ağır olan iki çanta var ve bu nedenle taşıyabileceğimi söyleyip çantamı aldım.

Küçük dere ve tepecikleri geçerek ilerliyoruz. Ormanda olmanın havası da apayrı. Arkadaşlar, gece saatler bire yaklaştığında, bir istisna düşündüler ve çay molası verdiler. Gece mola olur ama ateş yakmak veya çay kaynatmak olmaz, bu seferki bir istisna. Hemen manga manga ateşler yakıldı ve çaydanlığı ateşin üzerine tutuyoruz. Diğer bir taraftan lojistikçi yağ ve un dağıttı, Mirtoxe yapmak için, işte bazen kıyak olur. Çayla beraber Mirtoxe de yendi ve yavaş yavaş tekrar yürüme zamanı geldi. Sabaha kadar yürüdük, güneş

doğdu halen daha yürüyoruz. Oysa daha güneş batmadan yürümeye başlamıştık, güneş doğdu, biz halen daha yürüyoruz. Yürü, yürü, gene yürü, artık tahammül sınırlarımız zorlanıyor. Güneş doğup biraz yükselince tekrar bir mola verildi ve arkadaşlar da kalacağımız noktanın artık yakın olduğunu söylüyorlar. Moladan sonra tekrar yürümek için ayağa kalktığımda sersemlediğimi his ediyorum. Bu esnada ters istikamete gitmeye başlamışım. Bir arkadaş "uykun geliyor ve ters tarafa gidiyorsun" diyerek uyarıp beni doğru istikamete yönlendirdi. Benim durumum uyuyor olmamı aşıyordu ve artık sersemlemiştim. Kısa bir süre sonra da işte burası nokta dediler ve herkesin manga manga yerleşmesinin komutunu verdiler. Daha manganın kalacağı yerin neresi olacağını beklemeden hemen çantamı kendime yastık yaparak uzandım. Bu gibi durumlarda insanın uykusu hemen gelmez bir süre vücut ağrıları meşgul eder insanı ve bende daha uykuya dalmadan ve vücudumun sızlanmalarını unutup uyumaya çalışırken, manga komutanı geldi ve bana ne dedi biliyor musunuz? "Heval Azad kalk, tepeye gideceğiz, bizim mangamız tepeci." demez mi! Baktım arkadaşın kendisi de içten içe isyanda ve "Biz olmasak da birileri mutlaka gitmek zorunda." diyor. Kendi kendisini teselli ediyor. Bu arada beni de teselli etmeye çalışıyor. Naçar kalkıp tekrar çantamı sırtıma verdim ve bu sefer de tepeye, bölüğün güvenliğini almak için, çıkmaya başladım. Bir mangalık güç söylene söylene tepeye tırmanıyoruz. Bazen sesli bazen sessiz ama herkes sesli bir şekilde söyleniyor. Başka türlü katlanamaz ki insan. Çünkü artık diz kapaklarımız çalışmıyor ve adeta vücudun her yeri isyanda. Bu halde gecikmeli de olsa tepeye

ulaştık ve genel bir arazi keşfi yaptık. Daha sonra da nöbetçimizi çıkararak uyumaya başladık.

Besta bölgesinin Mêrgûmar alanına gelmiştik. Arazinin geneline hâkim olan bir tepe var. Bunun dışında arazinin geneli de tepe ve derelerden oluşuyor. Buraya geliş amacımız Osyan korucularına bir ders vermek. Bir süredir bu koruculara iyi bir darbe vurma fikri oluşmuş durumda. Yaylaların olduğu arazi kısmından eylem yapmak istemiştik ama keşif sonuçları iyi çıkmamıştı. Bestada arazi daha uygun ve arkadaşlar daha önce Osyan korucularına küçük gruplar halinde ani vuruşlar yapıp kaçmışlar. Osyan korucuları da hep arkadaşları kovalamışlar. Bu anlamda denebilir ki psikolojik bir üstünlükleri de var.

Her zamanki gibi keşifler yapıldı ve bunun sonucunda belli bir planlamaya ulaşıldı. Planlama da şöyle: Korucular araziye iki traktörle odun toplamaya geliyorlar. Bizde bu koruculara pusu kuracağız ve gelen korucuları öldüreceğiz. Her zaman olduğu gibi Osyan'dan müdahaleye gelecek olan koruculara da planlamanın ikinci etabında vuracağız. Bu eylem için arkadaşlar füze ve doçka da hazırlamışlar. Eylem bir noktadan başlayıp geniş bir alana yayılacak. Bunun için gruplar hazırlandı. Müdahaleye gelecek olan düşman gücüne de yol üzerinde mayın döşenecek, düşman geldiğinde onlarda patlatılacak.

Bir gün akşam saatlerinde eylem için eylem sahasına yakın bir yere gidip, günlük noktamızı kurduk. Noktaya giderken de 16 kilo ağırlığındaki füzeyi grup komutanları sırayla taşıyacak diye bir talimat geldi. Bende henüz manga komutanı değilim ama üç saldırı grubundan birinin başında eyleme gidiyorum.

Bu nedenle de bana ait yüklere ilaveten füzeyi de zaman zaman taşıdım. Gittiğimiz nokta ile eylem yeri karşı karşıya ve bu nedenle de eylem yerini noktadan keşif ettik. Yapılan planlama gereği geceden eylem yerine gittik ve her grup yerini alıp kendisi için mevzi kazımaya başladı. Eylem sabah saatlerinde gündüz olacak. Ben daha çok gece eylemlerine alışığım. Bizim grubun mevzi kazıdığı yer, traktörleri korumak amaçlı gelecek olan koruculari vurmak ve silahlarını almak için planlanmış. Hemen arkamızda takviye grubu var. Biz üç kişiydik ve bodur ağaçların arasına mevziimizi kazıp sabahın olmasını bekledik. Ben yanımdaki arkadaşlara "Benden izinsiz mermi atmayın." diye sıkı sıkı tembihledim. Bu konulara ilişkin yapılan toplantıları ve alınan kararları da arkadaşlara hatırlatıp, birazda şaka yollu, "Hata yaparsak bizi asarlar." dedim.

Havanın aydınlanmasıyla beraber herkes kendi mevziisinde düşmanın gelmesini beklemeye başladı. Bir süre sonra düşman iki traktör ile geldi ve ilk etapta traktörler bizim bulunduğumuz sırta doğru geldiler. Daha sonra traktörlerden biri bizim sağımıza diğeri de solumuza doğru gitmeye başladı. Traktörden bir kişi indi. Biz bir grup bekliyorduk. Bu korucu bize doğru gelmeye başladı. Bende arkadaşlara "Korucu hangimizin üzerine gelirse önce o vuracak." dedim. Çünkü bulunduğumuz mevzide her birimiz bir yöne doğru konumlanmışız. Korucunun gelişi ile bizim yanımıza varışını tahmin edebiliyordum. Korucunun bizim yanımıza gelmiş olması gereken zaman geçtiğinde yanımdaki arkadaşa ne oldu diye sordum. Arkadaş da "Korucu bizi geçti." dedi. Bende "Peki neden vurmadın." dedim. O da bana "Sen söylemedin ki." demez mi! Hata ve kuralsızlıklara yer

vermemek için geliştirilmek istenen duyarlılık bu arkadaşın şahsında ters etki yaratmıştı. Önünden geçip giden korucuya ateş açmamıştı. Hemen arkamızda da arkadaşlar var ve korucu da aramıza girmiş durumda. Dolayısıyla durum tehlike arz ediyor. Korucu çalılıkların arasından bizi fark etse arkadaşımız silah kullanmadığı için, korucu bizi vurabilir de. Neyse ki böyle bir şey olmadı ama korucu diğer grupla aramıza girdiği için ve arkadaşlar ilk atışı da bizden bekledikleri için olası bir kazaya meydan vermiş oluyoruz. Tam böyle bir anda hemen yerimden fırlayıp korucuyu vurmak için aramaya başlamıştım ki arkamızdaki grup korucuyu fark edip vurdu. Ama benim bundan haberim yok. Aynı zamanda her üç noktada eylemler başladı ve silahlar patladı. Ben ile yanımdaki arkadaş korucuyu aramaya çalışırken bir başka savunma grubu bizi taramaya başladı. Bir anda arkadaşların BKC ile attıkları mermilerin arasında kaldık. Savunma grubu ile aramızda mesafe olduğu için, arkadaşlar bizimle korucuyu birbirinden ayırt edemiyorlar. Rastgele eylem yerini tarıyorlar. Mermilerden korunmak için, (Bu kaçıncı kezdir arkadaşların mermilerine hedef olduğumu artık bilmiyorum.) tekrar mevziiye döndük. Korucunun artık ölmüş olduğu kesin ama silahını da almak gerekiyor. Bunun için tekrar yerimden fırladım ve etrafa göz attım. Korucuyu bulmak mümkün olmadı. Çünkü tam karşımdaki savunma grubu BKC silahını bana doğrultmuş ve tarama yapıyor. Korucu ise bizi geçtikten sonra arkadaşların üzerine gidiyor ve arkadaşlar korucuyu vuruyorlar. Korucunun cenazesi bizim bulunduğumuz yerin tam tersi tarafa sırtın aşağısına düşüyor ve arkadaşlar da üzerine gidip silahına el koyuyorlar. Ancak bu olay bizim görüş açımızda değil.

Diğer her iki traktöre de başarılı ve sorunsuz bir tarzda eylem yapıldı. Sorunsuz derken sonuç alma anlamında sorunsuz. Bunun dışında savaş ortamında olmadık şeyler olur ve insanın kendisi bile içinde olmasına rağmen acaba nasıl oldu da böyle oldu diye söylenir. İşte bunlardan biri de şudur: Solumuzdaki grup traktör şoförünü öldürüyor ama traktör durmuyor, ilerlemeye devam ediyor. Arkadaşlar da traktörü yakmak istiyorlar. Bunun için traktörün durması gerekiyor. Ancak şoför ölmüş olmasına rağmen traktör halen gidiyor. Arkadaşlar çaresiz traktörün ardı sıra koşuyorlar. Bir süre sonra traktör kendiliğinden duruyor. Bu sefer de traktörü nasıl yakacağını bilmiyor arkadaşlar. Bu grup uğraşmasına rağmen traktörü yakamadan geri çekilme yaptı.

Diğer traktör grubu ise şoförü öldürüp silahını aldı traktörü de yaktı. Eylemi; daha önce yapılmış olan eylemler gibi küçük grup işi zanneden korucular, acele eylem yerine müdahale ettiler. Ama bu sefer durum farklıydı ve müdahaleye gelen ilk korucu grubuna arkadaşlar kurdukları pusuda vurdular. Bunun sonucunda 6 korucu öldürüldü ve silahlarına el konuldu. Bu andan itibaren de korucular durumun ciddiyetini anladılar ve yerlerinde çakılı kaldılar.

Eylemin başlaması ile kobra tipi saldırı helikopterlerinin gelmesi arasında fazla bir zaman farkı yoktu. Bizim için de eylemi yapmak değil geri çekilmek sorundu. Çünkü kobra helikopterleri eylem yerine geldiğinde onlardan saklanmak için hareketsiz kalmak gerekecek ve bu da bizim için iyi bir durum değildi. Bütün gruplar tam geri çekilmeye başlamıştı ve biz henüz yüz metre eylem yerinden uzaklaşmamıştık ki helikopterler geldi. Bu anda biz ağaçların arasına saklandık ki

bizi görmesin. Ama diğer taraftan bizim füzeci acaba ne yapacak diyoruz. Kobralar üzerimizden bir tur atıp vuracakları yerleri tespit etmeye çalışırken, füzeci arkadaş füzeyi fırlattı ve füzede ardından beyaz dumanlar çıkararak önce yükseldi daha sonra da alçalıp dere yatağına düştü. Bizler ne olduğu hakkında tam emin değildik ve füzenin fırlatılmasıyla helikopterlerin motor sesinin değişmesi bir oldu. Böyle olunca da helikopterlerden biri düşüyor sandık. Helikopterler ikişer ikişer gelir ve birbirlerini savunurlar. Birçok arkadaş manzarayı izlediğinden gayri ihtiyati düştü, düştü, düştü diye tempo tutturdu. Ama helikopter düşmüyordu. Sanırım ya motor kapattı ya da başka bir şey ki sesi değişti. Helikopterler bir anda yönlerini füzenin atıldığı yöne dönerek taramaya başladılar, aynı zamanda kaçmaya çalıştılar. Daha sonra helikopterler geldikleri yöne gittiler ve o gün bir daha helikopter gelmedi. Bizde rahat rahat geri çekilme yaptık. Geri çekilme esnasında havan topları atıldı. Bu atışlar bizim üzerimizde etkili olmadı.

Eylem esnasında yakılamayan traktör için arkadaşlar bir başka grubu gece göndererek traktörü yaktırdılar. Eylemimiz kayıpsız ve yaralı olmadan başarılı bir şekilde geçti. Füzemiz ise isabet etmemiş olsa da düşmanı korkutmuş ve isabet etmiş kadar etkili olmuştu. Çünkü bizim için önemli olan geri çekilme esnasında kobraların olmamasıydı ve bu da başarılmıştı. Doğrusu füzeyi taşıdığıma da değdi. Daha önceki birkaç kapsamlı eylemde füzeler üzerinden planlama yapılmıştı ama füzeler hiç çalışmamış ve planlamalar sekteye uğramıştı. Bu seferki ise iyi oldu, füzenin isabet edip etmemesinden çok düşman üzerinde yarattığı korku önemliydi.

Eylemden sonra Mêrgûmar alanında yaşamımız bildik tarzda devam ediyordu. En çok da bol olan odunları üst üste yığıp ateş yakıyorduk. Öyle ki bazen ateşin boyu iki metreyi geçiyordu. Yanımızda koyun sürüsü vardı. Mangalar günlük olarak koyun alıp kesiyorlar. Daha sonra közlerde pişirip yiyoruz. Yanımızda tuz yok. Ekmek, bulgur ve pirinç gibi şeylerden söz etmeye gerek yok. Bunlar çok lüks şeyler. Hani şehir yaşamında ara sıra yenen etli ziyafet yemekleri nasıl ise bir şehirli için, bulgur, pirinç gibi şeyler de bizim için öyledir. Bu nedenden dolayı kesilen koyunların kemikleri bizleri daha çok ilgilendiriyor. Çünkü kemiğe bürünmüş et ateşte pişirilince kemikten az da olsa tuz alıyor ve bu etin tadı daha iyi oluyor. Diğer kemikten ayrılmış et tümden tuzsuz olduğu için tadı çok kötü.

Bu dönemde Şerif arkadaşla ilişkimiz daha sıcak ve samimi olmaya başladı. Baharda tabura geldiğimde onun gözünde bir kontraydım ve bu anlamda tehlikeli biriydim. Sonbaharda ise çeşitli sınamalardan geçmiş olarak öyle biri olmadığımı artık anlamış. Yürüyüşlerde Şerif arkadaşın saat tutma alışkanlığı vardı. Bende zaman zaman saat tutardım. Bazen noktaya ulaştığımızda şu kadar saat şu kadar dakika yol yürüdük derdim, arkadaşlara. Şerif arkadaş da hemen müdahale eder ve durumu düzeltirdi. Saati ve dakikayı hiç şaşırmadan söylerdi. Örneğin; akşam saat beşe iki dakika kala yola çıkmışsak ben saati beş olarak temel alırdım. Ama Şerif arkadaş beşe iki dakika kala yola çıkmıştık der ve daha dakik olduğunu gösterirdi. Botan eyaleti koşullarında saat kullanmak önemlidir. Çünkü burada bulunan bileşim tahmini saat söylemede çok geridir. Gidilecek yolu saat olarak hiç tahmin edemezler ve bu nedenle genelde ben kendim saat

tutar ve alanlar veya noktalar arası gidiş gelişlerin saatini öğrenmeye çalışırdım. Köy yaşamında saatin önemi yoktur. Şehir yaşamında ise, özellikle büyük metropollerde, saatin önemi vardır. Birçok şeyde dakik olmak zorundasınızdır. Gerilla yaşamında ise saat tarih ve günlerin önemi duruma göre hem vardır hem de yoktur. Daha çok güneşin batışı ve doğuşuna göre, gece ay ışığının olması veya olmamasına bağlı olarak, gerilla yaşamını düzenler. Saat eylemlerde eylemin başlama saati için gereklidir. Nöbet tutarken de saat gereklidir. Bu anlamda kullanım alanı sınırlıdır. Günler ve haftalar ve de aylar da o kadar önemli değildir. Mevsimler ve hava durumu daha çok önemlidir gerilla için. Hava soğuk mu olacak sıcak mı? Yağmur yağar mı yoksa yağmaz mı? Önemlidir gerilla için. Ama ha Cuma ha Pazar ha bayram ha başka bir şey gerilla için pek önemli değildir. Düşman da bunu bildiğinden çoğu kez el telsizi üzerinden tarihi ve günü sorar, tabi çoğunlukla da arkadaşlar ayın kaçı olduğunu ve hangi günde olduklarını bilmezler. Ta ki elektronik saatler gerillada moda oluncaya kadar. Hele hele bunların hafızalı olanları artık bu yıllardan sonra tam moda oldu. Bu saatlerde gün tarih ve ay ile yıl yazılıdır. Bir dönem seyko 5 daha sonra da kasiyo saatler moda oldu.

Mêrgûmar'dayken Şerif arkadaştan bir şey daha öğrendim; arkadaş kesilen bir koyunun karnı üzerindeki yağları alıp bir kenara koydu. Bir süre bekledikten sonra bu yağları aldı ve açtı, yağlar adeta yufka ekmeği gibi açılıyordu. Daha sonra koyunun ciğerini doğradı ve doğranmış olan ciğer tanelerini o yufka gibi olan koyunun karın yağlarına sardı. Daha sonra da bu ciğer tanelerini şişe geçirdi ve közlerin üzerinde pişirdi.

Sonuçta ciğerler yağa sarılı bir şekilde pişmişti ve sonuç mükemmel idi, ah birde tuz olsa.

Sonraki günlerde noktaya biraz erzak geldi. Sayıca kalabalık olduğumuz için erzakın pek bir faydası olmadı. Biraz tuz ki tuz çeşmesinden toplanmış ve de taşlı kumlu, biraz pirinç ile biraz da mercimek geldi.

Mutfakçı arkadaş mercimeği sabaha doğru közlerin üzerine bırakmış ki sabaha arkadaşlara versin. Suyu dereden alıp tencereye boşaltmış. Sabah hava aydınlandığında gülüşmeler duymaya başladım. Merak edip neler olduğuna bakmaya gittim. Geceden yağmur yağmıştı ve su da bulanıklaşmıştı. Besta arazisi bazı yerlerde aşırı kumluk olduğu için su daha kötü bulanıklaşıyor. Mutfakçı arkadaş gece karanlıkta tencereye su koyduğu için suyun yağan yağmurla bulanıklaştığını fark etmemiş, hava aydınlanıncaya ve tencerenin içini gündüz gözüyle görünceye kadar. İşte bu durum gülüşmelere neden olmuştu.

İçinde bulunduğumuz bu dönemde alınan örgütsel karar gereği raporunu yazıp örgüte veren her arkadaş Kuzey eyaletlerine gönderiliyordu. Bazı arkadaşlar gitmiş ve bazı arkadaşlar da gideceklerdi. Benimde yıllardır Amed eyaletine gitme istemim var. Bu istemimi Şerif arkadaşa da söyledim, ama buna taraf olmadığını belirtti. Ben kendimle tartıştım. Gidersem acaba pişman olmaz mıyım diye de düşünüyorum. Bir süre gidip gitmeme konusunda tereddüt geçirdim. Daha sonra Amed eyaletini görme istemim ve merakım ağır bastı. Amed eyaletine gitmek için resmi olarak eyalet komutanlığına rapor yazdım ve herkesin raporunda yaptığı öneri de kabul edildiği için artık Amed'e gitme yönlü yoğunlaşma içine

girdim. Gelmesi gereken cevap gecikince de Şerif arkadaşa durumu sordum; o da bana, bu konuya ilişkin, "Sen örgütü dinlemez misin?" dedi. Bende "Elbette örgütü dinlerim." dedim. Bundan sonra bana "Tamam o zaman Amed eyaletine gitmiyorsun." dedi ve noktayı koydu. Bende Amed'e gitme hayalimi erteleyerek raporda yapmış olduğum öneriden vazgeçtim.

Hareketli Alay hareketliliği devam ediyor. Kaliteli eylem çıkarma arayışları da var. Tepelere doçkalar kuruluyor, bazı yerlere de füzeler götürülüyor, helikopter düşürmek için. Yaptığımız Osyan eyleminden sonra düşman hareketli Alay'ın yerini de biliyor. Bu nedenle de bulunduğumuz alana uçaklarla saldırılar düzenliyor ama bu saldırılar bizi etkilemiyor. Savaş uçakları rastgele alanı bombalıyor ve gidiyor. Bizim günlük faaliyetlerimiz devam ediyor. Bizler, gerilla güçleri, böylesi hummalı bir çalışma içerisinde iken düşman boş durur mu? Elbette düşman boş durmaz.

Sonbahar mevsiminin gelmesiyle beraber gerillanın aktivitesinin eylemsellikten üslenme çalışmalarına kaydığı bilinir. Bu nedenle de düşman sonbaharda üslenme çalışmalarını sabote edici operasyonlar yapar. Mümkün olursa koşulları lehine çevirerek gerillaya darbe de vurmak ister. Sonbaharda geceler uzun ve gündüz kısa olduğu için zaman açısından gerilla daha avantajlıdır. Gelişmelerin toplamı böyle iken düşman aniden ve beklenmedik bir operasyon başlattı. Operasyon hem kapsadığı arazi, hem katılan güçlerin sayısı, hem de nitelik açısından oldukça büyük bir operasyondu. Öyle ki Amed'den bile özel kuvvetler getirmişlerdi. Operasyonun yapılacağı fiziki alanlar Körkandil'den başlıyor Elkê ilçesine

kadar uzanıyordu. Kato Jîrka ve onun devamı olan silsileleri düşman tutmak istiyordu. Bunun içinde Elkê ve Osyan alanlarından çıkış yapmıştı. Amaçları iki ana koldan gelerek ortada yani Derîyê Qaç'da buluşmak ve yaylalarda bulunan gerilla güçlerini çembere almak, darbelemek ve erzakları ele geçirmekti. İkinci hamlede de Besta alanına yönelecek ve hem üslenme çalışmalarını engelleyecek hem de güçlere darbe vuracaktı. Ana hatlarıyla düşmanın planlaması böyleydi. Bakalım düşman bu planlamayı başarıyla uygulayabilecek mi?

İlk günlerde Kato Jîrka'nın Elkê ilçesi yakınlarında çatışmalar yoğunlaştı ve düşman burayı ele geçirmek istedi. Arkadaşlar ise Kato Jîrka dağını çatışmaya mükemmel elverişli olmasının da avantajıyla savunmaya geçtiler. Gerilla taktiklerinden çok, düzenli ordu gibi alan savunması yaptılar ve başarılı da oldular. Osyan yönünden ise düşman çıkışlar yapmak istiyordu ve buradan da arkadaşlar direnerek karşı koydular. Düşmanın ilerlemesini geciktirdiler. Bizde Besta alanından akşam olduğunda harekete geçip düşmana vurmaya gittik. Eyalet komutanımız "Hiçbir şey yapmasanız bile gece uyumalarını engelleyin yeter." diyordu. Çünkü gece sabaha kadar uyumayan ve sürekli silah kullanan düşman sabah olduğunda arazide ilerlemek yerine dinlenmek zorundadır.

Havanın kararmasıyla beraber birkaç bölüklük güç Kato dağında bulunan düşmana vurmak için harekete geçtik. Yol ve vuracağımız hedef uzak, eylem için ani karar alındığı için yolda mola verdiğimiz bir esnada, bölük, tabur komutanı ve daha üst düzeyde olan komuta kademesi eylem düzenlemesi yaptı. Gece çember halinde oturan arkadaşlar bize de çok yakındılar. Bizde manga olarak çember halinde oturmuş

sohbet ediyoruz. Düşmanın bu operasyonla neyi hedeflediğini tartışıyoruz. Bazen de havadan sudan konuşuyoruz. Toplantı halinde olan arkadaşların sesi bize çok rahat geliyordu. Bir ara benim ismim geçti. Saldırıya katılacak grubun komutanı belirlenmeye çalışılıyordu. Eylem mutlaka başarılı olmalıydı. Bu nedenle komuta seçimine dikkat ediyorlardı. Yanımdaki arkadaş, sesini sadece bana duyurarak "Dinliyor musun." dedi. "Evet" dedim. Konuşmalarda bazı arkadaşlar ne kadar iyi olduğumu ve saldırı grubuna katılmam halinde rolümü iyi oynayacağımı söylüyordu. Bazı arkadaşlar ise olumsuz görüş belirtiyordu. Ama içlerinden biri tamamen beni karalıyordu. Daha çok da kişiliğime yönelik hakaretvari bir tarzda konuşuyordu. Arkadaşların sesleri de toplantıdaki arkadaşların seslerini bastırıyordu. Bu nedenle bana ilişkin alınan son kararı duyamadım. Toplantı uzadı ve karmaşıklaştı. Onları daha fazla dinlemedim. Bir kenara çekilerek uzandım. Daha sonra arkadaşlar bütün yapıyı toplayarak eylem düzenlemesini açıkladılar. Düzenlemeye göre ben takviye grubundaydım, bu grup saldırı grubundan sonraki en önemli gruptur, her zaman ve her eylemde.

Vuracağımız hedefe ulaşmak için hızlı hareket etmemiz gerekiyor. Bu gidişin birde gelişi var. Hava aydınlık olmadan önce tekrar ormanlık araziye dönmek zorundayız. Yolda bizden ilk ayrılan koordine grubu oldu. Sırayla savunma grubu da bizden ayrıldı. En son diğer saldırı ve takviye grubu bizden ayrılıp gitti. Bizde saldırı ve takviye grubu olarak beraber sarp kayalıkları tırmanarak dağın üstüne çıktık. İlk önce biz, takviye grubu, yerimize yerleştik. Karşımızdaki tepede bulunan düşmanla aramızda 150 metreden daha az bir mesafe var. Takviye grubu yerini alınca, saldırı grubu tepeye

saldırmak için harekete geçti. Tarzımız çoğu zaman olduğu gibi sızma saldırıydı. Gidebildiğin kadar git ve sızma yapabildiğin kadar yap, deşifre olduğunda sızma tarzından saldırı tarzına geç. Arkadaşlar bir süre sızma yaptılar ve daha sonra da gidişleri deşifre oldu. Eylem saldırıya dönüştü. Düşman tedbirli ve uyanıktı. Çünkü eylem düzenleyeceğimizi biliyordu. Saldırı grubunun başarılı olabilmesi için bomba mesafesinde düşman mevzilerine yaklaşması gerekiyor. Mevzilerdeki askerler de tecrübeli ve sürekli arkadaşların kendilerine saldırabileceği istikamete el bombaları atıyorlar. Saldırı grubu saldıramayınca bir kademe geri çekildi. Koordinenin ısrarı sonucu tekrar saldırıya geçti ama daha önce olduğu gibi başarılı olamadı ve tümden geri çekildi.

Bunun üzerine eylem koordinesi bizim kol komutanıyla irtibata geçti. Ondan takviye grubunun saldırıya geçmesini istedi. Bunun üzerine kol komutanı beni ve bir kadın arkadaşı yanına alarak saldırıya geçti. Bir süre tepeye doğru araziyi kullanarak ilerledik. Kritik bir yere geldiğimizde durakladık ve önümüzü keşif ettik. Düşman sürekli el bombaları atıyordu. Çünkü onlarda bomba çok, bizde ise kişi başına iki bomba var. Daha fazla ilerleyemeyeceğimizi anlayınca mevzi aldık. Mevzi aldığımız yer iki qaç ağacının bulunduğu bir yer. Ayrıca taşlardan önümüzde bir set var ki bizi koruyabilecek. Benle kol komutanı arkadaş yan yana durduk, kadın arkadaşı ise iki metre yan tarafa yerleştirdik. Daha sonra yaklaşık olarak 40 metre mesafeden mevzilere ateş etmeye başladık. Bir süre böyle devam ettik. Ardından durumu koordineye bildirerek geri çekildik. Tahminen daha 20 metre bulunduğumuz yerden uzaklaşmadan, düşman kendilerine ateş ettiğimiz yere lav silahı ile vurdu. Vuruş çok isabetliydi. Eğer orada olsaydık

yaralanma kesin olurdu ve hatta şehit de düşebilirdik. Devamla arkadaşların yanına geldik ve geri çekilme başladı. Geri çekilme esnasında herkes birbirine “Hadi heval çabuk yürüyelim.” diyor. Ama yürümek dediğim de uçurumdan aşağıya inmektir bu nedenle hızlı olunamıyor. Uçurumlar bittiğinde gecenin bittiği ve gündüzün başladığı his ediliyordu. Bir süre daha yürüdüğümüzde ise hava tamamen aydınlandı. Ama biz düşmanın bulunduğu tepenin denetiminden çıktık. Yürümekte olduğumuz arazi zaman zaman tepenin karşısına düşüyor. Herhangi bir olumsuz durum olmadan ormanlık alana kadar gelebildik. Belki de askerler araziyi keşif bile etmemişlerdir. Çünkü gece hem epey korktular hem de yorgun ve uykusuzlar. Eğer durumları böyle olmasaydı ve bizi dürbünle keşif etselerdi, mutlaka görürler ve daha sonra da bize vurması için helikopter gönderirlerdi.

Besta arazisine girdikten sonra bazen iniyor bazen de çıkarak bazen de dere ve vadilerden yürüyerek gidiyoruz. Mevsim sonbahar. Arazide alıç ağaçları var. Bunlardan küçük iken oynadığımız bilyeler kadar büyük olanlardan çokça varlar. Bu alıçları bolca toplayıp yiyoruz. Yol boyunca, alıçlar adeta doğal yiyeceğimiz oldular. Yolda eylem esnasında bizimle gelen kadın arkadaş beni uyardı. "Alıçlar karın ağrısı yapıyor. Fazla yeme karnın ağrır." dedi. Bende, "Tamam heval fazla yemem." dedim. Böylece öğlene doğru bir gün önce ayrıldığımız noktamıza ulaşabildik.

Operasyon gücü de tahmin edildiği üzere yerinde çakılı kaldı ve ilerleyemedi. Taktik olarak biz kazandık ve sonraki günlerde arkadaşlar müthiş direndiler ve kazandılar. Düşmanın operasyonu boşa çıktı ve ikinci belki de üçüncü

hamleler de böylece daha başlamadan bitmiş oldu. Operasyon toplam yedi gün sürdü. Şehit ve yaralılarımız vardı.

Operasyon esnasında, arazinin bir yerinde, helikopter alana erzak bırakıyor. Arkadaşlar da bırakılan bu erzaka düşmanın ulaşmasını engelliyor. Daha sonra arkadaşlar bir helikopterlik olan erzaka el koymuşlardı. Operasyon bittikten sonra katırlarla bu erzakın az bir kısmını bize de gönderildi. Bize gelen erzakın içinde mandalinalar da vardı. Bu sayede ben gerilla yaşamımda ilk defa mandalina yemiş oldum.

Yaşadığımız bu sonbahar günlerinde toplantılarla beraber kış üslenmeleri için düzenlemeler de yapılıyor. Kimi arkadaşlar Önderlik sahasına gidecek. Kuzey eyaletlerine gidenler var. Bu esnada ben de manga komutanlığına atandım. Hareketli taburun bir bölüğü Besta'dan hareket edip Gabar'a gidecek. Daha sonra kış üslenmesine girmeden Mardin eyaletine geçecek ve kışın pratik yapacak. Geçen yıl da böyle olmuştu. Mardin'de kar yağmadığı için kışın eylem yapmak ve bunun için de hareket etmek mümkün. Ben manga komutanlığı görevine atandığımda bana Besta'da kalacağım söylendi. Aradan birkaç saat geçince, Besta da kalmayacağım söylendi. Tekrar hareketli bölüğe döndüm. Mardin'e kadar kışın görev yapacak olan da bu bölük. Pratik, kış mevsiminde zorlu olduğu için tabur komutanı bizzat bölüğe komuta edecek. Gabar'a gitmeden önce eyalet komutanı hem bölük yapısıyla hem de bölük komuta kademesiyle toplantılar yaptı. Daha sonra da Gabar'a gitmek üzere Besta'nın Mêrgûmar alanından hareket ettik.

Besta`dan Gabar'a geçmek için kullanılan ara yer ise Rîsor alanıdır. Buraya geldik ve konakladık. Yanımızda erzak olarak

tüketmek için otuz dolayında koyunumuz var. Sayıca fazlayız. Besta ile Gabar arasında ise tehlikeli yerlerden geçeceğiz. Hem düşmanın gece pusu attığı yerler, hem de termal kamerayla bizi gece çok rahat görebileceği yerler var. Küçük gruplarla geçiş pek sorun olmaz ama biz kalabalık ve ağır bir gücüz. Planlamamızı iyi yapmak zorundayız. Rîsor`da kaldığımız birkaç gün bol bol tartıştık Gabar'a nasıl gideceğimizi. Seçenekler arasında Garisa alanından gitmek de var. Ayrıca eyalet komutanı Garisa'dan gitmemizin daha iyi olacağını Şerif arkadaşa söylemiş. Bu bilgiyi Şerif arkadaş bize verdi.

Uzun uzadıya tartıştıktan sonra gideceğimiz yol güzergâhı belirlendi. Gündüz üç arkadaş yolun yarısından ötesini keşif etmek için noktadan ayrıldı. Ayrıca bu grup geçeceğimiz bir asfalt yolun üzerinde duracaktı. Biz yanlarına ulaşana kadar güvenliği sağlayacaklardı. Asfalt üzerinde pusu olursa şayet bu şekilde haberimiz olacak. Güzergâhımız Garisa bölgesi değil, Milakêrê güzergâhından Gabar'a gideceğiz. Bunun için önce Rîsor boğazına gittik. Burada arazide devrilmiş bir traktör ile karşılaştık. Traktörün bir hikâyesi var. Hikâyeyi daha önce duymuştum ama traktörü ilk defa gördüm. Hikâye şöyle: 5 ya da 6 yıl önce olsa gerek, arkadaşlar traktör ile Besta`nın içlerine kadar erzak getirmek istiyorlar. Şoför yolun bittiği yere kadar traktörü getiriyor ve duruyor. Yapılan işten sorumlu komutan Botan'ın köylerinden katılmış biri ve daha önce traktör görmemiş. Komutan traktörün durduğunu görünce "Neden durdun." diye sorar şoföre; şoförde "Yol bitti artık traktör gidemez." der. Traktör yolunu devamla katır yolu da var zaten. Komutan: "Buradan katır gidiyor da traktör neden gitmiyor, katır gidiyorsa eğer traktör de gider." diyerek, traktörün gitmesinde ısrar ediyor. Bunun üzerine şoförde

traktörü sürüyor ve traktör dereye yuvarlanıyor. Traktör halen oradadır.

Akşamüzeri Rîsor boğazında bir mola verdik. Hava daha tam kararmadan boğazdan mesafeli ve ağaçları siper alacak şekilde kendimizi bıraktık ki daha sabah olmadan gideceğimiz yere ulaşabilelim. Ama bu hareketimiz yanlış idi. Çünkü boğazdan inişe geçtiğimiz arazi Milakêrê tepesinin karşısına düşüyor. Tepede tankın olduğu biliniyor. Bir süre inişli olan araziden yürüdükten sonra hava karardı. Uygun bir yere geldiğimizde arkadaşlar mola verdiler. Yürüyüş kolunun başında erkekler olduğu için erkekler kendi istikametinde tuvalet ihtiyaçlarını gidermek için araziye dağıldılar. Kadın arkadaşlar da kendi istikametlerinde bu ihtiyacı gidermek için yürüyüş kolundan ayrılıp gittiler. Söylememe gerek yok ama gene de söyleyeyim; erzağımız et olduğu için ishal olan çok arkadaş var ve molaların süresi uzadığı zaman belli bir sıkışma bu anlamda yaşanıyor. Bu konuda ilginç olan erkek arkadaşlar bazen ve de kişinin durumuna bağlı olarak koşarak da araziye ihtiyaç için giderler. Ancak kadın arkadaşlar böyle değil. Daha çok çaktırmadan ve de mümkün mertebe görülmeden ihtiyaç gidermeye giderler. Bir arkadaş bana "Kadın arkadaşlar tuvalet ihtiyacını gidermeye gittiklerinde, gözden kaybolduktan sonra, nasıl koştuklarını gördün mü?" diye sormuştu. Bende "Hayır görmedim." diye cevaplamıştım. İşte bu mola anında tesadüfen bir arkadaşı gördüm. Arkadaş önce yavaşça sıradan ayrıldı ve yürüdü gitti. Tam gözden kaybolduğuna kanaat getirmiş olacak ki hızla koşmaya başladı ve daha sonra da gözden kayboldu. Bazı durumlarda gerillada kadın olmak toplumda olduğu gibi iki kere daha zordur.

Yürüdük dere boyu bilinen ve tespit edilen güzergâhtan. Yolu iyi bilen bir kuryemiz de yok. Milakêrê asfaltını geçmeye fazla bir mesafe kalmamıştı ki taburun bilinen gidiş yolu değişti. Yolu daha önce giden arkadaşlar yanlış bir yöne saptık diyorlar. Ne olduğunu bilmiyoruz. Ancak sonradan öğrendik ki kurye olan Hurşit arkadaş Şerif arkadaşa "Gittiğimiz güzergâh çok tehlikeli vicdanım el vermiyor bu kadar arkadaşı oradan götüreyim." diyerek bir başka güzergâh öneriyor. Bunun üzerine Şerif arkadaş durumu onaylıyor ve gidiş güzergâhımız bu temelde değişiyor.

Yürümekte olduğumuz dere yatağından yamaca vurmaya başladık. Tam dik değil ama tam yan da değil ikisinin ortası olacak şekilde uzayıp giden bir patikadan sırtın üzerine çıkacağız. Orada bulunan bir boğazı geçtiğimizde artık düşmanın tank ile bizi vurma tehlikesi kalmıyor. Yolumuz dere yatağından itibaren ormanlıktı ve giderek ağaçlar seyreliyordu. Bende birinci takımın ikinci mangasının manga komutanıyım ve mangamın önünde yürüyorum. Sırtın üzerine çıkan yolu henüz yarılamıştık ki orman seyrelmeye başladı. Aniden üzerimizden hızla tank roketi geçti ve bizim üst tarafımızda patladı. Bundan sonra olan oldu ve yaşanacak olanlardan kaçınabilmek artık mümkün değil. Düşman Milakêrê tepesinden bizi görmüştü ve tepede tank ile termal kamera var. Bu şu demek kanımızdaki ısıyı termal kamera ile tespit edecekler ve tank ile de çok isabetli bir şekilde bize vuracaklar. Nitekim ikinci tank roketi birinci manganın önüne isabet etti. Burada manga komutanı Delîl Silopi ile tabura kuryelik yapan Hurşit arkadaşlar şehit düştüler. İkinci roket patladığında bütün arkadaşlar kendilerini yere attılar. Ama ben sağımda ve bana yakın olan dereciğe doğru ayakta

koşmaya başladım ki kendime daha korunaklı bir yer bulayım. Tam bu anda yaklaşık üç metre önüme üçüncü roket isabet etti ve patladı. Normalde paramparça olup ölmem lazım ama bana hiç hiç bir şey olmadı. Tek bir parça bile isabet etmedi. Bende adeta saniyede milyonlarca kez düşünerek kaçmaya devam dedim. Tank roketinin isabet ettiği yerde yere bitişik birkaç karış yüksekliğinde ama daha çok yerle bir olmuş bir kaya vardı. Sanırım bu kaya patlayan roketle aramda olunca ben isabet almaktan kurtulmuş oldum ve kendimi dere yatağına attım. Dördüncü roketi düşman taburun yürüyüş kolunun arkasına attı. Onların da arkasından koyunlar geliyor zaten. İnce bir çizgi halinde yürüyen bizler roketler patlayınca yere uzanmıştık. Bu nedenle üçüncü ve dördüncü roketlerde can kaybımız olmadı.

Şerif arkadaş tank atışları başlayınca hiç yere uzanmamış ve ayakta arkadaşların ne yapması gerektiğini kendilerine söylemeye başlamış. Benzeri durumlarda komutan kendi bireysel tedbirini almadı mı arkadaşlar uyarır ve tedbirli olmasını sağlardı. Şerif arkadaşa ise kimse yere uzan diye uyarıda bulunmamış ve ya bunun için ısrar etmemiş. Benim bireysel kanaatime göre:

1- Şerif arkadaş bireysel bir kararla yol güzergâhını değiştirmiş ve bu olay yaşanmaya başlamıştı. Bu nedenle kendini yere atmamış ve adeta parçalar gelsin beni vursun demişti. Çünkü içine girdiğimiz durum nedeniyle çok kayıp vereceğimiz aşikâr ve bunun hesabını vermek de oldukça zordur. Ancak düşman sadece dört roket atıp durdu. Atışlar devam etseydi biz daha çok kayıp verirdik. Şerif arkadaş da ayakta kaldığı için dördüncü roketin parçaları göğsünden

yukarı olacak şekilde kendisine isabet etmiş ve hemen orada şehit düşmüş. Parçaların göğüs kısmından yukarıya doğru isabet etmesi de gösteriyor ki eğer Şerif arkadaş yere uzanmış olsaydı yaralanmayacak ve şehit de düşmeyecekti. Bu nedenle de tercihen adeta Şerif arkadaş kendini şahadete yatırdı.

2- Eyalet komutanı Garisa güzergâhını kullanmamızı ve bunun daha güvenli olacağını söylemişti. Bu durumda da Şerif arkadaş eyalet komutanını dikkate almamıştı. Yaşasaydı eğer bu açıdan da hesap vermesi zor olurdu.

3- Şerif arkadaş komutanlık onuruna sahip ve vicdanlı bir komutandı. Bu nedenle kendisini affetmemiş ve adeta cezalandırmış da olabilir. Çünkü bireysel bir tutum ile bu duruma yol açmıştı.

Önümde patlayan roket bana bir şey yapmayınca hemen kendimi aşağıya doğru dik olarak inen dere yatağında buldum. Hemen korunaklı olan bir kayanın altına girerek kendimi parçalardan korudum. Dördüncü roketin parçaları ateş taneleri gibi çok yakınıma düştü ama dere dar ve derin olduğu için parçalar bana isabet etmedi. Bir süre herkes sessizce aynı pozisyonda kaldı. Daha sonra iki takım komutanının sesi geldi. Onlara seslenerek yanıma gelmelerini sağladım. Daha sonra bir başka arkadaş bana doğru geldi ve onu da yönlendirerek yanımıza gelmesini sağladık. Ancak düşman dördüncü roketten sonra ise hiç atış yapmadı ve biz ise onlarca roketi başımıza yağdırmalarını bekliyoruz. Genelde böyle olur. En son yanımıza gelen arkadaş "Arkadaşların durumu iyi ve sürünerek geri gidiyorlar." deyince de rahatladık.

Bu andan itibaren kontrollü ve tepenin karşısına düşmeyecek bir şekilde arazide kendimizi dik aşağıya

bıraktık. Bize en çok da dik aşağıya doğru inen derecik yardım etti. Vadiye indiğimizde çevremizi kontrol ettik. Kimseler yoktu ve bütün arkadaşlar gitmiş biz ise geride kalmıştık. Bu arada takım komutanında bulunan telsizin kablosu kopmuştu ve bizim arkadaşlardan arkadaşlarında bizden haberi yoktu. Rîsor boğazına kadar hiç beklemeden gittik. Arkadaşları orada gördük. Karşılıklı bilgi alışverişi yaptık. Üç arkadaş şehit düşmüştü ve iki arkadaşın cenazesi olay yerinde kalmıştı. Şerif arkadaşın cenazesi ise boğaza kadar getirilmişti. Bilinen ve belirgin bir yer olduğu için Şerif arkadaşı Rîsor boğazında toprağa verdik. Boğazda durulup Milakêrê tepesine bakıldığında sağ tarafta tahminen 7-8 metre uzaklıkta Şerif arkadaşı ağaçların arasında toprağa verdik.

2000 yılında bu boğazdan gece geçtiğimde cenazeyi gömdüğümüz yere baktım ama o yeri tanıyamadım.

Aynı gece Pîro dağının eteklerine gelip perişan ve moralsiz bir tarzda noktaya yerleştik. Akşamdan Şerif arkadaş bana Gabar'ı anlatmış "Sabaha vardığımızda sana Gabar'ın o harika üzümlerinden vereceğim." demişti. Sabah oldu Şerif arkadaşla beraber iki arkadaş daha şehit ve biz de geri gittiğimiz yere dönmüşüz. İşte ölümün yaşamaktan daha kolay olduğu anlardan biri daha. Acaba Şerif arkadaş kolay olanı mı seçti?

Pîro dağının yamacındayken arkadaşlar eyalet komutanına durumu bildiren bir not gönderdiler. Şerif arkadaşın yerine bir başka tabur komutanı geldi. Ayrıca Dêrsim`e gidecek bir grup da noktada bizimle buluştu. Bundan sonra Gabar'a gidiş istikametimiz tümden değişti ve artık Garisa alanından geçerek Gabar'a gideceğiz. Ayrıca sayı olarak çok daha kalabalığız. Dêrsim grubuyla beraber kalabalık bir şekilde Pîro

dağını geçerek Garisa alanına girdik. Garısa bölgesinde Tirya köyünün arazisinden geçerken o kalabalık halde görüldük. Bunun üzerine havan atışları başladı. Her şey çok normalmiş gibi yolumuza devam ediyoruz. Bazı olağanüstü şeyler bize o kadar olağan geliyor ki anlatamam. Bazı şeylerin fazlasıyla normalleşmesi savaşta yenilgiye kapı aralayan bir durumdur. Kimse acele edelim gruplara bölünelim ya da birkaç yüz metre yolumuzu değiştirelim demiyor. Gitmemiz gereken yoldan gitmemiz gerektiği gibi gidiyoruz. Bizlere herhangi bir şey olmadı. Havanlar bazen yakın bazen de uzak düşüyordu. Garisa alanında noktaya vardığımızda sağlamdık ve olumsuz bir şey olmadı, kalabalık olmamıza rağmen. Çünkü yürüyüş kolu mesafe açarak yürüdüğü için çok uzamıştı. Bizi kaygılandıran sabah olduğunda düşmanın operasyon yapmasıydı. Düşman operasyon yaparsa eğer alan gücü değiliz ve alanı iyi tanımıyoruz, iki farklı grubuz ve birbirimizi tanımıyoruz bu ve buna benzer nedenlerle operasyon olursa eğer dezavantajımız çok. Neyse ki herhangi bir hareketlilik olmadı ve gün boyu dinlenip nöbetimizi tuttuk.

Garisa alanından doğruca Dehê ilçesine yakın bir asfaltı geçerek Çirav dağına çıkacağız. Çirav dağı da Gabar bölgesine bağlı. Bu nedenle Çirav dağına ulaşırsak bölge olarak Gabardayız demektir. Garisa alanından geçip asfalt yola indik ve sonrası ise Çirav dağına tırmanıştır ki dağ çok yüksek. Yolumuz ise genelde dik ve yürünecek bir patika da yok. Dağın zirvesine yaklaştığımızda Dehê taburunun karşısına düşen bir yer var. Dolayısıyla görülme ve termal kamera sayesinde tam isabet vurulma ihtimali yüksek. Dikkatli, ikişer ikişer tehlikeli olan tahminen 200 metrelik yeri geçtik. Geçiş esnasında iyi olan şey arazinin dik değil yan yürünüyor olmasıydı. Sonrası

ise Çirav dağının zirvesidir. Akşamdan başlayıp sabaha kadar süren yürüyüşlerden birini daha yapmıştık. Güneş doğmuş ve biz halen daha yürüyoruz. Çirav dağının en zirvesinde mola verdik. Buraya Xirabajar(yıkık şehir) diyorlar. Bulunulan noktadan yüz metre uzaklaşıldığında kaybolunan yerlerdendir. Xirabajar`da çukurlar, yüksek kayalar ve dar kaya aralıkları var. Tam da labirent denen yerlerden bir yer ama tamı tamına labirent. Burada ne erzak ne de su var. Bu nedenle fazla kalmadık. Çirav dağının Gabar'a bakan yamacına arkadaşların yanına gittik. Kaldığımız geniş yamaçta, kayalar ve kısaca labirentli arazi var. Bizim bölük ki sayıca bir bölükten çok fazlayız, Dêrsim grubu ve Gabar alanından bir bölüklük güç birbirimize yakın bir şekilde konumlandık. Bir ya da iki gün geçmemişti ki operasyon olabileceği istihbaratı geldi.

Akşamdan bana keşifçi olduğum söylendi. Bende kendi mangamdan iki arkadaşla beraber sabaha doğru keşif yerine gidip arazi keşfi yapmam gerekiyor. Her bölüğün ayrıca tepecileri de var. Dêrsim grubu hariç. Keşif yeri her zaman yeni girdiğimiz ve yabancısı olduğumuz arazilerde olduğu gibi bana sadece tarif edildi. Bu durumu sadece hareketli taburdaki arkadaşlar yaşarlar, diğer güçler alanlarda sabit oldukları ve her zaman araziyi tanıyan arkadaş sayısı fazla olduğu için bu durumu yaşamazlar. Bizimki ise her yeri görme ama her yeri ayrıntılı olarak tanımama durumudur. Arkadaşlardan bana el telsizi vermelerini söyledim. Çünkü arkadaşlar gelen istihbarata göre operasyon çıkacağı bilgisini almışlar. Bu durumda da keşifçi grubunun el telsizi olmaksızın keşfe gitmesi doğru değildir. Bunu söyledim arkadaşlara. Arkadaşlarda pil yok gerekçesiyle bana el telsizi vermediler.

Geceden kalkıp, bize tarif edilen ve noktaya yakın olan tepeye gittik. Kendimizce uygun bulup burasıdır dediğimiz bir tepeye oturup havanın aydınlanmasını bekledik. Hava aydınlanınca çevremizi kontrol edip daha uygun bir yere geçtik. Bu arada keşif faaliyeti icra ediyoruz. Hava biraz daha aydınlanıp güneş de biraz daha yükselip yavaş yavaş bizi ısıtmaya başlayınca tam karşımızda bulunan fırın tepesine askerlerin tek sıra halinde, tepenin bizden görünmeyen arka kısmından gelip zirveye yerleşiyorlardı. Hemen arkadaşlara operasyon bilgisinin doğru olduğunu ve şu anda karşımızdaki tepede de askerlerin bulunduğunu bu nedenle de hareket etmemelerini söyledim. Bize göre kötü bir zamanda gerçekleşiyordu bu operasyon. Yorgunuz ve arazi hâkimiyetimiz de yok. Bir süre tepedeki askerleri dürbünle takip ettik. Arkadaşlardan ise ses seda yok. Ne bize bir telsiz gönderiyorlar ne de bir haber. Bizde öylece tepede mevzilenmiş bekliyoruz.

Zaman ilerledikçe neler olup bittiği konusunda bilgi sahibi olmamız gerekiyor. Bu nedenle noktaya gidip arkadaşları görmek istedim, arkadaşlar ise araziye dağılıp mevzilenmişler. Ben de gördüğüm birkaç arkadaştan durumu sordum. Bazı yerlerde çatışma varmış. Düşman bölge gücünün bulunduğu yerden araziye geldiğinde arkadaşlar pusuda vuruyorlar. Burada yedi asker öldürüyorlar. Bizden bir takım komutanı arkadaş şehit düşmüştü. Sonrasında ise akşama kadar yer yer çatışmalar oldu. Ama ne bizden ne de düşmandan can kaybı yaşanmadı.

Alanda çok büyük önemi olan 17 katır vardı. Arkadaşlar katırları korumak için müsait bir yere götürmüşlerdi ama

helikopterlerin pilotları katırları görmüştü. Sonrası ise malum, roketlerle katırları adeta doğramışlardı. Akşamüzeri manzarayı gördüğümde gerçekten korkunçtu. Gece olunca alanda bulunan bütün güçler Çirav dağının zirvesine Xirabajar'a gittik. Düşman bu araziye girip operasyon yapmadı. Bizde burada bekledik ta ki operasyon geri çekilene kadar. Sonraki günlerde bu arazide birkaç gün kaldık. Vadide bulunan boş bir köye gidip topluca banyo yaptık. Burada bol bol üzüm yedik, tatlıydılar. Çirava geldiğimiz günden beri günlük yiyeceğimiz bu köy ve çevre köylerde bulunan üzüm ve cevizlerdi. Çoğunlukla tenekelere doldurup noktaya getiriyoruz. Daha sonra manga manga dağıtılan üzümler yiyecek yerine yeniyor.

Gabar`daki ikinci durağımız Gelîyê Gurdila oldu. Meşhur bir yer. Vadide mağaralarda var ve biz bu mağaralarda kalıyoruz. Bir taraftan eğitim görüyoruz, diğer taraftan da günlük yaşam faaliyetlerimiz sürüyor. Eğitim materyalimiz Egîd arkadaşın günlüğü idi. Kitap yeni basılmış ve bize ulaşır ulaşmaz, eğitim belgesi olarak değerlendirdik. Kitabı arkadaşlara ben okuyorum, tek kişilik komisyon olarak. Kitabı önce okuyoruz daha sonra da tartışmalarla açımlıyoruz. Tartışmalar daha çok öz eleştirel oluyor. Kendimizi sorguluyoruz ve bundan hareketle kendimizi geliştirmeye çalışıyoruz.

Erzak olarak burada buğday var. Buğdaylar biçildiğinde arkadaşlar tarlalardan buğdayları alıp getirmişler. Bu nedenle de düşmanın ambargosuna uğramadan buğdaylar birliğimize ulaşıyor. Buğdayı bazen sacda kızartıp yiyoruz, bazen de el değirmeninde öğütüyoruz. Bizim bölükte ilk günlerde el değirmeni yoktu. Ama sonraki günlerde arkadaşlar köylerde

iki taş bulup getirdiler ve bizde buğdayları artık öğüterek yiyoruz, böylesi daha iyi. Kürtçede adı destar olan bu el değirmenini bu topraklardaki halklar binlerce yıldır kullanıyorlar. Yıl 1997 ve teknoloji bu denli gelişmiş iken Gabar`da halen daha destarın kullanılıyor olması, bu kültürün ve yaşam tarzının gücünü, etkisini gösterir. Öyle bir icat ki el değirmeni, biz gerillalar için adeta bulunduğumuz koşullar nedeniyle vazgeçilmezlerimizden. Sayımız kalabalık, bunun için de destarı gece gündüz çevirmek gerekiyor. Ama olsun bu işi yapmak ve de yapılan işin binlerce yıldır bu arazide ve bu köylerde yapılıyor olmasını bilmek müthiş nostaljik duygular veriyor bana. Bir elimle destarı çeviriyorum diğer elimle de buğday tanelerini yavaş yavaş destarın ortasındaki deliğe bırakıyorum. Destarı çevirdikçe buğday taneleri un olup çıkıyor. Fabrikadan çıkan un gibi değil, içinde kaba kırıntılar da var. Arkadaşlar elde edilen unu belimize doladığımız Şutik'ın gözeneklerinden geçiriyorlar. Üstte kalan taneler bulgur olarak değer kazanıyor, şutiği geçen ise un olarak değerlendiriliyor. Bizzat emek vererek ve tamamen doğal ortamda un elde edince, tadı bir başka oluyor. Üzümden sonra artık bulgur ve unumuz da var. Gelîyê Gurdila günlerinden sonra Gabar dağının içlerine doğru gittik.

Gabar dağı birçok özelliğiyle dikkat çeken bir dağdır. Gabar da yüksek ve sivri tepelere kurulmuş bir savunma sistemi var. Tepelere düzgün kenarlara sahip büyük taşlardan bir evin odası büyüklüğünde mevziler yapılmış. Taşlar oldukça büyük ve taşların hangi fiziki güç ve teknikle üst üste duvar şeklinde örüldüğü bilinmez. Günümüz koşullarında öyle taşlarla o tarzda mevzi yapmak mümkün değil. Tepeler ve mevziler silsile tarazında ve birbirini koruyacak şekilde yapılmış.

Gabar dağının içlerine serpiştirilmiş köyler var. Köy evleri taş duvarlarla örülmüş ve üzeri toprak ile örtülmüş. Ayrıca normal taşlardan farklı olan beyazımsı ve daha yumuşak ama su sızdırmayan kayaların bulunduğu yerlerde mağara evler var. Bu evler de daha eski tarihlere tekabül ediyor. Evler daha çok tek gözlü odalar biçimindedir. Odaların içinde oyma şömineler var, ateş yakmak için. Yerden itibaren yukarı doğru taş oyulmuş ve şömine için yer açılmış. Daha yukarda tavanda dumanı tahliye eden oyma delik var. Gaz lambası konacak yerler mevcut. Bu yerlerde kayaya oyularak yapılmış. Mağaralarda kayaya oyulmuş, normal evlerin pencereleri büyüklüğünde, oyma yerler var. Bunlar da çeşitli eşya veya yiyecek koymak için olsa gerek. Odaların oyulmuş kapıları bu günkü kapılar büyüklüğünde enlem ve boylam olarak.

Gabar`da çeşmelerin olmadığı yerlerde ayrıca su depoları var. Su depoları yüzeye bitişik kayaların oyulması sonucu elde edilmiş. Oyulmuş olan kayaya giriş için, oyma esnasında, kaya merdiven tarzında oyulmuş. Basamaklara basarak adı sarinc olan su deposuna giriliyor. Baharda sarinc dolu olduğu için suyu basamakları inmeden doldurabiliyoruz. Sonbahara doğru su kullanılıp azaldıkça basamaklardan inerek suyumuzu dolduruyoruz. Suyun oyulmuş olan su deposuna girebilmesi için kayanın düz ya da eğimli olan yüzeyine birkaç santim derinliğinde su kanalı oyulmuş. Her yağmur yağdığında veya karlar yağıp eridiğinde, su doğal olarak ve kendi kendine su deposuna akıyor. Sarinc yapıldıktan sonra bakım olarak yapılması gereken sonbaharda yağmurlar yağmaya başlamadan önce yılda bir defa olmak üzere sarincın içini temizlemektir. Bunun dışında yapılmış olan su deposuna herhangi bir bakım gerekmiyor. Sarinc suyu taş oymada

olduğu için yazın havanın en sıcak olduğu dönemde bile su serinliğini korur. Öyle ki sarinclardaki suyun serinliği ile günümüzdeki buzdolaplarında bulunan suyun serinliği hemen hemen aynıdır.

Meyve bakımından Gabar arazisi doğal bir cennet gibidir. Üç çeşit üzüm bolca bulunur. Bir çeşit üzüm var ki kar yağdığında bile karın altından çıkarıp yemek mümkün. Gabar`da üzüm yıllarca gerillanın en doğal erzakı oldu. Üzümün tek kusuru var o da şu ki yendikten iki saat sonra tekrar açlık hissediyoruz. Üzümün dışında ceviz ve badem de çoktur Gabar`da. Ceviz ile bademi toplayıp uzun süreli saklamak da mümkün. Üzümden arkadaşlar pekmez ve kurutulmuş üzüm elde ederek uzun süreli yararlanıyorlar. Dut, ayva, erik, yemiş de bulunur Gabar`da. Çok az da olsa ayva, şeftali ve kayısı da vardır. Gabar dağında geniş ekilecek alan yoktur. Gabar'ın geneli ormanlıktır ve suların aktığı küçük vadileri vardır. Halk Gabar`da ekili alan olarak zevî denen küçük ve düz tarlaları kullanır. Bazı yerlerde zevîler özel olarak oluşturulmuştur. Meşhur Gabar`da halk taşların üzerine toprak dökerek meyve ağacı diker deyişi de kaynağını bu yapay alanlardan alır.  Ayrıca Gabar da susuz yetişen kavak ağaçları vardır ki bunları ben bu güne kadar sadece Gabar`da gördüm. İstisnai bir durum olarak Geliyê Gurdila'nın Gabar yamaçlarında soredar adında bir çeşit ağaç var ki ben bu ağacı da sadece Gabar`da gördüm, bu güne kadar. Soredar, kırmızılı ağaç demek, çünkü ağacın gövdesi hafif kırmızıya çalıyor. Bu ağaç yılın dört mevsimi yeşildir ve yaprak dökmez. Ağacın meyvesi ise nohut büyüklüğündedir. Soredar ağacı çok fazla boy atmaz ama genişler. Ağacın gövdesi ve dalları esnek değil serttir, çabuk kırılabilirdir.

Gabar dağında ilk defa kizwan ağacından yapılmış olan oldukça kaliteli sabun da gördüm. Arkadaşlar terk edilmiş Karnasê köyünde tesadüfen bir evin bölmesinde buldular. Köy muhtemelen 4-5 yıl önce boşaltılmış ama sabunlar bozulmadan olduğu gibi kalmışlardı. Gabar`da tarım ve hayvancılıktan elde edilen şeylere bakılırsa buradaki halk dışarıdan ihtiyaç karşılamaya çok fazla muhtaç olmamış. Adeta her şeyini kendisi temin etmiş.

Gabar`da 1997 yılının son aylarından 1998'in ocak ayının 23'üne kadar kaldığım pratik süreci de anlatayım. Gabar'ın iç kısımlarında ilk kaldığımız nokta Basret vadisinin hemen yukarısı olan Şehit Dîlan noktası idi. Sözünü ettiğim mağara odalardan burada çokça var. Kalmak için buraları tercih ediyoruz. Odalar şömineli ve mağaralar bizim için lüks bir ev gibi. Şu an şöyle düşünüyorum; gezginci bir yaşamdan mağarayı bu tarzda yapıp içine giren insan kim bilir ne kadar mutlu olmuş ve büyük bir devrim yaptım demiştir. Bizde dışarıda bir naylon veya bireysel olarak kullandığımız yağmurlukların altında yatarken hiç ısınamıyorduk. Ama mağaranın altını kuru otlarla döşeyip akşamüzeri şöminede yaptığımız közlerin önünde yatınca daha bir keyif alıyoruz. Bu tarz konumlanmada tehlikeli olan şey ani helikopter saldırılarına maruz kalmaktır. Çünkü mağaradan çıkıp kaçmakla açık arazide hemen ve hızla kaçmak arasında fark var. Ayrıca mağarada helikopter bize vurursa kurtuluş zor olur ama açık arazi böyle değildir ve daha avantajlıdır. Bunun için de bu duruma ilişkin arkadaşlar sık sık bizi uyarıyorlar; tedbirli ve uyanık olun, ani gelişebilecek bir duruma karşı. Bu noktaya birkaç kez geldik gittik, bu gelişlerden birinde de operasyon çıktı.

Erzak arayışları sonucu yürüyen ve bu anlamda da bize yük olmayan erzak teminine gidildi, birazda mecburiyetten. Bunun üzerine arkadaşlar Findikê köyünün büyük baş hayvanlarını çaldılar. El koydular da diyebiliriz. Hayvanları koruyan korucular olduğu için arkadaşlar bir çeşit kurnazlık yapmışlar ve bir boşluktan yararlanarak sorunsuz bir şekilde büyük baş hayvanları getirmişlerdi. Küçükbaş olsun, büyük baş olsun hayvanlar bizim için yürüyen erzaktır. Diğer erzak sırtta taşındığı için sırt ağrılarına ve disk hastalığına neden oluyor. Büyük baş hayvanlardan bir ya da iki tane yemiştik. Bu arada şunu da söyleyeyim yanımızda arkadaşların esir alıp tutukladığı iki korucu da var. Bir gece arkadaşlar geceden et kazanını ateşe bıraktılar ki etler iyi pişsin ve öylece yiyelim. Sabah olup da hava aydınlanınca tepeciler operasyon çıktı dediler.

Operasyon bilgisinin ulaşmasıyla noktadan çıkmamız bir oldu. Hemen araziye dağılıp mevzilendik. Birkaç yerde arkadaşlar çatışmaya girdiler. Genelde durum iyiydi çok olumsuz bir şey yoktu. Kaldığımız yerde mevzi tutmuştuk. Düşmanda kaldığımız yere gelip araziyi tutmak istiyordu. Arazinin elimizde olduğunu bildiği için üzerimize gelemiyordu. Bundan dolayı bazen obüs bazen de helikopterlerle kaldığımız yeri bombalıyordu. Bu durum akşama kadar böyle devam etti. Akşam olduğunda bir başka yere geçtik. İkinci gün de çatışmaya girmeden geçti. Bunun için iyi yer tutmuştuk. Eylem yapmak çıkarımızaydı ama çatışma bizim için dezavantaj demekti. Operasyonun birinci ve ikinci gününde erzak olmadığı için herkes ikinci günde palamut yemeye başladı. O koşullarda ve bulunduğumuz arazide bulunabilen doğal yiyecek sadece meşe palamuduydu.

Akşam olduğu zaman tekrar yer değiştirdik ve akşamdan bana keşifçi olduğum söylendi. Yattıktan bir süre sonra korkunç karın ağrısıyla uyandım ve birkaç kez de kustum. Palamut bana dokunmuştu ve oldukça halsiz düşürdü. Gece saat birde arkadaşlar beni uyandırıp keşfe gitme saatinin geldiğini söylediler. Hasta olduğumu ve gidemeyeceğimi söyledim. Bunun üzerine başka arkadaşlar keşfe gittiler. Sabaha doğru daha hava karanlık iken keşif grubunun gittiği tepeden silah sesleri yükseldi ve kısa bir çatışma oldu. Bunun üzerine bizde bulunduğumuz dereden çıkıp bir önceki gün bulunduğumuz çatışmaya uygun araziye gittik. Gün boyu normal geçti ve öğlenden sonra da kar yağışı başladı. Düşmanda öğlen saatlerinden itibaren geri çekilmeye başladı. Arkadaşlar küçük bir grup örgütleyip çekilmekte olan düşmana eylem düzenlemeye gönderdiler. Eylem grubu orta düzeyde bir eylem gerçekleştirdi. Eylem ne çok iyi ne de çok kötüydü. Birkaç asker öldürülmüştü o kadar. Düşman araziden çekilince hemen daha hava kararmadan tekrar noktamıza gittik. Noktaya birkaç yüz metre kala bizim büyükbaş hayvanlara rastladık, hepsi öldürülmüştü. Bazı hayvanlardan et koparılmış ve ateşte pişirilip yenmişti. Muhtemelen bunu yapanlar korucuydu. Operasyonlar esnasında korucular ile askerlerin davranışlarını birbirinden ayırabiliyorduk. Korucular biraz et yemiş geri kalanını da hayvanların tümünü, biz yemeyelim diye, yakmışlardı. Ama iyi yakamamışlardı ve hayvanlarda sağlam yerler kalmıştı. Daha sonra noktaya girip etrafa düşmanın neler yaptığını kontrol ettim. Geceden etin pişirildiği mağaraya girdiğimde ise bir tencere pişmiş etin mağaranın dibine serilmiş olan otlara karıştırılmış olduğunu gördüm. Etler pişmiş olduğu için bozulmamışlardı, sadece

üzerinde yatılan otlarla karıştırılmıştı, eh mide de üç günlük açlık olunca et tikelerini otların arasından alıp temizledim ve yedim. Evet, tadı gayet iyidir. Hemen oldukça aç olan arkadaşları çağırdım ve etleri yemeleri için ikna ettim. Arkadaşlar da esir olan iki korucuyu da mağaraya getirdiler. Bizler et yerken korucular bir köşede pineklemişlerdi. Onları da çağırdım ve et yemelerini söyledim. Onlar ise gelmediler. Bir süre sonra koruculardan biri "Onlar yiyor biz niye yemeyelim." dedi ve gelip bizimle beraber otlar arasından etleri seçip üzerlerine yapışmış olan otları temizleyip yemeye başladılar.

Sonraki gün dört gündür ölü olan ineklerin yenip yenemeyeceği tartışması başladı. Sonuç; yenebilir. Hemen ölü ineklerden pişirilebilir etleri sıyırıp tencereye doldurduk, pişirdik ve yedik. Yerken aslında bir gariplik anormallik sezdim ama o kadar açız ki yedik işte. Sonraki 15 gün boyunca şekerde yesem boğazımdan mideme doğru zehir iniyormuş gibi hissettim. Çok ama çok kötüydü.

Şehit Şerif'in şahadetinden sonra kışın Mardin de pratik yapma planları suya düştü. Kış üslenmemizi ise Gabar`da yapacağız. Bundan önce eylem yapmak istiyoruz ama uygun bir hedef bulunamadı. Gabar`da uygun hedef bulmak zaten zordur.

Kış üslenmesi için bizim takım görevlendirildi. Karnê köyünün yakınlarında bulunan birkaç mağarada üslenme çalışması başlattık. Burada takımca yirmi gün çalıştık, yirmi gün boyunca yiyeceğimiz hevdel idi. Hevdel, unun tencerede hafif kızartılmasından sonra üzerine su eklenerek kaynatılan bir yemek çeşididir. Yemek, yağ olmadığı zaman, sade undan

yapılır. Sabah akşam yirmi gün boyunca bu yemeği yedik. Gerilla saflarında en itibarsız ve rezil yiyecek budur. İnsanın bıyıklarına yapışınca tutkalmış gibi oluyor ve iyice yıkamadan da geçmiyor.

Burada Karnasê köyünden tahtalar getirdik. Bunları mağaraların dibine döşedik. Mağaraların ağızlarına da duvar ördük ki helikopter direk roketi mağaranın içine atamasın. Ayrıca mağaraların kapı önlerine ağaçlar getirip diktik, yeşersin diye değil kamuflaj sağlasın diye. Bütün bu çalışmalar 1998 yılının ocak ayında bitti.

1998 Yılı

Salt askeri içerikli ilk eğitim devresi Botan eyaletinde kurulmuştur. Devre askeri taktik ve komuta kişiliği üzerinde yoğunlaşıyor. Buna göre ilk devre 1996 yılını 1997'ye bağlayan kış sürecinde Gabar`da yapılmıştı. Bu yılki devre ise Besta`da olacak. Bu eğitime katılması için bizim bölüğe bir kişilik kontenjan ayrılmış. Yönetimimizde bir manga komutanı arkadaşın gitmesini uygun bulmuştu ancak söz konusu arkadaş eğitime gitmek istemedi. Bunun üzerine arkadaşlar bana gitmek isteyip istemediğimi sordular, bende gitmek istediğimi söyledim. Eğitim iki aylık idi. Zaten kış sürecide herkes eğitimde olacak. Bu nedenle böyle bir eğitime katılmak faydalı olabilir. Gabar`da bütün üstlenme hazırlıklarının bitmesi sonrasında bir grup arkadaşla beraber 23 Ocak 1998 tarihinde Gabar`dan yola çıktık. Ertesi gün saatler 9-10 civarını gösterdiğinde biz Besta arazisindeydik. Çok yorgun olduğumuz için mola verdik. Hafiften kar yağıyordu. Erdal(Engin Sincer) arkadaş cihazdan düşmanın

muharebesini takip ediyordu. Arkadaş bu esnada bir gariplik sezdi ve cihazı daha iyi dinlemeye başladı. Sonuçta anlaşıldı ki Gabar`da operasyon çıkmış. Bir ara Gabar`da bir zirvede olan bir arkadaşla cihaz bağlantısı kurulabildi. Bağlantı esnasında çok net olmamakla beraber bazı bilgiler alınabildi. Genelde arkadaşların durumu iyiydi.

Operasyonla düşman taktiksel bir çıkış yapmayı planlıyordu. Kışın ortasında ve karla kaplı bir arazide ki gerilla gücü de zaten kampta ve eğitim görüyor, bu koşulları düşman lehine çevirerek sonuç almak istiyor. Ancak hesaplar tutmadı ve arkadaşlar operasyonu başarıyla karşıladılar. Bizim bölük tepecileri sabah erkenden düşmana vurmuş ve on dolayında silaha da el koymuşlardı. Arkadaşlar öyle bir kararlı ve iradi bir duruş sergiliyorlar ki saldırı esnasında ve de karın içinde Azad Farqîn arkadaşın ayakkabıları ayağından çıkıyor ama arkadaş farkında bile değil. Bir süre sonra arkadaşlar durumu fark ediyorlar ve ayakkabılar karda kaybolduğu için öldürülmüş olan askerlerin botlarını arkadaşa giydiriyorlar. Bölüğümüz Karnasê köyüne gelen yol üzerinde de pusuda düşmana iyi vuruyorlar ve iyi sonuç alıyorlar. Diğer bölüklerde ha keza başarılı bir şekilde operasyona karşı koyuyorlar. Ancak burada çok değerli bir takım komutanı arkadaş şehit düşüyor. Bizim bölükte ise şehit veya yaralı yoktu.

Düşman bu operasyonda başarılı olsaydı o kış bütün Kuzey Kürdistan`da aynı operasyonları yapacak ve kendince gerillaya ciddi darbeler vuracaktı. Ama öyle olmadı ve düşmanın taktiksel çıkışı ölü doğmuş oldu.

Besta`da operasyonla ilgili bilgileri aldıktan sonra dinlendik ve daha sonra da yola devam ettik. Gideceğimiz yer Besta`da bulunan Hezil vadisindeki Çala noktasıdır. Grubumuzun yanında birde katır var. Gideceğimiz noktaya yaklaştığımızda bir yerden sonra normal arkadaşların gideceği patikadan katırın gidemeyeceği söylendi. Katır başka bir yoldan grup da bir başka yoldan noktaya gidecek. Bu iş için ise ben seçildim, katırı ben bir başka yoldan götüreceğim. Ama bende katırla gidilecek yolu bilmiyorum. Bana genel bir tarif yaptılar. Ama bu tariften tarifçiler de emin değildi. Arkadaşlar bir tepeyi çıkıp noktaya ulaşacaklar, bende katırı vadiden geçirerek noktaya ulaşacağım.

Katırla birlikte vadiye indiğimde yola benzer bir şey görmedim. Derin bir vadi ve içinden akan sudan başka bir şey yok. Vadi ve içinden akan su bazı yerlerde katırın geçişine müsait. Bazen de katırı sudan geçirmek zorunda kalıyorum. Ben ise ilk başlarda suya girmeden gidebiliyordum. Daha sonra vadi daraldı ve vadinin her iki tarafı da dikleşip uçurum haline geldi. Aynı zamanda suda daha derin olmaya başladı. Ben tam olarak nereye doğru gitmem gerektiğinden bile emin olmadan suda ilerliyorum. Ocak ayının 24. günü ve kış mevsiminin tam ortasındayız. Bu mevsimde ne soğuk olur bu sular ancak içinde yürüyen bilir.

Suyun derinliği bazen göbek hizamı geçiyor, bu durum artık katır içinde zor olsa gerek, hayvancağız hem yüklü hem de semerine kadar ıslanıyor. Suda bata çıka sonunda derenin sonuna geldim. Çeqçeqoq adındaki bu dere Besta'nın içlerinden gelir ve Hezil suyuna dökülür. Ben de katırımla beraber Çeqçeqoq suyundaki yürüyüşü bitirdikten sonra bu

sefer de Hezil suyunda ilerlemeye başladık. Hezil suyu daha derin ve daha geniş ama kenarları tamamen uçurum değil bu nedenle de suyu bazen kesip karşı tarafa geçiyoruz bazen de suda ilerliyoruz. Derken arkadaşlar ve yapmış oldukları mangaları görünür oldu. Arkadaşlarla konuştum ve yükün nereye indirileceğini öğrenmeye çalıştım. Daha sonra yükü indirip zangırzangır titreyerek bizim grubun bulunduğu kaya altı bir mangaya gittim. Öyle dolu ve öyle kavga etmeye hazırım ki anlatamam. Hem soğuktan hem de sinirden kendimi kaybetmiş durumdayım. Kendi kendime konuşa konuşa mangaya girdim ve hiç ara vermeden konuşmaya etrafa arkadaşlara adeta sözle saldırıyorum ki birileri de bana cevap versin. İşte tam o anda ben tam bir bomba gibi patlayacağım. Ama hayır arkadaşlar gelmiş mangaya oturmuş ısınmış ve rahat etmişler umurlarında bile değil benim en az bir buçuk saat o suda ve de o katırla yürümem. Fazlasıyla normalmiş gibi bir tavır takınınca arkadaşlar ve de tamam daha fazlasına gerek yok anlamında bir şeyler söyleyince Erdal arkadaş olduğum yerde şok oldum ve sus pus oldum. Bana çok olağan üstü gibi gelen şey çok normalmiş meğer. Acaba kendilerinden biri benim yerimde olsaydı ne olurdu halleri.

Sonraki günlerde eğitim başlayacağı için son hazırlıklar yapılıyordu. Bütün arkadaşlar bizim gruptan daha önce gelmişlerdi. Bizim grubun da eğitim ortamına katılmasıyla beraber sayımız tamamlandı. Düzenlememiz dört takım biçimindeydi. Katılım gösteren arkadaşlar ağırlıklı olarak komuta kademesinde yer alan arkadaşlardı. Bunlardan bazıları pratik süreçte görevden alınanlardan oluşuyordu. Takımların kalacağı yerler yapılmıştı ancak eğitim

göreceğimiz mağaranın kazılıp, genişletilip onarılması gerekiyordu. Birkaç gün çalışıp bununla uğraşmamız gerekti. Daha sonra sıra resmi olarak eğitimi başlatmaya geldi.

Eğitimi başlattığımız gün eyalet komutanı arkadaş eğitime ilişkin açık ve net konuştu. Disipline uymayan ve eğitime yoğunlaşmayan gerektiğinde cezadan geçirilecek. Böylece resmi olarak ders programı başlamış oldu. Eğitimde göreceğimiz dersler ağırlıklı olarak şöyleydi; Önderlik Gerçeği, Komuta Kişiliği, Savaş Taktikleri, Sun Tzu'nun iki bin yıl önce yazdığı ve savaş üzerine olan kitabı ve daha değişik dersler.

Eğitim süresince bütün konuşulanların ve anlatılanların tutanağa geçirilmesi gerekiyordu. Bu iş için ben ve bir kadın arkadaş seçildi. Sevmediğim bir iş, ayrıca herkesin sesini duyabilmek için de hep sıraların en önünde oturmak gerekiyor disiplinli ve düzgünce ki ben sürekli dik ve disiplinli oturamam.

Eğitim kampında erzağımız sınırlıydı. Yazın pratik boyunca on beş binden fazla koyuna el koymuştuk. Bu koyunların bir kısımı, kış kamplarında tüketmek için, Besta'ya getirilip kavurma yapılmıştı. Bizim temel erzağımızdan bir kısmı bu kavurmalardı, diğeri de bildik un ama az olduğu için yuvarlak bir tarzda pişirilen ekmekler birkaç parçaya bölünerek arkadaşlara dağıtılıyor. Siz bunu birkaç lokmalık ekmek olarak anlayın. Kavurmaya gelince arkadaşlar kavurmaları yaptıktan sonra büyük gaz, mazot varillerine koymuşlar ve depolamışlar. Bizde bu depolara gittiğimizde küreklerle varillerden kavurma çıkarıyoruz, yük yapıp kampa getiriyoruz. Kampta ise arkadaşlar bu kavurmayı nasıl yemek haline dönüştürüp bize veriyorlar dersiniz. Muhtemelen

bilmiyorsunuz siz bu yazıyı okuyan sayın okuyucular. Kampta içinde yemek pişirildiğinde yüzlerce kişiye yetecek büyüklükte eski tarz yapım ve ağır bir o kadar da kalın olan bir tencere var. Mutfakçı olan arkadaş bu büyük ama çok büyük olan tencereye su dolduruyor ve kaynatmaya başlıyor. Tenceredeki su kaynayınca kavurmayı bu kaynayan suyun içine bırakıyor. Bir süre daha kaynayınca tencere, yemek hazır hale geliyor. Bu olağan üstü büyük olan tencereye (nereden bulmuşlarsa) avuç ölçeğine göre iki ya da üç avuçluk et atılıyor. İlk günlerde bu yemek önümüze geldiğinde tabakta kaşıkla et arardık. Aradığımız etleri bulamadığımız zaten tahmin ediliyor olsa gerek. Bir süre sonra alıştık, tabakta et aramıyoruz, sadece içinde et var psikolojisiyle kaşıklıyoruz suyu. İlginç olan içinde bulunulan durumdan kimsenin şikâyetinin olmamasıydı. Düşmanın uyguladığı erzak ambargosuna rağmen savaşın en önemli eyaletinde inadına yaşamak ve savaşmak herkese belli bir direnç kazandırıyor.

Eğitim süresince arada bir tepeci de oluyorduk. Tepe yeri hemen üstümüzde bir yerdeydi ve fazla uzak değildi. Geceleri ise soba yakıyorduk ama kontrollü bir şekilde. Mangadan dışarıya ışığın sızmaması gerekiyordu. Birde soba borusundan ateş kıvılcımları çıkmamalıydı. İki ya da üç kez helikopter geceleyin bizim bulunduğumuz vadiden gece geçti ama herhangi bir şey fark etmedi.

Besta da yaşanan şeker yokluğu nedeniyle arkadaşlar bir çare bulmuşlardı. Özellikle Hezil vadisinde sûsik otunun köklerini çıkarıp kaynatıyorlar ve daha sonra da içiyorlar. Sûsik otunun suyu tatlı olduğu için çay yerine de içilebiliyor, vücudun şeker ihtiyacını da karşıladığı sanılıyor.

Eyalet komutanının kaldığı yere yakın bir manga yapılmıştı, jeneratör de vardı (ama küçük) arkadaşlar mangaya televizyon kurmuşlardı. Akşamın belli bazı saatlerinde televizyon izleyebiliyorduk. Birkaç akşam bende gittim ve daha sonra bu akşamlardan birinde televizyon mangasında uyuyakalmışım. Bu esnada da gaz kaçırmışım, yanımdaki arkadaş beni iterek uyandırdı, içerisi hafif karanlık olduğu için de eyalet komutanı el fenerini yüzüme tuttu kim olduğumu öğrenmek için. Çok ama çok fazla utandım, daha sonra da mangadan çıkıp gittim, o kış boyunca bir daha da televizyon izlemeye gitmedim.

Bir gün de sabah nöbetçisiydim buna bizde rojbaş nöbetçisi denir. Bütün arkadaşları sabah içtimasına kaldırmak bu nöbetçinin işidir. Bende arkadaşları içtimaya az bir zaman kala bir takımda sobaya odun atıp sobanın önünde oturdum. Sobanın ısısı yüzüme vurunca başımı dizlerimin üstüne koyup öylece uyumuşum. İçtima saati geçmiş ve ben uykudayım ama ne uyku öyle tatlıydı ki. Bazı takımlar kendiliğinden uyanmış ve içtimaya gitmişlerdi ama benim uyukladığım takım ise içtimaya gitmemişti. Arkadaşlar içtimayı yaptıktan sonra gelip beni ve yatmakta olan takımı kaldırdılar. Olan olmuştu ve özellikle eğitim ortamında olmaması gereken bir duruma girmiş oldum. Aynı zamanda arkadaşların gündemine de girdim.

Yine günlerden bir başka gün, operasyon olacağına dair bilgi geldi. Bilgi ciddi olacak ki eğitime ara verildi. Olası bir operasyonu karşılamak için pusu grubu çıkarıldı. Buna göre pusu grubu akşamdan sabah saatlerine kadar düşmanın operasyona geliş hattına pusu atacak. Düşman gelirse pusuda

vurup iyi bir sonuç almaya çalışacağız. Pusu grubunda bende varım. Grubu örgütleyen arkadaş bana gelip pusu için B-7 silahını kaldırmam gerektiğini söyledi. Bende buna itiraz edip kaldırmayacağımı söyledim. Bunun üzerine arkadaş gitti. Bir süre sonra tekrar gelerek bu sefer de BKC silahını kaldırmam gerektiğini söyledi. B-7 de BKC de ağır silah hangisi olduğu fark etmez ki ama benimle alay eder gibi sürekli ağır silah taşmam dayatıldı. Ben ise artık bu silahları taşımaktan bıkmışım. Sonuçta gruptaki arkadaş bileşimi benden daha eski ve daha üst rütbeli olduğu için BKC silahını taşımak zorunda kaldım. Akşamüzeri epey uzak olan pusu yerine gitmek için hareket ettik. Yolda iki eski ve tecrübeli aynı zamanda orta derecede rütbeli arkadaşın tartışması ve zıtlaşması oldu. Pusuya gittik geldik ve dönüşte de tekmil alındı. Tekmilde daha çok zıtlaşan ve tartışan iki grup sorumlusu arkadaşın durumu üzerinde duruldu. Benim durumum ise normal bir eleştiriyle ele alındı. Tekmil öz itibariyle böyleydi, ancak tekmilin resmiyete aktarımı böyle değildi. Bunu ben daha sonra anlayabildim.

Ertesi gün sabah olduğunda her zaman olduğu gibi tekmillerin yönetimce değerlendirilmesinden sonra eyalet komutanı arkadaş sabah gelip tekmillerin sonuçlarını eğitim yapısına aktardı. Genel aktarımları yaptıktan sonra aniden "Azad ayağa kalk" dedi. Eğitim ortamında Azad adında başka arkadaş da var olduğu için ona sesleniyor sanıp çevreme baktım. Bu anda eyalet komutanı arkadaş "Şuna bak birde etrafına bakıyor, sana diyorum sana" deyip beni azarladı. Bende tekmil aktarımında ayağa kaldırılacak kadar ne eksikliğim olmuş diye düşünmeye başladım ve ayağa kalktım. Eyalet komutanı bana neden pusu için silah taşımaya itiraz

ettiğimi sordu. Bende kendimce cevaplar verdim. Bir ara burada her arkadaşın herhangi bir eksikliğe girmemek için aşırı bir dikkat gösterdiğini söyledim. Ama pratiğe gittiklerinde de eskiden olduğu gibi yetersizlikler içine girdiğini ama benim ise burada kendimi normal akışa bıraktığımı eksikliğim olacaksa da burada olsun biçiminde yaklaştığımı ve eksikliklerimin burada görülerek giderilmesini istediğimi ve de pratiğe gittiğimde ise eksik ve yetersiz pratiklere girmeyeceğimi söyledim. Bunun üzerine eyalet komutanı bana akıllı biri olduğumu söyledi. Daha sonra kişiliğime ilişkin belli bazı çözümlemeler yaptı.

Bana yaşadığım eksikliğe göre çok daha ciddi olan iki komutanın tartışması ve zıtlaşması tekmillerin sonuç aktarımında hiç gündeme gelmedi. Bundan da anlaşılan o dur ki arkadaşlar grup tekmilinde konu üzerinde çok durmuş olsalar da, tekmili yönetime aktarırken durumdan hiç söz etmemişler. Benim durumumu da abartarak anlatmışlar. Burada örgüt içi çirkin bir siyasetin izlerini görmek mümkündür. Kendi ciddi sorununu gündeme alma ama başka küçük de olsa sorunu abartarak gündeme al ve tartıştır. Bu sayede kendi ciddi olan eksikliklerini gizle. Aynı şey elde edilen başarılarda da kendini gösterir. Örneğin ortada bir başarı varsa payı olan olmayan herkes başarıyı üstlenir. Ama eğer ortada bir başarısızlık varsa herkes bunun sorumluluğundan kaçar ve sorumluluğu hep başkasının üzerine atar. Bu konuda mertlik gösteren çok az kişi vardır.

Görmekte olduğumuz eğitim esnasında zaman zaman erzak getirme seferleri düzenledik. Erzağın geneli depolarda olduğu için bu böyle. Şimdi sözünü edeceğim görev de böyle bir

görev. Noktadan kalabalık bir grup olarak yola çıktık. Erzak deposuyla aramızda yüksek bir dağ var. Dağın adı Serikê Muhamedê Osê. Bu dağı aşıp diğer tarafa geçeceğiz. Noktamızda biraz kar var ama dağın zirvesine çıktıkça karın kalınlığıda artıyor. Yol güzergâhımız belli bir yere kadar dik bir çıkış, daha sonra ise dağın üzerinde inişli çıkışlı bir arazi var. Ondan sonra da tekrar Avyan köyüne doğru bir iniş var. Daha sonra da bir süre vadide yürüdükten sonra erzak depolarının olduğu yere varılıyor. İlk başlarda dağa çıkarken zorlandık. Çünkü çıkış oldukça dikti. Daha sonra karın kalınlığı göbek hizasına kadar çıkınca karda yürümek zor oldu. Tecrübeli ve yerelden katılmış arkadaşlar grubun önüne geçerek karda yol açıyorlardı. Bir ara Mardin eyaletinden eğitime gelmiş arkadaşlar grubun önüne geçerek yol açmaya çalıştılar ama maalesef bu arkadaşlar karda pratik yapmamış oldukları için işin ustası değillerdi. Çabuk yorulup geri çekiliyorlardı. Bir arkadaş ki Besta çocuğu ve arazi ile hava koşullarına aşina; karın üzerinde kedi gibi ama hızlı bir şekilde ve de kara batmadan gidebiliyordu. Ancak bu tarzda sadece kendisi iyi gidebiliyordu, giderken karda yol açmadığı için gruba pek faydası olmuyordu. Yine de karın üzerinde elleri ve ayakları üzerinde süratle yürümesi görülmeye değerdi.

Dağın zirvesine çıktığımızda yavaş, yavaş artık ayaklarımız üşümeye başladı. Yolun bundan sonraki kısmını hiç durmadan yürümeliyiz. Yolda kısa molalar olsa bile yerimizde hareket etmek zorundayız. Aksi halde ayaklarımız için iyi olmaz.

Geniş ve engebeli olan dağın zirvesini aştıktan sonra inişe geçtik. İnişte daha çok karda kayarak düşüyoruz. Ayaklarımız

ıslanmış durumda. Her düştüğümüzde belden aşağı ıslanıyoruz. Bir süre dik indikten sonra Avyan köyüne ulaştık. Köy evleri ahşap olduğu için evler çökmüş. Ama köydeki karakol piriketlerden yapılmış ve çatısı da beton. Karakol bu haliyle sağlam kalmış. Bu nedenle bizim için iyi bir dinlenme yeri oldu. Burada uzun bir mola verdik ve karakolun içini de dolaştık. 1992 yılında arkadaşlar karakola saldırı düzenleyip imha ediyorlar. Bundan sonra düşman bir daha karakola gelmiyor ama köyde boşaltılıyor. Avyan karakolundan itibaren yolumuz daha iyi, vadiyi takip ederek bir süre yürüdük. Vadide karda az ve dinlenmiş olmanın da etkisiyle hızlı bir şekilde yürüyerek ulaşmamız gereken noktaya ulaştık.

Noktada lojistikçi arkadaşları gördük ve manga yerlerinde biraz dinlendik. Daha sonra arkadaşların yazın kendi imkânlarıyla yaptıkları peynirlerden yük olarak aldık. Yola koyulup kavurma almak için kavurmaların gömülü olduğu depolara gittik. Depolar toprak kazınarak oluşturulmuş. Büyük mazot varilleri kavurmayla doldurulup toprağa gömülmüş. Varillerin tutacağı pasın kavurmayı etkilememesi için variller içerden naylonla kaplanmış. Buna rağmen varillerde yer, yer paslar kavurmaya kadar ulaşmış. Bunu sorun yapmadık ve varillerde bulunan kavurma etini normal bildiğimiz küreklerle varillerin içinden çıkardık. Kırk yıl düşünsem varillerden kürekle kavurma çıkaracağım aklıma gelmezdi ama o da oldu işte. Kürekle, bana halen daha tuhaf gelir, çıkardığımız kavurmaları sırtımıza yük yapmak için hazırladık ve daha sonra da yola çıktık. Sabah beyaz karlar üstünde başlayan yolculuğumuz, geri dönüş ile devam ediyor. Aslında karda gündüz hareket çok risklidir. Ama herhangi bir

sorun yaşamadan akşamüzeri noktamıza vardık. Bir başka erzak görevinde ise gidip eli boş döndük. Çünkü erzağı gömen arkadaş yağan kar nedeniyle gömmenin yerini bulamadı. Arazi yaz ve ya sonbahar aylarında ağaçlarında yapraklı ve yeşil olması nedeniyle bir şekilde görünür. Ama kışın kar yağıp ağaçların yaprakları da dökülünce arazi yapısı değişir. Bu konuda uzman olmayan biri yer altına sakladığı erzakları bulmada elbette zorlanır.

Eğitimimizin içeriği ise daha çok kişilik çözümlemesi ile geçiyor. Pratik hatalar üzerinden kendimizi değerlendiriyoruz. Ayrıca savaş konusunda Kürt ve Kürdistan tarihide bize ders konusu oluyor ve de örnek oluşturuyor. Hem de olumlu ve olumsuz yönleriyle. Kürtlerin tarihinde hep iyi savaşçı olmaları ama iyi komutan olmamalarıyla ilgili tespitler çok çarpıcı. Bu halleriyle Kürtler hep başkasının iyi askeri olmuşlardı. Bu temelde Kürtleri egemen güçler kullanmışlardır. Çoğu kez Kürtleri Kürtlere vurdurmuşlardır. Bu durum PKK'nin Kürtleri modernize etmesiyle yavaş yavaş değişiyor. Ama sadece değişiyor hem de çok ağır ve bedel vere vere. Bu denli dağınık ve geriletilmiş bir toplumdan devrimci çıkarıp devrim yapmak gerçekten çok zor. Bu anlamda sanırım Rêber Apo'yu anlamaya başlıyorum. Bizlerden devrimci yaratmak belki de tarihin en zor işi.

Eğitimde teorik olarak dünya tarihi ve örneklerinden de yararlanıyoruz. Eğitim esnasında uydu telefon aracılığıyla Önderlikle konuşuldu. Hepimiz toplanmıştık ve heyecanlıydık. Çünkü Önderliğin sesini canlı bir şekilde duyacaktık. Bunun için uydu telefona ses sistemi kurulmuştu ki hepimiz duyabilelim. Dikkatimi çeken ve halen daha aklımda olan şey

Önderliğin şu sözleriydi; "Gençler on sekiz yaşında şehit düşüyorlar, ama haklarında ne bir şiir ne de bir anı yazısı var." Önderlik hem şehit düşen arkadaşların yaşamlarını anlatan yazılar yazmamasını hem de şehit düştükten sonra üzerlerine yazı ve şiirlerin yazılmamasını eleştiriyordu. Önderlik eyalet komutanı dışında bazı arkadaşlarla konuşmak istedi. Önderlik eyalet komutanına kimler hazır diye sorduğunda eyalet komutanı yönetimden bazı arkadaşların isimlerini söyledi. Daha sonra da Önderlik yönetimde yer alan bazı arkadaşlarla konuştu. Bunlardan Şoreş Şirnex olarak bilinen o zaman tabur komutanı olan kişi Önderlikle konuşurken eyalet konferansı yapacağımızı da söyledi. Bir anda hepimiz şaşırdık. Şoreşin bu yaptığı bilinçli veya bilinçsizce düşmanı bilgilendirmeydi. Uydu telefonunun düşman tarafından dinlenildiğini hepimiz biliyoruz. Telefonda konuşan her arkadaş, düşmana malzeme olacak bilgileri telefonda telaffuz etmez. Ama Şoreş çok önemli olan konferans gizliliğini çok açık bir şekilde ihlal etti. Çünkü konferansa eyalette önemli roller üstlenen görevli ve komutadan kişiler katılır. Bu durum düşman için bir fırsattır ve bilgisi olması halinde konferans alanına operasyon yapar ve toplu halde bulunan komuta kademesini imha etmek ister. Bunun için ise bilgi-istihbarat paha biçilmez ve altın değerindedir. Şoreş bunu neden yaptı bilinmez ama bilinen şu ki Şoreş bir süre sonra saflardan kaçtı.

Eğitimin sonunda platformlar oldu. Hepimiz eleştiri aldık. Öz eleştiri verdik. Sonra da söz verdik: Başta Parti Önderliği olmak üzere Partiye, dünya ve Kürdistan devrim şehitlerine, yurtsever Kürdistan halkına, ilerici insanlığa ve platformda hazır bulunan arkadaşlara söz veriyorum. Kişinin platformu bu söz vermeyle bitiyor.

Eğitimden sonra ise Botan Eyaleti yıllık konferansı var. Yaklaşık iki aydır sürekli Besta alanına kapsamlı operasyon olacağı bilgisi var. Düşman sürekli yığınak yapıyor. Bu konuda bilgiler net. Sadece operasyonun başlayacağı tarih bilinmiyor. Bu konuda en doğru tarih tahmin edilmeye çalışılıyor. Konferans için eyaletin çeşitli bölgelerinden delegeler gelmeye başladı. Cudî bölgesinden gelen arkadaşlar zorlanmışlardı. Çünkü düşman Cudî ile Besta arazilerini ayıran yerde araziyi tutmuş ve geçişleri engellemeye çalışmıştı. Ama arkadaşlar konferansın öneminden dolayı kendilerini riske atarak ve de bazı yerleri sürünerek geçip gelmişlerdi. Konferans başladı ve birkaç gün devam etti. Konferansta siyasal ve askeri durum değerlendirmesi yapıldı. Eyaletin bir yıllık pratiği değerlendirildi. Askeri taktikler tartışıldı. 1998 yılının askeri taktiği belirlendi. Konferans bizim yani eyaletin hareketli taburunu da başarılı pratiğinden dolayı kutladı ve ödüllendirdi. Konferansta ilginç bir olay da oldu. Komisyonlar kurulmuş ve karar tasarıları hazırlanmıştı. Sıra ekonomi komisyonunun hazırladığı karar taslağını oylamaya gelince -maddeler tek, tek oylanıyordu- karar tasarısını okuyan divandaki arkadaşın gözü taslakta bir şeye takıldı ve arkadaş gülmeye başladı. Arkadaş taslaktan başını kaldırıp bize bakarak güldü ve gülmesi bittikten sonra tekrar elindeki kâğıda yazılı olan karar tasarılarına baktı. Arkadaşın karar tasarılarına bakmasıyla gülmesi aynı anda oldu. Bunun üzerine bizde acaba ne oluyor diye merak ederken, gülmekte olan arkadaşın gülmelerine gülmeye başladık. Bu durum birkaç kez böyle devam etti, daha sonra divan başkanı arkadaş ayağa kalkarak diğer arkadaşın elinden kâğıdı aldı ve kâğıdı gülme krizi nedeniyle okuyamayan arkadaş da yerine oturdu

hem de gülmeye devam ederek. Divan başkanı arkadaşın ciddileşmesiyle beraber, kısa bir ciddileşme anı yaşadık. Ancak birkaç dakika sonra divan başkanı karar tasarılarına bakınca o da olmadık tarzda gülmeye başladı. Arkadaş kâğıda değil bize bakarak gülüyordu. Bizde ne olup bittiğini bilmiyoruz ama artık bir garipliğin olduğu kesin. Bu konuda hepimiz mutabıkız ancak ne olup bittiğini de tam olarak bilemiyoruz. Daha sonra taslaktaki bir maddeyi divan başkanı okudu. Taslakta; her bahar zorunlu olarak yediğimiz otların isimleri sayılıydı ve maddenin sonunda bu otlardan yararlanılmasının gereği yazılıydı. Zaten yıllarca araziden yeşil ot toplayarak yemekten bıkmış olan arkadaşlar bu durumu taslakta bir madde şeklinde görünce bir taraftan gülüyor bir taraftan da sinir oluyordu. Bu tarzda aşırıya kaçan gülmeler oldu. Bu gülmelere etkenlerden biri de böylesi toplantı veya Konferanslarda ilk başlarda hep sorunlar tartışıldığından insanda bir iç daralmasına neden olur. Yaşanan sorunların çözümüne ilişkin planlama veya kararlar alınınca da insan adeta ferahlar ve içi açılır. Buna bağlı olarak da demoralize bir durumdan daha moralize bir duruma geçer insan ve de sorunların çözüm yollarını gördükçe de olur olmaz bir tetiklemeyle gülmeler başlar. Bizim Konferansta yaşadığımız bir anlamda da böyle bir durumdu.

Konferans bittikten sonra düzenlemeler oldu. Ben düzenlememin tekrar hareketli tabura olmasını beklerken düzenlemem Mawa bölgesine yapıldı. Mawa, Botan eyaletine bağlı bir bölge ama oldukça kopuk. Ayrıca Mawa'nın Botan'ın genelinden ayrı bir yaşam ve pratik tarzı var. Bu nedenlerden dolayı biraz tedirginim. İtiraz etmek veya başka bir öneride bulunmak ise oldukça ayıp ve oldukça yadırganan bir

durumdur. Arkadaşlardan biri düzenlemesine itiraz edip farklı bir öneride bulununca adeta ortamda teşhir oldu. Mawa sorumlusu arkadaş da bizimle beraber eğitimdeydi. Bir arkadaş daha benim gibi Mawaya yönetim düzeyinde gidecek. Bölge komutanı ile bu arkadaş beni tanımadıkları için gidip bir ara benim tabur komutanlığımı yapmış olan birine durumumu ve kişiliğimi soruyorlar. Benim eski tabur komutanım ise; kararsızdır, Mawa`da yarı ovalık ve köylerde var. Köylülerin minibüsleri de var. Azad hemen yola iner ve minibüse binerek kaçar gider diyor. Bu andan itibaren de bölge sorumlusu ile yardımcısı aldıkları bu bilgiler ışığında bana şüpheci yaklaşıyorlar. Bende bunu çabuk his ettim ama esas durumu altı ay sonra o da söz konusu tabur komutanı kaçınca ve o ana kadar da ben kendimi ispatlamıştım öğrendim. Aynı arkadaşlar kaçan tabur komutanı senin için böyle demişti dediler. 1997 yılında yaşadığım güven sorununu daha 1998 yılının başından ta ki altı ay pratik yapıncaya ve kendimi ispatlayıncaya kadar tekrar yaşadım. Bu durumlar psikolojik olarak ağırdır ama ne yapılabilir ki.

Konferans bitti herkes rahat bir nefes aldı. Çünkü birkaç günde bir düşmanın kapsamlı bir operasyona hazırlandığı bilgisi geliyor. Konferans yapılmamış veya bir operasyonla bölünmüş olsaydı bu hiç de iyi olmazdı. Çünkü tartışıp yeniden kararlaşmak başarı için oldukça önemlidir. Besta ve Besta'ya yakın yerler hemen olası bir operasyon için hazırlıklara başlamışlardı. Konferansın bitmesiyle beraber güçler dağılacaklar. Ancak önümüzde birde kutlanması gereken bir 8 Mart kutlamaları vardı. 8 Martta Dünya Emekçi Kadınlar gününü kutladık. Kutlamada eyalet kadın güçlerinden sorumlu Zelal arkadaş bir konuşma yaptı. Eyalet

komutanı arkadaş da bir konuşma yaptı. Skeç ve stran söylendi mi bilemiyorum ama mütevazı bir kutlamaydı. Kameracımız da vardı ve bütün bunları kayda geçirdi.

Ertesi gün saat on`da sıraya dizildik ve karşımızda eyalet komutanı, şöyle diyordu; eğer bu gün ve gece Besta alanından çıkarsanız biz kazandık. Kürtçesi "Me xwar" biçimindeydi. Grubumuz da oldukça önemliydi. Çünkü dört bölgenin yönetimi bizim gruptaydı. Gabar, Cudî, Garisa ve Mawa yönetimleri. Saat tam on'da eğitim gördüğümüz ve konferans yaptığımız noktadan ayrıldık. Arazide yer yer kar da var. Gündüz hareket ettiğimizden aslında güvenlik açısından risk alıyoruz. Çünkü arazinin Şirnex tarafından düşman bulunduğu yüksek yerlerden bizi keşif edebilir. Buna ilişkin bazı arkadaşların uyarıları da oldu. Ancak bir sorun vardı ki o da şuydu; eğer öğlenden önce yola çıkmazsak bulunduğumuz noktadan Gabar alanına ulaşmamız mümkün değil. Operasyonun önümüzdeki gece çıkacağı tahmin edildiğinden mutlaka gündüzden hareket edip alandan çıkmamız lazım. Gündüz hareket edip risk almamızda bu nedenleydi. Saat on`da başladığımız yolculukta ilk molayı Rîsor'a yakın bir yerde verdik. Hava henüz kararmamış olduğu için mola verdik. Yolun bundan sonraki kısmını gündüz geçemeyiz.

Buraya biraz erken varmış olmanın avantajıyla iyi dinlendik ve sanırım biraz yemek yiyip çay da içtik. Daha sonra hava kararmaya başlayınca yürümeye başladık. Rîsor boğazına geldiğimizde duygulandım. Sonbaharda Şerif arkadaşı boğazda toprağa vermiştik. Şimdi ise ben birkaç metre onun ebediyen yattığı yerin yakınından geçiyorum. Daha sonra yamaçtan sonbaharda tankın bize vurduğu yerin

yakınından geçtik. Böyle yerlerden geçmek veya böyle yerlerin yakınından geçmek anıları müthiş tazeliyor. Geçilen yerlerde arkadaşlar şehit düşmüş veya toprağa gömülmüşse benim nefes alıp vermem hep zorlaşıyor.

Yolun en tehlikeli kısmı olan yere geldiğimizde arkadaşlar biraz yön değiştirdiler. Ve biz Milakêrê yolunu önceki gidişlerden farklı olarak böyle geçip gittik. Arkadaşlar yeni bir geçiş yolu keşif etmişler. Yeni geçiş yeri pusuya düşülse bile çatışma ve dolayısıyla da kurtulabilme imkânı veriyor. Daha önceki geçiş yeri çok mahkûm bir yer olduğu için düşmanla çatışma imkânına sahip değildik. Oradan kurtulmak biraz şansa kalıyordu. Keşfedilen yeni yoldan dikkatli ama sorunsuz bir şekilde geçtik. Asfalt yoldan sonrası bir süre inişli bir araziydi. Asfalt yoldan sonra tahminen yarım saat yürümüştük ki aniden savaş uçaklarının sesi gelmeye başladı. Hemen saatlerimize baktık, saat gecenin ikisiydi. Düşmanın Besta alanına beklenen operasyonu saat ikide hem de savaş uçaklarının vuruşlarıyla başlamıştı. Operasyonların savaş uçaklarıyla başlaması istisnadır ve operasyonda hem de başlama aşamasında savaş uçakları kullanılmışsa bu yapılmakta olan operasyonun çok önemli olduğunu gösterir. Bu operasyonda kesin imha amaçlı ve kapsamlıydı. Operasyon savaş uçaklarının tepelere kazanlar bırakmasıyla başlamıştı. Daha sonra düşman helikopterlerle tepelere indirmeler yaptı. Türk ordu tarihinin en kapsamlı indirmesi olduğu söylenir. Nicelik olarak, ABD'nin Vietnam`da yaptığı indirmelerden daha kapsamlıymış bu indirmeler. Operasyona hain ve itirafçı Şemdin Sakık'ın da katıldığı söylenir. Buna ek olarak operasyonun Şemdin Sakık'ın verdiği bilgiler temelinde planlandığı da biliniyor. Operasyonda önemli şahadetler

yaşandı. Eyalet kadın güçlerinden sorumlu kadın arkadaş başta olmak üzere çok değerli arkadaşlar şehit düştü. Eyalet komutanı bu operasyonda bizzat mevziiye girmişti. Bir kadın arkadaşın ısrarı sonucu eyalet komutanı mevziden çıkıyor. Kısa bir süre sonra aynı mevziiye kobra tipi helikopterleri roketle isabetli bir atış yapıyor. Kadın arkadaş orada şehit düşüyor. Eyalet komutanı eğer mevziden çıkmamış olsaydı şehit düşecekti. Bu durumda örgüt için büyük bir darbe anlamına gelecekti. Operasyonun iç ayrıntılarıyla ilgili bu yazdıklarım o zaman aldığım duyumlardan ibarettir. Grubumuz sabaha doğru Gabar'a, Geliyê Gurdila`nın girişine ulaştı. Kayalık bir noktada mola verdik ve ateş yakıp kendimizi kuruttuk. Mevsim bahar olduğu için, derelerden sular iyi akıyor. Bu nedenle her yürüyüşte dizlere kadar mutlaka ıslanıyor insan. Besta operasyonuna paralel Gabar dağında da düşman operasyona çıkmıştı. Buna ilişkin Gabar güçleri bize bilgi verdi ve dikkatli olmamızı istediler. Bir süre sonra da düşmanın Gabar`dan çekildiği bilgisi geldi. Bunun üzerine düşmanın Gabar alanına taktiksel amaçla geldiği ve bu nedenle de aynı gün çabuk geri çekildiği anlaşıldı. Düşmandır yapar bazen böyle şeyleri. Sanırım düşman Gabar güçlerininde kapsamlı bir operasyona maruz kaldıklarını düşünmesini istemiş ve bu doğrultuda planlama yapmıştı.

Gabar'a geldiğimizde kendi bölge güçlerimizi ilk defa gördüm. Bölge yönetimi gibi bölge yapısı da bana ihtiyatlı yaklaştı. Belki de bölge yönetiminin bunda etkisi vardır. Ben de yeni ortamlara ve yeni kişiliklere çabuk ısınan biri değilim. Benim bu özelliğimin kaynaşmada olumsuz etkisi olabilir. İlk günlerden itibaren yeni pratik alanın benim için hiçte kolay olmayacağının farkına vardım. Kendimce kendimi bu duruma

hazırlamaya başladım. Ne olursa olsun başarmalı ve bu adımı da başarıyla geçmeliydim. Birkaç gün Gabar`da kaldıktan sonra hiç bilmediğim Mawa bölgesine doğru yola çıktık. Gabar gibi coğrafik olarak stratejik olan bir alandan, Çiyayê Reşkê alanına geçtik. Alan ara bir alan ve gerilla hâkimiyeti burada hep zayıf olmuştur. Alan Dicle suyuna bitişikti. Ilısu barajının yapılmak istendiği yer oluyor burası. Bir gece ve gündüz burada kaldıktan sonra akşamüzeri karanlığa az bir vakit kala yola çıktık. Ancak bizden önce iki arkadaş daha erken ve gündüz vakti önümüzde bulunan Dicle suyu üzerindeki bir pusu yerini keşif etmek için önden gitmişti. Bana göre bu tarz oldukça yanlış ve keşfe giden grubun kendisi çoğu zaman keşfedilir. Düşmanda erken harekete geçmiş olan grubun ardından gece esas grubun geleceğini bilir. Bu nedenle de gündüz gördükleri küçük keşif grubuna karışmaz ve esas gece gelecek olan büyük gruba darbe vurmak için hazırlık yaparlar. Sanırım bu sefer de öyle oldu. Güneş battıktan ve biz Dicle suyuna yaklaştıktan sonra düşman bizim geçiş hattımıza havan atmaya başladı. Tam olarak yolun hangi kısmında olduğumuzu bilemediği için düşmanın havan atışlarından zarar görmedik. Ancak bir süre bekleyip havan atışlarının durmasını bekledikten sonra harekete geçebildik. Geçişi gizli yapmak istiyorduk. Düşmanın bir süreliğinede olsa Mawa alanına geçiş yaptığımızı bilmesini istemiyorduk. Yanlış gerillacılık erken deşifrasyona yol açtı. Erken deşifrasyonda pratiği en az yarı yarıya olumsuzlar.

Havan atışlarından sonra yürüyüp Dicle suyunun kenarına geldik. Kuzey Kurdistan`da ilk defa ben burada Dicle suyunu gördüm. Oldukça geniş bir akarsu. Mevsim de bahar olduğu için oldukça sert akıyor. Hani derler ya Fırat sert Dicle nazlıca

akar. Bu nedenle Dicle kadına Fırat da erkeğe benzetilir. Bunun sonucu Dicle ismi kadınlara Fırat ismi de erkeklere verilir. Benim gördüğüm Dicle ise özellikle bahar aylarında çok sert akıyor ve birkaç kere kelek veya bot ile geçmeye çalışırken akıntıda boğulma tehlikesi geçirdik.

Dicle nehrinin kenarından ve akıntıya ters olacak şekilde yürüdük. Bir süre sonra bot ile geçeceğimiz yere geldik. Su boyu ve geçiş yapacağımız yer aynı zamanda düşmanın bazen gelip pusu attığı yerlerdendi. Geçişimizde deşifre olduğundan sorumlu arkadaş acele ediyor ve bir an önce karşı tarafa geçmemizi istiyor. Arkadaşlar grup grup geçerlerken bana da uygun bir yerde arkadaşların güvenliğini sağlama görevi verildi. Son grupla beraber ben de bota binip karşı tarafa geçtim. Suyun hemen karşı tarafında bir köy var. Köyün evleri ahşaptan yapılmış olduğu için evler yıkılmış ama cami betonarme olduğu için de sağlam kalmıştı. Tabi köyün TC askerleri tarafından boşaltılmış olduğunu söylememe gerek yok. Camide üzerine uzanacak şeyler bulup uzandık ve bir süre dinlendik. Daha sonra yürüyerek daha sabah olmadan önce küçük bir mağaranın bulunduğu bir yere geldik. Arkadaşlar gündüz tüketeceğimiz suyu da getirdiler ve daha sonra gündüz kalacağımız mağaraya girip yatmaya başladık. Burada tarz böyle ya tam gizlisin ya da yarı gizli. Bu gün burada arazinin bu kısmında tam gizli olmamız gerekiyor. Karşımızda Dicle suyunun öbür tarafında Cefanê köyünde düşman karakolu var.

Sonraki günlerde fiili olarak Mawa pratiği başlamış oldu. Ağaçlardaki yapraklar tam olarak açmamış olduğu için hareket tarzımız biraz sınırlı. Arkadaşlar ova birimini

Mawa'ya çağırıp onlarla durum değerlendirmesi yaptılar. Mawa alanı Botan alanı gibi değil demiştim birçok açıdan. Erzak konusunda burada pek sıkıntı yok. Genelde erzak bulunuyor ve arkadaşlar aç kalmıyorlar. Mawa alanında manga komutanı olarak göreve başladım. İlerleyen süreçlerde rolüm ve misyonum artınca manga komutanı olarak bölge yönetimine alındım. İlk bir-iki ay birkaç görevde bulundum ve sudan bahanelerle bazı arkadaşlar beni sert bir şekilde eleştirdiler.

Mawa alanı ve Dicle suyunun her iki yakasındaki köyler düşman tarafından boşaltılmıştı. Pratiğimiz genelde Mawa'nın dağlık alanında geçiyordu. Bazende çeşitli görevler nedeniyle ovaya iniyorduk. Bu arada ben güvenlikçi ve listeci olduğum için her akşam nöbet listesini yazıyordum. Bahar mevsiminde olduğumuz için Mawa`da çokça bulunan mağaralarda akşamüzeri ateş yakıp gece için köz hazırlıyorduk. Arkadaşlar bizim manganın kaldığı mağarada ateş yakmışlardı. Ateşin kenarına çaydanlık bırakmışlardı. Ateşin oldukça gür olması nedeniyle çaydanlık çabuk kaynamıştı. Ben de defter ve kalem alıp nöbet listesi yazmak için mağaraya girdim. Arkadaşlar o anda mağaranın kapısında oturuyorlardı. Arkadaşlardan biri bana çaydanlığın kaynamış olduğunu bu nedenle dikkatli olmam gerektiğini ve çaydanlığı üzerime dökmememi söyledi. Mağaranın içinde yanan ateş nedeniyle biraz dumanda vardı. Mağaraya dikkatlice girip çıktım. Dumandan gözlerim yandı. Ateşin ısısı da yandan bana vuruyordu. İçerisi oldukça sıcaktı. Dışarı çıkıp liste yazmaya başladım ki tam o anda içerden ve de çantamdan bir şey daha almam gerekti. Bunun için tekrar mağaraya girdim ve arkadaşlar aynı hassasiyetle tekrar beni uyardılar. Sakar biri olduğumu biliyorlardı. Bana: "Heval Azad

çaydan kaynıyor dikkat et." Dediler. "Tamam heval" deyip hızla içeri daldım. Dikkatlice çaydanlığın yanından geçtim. Çantamdan bana lazım olan şeyi aldım ve içerinin dumanlı ve sıcak olması nedeniyle hızla dışarıya çıkmak için geri dönüp yürüdüm. Çaydanlığın yanından geçerken arkadaşların yaptığı uyarı aklımda kalmamıştı. Tamda o anda ayağım çaydanlığa takıldı ve çaydanlık ayağımın üzerine devrildi. Böylece çaydanlık sol ayağımın iç kısmının topuk bölümünün üzerini yaktı.

Bunun gibi kazalar özellikle kışın sobanın üzerine bırakılan çaydanlıklar nedeniyle çok olur. Ancak benim başıma ilk defa burada böyle bir kaza geldi. Ayağım yürüyemeyeceğim kadar yandı. Sonraki günlerde fazla hareket etmeden görevlere ve keşif faaliyetlerine gidemeden geçti. Bir süre sonra kulağıma mırıldanmalar geldi. Görevlere ve noktanın güvenliğini almak için gidilen keşiflere ben gitmeyince bazı arkadaşlar durumu eleştirir olmuşlardı. Görev ve keşiflere benim gitmemem diğer manga komutanlarının benim yerimede görevlere gitmeleri anlamına geliyordu. Çünkü her görev ve birkaç günde bir sıranın geldiği keşif görevine manga komutanları sorumlu olarak gidiyorlardı. Durum böyle olunca daha ayağım tam olarak iyileşmeden keşif daha sonra da diğer pratik görevlere gitmeye başladım. Gittiğim bir erzak getirme görevinden sonra eleştiri aldım. Görevden sonra aldığımız yönetim tekmilinde bir iki arkadaş beni hiç erzak getirmemişim gibi eleştirdi. Haksız bir şekilde üzerime gelindi. Bana karşı gelişen önyargılı yaklaşımlar, bu ve buna benzer tarzlarda açığa çıkıyordu. Hal böyle oluncada bu durumdan çıkmanın yollarını arıyordum.

Tam böyle bir dönemde bir korucu hedefini keşfe gittik. Keşfin sonuçları olumluydu. Ancak eylemin sabah yapılması gerekiyordu. Çünkü korucular sabah saat yedi ile sekiz arası tepeye geliyor ve akşamüzeride gidiyorlardı. Buna göre eylem yerine geceden gidilecek ve sabah korucular geldiğinde vurulacaklar ve silahları alınacaktı. Bu alan ve arazide bu tarzda eylem daha önce hiç yapılmamıştı. Yani eylemler genelde gece veya akşamüzeri yapılmış sabah saatlerinde eylem yapılmamıştı. Çünkü eylem sabah yapıldığında düşman çok rahat araziye çıkıp operasyon yapabiliyordu. Operasyon sonucu çatışmaya giriliyordu. Bu sefer daha önce olmamış ve düşmanın beklemediği bir tarzda eylem yapacağız. Saldırı savunma ve olası düşmanın araziye çıkmasına karşı çeşitli eylem grupları hazırlandı. Ben ve üç arkadaş daha korucuların gündüz gelip tuttukları tepeye geceden yerleştik. Diğer gruplar da sabaha doğru yerlerini aldılar. Daha hava aydınlanmadan geldiğimiz tepeyi kontrol ettik. Kontroller sonucu saklanacağımız yerleri tespit ettik. Buna göre korucular ancak 2-3 metrede bizi fark edebilirler. Bu anda ve de bizi fark ettiklerinde zaten onları yakın mesafeden vuracağız. Böylece korucuları hem öldürmek hem de silahlarını almak kolay olacak.

Sabah saatler yediye doğru geldiğinde artık biz her an korucuların geleceğini bilerek pür dikkat kesildik. Böyle bir anda genel savunma tepesinde bulunan arkadaş bana telsizden çağrı yaptı. Kendisine cevap verdiğimde anlaşılmaz bazı şeyler söyledi. Çünkü el telsiziyle şifreli konuşulmadığı zaman dolaylı üslup kullanılır. Ama bu üslup iyi kullanılmadığı zaman da anlaşılmaz olur. Bizim arkadaşın kullandığı üslup da böyle anlaşılmaz bir üsluptu. Konuşurken çok dikkatli ol

anlamına gelecek şeyler söylüyor daha sonra da 40 rakamını telaffuz ediyor ve çobandan söz ediyordu. Bende kendimce 40 rakamı ve çobanın eylemle ne alakası olabilir diye mantık yürütüyorum ama anlamıyorum. Ben anlamadıkça arkadaş da tekrar edip duruyordu. En son arkadaş yanındaki arkadaşa cihazı ver kendisine Arapça anlatacağım dedi. Her iki arkadaşda Rojavalı oldukları için Arapça ortak yabancı dilleri idi. Bu durumda düşman cihazı dinlese bile Arapçadan anlamayacağı hesaplanıyor ama acaba öylemi? Neyse ki ben cihazı yanımdaki Rojavalı arkadaşa verdim. Sonrasında arkadaşlar el telsiziyle başladılar muhabere yapmaya. Bittiğinde ise ne dedi diye yanımdaki arkadaşa sordum 40 ve çoban gibi şeylerden söz etti ama tam olarak bir şey anlamadım dedi arkadaş. Arapça da yine dolaylı üslupla konuşan arkadaş bize ne demek istediğini tam olarak anlatamadı. Tam bir ezop dili muhabbeti oldu. Sonrasında muhabereyi kestik. Gözümü altımızdaki vadide bulunan köyden gelecek olan koruculara diktim. Vadinin bizden yana olan yamacına iyice baktım. Çünkü burası korucuların geliş istikameti idi. Yamaç altımızda olduğu için görmek biraz zor oluyordu. Bu nedenle uygun yerlerden ve kayaların ardına gizlenerek başımı çıkarıyorum ve yamacı kontrol ediyorum. Bunu yaptığım esnada yamaçtan bize doğru gelmekte olan keçi sürüsünü gördüm. Karşı tepede savunma amaçlı duran arkadaşın ne demek istediğini o anda anladım. Keçiler yamaçtan bize yaklaştıkça çoban da görünmeye başladı. Oldukça yaşlı bir çoban kendi halinde yamaçtan yukarı doğru ve keçileri geriden takip ederek geliyor. Bizde tepede iki ayrı yerde ikişer ikişer konumlandık. Tepede kayalıklar vardı. Kayalar arsında boşluklar vardı. Korucuların hangi aralıktan

geleceğini bilemediğimiz için böyle bir tedbir aldık. Arkadaşlara korucuların yaklaştığını gördüğümde kendilerine küçük taş atarak yaklaştıklarını bildireceğim dedim. Bu arada keçiler tepeye gelip aramıza karıştılar. Keçilerin ardı sıra gelen çoban da keçilerden sonra tepeye geldi. Çoban daha bizi görmeden üzerine atladık. Çoban ani bir refleksle kaçmaya çalıştı. Ama onu hemen yakaladık. Bu esnada korucuları öldüreceksiniz diye de çoban söylenmeye başladı. İtişip kakışırken çoban yere düştü ve adamı iyice zapt ettik. Daha sonra da çobanı bir arkadaşa teslim edip eylem yerlerimize döndük. Arkadaş çobanı tepenin ters tarafına götürürken kendisine dönüp baktım. Yaşlı çoban bizim genç arkadaşın elinden kaçmaya çalışıyordu. Tam bu esnada arkadaş yere düştü ve ben de merakla ne olacak diye kendilerine daha bir dikkatle bakmaya başladım. Çoban arkadaşın elinden kurtulup kaçarsa hemen müdahale edeceğim. Arkadaş yere düştü ama çobanı bırakmadı. Çobanda arkadaşı ardasından birkaç metre sürükledi. Otlar da yeşil olduğu için yerde çobanın sürüklediği arkadaşın izleri çıkıyordu. Daha sonra arkadaş kendini topladı ve çobanı sıkı tutup yere oturttu. Sonradan öğrendiğimize göre çobanı önceden tepeye göndermek bir taktikmiş. Çoban sabah gelip tepeyi kontrol ediyor, bir şey olmadığı anlaşılınca korucular köyden hareket edip tepeye geliyorlar. Anlaşılan taktikleri tutmadı ve biz çobanı esir aldık. Korucularında bu durumdan haberi olmadı.

Çobanın tepeye gelmesinden sonra iki korucu rahat ve yavaş bir şekilde tepeye geliyorlardı. Ben yan tarafımda bulunan arkadaşa taş atarak korucuların yaklaştığını haber verdim. Bir arkadaşta çobanı zapt etmiş olduğundan eylem dışı kalmıştı. Ben ve yanımdaki arkadaş pür dikkat kesildik.

Korucular birkaç metre arayla bize doğru geliyorlardı. Önde olan korucu üç metrelik mesafeye kadar beni görmüyordu. Bir kayalığın önünden gelip sol kolu üzerinde döndüğünde ben ve korucu karşı karşıya geldik. Bu anda ben silahla korucuyu taramaya başladığımda korucu da omuzunda olan silaha davrandı, ama onun için her şey çok geç idi. Ben karşımda ve bana doğru gelmekte olan korucuyu taramaya başladığımda, yanımdaki arkadaşta geriden gelen ve bizim en az bir metre aşağımızda olan korucuyu taramaya başladı. O anda gözüm onlara ilişti ve yanımdaki arkadaş koruculara karşı o kadar öfkeli ki oldukça yüksek bir sesle haykırarak korucuyu taramaya başladı. Korucu silahına davranmak yerine önünde yürümekte olduğu kayayı kendisine siper almaya çalışarak eğildi. Bu harekete paralel arkadaş da silahını yükselterek taramaya devam etti. Ben karşımdaki korucuyu kısa kısa tarayarak ateş altına aldım. Yanımdaki arkadaş ise tetiğe parmağını bastı ve bir daha da kaldırmadı. Benim taradığım korucu gerisin geri düşmeye başladı. Ama ben kısa taramalara devam ettim, belki ölmez diye. Ben tahminen 15 mermi attıktan sonra durdum zaten korucu da yere düşmüştü. Korucunun üzerine gidip silahını alacağım ama yanımdaki arkadaş yerde yatan ve ölmüş olan diğer korucuyu taramaya devam ediyordu. Aslında bu tarz tarama biraz kendini o anda kontrol edememe kin ve nefret nedeniyle, biraz da acemiliğin bir sonucudur. Çünkü uzun taramalar genelde isabetsiz olan taramalardır. Taramaya ara verilmediği zaman silahın isabet oranı düşer ve mermiler hedef yerine başka yerlere gider. Baktım arkadaş duracak gibi değil otuz mermiyi bitirmeden ben kendisine bağırarak taramayı durdurmasını istedim. Birazda kendisine gelmesi için oldukça yüksek sesle bağırdım.

Öyle de oldu arkadaş bir anda taramayı ve bağırmayı durdurdu. Korucunun silahını almasını söyledim. Ben de vurduğum korucunun başına gidip silahını aldım. Geri geldiğimde arkadaşım da gelmişti ve bana korucuda telsiz olduğunu söyledi. Ben de o zaman telsizi de al dedim. Zaten yakın olan korucunun üzerine tekrar gidip el telsizinide aldı ve geldi.

Bu andan itibaren bizim psikolojimiz değişti. Eylemden önce hep eylemi en iyi şekilde yapmak için yoğunlaştık. Ama eylem başarıyla bittikten sonra, sağlam bir şekilde geri çekilme kaygısı başlar insanda. Düşmandan aldığımız silahları, el telsizini, bunlar savaşta önemlidir ve de çobanı yanımıza alarak geri çekilme yoluna koyulduk. Yanımızdaki çobanın da korucu olduğunu sonradan öğrendik ancak yaşlı olduğu için silahlı koruculuk yapmıyordu. Düşman için, her nasıl olursa olsun, Kürtlerin bir şekilde korucu olması önemlidir. Çünkü bu yolla insanları devlete bağlıyorlar ve Kürtlerin kendi ulusal, toplumsal değerlerine ihanetin kapılarını aralıyorlar. Sonrasında ise adım adım ihaneti halkın içinde örmedir. Yanımıza aldığımız çobanla birlikte yürümeye başladığımızda, savunmamızda olan tepe komutanı arkadaş benimle telsiz bağlantısı kurdu ve biraz da panik içinde köyden korucuların harekete geçtiğini ve önümüzü kesmek için vadiden ilerlediklerini söyledi. Gayet sakin bir şekilde sen onları görmüyor musun dedim. O da görüyorum demez mi! O zaman ne duruyorsun vursana onlara dedim. Ondan sonra arkadaş ne için orada durduğunu anladı ve grubuyla beraber koruculara ateş açtılar. Bundan sonra korucular yerlerinde durdular. Korucuların yerlerinde durup ilerlemediklerini yine aynı arkadaş bana bildirdi. Biz yürüdükçe zaman geçiyor hava

daha fazla ısınıyordu. Arazide bir tek çeşme dahi yoktu. Eyleme giderken yanımıza biraz ekmek almıştık. Nedense su almayı akıl edemedik. Bir arkadaş küçük bir pet şişede biraz su getirmişti. Onu daha eylem yerindeyken tüketmiştik.

Biz yürüdükçe zaman geçiyor öğlen oluyordu. Bu nedenle giderek hava daha çok sıcak oluyordu. Grubumuzdaki arkadaşlar düşmanın helikopterle araziye asker indirme ihtimaline karşı, oldukça hızlı yürüyorlar. Çoban ise adı üstünde çoban yürüme konusunda hiç zorlanmıyor. Yolda sık sık beni bekleyin diye geriden arkadaşları çağırıyorum. Bir ara iyice yorulup sıcaktan bunalınca kısa bir mola verdik. Mola esnasında ben çobana çevrede bildiği bir çeşme olup olmadığını sordum. O da ilerde çeşme değil ama bir sarinc olduğunu söyledi. Çobana güvenip önümüze kattık bizi sarincın başına götürmesi için. Yolda ilerlerken, ne yolu engebeli ve bazen de sık ormanlık alanları geçe geçe ilerliyoruz, arada bir arkadaşlarla da bağlantı kuruyorum. Bazende onlar benimle bağlantı kuruyorlar. Bu eylemde herkesin kaygılı olduğu nokta geri çekilmeydi. Çünkü uygun olmayan ve oldukça dezavantajlı bir arazide sabah eylem yapmışız ve bölge tarihinde de, bildiğim kadarıyla, bu tarz eylem bir ilk. Arkadaşlara iyi olduğumuzu ve merak etmemelerini söyledim. Tehlikeli araziyi geçtiğimizi de bildirdim ki rahat olsunlar. Bazen elimde bulunan korucu telsiziyle de köydeki korucularla konuşuyordum. Konuşma dediğim karşılıklı tehdit ve küfürdü. Yanımda iki cihaz olunca ve ikisiyle de muhabere yapınca kendi cihazımda muhabere esnasında ve de muhabere bittikten sonra genel kanala geçmeyi unuttum. Bu nedenle bir süre bana yapılan çağrıları alamadım. Daha sonra durumu fark edip genel kanala geçtim.

Arkadaşlar bana çağrı yapıyorlarmış. Cevap alamayınca bizi merak etmişler. Yolda yürürken bir defasında biraz ekmek yiyeyim de bana güç versin dedim kendi kendime. Elimi cebime atıp biraz ekmek çıkardım. Daha sonra ekmeği ağzıma götürüp çiğnemeye çalıştım. Ekmeği ağzımda çiğneyemedim. Çünkü ağzımda tükürük bile kalmamıştı. Ekmeği yiyemedim ve tekrar cebime koydum. Saat on`da sarincın başına vardık. Sarinc yüzeyle bitişik bir kayaya oyulmuş, ağzına yine kayadan güzel birde kapak yapılmış. Sarincın başına birde beş kiloluk salça kutusundan su çekme kovası yapılmış ve suyu sarincdan çıkarabilmek için ip de bağlanmış. Sarincın kapağını kaldırıp salça kutusunu sarincın içine bıraktık. Daha sonra suyu çıkarıp yaşlı çobana verdik. Adam herkesten önce içmek istemedi ama biz ısrar edip suyu önce ona içirdik. Daha sonra tek tek arkadaşlar su içtiler. Ben ise kendimi en sona bıraktım. Beş kiloluk salça kutusunu sarinca bırakıp geri çektim ve kutuyu elime aldığımda içindeki suyun soğukluğunu his ettim. Zaten sarinc suları genelde serin olur. Su dolu kutuyu başıma diktim ve durumu anlayan arkadaşlar fazla içme diye uyardılar. Ben ise suyu bir dikişte ve de kana kana içtim. Başımı salça kutusundan kaldırdığımda ise kutuda az bir su kalmıştı. Biraz suyun başında dinlendik ve bu arada tekrar elimi cebimdeki ekmeğe götürdüm. Amacım açlığımı gidermek değil böyle bir şeyi de zaten his etmiyorum. Amacın mideme bir şeyler koyup yürüyüş performansımı arttırmaktı ama nafileydi. Ekmeği bu sefer de içtiğim fazla su nedeniyle yiyemedim.

Sarinc başında verdiğimiz moladan sonra tekrar yürümeye başladık. Coğrafik açıdan riskli olan bir yer kaldı onu da geçersek hem arkadaşlara ulaşmış olacağız hem de düşman

karadan veya havadan gelirse, bizim hâkim olduğumuz bir arazide olacağız. Son riskli alanı da geçip arkadaşlara yaklaştık ancak hani derler ya “sırılsıklam olduk” aynen öyle ama yağmurdan değil terden böyle olduk.

Çok eylem gördüm ve daha zor koşullarda geri çekilme yaptım. Ama bu eylemdeki kadar terlemedim. Arkadaşlarda benim gibiydiler. Üzerimize kovayla su dökülmüş gibi terlemiş olarak arkadaşların yanına ulaştık.

Arkadaşlar arazide bulunan bir tepeye yakın küçük bir düzlükte oturmuş bizi bekliyorlardı. Biz ise eyaletin bizim cephesinde yılın ilk silahlarının kaldırıldığı bir eylem yapmıştık. Eylemimiz alana göre taktiksel olarak iyi bir eylemdi. Eylemde silah da kaldırmışız ki bu savaş anlayışında çok önemlidir. Eylem esnasında ve geri çekilmede yaralımız veya şehidimiz de yok. Kısaca temiz bir eylem yapmışız.

Arkadaşlara ulaştığımızda merhabalaşıp hemen yere bağdaş kurduk. Sonrasında arkadaşlar sordu biz de ayrıntıları anlattık. Bölge komutanı arkadaş neden korucuların silahlarıyla beraber kimlik vb. eşyalarını da getirmediniz diye çıkıştı ve biraz da bize kızdı. Bende cenazelerin köyün karşısına düştüğünü ve köyünde yakın olduğunu köydeki korucuların bize ateş etme ihtimalleri nedeniyle de acele davrandığımızı söyledim. Arkadaş da cenazelerin köyün karşısına bir yere düştüğünü öğrenince, biraz yumuşadı. Bu arada bende "Ne yaparsan yap PKK mutlaka eleştirecek bir şeyler buluyor." diyerek sitem ettim. Daha sonra diğer arkadaşlar bizi öven sözler söylediler. Bölge komutan yardımcısı ise benim eylem esnasında soğukkanlı olduğumu söyledi. Özellikle eylem esnasında ve de bizi savunmakla

görevli arkadaşın panik içinde "Korucular yolunuzu kesmeye geliyorlar." dediğinde, benim gayet sakin davranmam arkadaş tarafından takdir edildi.

Biz bütün bunları konuşurken, eylemden dönen bizlerin üzerindeki elbiselerin rengi değişti. Neden diye mi soruyor sunuz? Siz aziz okuyucular. Soruma evet ile cevap veriyorsunuz. O halde anlatayım: bir insan vücudu terlediği zaman derideki delikçiklerden bir sıvı salgılar, bu sıvıya insanlar Türkçe dilinde ter Kürtçe dilinde de xwêdan diyorlar. İnsan vücudu ter salgıladığında terle beraber vücuttaki tuzu da terle beraber salgılar. Ben bunun nedenlerini bilebilecek kadar okumadım ama bazı insanlar buna doğanın hikmeti, bazı insanlar da tanrının bir hikmeti derler. Vücuttan terle beraber salgıladığımız tuz, ter yani vücuttan dışarıya atılmış olan su kuruduğunda elbiselerimizin üzerinde sadece tuz kaldı. Tuzun rengi beyaz olduğu için de haki renginde olan elbiselerimiz beyaz tuzla karışarak daha çok beyazımsı bir renk aldı. Ne kadar çok terlemiş olduğumuzu anlamak isteyenler haki renginde bir elbise giyip terlesinler ve de terlediklerinde elbiselerinin rengi değişirse o zaman bizim ne kadar çok yorulup terlediğimizi anlayabilirler. Bu deneyimi yaşamadan bizim eylemin geri çekilme aşamasında ve de susuz bir tarzda neler çektiğimizi anlayamazlar. Hani derler ya bazı şeyler yaşanmadan anlaşılmaz diye işte öyle bir şey bu. Bu anlatıda insan iradesinin nelere muktedir olduğunu görün lütfen.

Oturduğumuz yerde böyle sohbet ediyorken, bir ara kadın arkadaşların bizlere doğru geldiklerini gördüm. Yanlarında eyleme katılmamış erkek arkadaşlar da vardı. Ellerinde yemek

tenceresi vardı. Biraz şaşırdım. Çünkü noktadan biraz uzaktayız. Tencereyi daire biçiminde bağdaş kurmuş olan bizlerin arasına getirip bıraktılar. Ben bir taraftan noktada nasıl yemek yapıp buraya kadar getirmişler diye düşünüyorum. Dağ koşullarındayız buna uygun aracımız da yok. Yemek dolu bir tencereyi taşımak da oldukça zor olsa gerek, derken; tencerenin kapağı açıldı ve içinde de üzüm yapraklarından yapılmış sarmalar var. Bir anda biz eylemcilerin yüzleri bir hoş oldu. Arkadaşlar, hem çok incelikli düşünmüşler hem de çok güzel yemek yapmışlardı. Biz eyleme giden arkadaşları bu kadar önemsemelerinden utandık.

Yemeği görünce benim bir anda iştahım kabardı. Ne de çok severim ben bu yemeği! Hele üzerinde yoğurt da olursa.

Eyleme katılmamış olan erkek ve kadın arkadaşlar, eylemden sonra tahminen öğlen saatlerinde bizlerin noktaya ulaşacağımızı tahmin etmişler. Buna göre arkadaşlara iyi bir şey hazırlayalım demişler. Başlamışlar sarma yapmaya. Sarmaları yapıp pişirmişler. Diğer taraftanda eylemi merak ediyorlar. Acaba ne oldu diyorlar. Bir arkadaş demiş ki "Arkadaşlar tencereyi alıp yukarı çıkalım, hem yemeği arkadaşlara yaklaştırmış oluruz hem de eylemin sonuçlarını öğreniriz". Ve tencereyi omuzlayıp eylemi koordine eden arkadaşların yanına kadar gelmişler. Ama ne incelik, arkadaşların bizi bu denli düşünmeleri bir anda yorgunluğumuzu unutturdu.

İnsanlar birbirleri için fedakarlık yapınca daha bir güzel olur yaşamak.

Hep beraber sarmaları yedik ve bir süre düşmanın hareket edip etmeyeceğini anlamak için bekledik. Anlaşılan o ki

düşman harekete geçmeyecek. Muhtemelen korucuların öldürülmüş olmasından zevk de almıştır. Onlara göre ölende Kürt öldürende. Milliyetçiliğin böylesi dünyanın neresinde var acaba! Ve de bu denli eşek olan, halkına karşı silah kullanan, koruculardа.

Mutlaka bizim durumumuzda olan ve bizim gibi iç ve dış düşmana sahip olan halklarda vardır. Ama bizde durum oldukça derin. Bu nedenle koruculara Kürtler bazı bölgelerde CAHŞ derler. Türkçesi eşek oluyor. Bazı bölgelerde CERDEVAN diyorlar. Türkçesi lağım faresidir.

Sonra?

Sonrası şu: Noktaya gittik, yan gelip yattık, daha ne yapalım.

Arkadaşlar korucu olan çobanla tartıştılar adam arazide iz sürmede usta olduğunu ve bu nedenle de askeri güçlerin sürekli operasyonlarda kendisine gerilla izlerini sürmesini istediğini ama kendisinin bu güne kadar böyle bir şey yapmadığını söylemiş. Ayrıca çoban olan amca köyün halkının kendi arasında tartışma yürüttüğünü arkadaşların defalarca köye dönük eylemler yaptığını ve bir daha eylem olursa köyü terk edeceklerini söylemiş. Ve de eklemiş, "köy şu anda taşınıyordur". Öylede oldu eylemden hemen sonra köy boşaldı. Bizim için ise arazi daha geniş ve kullanılır bir hale geldi. Köye yakın karakol vardı. Bu köy ile köydeki korucular nedeniyle, biz de karakola yönelik eylemler yapamıyorduk. Bu durumda karakol köyü ve köyde bulunanlar ile dışarıdan köyde nöbet tutmaları için getirdikleri korucuları karakolun savunmasında kullanıyorlardı. Köy adeta karakol için canlı ve de fiziki bir karakol koruma aracıydı. Köylüler bu durumun

farkında değillerdi. Koruculuğu kabul ettiklerinde herhalde nasıl bir belaya ulaştıklarının farkında değillerdi. Muhtemelen korucu olalım maaşımızı alalım devletle de aramız iyi olur diye düşünmüşlerdir. Köyde yaşayan biri için aylık sabit maaşın olması ekonomik olarak çok önemlidir. Devlet köy halkının bu zayıflığını kullanıyordu. Onlar için aylık maaş vermek hiç sorun değildi. Bu yolla Kürtlerin eliyle Kürdistan'da varlığını sürdürüyordu. Sonraki gün ve aylarda hem köyü hem de köy arazisini sürekli kullandık. Daha sonra Kuzey'den Güney'e, Güney'den daha Kuzey'e geçen gerilla gruplarını buradan geçirmeye başladık. Köye yakın olan karakola ve karakol tepesine eylem yaptık. Bu eylem de oldukça başarılıydı. Sonuç olarak birkaç haneli olan köy bizim için oldukça engelleyiciydi. Uğruna savaştığımız köy ve köy halkını düşman işte böyle bize karşı kullanıyordu. Aynı şeyi genelleştirip bütün bir Kürdistan için de düşünebiliriz. Osmanlıdan beri, Alman ve İngiliz subaylarının Kürdistan'da yaptıkları görevler esnasında Kürt halkına karşı yaptıklarını anılar şeklinde yazmalarından da anlıyoruz ki Kürdistan'da işgal bizzat Kürt halkının zayıflıkları kullanılarak sürdürülüyor.

Eylem Toplantısı

Toplantı bildik tarzda eylemin olumlu ve olumsuz yanlarının değerlendirilmesiyle başladı. Daha sonra çıkarılması gereken dersler tartışıldı. Bazı arkadaşlar saldırı grubunun ödüllendirilmesi için öneri yaptı. Bölge komutanı ve toplantıyı yöneten arkadaş ise benim için ceza istedi. Eylemin başarısı için yapılan ödül önerisine katılmakla beraber, geri

çekilmede telsiz bağlantısı kopardığım için de benim için öz eleştiri raporu yazmamı isteyen bir öneri yaptı. Bizde pek yaşanmayan ikili bir durum böylece ortaya çıkmış oldu. Aynı toplantıda benim için hem ödül hem de ceza önerisi yapıldı. Bu durum benim devrimci yaşamımda bir ilktir ve başka yer ve dönemlerde de hem kendi açımdan hem de başkaları açısından böyle bir şeye tanık olmadım. Toplantı sonunda oylamaya geçildiğinde ödül önerisi 13 oyla kabul edildi. Bana verilecek cezaya ise 12 kabule karşılık 13 oyla reddedildi. Böylece bende öz eleştiri raporu yazmaktan kurtulmuş oldum. Ödüle gelince; radyo, saat gibi şeyler gruptaki arkadaşlara verildi. Bana ise sözlü ödül verildi, o da şuydu: "Heval senin için bir şey almaya gerek yok, sen anlarsın durumu." Ben de: "Tamam heval olur." Dedim.

Başarılı geçen eylemden sonra ben de artık biraz daha rahatlamış olarak yaşama ve pratiğe katılacağım. Çünkü bana yönelik oluşturulan güvensizlik bu eylemle kırılmış oldu. Eğer eylem başarılı olmasaydı benim durumum çok kritik olacak ve üzerime yapılan dedikoduların doğru olduğu düşünülecekti. Neyse ki bu eşiği de kazasız belasız atlatmış oldum. Kimse artık hakkımda güvensizlik yaratan şeyler söyleyemeyecek.

İnsanlar onurlarıyla vardırlar, onursuz insanlar, kocaman bir hiçtirler.

İçimizdeki partiye ters öğeler, bazı gelişmeye açık kadroları hedefler, ilk önce onların hakkında dedikodu yayarak güvensizlik oluştururlar, daha sonra da onursuzluğu dayatırlar. Bu durumda temiz ve gelişmeye açık kadro ya intiharvari eylemlere girişir şehit düşer veya oluşturulmuş olan durumu hazım edemeyerek kaçar gider. Kadro kaçarsa

zaten ihanetçi damgası yer, yok eğer intiharvari eylem yapıp şehit düşerse sahtekâr kadro dürüst kadronun şehit düşmesi sonucu zaten kendisini ondan kurtulmuş sayar. Ama bununla da yetinmez gerçekte hiç sevmemiş olmasına rağmen şehidin ardından onu yüceltici şeyler söyler ve bununla da şehide ne denli bağlı olduğunu sahtekârca çevresine yayar. Durumu hazım edemeyen kadro kaçarsa eğer ben dememiş miydim deyip ondan da bu tarzda yararlanmaya çalışır. Sahtekârlığın sonu gelmez ki.

Önderlik birçok dürüst kadronun bilinçlice ve komplo sonucu vurulduğunu sürekli söyler-yazar ancak dolaylı yollarla kaçırtma ve şahadete sürükleme daha fazladır. Bu konuda yöntemler o kadar fazla ve ince ki ancak iyi bir roman veya film ile daha iyi anlatılabilir.

Sözünü ettiğim süreçte yanımızda, Gabar`dan gelmiş, bir takım arkadaş vardı. Mawa bölgesine göre sayımız fazlaydı. Bizler yaklaşık olarak otuzdan fazla arkadaştık. Bazı coğrafik konumu uygun alanlarda yüzlerce arkadaş kalabilir ama bazı alanlarda 5 bazı alanlarda da 15-20 kişiden fazla olmamak gerekir. Çünkü coğrafyası kapsamlı savaşlara uygun olmayan alanlar gerilla gücünü korumaz ve imhaya açık bir hale getirir. Mawa alanı da işte böyle bir yer, ancak nitelikli pratik ve eylem yapabilmek için arkadaşlar yaz sezonu nedeniyle sayıyı arttırdılar. Mawa da erzak ve cephane 15-20 kişilik güçlere göre ayarlanmıştır.

Bölgede sayı otuzu geçtiği zaman özellikle erzak konusunda sorun çıkmaya başladı. Hele hele yeni bir eylem planlanıyorken erzağın olması çok daha önemlidir. Ama o çok gerekli olan erzak yoktu.

Arkadaşlar yaptığımız eylem sonrası boşalan köyün arazisinden yararlanarak bir başka köyde bulunan karakolun savunma tepesini keşif etiler. Hedefi eylem düzenlemeye uygun buldular. Bu eylemin keşif çalışmasında ben de vardım. Ancak arkadaşların beni bu eyleme almaya niyetleri yoktu. Çünkü bir önceki eylemde ben saldırı grubundaydım. Ayrıca eyleme özellikle saldırı grubunda yer almak isteyen başka manga komutanları da vardı. Bu ve benzeri nedenlerle ben karakol tepesine düzenlenecek sızma-saldırı eylemine alınmadım. Fakat eylemden daha zorlu ve riskli bir başka göreve gönderildim. O görev de olmayan erzağı getirme göreviydi. Hem de arkadaşlar eylem yapmak için benim o olmayan erzağı getirmemi bekleyecekler.

Gerilla güçlerinin kullandığı alanlardaki köyler tümden boşaltılmış durumda. Gerillanın bizzat bulunduğu alanlara yakın olan köylere de erzak ambargosu uygulanıyordu. Bu vb nedenlerden dolayı erzak bulmak oldukça zor. Dolayısıyla erzak bulmak eylem yapmaktan daha zor ve risklidir. Bu yöntemle düşman hem gerilla ile halkın ilişkisini kesiyor hem de gerillayı belli bazı köylere gidip erzak almaya mahkûm ediyordu. Bunun sonucunda düşman erzak temin etmek için hareketlenen gerilla birliklerini rahatlıkla tuzağa düşürüp imha ediyor. Bu tarzda Kürdistan'ın birçok yerinde grup grup gerillalar şehit düştüler. Savaş işte, başarmak için en adi yöntemler bile uygulanır.

Eylem yapacak gruba erzak bulmak için hem bölge yönetimi hem de Gabar`dan gelen grubun yönetimi olarak ortaklaşa bir tartışma yürütüldü. Herzaman erzak için gidilen köylerden erzak temin etmemiz mümkün değil. Çünkü köyler

bilinen köyler ve çok sınırlı bir miktarda erzak verebiliyorlar. Sınırlı miktardaki erzak da sayı olarak çoğalmış olan bizlere yetmiyor. Yeni köyler üzerinde yoğunlaşıldı ama alanda gidilmemiş yeni köy de hemen hemen yok gibi. Var olanlarda hem fiziki engeller hem de güvenlik nedeniyle gidilmemiş. Şu anda da gitmek uygun değil. Sonuç olarak uzun yıllardır gidilmemiş ve de Cefanê karakolunun hemen altında bulunan bir köye gitmem istendi. Karar alındıktan sonra da bölge komutanı yarı tehdit eder gibi erzak getirmeden gelme dedi. Uzun yıllardır gidilmemiş köyde başımıza ne geleceği belli değilken erzak getirmeyi şart koşmak da olacak iş değil. Normal duruma göre olsa önce köye girilir ön araştırma yapılır ve bunun da sonucunda uygunsa eğer daha sonra gidilir ve erzak çıkarılır. Birçok köy arkadaşların tedbirsiz ilk girişleri nedeniyle ya arkadaşları zorla tutup düşmana teslim etmiş ya da arkadaşlara dost gibi davranmış ve daha sonra da arkadaşları düşmana şikâyet etmiş, bunun da sonucunda arkadaşlara komplo kurmuş ve ya arkadaşları sağ yakalayıp düşmana teslim etmiş ve ya şehit etmiştir. Bu denli bilinmez olan köy Mawa arazisinin tam karşısına ve Dicle nehrinin öbür tarafına düşüyor.

Biz üç arkadaş, bir akşamüzeri, arazideki engebeli yerleri kullanarak ve de düşman karakoluna görünmeyecek şekilde Dicle suyunu geçip köye doğru yol aldık. Araziyi de tanımadığımızdan dürbünle arazi keşfi de yaparak ilerliyoruz. Tarlalarda çalışan tek tük köylüler var. Yurtsever olup olmadığını bilmediğimizden, henüz hava kararmadan onlara görünmek istemiyoruz. Bizlerde Mawa`dan Dicle suyunu geçtikten sonra su boyu yürüdük ve daha sonra Dicle

ırmağının hemen yanında olan Ewtajêr köyene geldik. Köy boş ve yıkıktı.

Tanrım, Kürdistan'da, bu halde, ne kadar çok köy var!

Köyde bir süre kalıp havanın iyice kararmasını bekledik. Bu arada hem köyü hem de köye gideceğimiz yolu keşif ediyoruz. Bulunduğumuz yerden daha ileriye gündüz gitmek imkânsızdı. Çünkü köy çok yakın ve köye tepeden bakan karakol da yakın. Alacakaranlıkla beraber köye doğru yürüyüşe geçtik. Oldukça kontrollü ve tedbirli bir şekilde köye girdik. Köyde birkaç eve uğradık ve durumu anlamaya çalıştık. Bu arada erzak temin etmeye çalışıyoruz. Köylüler erzak almak için köye girmiş olduğumuzu tahmin edebiliyorlar. Birkaç kapı çaldık açan var açmayan var. Açmayan olursa bizde inadına kapıyı açmaları için ısrar ediyoruz. Daha sonra taşıyabileceğimiz kadar erzak alıp köyden çıktık.

İlk köye giriş ve erzak alış işi iyi geçti denebilir. Arkadaşlara eylem yapabilecekleri kadar erzak alabildik önemli olan da bu. Gece boyunca yürüdük ve sabaha doğru arkadaşların bulunduğu noktaya vardık. Arkadaşlar erzağı görünce sevindiler ve eylem yapmak için son hazırlıklarını da gözden geçirdiler. Oldukça önemli olan bir görevi daha başardım. Bu da bana oldukça moral verdi.

Arkadaşlarla erzak konusunda ne yapılabileceğimize dair bir tartışma daha yürüttük. Bunun sonucunda karar aldık ki daha önce gidilmemiş olan köylere gitmeli ve erzak çıkarmalıyız. Erzak çıkaracağımız alan ayrıca hareket sahamıza da ters olduğu ve ihtiyaç da olmadığı için kimse uğramamış. Söz konusu iş için dört kişilik bir arkadaş grubu

olarak örgütlendik ve ayrı bir noktada ki erzak çıkaracağımız alana yakındı, üslendik.

Kalacağımız noktaya gidip pratik olarak ne yapacağımıza ilişkin karar verdik. Noktamız Dicle suyunun hemen yanı olduğu için hem Dicle nehrine yüzmek için girdik hem de elbiselerimizi yıkadık. Bu arada kulağımız arkadaşlardaydı. Çünkü eylem yapacaklar ve bizde eylemin sonucunu merak ediyoruz.

Ewtajor köyüne daha bir tecrübe kazanmış olarak girip çıkıyoruz. Eşekleri de devreye koyarak daha iyi erzak çıkarmaya başladık. Eylem haberi daha gelmeden, arkadaşlar erzakla beraber yanımıza gelin dediler, gittik. Teknik nedenlerden dolayı eylem ertelenmişti. Karakola, tepe eylemi esnasında taciz ateşi açacak olan grup ise yerine ulaşamamıştı. Grubun gerekçesi daha doğrusu grup komutanının gerekçesi araziyi tanımamış olmalarıymış. Bu nedenden dolayı taciz ateşi açacakları yere ulaşamamışlar. Ama bu gerekçe inandırıcı gelmedi. Grup komutanı oportünistlik yapmıştı. Tepe eylemi ertelenmeyip yapılmış olsaydı, karakolu taciz eylemi yapılmamış olacaktı.

İkinci eylem girişimi için bana da yer verildi. Tepeye eylem koyacak olan arkadaşlar bunun için gittiler. Bana da karakola taciz ateşi açma görevi verildi. Önceki grup komutanı eylem yerini bulamadığı için onun yerine ben gönderildim. Grubumuza birde kadın arkadaş düzenlendi ki araziyi biraz da olsa tanıdığı söylendi. Kaldığımız noktadan hareket edip hedefe yakın olan bir başka bir günlük geçici noktaya gideceğiz. Tepe eylemcileri de aynı şekilde hedefe yakın bir yerde üslenip daha sonra da eylem yapacaklar. Arkadaşlar

araziyi direk kesip fazla dolanmadan kendi noktalarına gidecekler. Bizim grubun işi zordu. Çünkü hedefi çember biçiminde dolaşarak geçici noktamıza ulaşabileceğiz.

Bunun için akşamdan yürümeye başladık. Yanımızdaki kadın arkadaş oldukça sessizdi. Erkeklerden oluşan bir grubun içinde olmak, bir kadın için zor olsa gerek. Aynı şey erkekler için de geçerlidir. Bu çok da önemli değildir. İstisnai olarak yaşanan bir durumdur. Esas olarak kadın arkadaşın bir derdi var gibi, için için üzülüyordu. Bir şeylere kızgın gibiydi. Kendisiyle normal bir diyalogum olmadığı için konuşamıyorum. Gerçi konuşabilsem de derdini anlatacağını hiç sanmıyorum. Grubumda bir kadın arkadaşım, böyle bir durumda olması beni de rahatsız ediyordu. Vicdanen rahat değilimdim. Keşke yardımcı olabilsem diye hayıflanıyorum. Ama nafile. Elimden bir şey gelmiyor. Arkadaşlar yol ve arazi konusunda bize yardımcı olsun diye yanımıza verdikleri kadın arkadaşa arazi ve yol hakkında bir iki şey sordum. Bir tek cevap dahil alamadım. Bunun üzerine bir daha kendisine karışmamaya karar verdim. Arazi ve yol konusunda da hiçbir bilgim yok ve başa gelen çekilir demekten başka çarem de yok.

Uzun yolu yürüdükten sonra Dicle suyunun yakınında "oldukça da sarp" bir yerde yer seçip konakladık. Gündüz su ihtiyacını karşılayabilmek için Dicle suyuna yakın durduk. Gündüz nehirden su alıp hem içtik hem de çay demledik. Noktada ise günümüzü daha çok dinlenerek geçirdik. Ben ise bilmediğim bir arazide grubu nasıl eylem yerine götüreceğime dair düşünerek günü geçirdim.

Grubu taciz eylemi için uygun bir yere konumlandırmam gerekir. Daha ilk başta eylem gruplarında olmadığım için arazi

keşfi de yapmış değilim. Eylem öncesi durum tam bir muamma idi.

Aynı gün akşamüzeri daha karanlık tam olarak çökmeden harekete geçtik. Harekete geçtiğimiz zaman dilimi, köylülerin ve çobanların araziden köye çekildikleri zamana denk geliyor. Hareket edeceğimiz arazi kullanmadığımız arazi olduğu için düşmanın bulunma ihtimali de çok az. Bizde bu tarzda hareket ederek bilmediğimiz araziyi gündüz gözüyle ama kontrollü bir şekilde geçmeye çalışacağız. Arazinin geneli tepecik ve dereciklerden oluşuyor. Kontrollü ve duyarlı bir şekilde ilerledik. Arazide ilerledikçe arazi yapısı insan ve hayvan izlerine bakarak ve de bağ bahçe de olmayınca köylülerin de araziyi pek kullanmadıklarını fark ettim. Kendi kendime neden gidebildiğimiz kadar gündüz vakti eylem yerine kadar gitmeyelim dedim. Ben önde arkadaşlar tek sıra halinde arkamda bir bilinmeze doğru gidiyoruz. Ben hep sevmişimdir böyle heyecanlı pratikleri. Bir sonraki adımı bilmeden ilerlemek, ucunda ölüm de olsa zor ve yorucu da olsa apayrı bir zevk veriyor bana. Bu tarzda eyleme gidiş de iyi ancak bunun sonunun başarısızlıkla da sonuçlanmaması gerekiyor. Çünkü arkadaşlar tepeye imha amaçlı saldırdıklarında biz de karakolu taciz edip dikkatleri üzerimize çekeceğiz ve düşmanın tepe eylemcilerine müdahalesini bu şekilde engelleyeceğiz. Kısaca düşmanın hem dikkatini dağıtacağız hem de gücünü böleceğiz.

Biz grup olarak eylem için yerimizi aldık. Arkadaşların eylemi başlatmasını bekliyorduk. Arkadaşlar bir anda tepeye vurmaya başladılar. Bunun üzerine tepeden ve karakoldan çevreye rastgele ateş açılmaya başlandı. Tahmin ettiğim üzere

daha önceden ayarlanmış kendilerince gerillanın saldırabileceği noktalara havan, A-6 ve daha değişik silahlarla ateş etmeye başladılar. A-4 ve A-6 silahlarıyla ve de izli mermiyle ateş edince düşman, havada mermilerin çıkardığı ışıktan güzel denebilecek görüntüler oluşuyordu. Bizde yerimizi iyi tutmuştuk. Eylemin başlamasıyla beraber B-7 ve BKC ile ateş açtık. Yerimizi iyi tuttuğumuz için, düşmanın ağır silah atışına hedef olmadık. Bu durum eylem bitinceye kadar da böyle devam ettiği.

Karakola çok yakın olan Kêrdilê köyünden bize çok rahat ateş edebilecek olan korucular vardı. Ama bunlar hiçbir harekette bulunmadılar. Eylem boyunca bazen ara vererek karakola ateş etmeye devam ettik. Tepe eylemi sonuçlanıncaya kadar durmadık. Tepede silah seslerinin susmasıyla, bizim eylem için ayırdığımız cephanenin bitmesi hemen hemen aynı anda oldu. Ne olur ne olmaz deyip bir süre yerimizde bekledik. Bütün arkadaşlar eylemin bittiğine kanaat getirince geri çekilme kararı verdik. Hem genel tedbir açısından hem de daha önce haksız suçlamalara maruz kalmış olduğumdan tepe eylemcilerinden çok sonra yerimizi terk ettik.

Grup olarak yanımızda, daha önce koruculardan kamulaştırdığımız, el telsizi vardı. Elimdeki telsiz, eylem koordinesinin cihazıyla bağlantı kurmama olanak verseydi, hem eylemin gidişatını ve de sonuçlarını hem de ne zaman çekilmemiz gerektiğini anlayabilirdik. Ama böyle bir imkan yoktu. Bütün bunlardan mahrum, ne olup bittiğini bilmeden, geldiğimiz güzergahtan değil ama bir başka güzergahtan çekilmeye başladık. Dereleri ve çatışmaya uygun olmayan

arazileri kullanmamak için, geldiğimiz vadinin tepe tarafındaki uçurumun üzerinden ve uçurumu takip ede ede kendimizi eylem alanından uzaklaştırdık.

Eylemden çok sonra, aldığımız bilgiye göre, eyleme giderken, Kêrdilê köyünün korucuları bizi görüyorlar. Ancak bize ateş açmıyorlar. Karakola bilgi vermiyorlar.

Geri çekilme esnasında, bizi ilk gördüklerinde bize ateş açmayıp karakola da bildirmeyen korucular, bize birkaç izli mermi ile ateş açtılar. Mermileri o kadar çok havaya sıktılar ki arkamı köye dönüp gülmekten kendimi alamadım. Çünkü bize sıkılan mermilerden amaç; korucuların karakol komutanına "bizde ateş açtık" demeleri içindi. Amaçları gerçekten bizi vurmak değildi. Korucular böyle yapmasaydı, askerler onlara "Siz teröristlere yardım ve yataklık yaptınız" deyip içeri tıkarlardı.

Eyleme gidiş gibi geri çekilme de uzun ve yorucu olmuştu. Ama rahattık. Çünkü Botan`ın diğer alanlarındaki gibi havan atılmıyor burada. Geri çekilmede bize vurmaları için kobra helikopteri de kaldırmıyorlar.

Uzun süren geri çekilmeden sonra çatışma pozisyonu alabileceğimiz bir noktaya gelip beklemeye başladık. Zayıf bir ihtimal da olsa operasyon çıkabilir. Buna hazır olmalıyız. Ayrıca eylem koordinemiz ve bölge komutanımız kendisinden haber beklememizi önceden söylemişti. Operasyon çıkmayınca ve de beklediğimiz haber de gelmeyince her şey normaldir deyip normal yaşam düzenine geçtik.

Akşama doğru arkadaşlar bizim yanımıza geldiler. Bundan sonra normal pratik süreç başladı. Tabi ki bundan önce eylem değerlendirme toplantısı yapıldı. Her şey iyiydi. Eylem başarılı

olunca genelde böyle olur zaten. Ama eylem başarısız olurda şehadet ve yaralanmalar fazla olunca asıl o zaman toplantıda kıyamet kopar.

Mawa bölgesinde içine girdiğim çeşitli pratiklerden sonra, ova ve şehir çalışmalarına girmem için arkadaşlar istemde bulundular. Ovalık alandaki köylere dayalı pratiklerde sorun vardı ve bazı kaçışlarla beraber yaşanmış şehadetlerde vardı. Ova çalışmalarında aşamalı olarak görev yaptım. İlk etapta Mawa'ya yakın köylerde çalışma yürüttüm. Bu alan için çalışma yürütülemez deniyordu. Bir süre kaldıktan sonra bölge sorumlumuz alan hakkında benden bilgi aldı ve bende alanın çalışma yapmak için uygun olduğunu söyledim. Bunun üzerine de alanda sabit kalarak çalışma yürütmem kararlaştırıldı. Benim içinde farklı bir deneyimdi. Kürt toplumuna direk burada ilk defa giriyordum. Köyleri ve köylüleri yakından tanıdım. Alanda duyarlı ve aktif yurtseverler kalmamıştı. Çoğunluğu ya zorla ya da düşmanın baskılarına katlanamayarak köylerini terk etmişlerdi. Kalan köylülerle iş yapmak oldukça zordu. Çünkü köylülerin bizimle ilişkilenmeleri kendileri açısından oldukça riskliydi. Hem köylerde düşman ajan faaliyeti yürütmüş ve bazı köylüleri ajanlaştırmıştı, hem de alanda faaliyet yürütüp kaçan kadroların düşmana bilgi vermesi sonucu köylüler tutuklanıyor, işkence ediliyor ve hapse atılıyorlardı.

Alanda üslenmek en ciddi sorundu. Ovanın bilinen ve de deşifre olmuş bir tarzı vardı ki o da sığınak tarzıydı. Sığınak da önceden biraz hazırlık yapılıp bir gecede kazılıyor ve daha sonra da üstü örtülerek içinde kalınıyordu. Sağlık açısından sığınaklar oldukça kötüydü. Sığınakların ağzı bir insanın omuz

genişliği kadar oluyordu. Aksi halde sığınağa girdikten sonra içerden sığınağın ağzını kapatmak mümkün olmuyordu. Sığınaklar genelde iki ve ya üç kişilik idi. Bir gecede daha farklısını kazıp kamuflaj etmek mümkün olmuyordu. Ortalama iki metre uzun bir buçuk metre geniş olan sığınaklarda, bazen ayaklarımızı uzatamıyor, bazen de oturarak çay içemiyorduk. Günlük tüketeceğimiz yiyecek silah ve şarjörler de olunca yer epey daralıyordu. Buna bir adet tüp çaydanlık ve dem çay ile bardakları da eklemek gerekir.

Sığınakların havasına kışın nispeten katlanabiliyorduk. Ama yazın hava çok sıcak olduğu için sığınaklar işkence haline geliyordu. Düşmanın kurduğu F tipi cezaevlerinden on kat daha berbat bir F tipiydi bizim kaldığımız sığınaklar. Bu nedenle de yaz aylarında doğal alanlardan yararlanıyorduk. Ova da sığınak yapımı için doğal olan yerlerde vardı. Uçurumlarda ve kayalıklarda oyuklar ve kaya altlarını şekillendirerek sığınak haline getiriyorduk. Bu tarz sığınaklar harikaydı ama her yerde bulunmuyorlardı. Bu konularda bizim için en iyi olan ayı, geyik vb yabani hayvanların barınaklarıydı. Bu tür barınaklar insan elinin kolay kolay ulaşamayacağı yerlerde olduğu için en mükemmeli olanlarıydı. Daha çok da uçurumlara tırmanarak bu gibi yerleri tespit ediyorduk. Operasyonlarda düşman böyle yerleri görmez ve bilmezdi. Bu gibi yerlerin olumsuz yanı çıkılmasının ve inilmesinin çok zor olmasıydı. Hatta bazı uçurumlardaki yerlere yükseklik korkusu olan arkadaşlar çıkamazlardı.

Mawa dağına yakın olan bu alanda bir süre çalışma yürüttükten sonra daha ileriye Batman ile Mawa arasında

bulunan geniş ovada çalışma yapmaya başladım. Buradaki çalışmalarımız; köylerle ilişkiler, çeşitli askeri eylem yapmak, savaşçı çıkarmak, mali yardım toplamak, metropollerle ilişki sağlamak vb. idi. Buradaki köylerde yaşayan halk Mawa dağına yakın olan halka oranla biraz daha yurtsever ve çalışmalara katılma meyli daha fazlaydı. Başlangıç aşamasında çalışmanın ruhunu anlamaya çalıştım. Duyarlı taraftarlar ile milisleri tanımaya çalıştım. Ayrıca güvenlik ciddi bir sorundu. Bu olguya da epey kafa yordum ve düşmanı boşa çıkarmanın yollarını hep düşündüm. Bulduğum en iyi yöntem, düşmanın beynini okumaktı. Düşmanın da bizim beynimizi okuduğunu bildiğimden, bildik gerilla tarzları dışında çeşitli tarz ve yöntemler geliştirdim. Çoğunlukla başarılıydım. Birkaç kere düşman da sonuç almasını bildi. Benim düşmanın düşüncemizi okuduğunu bildiğimden, bildik düşünüş ve davranışlar dışında yaşamaya ve pratik yapmaya başladım. Bunun sonuçları iyi oluyordu. Bilinenin dışında bir yaşam ve hareket tarzı olunca eleştiriliyordum. Çünkü arkadaşlar bilinen genel doğrular üzerinden ve oluşturulmuş belirli kalıplarla düşünüyorlardı. Hepsi de düşmanın bildiği, hatta bizim birçok arkadaştan daha iyi bildiği şeylerdi. Bilinen ezberleri bozdum ve bence başarılı da oldum.

Mawa'ya yakın alanlarda başarılı olunca, Batman ve Kubînê ovasında çalışma yapan arkadaşın yerine geçtim. Buradaki birim iki kişilik idi. Bir süre çalışmaları devralmak için alanda hareket ettik. İlişkileri ve alanı tanıyınca da kendi başımıza hareket etmeye başladık.

Ova birimi olmamız nedeniyle yanımızda el telsizinin olması gerekiyordu. Ancak telsiz yok gerekçesiyle bize telsiz

verilmedi. Ovada güvenliğin %90 ı telsizin varlığına bağlıdır. O olmayınca güvenlik riski artıyor. Telsiz ayrıca örgütle bağlantıda olabilmek açısından da önemlidir. Cihaz olmayınca ne olup bittiği hakkında bilgi sahibi olmak zor oluyordu. Geliş gidiş ve randevulaşmada telsizin önemli bir rolü var. Olmayınca da bütün bunlardan mahrum kalıyor insan.

Yarı deli, biraz çılgın bir milisimiz vardı. Kendisine defalarca randevuya gelirken kimseyi yanında getirmemesi için tembihlerdik. Söz konusu milisle randevulaştığımız birde randevu noktamız vardı. Randevu noktası yol üstünde ve de bir çeşmenin başıydı. Randevunun hem yol üstünde hem de çeşmenin başında olması bütün gerilla kurallarına aykırıydı. Randevu yerinin uzun süre kullanıldığını fark edince ve randevu yeri köye de yakın olunca hemen randevu yerini değiştirmeye karar verim. Bunun içinde son bir kez noktada milisle buluşup yeni bir randevu yeri ayarlamaya karar verdim.

Her zamanki gibi milise haber verip akşam karanlığının çökmesiyle beraber randevu yerine gelmesini söyledik. Randevu günü akşam alacakaranlıkla beraber sığınaktan çıkıp randevu yerine gittik. Randevu yerinde bulunan çeşmeye ve yola hâkim bir yere yerleşip beklemeye başladık. Ay ışığı da oldukça iyiydi. Mevsim yaz olunca ve de buğdaylar da biçilmiş olunca, ay ışığının biçilmiş buğday tarlalarına vurması sonucu gecenin gündüzden pek bir farkı kalmıyordu. Bu durum düşman için iyi bir avantaj iken bizim için tam bir dezavantajdı.

Yanımdaki arkadaşla bir tepede oturmuş milisin gelmesini beklerken bir anda yanımıza bir minibüsün yaklaştığını

gördük. Minibüs çeşmeye yaklaşıp durdu ve içinden dört kişi çıktı. İlk başta hemen kendimizi minibüstekilere göstermedik. Çünkü kim olduklarını bilmiyorduk. Durumu biraz irdeledikten sonra bunların beklediğimiz milis olduğuna karar verdik. Yanımdaki arkadaşı minibüsteki kişilerin yanına gönderip kendimde nöbetçi olarak kaldım. Herhangi olumsuz bir durum olursa müdahale edecektim. Yanımdaki arkadaş minibüsteki kişilerin yanına gidince tokalaşıp bana doğru dönerek kendilerini beklediğimiz kişiler olduğunu söyledi. Biz kişileri değil ama kişi bekliyorduk. Daha sonra bende yanlarına inip tokalaştım. Bizim milis arkadaşı alıp tekrar kaldığımız yüksekçe yere çıktık. Milisle konuşulacak gizli işler vardı. Kendimce gizlilik gerektiren şeyleri konuşup bitirir daha sonra da hep beraber oturur sohbet ederiz diye düşündüm.

Çıktığımız yükseltide milis ile konuşmaya başladık. Konuşmamız biraz uzun sürdü. İlk başta gelenler hakkında bilgi aldık; gelenlerden biri eski bir milis ve iflah olmayanlardan. Çok görmüş geçirmiş, bazı sorunlar yaşamış, bu temelde de bizimle konuşmaya gelmiş. Diğer iki kişi ise iki kardeş ve aynı zamanda minibüsün de sahipleridirler. Milis şoförden kendisini götürmesini rica etmiş o da gerillalarla görüşmeye gidileceğini öğrenince görsün diye kardeşini de getirmiş gerilla görüşüne. Biz diken üstünde yaşıyoruz onlar da gerilla görmenin heyecanıyla yanımıza geldiler. Milisle tartışmamız uzun sürünce eski ve tecrübeli diğer milis sitemde bulundu. Çünkü onunda konuşacakları vardı. Bitiriyoruz deyip yanlarına geleceğimizi söyledik.

Artık konuşulacakların sonuna doğru gelmiştik ki çeşmeye doğru gelmekte olan karartılar gördüm. Karartıları arkadaşlara da gösterdim ama hiç birimiz ne olduğuna ilişkin bir fikir sahibi olamadık. Çoban ve koyunlardır diyen de oldu, ama ben ikna olmadım. Eğer karartılar koyun ise, neden yolun alt tarafını takiben geliyorlar da yoldan gelmiyorlar. Asker olabilir mi daye düşündük bir anda ama asker de öyle askeri mantığa göre mahkûm olan bir yerden gelmez. Arazinin hakim olan bir yerinden gelir. Gördüğümüz görüntüye daha iyi bakarken, onlar da biraz daha bize yaklaşmışlardı. Tek sıra halinde ve de kontrollü bir şekilde geldiklerini görünce asker olduklarına karar verdim. O anda ayağa kalkıp çeşmenin başında olan diğer üç kişiye hemen gitmelerini söyledim. Askerlere ateş açma şansımız yoktu. Çünkü biz askerlere ateş açsaydık, askerler de minibüsün yanında olan diğer üç kişiyi hemen vururdu. Minibüsün yanındaki arkadaşlar durumu hemen sezip hızla minibüse binmeye başladılar. Bizde kalkıp daha yukarıya doğru yürümeye başladık. Tam bu anda düşman askerleri bize ateş açmaya başladı. İlk önce birkaç silah daha sonra da MG-3 de dâhil birçok silah çalışmaya başladı. Öyle ki ben adımlarımı hızlandırırken ve de diğer arkadaşlar koşmaya başlamışken bir anda yere saplanan mermilerin kaldırdığı tozun içinde kaldık. Mermilerin ayaklarımın dibine ve bacak aralarımdan geçerek yere çarptığını mermilerin kaldırdığı tozlardan fark ediyordum. Bu arada minibüsün olduğu yerden bağrışmalar geliyordu. Dönüp arkama baktım ama durumdan bir şey anlayamadım. Anlaşılan oydu ki minibüsteki arkadaşlar kaçamamışlardı. Biraz daha gayret edip önümüzdeki tepeciği aştık ve artık askerlerin açtığı ateş bize isabet etmiyordu. Çok gürültülü ve

silah sesleriyle dolu bir taraftan gayet sakin olan tepenin diğer tarafına geçtik. Etraftan başka ateş açılmayınca çevremizde başka düşman güçlerinin olmadığını anladık. Daha sonra uzun ve hızlı bir yürüyüşten sonra bir yere gelip yanımızdaki milis arkadaşla beraber durum değerlendirmesi yaptık. Ama olan da olmuştu.

Biz çatışma alanından uzaklaştıktan sonra düşman eski ve yetenekli aynı zamanda da tecrübeli olan milis arkadaşı şehit düşürmüştü. Diğer minibüsçü olan iki arkadaşı da yaralamış ve tutuklamıştı. Milis çalışmalarında eski olan arkadaşı, muhtemelen düşman tanıdığı için ve kendilerince de uslanmaz olduğu için şehit etmiş olabilirler.

Bütün bu olup bitenleri, Mawa dağındaki arkadaşlar düşman telsizinden dakikasında takip etmişlerdi. Daha düşman yeni harekete geçtiğinde ve de bize yaklaştığı esnasında ve de düşmanın bize vurma anları ile sonrasını cihazdan çok iyi takip edebilmişlerdi. O dönemler düşmanın cihazlarını dolayısıyla da ne yapmakta olduğunu anlamak çok kolaydı. Ama maalesef bizde bütün bunları takip edecek cihaz yoktu. Olsaydı eğer el telsizimiz, daha düşman harekete geçip bize yaklaşmaya başladığında biz durumu fark edip tedbir alabilirdik. Bunun sonucu ne şahadet ne de yaralanma ve sonrasında da tutuklanma olurdu. Çünkü minibüsçü kardeşleri düşman tutuklayıp ceza evine atmıştı. Sonradan aldığımız bilgilere göre minibüsçülerden biri çok genç bir arkadaşmış. Bir trajedi daha doğmuş ve içler acısı durumlar yaşanmıştı. Keşke olmasaydı demek de yetmiyor, böylesi durumlar için. Yaşadığımız bu olaya ilişkin sonraki günlerde araştırmalarımızı sürdürdük ve anladık ki bizim randevu yeri

daha önce deşifre olmuştu. Düşmanın dolaylı da olsa randevu noktası hakkında bilgisi varmış. Yaşanan bu olaya ilişkin diğer bir eksiklik ise, düşmanın araziye hâkim ve randevu yerini de gören bir yere termal kamera yerleştirmiş olması ve bizim bunu bilmememizdir. Akşam karanlığı çökünce düşman hâkim tepeye gelip termal kamerayı yerleştiriyor. Daha hava aydınlanmadan tekrar yerine dönüyormuş. Düşmanın gece hareket etmesinin nedeni de hem bizim kendilerini görmememiz hem de halkın görmemesidir. Çünkü halkın gece yerleştirilen ve gece hareket eden canlıları görmede etkili olan termal kamerayı görürlerse gelip bize söyler ve tedbir almamızı isterlerdi. Savaş o kadar hassas bir olgu ki hata yapmayı af etmez ve de yapılan hataların telafisi de olmaz. Çünkü savaşın esas maddesi insandır ve insan da öldüğü zaman tekrar geri getirmek mümkün olmuyor. Açılan yarayı tekrar kapatıp eski haline getirmek kopan bir kol ya da bacağın yitirilen bir gözün telafisi maalesef mümkün olmuyor.

1988 yılı pratiğinin sonbahara kadar olan bölümü, genelde iyi de olsa özellikle maddi yardım alma ve savaşçı çıkarma konularında zayıf kaldı. Güvenlik açısından ise zaman zaman riskli durumlarla karşılaştık. İşte bunlardan biri; ama bu sefer bozuk da olsa bir el telsizimiz var. Arada bir kendi kendine kapanıyor da olsa. Telsiz işte. Bende ara sıra telsizi kontrol ediyorum, açık mı yoksa değil mi diye.

Günlerden bir gün bize komşu olan ama örgütsel ve daha farklı ilişkilerimizin olmadığı Hepizbina bölgesi, bizim bölge komutanıyla büyük dediğimiz ve çekimi kısa dalga olan cihazla bağlantıya geçti. Komşu bölge bize telsiz gönderecekti. Telsizin sayısı ve büyük mü ya da küçük mü olduğu

konusunda bilgimiz yok. Düşmana ait role kanalına girip komşu bölgenin ova birimiyle ilişkileneceğiz ve randevu için yer ayarlayıp telsiz ve ya telsizleri alacağız. Buraya kadar çok sorun yok ama komşu bölgeyle aramızda şifre sistemi de yoktu. Bu nedenle de muhabereyi dolaylı bir üslupla yapacağız ama bu üslubu da kullandığımızda düşman bizi bizden daha iyi anlıyordu. Sorun çıkacağını sezebiliyorum ama elden ne gelir ki, işi örgütleyenler böyle örgütlemiş bizim birime düşen ise pratikleştirmek. Çoğunlukla hem güvenlik hem de çalışmalar konusunda eğer kendi inisiyatifimle geliştirmemişsem sorun yaşıyorum. Bir işi kendim örgütlersem sorun çıksa bile bir mantığı vardır. Burada Kürt halkının bir özelliğinden söz etmek istiyorum. Örgütlemenin inceliklerini ve ayrıntılarını pek gözetmez. Oldukça kaba ve kendiliğinden bir tarza sahiptir. Öngörüsüz ve günübirliktir. Fazla hesap-kitap yapmaz. Bu nedenle de hep ayrıntıda kaybeder. Bu özellikler dar bir köy toplumu için iyi olabilir. Savaşa gelince; meydan savaşları için iyi özellikler olabilir belki ama 20. ve 21. yy da gelişen teknoloji karşısında hiçte iyi özellikler değildir. Özellikle de savaş olgusu gibi yakıcı ve can alıcı bir olguda.

Söz konusu görev için dağdan ovaya indim. Alana gidince de komşu bölgeyle telsiz aracılığıyla ilişkilendim. Buluşma noktasını ve bunun zamanını da telsiz üzeri ve dolaylı bir üslupla yaptık. Dolaylı olarak kullandığımız üslup çok dolaylıydı. Bu nedenle birbirimizi anlamadık. Durum böyle olunca da dolaylı üslubu biraz daha somutlaştırdık. Sonuçta yine birbirimizi anlamadık. Ki bu arada ben de biraz sinirlendim ve buluşacağımız köyün Kürtçe isminin baş harflerini kodlayarak söyledim. Çok basit bir kodlama tarzı ve

düşmanın anlamaması da mümkün değil. Kodlama şöyle Kürtçe isme göre; Fatih, Erzurum, Kayseri, İzmir, Rize, Adana telsizden bu tarzda konuşulduğunda isimlerin baş harfleri esas alınıyor ve buluşma yeri anlaşılıyor. Ama bu muhabereden FEKİRA isminin çıktığını ve bunun da diğer bölgeyle tampon bir yerde olan köyün ismi olduğunu düşman pekâlâ biliyor. Bende düşmanın bunu bildiğini biliyorum. Karşılıklı birbirinin düşünme şeklini bilmek de böyle bir şeydir denebilir. Gerisi tarafların becerisine kalmıştır. Bu ve benzeri daha değişik şeyleri komşu bölgeyle muhabere ettikten sonra sığınağa gittik. Kendi kendime yarın akşam karanlık çöktüğünde ne olacak acaba diye de düşünmekten alamıyorum. Çok eminim bir şeyler olacak.

Gün boyu el telsizinden düşmanın muhaberesini takip ettim. Sıradışı bir şey yoktu. Akşam saatleri yaklaştıkça el telsizini dinlemenin yanı sıra ara da bir sığınaktan başımı çıkarıp el dürbünüyle çevre keşfi yapıyordum. Ne cihazda ne de arazide herhangi bir hareket yok. Her zamanki durumlara göre farklı olan bir şey var, ama ne! Bu tam bir muammadır. İndirek olarak düşmanla bağlantıda gibiyim. Sürekli onların beyninin içini okuyorum. Muhtemelen Batman alay komutanı da bu durum karşısında afallamıştır. Sanırım o da artık benim beynimin içini okuyor. Çünkü anlatacağım olay farklı tarzda gelişti.

Olay şöyle oldu: Akşamüzeri güneş battıktan hemen sonra ama hava da daha tam olarak kararmadan sığınaktan çıktım. Hem dürbünle arazi keşfi yaptım, hem de el telsizinden düşman muhaberesini takip ettim. Normal duruma göre düşmanın, yaptığımız muhabere sonucu harekete geçmiş

olması gerekirdi. Ama öyle olmadı ve hem muhaberede hem de arazide garip bir sessizlik vardı. Hissi ve fikri olarak durumdan şüphelendim. Ancak ne olup bittiğini de harekete geçmeden anlayamazdım. Kendimce bulduğum çözüm direk randevu yerine gitmemek oldu. Bir başka köye gidip ufak tefek işlerle uğraşmak ve bu arada ilerlemiş olan zamanla düşmanın ne yapacağını anlamak daha kolay olacaktı. Çünkü düşmanın bütün yoğunlaşması randevu verdiğimiz köy üzerinde olacaktı. Köşe kapmaca oyunu gibi bir oyun oynamaya başladık. Ama bu oyun çocuklarınki gibi bir oyun değil, ölümcül bir oyun, hata yaparsak her an ölebiliriz. Cebimdeki cihaz da -ki biz el telsizine kısaca cihaz deriz- sönüp düşmanın muhaberesini dinlememi engelliyor. Bende arada bir cihazın açık mı yoksa kapalı mı olduğunu kontrol ediyorum. Cihaz kendi kendine kapanmışsa hemen açıyor ve düşmanın kullandığı frekanstan onları dinliyorum.

Sığınaktan köye doğru yola çıktık, tarlalardan ve bahçelerden geçerek köye yaklaşıyoruz. Normal köy yollarını kullanmıyoruz. Köy yollarını kullanırsak şayet pusuya düşmek çok daha kolay olur. Çünkü köy yollarının kenarlarına düşman arazide bulunan bağ ve bahçelerden de yararlanarak gizliden yere yatıp pusu atıyor. Bu nedenle özellikle bilinen ve pusu ihtimali olan yolları hiç kullanmadık. Derken köye girdik ve birkaç aileye uğradıktan sonra aslında o gün için önemli olmayan işleri yaptık. Düşmanda ise tık yok. Garip bir sessizlik ortama hakim. Biz üç arkadaş ki arkadaşlardan biri geçici olarak yanımızda, köyden çıkıp arkadaşlarla randevulaştığımız köyün, köye giden yollarından birine girdik. Genelde kullanılan ve bilinen yoldan gitmektense biraz daha tali ve dolambaçlı olan yoldan köye doğru gidiyoruz. Bu arada

cebimdeki cihaz da enerji bağlantısı kesildiğinden arada bir kapanmaya devam ediyor. Yolda köye doğru yürürken arkadaşlarla yolda sohbet etmeye başladık ve cebimde cihaz kapanınca da yeniden açmayı unuttum. Bir süre geçtikten ve köyden de biraz uzaklaştıktan sonra cihazın bir süredir kapanmış olduğunu anladım. El telsizini cebimden çıkarıp cihazı yeniden açtım ve cihazı açmam ile düşmanın özel bir kanalda yaptığı muhabere dikkatimi çekti. Biraz kulağımı verdiğimde bir yolda yürümekte olan üç kişinin koordinatlarını veriyordu. İlk başta inanmak istemedim ve muhtemelen biz değilizdir dedim. Arkadaşlar da bana uydular ve normal bir tarzda yürümeye devam ettik. Ama hayır; düşmanın muhaberesi devam ediyordu ve de giderek daha fazla yoğunluk kazanıyordu. Araziyi ve bizi, daha ayrıntılı, bizi ezmeye gelmekte olan BRT panzerlerine anlatmaya başlayınca, arkadaşlara büyük bir ihtimalle gördükleri kişilerin biz olduğunu söyledim. Bundan sonra hızla koşmaya başladık. Çünkü yürüdüğümüz arazi tamamen ovalıktı. Böyle bir arazide panzerler üzerimize gelirse muhtemelen bizi ezer geçerlerdi. Daha önce de birçok arkadaşa yaptıkları gibi.

Koşma esnasında vücudumun bütün hücreleri ve de özellikle beynim müthiş çalışmaya başladı. Böylesi durumlarda hep böyle olur zaten. Koşarken arkama baktığımda iki panzerin Batman istikametinden gelerek hızla köye girdiklerini gördüm. Hem koşuyor hem de panzerlerin hareketini izlerken bir taraftan bizi görmekte olan termal kameranın nerede olabileceğine ilişkin mantık yürütmeye başladım. Köye girmiş olan iki 8 tekerlekli Alman panzeri köyden sonra geleceği yolu bilmiyordu. Bizde zaten bilinen yol üzerinde değildik. Düşman tepedeki termal kamera

aracılığıyla bizi görüyor ve buna göre koordinat vermeye devam ediyordu. Panzerdeki askerler doğru yolu bulup üzerimize gelmede geciktikçe bizim kurtuluş şansımız daha fazla artıyordu. Yoldan koşmaya başladığımızda ben termal kameranın yerini tahmin etmiş ve yakında olan arazideki sırt biçimindeki bir yeri termal kameradan korunma için kullanmayı düşündüm. Sırta ulaşıp tahmin ettiğim termal tepesi görünmez olunca termal kameradan bizi takip eden düşman askeri görüntüyü kaybettiğini söyledi. Panzerler ise halen daha doğru yola girmiş değillerdi. Askerin görüntüyü kaybettim demesiyle ben büyük bir rahatlama yaşadım. Düşmanın bizi yakalayamayacağına kanaat getirdim. Termal kameranın bizi görmemesi için kendimize siper aldığımız sırt da randevu için belirlediğimiz köye gidiyordu. Bu nedenle biz sırtı takiben köyden geçerek nispeten tepelik olan ve panzerlerin giremeyeceği alana ulaşabilecektik. Çünkü bunun dışındaki arazi ovalık ve panzerlerin girişine müsaitti.

Sırtın, termalin kurulmuş olduğu tepenin, bizi görmeyecek olan ters yamacından köye kadar gittik. Köyü de geçip önümüze çıkan düzlüğü de koşarak geçip bizim açımızdan güvenlikli olan araziye gittik. Orada küçük bir tepeciğe yerleştik. Panzerler ise sağ olsunlar bizim kadar hızlı olamamışlardı. Termal kamerayı yönetenler izimizi kaybetmişlerdi. Hangi yöne gittiğimizi tahmin etmeye çalışıyorlardı. Bizler tepede oturmuş olup bitenleri izliyorduk. Kendimizi kurtarmıştık. Lakin komşu bölgeden randevuya gelecek olan arkadaşları merak etmeye başladık. Bu arada Batman alay komutanı olduğunu tahmin ettiğim bir şahıs telsiz üzerinden talimatlar yağdırmaya başladı. Askerleri araziye dağıtıyor tutulması gereken yerleri söylüyordu. Bu

bilgileri dinlemek, bize daha güvenlikli hareket etme şansı veriyordu. Olay yerine yakın bir karakolun komutanı gidiş istikametimizin nereye doğru olabileceğini merkeze bildirdi. Komutan aslında normal gerilla mantığı içerisinde doğru tahminde bulunmuştu ama biz o ölçülere göre hareket etmemiştik. Merkez ise adeta beni okuyordu ve gidiş istikametimizi bir yere kadar doğru tahmin etmişti. Biz ise araziyi iyi tanıdığımızdan düşmanın tutmadığı yerleri iyi biliyorduk. Arazide zikzaklar çizerek düşmanla karşılaşmadan sağlam ve güvenli bir yere gidebilecektik. Ancak bir sorun vardı. Bizim randevumuza gelecek olan arkadaşlar, eğer durumu fark etmez de köye gelirlerse direk bu olayın içine girmiş olacaklardı. Bunu önlemek için telsizden sürekli arkadaşlara çağrı yapıyordum. Arkadaşlar ise cevap vermiyorlardı. Bunun üzerine komşu bölgenin bölge komutanıyla irtibata geçip durumu kendisine aktardım. Bölge komutanı alandan ayrılmamamızı ve arkadaşlarla irtibata geçmemizi istedi. Bizim de zaten arkadaşların durumunu anlamadan alandan ayrılmaya niyetimiz yoktu.

Düşmanın telsiz ile yaptığı muhabereyi aralıksız takip ediyorum. Bulunduğumuz yere yakın olan bir karakoldan bir tim asker tahminen bizim bulunduğumuz istikamete doğru araziye çıktı. Tim komutanının sesinden genç, yaptığı muhabereden de tecrübesiz olduğunu anladım. Daha tarlaların içindeyken ve de dağlık denebilecek alana gelmeden sık sık karakol komutanıyla bağlantıya geçip direktif alıyordu. Bir süre sonra bu komutan panik içinde kendi karakolunda olan karakol komutanıyla telsiz irtibatına geçti. Dikkatimi çekmiş olduğundan dinlemeye başladım.

Tim komutanı, karakol komutanına: "Komutanım bir tepeye yaklaştık, gece dürbünüyle bakıyorum, tepede hareket görüyorum" dedi. Son derece tedirgin ve oldukça da korkmuş bir halde olan tim komutanını yatıştırıp sakinleştirmek ise karakol komutanına düştü, bu komutan yaşlı, kurnaz ve sakindi. Tim komutanını ise telsizdeki haline bakarak nasıl titremekte olduğunu tahmin edebiliyordum. Tabi savaş bu ölmek ya da kalmak üzerine kurulu ölümcül bir kumardır. Koşulların her an lehte veya aleyhte değişebildiği insanın içini titreten olaylar bütünüdür. Öyle ki birçok yönünü sadece yaşayanlar bilir. Veya bilebilmek için mutlaka ama mutlaka yaşamış olmak gerekir. Bu gerçeklik bilimcede ispatlanmıştır ki bazı şeyler sadece yaşanarak anlaşılır veya öğrenilebilir. Şu anda bile araziye kendilerince(terörist avına) çıkmış olan tim komutanının acınası içler acısı halini tam olarak vermem mümkün değil. Zavallı! Kim bilir annesini mi düşünüyor veya sevdiği kadını mı yoksa her ikisini de mi? Eğer böyleyse yanlış meslek seçtiği aşikar. Savaş oyunu çok fazla “erkeklik” bir oyundur. Savaşanlar kadın da olsa! Ne demek bu şimdi, eh işte aklımdan geçti yazdım, desem de siz bu yazıyı okuyanlar bu sözler üzerine iyi düşünün. Ne çok kadın gördüm anatomik değil ama savaşçı olarak daha çok erkek ve de ne çok erkek gördüm anatomik olarak erkek ama savaşta kadından daha kadın. Bizim bu yıllarda yaptığımız ulusal olarak ve de toplumsal açıdan hem kendimizi hem de halkımızı onure etme savaşıydı. Bu savaş kazanıldı hem de başarıyla.

Tepede ne olup biteceğini izlerken saatler de ilerliyordu. Düşman panzerlerin projektörlerini açmış araziyi tarıyordu. Amaçları bizi gerebilmekti. Her şey açık ve alenen görülebiliyordu.

Bizim ile görüşmeye gelecek olan arkadaşların durumu fark etmemeleri artık mümkün değildi. Bu nedenle biz rahattık. Arkadaşlar durumu görür ve geri giderler diye düşündük ama komşu bölgenin komutanı çok tedirgindi. Alandan ayrılmamızı istemiyordu. Bizim de önümüzde yürümemiz gereken bir buçuk saatlik yolumuz vardı. Yolda ne ile karşılaşacağımız da belli değildi. Arkadaşları olası bir riskli durumdan kurtaralım derken aslında kendimizi de riskli bir durumun içerisine alıyorduk. Kendi çevremizi sürekli kontrol ediyorduk. Düşman gelirse hâkim olduğumuz tepeden onlara vurabilelim diye.

Paniklemiş olan tim komutanı da bir süre daha panik içerisinde konuşup durdu. Daha sonra gitmesi gereken yere gitmiş olacak ki sesi kesildi. Saat 12 oldu. Daha sonra saatler 1, 2, 3, derken artık sabah yaklaşıyordu. Komşu bölgenin bölge komutanına olumsuz denebilecek bir durum yok deyip tepeden ayrılarak gitmemiz gereken ve bize göre sağlam olan yere gittik.

Komşu bölgeden bizim ile buluşmaya gelen arkadaşlar durumu fark etmiş ve o gece geri dönmüşlerdi. Daha sonraki günlerde köye gelip telsizi köyde bir eve bırakmışlardı. Bizde bir süre sonra gidip telsizi aldık. Kısa dalga büyük bir cihaz bırakmışlardı. Bu kadar hırgür işte bunun içindi.

Sonraki yaz boyu pratik genelde bu tarzda geçti. Yaşam ve hareket tarzı oldukça zorlayıcıydı. Bazen kamışların içinde kalıyorduk, bazen de pamuk tarlalarında. Bazen de yollara kurulmuş olan küçük köprülerin altında kalıyorduk. Genelde toz ve sıcak bunaltıyordu.

Akşamları köylülerin yemek saatlerinden sonra köy evlerine girdiğimiz için yöredeki köylüleri önümüze yemek

olarak peynir ve çay koyarlardı. Evden ayrılıp günlük erzakımızı almak istediğimizde, yine poşetlere peynir koyar bize verirlerdi. Öyle ki sürekli peynir yemekten gına gelmişti.

Biz arkadaşlar genelde köy evlerinde yemek yiyemezdik iştahımız kapanırdı. Hem sürekli açık arazide yemek yemeye alışık olmamız hem de güvenlik nedeniyle rahat olmamamız nedeniyle bu böyleydi. Dolayısıyla çoğunlukla köyden çıkar çıkmaz hemen uygun bir yere oturur ve asıl o zaman yemek yerdik, peynir yani. Benim Botan eyaletinde edindiğim bir özelliğim vardı. Tepede iken sürekli -aslında doğal bir özellik haline gelmişti- çevremi gözle kolaçan ederdim. Noktalarımız da dere yataklarında olduğu için çoğunlukla, sürekli başımı kaldırır çevreyi gözlerimle tarardım. Ova pratiğine girip köylere gidince de evlerin içerisinde sürekli başımı kaldırıp tavana bakıyordum. Bu da köylülerin dikkatini çekiyordu. Ama anlam veremiyorlardı. Bu nedenle bazı köylüler bizzat sorma gereği duyuyordu. Diyorlardı ki: “Heval neden tavana bakıyorsun.” Bende diyordum ki: “Hiç öylesine işte.”

Bizim arkadaşlar, genel özellikleri itibariyle söylüyorum, bir yola alıştıklarında hep gidiş ve gelişler için aynı yolu kullanıyorlar. Ama ben ve bazı arkadaşlar ise hep yeni yollardan gitmeyi daha çok severiz. Bu da hem güvenlik açısından hem de yenilik açısından iyidir. Zaten patika ve iz sürme konusunda hiç iyi değilimdir. Çoğu kez yolu şaşırmam sonucu esas gidilmesi gereken yerlerden sapmışımdır.

Ova pratiğinde zaman zaman en tehlikeli sayılabilecek tarzda hareket ettiğim de olmuştur. Öyle ki bazen gün ortası hareket ettim. Yer değiştirdim ya da belli bazı işleri yaptım. Düşmanda gerillanın gündüz hareket etmeyeceğini

bildiğinden gündüz keşfi pek yapmaz, yapsa ve de bizi görse bile bizim biz olduğumuza inanmaz.

1998 yılının sonbaharında Mawa'da bütün bölge güçleri toplandık. Hem genel hem de yönetim toplantıları oldu. Gayri resmi gündemimizde olan Batman şehir merkezine birim gönderme artık resmiyette tartışılır olmuştu. Batman ili daha önceki yıllarda üç eyaletin giriş yaptığı bir ildi. Ama son yıllarda ise kimse özellikle Batman şehir merkezine giremiyordu.

Öyle ki sanırım geçen yıl olacak bir TV kanalında o dönemin Batman alay komutanı olsa gerek kendi döneminde Batman'ı teröristlerden temizlediğini söylüyordu. Gerçekten de durum tam da böyleydi.

Ben ise ovaya ilk indiğimde buradan Batman'a neden girmiyoruz diye sormuştum. Ancak mevcut durumda bazı arkadaşlar Batman merkeze girmeye istekli de olsa benim bu yönlü hiç istemim yok. Birlikte bölge yönetiminde olduğumuz arkadaşlar yönetim toplantısı yaptılar ama beni çağırmadılar. Bunun da nedeni kendi aralarında benim Batmana girmeme karar vermiş olmalarıdır. Batmana gidersem tutuklanma veya teslim olma ihtimaline karşı bölge planlamasını bilmemem için ben toplantıya çağırılmamıştım. Benim yorumum böyle. Çünkü toplantıya beni katmamalarının başka bir nedeni de yoktu. Konuya ilişkin herhangi bir tavır içinde olmadım. Ama arkadaşların kendileri gelip, "Aslında senin de toplantıya katılman gerekirdi" dediler. Dolaylı da olsa öz eleştiri verdiler. Arkadaşlar kendilerince bir çeşit tedbir alıyorlardı. Bölge gücü de kış mevsiminde Gabar dağına gider üslenirdi. Bu yıl kışın

Mawa'da kalınacak. Bu da daha fazla gizlilik gerektiriyordu. Toplantıya alınmamamın nedenlerinden biri de buydu.

Bölge yönetim toplantısından sonra bir arkadaş gelip bana Batman'a girmem gerektiğini söyledi. Bende buna itiraz ettim. Gönüllü bir şekilde gitmek isteyen arkadaşlar vardı. Batman'a girmek isteyen arkadaşlardan iki kişilik bir birim hazırlayıp gönderebilirlerdi. Bu durum tam bir hafta sürdü her gün yönetim toplanıyor ve sonrasında bir arkadaş gelip, tabi ki oldukça nazik bir şekilde, benim Batman'a girmem ve faaliyet yürütmem gerektiğini söylüyordu. Arkadaşların da üzerimde baskısı olunca, bu durum bir hafta sürünce, çaresiz Batman'a girmeyi kabul ettim. Arkadaşlar yavaş yavaş ve de yedire yedire beni ikna ettiler. Doğrusu da buydu. Dayatma sonucu gitmem pek verimli olmayabilirdi.

Kararımı verdiğim andan itibaren, derin bir yoğunlaşma içine girdim. Çünkü Batman il merkezine girenler özellikle son yıllarda ki son birkaç yılda kimse giremiyordu, ya şehit düşüyor, ya da teslim oluyorlardı. O yıllarda, Batman biz gerillalar için adeta girdap gibiydi. Öyle ya da böyle gerilla birimlerini yutuyordu. Bunun nedeni düşmanın çok örgütlü olmasıydı. Düşman ajan oluşturmada ustalaşmıştı. Hizbılkontra da en çok Batman ve çevresinden çıkmıştı.

Bütün bu olup bitenlerin sonunda, sonradan kaçacak olan bir kişiyle, Batman'a girmek için Mawa'dan yola çıktık.

Ovaya indiğimizde bizim için gerekli olan sağlam bir ilişkiydi. Bütün olasılıkları değerlendirdik. Bize yardımcı olacak milis veya yurtsever arıyorduk.

Tam bu arada, cezaevinden yeni çıkmış bir arkadaşın, bizi görmek istediği bildirildi. Kendisi için bir köyde randevu

ayarlayıp gelmesini istedik. Akşam olduğunda biz de sığınaktan çıkıp köyde randevu verdiğimiz eve gittik.

Evde şişman, yanakları al al sonradan kod adı Şîyar olacak olan arkadaşla görüştük. Şişmanlığını cezaevinde kalmış olmasına bağladığım ama her şeye evet demesini pek anlayamadığım o anki adı Selahattin olan arkadaşla uzun uzadıya konuştuk. Ne dediysek yaparım dedi. Ne istediysek olur dedi. Sohbetine doyamadık. Gece ilerlemesine rağmen, biz halen daha konuşuyorduk. Gece boyu konuşup tartışırken hep bir şeyleri eksik tartışıyormuşuz gibi geldi bana. Yapacağımız iş bir milisin yapacaklarını çok, çok aşıyordu. O gece her şeye evet diyen Şîyar arkadaşa bize katılmaz mısın diye sordum. O da: "Evet " dedi. Devamla: "Siz nasıl isterseniz."dedi. O andan itibaren evde kalmamızın bir anlamı kalmamıştı. Konuşmak için sığınakta bol zamanımız olacaktı.

Evden günlük tüketeceğimiz peyniri alıp ayrıldık. Peynir konusunda; köyleri ve o köylerde kalan aşireti teşhir etmişim. Öyle ki Batman cezaevinde olan arkadaşlara kadar köylülerin bize sürekli peynir verdiği duyulmuştu. Söz konusu aşiret alay konusu olmuştu.

Genel bir tartışma ve genel bir planlamayla Batman'a doğru yola çıktık. Bulunduğumuz alandan Batman'a kadar gitmekte olan uzun ince bir dere vardı. Biz dereyi esas alarak Batman'a kadar gideceğiz. Dere yatağını bazı yerlerde yürüyerek gidebiliyoruz. Ama bazı yerlerde göbekten yukarısı görünüyor. Bizde termal ve ya gece dürbünlü düşman varsa eğer arazide bizi görmesin diye eğiliyoruz. Bu tarzda Batman`a yakın bir köye kadar gittik. Şîyar arkadaş ise sivil mantıkla hareket ediyordu. İlk gecede bunu fark ettim. Onun

termalden, gece dürbünlerinden, düşmanın nerede olabileceğinden dolayısıyla nerelere pusu atabileceğinden haberi yok. Bizde genel geçer şeylerle hareket ediyor ve tedbir almaya çalışıyoruz. Birkaç kere BRT panzerleriyle karşılaştık. Ama daha onlar bizi fark etmeden, biz onları fark ettik. Bazen yere uzandık, bazen de tümseklerin arkasına saklandık. Böylece panzerler bizi görmeden geçip gidiyordu. Batman`a girmek için bize sivil elbise gerekiyordu. Bunu da Şîyar arkadaşın tanıdığı bir ilişki aracılığıyla temin ettik. İkinci adımımız Batman`a bitişik olan bir başka köydü. Buradan itibaren evlerde kalmak zorundayız. Çünkü arazide kalmanın koşulları yoktu. Tedirgindik neyle karşılaşacağımızı bilmiyorduk. Şîyar arkadaşın rastgele tarzına uymak zorundayız. Öyle ki bir köyden diğerine giderken bizi polislerin gece gelip pusu attığı yerin çok yakınından geçirdi. Geçiş esnasında bize: "Burası pusu yeri." dedi. Bizim içimiz titriyor, planlamamız sabote olacak diye. O ise gayet rahat ve sakin. Anlaşılan yaşayarak öğrenecek. Çünkü teorik olarak çok şey kendisine söyledik. Kürtlerin bir başka özelliğini de burada vurgulamalı, Kürtler, yaşayarak öğrenen bir halktır.

Batman`a çok yakın olan bir köyün boş bir hayvan besleme çiftliğinde ilk gündüzü geçirdik. Bu andan itibaren gündüzler hep sorun oldu. Gece olunca hareket serbestîsi var.

Daha Batman`a girmeden yaptığım araştırmalar sonucu, gündüz hiç hareket etmememiz gerektiğine karar vermiştim. Bunun yararlarını daha sonra fazlasıyla gördük. Bu konuda bana daha önce Batman`da çalışma yapmış olan arkadaşların pratikleri çok yardımcı oldu. Adeta ne kadar arkadaş Batman`da çalışma yürütmüşse, hepsinin pratiklerini

araştırdım. Bunu Batman`a girdikten sonra daha fazla yoğunlaştırdım. Düşmana beleşten yem olmadıysam bunun en önemli nedeni, arkadaşların pratik ve akıbetlerini araştırmam ve buna göre tedbir almamdır.

İkinci gece Batman`a yakın olan köyde, bir kızı gerilla olan aileye gitmeye karar verdik. Aileyi Şîyar arkadaş tanıyordu. Ama kaldıkları eve hiç gitmemiş. Kapı çalıp ev sormak da bizim için oldukça risklidir. İlk defa girişimde bulunuyoruz ve kimin dost kimin düşman olduğunu daha bilmiyoruz. Biraz sokakları dolaşıp adres sormak için Şîyar arkadaşı tek başına evlere gönderiyorduk. Biz gizleniyorduk. Ev adresi sorulacak aileler bizi görürlerse hemen gerilla olduğumuzu anlarlar. Şîyar arkadaş ise daha yeni olduğu için ve de yerel halktan olması nedeniyle tanınması ve gerilla olduğunun anlaşılması çok zor. Bu nedenle ona adres sorduruyorduk.

Evi bulduk. Eve bitişik çiftlik olduğunu görünce hemen çiftliğe girdik. Oraya oturduk. Tütünlerin ipe asılıp kurumaya bırakıldığı yerdi, girdiğimiz yer. Esas olarak besilik hayvan üretmek için inşa edilmişti. Aslında devletten kredi almak içindi. Kredi de alamamışlar.

Derler ki: Demirel burayı havadan görmüş ve "Bizi mi kandırmak istiyorlar." demiş. Besilik hayvan üretmek için kurulan çiftliklere kredi verilmemiş.

Böyle bir çiftlikte, tütünler ipe düzülmüştü. Burada oturulabilir olan bir yere oturup evden bir kişinin çıkmasını beklemeye başladık. Çünkü bitişikte bir başka çiftlik daha vardı. Orada bulunan ailenin niteliğini bilmiyoruz. Bu nedenle bizi görmelerini istemiyorduk.

Sabah olduğunda nihayet aileden bir kişiye işaret verebildik. Aile yanımıza geldi. Şîyar arkadaşı tanıdılar. Böylece bizi sıcak karşıladılar. Onlarla akşama kadar tartışıp zaman geçirdik. Uzun süredir ev yemeği yememiştim. Bize yerele özgü güzel yemeklerden yapıp getirdiler.

Sonraki günlerde gündüz hiç hareket etmedik. Çalışmalarımızı gece yürütüyorduk. Şehir içinde adım adım ilişki ağı ördük. Bazı ilişkileri gündüz kalmak için bazılarını ise çalışmalara katmak için ele aldık.

Bizim için içinde bulunduğumuz süreçte yeni savaşçı adaylarını çıkarmak önemliydi. TC'nin resmi üslubuna göre ise örgüte eleman kazandırmak olan bu çalışma hem önemli, hem örgütlemesi zor, hem de riskliydi. Sürekli tutuklanmalar oluyordu. Düşmanın ajan sızdırması sonucu, yeni savaşçı adayları, daha dağa gelmeden tutuklanıyor, savaşçıları bize ulaştırmada görev alan milisler de sık sık tutuklanıyorlardı. Bizim açımızdan ise; düşman kullandığımız kanalları deşifre etmeye ve bu temelde de bizi imha etmeye yöneliyordu.

Batman`daki ilk pratiğimiz beş savaşçı çıkarmak oldu. Kızlı erkekli beş tane genç. Bunların en küçüğü 15 yaşındaydı. Diğerleri de oldukça genç arkadaşlardı.

Gençleri akşam karanlığında buluşma yerinden alıp yola çıktık. Batman-Siirt yolunu geçeceğimiz esnada arkadaşları sıraya koydum. Çünkü yoldan geçen araçların bizi görmemesi gerekiyordu. Araziden yürüyorduk ve görülürsek tanınmamız mümkündü. Gruptaki gençler silahsız ve sivil giyimli de olsa biz iki arkadaş silahlıydık. Yolu düzenli ve disiplin içinde geçmek gerekiyordu. Bazen koşarak bazen de yere uzanarak araç veya araçların geçmesini bekliyorduk. Gençlere fazla

açıklama yapmadan sıraya dizdim. Buna göre de kızları grubun sonuna yerleştirdim. Tam bu esnada yanıma genç kızlardan biri gelip "Heval merak etme yürüyebilir size yük olmayız." dedi. Hemen bu arkadaşın çok fazla gerilla anısı okumuş olduğunu anladım. Daha ilk pratiğinde kitabi yaklaşıyordu. Bunun üzerine gülme krizine tutuldum. O arkadaşla konuşarak ve bazen de duruma gülerek işlek olan yolu geçtik.

Benim içinde bulunduğum bir stres vardı. O da şuydu: Ben gençleri sorunsuz ve güvenlikli bir tarzda dağa ulaştırmanın kaygısı içerisindeydim. Ayrıca yanımdaki Şîyar arkadaşında ayağı burkulmuş yürümede zorlanıyor. Şehir yaşamından, bazıları ekilmiş bazıları biçilmiş tarlaların içine düşmüş olan gençlerin, bitkin düşüp yolda kalmamaları için yürüyüşü dengeli tutmaya çalışıyorum. O gece bize göre bile uzun olan bir yolu yürüdük. Sağlam ve güvenli bir yere ulaşmak için böyle yaptık. Şîyar arkadaş da oldukça zorlandı. Dümdüz olan tamamen tarla bir araziden nispeten küçük derelerin ve tepelerin bulunduğu yere geldik. Sıradan bir yer seçip konakladık. Konaklama yerimizde uzanıp yatacak düzlük yoktu. Birer ikişer yerlere uzanıp yattık. İki arkadaşda bir tilki deliğinin bulunduğu yere uzandılar.

Sabah olduğunda, havanın aydınlanmasıyla beraber, dürbünle araziyi keşif ettim. Herhangi olumsuz bir durum yoktu. Daha sonra bizim gençlerin yüzlerini incelemeye başladım. Gece gözüyle simalarını tam seçememiştim. Bu arada henüz uyanmamış olan kızlardan biri da, da, da diye uykusunda sayıklıyordu. Sordum "da demek ne demek" diye.

Reçkoti aşiretinden olan kızın aşiret aksanıyla konuştuğunu ve dayê yerine daha kısaca da diye hitap ettiklerini öğrendim.

Yorulmuşlardı, uykularında sayıklıyorlardı, ama oldukça azimliydiler. Sabah öğlen derken akşama ne kaldı ki derken telsizden düşmanın arazide olduğunu fark ettim. Cihazın çekim göstergesine göre düşman uzak görünüyordu. Ama ne olur ne olmaz tedbiri elden bırakmamak lazım. Tedbiri elden bırakmamak için de dürbünle sürekli araziyi tarıyorum. Muhabere var ama görüntü yok. O zaman düşman bir başka alanda operasyonda diye düşündüm.

O gün kaldığımız o yerden, gecenin alacakaranlığında, küçük dere yatağından aşağıya doğru inmeye başladık. Dere yandan gelen bir başka dereyle birleşip devam ediyor. Derelerin birleştiği yerde çeşme vardı. Biz burada el yüz yıkayıp su içeceğiz ve daha sonra da yola devam. Çeşmenin başına hayvanların su içebilmesi için betondan yerler yapılmıştı.

Su içtikten sonra gideceğimiz yol yüz metrelik bir tırmanıştan sonra düz ve geniş bir tarla idi. On dakikalık bir yoldan sonra da Kubînê suyunu geçip gideceğiz. Çeşmeden sonra yukarı doğru tırmandıkça gündüz kaldığımız derenin paralelinde olan ve aramızda sadece sırt biçiminde bir yerin olduğu dere yatağı görünmeye başladı. Dönüp baktığımda yanan ateşler gördüm. Çobanlar yakmıştır deyip fazla önemsemedim. Ama ara ara arkama bakmaktan da kendimi alamıyordum. İçimde yükselen bir acaba sesi vardı. Grubun en arkasındaydım ve Şîyar arkadaşda en öndeydi.

Yokuş bitip yüksekçe olan düzlüğe ulaştığımda içimdeki merakı yenmek için gündüz dürbününü çıkarıp ateşe baktım.

Yanan ateşin varlığı nedeniyle ateş evresindeki hareketleri görebilecektim. Dürbünü önce ateş kümelerine hızla gezdirdim ve ateşin çevresini aydınlattığı kadarıyla da kontrol ettim. Tam bu anda iki tane askeri cip gördüm ve hemen arkadaşlara dönüp hızla koşarak gitmelerini söyledim. Bende kendimi askerlerin görüş alnından çıkardıktan sonra emin olmak için tekrar görüntülere baktım. Her şey açık ve netti. Ama muhaberelerinden de anlaşıldığı kadarıyla askerler artık karakola gidiyorlardı.

Sabah saatlerinde akşama kadar düşmanla aramızda sadece bir sırt vardı ve akşama kadar ne düşman bizi gördü ne de biz düşmanı görebildik. Kuşkusuz operasyon sınırlı sayıdaki karakol askerleriyle yapılmıştı. Onlarda en çok şüphelendikleri yerleri kontrol etmişlerdi. Aksi olsaydı ve operasyon kapsamlı gelişseydi beş yeni savaşçıyla beraber o gün hepimizin sonu olurdu. Bireysel yorumuma göre düşman hakkımızda dolaylı istihbarat almış ve pek inanmamıştı. Bu nedenle birkaç cip ile biraz askeri operasyona çıkarmışlardı. Ama eğer fark edilseydik alana asker indirmek veya aktarmak kendileri için zor olmazdı. Beş yeni savaşçıyı imha etmek de yeni katılımların önünü tıkardı. Düşman da bunu bilebilecek durumdadır. Ama neyse ki Mawa'nın dağlık alanına ulaştık ve arkadaşları sağ salim ama yorgun olarak bölge gücüne teslim ettik.

Sonraki günlerde gençlerin en genci katılım konusunda ikirciklik yaşıyordu. İlk gördüğü gerilla ben olunca yanıma gelip konuşuyordu. Bana: "Ben annemi özlüyorum." diyordu. Bazende: "Babam bu günlerde kalp ameliyatı olacak, geri gitsem daha iyi olmaz mı?" diyordu.

Aynı arkadaş bir yıl sonra ailesine mektup yazmıştı. Mektubu ailesine ben gönderecektim. Usul ve kural gereği mektubu okudum. Elkê bölgesindeymiş. Durumu iyiymiş. Ailesi onu merak etmemeliymiş. Ailesine ülkelerine karşı olan yurtseverlik görevlerini hatırlatıyordu. Taş gibi gerilla olmuştu, sevindim.

2008 yılında Zagros eyaletinde bölük komutanı olarak görev yapıyordu. Adı Serdar idi. Aynı yerde hava saldırısı sonucu aramızdan ayrıldı.

1998 yılının son baharı, genelde hareket için, özelde benim için kritik ve zorluydu. Yoğun pratik içerisinde yaşanan gelişmeleri pek anlamıyorduk. Önderlik Suriye'yi terk edince neler oluyor diye anlamaya çalışıyorduk. Kendi içimizde yoğun bir şekilde tartışıyorduk. Genel pratiğimiz genişleyip derinlik kazandı. Avrupa TC metropolleri ve Kürdistan'ın birçok kentiyle ilişkilerimiz vardı. Savaşçı çıkarmak için ise, birkaç kanal örgütlemiş ve savaşçı katılımını geliştirmiştik. Batman`daki bazı legal kurumlarla ilişkilenmiştik, kısmen gençlik ile de ilişkilerimiz vardı.

1999 Yılı

Önderliğin Şam'dan çıkması ve Avrupa'ya gitmesi, ilk dönemlerde bizde bir umut yarattı. Özellikle iç basından bunu böyle anlıyorduk. Önderlik de Ankara'dan çıkmakla partileştik, Kürdistan'dan çıkmakla halklaştık, Avrupa'ya çıkmakla devletleşeceğiz deyince, ben, "demek ki her şey yolunda" demiştim. Bir süre sonra özellikle Önderliğin İtalya'dan ayrılması sonrası bende kaygılar başladı. Ancak komplonun niteliğini ve derinliğini anlayacak durumda

değildim. Zaman, pratiğin doğal mantığı ve yoğunluğu içinde geçiyordu. Ta ki Batman`da bir evde saat 12.00 de uyuduğum geceye kadar.

Saat gecenin kaçıydı bilmiyorum ama TV'den Önderliğin yakalanıp TC ye teslim edildiğini, benim yanımdaki kişi, oturma odasında ve uyanık olduğu için, TV'den öğrenmişti. Öğrenir öğrenmez benim yatmakta olduğum odanın kapısını açıp durumu bana bildirdi. Ben ise bu kişinin çağırması ve durumu anlatması sonrası hiç kımıldayamadım. Ne bir söz ne de bir hareket. TV'den sesler de kulağıma gelince artık kirpiklerim bile kıpırdamıyordu. TV spikerinin ağzından haberi duyduğum andan itibaren bütün hücrelerim adeta dondu. O anlarda düşünüyorum desem, hayır düşünmüyordum. TV'yi dinliyordum desem, hayır öyle de değildi. Buzdolabına konmuşum da dondurulmuşum gibi bir durumu yaşıyordum denebilir. Aslında yaşamıyordum. Mumyalanmış insan gibiydim de denebilir, benim o anki halim için. Gece saat üçten sabah saat sekize kadar durumum böyleydi. Saat sekiz olduktan sonra kendime gelip TV'nin önüne gidebildim. Yanımdaki, sonradan kaçacak olan kişi, ise çok normal ve umursamaz bir havadaydı. Oysa Önderliğin büyük bir komployla yakalanması siyaseten, kültürel, tarihsel olarak tecavüze uğramak gibi bir şeydi. Yaşadığım o anlar yaşamımda bir ilkti ve bir daha bu denli duygu ve hücre donması yaşamadım. Gözlerim ve bakışlarım tamamen sabitleşmiş idi.

Önderliğin düşmanın elinde olmasını kabul edemiyordum. Onun etrafında hep arkadaşlar vardı. Öyle bir yaşam kurmuştu ki üstün bir moral ve maneviyat ile dopdoluydu.

Önderliğin uçakta ve sonrasında çekilmiş resimleri ve görüntülerini görünce, müthiş bir hırs ve öfke benim içimde birikti. Sadece benim değil bütün hareketin kadroları içinde bu öfke ve nefret birikmişti. Düşman hangi amaçla bu görüntüleri yayınladı? Hareketin kadrosunu ve halkı pasifleştirmek için mi! Ama hayır bunlar bizi tanımamışlar, oyunlarının yanlış olduğu ise sonraki gelişmelerde belli olacaktı.

Êlih il merkezi özellikle bizim içerisinde hareket ettiğimiz mahalleler, en yurtsever kitlenin bulunduğu mahallelerdir. Hemen kendiliğinden harekete geçip serhildan yaptılar. Düşmanda şehir içi güvenliğini üst düzeye çıkarmıştı. Mahalle aralarında askeri ve polisiye konvoylarla geçip kontrol sağlıyorlardı. Askeri ve polis konvoylarında hem konvoyun önünde hem de konvoyun arkasında zırhlı araçlar panzer, akrep, vb. bulunuyordu. Bu tarzda şehir içinde dolaşan ve kontrol sağlayan konvoya saldırmak için asgari B-7 silahının olması gerekir. Bunun dışında konvoylara eylem düzenlemek mümkün değildi. Farklı bir hedefe de şehir içinde yönelmek mümkün olmuyordu. Çünkü son tahlilde eylem de yapılsa bu konvoylarla karşılaşmamak mümkün olmuyordu. Düşman, demir yığını vahşi savaş araçlarıyla halkı korkutup sindirmek ve eylem yapmayı düşünmenin bile önüne geçmek istiyordu.

Yaşanan durumlara en uygun düşen şey iyi bir eylem yapmaktı. Ama bunun için yeterli hazırlığımız yoktu. Daha önce yanımızda B-7 taşımak istemiştim ama arkadaşlar "gerek yok" demişlerdi. B-7'nin çok gerektiği bir an hiç kimsenin beklemediği bir süreçte gelip çatmıştı. Seçenekler arasından bir eylem yöntemini deneyip uygulamaya koyduk. Ama daha

işin yarısında iken vazgeçtik. Çünkü düşmanın tedbirleri karşısında bizim gibi illegal gezenlerin iş yapması oldukça zordu.

Böyle bir anda daha ayrıntılı bilgi almak ve değerlendirme yapmak için Mawa dağına arkadaşların yanına gittik.

Önderlik yakalananınca ve TC'ye teslim edilince, arkadaşlarda intikam hırsı gelişiyor. Daha sonra anakarargâhla ve eyalet karargâhıyla telsiz ile ilişkilenip durumları anlamaya çalışıyorlar. Bir süre sonra arkadaşlar fedai eylemi yapma kararlılığına ulaşıyorlar. Bu temelde birçok arkadaş rapor yazmış ve örgüte eylem yapmak için hazır olduğunu bildirmişti. Bizde yeni bir planlamayla ova ve şehir çalışması yürütecektik. Ancak bundan önce sözünü ettiğim fedai kararı vermiş olan arkadaşların gidip Êlih'te eylem yapmaları gerekiyordu.

Planlandığı gibi arkadaşlar ellerinde Kalaşnikof ve B-7 roketatar silahıyla beraber Êlih merkeze girdiler. Ama fedailik kararı vermiş olmalarına rağmen eylem yapmadan geri döndüler. Daha önce de söylüyordum ama bu olaydan sonra daha da iyi çözümledim ki şehir gerillacılığı ile dağ gerillacılığı birbirinden çok farklı iki olgudur. Arkadaşlara gidiş, geliş ve planlama hazır sunulmasına rağmen eylem yapmadan döndüler. Bu arkadaşlardan biri Botan eyaletinin tanınmış savaşçı kişiliklerinden biri olunca ben daha çok konu üzerinde yoğunlaştım. Olayın birçok psikolojik boyutu olduğunu anladım. Şehir gerillacılığıyla dağ gerillacılığı iki ayrı olgudur, dedim. Dağ gerillasına git şehirde eylem yap demek ise bambaşka bir şeydir. Şehre gitmeden kendinden çok emin bir şekilde eylem yaparım havasında olan ikinci fedai eylem

grubu da eylem yapmadan geri döndü ki bu gruplar hedefin yanına kadar gitmelerine rağmen eylem yapmıyorlardı. Üçüncü fedai grubunun da sonu bir önceki iki grup gibi oldu.

Dağ koşullarında eylem yaparken arkanda seni savunan arkadaşların vardır. Eylem sonrası gideceğin bir yer hazırdır. Ama şehirde bir ya da iki kişisin, bilemedin üç kişi. Ne seni yönlendirecek bir koordine ne de seni kollayacak gerektiğinde ölümüne seni koruyacak arkadaşların vardır. Ayrıca tepelerden inip eylem yapmak ile sokakları aşıp eylem yapmaya gitmek arasında fark vardır. Binalar sokaklar ve daha birçok şeyin insanın ruhu ve psikolojisi üzerinde etkisi vardır. Arkadaşlar da fedai eylem kararı vermişler ama onun derinliğini anlamamışlar ve de kararları keskin değildi. Aslında o dönem fedai kararı vermiş olmaktan çok bazı arkadaşlarda işin havasına kendini kaptırma vardı. Ben ise o dönem yazılı bir raporla fedailik kararı vermedim. Ancak Êlih'e giren ve eylem yapamayan üç fedai grubundan sonra, yine gidip Êlih'te eylem yapan ben oldum.

Yine şehirde pratik yapıyorken, bana telefon geldi. Örgütsel buluşma ve işler için kullandığımız bir ev vardı. O eve gitmemiz söylendi. Gittiğimizde odada arkadaşlar oturuyorlardı. İki erkek arkadaş gelmişti. Odada ayrıca yabancı olduğu belli olan bir kadın oturuyordu. Merhabalaştık, oturup biraz oradan buradan sohbet ettik. Daha sonra yan odaya geçmemiz gerekti. Örgütsel işler konuşacağız. Biz odaya gidince de yabancı bir kadın sandığım ve ev sahibinin akrabasıdır dediğim kadın da odaya geldi. O anda ben kadının arkadaş olduğunu anladım. Arkadaş oturuşu ve giyimiyle kendisini tam bir ev kadınına benzetmişti, aksi halde

arkadaşları tanımak çok kolaydır. Oturup resmiyet gereği gereken şeyler aktarılınca kadın arkadaşın Gabar`dan fedai eylemi yapmak için geldiğini anlamış oldum. Genel geçer bilgiler verildikten sonra resmi toplantı bitti. Daha sonra ise sorumlu olarak gelen arkadaş bana gayri resmi bilgiler de aktardı. Bölge komutanının benim için sesli bir kaset doldurarak gönderdiğini ama bunu dinlememe gerek olmadığını söyledi. Kendisinin buraya kadar gelmemesi gerektiğini ancak konunun öneminden dolayı bizzat gelmiş olduğunu söyledi. Bunun üzerine etraflıca konuşup tartıştık. Fazla zaman kaybetmeden uygun bir hedef tespit edip eylemi gerçekleştirmek gerekiyordu. Çünkü her an baskın yiyebilir ve imha olabiliriz. Fedai eylem kararı vermiş bir arkadaşın olası bir baskında yaşamını yitirmesi bizden sonra hayatta kalacak olanlara oldukça ağır gelirdi. Bu saatten itibaren kendi güvenliğimizden çok bu arkadaşın güvenliğini düşünür olmuştuk.

Fedai eylemi yapmaya gelen arkadaş Şehrîstan Botan arkadaştı. Sekiz yıllık gerillaydı ve Kürdistan'ın çeşitli bölgelerinde görev yapmıştı. Şehrîstan arkadaş Zagros eyaletinde kış kampında iken diğer iki kadın arkadaşla beraber Önderlik için fedai eylem yapma kararı alıyorlar. Her iki arkadaş da fedai eylemi yapmış, sadece Şehrîstan arkadaş kalmıştı. Bir sohbet esnasında her iki arkadaşın sözlerini tutmuş olduğunu kendisinin ise halen daha sözünü tutmamış olduğunu söylüyordu.

Arkadaşı Batman merkez mahallelerinden birinde bulunan bir aileye götürdük ki ailede gerilla ailesidir. Bir oğulları gerilla saflarına katılmış. Oldukça yurtsever ve doğal yaşam

özellikleri olan bir aileydi. Çünkü aile Koçer bir aşirete mensup ve son yıllarda savaşın şiddetlenmesi sonucu Êlih merkezde yerleşik yaşama geçmişler. Evin bir de yeni doğmuş ve halen daha ismi konmamış oğulları vardı. Kadın benden çocuğuna ismini koymamı istedi. Bende çocuğa ismini Şehrîstan arkadaşın vermesini istedim. Aile henüz Şehrîstan arkadaşın ne amaçla şehre geldiğini bilmiyor. Ama ben biliyorum, eylem yapıp şehit düşecek olan arkadaşın çocuğa isim koyması daha anlamlıydı. Şehrîstan arkadaş da "Dema me hatiye, dem dema me ye." deyip çocuğun adını Demhat koydu. O çocuk şimdi on dört yaşında. Ama acaba isminin bir fedai tarafından verildiğini biliyor mu?

Şehrîstan arkadaşla toplam iki gün beraber kaldık ve bu süre zarfında insanların saf bir sevgiyle nasıl sevebileceğini öğrendim. Hesap, çıkar, karşılıklı beklentilerin dışında birbirini yoldaşça sevmek böyleymiş demek. Karşımdaki tam adanmış, oldukça kararlı bu konuda da rafine olmuş bir kişilik vardı. Ulaştığı düzey ve kişilik kolay bulunmazdır.

Ev sahiplerinin akrabalarından biriyle Şehrîstan arkadaşı seçtiğimiz Êlih merkezi polis karakolu hedefini keşfe gönderdik. Gittiler ve daha tam olarak hedefi keşif etmeden, Şehrîstan arkadaş telefon kulübesine girip ailesine telefon açıyor. Ailesi yurtsever olmadığı için son bir kez onlarla konuşup ikna etmek istemiş. Aile de ona yeter artık eve dön demiş. Şehrîstan arkadaş buna gülüyordu. Bir açıdan da oldukça trajik bir durum. Arkadaş eylem yapacak ve tarihe mal olacak, elbette halkın bir değeri olarak. Aile ise yeter eve gel diyor. Eve gitse ne olacak, eş çoluk çocuk o kadar, ama şimdi Şehrîstan yaptığı eylemle Kürdistan'ın modern tarihine

mal oldu. Telefon konuşması esnasında kurye olan yurtsever birilerinin Şehrîstan arkadaşı dinlediğini fark ediyor ve kurye arkadaşı hemen oradan uzaklaştırıp taksiye bindiriyor ve daha sonra alelâcele eve dönüyorlar. Beni en çok kaygılandıran işte böylesi öngörülemez sürprizlerdi. Neyse ki herhangi bir olumsuzluk yaşanmadı.

Gündüz ortası evde oturuyor iken sokağa seyyar satıcılar geldi. Satıcılar elbise sattıkları için Şehrîstan arkadaşı evin kadınıyla beraber sokağa çıkarıp kendisine uygun elbiseler aldırdık. Fotoğraf makinesi da bulup Şehrîstan arkadaşla resim de çektirdik. Şehrîstan arkadaş da keşfettiği eylem hedefini pek beğenmemişti. "Ben çok sayıda polis öldürmek istiyorum" diyordu. Ben de cevaben kendisine "eylemin siyasal amacını düşün" dedim. "Çok öldürmek önemli değil, eylemin yaratacağı etki önemlidir" dedim. Başbakan Ecevit TV'den her gün teslimiyet çağrıları yapıyordu, bir şekilde bunun önünü almak gerekiyordu. İşte Şehrîstan arkadaşın eylemi böyle bir eylem olacaktı.

Önderliğin esaretinden sonra ilk defa fedai eylemi yapılacak olması da ayrı bir önem arz ediyordu. Eylem günü bütün hazırlıkları gözden geçirdik. Öğlen saatlerinde Şehrîstan arkadaşı giyindirdik. Kendisinde patlatacağı ve kemer gibi olan mayını kendi ellerimle arkadaşın beline bağladım. Daha sonra kemerin üzerine de gömleği geçirip düğmelerini ilikledim. Patlayıcıyı patlatma kilidi gömleğin düğmelerine bağlanmıştı. Düğmeler metal olduğu için patlayıcının elektrik devresini tamamlayacak ve patlayıcı da patlayacaktı. Gömleğin üzerine Batman'da çarşıya çıkan kadınların giydiği uzun bir paltoyu Şehrîstan arkadaşa

giydirdik. Böylece patlayıcıyı Şehrîstan arkadaşın vücuduna belli olmayacak şekilde bağlamış olduk. Arkadaş artık eylemi gerçekleştirmeye hazırdı.

Kendisine "son sözün nedir" dedim. O da bana: "Ben Önder Apo'nun bir militanıyım, onun canından bir parçayım, kendimi ona feda etmek istiyorum, bütün arkadaşlara başarılar dilerim" dedi. Daha sonra son defa birlikte resim çektirip doyasıya birbirimize sarıldık. Evinde kalmakta olduğumuz aile durumu anlamıştı. Yoğun duygu atmosferi onları da sarmıştı.

Şehrîstan arkadaşa iki el bombasını da poşetin içine koyup kendisine verdik. Yolda ani bir durumla karşılaşırsa ve de bomba patlamaz ise ele geçmemek için kendisinde patlatsın diye. Bu bombalardan bizde de vardı ve her zaman olası ani kontrol veya tutuklama girişimi karşısında kullanacaktık.

Son kez kuryeye, polis karakoluna yaklaştıklarında, Şehrîstan arkadaşı yaklaşık olarak yüz metre geriden takip etmesini söylemiştim. Daha sonra kurye ile Şehrîstan arkadaş evden çıkıp gittiler. Aynen planlandığı gibi hedefe gidiyor Şehrîstan arkadaş ve karakolun önünde beklemekte olan altı polisin içine dalarak "Bijî Serok Apo" sloganını atıyor ve bombayı kendisinde patlatıyor. Eylem olup bomba patladıktan sonra kurye arkadaş eve geldi. Peti benzi atmıştı ve olup bitenleri bize anlattı.

Eylem esnasında çarşıda olan halk fedai eylemi yapıldığını hemen anlamış ve toplanıp eyleme kalkışmak istemişti. Ancak düşmanın tedbirleri olağanüstü olduğu için kalabalık içinde bulunan sivil ve resmi polisler olay daha başlamadan müdahale ediyorlar. Kitleden insanları yere yatırıp başlarına silah dayıyorlar.

Eylemden sonra gözümüz kulağımız TV haberlerindeydi. İlk haberlerle beraber altı polisin yaralandığı ve canlı bombanın ise öldüğü söyleniyordu. Başta bu habere inanmadık ama yaptığımız araştırmalar sonucu durumun gerçek olduğu ortaya çıktı. Hazırlanan mayının gücü hesaplandığında durumun böyle olmaması gerekirdi. Bunun üzerine araştırmalarımızı devam ettirdik. Şehrîstan arkadaşın cenazesinin pek parçalanıp bozulmadığı söylenince bombanın tamamen patlamadığını anladım. Bomba dediğim 12 adet Amerikan el bombasının paralel bağlanması sonucu oluşturulmuş bir düzenek idi. Bağlantılarda hata yapılmış olacak ki bütün bombalar patlamamıştı. Bu nedenele hiçbir polis ölmemişti. Eylemin askeri sonucu böyleydi ve bu sonuç askeri açıdan iyi bir sonuç değildi. Ancak siyasal olarak eylemin sonucu oldukça etkili oldu. Öyle ki başbakan Ecevit'in "teslim olun" çağrıları eylemin olduğu andan itibaren bıçakla keser gibi kesilmişti. Bir de Şehrîstan arkadaşın mektupları televizyondan okundu ve Ecevit'in teslim olun çağrılarına cevaben: "Geliriz ama ateş topu olarak geliriz" diye yazması düşman için sarsıcı olmuş, Önderliğin esaret altına alınmasıyla amaçlanan örgütü tasfiye etme planları suya düşmüştü. Bundan sonrası başta İstanbul olmak üzere Türkiye ve Kürdistan'ın kaynar kazana dönüşmesiydi. Bunun sonucunda düşmanın Önderliği yargılayıp idam etme planları boşa çıktı. Daha sonra Önderliği muhatap almak zorunda kaldı. Kazanan, direnen gerilla ve halk gerçekliğiydi. Kaybeden ise işgalci kapitalist emperyalistlerdi. Şehrîstan arkadaşa kendi yaptığı eylemden sonra bizim de eylem yapacağımızın sözünü vermiştim. Sonradan bu sözümüzü de tuttuk.

1999 yılında yıllık eyalet yönetimi toplantısı için Gabar dağına gittik. Şehirden ovaya oradan da Gabar dağına tırmanmak oldukça ilginç ve arazi ile hava koşullarının değişik olması nedeniyle de insanın biyolojik yapısını etkiliyordu. Ayrıca şehir, ova ve Mawa da erzak sorunu yok iken birden bire Gabar dağının zirvesinde mükemmel coğrafyayla buluşmak ama aç kalmak vardı. Baharın yeşil otlarından alabildiğince yararlanmak gerekiyordu.

Bu nedenle Gabar'dan ova veya şehre gelen arkadaşlara ilk yaptığım şey imkânlar dâhilinde ziyafet vermektir.

Biz Mawa'dan Gabar'a giderken yanımıza çikolata aldık. Yolda her acıktığımızda bir adet çikolata yiyorduk. Bu da bize tokluk hissi veriyordu. Erzak taşımaktansa daha hafif olan çikolata taşımak iyiydi. Bu da bizim bölge komutanının aldığı bir tedbirdi. Buralarda adet böyleymiş, Botan'ın bölgelerinde böyle bir şeyi bulmak mümkün değildi. Bırakalım çikolatayı yıllarca domates biber gibi şeyleri bile bulmak mümkün değildi.

Dicle nehrini bot ile geçerken büyük bir tehlike atlattık. Bahar mevsimi olması nedeniyle Dicle çok sert akıyordu. Biz bota bindiğimizde akıntıya kapıldık ve bir süre sürüklendik. Biraz daha gitsek suyun tam üzerine kurulmuş olan karakolun önüne geleceğiz. Karakol da suya tel çektiği için bu tellere takılıp kalacaktık. Bu anda düşmanın bizi görmesi ve imha etmesi çok kolay olacaktı. Karakola az bir mesafe kala botçu arkadaş bizi kıyıya çıkardı ve daha sonra yolumuza devam ettik.

Gabar'a girişte ve Gabar arazisinde yürürken aşırı yağan yağmura yakalandık. Aşırı yağış sonucu küçük göletler ve

akıntılarla karşılaşıyorduk. İçlerinden yürüyüp gitmek hem hoş hem de yorucu oluyordu. Arkadaşlara ulaştığımızda mağaralara yerleşmiş olduklarını gördük. Ateş de yakmışlar ve biz kendimizi ateşin sıcak alevlerinde kurutup dinlendik, daha sonra uyuduk.

Gabar`da, Gabar'a yeni gelen ve Mardin eyalet sorumlusunun da katıldığı toplantı yapıldı. Geçmiş bir yıllık pratik değerlendirildi ve bazı yönetimler açık soruşturmaya alındılar. Bunun sonucunda öz eleştiri raporu yazmaları kararlaştırıldı. Bunun dışında bir yıllık eyalet ve bölge pratikleri planlandı. Bölgelere eylem hedefleri kondu. Bende Êlih rafinerisine eylem düzenlemek için öneri yaptım. Bazı arkadaşlar buna karşı çıktılar ve böyle bir eylemin halka da zarar verebileceğini öne sürdüler. Büyük Petrol tanklarının büyük bir patlayıcı deposu gibi patlayacağını var sayıyordu arkadaşlar ama ben de daha önce yaptığım eylemlerden biliyorum ki petrol patlayıcı gibi patlamaz ama yanar. Yanarken de büyük alevler oluşur o kadar.

Eylem kararlaştırıldı, fedai Şehrîstan arkadaşa da söz verdiğim gibi eylemi yapacaktık. Gabar`da toplantı bittiğinde bir grup topluca Mardin'e gitti ve bizde bir başka grup olarak Mawa bölgesine geçtik. Mawa`da da toplantı yaptık ve arkadaşlar hem Gabar`da hem de Mawa`da eyleme bizzat katılmamamı ama eylemi örgütlememi salık verdiler.

Batman ovasına indiğimizde bizim için önemli olan mutlaka eylem yapmaktı. Bunun için hazırlanılmış olan iki arkadaş, eylem akşamı eyleme gitmeleri gerektiğinde, ikircikli bir hal aldılar. Gitmek istemediklerini bana his ettirdiler. Bunun üzerine yanıma bir arkadaşı alarak Êlih merkeze

girdim. Kendi bireysel yoğunlaşmama göre eylemi yapmak sorun değildi. Asıl sorun olan geri çekilmeydi. Çünkü eylemi engellemek düşman açısından imkânsızdı ama eylem sonrası eylemcileri yakalamak ise fazlasıyla imkân dâhilindeydi. Bunun üzerine yoğunlaşıp çare aradım. Eylemden sonra bizim geri çekilme süremiz beş dakika idi. Beş dakikadan sonra düşman bütün yolları tutuyor ve artık kurtulmak mümkün olmuyordu. Bu duruma bir çare olmalıydı. Diğer bir sorun ise şehirde kalınması halinde çok yoğun ev baskınları ve aramalar yapılıyordu. Olası bir şikâyet durumunda ise imha olmamak mümkün değildi. Buna da bir başka çare gerekiyordu. Düşünüp yoğunlaşıp bazı taktikler denemeye karar verdim ki daha önce hiç yapılmamış olsun. Her yeni yapılan taktiksel eylemler genelde başarılı olur. Düşman daha eylemin nasılını anlamadan her şey olup bitiyordu. Tarzı yeni olan eyleme karşı düşmanın tedbiri yoktur.

İlk başta eylem yapmak ve rahat geri çekilmek için kendimize Java motoru bulduk. Uzun süredir kullanmamış olduğum için motorla alıştırma turları yaptım. Daha sonra da eylem yapacağımız yere Java ile keşfe gittik. Ara sokaktan ana caddeye girdiğimde yola ters yönden girdim. Gitmem gereken şeritten değil karşı şeritten gidiyordum. Bir anda karşımda üstüme doğru gelen araçları görünce yanımdakine ne oluyor dedim. O da bana: “ters şerittesin” dedi. Tam bu anda karşıdan polis panzeri geliyordu. Biraz heyecanlandım ve bizi durdururlar sandım. Durdurulsaydık çatışmaya girmek zorunda kalırdık. Ama polisler korna çaldılar fakat durmadılar. Tam o anda yan şeride giren yol çıktı önüme ve bende direksiyonu doğru olan şeride kırdım.

Bundan sonra birkaç kere daha eylem yapacağımız yerden geçtik ve motor ile geri çekileceğimiz sokakları tanımak için ara sokaklarda bol bol dolaştık. Ne karşılaştığımız polis panzeri ne de sokakta bizi gören halk gerilla olduğumuzu bilemezdi. Çünkü gerillanın Java motosikletiyle dolaşabileceği hiç akıllarına gelmiyordu.

Her şey tamamlanıp bittikten sonra B-7 ile üç tane roket ve birer kalaşnikof alarak eylem yapacağımız mahallede bir eve gittik. Motoru ve roketleri evin içine aldık ve roketatar ile roketleri evin içinde sakladık ki gelen giden misafirler herhangi bir şeyden şüphelenmesinler. Şehirde geceler iyi geçer ama gündüzler çok sıkıcıdır. Kaldığımız evde Mardin'den göç etmiş bir aile vardı. Evde erkek adına kimse yoktu. Bir anne ve iki gelini evde bulunuyordu. Baba ve iki çocukları Konya'ya çalışmaya gitmişler.

Gündüz kaldığımız eve gelen giden çok oldu. Bunlardan biri de altından diş yapan Mitirb bir kadındı. Kürdistan'da halen daha altından diş yapıldığını bilmiyordum. Ama evinde kaldığımız kadının altından diş yaptıracak maddi imkânları yoktu. Bu nedenle de bir başka maddeden diş yaptırıyordu. Tamamen eldeki imkânlarla ve modern teknik kullanmadan diş takılabiliyordu. Dişçi kadın gezici olduğu için ve de neyin nesi olduğunu bilmediğimiz için evin dışında ayrıca bulunmakta olan odaya alındık ki dişçi kadın bizi görmesin. Alındığımız odada da evin büyük oğlu kalıyordu. Kürdistan'da alışıla geldiği üzere çocuklar evlendikleri zaman kolay kolay anne ve baba evinden ayrılmazlar. Kaldığımız ev bu geleneği şehir yaşamında da olsa sürdürüyordu.

Yanımdaki şahıs bir ara çocukları dondurma almaya gönderdi. Dondurma geldiğinde ise yere uzanmış bir halde dondurma yiyordu. Bu konuda kendisini uyardım. Ben de yıllar sonra ilk defa burada dondurma yedim. Fazla tat alamadım. Çünkü akşama yapacağımız eylemin ayrıntıları üzerinde sürekli düşünüyordum. Eylemi mutlaka başarmalıydık. Bu nedenle de herhangi bir pürüz oluşmamalıydı. Evin büyük gelini, küçüğü yeni kaçırılmış ve nasıl kaçırdıklarını da ballandıra ballandıra anlatıyorlardı, eşini ne kadar çok sevdiğini ve onu ne denli özlediğini anlatmaya çalışıyordu. Karnı da oldukça büyümüş ve hamile olduğu açık bir şekilde belli oluyordu. Kadın benimle eşi üzerine konuşmak istedikçe ben konudan kaçıyorum. Çünkü adeta diken üstündeyim. Ben eylemin nasıl başarılı bir şekilde yapacağımı düşünüyorum. Kadının ise bütün derdi eşi çocukları ve eşine olan aşkı. Dünyalar ve beklentiler o kadar birbirinden farklı ki ortak bir konuda sohbet etmemiz mümkün değildi.

Akşam olup da alaca karanlık çökmeye başlayınca evin sahiplerine çaktırmadan un torbası içinde bulunan roketatar, roket ve kalaşnikofları aldık. Eylem yapacağımızdan eminim ama kurtulup kurtulamayacağımız konusunda emin değilim. Eylem tarz olarak yeni bu nedenle de düşman bizi kolay düşüremez ancak bizde hiç böyle bir tarzda eylem yapmış değiliz. Kendi açımızdan geri çekilmenin nasıl olacağı konusunda emin olamıyoruz. Ama zaten eyleme gidiş tarzı Fedai tarzıydı, bu durumda kurtulup kurtulamayacağını düşünmezsin. Sadece ve sadece eylemi başarmayı düşünürsün.

Java motosikletini çalıştırıp üzerine bindim ve yanımda sonrada kaçacak olan kişi de beyaz un torbasını alıp motora bindi. Bu andan itibaren son derece sakin bir hale geldim. Genelde hep böyleyimdir. Eyleme gitmeden önce yoğunlaşırım ama eylem yoluna girdikten sonra sadece eylemi düşünürüm. Bazen de eylem başladığında silahlar patladığında artık bende düşünce sıfırlanır ve sadece eylemin başarısını düşünürüm.

Motoru vitese takıp evin kapısından çıktım. Bu arada eylemi yaptığımızda ev sahipleri eylemi bizim yaptığımızı anlayacaklar. Akşamüzeri sokaklardan geçiyoruz ve mevsim de yaz olunca sokaklarda insan ve daha çok da çocukları görmek mümkün. Êlih ana rafinerinin önüne gelip durduk. Aramızda Mardin'e giden yol var ve onun da ötesinde tel örgüsü. Sokak o anda sakindi. Çünkü halk akşam yemeğini yemek ile meşgul idi. Biraz uzağımızda birkaç tane çocuk vardı. Bunun dışında hemen hemen herkes içerde idi. Bu da bizim işimizi kolaylaştırıyordu.

Motoru yolun kenarında durdurup iki ayağı üzerine kaldırdım. Daha sonra gayet sakin bir şekilde beyaz un torbasından roketleri çıkardık ve haşolarını, burgulu olduğu için, çevirerek taktık. Bu işlemi orada yapmak zorundaydık, aksi halde roketler çok uzun olur torbaya sığmazdı. Bu arada ben yanımdaki kişinin atış yapacağı yeri seçmeye çalışıyorum. Sokaktan ateş edemezdik. Çünkü roket tel örgülere çarpar ve patlardı, hedefi de bulmazdı.

Haşoları taktıktan sonra asfalta hemen bitişik, dükkân olsa gerek, bulunan yapının üzerine çıktım. Çıkmak da o kadar zor değildi. Biraz büyükçe de olsa yapının arka tarafı merdiven gibiydi. Bu nedenle çıkmak zor olmadı. Ev veya dükkân her

neyse üzerine çıktığımda rafinerinin içi iyi görünüyordu. Büyük boyutlu petrol tankları kocaman görünüyordu. Dolayısıyla nişan almadan da isabet etmek mümkündü. Yanımdaki kişiyi, sözde arkadaş, roketlerle beraber yanıma çağırdım. Ona nasıl ateş etmesi gerektiğini söyledim. Hedef o kadar görünür ve netti ki fazla tarife de gerek yoktu. Yeni savaşçı eğitiminde ilk atış yaptığım silah B-7 idi. O günden itibaren kulak perdelerim hasar gördüğü için B-7 kullanmıyordum. Mümkünse yakınında da durmuyordum. Bu nedenle aşağıya sokağa indim ve motoru çalıştırıp hazır hale getirdim. Bu arada sözde arkadaş da nişan almış ateş etmek üzereydi. Tam bu anda gerideki evden bir kadın çıktı ve omzunda B-7 olan kişiyi gördü. Kendi kendine Kürtçe konuşarak "o da kim, ne yapıyor" diye söylendi. Bende kendi kendime "Buraya gelecek başka zaman yok muydu!" dedim. Uzaklaşmasını söylemek veya söylememek konusunda kararsızlık geçiriyordum. Roket patlarsa B-7'nin geriye püskürteceği sıcak basınç duruma ve yakınlığa göre kadını hem yakabilir hem de kör, sağır edebilirdi. Bir anda hesap da yaptım ki kadın B-7'ye göre en az üç metre daha aşağıda. Kendi kendime bir şey olmaz diyorum ama kendi kulaklarımın durumu da belli, kadının böyle bir akıbeti yaşamasını ve kalan ömrünü kulakları sürekli çınlar halde geçirmesini de istemiyorum. Bütün bunları yazmak dakikalar alıyor ama olay esnasında her şeyi saniyelerle düşünüyordum. Hızlı düşünüp ani karar vermek dışında şansım da yok. Derken B-7'nin ilk roketi patladı. İlk önce yoğun bir alev daha sonra da kara duman kadına doğru gitti, ama biraz yukardan. Kadından bir anda çığlıklar yükseldi ve o anda da ortadan kayboldu. Kaçma konusunda iyiymiş.

Roket sesinin yankılanmasıyla beraber ben sokağa ve sokakta bulunan insanların tepkilerine baktım. Bana çok komik geldi. Çünkü dışarıda olanlar yıldırım hızıyla içeri kaçtılar ve içerdekiler de dışarı çıktılar. Daha sonra da roketin atıldığı hedefe baktım. Normalde oluk oluk yanan petrolün akması veya tankerin bir yerinden patlayarak petrolle beraber alevlerin fışkırması gerekirdi. Ama öyle olmadı. İlk roket hedefe isabet etmemişti. İkinci roket de atıldığında umduğum gibi bir şey olmadı. Atışı yapan kişiye üçüncü roketi de atmasını söyledim ama o atmadı. Normalde iki roket atmayı ve bir roketi de tedbir olarak yanımızda bulundurmayı planlamıştık. Geri çekilme esnasında düşmanın zırhlı araçlarıyla karşılaşırsak kullanırız diye. Ama ben roketlerin isabet etmediğini görünce ısrarla üçüncü roketi de atmasını söyledim. O kişi ise ısrarla kalsın dedi ve atmadı.

Daha sonra beraber Java motoruna binip hızla eylemin en önemli aşaması olan geri çekilmeye aşmasına başladık. Êlih merkezi mahallelerinden beş dakikadan daha az bir zaman zarfında çıktık. Êlih'e yakın olan köyü de hızla geçip arazide bulunan tali yollara girdik. Bu esnada ben motorun lambalarını kapattım ki fark edilmişsek eğer motorun ışıkları sayesinde takip edilmeyelim. Gece de çok karanlık değildi ve ay ışığı vardı. Ay ışığının yardımıyla tali ve toprak olan yolda ilerliyorduk. Gece traktörlerle çift süren ve biçilmiş buğday tarlalarında koyun otlatan çobanlar bize tuhaf tuhaf bakıyorlardı. Sonrasında, yayan yürüdüğümüzde yaklaşık olarak üç saat Êlih'e uzak olan köye yarım saatte ulaştık.

Hemen Java motorunu evin alt katında bulunan ahıra koyup ikinci kata çıktık. Bizi içeri buyur ettiler ama biz

dışarıda oturacağımızı söyledik. Evin balkonunda oturup Êlih'e doğru yönümüzü dönünce ve de Êlih ve çevresinde Panzer projektörleri görülünce ev sahipleri "siz ne yaptınız" diye sordular. Eylem yapmış olduğumuzu evdeki aile fertleri de anlamış oldu. Durumu biraz gözlemledikten sonra tahmin ettiğim gibi düşman nasıl vurup geri çekildiğimizi anlamamıştı. Çayımızı yudumlayıp düşmanın Êlih ve çevresindeki hareketliliğini takip ettik. Daha sonra gidip sığınağa girdik.

Ertesi gün yerel bir gazete "büyük bir faciadan dönüldüğünü" yazıyordu. Nedeni de roketlerden birinin tüp gaz dolum tesisinin çatısına düşmüş olmasıydı. Roketlerden biri de alanda bulunan boşluğa düşmüştü. Eylemimiz bu anlamda sonuçsuzdu ancak düşmanı da oldukça fazla korkutmuştuk. Roketlerden biri dahi hedefine isabet etmiş olsaydı elbette sonuç çok daha farklı olacaktı.

Eylem sonrasında düşman hemen harekete geçmiş ve yolları kontrole almıştı. Eylem yerine yakın olan sokaklardaki bütün evleri de aramıştı. Rastgele tutuklamalar yapmış kadın ve çocukları dahi karakola götürüp sorguya almıştı. Bunlardan biri bir iki kere evine gittiğimiz bir aileydi. Diğer biri ise bizimle çalışan milislerdendi. Onun dışındaki tutuklamalar bizimle ilişkisi olmayan tutuklamalardı. Evine bir iki kere gittiğimiz aile, tutuklamada zorlanmıştı. Evde bebek ve küçük çocuklar yalnız kalmıştı. Kendilerine telefon ettiğimde ağlıyorlar ve bana sen arkadaş değil polissin bizi kandırıyorsun diyorlardı. Çocuklar sarsılmıştı.

Milis olan diğer biri ise beş yüz dolar yardım almış ve paramızı yemiş biriydi. Kızlarından biri partiye katılmak

istemiş, bunu fark ettiğinde de kızını apar topar evlendirmişti. Milisi arkadaşların tanıştırması sonucu tanıdım, bizzat kendim oluşturmuş olduğum ilişki değildi. Arkadaşlar da iyi tanımamış ve milislik için hazırlamamışlardı. İşte bu milis de eylem sonrası normal bir şekilde tutuklanmıştı. Sorgu için odaya götürüldüğünde aman bana vurmayın ben size her şeyi anlatacağım demiş. Bunun üzerine de polisler kendisini dinlemeye başlıyorlar ve adam da her şeyi anlatıyor. Bunun üzerine bir rütbeli "Nasıl olur da senin gibi birini milis yaparlar" diyor, haklı olarak tabi. En milis yapılmayacak uyduruk birini arkadaşlar milis yapmış daha sonra da bana devir etmişlerdi. Çok basit bir şekilde düşman bizim hakkımızda bilgi sahibi olmuştu. Oysa bu düzeyde bilgi almak genelde düşman için uzun uğraşlar sonucu olabilecek bir şeydir.

Bir başka olay da bu eyleme ilişkin şudur; bize savaşçı ulaştıran milislerden biri bizim haberimiz olmadan İstanbul'dan Êlih'e savaşçı getirmişti. Haberimiz olsaydı eylem nedeniyle savaşçıların gelişini ertelerdik. Ancak biz savaşçıların geleceğini bilmiyoruz ve milis de eylem yapacağımızı bilmiyor. Savaşılar gündüz gelmiş bizde akşam eylem yapmıştık. Savaşçılar iki evde konuşlandırılmıştı. Evlerden biri ilişkide olduğumuz milisin evi, diğer ev ise birkaç kere tutuklanıp ceza almış ve çıkmış ama bizim tanımadığımız bir milisti. Evlerde eylem yaptığımız mahallededir. Eylem sonrası evlerin basılma ihtimali de yüksek. Biz eylem yaptığımızda bizimle ilişkide olan milis roketlerin sesini duyar duymaz üç katlı olan binanın üstüne çıkıyor. Bu arada da biz Java motoruyla şehir içinde hareketliydik. Milis motoru kullananın bizim olduğumuzu

hemen anlıyor ve bunun sonucu da daha bir dikkatle bizi takip ediyor. Biz şehirden çıkıncaya kadar milis bizi izliyor ve sağ salim çıktığımızı görünce de eve girip oturuyor. Çünkü milis bizim ele geçip çözülmemizden korkuyor, şehir dışına çıktığımızı görünce de rahatlıyor. Ancak diğer milis daha önce birçok kez cezaevine girip çıkmış ve düşman çok somut bir suçunu, TC'ye göre suç, tespit edemeyince her seferinde bırakılmış. Yanındaki savaşçının sonradan anlattığına göre milis sabaha kadar uyuyamamış. Savaşçı adayı evinde olduğu için sabaha kadar "bu sefer yakalanırsam artık paçayı kurtaramam" diye söylenmiş durmuş. Öyle ki her seferinde uyumak için başını yastığa koyuyor ama uyuyamıyormuş. Yatağında doğrulup klişe haline getirdiği sözü söylüyormuş, "bu sefer tutuklanırsam kurtulamam". Savaşçı arkadaş yanımıza geldiğinde ve ilk elden bu olayı anlattığında ki güzel anlatıyordu, gülmekten kırıldık.

Bir gün Mawa`da büyük cihaz muhaberesi için cihazın önüne oturmuş iken Gabar`da bulunan eyalet komutanı Erdal arkadaş telsizden çağrı yaptı ve benim düzenlememin Mardin'e yapıldığını ve orada bir bölgede cephe çalışmalarından sorumlu olacağımı söyledi. Bu aynı zamanda rütbemin yükseltildiği anlamına geliyordu ve ben takım komutanı olacaktım. Bunun üzerine Mawa bölge komutanı, bölgede yönetim düzeyinde alanı tanıyanın sadece benim olduğumu diğer yönetim üyelerinin alana yeni gelmiş olduklarını söyledi. Devamla bana "burada kalmanı istiyorum" dedi. Eğer kabul edersem eyalet komutanına önereceğini söyledi. Bende benim için fark etmez dedim saf ve temiz bir ruhla. Bunun üzerine bölge komutanı eyalet komutanına öneride bulundu, daha uyanık olan eyalet komutanı bana

sormasını ve kabul edip etmeyeceğimi birkaç kere sordu. Bölge komutanı da benim kabul ettiğimi söyledi. Sonradan anladığım kadarıyla eyalet komutanı bölgeden gitmemi istiyordu. Çünkü bölge komutanı bana çıkarcı yaklaşıyordu ama ben bunu anlamadım fakat eyalet komutanı anlamıştı. Diğer bir şeyde terfi etme şansımı geri tepmiş oluyordum. Böyle durumlar sonraki yıllarda da çok kereler geldi başıma. Her seferinde kariyerimi değil örgütsel gereklilikleri düşündüm ve şu anda içinde bulunduğum olumsuz durumun bu yaklaşımımla direk ilgisi var. Kariyerimi de düşünmeliymişim meğer.

Gerilla yaşamında radyonun önemli yeri vardır. Dünyayla bağlantı sadece radyo aracılığıyla kurulur. Gerillada radyosu olan arkadaş varlıklı sayılır. Teknik ilerlemeler oldukça, radyoların rengi değişmeye başladı. Çeşitli özelliklere sahip radyolar her zaman daha çok rağbet görür. En son model radyolara herkes sahip olmak ister. Bu açıdan en önemli olan şey radyonun hafif ve küçük olmasıdır. Dijital ve büyük cihazın da dinlenebildiği radyolar en aranan radyolardır. Hal böyle iken Gabar`da arkadaşlar, nasıl duymuşlarsa, yeni bir radyonun çıktığını ve bu yeni çıkan radyonun teyp çalar ve kayıt yapan özelliğinin de olduğunu söylüyorlar. Bunu duyan Erdal arkadaş, cihaz ile Mawa alanına böyle bir radyoyu, Erdal arkadaşın Almanya'daki ablasından istememi istemiş. Bana ablanın telefon numarası da gönderildi. Kayıt cihazı da büyük cihazdan kayıt yapmak için çok gereklidir. Kayıt altına alınan talimat ve perspektifler daha sonra yazıya dökülür ve okunup tartışılır. Arkadaşlar hem radyo hem de teyp taşımak zorundalar, hem radyo hem de teyp özellikli bir aracın daha iyi olacağı gerilla için şüphesizdir.

Avrupa'ya telefon açıp "abla hem radyo hem de teyp özelliği olan yeni bir radyo çıkmış, Erdal arkadaş bunlardan iki tane istiyor" dedim. Erdal arkadaşın ablası: "araştıracağım bulursam göndereceğim" dedi. Bir hafta sonra kendisini tekrar aradığımda, "öyle bir radyonun olmadığını" söyledi. Bunun üzerine iki tane dijital radyo göndermesini istedim. "Tamam" dedi ve ben telefonu kapattım. Tekrar bir hafta sonra aradığımda Avrupa sorumlusu arkadaşın radyo göndermemesini istediğini söyledi bana. Bunun üzerine olay o açıdan kapandı. Ancak arkadaşlar Erdal arkadaşa istediği özelliklerde radyo olmadığını kendisine söylüyorlar. Bunun üzerine Erdal arkadaş "Azad'a söyleyin o da Japonlara söylesin ve Japonlar böyle bir radyo üretsin" diyor. Erdal arkadaşın bu mizah tarzı bir süre arkadaşlar arasında konuşuldu.

Êlih'te yaptığımız çalışmalar sonucu 7 ayrı savaşçı çıkarma kanalı oluşturduk. Bunlardan 4'ünü faal bir şekilde çalıştırıyorduk, geri kalan 3'ü ise yedekteydi. Eldeki kanallardan deşifre olan olursa devreye koyacak yenileri hazırdı. 4 kanaldan çıkan savaşçıları dağa aktarmada zorlanıyorduk. Bu nedenle diğer üç kanal yedekteydi. Ben zaman zaman dağa gidip geliyordum. Bu arada yanımdaki şahıs bazen Êlih'te yalnız kalıyordu. Mawa dağında olduğum bir esnada Gabar`dan fedai eylemi gerçekleştirmek için bir arkadaş gelmişti. Gelen Berbang arkadaş idi. Berbang Gabar`dan tanıdığım bir arkadaştı. Mawa'daki arkadaşlar Berbang arkadaşı kırsaldaki bir karakola eylem yapması için göndermişlerdi. Kale gibi olan karakollara bireysel olarak saldırıp eylem yapmak hem sonuç vermeyecek hem de Donkişot'un tarzından daha komik olacaktı. Arkadaş da iyi bir sonuç almadan şehit düşmüş olacaktı. Bu tarzda fedai bir

arkadaşın şehit düşmesine göz yumamazdım. Bu nedenle Êlih'te hakkında daha önce de bilgi topladığımız hedeflerden birine eylem düzenlemesi daha iyi olacaktı. Bu doğrultuda öneri yaptım ve önerim hemen kabul edildi. Bunun üzerine Berbang arkadaşı alıp önce Êlih ovasına daha sonra da Êlih merkez mahallelerine girdim. Êlih'ın ova köylerinde evlerden birinde otururken, bir sohbet esnasında Berbang arkadaş; bir buçuk yıldır bir lokma ekmek yememiş olduğunu söyledi. Birbuçuk yıl hiç ekmek yememek! Nasıl bir şey acaba?

Berbang arkadaşın eylem yapması için Êlih merkezde bulunan komando karakolunu hedef seçtik. Akşam saatlerinde içtimaya duran karakoldaki altmış ile yetmiş dolayındaki komandolara Berbang arkadaş içtima esnasında vuracak ve imha edecekti. Eylem fedai eylemi olsa da Berbang arkadaşın kurtulma şansı da olacaktı. Eylem esnasında şok olacak olan düşmanın bu durumundan yararlanarak kendisini kurtarabilecekti.

Ben Mawa'ya gittiğim esnada Êlih'te tek başına kalan kişi yeni bazı ilişkiler yaratmıştı. Berbang arkadaşın eylemini de biz bu ilişkilere dayanarak yapacaktık. Ama benim o ilişkilere hâkimiyetim yoktu. Bu temelde Abdullah adında aslen Mawa'lı olan geçmişte silahlı milislik de yapmış birine Berbang arkadaşı teslim ettik. Abdullah ile yaptığımız tartışma ve planlama sonucu her şey hazır hale geldi. Berbang arkadaş milis ile birlikte milisin evine gitti. Bende şehirden ova köylerine gittim. Yanımdaki kişi ise bir başka iş nedeniyle bir başka köydeydi. Milis ile Berbang arkadaş milisin evine gittiklerinde, Berbang arkadaş banyoya giriyor. Bu esnada milise kız kardeşinden telefon geliyor. Milise polisler seni

arıyor diye bilgi veriyor. Polisler adres şaşırdıkları için yanlış eve baskın yapıp milisi soruyorlar. Durum böyle olunca da milis uyarılmıştı. Berbang arkadaş da hemen evden çıkıp şehir dışına ulaşıyor. Daha sonra da araziyi fazla bilmemesine rağmen kaldığımız köy arazisine gelip bizi bulabildi. Böylece eylem sabote olmuş oldu. Milisi ise Berbang arkadaş evden çıktıktan sonra polisler evi basıp tutukluyorlar. Daha sonra da milis ağır bir işkenceden geçiriliyor. Bundan sonra da serbest bırakılıyor.

Bir süre geçtikten sonra Berbang arkadaşla beraber tekrar Êlih merkeze girdik. Eylemi yapabilmek için Berbang arkadaşa yardımcı olacak milis arayışına başladık ama bulamadık. Bu nedenle tekrar Abdullah adındaki milisle konuşmaya ve durumunu kuryelik yapmaya uygun olup olmadığını anlamaya çalıştık. Abdullah adlı milis ne kadar doğrudur bilmiyorum ama çok ağır işkence gördüğünü ve halen daha tuvalete gittiğinde kan attığını söyledi. Daha sonra kendisiyle tekrar eylem için kuryelik yapıp yapamayacağını sorduk. Tereddütsüz kuryelik yapabileceğini söyledi. Bunun üzerine yer ve saat ayarlayarak Berbang arkadaşı tekrar Abdullah adındaki milisin evine gönderdik. Bizim de işimiz kalmadığı için Êlih merkezden ova köylere gittik. O dönemde ben el telsizinden polis telsizlerini dinliyordum. Buna paralel polis ile askeri güçlerin ortak kullandığı bir cihaz kanalını da tespit etmiştim. Eylem askeri bir hedefe dönük olduğu için ara sıra polis ile askerlerin ortaklaşa kullandıkları kanalı da dinliyordum. Askerin polisle polisin de askerle işi olduğu zaman ortak kanal kullanılıyordu. Sabırsızlıkla kanalı dinliyor ve eylemin sonucunun nasıl olacağını merak ediyorum. Bir anda askerler ile polislerin ortak kullandıkları kanalda kısa bir

muhabere oldu ve çabuk kesildi. Muhaberede ne söylendiğini bile anlayamadım. Bir şeyler olmuştu ama ben bunu bilemiyordum. Derken polis kanallarını dinlemeye başladım hemen hemen hiç muhabere yoktu.

Telefonla milis Abdullah'ı aradım, telefonu cevap vermiyordu. Milis dışında başka haber alacak kaynak yoktu. İçimde derin şüpheler oluştu ve gidişat iyi görünmüyordu. Birkaç saat geçtikten sonra milise tekrar telefon ettiğimde eylemin ne olduğunu sordum, bilmiyordu net bir şey söylemedi. Neredesin dedim. Bana: "Eylemden sonra Êlih'ten gitmemi söylemiştin" dedi. Doğruydu ben "Êlih'ı eylem gerçekleştikten sonra terk et" dedim ama eylemin sonucunu da bilmeliydi oysa o bilmiyordu. Birkaç soru sordum ama kendisi hep bilmiyorum diyordu. En son telefonu kapatmadan önce bana "Adana'ya gideceğini" söyledi. Sonraki günlerde ise milisin telefonu hep kapalıydı.

Aradan bir sürre geçtikten sonra, ben Mawa da iken birlikte çalıştığımız kişinin gündüz öğle vakti elinde poşet ile bir evden milis Abdullah'ın kız kardeşinin evine gitmiş olduğunu öğrendim. Halkın içinde elinde poşetle bir gerillanın görüldüğü söyleniyordu. Bundan hareketle yanımdaki kişinin milisin kız kardeşinin evini deşifre etmiş olduğunu anladım. Gündüz hareket etmeme stratejim ne kadar doğruymuş meğer. Basit bir hareket tarzı bizi deşifre etmeye yetiyordu ve sonradan kaçacak olan kişi bunu yapmıştı. Bunun da bedeli Berbang arkadaşın şahadeti oldu. Hem de daha eylem yapamadan.

Eylem hakkında topladığımız bilgilere göre; polis milisi satın almış ve anlaşma sonucu milis serbest bırakılmış, bizde

bunu yuttuk. Sanırım polisler aynı milise gideceğimizi tahmin etmişler. Düşünce okuma diye buna denir. Bu temelde de plan yapmışlar ki biz kendisinden tekrar eylem için öncülük yapmasını istediğimizde tereddütsüz kabul etti. Buna göre milisin polis ile işbirliği içinde olduğunu anlamamamız için ayrıca plan yapılmış ve Berbang arkadaş eylem yolunda ve hedefe yakın bir yerde tuzağa çekilerek vurulmuştu. Burada karanlık olan ve aydınlatamadığımız olgu, Berbang arkadaşın neden gece karanlığı çöktükten sonra eylem yerine gittiğidir. Çünkü komando karakolunda ki içtima daha henüz karanlık çökmeden yapılıyordu. Berbang arkadaş da gündüz vakti daha karanlık çökmeden gitmeliydi. Bunu netleştiremedik ancak olayın gerçekleşme biçimini aldığımız bilgilerle öğrendik. Polisler arkadaşın geçeceği sokağı karartıyorlar ve karanlık köşelerde pusuya yatıyorlar. Berbang arkadaş kendilerine yaklaşınca da vurup düşürüyorlar. Bizde olayın milisten kaynaklı olduğunu anlamayacaktık. Polislerin kurduğu tuzağa göre ama anladık ki bu olayda milisin rolü var. Fakat bunu biraz geç anladık. Berbang arkadaşın şahadeti bu biçimde gerçekleşti.

Milisin izini bulmak için çok uğraştık ama nafile izine rastlayamadık. İntikam almak istiyorduk ama olmadı. Aylar sonra ilişki içerisinde olduğumuz cezaevindeki arkadaşlar bize not gönderdiler. Olayı ayrıntılarıyla anlatıp, bilgileri milisin eşinin kendilerine aktardığını belirttiler ve kadın eşini asla afetmeyeceğini de söylemişti. Milisin ihaneti eşinin ağzından ispatlanmış oldu ama milis halen kayıptı, izini bulamıyorduk.

Bu olaya ilişkin Mawa`da toplantı yapıldı. Gabar `dan da Erdal arkadaş gelmişti, eyalet komutanı olarak. Berbang arkadaşın yersiz şahadeti nedeniyle, ben derin bir üzüntü içindeydim. Ama toplantıda bölge komutanı özeleştiri vermesi gerekirken bunun yerine kendini savunmaya geçti ve olayda sadece benim sorumlu olduğumu belirtti. Bunun üzerine birkaç şey söyledim ama bölge komutanı beni suçlu gibi göstermeye devam etti. Erdal arkadaş da tekrardan bana söz hakkı vermek istiyordu. Çünkü o da bölge komutanının tavrından rahatsızdı. Bende son bir kez söz alarak Berbang arkadaşın şahadetinden sonra hesap içerisine girmeyeceğimi söyledim ve yaşanan şahadetin ardından bireysel hesap içerisinde olmanın şehide ters düşmek olduğunu söyledim. Berbang arkadaşa nitelikli bir eylem yaptırmak için uğraştım. Bölge sorumlusuna kalsaydı sıradan bir eyleme gönderecekti. Eylemin sonucu iyi olsaydı bölge komutanı muhtemelen buna sahip çıkardı ve kendine mal etmeye çalışırdı. Ama pratik olumsuz olunca da beni suçlamaya çalışıyordu. Maalesef örgüt ortamımızda böylesi şeyler mevcuttur, her ne kadar Önderlik tarzıyla ve devrimci anlayışla bir alakası olmasa da. Erdal arkadaş her eylem girişimi başarılı olacak diye bir kuralın olmadığını söyleyerek konuyu kapattı.

Mawa bölgesine dönelim. Geri çekilme süreciyle beraber bize göre daha kuzeyde olan gruplar gelip geçiyordu. Bir süre sonra bizim bölgelerden de arkadaşlar, Güney Kürdistan'a gitmeye başladılar. Bizim kaldığımız eyalet bölgelerinde sayıca azalıyorduk. Düşman verili durumu iyi bir fırsat olarak değerlendiriyordu. Durumdan yararlanmaya çalışan TC devleti geri çekilmekte olan grupları imha etmek için yoğun bir şekilde çalışıyordu.

Bu dönemde Amed eyaletinden bir grup ovaya iniyor. Ovada çeşitli sorunlarla karşılaşıyorlar. Bunun sonucunda Amed eyalet komutanı ile telefon bağlantısı kuruyorlar. Kendi inisiyatiflerinde sınırı geçmek için izin istiyorlar. Eyalet komutanı da kendilerine gerekli olan izni veriyor. Bu aşamadan sonra grup Mêrdîn alanında sınıra yaklaşıyor. Burada sınır geçişini örgütlemek için grupta bulunan Mêrdîn'li bir kadının babasıyla ilişkiye geçiliyor. Yapılan görüşme sonucu kaçakçılar aracılığıyla sınırdan grubun geçmesi ayarlanıyor. Bunun karşılığında, aldığım bilgilere göre, iki bin dolar para da ödeniyor. Bu anlamda her şey tamamdır.

Grup sınırı geçeceği gece sınıra yaklaşıyor ve bir anda asker, tank ve panzerlerin içinde buluyor kendisini. Burada grup çatışmaya giriyor. Sonuç: on yedi kişi olan gruptan on dört kişi şehit düşüyor. Sağ kalan üç kişiden iki kişinin akıbetleri hakkında bilgi yok. Bu iki kişiden biri grup sorumlusudur. Diğer bir kişi ise olaydan sağ kurtularak Sêrt'teki ailesine ulaşıyor. Aile de Êlihte bulunan ve bizimle ilişkide olan kendi akrabaları aracılığıyla bizimle irtibata geçti. Bizde olaydan kurtulmuş olan kişiden rapor istedik ve olayı ayrıntılarıyla yaz dedik. Daha sonra bu kişinin tekrar gelip katılmak istediğini öğrenince de onu almaya karar verdik.

Bu şahıs Êlih'ın bir köyüne kadar gelmişti. Ev sahibinin söz konusu kişiyi evden kovması sonucu bu şâhsı alamadık. Ve olay hakkında araştırmalarımızı sürdürdük.

Olaydan kurtulan kişinin raporundan ve yaptığımız daha değişik araştırmalardan anladık ki grup komutanı ile Mêrdîn'li kadın düşmanla anlaşarak grubu imhaya götürüyorlar. Kendilerini de bu sayede kurtarmış oluyorlar.

Bir başka toplu imha olayı da Hezo ovasında yaşandı. Grup Amed eyaletinden geliyor ve ovada küçük bir derede konaklıyor. Hat sürekli kullanılan bir hat ve de deşifre olmuş bir yer. Düşman da gece grubu termal kameralarla görüyor ve grubu takibe alıyor. Sabah olunca da grubun etrafını panzerlerle kuşatıyorlar. Grup burada çatışmaya giriyor. Sonuç: sekiz şehit, sekiz yaralı ve sekiz kişi de teslim oluyor. Teslim olanlar Sêrt cezaevine konuyor. Daha sonra da Sêrt cezaevi yönetimi bize olay hakkında detaylı bir bilgilendirme notu yazmıştı.

Biz Mawa bölgesi olarak gruplar en çok on beş kişi olsun diyorduk. Ama nafile gruplar yirmi ve ya yirmi beş kişi halinde gönderiliyordu. Arazi ve kullanılan hat uygun olmayınca da güvenlik riski artıyordu. Düşmanın fırsatçı çabaları da buna eklenince geri çekilme esnasında toplu kayıplar yaşanıyordu. Biz Mawa bölgesi olarak üstün bir gayret gösterdik. Geri çekilme süresince olumsuz herhangi bir olayla karşılaşmadık.

Gerillanın geri çekilme sürecine girmesiyle beraber bütün alanlarda boşluklar oluşuyordu. Her boşluk oluştuğunda da düşman boşlukları dolduruyordu. Mawa bölgesinde de sayıca azaldığımız için boşluklar oluşmaya başladı. Buna dayalı arazi hakimiyetimiz de zayıflıyordu. Duruma ilişkin tartışmalar yaşanıyor ve bu temelde de Mawa ile Hepizbina bölgeleri birleştirilerek tek bir bölge haline getirildi.

Geri çekilme sürecinin başlamasıyla beraber grupları geçirdiğimiz geçiş hatları daha çabuk deşifre oluyordu. Bu temelde düşman çok rahat geçişleri kontrol altına alabiliyordu. Mawa bölgesinde genel hareket ve grup geçişleri

için oldukça önemli olan bir tepeyi düşman sabit tuttu. Biz hareket etme konusunda sıkıntı yaşamaya başladık.

Ben alternatif arayışlar konusunda arkadaşları tartışmaya çektim. Alanda bulunan Kaniya Mezin köyünden gerilla saflarına katılmış, tecrübeli ve eski olan Mazlum arkadaşla tartışma geliştirdim. Sonuçta gruplar ve bölge güçlerinin daha rahat hareket edebilecekleri bir güzergah konusunda anlaştık. Yönetimde yer alan arkadaşlara da durumu açıp girişimde bulunmaya karar verdik ki ben de böylesi pratikleri severim. Yeni hat açmak istediğimiz arazide korucu köyleri de var ve buna ayrıca dikkat etmemiz gerekiyor.

Derken Şehit Mazlum, Şehit Şîyar bir başka arkadaş ve ben yeni yol güzergahını tespit etmek için bir akşam üzeri yola çıktık. Kabaca yol güzergahımız Kaniya Mezin köyünden Dêrahemzo köyüne doğruydu. Arada geçilmesi gereken korucu köyleri ve Dicle ırmağı var. Yüksek olan Kaniya Mezin arazisinden Dicle ırmağına ineceğiz ve ırmak kenarına sıralanmış olan korucu köylerini geçtikten sonra Dicle ırmağını geçmek için uygun bir yer bulacağız. Bundan sonra tekrar oldukça yüksekte bulunan Dêrahemzo arazisine tırmanacağız. Sonrasında ise hem arazide kalabiliriz hem de arazide daha önce hazırlanmış olan sığınaklar var ve bu sığınaklarda da kalabileceğiz.

Gündüz vakti Kaniya Mezin köyünün arazisinden Dicle suyuna doğru inen derin bir vadiden inmeye başladık. Bir süre sonra da Kêrdilê köyünde bulunan karakolun bazı tepeleri görünmeye başladı. Açı ve yön değişik olduğu için karakol tepelerini iyice keşif ettik. Tepelerde bulunan asker, mevzi ve silahları net bir şekilde görebildik. Bu aşamadan itibaren

gündüz vakti yol alamayacağımız için havanın kararmasını bekledik. Bu arada gece gideceğimiz yolu seçmeye çalışıyoruz. Belli bazı tepe ve yamaçları kendimize hedef aldık ama bir konuda dezavantajlıyız. O da şudur ki, Dicle suyunun yakınlarında bulunan korucu köylerini arazinin engebeli olması nedeniyle göremiyoruz. Bu nedenle gece vakti gidip korucu köyüne toslama ihtimali vardı.

Dezavantajları avantaja dönüştürmenin adıdır gerilla ve bizde öyle yaptık. Gerilla için riskli arazilerde en avantajlı olan şey karanlık ile aydınlık arası zaman diliminde, yolumuz da yokuş aşağıdır, hızla hareket etmektir. Vadiden çıkıp nispeten hafif dalgalı olan araziye girdik. Burada toprak bir yol ile karşılaştık. Yolda ayak izlerimizin çıkmaması için dikkatle yürüdük. Bunun için en iyi yöntem taşlara basmaktır, bizde öyle yaptık.

Daha sonra giderek Dicle ırmağına yaklaştık. Arazi ırmağa doğru meyilli ve sırt ile derelerden oluşuyor. Derelerden hareket etsek görülme ihtimalimiz azalır ama önümüzü ve çevremizi göremeyeceğimiz için istenmeyen bir durumla karşılaşabiliriz. Arazide bulunan sırtlardan aşağıya doğru hareket edersek eğer, çevremizi ve önümüzü görebileceğiz ama arazide ve ya köy çevresinde bulunabilecek olan korucular da bizi görebilecekler. Fakat böyle bir durumda çatışma çıksa bile biz arazinin hâkim yerinde olacağımız için paçayı kurtarmamız daha kolay olacak.

Tahminen köylerle karşılaşacağımız araziye geldiğimizde ben en önde yürümeye başladım. Arkadaşlara en az yüz metre geriden beni takip etmelerini söyledim. Çünkü böylesi güvenliğimiz için daha iyiydi.

Merakla ve de heyecanla önüme neyin çıkacağını bilmeden yürüyorum. Tahminime göre korucu köylerinin artık görüş açımızda olması gerekirdi ama ortalıkta köy ve ona benzer bir yerleşkeden eser yok. Diye düşünüyordum ki Şîyar arkadaş geriden alçak bir sesle bana seslendi ve dönüp kendisine baktığımda işaret ile bir şeyler anlatmaya çalıştı. Bekledim ta ki Şîyar arkadaş yanıma gelinceye kadar. Yanıma geldiğinde Şîyar arkadaş bana "Burnuma et kokusu geliyor yakınlarda köy var." dedi. Ben ve diğer arkadaşlar ise koku alamıyorduk. Şîyar arkadaşa da pek inanmadık. İnanmadık inanmamasına ama ben önde yürümeye devam ederken daha bir dikkat kesildim. İlerlediğim sırttan giderken hem sağ tarafımdaki vadileri hem de sol tarafımdakileri kontrol ediyordum. Çünkü burada köyler yükseltilerde değil yamaç ya da dere yataklarında kurulmuştu.

Yürümekte olduğumuz sırtın sonuna ve Dicle suyunun da yakınına ulaştığımızda önce ışık huzmelerinin yansımasını fark ettim. Biraz daha yürüyünce de dağınık ve ahşap köy evlerini gördüm. Bu arada şişe geçirilmiş et kokusuna benzer kokuyu artık hepimiz alıyorduk. Şiyar arkadaş da kendisine inanmadığımızı ama söyleminin de doğru çıktığını yüzüne yansıttığı mimikleriyle bize anlatıyordu. Çok kısa bir süre yürüyerek geldiğimiz sırtın sonu ve köyün de başlangıcında bekledik. Bu andan itibaren gideceğimiz yönü tespit ettikten sonra, tekrar yürümeye başladık.

Normalde köylülere görünmemek için bir dere yatağı ve birde tepe aşmamız gerekiyordu. Dicle suyuna ulaşmak için. Ama biz köyü gördükten sonra adeta bunlardan bize zarar gelmez gibi bir his doğdu içimize. Köy evlerinin dışında

kimseyi görmedik. Herkes evlerinin içindeydi. Bizde evlerin hemen yanından ve Dicle suyuna doğru yürüyüp gittik.

Buraya kadar heyecanlı ama rahat gelmiştik ve eğer Dicle suyunu geçecek bir yer bulamazsak arazide kalmak zorunda kalırız ki bu bizim için çok daha tehlikeli olur.

Yaz aylarında Dicle suyunun bazı yerleri insan geçişine müsait hale gelir. Dicle ırmağının su akıntısı yavaşlar. Yatak geniş olduğu için de su tabakası incelir. Bu gibi yerlerden bazen paçaları sıvayarak geçmek de mümkündür. Böyle yerlere yerel dilde Bor denir. Dicle ırmağına yakın köylülerin suyun her iki yakasında da arazileri vardır. Bu köylerde yaşayanlar çok iyi yüzme bilir ve balık tutarlar. Yerelden gerilla saflarına katılan arkadaşların anlatımlarına göre; köylüler suyun karşı tarafında çalıştıklarında, kadınlar evde yemek yapıp öğlen vakti tarlaya götürürlermiş. Bende merakla sorarım bu arkadaşlara, bor olmayan yerlerde yemekleri ıslatmadan kadınlar nasıl karşı tarafa geçiriyorlar diye. Anlatıyorlar ve diyorlar ki heval, kadınlar tencereleri başlarının üzerine koyuyorlar ve tencereyi bir eliyle de tutuyorlar. Diğer bir elle de ırmağın suyunu yüzerek geçiyorlar ve ekmek de yemek de ıslanmıyor. Soruyorum elbiseleriyle olduğu gibi mi suya giriyorlar? Evet, heval bizim anne ve yengelerimiz bu konuda yamandırlar. Kafamda hayal ediyorum ve yaman kadınlarmış diyorum.

Köyler T.C. devleti tarafından boşaltılmamış olsaydı bu manzaraları gözle görmek mümkün olacaktı. Çünkü ben sudan botla veya ayakla olsun geçerken hep korkmuşumdur ve su bana hep beni yutacak bir canavar gibi görünür.

Korucu köyünü sağ salim geçtikten sonra Dicle ırmağının tam yanına vardık. Suya taş atıp derinliğini anlamaya çalıştık. Su oldukça derindi. Suya paralel, Hasankeyf'e doğru akıntıya karşı olacak şekilde Dicle nehrinin kıyısından ilerliyoruz. Çok fazla da ilerleyemeyiz çünkü ırmak boyunca Hasankeyf ilçesine kadar köyler tespih taneleri gibi dizilmiş. İki köy arasındaki boşluktan bir bor bulmamız lazım. Derken bir süre yürüdükten sonra bir yeri geçmek için gözümüze kestirdik. Suya girmeden önce suya taş atıp derinliğini anlamaya çalıştık ve geçmeye karar verdik. Önde ben varım ve böyle bir görevi bizzat önerip planlamış olduğum için mutlaka başarmak istiyorum.

Silahımı başımın üstüne alıp suya karşı olan korkumu da bir nebze yenerek önden yürüdüm. Adım adım ve ihtiyatla. Ben yürüdükçe önce dizlerim daha sonra da göbeğim suya battı. Yürümeye devam ettim. Su durgun, akıntılı değil ve bu da işi biraz kolaylaştırıyordu. Çünkü suya batsak bile akıntıya kapılıp gitmeyeceğiz. Derken suyun ortalarına kadar gelmiştim ki su göğüs hizama geldi. İçgüdüsel olarak suyun bundan sonrasının daha derin olamayacağına karar verdim ve yürümeye devam ettim. Ben yürüdükçe önce göbeğim ve daha sonra da dizlerim suyun üstüne çıktı. Sonrasında ise kalın ve sert olan Gabardin kumaştan yapılma elbiselerin içinde ıslak ıslak yürümektir.

Kıyıya ulaştığımı gören arkadaşlar ardım sıra suya girip geldiler. Biz büyük bir engeli daha böylece aşmış olduk. Bundan sonra güvenlik durumu daha iyidir. Görevi de artık başardık sayılır. Olumsuz denecek olan şey elbise raxt ve bazı arkadaşların da silahlarının ıslanmış olmasıdır. Askeri

teçhizatı kurutmak gerekecek. Aksi halde pas tutar. Elbiselere gelince mevsimin yaz olması itibariyle kendi kendine kuruyacak. Bu arada, ıslak elbise ve ayakkabılarla yürümek o kadar gıcık ki anlatamam.

Gece hiç bilmediğimiz arazi bir anlamda düz bir ova gibidir. Bundan kastım araziyi seçerek yürüyemezsiniz. Bir istikamet tutturup tahminlerle yürümek dışında şans yoktur adeta.

Dicle suyundan sonra Dêrahemzo arazisine tırmanarak çıkacağız. Arazide patikalar varsa bile ki vardır biz bilmiyoruz. Bir süre nehir boyu yukarı doğru yürüdük. Suyun karşı tarafında kalan korucu köyler bu cepheden iyi görünüyor. Daha sonra bir yeri tahminen tutturup tırmanmaya başladık. Tırmandığımız yer kayalıklı bir dere yatağı idi. Yazın kuru ama kış mevsiminde derenin aktığını da taşların rengine ve biçimine bakarak anlayabiliyoruz. Zorlanarak ve bazen de birbirimizin elini tutarak, yardımlaşarak dere yatağını bitirip daha önceden tanıdığımız araziye ulaştık. Sonraki günlerde bu araziyi kontrol ettiğimizde en olmadık sarp bir yerden geçmiş olduğumuzu anladık. Dere yatağının hemen yanında Dicle ırmağından yukarı doğru gelen çok güzel bir patika olduğunu da gördük. Bu durumlar biz gerillalar için içinde yaşanılan an itibariyle sinir bozucudur. Sonradan hatırladıkça gülmeden edemeyiz. Örneğin; o gece karanlığında ve de onca yol yürüyüp yorulmuş üstüne üstlük birde ıslanmışsınız bu da yetmez arazinin en sarp kayalık yerine vurup çıkmışsın ve sonradan baktığında da hemen yanı başında patika olduğunu görürsün. Güler misin ağlar mısın diye buna denir herhalde. Ama 1999-2000 yılında bölgemizden geçen bütün grupları da

bu tarzda devreye koyduğumuz bu güzergâhtan geçirdik. Güvenli ve sağlam bir şekilde. Önemli olan buydu.

Sözünü ettiğim Dêrahemzo köyünün yakınlarında arkadaşlar kurmancî lehçesinde Kuna Keftar (Türkçesi sırtlan olsa gerek) denen doğal bir hayvan ininde sığınak inşa ettiler. Bu arada bir zamanlar alanda Keftar hayvanının da yaşamış olduğunu anlıyoruz. Kuna Keftar sığınak yapmak için o kadar çok müsaitti ki anlatamam. Kürdistan coğrafyasında dereler derelere bağlanır ve arazi yapısı da genelde bu küçüklü ve büyüklü derelerden oluşur. Dere dediğim genelde susuzdurlar ve bazılarında kış mevsiminde su akar. Kürtçenin kurmancî lehçesinde bunlara dol denir. Aslında dol kelimesi Türkçedeki dereyi tam karşılamaz ama tam olarak vadiyi de karşılamaz. Dol derken dere ve vadi karışımı yerler anlamına da gelir dersem meramımı daha iyi anlatmış olurum. Geniş, dar, uzun, kısa su akıntılı veya susuz olan dere ve vadilere kısaca dol denir.

Kuna Keftar(sırtlan ini) köyün arkasında köy ile Hasankeyf arasında bulunan sırt biçimindeki bir arazinin sonuna doğru ve de aşağıya Dicle suyuna giden bir dereye inen dol biçimli bir yerin yamacında bulunuyor. Arazi sırttan köye doğru geniş bir yamaçtır. Yamaçta kendi içinde küçük derelere ayrılıyor. Kuna Keftar dol ile yamacın kesiştiği yerdedir. Yamaçtan ine gidilirse arazi yerle bitişik kayalarla dolu. Arazinin bu yapısı hem mağara için doğal bir gizlilik örtüsü sağlıyor, hem de mağaraya giderken arazinin taşlık ve kayalık olması nedeniyle yürürken iz çıkmasını engelliyor. Doldan mağaraya gelindiğinde ise mağaranın kapısı yaklaşık bir buçuk metrelik duvar biçimindeki kayalığın dip tarafında bulunuyor. Ayrıca

mağaranın deliğinde bitmiş yabani incir ağacı var. Bu da ayrı bir avantaj ki mağaranın deliğini kamuflaj ediyor. Arkadaşlar dar ve iyice bakılmadığında pek belli olmayan mağara deliğine birkaç düzgün taşla kapatıp bir insanın ancak sürünerek geçebileceği kadar daraltmışlardı.

Genelde bizim sığınaklar içeri girildikten sonra taşlar sığınağın deliğine elle çekilerek kapatılır ve içerde kalınırdı. Çıkışta ise yine sığınağın deliğindeki taşlar el ile dışarı doğru itilir ve daha sonra da çıkılırdı. Sığınağın kapısının arazi rengine uygun olmasına da ayrıca dikkat edilirdi.

Söz konusu sığınak için ise arkadaşlar arazide bolca bulunan bir çeşit topak biçimindeki otu düşünmüşler ve sığınağın ağzını kapatmak için kullanmışlardı. Bunu neden bu kadar uzun uzadıya anlatıyorum; çünkü sığınak bir süre kullanıldıktan sonra sığınağın kendisi değil ama içinde bulunduğu arazi deşifre olmuştu. Bunun üzerine düşman askerleri sırtın başına askerlerini dizip sırttan aşağıya doğru ne kadar taş varsa kaldırtmıştı, sığınağı bulmak için. Hem de bunu birkaç defa tekrar etmişlerdi. Ama sığınağı bulamamışlardı. İşte sığınağın bulunamamasının nedenlerinden biri de sığınağın ağzına konan araziye uygun ot yumağıydı. Yani düşman askerlerine taş değil de otları yolun denseydi belki de sığınak deşifre olacaktı ki bir defasında arazi kontrolünde arkadaşlar da sığınaktaydılar.

Sığınağın kapısından, ne kapı ama, içeriye önce kafamızı sokardık. Daha sonra ellerimizle kendimizi sığınağın içine çekmeye çalışırken bazen ayaklarımızla bazen de dizlerimizle gövdemizi içeri doğru iterdik. Daha sonra sığınağın içinde birkaç metre sürünerek giderdik. Eşyalarımızı rext, yelek, su

bidonları, silah, çanta vb. el ele vererek sığınağın içine alırdık. Sığınağa girilince de hem sağa hem de sola doğru genişliyordu. Yirmi çok mecbur kalınırsa da otuz kişinin kalabileceği büyüklükte bir sığınaktı bu sığınak ki böylesini o arazide bulmak hemen hemen imkânsızdı. Ayrıca sığınak kızlı ve erkekli kalmaya da müsaitti. Şöyle ki; kuzey grupları kızlı erkekli geliyorlardı ve kalınacak yer eğer bu sığınaksa kadın arkadaşlar girişten itibaren sığınağın sol, erkek arkadaşlar da sığınağın sağ tarafında kalabiliyorlardı. 99-2000 yıllarında alandan geçiş yapan grupların hemen hepsi bu sığınağı gördüler ve içinde de kaldılar.

Sığınağa yakın çeşme yoktu. Grupların uzun yoldan su taşıyıp sığınağa getirmeleri de imkânsızdı. Bu nedenle de sığınağa oldukça yakın olan su birikintisinden yararlanılıyordu. Ama bu da oldukça sağlıksız ve pis bir suydu. Gruplar gelip geçtikçe ve mevsim de giderek yaz olunca, su hem azalıyor hem de daha çok kirleniyordu. Ama bizler ve gruplar bu suyu kullanmak zorunda kalıyorduk. Bir süre sonra da az da olsa sığınağa su götürüyorduk her gidişimizde. Ama grupların böyle bir şansı yoktu. Bu nedenle kurye arkadaşlar gruba bu suyu içirmeye devam ediyorlardı. Her grup için bir günlük ve bir defalıktı bu durum. Gruplar sığınağa gece girip gece çıkıyorlar. Dolayısıyla da hem su birikintisindeki tiksindirici manzarayı görmüyorlar hem de suyun rengini. Sığınağın içerisi de karanlık olduğu için suyun bulanıklığını pek fark eden de olmuyordu. Bu durumda yaşanan mecburiyet sonucu suyu kullanmak daha kolay oluyordu. İşte böyledir bizim stratejik sığınağın hikâyesi. Bu sığınağı fazlasıyla kullanıp onlarca grubu da güvenli bir şekilde geçirdikten sonra ki düşman da iyiden iyiye sığınağı açığa

çıkarmaya çalışıyorken, sığınağı kullanmayı durdurduk. Sonraki süreçte de tahmin edileceği üzere düşman askerleri sığınağı buldu. Ama biraz geç buldu.

Bir ara, gecenin bir vakti, Kuna Keftar sığınağına yakın bir yere geldik. Amed eyaletinden grup gelecek. Ama grubun esas olarak hangi eyalete ait olduğunu bilmiyoruz. Küçük bir derecikte oturuyorduk. Grubun bize ulaşmasını bekliyoruz. Bizde zaten bir gruptuk ve Kuzey eyaletlerinden gelen grupla birlikte kalmayı planlamıştık. Grup bize ulaştığında merhabalaştık. Grup karma idi, kızlı erkekli diyorlar bu aralar, işte öyle gelmişlerdi. Grupların 15 kişiyi geçmemesini hep söylerdik ama gruplar da hep 15 kişiden daha fazla gelirdi. Bizde hep bu sefer 15 kişi gelecek derdik ve ona göre hazırlanırdık. Fakat maalesef gruplar 20-25 kişi gelirdi hep. Bu da daha fazla güvenlik riski demekti biz gerillalar için. Ayrıca gruplar sayıca az olsun grup imha olduğunda bile bunun faydasını görürüz derdik. Yirmi beş arkadaş topluca şehit düşeceğine o dümdüz ovada, on beş arkadaş şehit düşsün daha iyidir derdik.

Grupla tokalaştıktan sonra fazla konuşacak ortak noktalar olmadığı için ve gece de karanlık olunca ki grupla hem tanışmıyoruz hem de birbirimizin yüzünü görmüyoruz; bu nedenle diyalog kurmak zor oluyordu.

Grup sayıca fazla geldi ve bizde sayıca fazla olduğumuz için tek bir sığınakta kalamayız. Bu nedenle alanda, yakınımızda olan, yeni yapılmış bir sığınağı da kullanmak gerekti. Kuna Keftar'a bütün erkek arkadaşlar gidecek, diğer sığınağa ise kadın arkadaşlar. Aslında kadın arkadaşları tek başlarına bir sığınağa göndermek istemiyoruz. Ne olur ne olmaz diye.

Çatışma yaşanacak olursa yanlarında olmak istiyoruz. Fakat koşullar da zorlayıcı. Bu nedenle genelde kadın arkadaşlarla kalan ve bu konuda daha uygun olan arkadaş, kadın arkadaşları sığınağa götürüp onlarla kalacak. Arkadaş Rojavalı ve kadın arkadaşlarda Dêrsimden geliyorlar. O bölge insanı oldukları için, bizim arkadaşla biraz sosyal uyumsuzluk yaşayacaklar.

Arkadaşlar grupları ayarladıktan sonra; bizim bölgeden olan ve kadın arkadaşları sığınağa götürecek olan arkadaş: "Hadi heval şaşalları alın gidelim." dedi. Kürtçenin kurmanci lehçesinde. Ama Dêrsim grubu hiç bir şey anlamadı. Durum benim dikkatimi çekince, hiç müdahale etmeden sessiz bir şekilde onları dinlemeye başladım. Dêrsim grubu kendi arasında Türkçe konuşuyordu. Grupta Dimilkîce bilenler var ama kurmanci konuşulan bir lehçe değildi Dêrsim grubu içinde. Bizim arkadaş "hadi heval gidelim" dedikçe ve "şaşalları alın" diye tekrarladıkça Dêrsim grubu daha çok konuşuyor ve oyalanıyordu. Bu durum karşısında bizim arkadaş, giderek daha fazla kızmaya başlıyordu. Bu esnada sesini de her defasında biraz daha yükseltiyordu. Derken bir noktadan sonra durumun daha fazla kötüleşmemesi için duruma müdahale ettim ve Dêrsim grubuna "pet şişeleri alın ve arkadaşla gidin geç kalıyorsunuz" dedim ve ekledim "buradan itibaren bütün Botan Eyaleti alanlarında pet şişelere şaşal derler" dedim. "Şaşallarınızı yanınıza alın ki susuz kalmayın" diye de ekledim. Daha sonra grup durumu anladı ve arkadaşı da biraz yatıştırıp gitmelerini sağladım. Daha sonra biz de sığınağa gittik.

Dağ koşullarında aylarca banyo yapmadığımız olurdu. Ova ve yarı ovalık yerlerde temizlik yapmak ve elbise yıkamak daha bir sorun oluyor. Terden ve bundan kaynaklı kirden kurtulmak pek mümkün olmuyor. Bazen elbiselerimizin özellikle diz kısmı öyle kir bağlıyor ki elbise kalın bir branda haline geliyordu. Köylerde gittiğimiz bazı evlerde yanımızda götüreceğimiz erzağı poşetlere koyarken, sabun ve deterjan da koyarlardı. Evlerinde oturduğumuzda kokumuza dayanamadıklarını anlardık. Ama elden ne gelir ki.

Eskîf'e yakın Dêrahemzo arazisinde iken bir gün Dicle suyunda geceleyin banyo yapmaya karar verdik. Bazı arkadaşlar göreve gittiler ve ben ile Şehit Gelhat ise karanlığın çökmesiyle beraber Dicle suyuna indik. Gece ay ışığı da vardı. Bundan da yararlanarak suda elbiselerimizi yıkamaya başladık. Daha sonra bolca suya girip kendimizi de sabunlayıp yıkadık. Yanımdaki arkadaş bölgeden ve köyleri Dicle suyunun kıyısındadır. Bulunduğumuz yerden suyun akıntısına göre iki gece gidilirse bu arkadaşın köyüne ulaşılabiliyordu. Kendisi küçüklüğünden itibaren Dicle suyundan hiç çıkmamış olduğu için, iyi yüzme biliyordu. Suyun içinde çocuklar gibi eğleniyordu. Ama ben onun kadar suda iyi değilim, bu nedenle de onun kadar suyun tadını çıkaramadım.

Yaptığımız biraz da riskli bir davranıştı, güvenlik açısından. Düşman araziye çıksa ve bizi görse çok rahat avlanırdık. Çünkü biz sadece iki kişiydik ve de savunmasızdık. İşimizi bitirince yeni yıkamış olduğumuz ıslak elbiselerimizi giydik. Daha sonra mataralarımızı Dicle'nin, malum temiz, suyundan doldurup gündüz kalacağımız yere gittik. Islak elbiselerle yokuş tırmanınca, daha o anda pişman oluyor insan, keşke

yıkanmasaydım diyor. Elbise ıslak, bunun üzerine şutik bağlamışsınız, onun da üzerine dört şarjörlü raxt takıyorsunuz, onun da üzerine yelek giyiyorsunuz, silahı da omuza asıyorsunuz, elde de su bidonları, yokuş tırmanıyorsunuz. Ve de terliyorsunuz, yüzeyden ıslak ama içerden de terlersiniz, bu durumun verdiği hissiyatı anlatmak pek mümkün değildir. İşin güzel yanı durumun istisnai olması ve bunun da verdiği farklı bir hazzının olmasıdır.

Mawa ve Hepizbina bölgelerinin birleşip tek bir bölge haline gelmesiyle beraber bizim gerilla olarak arazide üslenme tarzımız da değişime uğradı. Bunda etkili olan yeni durum ve koşullardı. Düşmanın alanlara hakim olmaya başlamasıyla beraber gerillanın kullandığı güzergahlar da yeni duruma göre değişiyordu. Bütün bunların sonucu Mêrdîn'in Bagok bölgesi ile Gabar arası hat sorunlu hale gelmişti. Arkadaşlar da arayış içerisine girmiş ve aslında eskiden de kullanılmış olan Bagok-Mawa hattını kullanmaya başladılar. Bizler de küçük bir arazi parçasında sığınaklarda yaşıyoruz.

Sığınaklarda küçük bir sayıyla ve de sürekli olmayacak şekilde yaşanabilir ancak böyle olmazsa zorlanmalar yaşanabiliyor. Bizim hem sayımız fazlaydı hem de gruplar Bagok dağından gelip yanımızdaki sığınaklarda kalıyorlardı. Hal böyle olunca bizde çareyi sığınakları çoğaltmakta bulduk. Sarp kayalarda tırmanması oldukça zor yerlere her gece tırmanıp ertesi gün karanlığın çökmesiyle dışarı çıkıyoruz.

Mawa alanında pratik zorlanmalar ile beraber kendi içimizde de sorunlar yaşamaya başladık. Bunun sonucunda, biz yönetim üyesi arkadaşlar soruşturmaya alındık. En başta da bizden durumlara ilişkin rapor istendi. Raporları yazdık ve

eyalet yönetimine gönderdik. Soruşturma komisyonu durumu değerlendirdi. Buna göre alandan bölge sorumlusu ve diğer bazı arkadaşlar Gabar'a çekildiler. Orada platformları yapılmış ve çeşitli cezalar almışlardı. Ben ise halen daha bölgedeyim ve bana soruşturma sonucunun bildirilmesini bekliyorum. Daha sonra sonuç şöyle bildirildi. Yazdığın rapor senin için yeterli görüldü ayrıca bir ceza sana verilmeyecek. Dürüstsün ve böyle devam et.

Mawa pratiği oldukça çetrefilliydi. Dönem zorlu olunca, bizlerde zorlanmalar yaşandı. Dönem itibariyle bize oranla daha kuzeyde olan arkadaşların alandan geçişleri bizim için stratejik bir çalışma halini almıştı. Bu çalışmada görev en çok kurye arkadaşlara düşüyordu. Gel gelelim bazı arkadaşlar grupları Gabar dağına götürüp geri gelmiyorlardı. Bu arada bölge sorumlumuz da değişti. En son elimizde kalan kurye arkadaş da Gabar dağına grup götürüp geri gelmedi. Amed eyaletinden de grup yolda ve bize doğru gelmekte olduğu için bizler alanda tam bir çaresizliği yaşıyoruz. Olay şöyle: kurye arkadaşlar aynı zamanda Dicle nehri üzerinde grupları bot veya keleklerle geçirmekte de ustalar. Onlar olmasa sudan grup geçirmek adeta imkansız. Bunu da bir kenara bırakıyorum, her grubu geçiren kurye arkadaş bot veya keleki suyun bize göre ters ve diğer tarafında toprak altına gömüyor. Bu durumda o kurye arkadaşlar olmadan grup geçirmek adeta imkansızdı. Bölge sorumlusu arkadaş, kara kara düşünüyordu. Bu düşünüşler sonucu baktım arkadaş harap oluyor. Bir an kendisine: "kurye yok, bot da suyun öbür tarafında, grup da yolda geliyor. Tam bir çözümsüzlük var değil mi?" dedim. O da bana "evet" dedi. Bende "O halde böyle düşünerek neden kendini harap ediyorsun." dedim. Her halükarda elden bir şey

gelmiyor. O da bana: “He yav senin dediğin doğru.” dedi. Daha sonra bu sorun bir şekilde çözüldü. Grup alana geldiğinde sağlıklı bir şekilde Gabar Dağına sevk edildi. Genelde 1999 yılı pratiğimiz işte böyle geçti.

2000 Yılı Pratiği

Bu yılda ben Mawa alanından Gabar dağına geldim.

Gabar’da arkadaşlar eskiye oranla sayıca azalmışlardı. Ortalama bir takımlık güç kalmıştı. Burada grup geçişlerine önem veriliyor ve her zaman olduğu gibi erzak temin edilmeye çalışılıyordu. Çok ciddi sorunlar olduğu söylenemez. Eylem yapmıyoruz, düşman da çok ciddi operasyonlar yapmıyor, yapsa da pek başarılı olamıyor. Gabar dağındaki gibi mükemmel bir arazide küçük gruplar halinde saklanmak çok sorun olmuyordu. Yaz mevsiminden itibaren alanda meyveler de olgunlaşınca erzak sorunu da bu anlamıyla çözüme kavuşmuş oldu.

Günlük yaşam nöbet tutma, günlük görevlere gitme biçimindedir. Dönemin en zorlu görevi ise Dicle suyuna inip erzakı sırtlayıp tekrar Gabar dağının zirvesine tırmanmaktır. Giderken sürekli inişteseniz ve yük de yok. Ama gelirken sürekli bir araziyi yokuş yukarı çıkmak var. Sırtımızda da 20 ila 30 kilo arası erzak. Pusuya veya operasyona takılmak da ayrı bir sorun. Gabar’ın zirvelerinde beslenebilmenin böyle zorlu ve uzun bir hikayesi var. Ben kısaca değindim. Sizler ne denli zorlu olduğunu tahmin etmeye çalışın, bu yazıyı okuyacak olanlar. Öyle ki bel fıtığı ve disk oluşur bu pratikler sonucu. Diz eklemlerinde de sıvı kalmaz bir süre sonra ve kemik sürtmesi sonucu diz ağrılarına tutulursunuz.

Gabar dağında bazen çeyrek torba 10-12 kilo unu ekmek yapardık. Ancak ekmeğimiz bazen on güne kadar bitmezdi. Bu beni şaşırttı neden ekmek çabuk bitmiyor diye düşündüm ve sordum arkadaşlara. Kimse cevap vermese de Dicle suyundan Gabar'ın tepelerine sırtta un taşımaktansa ekmek yememek daha iyiydi. Hoş meyve mevsimi de açık. Badem, ceviz, üzüm, başta olmak üzere daha birçok meyve kendiliğinden yetişiyor Gabar'ın sahipsiz bahçelerinde. Bu nedenle defalarca yakıldı boşaltılmış köylerin tarihi bahçeleri ama o bahçeler her şeye rağmen gerillayı beslemeye devam etti.

Sonraki yıllarda arkadaşlar yemesinler diye meyve ağaçlarının kesildiği bile olmuştur. Arada bir vurulan hayvanlar da bizim için iyi bir beslenme kaynağıydı. Özellikle de kutsal beraz ki hem eti çok oluyor hem de yağı. Bir defasında on bir adet peti domuz yağıyla doldurdum. Domuz kesilip doğrandıktan sonra ben yağları etten ayırdım ve daha sonra da tencerede kızarttım. Böylece donmuş yağı, vez deriz biz ona, eriyip sıvı bir hal alıyordu. Daha sonra bu yağı soğumaya bıraktım. Sonrasında on bir pet şişeyi dolduracak kadar yağ elde etmiş olduğumu görünce de doğrusu biraz şaşırdım. Gabar'a Mawa'dan geldiğimde kıyma makinesi yoktu. Israr edip arkadaşların el ile çalışan kıyma makinesi getirmelerini sağladım. Bu sayede eti daha rahat sindirebiliyorduk.

Gabar'a Mawa'dan yeni savaşçıları getiren arkadaşlar yol boyunca yenilere domuz eti yemenin faydalarını ve gerekliliklerini anlatırlardı. Savaşçılarda yolda gelirken aç kalmış olmanın da teşvikiyle hemen domuz eti yemeye başlarlardı. İslamiyet'in domuz etinin yenmesini

yasaklamasının bizim için böyle dezavantajları vardı. Bazı kişilerin bu yasağın yarattığı psikolojik etkiyi aşması kolay olmazdı. Bizde bunu bildiğimizden ve sık sık domuz eti yemek durumunda kaldığımız için önceden yeni gerilla adaylarını hazırlardık. Ancak bu konuda bazen istisnalar da olurdu ve bazı savaşçılar ısrarla domuz eti yemeyi ret ederlerdi. Yemek de salt domuz eti olunca bazı günlerde bu arkadaşlar aç kalıyorlardı.

Bir gün yeni bir grup sabaha doğru noktamıza girdi. Onları heyecanla karşıladık. Duyduk ki domuz eti yeme konusunda ikna olmamış bir arkadaş var. Noktamızda da sadece yenecek yiyecek olarak domuz eti vardı. Arkadaşlar zımnen anlaştılar ve hemen elimizdeki etin koyun eti olduğunu söyledik. Devamla etler pişirildi ve yendi. Bir süre geçtikten sonra bir arkadaş domuz eti yemem diyen yeni arkadaşa yediği etin domuz eti olduğunu söylemez mi! Durumu arkadaş kusmaya başlayınca anladık. Domuz eti yediğini kendisine söyleyince hemen kusmaya başlıyor. Sonraki günlerde o da Beraz eti yemeye alıştı. Beraz eti ağır ve yağlıdır, bu nedenle eti yedikten sonra koyu birkaç bardak çay içmek gerekir. Bu da benim tavsiyem!

Badem ve cevizlerin olgunlaşmasıyla beraber, temel yiyeceğimiz haline geldiler. Öyle ki oturup yattığımız manga zeminine ceviz ve badem kabuklarını yaydığımızda adeta badem-ceviz kabuklarından doğal bir döşek oluşuyordu. Sabah kalkıyoruz ve akşam yatıncaya kadar herkes kendi manga yerinde ceviz badem kırıp yiyor ve yatmadan önce de kabukları zemine serip üzerine uzanıyorduk. Gabar`da uzun süre kalanlar, yolda yürürken bile ceviz ve badem kırarak

yeme yeteneği kazanmışlardı. Bu arkadaşlar bir eline hafif çukurlu bir taş alıyor ve cevizi üzerine yerleştirerek diğer eline aldığı taşla da ceviz veya bademe vurup kırıyordu. Sonrasında kabuk içindeki esas yiyilebilen maddeyi yiyordu.

Gabar`da televizyon, çanak anten ve jeneratör de vardı. Eksik olan sadece benzin idi. Bunun için tartışma açıldı. Doğal olarak, sırtımız ile benzin getirmeye razı olduk. Bu sayede Gabar dağının zirvelerinde televizyon izleyebileceğiz. Sonraki günlerde pet şişelere konmuş benzini getirdik ve televizyonu da kurduk. Bazen akşamları bazen de gündüz televizyon izliyorduk. Ama bu durumda bir sorun oluşuyordu. O da şuydu: jeneratörün çıkardığı ses nedeniyle hem araziyi dinleyemiyorduk hem de helikopter gelip geçtiğinde sesini geç alıyorduk. Sonradan buna bir çare bulundu. Nöbetçiyi biraz uzak bir mesafeye konumlandırdık. Bu durumda da nöbetçi haber vermede gecikiyordu. Ayrıca akşamları televizyondan yayılan ışık da güvenlik açısından risk oluşturuyordu. Ağaç dallarından çardak yapmıştık ama bu da kısmen ışığı önlüyordu.

Kurduğumuz televizyon sayesinde o yıl Avrupa`da yapılan Kurd Kültür Festivali'ni izleyebildik. Önceden hazırlanıp heyecanla TV'nin karşısına geçtik ve baştan sona kadar festivali canlı izledik. Uğruna mücadele ettiğimiz halkı pek göremiyorduk dağlarda. Coşku içinde festivali kutlamakta olduklarını görmek bize apayrı bir moral verdi.

Köyler boşaldığından beri gerilla halka hasrettir, özellikle Botan coğrafyasında. Bizde bu hasretimizi televizyon aracılığıyla ve Avrupa'daki festivali izleyerek bir nebze de olsa giderdik.

1999 ve 2000 yılları hareketimiz için çok çetrefilli olmuştur. Ama biz bunu Güney Kurdistan'da olmadığımız için fazla his etmedik. Bizim güneyimizde ve kuzeyimizde tasfiyeci anlayışlar ve gruplar boy vermişti. Ama Mêrdîn ve Botan eyaletleri bu yıllarda sağlam durmuşlardı. Biz harekette belli bazı sorunlar olduğunu sezebiliyorduk ama tam olarak nelerin dönüp dolaştığını da bilemiyorduk.

Derken ilk önce Dêrsim eyaletine ilişkin bazı şeyler duyduk. Bazı grup ve liderlerinin Önderliği ret ettikleri ve partiyi de dinlemedikleri bilgilerini aldık. Daha sonra bir gün Güney Kurdistan`da bir grubun kaçtığını büyük muhabere cihazından öğrendik ve elimize somut bir veri geçince de bu sayede; neler oluyor diye düşünmeye ve kaygılanmaya başladık. Bir süre sonra da Kürtlerin tarihi ihanet çizgisi devreye girdi bu zorlu dönemde ve YNK Güney Kurdistan da bize saldırmaya başladı. Plan kapsamlıydı. Bir ayağını TC diğer ayağını İran oluşturuyordu. Pratik uygulama için YNK seçilmişti. Amaç dar bir alana toplanmış olan ve çoğunluğu Kuzey sahalarından gelmiş gerilla gücünü yönetim ve komutasıyla beraber imha etmekti. Bir ulusu kendi bileşenleri eliyle imha etmek çok vahşiyane bir uygulamadır. Ve bu Kürt halkına en az 200 yıldır yoğun bir şekilde uygulanıyordu. Bu günkü çarpık Kürt zihniyet ve kişilik yapılanmasında bu uygulamaların payı büyüktür. Ne idiği belirsiz Kürt kişilik örgüt ve liderlikleri tarihsel süreçte işte böyle şekillenmiştir. Güncelde bile Barzani ailesinin Rojava ile arasına kilometrelerce derin bir hendeği kazması ve buna karşı derin bir sessizlik ne anlama gelir acaba? Var mı bunun sosyolojik ve tarihsel bir açıklaması? PKK-KCK/PAJK-KJK bileşenleri dışında herkes kör, lal ve sağır. Bütün bu apaçık ihanet

uygulamalarına rağmen halen daha PDK Güney Kurdistan da birinci partiyse ve iktidarsa Kürt kişiliğini çok derin tahlillere tabi tutmak gerekir.

Gabar dağında yaşamımız küçük bir sayıyla, en son 15 kişi kalmıştık, devam ediyordu. Bazen parçalı operasyonlar yapılıyordu. Pusular atılıyordu. Mevsim de artık sonbahara geliyordu.

Otuz kişilik bir grup cephane de yüklenerek Güney Kurdistan'dan yola çıkmıştı. Yolda bu grup kendi içinde gruplara ayrılmıştı. Katırlarla cephane getiren grup ile önden hızla gelmeye çalışan grup. Önde gelen grup gelirken Besta alanında çatışmaya girmiş ve bir arkadaş orada yaralanmıştı. Yaralıyı Besta bölgesindeki arkadaşların yanına bırakarak Gabar'a ulaşmayı başardılar. Diğer grup da daha sonra Gabar dağına geldi. Grubun gelmesiyle beraber Güney Kurdistan da olup bitenler hakkında somut verilere sahip olduk ve hareketin ciddi bir tasfiye ile karşı karşıya olduğunu anlamış olduk.

Güney Kurdistan'dan gelen grubun içinde bir de Çêrmûglu Bahtiyar arkadaş vardı. Kendisi Avrupa'dan katılmış idi. Kısa bir süre bir arada kalabildik. Bu arkadaş daha sonra 2002 baharında Gabar da şehit düştü. Nereden kendisine bakarsan bak Avrupa'dan katıldığı hemen belli oluyordu. Birlikte geldiği grup kendisini sevmişti. Daha henüz yolda geliyor iken duruma yabancı olduğunu anlamış ve belli bir tecrübe kazanması gerektiğini bilince çıkarmıştı. Bu nedenle de bulunduğu manga komutanlığı görevini kendi rızasıyla bırakmıştı.

Alana yeni gelen güç yeni düzenlemeleri de gerektiriyordu. Bu nedenle eyalet geniş yönetim toplantısı yapıldı. Yönetsel işlerde olmamama rağmen toplantıya çağrıldım. Toplantıda divana da seçildim. Genel pratik değerlendirmesi oldu. Daha sonra da düzenlemelere geçildi. Benim durumum net değildi, orada kalıp görev mi yapacağım ya da Güney Kurdistan'a mı geçeceğim. Ben kendim karar veremiyordum, arkadaşlara gidebilirim de kalabilirim de dedim. Sonuçta arkadaşlar benim de Güney'e gitmemi istediler. Zaten bizden sonra da Güney'e geçmemiş kimse kalmadı. Sanırım bizler son yolculardık ve bütün grup hemen hemen herkes pek gitme taraftarı değildi. Ancak biz de eğitimsiz kalmış olduğumuz için belli bir körelmeyi yaşıyorduk.

Gabar'dan ayrılacak olan grup netleşince de hareket için hazırlıklar yapmaya başladık. Hazırlık dediğim de badem toplamaktır. Bazı arkadaşlar bademlerin içini çıkarıyor çantada taşımak için hem daha hafif hem de daha az yer tutar diye. Kimi arkadaşlar yıllarca yanında taşıyacakları ceviz ve benzeri şeyler alıyorlardı hatıra olarak. Derken sonbaharın sonlarında Kuzey'den Güney'e giden yılın son grubu olarak yola çıktık.

Gabar alanından yola çıkarken yanımızda yeni katılmış olan arkadaşlar da var. Gece yarısına doğru artık Besta alanının arazisindeyiz ve yokuş tırmanıyoruz. Sırtımızda erzak da var ve yürüyüş uzun ve zorlu olacak. Bu esnada bende korkunç sırt ve diz ağrıları başladı. Sırtımda kas ağrıları adeta nefes almamı zorlaştırıyor. Dizlerim ise uyuşup yürümemi zorlaştırıyor. Giderek grubun gerisinde kalmaya başladım. Daha sonra da grupla arama mesafe girmeye başladı. Ara ara

dinlenerek yürümeye çalışıyorum. Bazen de düz bir yere uzanıp sırtımı yere yapıştırıyorum ve birkaç dakika öylece bekleyerek dinlenmek ve yeniden yürümek için güç topluyorum. Yürümekte olduğumuz arazi ara bir arazi ve düşman daha çok hakim. Bu nedenle de güvenlik riski var. Her an bir pusuya takılabiliriz. Daha sonra uzun ve yorucu olan bu gecenin ardından gündüz kalacağımız noktaya ulaştık. Uzanıp yatmak ne kadar güzelmiş.

Ertesi gün gündüz olduğunda imkanlar dahilinde beslenme faaliyeti yaptık. Grupta yeni katılanlar olduğu için onlarla ilgilenme ve sohbet etme gereği var. Daha çok da onları psikolojik olarak bu zorlu yolculuğa hazırlamaya çalışıyoruz. Günümüz normal geçti ta ki akşamüzeri oluncaya kadar.

Akşamüzeri önce gizlice bir yeni savaşçının ortalıkta görünmediği kulağımıza fısıldandı. Arkadaşlar aramalarını sürdürdüler ama nafile biraz kilolu ve Mêrdînli olan bu genç daha ilk günden koşullara dayanamayıp kaçmıştı. Ancak biz kaçan kişinin bir sızma ajan olup olmadığını anlamaya çalışıyorduk. Gruptan kaçan kişinin amcasının oğlu da yanımızdaydı. Konuşup tartıştık ve kaçan kişinin ajan olmadığına ikna olduk. Kaçan kişi daha düşmana ulaşmadan biz yerimizi terk edecektik. Bu nedenle o anda güvenlik riskimiz olmayacaktı ancak düşman grubun geçişini fark ettiğinden daha ilerdeki geçiş yapacağımız yerlerde bize karşı tedbir alacaktı. Bizde bunun bilinciyle hareket edeceğiz.

Gecenin daha tam kararmaya başlamasını beklemeden çevremizi kontrol ede ede yola çıktık. Bir çeşmenin başına varıp doyasıya su içtik ve elimizi yüzümüzü yıkadık. Devamla Besta arazisinde ilerledik. Saatler gece yarısını gösterdiğinde

kurye arkadaş bizi suda yürüttü. Sonbahar olduğu için de su soğuktu. Suyun soğukluğu pek sorun değil ama ayaklar ve ayakkabı ıslanınca sudan çıktıktan sonra yürümek hiç de hoş değil. Suda yarım saat yürüdük, sağımız ve solumuz uçurum, kayalıklarla örülü. Sudaki yürüyüş bitince de ormanlık bir yamaca tırmanmaya başladık. Patikaya ulaşınca yol yamaçtan devam ediyor. Bir süre sonra kurye arkadaş elinde cihazla alanda bulunan arkadaşlarla bağlantı kurmaya çalıştı. Biraz uğraşınca da kurye arkadaş bağlantı kurabildi. Ama aldığı cevap hiç de hoş değildi. Karşıdaki arkadaş arazide ateş gördüklerini muhtemelen operasyon başlamış olduğunu bizim yanımıza da gelemeyeceğini söyledi. Vakit sabaha karşı ve daha gündüz olmadan yerimize ulaşmak zorundayız ki o kadar zamanımız yoktu. Kalacağımız noktaya en yakın çeşmeden su alıp gelmemiz gerek. Bizim grupta bir takımlık güç. İki mangadan oluşuyor. Ben de bir manganın komutanıyım. Grupta da eski arkadaş çok. Bu nedenle de onlara komuta etmek zor. Bana takım komutanı "Mangandan bir arkadaş çıkar ki su alıp getirsin" dedi. Ben de gruptan bir arkadaşa söyledim o da mınmınlamaya başladı. Ve bende bir başka arkadaşa söylemedim. Takım komutanı da üsteledi bir arkadaş çıkarmam için. Bende kimse çıkmıyor dedim. O da bana: "O halde sen git" dedi. Bende kendisine "sen neden gitmiyorsun" dedim. Sonrasında kendisi kalkıp su getirmeye gitti. Tabi ben yanlış yapmış oldum. Gitmeyen arkadaşın yerine ya bir başka arkadaşı görevlendirmeliydim ya da kendim gitmeliydim. Daha sonra da su getirmeye gitmeyen arkadaşı eleştirirdik. Ama ben bu doğruları değil de dik kafalılıkla ve de rest çekerek duruma karşılık verdim. Herkes yorgun ve herkes bir an önce noktaya ulaşıp iyi bir uyku

çekmek istiyor. Ama yaşamında bazı gereklilikleri ve zorunlulukları var, nihayetinde bunlara da uymak gerekiyor. Sonuçta moral bozucu bir durum ortaya çıktı.

Suyun gelmesiyle beraber kalacağımız yere gittik. Hava da ha aydınlandı ha aydınlanacak. Noktaya gidince biraz şaşırdım. Bir uçurumda kaya altı ve ormanlık olan bir yere götürüldük. Sıcak temas olsa çatışma yapabileceğimiz bir yer değildi. Besta alanı gibi bir alanda böylesini de ilk defa görüyorum. Geri çekilme sürecinin başlamasıyla beraber Besta alanı da hareket tarzını değiştirmiş ve ara alanlarda hakim olmadığımız alanlardaki gibi bir hareket tarzını seçmişti.

Gündüz oldu, keşifler yapıldı, biraz uyuyup uyandık, bir şeyler yedik, çantalarımızda bulunan hazır yiyeceklerden. Saat ona doğru da operasyon olmadığı anlaşılınca kaldığımız uçurumdan daha uygun bir yere ve arkadaşların yanına gittik ki Hezil suyuna yakın bir yerde kalıyorlardı.

Dinlendik bir gün ve aynı gün noktaya zaten yakın olan akarsuya da girip yıkandık. Elbiselerimizi de yıkadık ama su da çok soğuktu. Bu noktada takım komutanı arkadaş grup ile toplantı yaptı ve benim suya gitme konusunda takındığım tavır nedeniyle görevden alındığımı söyledi. Bundan sonra artık benim yerime yardımcım görev yapacak.

Besta'dan sonra Elkê alanını geçtik ve Fereşîn'e ulaştık. Nokta Kunav'a geldiğimizde bir tuhaf oldum. 1997 yılında bu nokta ve çevresinde adeta arkadaşlar katliama uğramışlardı. Yönümü takım komutanına dönüp konuşmak istedim, konuya ilişkin. Ama boğazım düğümlenmiş ve ağzımdan değil kelimelerin çıkması nefes bile güçlükle çıkıyordu. Takım

komutanı da o olaylar esnasında orada olduğu için aslında onun durumunun da benim gibi olduğunu fark ettim. Birkaç kere noktadan geçerken göz göze geldik ve o da başını öne eğdi bende. Sonuçta ikimizde konuşamadan geçip gittik. Ama o anlarda içimde müthiş fırtınalar kopuyordu. Daha sonra kalacağımız noktaya geldik. Burada da açık üstlenmedik. Arkadaşlar bizi gizli ama oldukça geniş ve hareket de edilebilen bir yere götürdüler. Bu yere birkaç metre yakın olan kaya dibinde eski bir noktamız var. Defalarca bu noktada kalmış olmama rağmen ne ben ne de arkadaşlar bu gizli yeri görmemiştik. Biraz araştırdım ve geçen yıllarda da burası biliniyormuş ama deşifre olmasın diye kimseye söylenmemiş. İyi taktik. Ama yer de oldukça ilginç bir yer ve hiç şüphe de çekmiyor. O gün bu noktada çay da yaptık içtik, kutsal yemek mirtoxeyi de yaptık yedik ve yol güzergahında yemek için hazırlayıp yanımıza da aldık.

Daha sonra akşamüzeri Çiyayê Reşkê'ye doğru yola çıktık. Çiyayê Reşkê'nin zirvelerine ulaştığımızda derin bir düşünceye daldım. Gabar`dan itibaren yürüdüğümüz arazi hep tanıdıktı ve onlarca olay yaşamıştım. Yüzlerce şehit ve yaralıyı bu alanlarda bizzat görmüştüm. Çiyayê Reşkê'den sonraki arazi artık bilmediğim bir araziydi. Bu nedenle sanki geride kalan şehitleri bırakmak istemiyormuşum gibi bir his doğdu içime. Kim bilir belki de bir daha hiç buralara gelmeyeceğim, belki de devrim gerçekleşecek ve ben normal koşullarda buralara gelebileceğim, kim bilir. Ama ne olursa olsun, koşullar nasıl gelişirse gelişsin buralara bir daha kopmamacasına bağlandığım da artık bir gerçek. Ne unutmak mümkün ne de unutmaya çalışmak. Anılar hep kendini üreterek insan beyninde yeniden ve yeniden kendisini var

ediyor. Şu anda bile duygu dünyamı alt üst eden yitip giden canlardır. Kürt halkının içinden süzülüp gelen en nitelikli ve duyarlı insan toplulukları müthiş ve olağanüstü bir direniş destanıyla birer birer gittiler ve şimdi yoklar. Benim gibi sağ kalan birkaç kişi ise kim bilir daha neler görecek.

Rakım açısından oldukça yüksek olan Elbak arazisine girdik. Yılın son gurubuyuz. Buralarda sonbahar mevsiminde havalar yaman olur. Rüzgâr sert ve soğuk eser. Soğuk ise insanın iliklerine işleyen cinstendir. Soğuk nedeniyle uyumak da ayrı bir derttir. Çaydanlığa su koyup kaynatmak büyük bir emek ve çaba gerektiriyor. Bu koşullarda en çok da sıcak yemek ve çaya ihtiyaç duyuyoruz.

Düşmanın grubun geçişinden haberdar olduğunu bildiğimizden, geçiş yaptığımız alanlarda operasyona takılma ihtimalini hep akılda tutuyoruz.

Sondan ikinci gündüzümüzü de Elbak'a yakın bir yerde ve oldukça da mahkûm olan bir arazide geçirdik. Öyle ki olası bir sıcak temas durumunda sağ kurtulmamız adeta imkânsız. Bunun gibi yerlerde tam gizlilik oldukça önemlidir. Kendimizi tıktığımız birkaç kayalığın arasında ihtiyaç gidermek bile sorun oldu. Gün içinde kurye arkadaş daha önceden ayarlanmış bir çoban ile konuşup istihbari bilgiler aldı ve olumsuz denecek herhangi bir şey yoktu.

Akşam olduğunda karanlığın tam çökmesi sonrasında grup olarak harekete geçtik. Kasrı Şirin antlaşmasıyla çizilen ve o dönem, Kurdistan'ı ikiye bölen sınırı geçmemiz için iki gecelik yolumuz kalmıştı. En tehlikeli gündüz konaklaması ise son gün ve sınıra da oldukça yakın bir yerde idi. Yorgun argın ve

sınırın İran tarafına geçerek, nispeten daha güvenli alanlara ulaşmaya çalışıyoruz.

Saatler gecenin sekizini gösterdiğinde yanımda olan el telsizinden düşman askerlerinin hareketliliğini fark ettim. El telsizini dinleyerek düşmanın hareketliliğini anlayabildiğimden el telsizi yanımdaydı. Bir süre cihazı takip ettikten sonra çevre karakollara asker yığınağının yapıldığını anladım. Bunu gruba fazla çaktırmadan grup komutanı arkadaşa söyledim. O gece düşman ordusunun araziye çıkmasını veya operasyon yapmasını beklemiyorduk. Onların hazırlığı gece sonrası, gündüz veya akşam karanlığının çökmesiyle harekete geçmekti. Bizler bu anlamda düşmanı izleme ve hareket tarzını tespit etmede uzman olmuştuk.

Bir taraftan yürürken diğer taraftan sonraki günü ve en son yürüyeceğimiz geceyi düşünmeye başladık. Bu nenenle daha hızlı ve duyarlı bir şekilde yürüyorduk. Çok az mola veriyorduk. Molaları ise çok kısa tutuyorduk. Elimizden gelse uçarak gidecektik.

Neden böyle davranıyorduk?

Birincisi, eğer gündüz operasyon olacaksa geceden biraz uyumak için zaman kazanmak istiyorduk. Böylece düşmanla çatışmaya girersek, çatışacak halimiz olurdu.

İkincisi, yolun belli bir yerine geldiğimizde durum değerlendirmesi yapacağız ve eğer iki gecelik yolu bir gecede geçebileceksek hiç ara vermeden iki gecelik yolu bir gecede kat edeceğiz.

Kuşkusuz bu zorlu ve oldukça da yıpratıcı olurdur. Ayrıca sınırı geçemeden ve de sınıra yakın en riskli yerde gündüz ortası ulu orta kalmak da vardı hesapta.

Bütün bu riskleri göze alarak sınırı geçmeyi kararlaştırdık. Olası bir gündüz operasyonuna takılmak veya gece yapılacak olan yoğun pusulamaya takılmaktansa böyle bir riski almak daha akıllıca geldi bize.

Benim diz ağrılarım ise ilk defa bu gece daha çok ağrıyordu. Dizlerime iğne batırılıyormuş gibi his ediyordum İniş ve çıkışlarda eğile büzüle yürüyorum. Hendek atlama ve çıkma durumlarında ise tam bir rezaleti yaşıyorum. Öyle ki yere tutunup ve destek alarak ancak ilerleyebiliyorum.

Fazla uzatmadan belirteyim; tepelik, ovalık, derelikleri ve sınıra yakın asfalt yolu da geçerek sınıra tırmanmaya başladığımızda artık sabah olmak üzereydi. Bilmediğimiz ve hiç tanımadığımız bir alanda düşmanla karşılaşma riskinin sıfıra inmesine az bir zaman ve arazi mesafesi kalmıştı. Bu gibi durumlarda yorgunluğu tarif etmenin imkânı yok gibidir. Bunları tam olarak yaşayanlar bilirler. Bizler aslında ölmekten pek korkmuyoruz, gayemiz düşmana ucuz bir lokma olmamaktır. Ayrıca toplu bir şahadet ile halka ve partiye zarar vermek istemiyoruz.

Her bir gerillanın şahadeti yılgınlığın karamsarlığın değil direnişin ve zaferi kazanmanın gerekçesi olmalıdır. Ayrıca, düşmanın bütün tedbirlerine rağmen, arazide hareket edebilmek ve sınırları delmek de şüphesiz düşmanda bir kırılmayı yaratacaktır. Düşmanla aramızda işte böylesine bir inatlaşma da vardı.

Sınıra tırmanmaya başladığımızda herhangi bir düşman hareketliliğinin olmadığını gözlemledik. Sınırın sıfır noktası pek yüksek değildi. Engebeli arazinin üst sırtına ulaştığımızda artık her şey tamam ve sınırın öbür tarafına inişe geçeceğimizi

zannettim. Ama öyle olmadı. Grup parçalara bölünmüş ve parçalar arasında mesafe açılmıştı. Bende grubun sonlarında yürüyenlerdenim. Önümde kimseyi görmesem de araziye ve patika yapısına bakarak nereden gideceğimi anlayabiliyorum. Sınırın sıfır noktasına geldiğimde sınır boyu ve de yukarıya doğru daha epey yürümemiz gerektiğini yine arazi yapısından anladım. Ters tarafa iniş yapmak için arazi elverişli değildi. Çünkü sarp arazilerde belli bazı patikalar vardır ve onları izleyerek yürümek zorundasınızdır. Bunca yorgunluktan sonra, epeyce yüksek olan bir tepeye kadar tırmandık. Tepenin tam zirvesine ulaşmaya az biraz kalmıştı ki tepenin yamacından inişe geçtik.

İnişe geçtiğimizde hava aydınlanmış ve insanlar arazide gözle görülebilir bir hale gelmişti. Tepeden dere yatağına indiğimizde bir noktada durduk. Herkes öyle yorgun ve öyle de mutlu ki adeta hedefi tam on ikiden vurmuş gibiyiz. Bu noktada kurye arkadaş çaydanlık, bardak ve şekeri saklamış olduğu yerden çıkardı. Burada çay demleyip bir şeyler atıştırdık. Bundan sonra ise köylerin toprak yollarında ve de güpegündüz sallana sallana yürüdük gittik. Bölgedeki arkadaşların kaldığı noktaya vardık.

Tamı tamına bir gece ve yarım gün hep yürüdük, yürüdük ve yürüdük. Uzun yılların ardından burada, Doğu Kurdistan'da güvenlik riski olmadan kalabiliyoruz. Erzak bol, hareket serbest, farklı bir dünyadayız kısacası.

Burada kaldığımızın ikinci günü grup komutanı arkadaşa bizim sınırdan geçiş yaptığımız geceden sonraki gece düşmanın hareketliliğinin olup olmadığını arkadaşlara sormasını istedim. Bilgi şöyle geldi; düşman bizim grubun

geçişini daha Şirnex yakınlarındayken fark etmişti. Fereşîn alanında ise Dêrsim'e giden grup bizi görmüş ve sonrasında da bu gruptan bir firar olayı yaşanmıştı. Dolayısıyla o sayede de düşman bizim grup hakkında çok rahat bilgi almıştı. Nedense düşman iç alanlarda değil de sınır üzerinde bizi imha etmeyi planlamıştı. Sınırdan geçiş yapacağımız geceyi de iyi tespit etmişti. Ancak benim ve kurye arkadaşın el telsizinden düşmanı dinleyip hareketliliği fark etmesi ve grubun da seri davranması itibariyle iki gecelik yolu bir gecede geçerek, düşmanı boşa çıkarmış olduk. Gelen istihbari bilgide de sınırı geçtiğimiz gecenin sonrasında alanda kapsamlı bir operasyonun yapılmış olduğu biçimindeydi. Bütün bunları içinde yaşanılan an itibariyle bilemiyorsunuz. Ancak his ve derin yoğunlaşmalar insana yol gösterebiliyor. Bu nedenle yaşanılan an itibariyle olayları doğru yorumlama gücü insanların gerçek hazinesidir. Gerilla olunca da yapılacak hatalar ölümcül olduğu için bu belirttiklerim daha fazla önem kazanıyor.

Doğu Kürdistan'da Kelareş bölgesindeydik. Orada birkaç gün dinlenip bir başka yere gittik. Oldukça yüksek bir arazi, mevsim de sonbahar olduğu için hava oldukça soğuktu. Gündüz vakti hava güneşli ama rüzgar estiği için gece gibi soğuk oluyordu. Burada erzak ve diğer ihtiyaçlar bakımından oldukça iyiyiz. Beslenme konusunda sıkıntı yok. Giyim eşyaları da vardı. Bu konuda da sorun yoktu. Burada birkaç gün kaldık.

Daha sonra bir akşamüzeri bulunduğumuz tepelik alandan aşağıya doğru indik. Bir yol kenarına ulaştığımızda arkadaşlar bizi durdurdular. Bir süre bekledik ve daha sonra bir kamyon

gelip yanımızda durdu. Şoförle beraber daha önceden tanıdığım bir arkadaş da kamyondan indi. Gece yolculuğu yapıp bu kamyonla Xinêre alanına gideceğiz. Bilmediğimiz ve görmediğimiz ama örgütümüzün yapısı ve yönetimiyle kaldığı alanlara böyle gideceğiz. Kamyonda arkadaşlar fırından yeni çıkmış somun ekmeği, domates, salatalık, kola indirdiler, bizim akşam yemeğimiz olarak. Hemen kadınlı ve erkekli küçük gruplara ayrılıp yemeğimizi yemeye başladık. Uzun süredir somun ekmek, domates, salatalık ve kola görmemiş ve yememişliğimiz var. Bu nedenle biraz aç gözlülük yapıp fazla yedik.

Yemekten sonra kamyona bindik. Uzun yürüyüşlerden sonra, şimdi de bir kamyonun kasasında yol kat ediyoruz. Yerleşim alanlarından geçerken, arkadaşlar kamyonun kasasına oturmamızı ve görünmememizi istediler. İki saat kamyon kasasında yolculuk yaptıktan sonra, kamyonun da bozuk yollarda midemizi iyice çalkalaması nedeniyle, kusmalar başladı. Uzun süredir araçlara binmediğimiz için kamyonun egzoz gazı da bizi etkiliyor. Kusmalara, baş dönmesine ve karın ağrılarına neden oluyor.

Gece boyu uygun yerlerde birkaç kez kısa molalar verildi. Doyasıya kusup ihtiyacımızı da giderip yeniden kamyona biniyorduk. Bazı arkadaşlar da karanlıktan yararlanarak idrarlarını kamyon hareket halindeyken boş kola petlerine boşaltıyorlardı. Altımız üstümüze içimiz dışımıza çıkacak bir şekilde gece boyu kamyonun içinde ilerledik. Xinêre alanına yaklaştığımızda arazi oldukça sarp bir hal almaya başladı. Bazı yerlerde yol dar ve aşağısı da uçurumdu. Gece olmasına rağmen manzara korkutucuydu.

Sabaha doğru Xinêre alanına tepeden bakan bir boğazda kamyondan indik. Yorgun, uykusuz ve dağınık bir şekilde boğazdan aşağıya doğru inişe geçtik. Dik bir yamaçtan dere yatağına doğru indikçe uzaktan arkadaşlar ve kaldıkları yerler görünmeye başladı. Bu arada sabahın erken saatleri ve arkadaşlar daha yeni yeni uyanıyorlar. İlk dikkatimi çeken yer üstü mangalar ve mangalara çekilmiş naylonlardı. Gideceğimiz noktaya daha ulaşmadan yolda bazı noktalardan geçtik. Bunlardan biri de lojistik noktasıydı. Burada öğlen molası verdik. Arkadaşlar bu yerlerde çeşitli hayvanlar besliyorlardı. Ayrıca mangalarda elektrik vardı ve ben adeta şok olmuş gibiydim. Her an düşmanın bu durumda bizi görüp bombalayacağı hissi vardı bende. Bu nedenle de rahat olamıyordum.

Öğlen olduğunda yemeğe oturduk. Bizimle beraber yemek yiyen iki sivil insan da vardı. Güneyli tüccardılar ama ben o an onların kim olduğunu ve ne için aramızda olduklarını bilmiyordum. Onları gözlemledim, aşırı kiloluydular, bizim gibi yemek yemiyorlardı. Yemek yerken yere, masaya ve üstlerine döküyorlardı ve bu onların umurunda da değildi. Bir süre sonra midem daha fazla bulanmasın ve yemeğimi de rahat yiyeyim diye onlara bakmaktan vaz geçtim.

Akşama doğru sınıra çok yakın bir noktaya tırmanarak çıktık. Nokta bir dere yatağında ve noktaya girişte betondan bir çeşme yapılmış. Birkaç tane de musluğu var. Dikkatle ve hayretle izledim. Yorgunum ve dizlerim korkunç ağrıyordu. Yol yürümenin de bir sonu yoktu. Derenin solunda olan çeşmeden sonra derenin sağında fırın vardı. Bu bir gerilla fırınıydı ve ben ilk defa görüyordum. Biraz daha ilerledim

masa ve sandalyeler var, bir tezgâhın üstünde de semaver. Semaver gaz ile çalışıyor ve ben böylesini ilk defa görüyorum. Arkadaşlar oturmamızla beraber bize çay verdiler. Masa sandalye ve hazırda bekleyen kaynar su ile demlik, hepsi tuhaf ve ben şaşkın şaşkın etrafıma bakıyorum.

İçinde bulunduğumuz durumun farkında olan arkadaşlar muzipçe gülüyorlardı. Ben ise gülümsemelerinin anormal bir gülümseme olduğunu biliyordum. Sonradan anladık, meğer bizim şaşkın halimize gülüyorlarmış. Vakit akşamüzeri olduğu için çalışmaktan gelen arkadaşlar vardı. Noktadaki subay arkadaş da hareketli ve oldukça yüksek sesle işlerini hal ediyordu. Bu haliyle de benim dikkatimi çekiyordu.

Burası Fedai noktasıymış meğer, diğer adı özel kuvvetler. Sonradan anladık özel ve gizli bir yere getirilmişiz. Botan kod adlı Nizamettin Taş da buradaymış, bizi görecek ve bizimle toplantı yapacak. Caferê Sorî arkadaş da burada, onu tanıyoruz onun dışında pek tanıdığımız arkadaş yoktu.

Akşam yemeği için yemekhaneye çağırıldık. Yemekhaneye yaklaşırken duvarlarının kerpiçten yapılmış olduğunu gördüm. Şaşırtıcı bir durum daha. Arkadaşlar bir çeşit kırmızı toprağı çamur haline getirip kalıplara döküyorlar daha sonra güneşe bırakıp kurumasını bekliyorlar. Birkaç gün sonra kerpiçler kuruyunca da onları alıp duvar örüyorlar. Binlerce yıllık gelenek, neolitik köy toplumu döneminden kalmış olsa gerek, gerillanın elinde yeniden hayat buluyordu. Aslında bu tip örgüler daha sağlıklıdır. Kışın sıcak, yazın serin olur böyle yapılar. Islanınca bozulmuyor mu diye meraklanıp sordum. Tedbirini almışız dediler, damdaki saçakları göstererek. “Kışın metrelerce kar yağıyor ya o zaman ne yapıyorsunuz.” Diye

sordum, bu sefer de: “Karın duvarlara temasını engelliyoruz.” Dediler. Bu her nasıl oluyorsa artık, ben bilemiyorum tabi ki.

Yemekhaneye girdik, uzun masalar ve sandalyeler var. O gün görevli olan arkadaşlar masalara ekmek ve yemek dizmeye başladılar. Biz de hemen yemek yemeye başladık. Akşam bizi bir mangaya götürdüler, oldukça uzun ve büyük. Bir takım mı yoksa bir bölük mü ne, bir arada kalıyorlardı. Bu da yeni bir tarzdı ve özel kuvvetlerde uygulanıyordu. Komün ruhu ve yaşamını geliştirmek içindir sanırım.

Ertesi gün sabah kahvaltısından sonra Botan bizimle toplantı yaptı ve siyasi süreci anlatırken söz Barzani ailesine geldiğinde verdi veriştirdi. Barzanilerin köylerinden ve aslen Yahudi olduklarından söz etti. Çok abartılı ve bilimsel olmayan objektiflikten uzak konuşuyordu. Sonraki yıllarda Osman Öcalan ile karşılaştığımda aynı yaklaşımı onda da görüyordum. Mam Celale her oturup kalkışında verip veriştiriyordu. Yıllar geçtikçe ve gerçekler aydınlandıkça durumu daha iyi anlamaya başladım.

Bunlar devrimci ve yurtsever duygularla Barzani ve Talabaniyi ele almıyorlardı. Onları aşmak ve yaşam anlayışlarını mahkum etmek ve yeni bir yaşamı kurmak için değil, onların yaşamlarına özendikleri için, sert ve sürekli eleştiriyorlardı. Hani derler ya, kral olmak için kralı öldüreceksin. Bunların dertleri de oydu. Bu nedenle sürekli onları gündemlerine alıyorlardı. Amaçları sosyalizm ve demokratik yaşam kurmak değil de Kürtlerin yeni bir hanedanı olmaktı. Devrimci saflar ve halkın değerlerini giderek de halkın gücünü bu uğurda kullanmak esas amaçları oluyor. Bunun olamayacağını gördüklerinde ise Nizamettin

Taş ve Osman Öcalan en sert bir şekilde "sözde" eleştirdikleri Talabani ve Barzaniye sığındılar. Özellikle de Barzani ailesine yaslanarak Kürt halkı ve PKK'ye karşı kontra faaliyeti yürütüyorlar şimdilerde. Kürt halkının özgürlük mücadelesine verdikleri zararların hesabını yapmak mümkün değildir. Bu nedenle tarihin hangi aşamasında hangi zamanda ve mekanda olursa olsun şiddetle cezalandırılmaları insan olmanın bir gereğidir.

Fedai noktasında bulunduğumuz üçüncü günde genel arkadaşlarla beraber yemekhaneye girdik. Arkadaşlar bekliyor ve yemek yemiyorlardı. Bizde onlara uyup öylece bekledik. Bütün arkadaşlar yemekhaneye girince de nöbetçi subayın komutu ile herkes ayağa kalktı "tabi ki bizde" daha sonra Rêber Apoya canımız feda biçiminde bir şeyler söylendi ve bir arkadaş afiyet olsun dedikten sonra da yemek yemeye başladık. Ve de anladık ki daha öncesinde arkadaşlar yemek saatinde bizi kırmamışlar ve slogan atıldığını söylememişler. Yemek yememize müdahale etmemişler ta ki biz kendimiz doğal bir tarzda bunu öğrenene kadar.

Sonraki günlerde kalabalık olan bizim gruptan bazı arkadaşlar seçilerek Qendîl'e gönderildiler ki orada Cuma ve diğer arkadaşlar varlar. Gidenler rütbe olarak daha üst düzeyde olanlardı. Kalanlar ise biz alt düzeydeki komutanlardık. Bu durum zorumuza gitti. Gruptan bir arkadaş ile konuşup bu durumu kabul etmediğimizi söyledik. Tamamen ayrımcılığa uğramıştık. Grup Qendîl'e ulaştığında kendisiyle konuştuğumuz arkadaş Cuma arkadaşa durumu aktarıyor ve bunun üzerine Cuma arkadaş bizlerinde Qendîl'e gönderilmemizi istiyor. Durum böyle gelişiyor iken Caferê Sorî

arkadaş bize gelip "Qendîl'e mi gitmek istiyorsunuz ya da burada mı kalmak istiyorsunuz" diye sordu. Bunun üzerine durumu biraz anlar olduk ve Qendîl'e gitmek istediğimizi söyledik. Daha sonra Qendîl de YNK ile savaş olduğunu arkadaşların mevzide olduklarını bizim oraya gitmekle doğru bir şey yapmamış olduğumuz söyledi. Anlaşılan oradaki komuta bizim gitmemizi istemiyordu. Bunun nedeni genelde genç ve tecrübeli savaşçılar olmamızdı. Bu niteliklerimizden yararlanmak için bizi kendi yanlarında tutmak istiyorlardı. Ama biz de partinin merkezini Cuma, Abbas ve diğer arkadaşları görmek ve de orada eğitilmek istiyorduk. Derken bizim istediğimiz oldu ve Qendîl'e gittik.

Qendîl'e vardığımızda Cuma arkadaşla görüşmeyi umuyorduk. Ama bu olamadı. Çünkü YNK ile girilen savaşta kısa bir ara verilmiş ve yeniden savaşın başlama ihtimali belirmişti. Arkadaşların da bu nedenle işleri çok idi. Daha sonra Dolakokê de bulunan Parti Merkez Okuluna gittik. Burada bir devre eğitim göreceğiz. Hiç Türkçe bilmeyen ve anlamayan arkadaşlar Kürtçe okula aktarıldılar. Eğitim hazırlıkları yapılıyordu ki YNK ile savaş yeniden başladı. Bu sebeple eğitime ara verildi. Yapılan ani düzenlemelerle bazı arkadaşlar savaş cephesine gittiler. Biz Kuzey'den yeni gelmiş olanları da arazi güvenliği için tepelere çıkardılar.

Bu savaştan sonra kış da iyiden iyiye kendisini his ettiriyordu. Bu dönemde İran ile de ilişkiler iyi değildi. Zaten YNK'yi üzerimize süren de İran ve Türk devletiydi. YNK'de hemen bu politikaya yatmış ve gözünü Önderliği esaret altına alınmış PKK'nin tasfiye sonrası mirasına dikmişti. Bu planlar tutmadı ve karşılığı ağır da olsa belli bir başarı yakalanmıştı.

İdeolojik ve politik aynı zamanda örgütsel olarak da zorlu bir süreçten geçiliyordu. Örgüt içinde art arda dalgalanmalar ve dışarıdan da ideolojik, siyasal, askeri saldırılar vardı. Bütün bu süreçleri kuzeyde karşıladığımız için birçok şeyden haberimiz yoktu. Bu nedenle de eğitime çok ihtiyacımız vardı.

Böyle bir atmosferde eğitime başladık. Partinin kuruluş yıl dönümü de bu sürece denk geldi. Müthiş bir hırs vardı iç ve dış saldırılara karşı. Böyle bir atmosferde partinin kuruluş yıl dönümü kutlandı. Konuşmayı Abbas arkadaş yaptı ve müthiş bir coşkuyla karşılandı. Ben de birey olarak hem heyecanlandım hem de gerçek PKK ruhunu görünce müthiş güç aldım.

Kış geldi, kar yağdı, her yer bembeyaz oldu. Böyle bir durumda kamp değiştirdik ve Dolakokê'den Şehit Harun'a gideceğiz. Burası da derin bir vadidir. Yolda tek sıra halinde iki vadi arasında bulunan boğaza çıktık. Yürüyüş kolumuz düzensiz ve birbirini geçmeler de oluyor. Boğazdan inişe geçtiğimizde önümde birkaç kadın arkadaş yürüyordu. Ben onları geçmek istiyordum ama yol karlı olduğu için kardan oluşmuş olan patikadan çıkamıyordum. Tepe ile bir dere arasındaki yamaçtan geçerken bazı arkadaşlar kendilerini karın üzerinden kaydırarak dereye hızla indiler. Bu esnada aklıma bir şey geldi. Karın kaymaya uygun olduğu bir yerde önümdeki arkadaşı geçiyormuş gibi yapıp omuzumla onu dereye doğru ittim. Arkadaş da kendisini tutamayarak dengesini kaybetti ve düşerek aşağıya doğru kaymaya başladı. Kazaran olmuş gibi davrandım ama göz ucuyla da düşürdüğüm arkadaşı süzüyordum. Dere yatağına kadar kaydı ve daha sonra ayağa kalkarak kendilerini dereye daha önce

bırakmış olan arkadaşlarla yürümeye başladı. Durumu yakından gören diğer iki kadın arkadaş kendi kendilerine bile bile yaptı diyorlardı. Seslerini bana duyuracak şekilde. Bu arkadaşları ve karda yuvarladığım arkadaşı tanımıyordum. Ne onlar ne de ben bu olaya ilişkin bir şey birbirimize söylemedik. Ama yaptığım bu davranış nedeniyle daha sonra çok pişman oldum. Çünkü böyle bir şey yapmaya hiç hakkım yoktu. Biraz oyun, biraz eğlence de olsa, bu yaptığım doğru değildi. O gün akşamüzeri kampa vardık ve hazır olan mangalara yerleştik.

2001 Yılı

Parti Merkez Okulunda olduğumuz için ağırlıklı olarak ideolojik bir çalışmanın içerisindeyiz. PKK'de ideoloji denince hemen akla insan kişiliği ve Önderliğin buna dönük yaptığı çözümlemeler gelir. Genel ideolojiyle birlikte kişiliklerimizi de Önderliğin çözümlemeleri ekseninde ele alıyoruz. Genel koordinatör de Heval Abbas ki PKK'de bu konuda en iyi olan öncü kadrodur. Biz Kuzey eyaletlerinden gelen başta Botan, Amed, Dêrsim eyaletleri için böyle bir eğitim çok gerekliydi. Eğitim ortamında zaman geçtikçe ve dersler görülmeye başlandıkça netleşmeler de sağlanıyordu. Az çok kimin ne olduğu belli oluyordu. Eğitim ortamında gerçek militan kadrolar da çeteci tasfiyeciler de vardı. Basit yaşam ve duygu peşinde gidenler de vardı. Her devrim saflarına gelen devrimci olamıyor maalesef. En çetin sınıf ve kişilik savaşını bu nedenle yıllardır kendi içimizde veriyoruz. Buna Kürt toplumsal geri kalmışlığı da eklenince işler hem sarpa sarıyor hem de karmaşıklaşıyor. Önderlik buna, tarihin dışına itilmiş halk

gerçekliği, dedi. Önce bir tarihi, çağı yakalamamız daha sonra da yön vermemiz gerekir. Bunu yaparken koşunun en gerisinden gelip en öne geçmek gibi bir şey oluyor bizimkisi. Düşünün bir koşucu yarışmaya başlamış bir süre yarışı en başta sürdürmüş, buna neolitik köy devrimi diyelim, daha sonra da koşucu yarıştan kopup en geriye düşmüş, buna da sınıflı ve devletçi toplumun ortaya çıkışından günümüze kadar ki süre diyelim, o koşucu şimdi depara kalkmış en öne geçmek istiyor. Bunu zihninde başarmış, yaptığı hızlı deparla da herkesi şaşırtmış ama henüz en başa da geçmemiş olarak ele alalım.

Okulda ders görürken koşunun birincisi olmanın enerjisini depoluyoruz. Ben ilkokul 4 ve 5. Sınıflarda okul koşu takımında olduğum için iyi biliyorum, en geriden gelip en başa geçmenin ne kadar zor olduğunu. Ama başarılması halinde o denli keyif verici bir durumdur, inanın. En zoru başarmak; en tarifsiz sevinçleri yaşamak ve gözde olmak demektir. Tarihe geçmek de böyle olmuyor mu zaten.

Eğitim devresi esnasında yaşam genelde rutindi. Sabah eğitime başlanır öğlene kadar bu devam eder. Öğlen arası yemek yenir çaylar içilir. Öğleden sonra tekrar eğitim görülür. Bu akşama kadar devam eder. Akşam yemeği yenir ve çaylar içilir. Akşam haberleri TV'den izlenir, bireysel çalışmalar yapılır. Birkaç günde bir tekmil alınır, takım ve kamp toplantıları on beş günlük ve aylık olarak yapılır. Bunun dışında gece nöbeti de vardır. Ki bu genelde hiç istenmez. Gündüz de kamp girişinde nöbet tutulur. Buna da nizamiye diyoruz. Kampa girip çıkanların isimleri bir deftere geçirilip kayıt altına alınır.

Bunların dışında sırası geldiğinde mutfakçı oluyoruz ve yemek yapıyoruz. Ekmeğe de birkaç günde bir üçer kişilik gruplar halinde çıkıyoruz. Geniş bir sacın üzerine külü tuzla karıştırıp seriyoruz. Sacı ateşin üzerinde kurutuyoruz üzerindeki çamurlaştırılmış külle beraber. Daha sonra sulandırılmış tuzu iyice ısınmış olan sacın üzerindeki küllere döküyoruz. Daha önce sertleşmiş olduğundan su buharlaşıyor ve tuz yüzeyde kalıyor. Böylece hamuru açıp ekmek olarak üzerine attığımızda küller ekmeğin altına yapışmıyor. Ekip işi iyi biliyorsa iyi bir ekmek çıkar ortaya, yok eğer grup ekmek yapmayı iyi bilmiyorsa, kendi içinde uyumsuzsa ve gönülsüz bir şekilde ekmek yapıyorsa sonuç tahmin edileceği üzere iyi olmayan hamurumsu bir ekmektir ki bunu da kimse beğenmez ve ekmekçi grubuna yaşam içinde laf atar durur.

Eğitimin sonlarına doğru ben bir arkadaşın tavsiyesiyle genel ve kapsamlı bir rapor yazdım. Bir süre sonra da bütün arkadaşlardan rapor yazmaları istendi. Daha sonra da platformlara geçildi ve tek tek arkadaşların platformları yapıldı. Bundan sonrası zaten mevsimsel olarak bahardır ve düzenlemelere geçildi.

Hiç ummadığım bir şekilde düzenlemem askeri güçlere değil de halk hareketine yapıldı. Bu arada şunu söyleyeyim; hareketimiz örgüt modelini değiştirmiş ve kol örgütlenmesine geçmişti. Halk hareketi de başlı başına bir koldu. Biz eğitim devresinden dört arkadaş halk hareketine gidecektik. Bundan önce Abbas arkadaş bizimle son kez bir konuşma yaptı ve gideceğimiz yerde en çok dört gün kalacağımızı sonrasında ise görev yerlerimize gideceğimiz söyledi. Bu önemliydi ve bize

konmuş bir ölçüydü, bunun örgütsel nedenleri de vardı. Bunları da ben daha sonra anlayacaktım.

Gittik halk hareketine ve harekette Dolakokê de üslenmiş ki aramızda sadece yüksek bir dağ veya sırt diyeyim, var. Buraya yeni gelmiş birkaç arkadaşla daha Osman Öcalan'ın yanına gittik. Tokalaşmadan sonra oturduk ve Osman arkadaşların isimlerini sorarak nereden gelmiş olduklarını öğreniyordu. Sıra bana geldiğinde kendi adımı söyledim ve Botan'dan Güney'e gelmiş olduğumu belirttim. O da bana aniden ve hiç beklemeden "Siz zaten orada asi avarelik yapıyordunuz." dedi. Yıllarca Botan eyaletinde kaldığım sıcak savaş ortamında çektiklerimi ve verdiğim emeği inkâr anlamına geliyordu bu yaklaşım. Birde senden bana adam olmaz sen Cemal'in adamısın anlamına geliyordu bu sözler. Diğer bir anlam ise senin burada hiç şansın olmaz şeklindeydi. O an zaten kendime "Azad sen ayvayı yedin" dedim. Şemdin Sakık döneminden kalma anılarım tazelendi ve kendi kendime bu adamın PKK'lilikle bir alakası yok dedim. Bu Osman'ı ilk defa burada gördüm. Bu toplantıdan sonra beni temel eğitim devresi denen bir eğitime gönderdiler ki Abbas arkadaş en çok dört gün orada kalacaksınız demişti. Eğitimden hem de en yetkin ve nitelikli olan Parti Merkez Okulu eğitiminden çıkmışım ve beni tekrar daha az nitelikli olan bir başka eğitime gönderiyorlar. Bunun anlamı kadroyu bitirmedir.

Bu tarz veya taktikle Osman; kendisine yakın olmayan, kendi adamı olmayan, kendisine boyun eğmeyen kadroları ya eğitim yoluyla kendi adamı haline getiriyordu ya da bu olmuyorsa eğer pasif bir konumda tutuyordu.

Ben temel eğitim devresini bitirdikten sonra bu sefer de yoğunlaştırılmış eğitim devresine alındım. O devrede bitmeye az bir zaman kala, beni manga komutanı olarak, bir tepeye düzenlediler. Tepede kısa bir süre kaldım ve öneri yaparak tabura geçtim. Tabur da halk hareketine bağlıydı. Halk hareketi siyasal bir bileşim ancak kendisinin bulunduğu alanda böyle bir askeri taburu da vardı. Burada da birkaç ay kaldım.

Önderliğin Sümer Rahip Devletinden Halk Cumhuriyetine adlı ilk savunması buradayken bize ulaştı. İlk dersin komisyonu ise bendim. Komisyon başkanı olduğum içinde iyi hazırlanmam gerekiyordu, ama nasıl. Sümer Rahip Devletinden Halk Cumhuriyetine Doğru adlı bu savunma benim için çok yeni teori ve kavramlarla doluydu. Teorik bir algıdan çok kavramları öğrenmem gerekiyordu. Ders anlatımını yapacak bir alt yapım ise hiç yoktu. Ama bu durum taburda bulunan hemen hemen hepimiz için aynıydı. Birkaç gün araştırdım soruşturdum anlamaya çalıştım. Daha sonra taburda bir arkeolog iki de sosyoloğun olduğunu öğrendim. Elime kalem ve defter alarak bu arkadaşların yanına gittim. Bana yardımcı oldular. Bilmediğim ne kadar kavram varsa bunlardan öğrendim.

Eğitime başladık, soğuk hava, soğuk su ve odunsuz, Qendîl'in en yüksek yaylalarında. Mütevazılık gereği açılış konuşmasını tabur komutanına yaptırdık. Tabur komutanıdır benden daha iyi bilgileri vardır diye de düşündüm. Kendisi ünlü iki şehidimizin de kardeşi olur. Tabur komutanı tarihi ve neolitik toplumu anlatıyordu ki anlattıkları erotik kitaplarda yazılan türdendi. Kadın ve erkeğin cinsel birleşmesini tarih

diye anlatıyordu. Sinir oldum. Beynim allak bullak. Aynı günün akşamı bir fırsatını bulup bir arkadaşı kenara çektim ve bu neydi böyle diye sordum. Arkadaş da "kendisini anlattı" dedi. Tabur komutanının anlattıklarının dersle bir alakasının olmadığını söyledi. Biraz rahatladım durumu fark eden başkaları da varmış. Bu dersten sonra kış kampı için kamp yeri yapmaya gittik ve bir süre daha eğitim görmedik.

Ben de Halk Hareketi çalışmalarında içine girdiğim durumdan kurtulmanın yollarını bir süredir arıyorum. Halk hareketinden çıkmak için öneri yapıyorum ama çıkarmıyorlar. Sadece beni değil benim durumumda olan birçok arkadaşı da. Mevcut durumda benim kaldırabileceğim türden değildi.

Kamp yerini yaptık, yer üstü mangaları üstü tahtadan döşenerek topraklanmış. Soba ve banyo sobaları gaz ile çalışıyor. Elektriğimiz de var. Gerilla yaşamına göre oldukça lüks sayılabilecek koşullara sahibiz. Burada kamp yapımı bittikten sonra tekrar eğitime başladık. Kendi dersime çalışmak için o kadar çok kitabı okudum ki anlatamam. Ama temelsiz olduğum için çok az anlayabiliyordum.

Alanda FM bandından yayın yapan bir de radyomuz vardı. Bir gün röportaj yapmak için radyodan bir arkadaş yanımıza geldi. Benimle röportaj yapmak için epey ısrar etti. Bende bu ısrarlara dayanamayarak röportaj yapmayı kabul ettim. Kısaca aktaracak olursam; Önderliğin yeni stratejisini ve onun ideolojisini pratikleştirecek bir nesil olduğumuz için şanslı olduğumuzu söyledim. Bizden sonraki nesiller bu gün yaptıklarımızı yaşıyor olacaklar ama biz bunun mücadelesini veren yaratıcılar olarak tarihe geçeceğiz ve bu şansı da bizden

başka kimse yakalayamayacak dedim. Hoşlarına gitmiş olacak ki röportajı birkaç kez üst üste yayınladılar.

Bizler eğitim görmeye başladıkça, tartışmalar da alevleniyordu. Burada anlatmaya değer olan Önderliğin Marx hakkında söyledikleriydi. Sosyalizmi ve Komünizmi hiç içselleştirmemiş olanlar, hemen Marx'a küfürler etmeye başladılar. Gerçek sosyalistler ki çok azdılar Marx'ı eleştiriyor ama küfür edenlere de tepkiyle karşılık veriyorlardı. Bunlardan biri de cezaevinden çıkmış eski bir arkadaştı ki bilinci de oldukça iyi ve sağlamdı. Adeta isyan ediyordu Marx'a küfür edildiğinde. Ben ve bir arkadaş daha yanına gidip teselli etmeye ve yapımızın gerçekliğini görmesi gerektiğini söylemeye çalışıyorduk. Ortamımızda sosyalist bilinci edinmiş çok az arkadaş vardı. Garip olanda herkesin kendisini sosyalist zannetmesiydi. Aslında korkunç olan da buydu. Büyük dinler de zamanla bu tarzda kendine karşıt haline gelmiyorlar mı? İnsanlar Hristiyanım, Müslümanım der ama yüzde bir bile bu dinlerin gerçek özünü yaşamazlar. Bu insanlığın tarihsel olarak içine girdiği bir girdaptır. Bunu bilince çıkarmadan gerçek bir insanlaşma mücadelesi verilemez.

Bir gün iş ve güç ile uğraşırken arkadaşlar bana yönetim mangasına git misafirin var dediler. Gittim, mangada iki kadın arkadaş oturuyordu. Tokalaşıp hoş beş ettik ama ben onları tanıyamadım. Durumu fark eden ziyaretçim kendisini tanıttı. Boşluğa düştüm, kendimden utandım. Kadın arkadaş benim Êlih'ten savaşçı olarak çıkardığım bir arkadaştı. İlk geldiği zaman teni beyaz saçları oldukça kısa ve zayıftı. Benim o an gördüğüm ise esmer tenli saçları da omuzlarına kadar

geliyordu. Biraz da kilo almıştı. Konuşup tartıştık. Ailesinin kendisini görmeye gelmiş olduğunu da söyledi. Arkadaşın yanındaki diğer kadın arkadaş ise sürekli konuşmamızı sabote ediyor ve hadi artık yeter kalkalım diyordu. Ne derecede birbirimize yakın olduğumuz da soruluyordu. Akraba mıyız değil miyiz falan. Sanki hemen birbirimizin elini tutup kaçacakmışız gibi bir hava yaratılıyordu. Güvensiz ve şüpheci yaklaşımlar vardı. Ve en doğal insani bir ilişkilenme bile bin bir şüphe ve kuşkuyla ele alınıyordu. Arkadaş da daha fazla kalamadan kalkıp gittiler. En sosyal ve ilişkide en ileri olması gereken biz PKK militanları, maalesef çok gerici ve çirkef bir yaşamın içindeydik. Çünkü birbirini almalar ve kaçmalar vardı. Amaçtan uzaklaşma ve birbirine bağlanma tarzında cinsler arası ilişkiler yaşanıyordu. Kim dürüst ve temiz, kim kirli ve amaçtan uzak pek bilinmiyordu. Hani derler ya at izi it izine karışmış diye, bizimkide biraz böyleydi.

Bir akşamüzeri tabur komutanı bulunduğumuz vadinin aşağısından yukarı doğru geldi. Ben de zaten gelişini gördüm. Bu sözde komutan noktada pek durmazdı. Vadinin aşağısında yönetim yerleri ve okullar vardı. Tabur komutanı noktaya geldikten bir süre sonra da beni yanına çağırdı ve kadın yönetiminin beni çağırdığını yarın sabah onların yanında olmam gerektiğini söyledi. Ben de nedenini sorduğumda "kadınlar bazı erkek arkadaşları eğitmek istiyorlar" dedi. Pek ayrıntıya girmeden yarın gerekli açıklamanın bana yapılacağını söyledi. Daha önce de benzer duyumlar almıştım. Ama benim eğitime uygun görüleceğim hiç aklıma gelmemişti. Bazı beni tanıyan kadın arkadaşlar beni de bu eğitim için önermiş olduklarını sonradan duydum.

Derin derin düşünmeye başladım, acaba bu eğitime gitsem mi gitmesem mi diye. Yarı yarıya karar verdim eğitime gitmek için. Neden mi? Bulunduğum ortamdan çıkmanın bir yoluydu da ondan. Sordum eğitim kaç ay sürer diye, bana iki ay en çok üç ay dediler. O halde zaten kış sürecidir nerede olsam eğitim göreceğim, iki ay dişimi sıkar dayanırım daha sonra da HPG'ye giderim diye kendi planımı kurdum.

Sabah sanırım saat dokuz civarıydı kadın yönetiminin bulunduğu mangaya gittik. Ben ve birkaç arkadaş daha orada hazır bulunuyorduk. Arkadaşlar eğitimin amaçlarını bize açıkladılar. Ben de tekrar eğitimin kaç ay olacağını sordum. Onlar da iki ay planlandığını söylediler. Ben de tamam dedim eğitime gitmeyi kabul ediyorum. Fakat kadın arkadaşlar kararsızlığımı fark ettiler ve istemiyorsam gidemeyebileceğimi söylediler. Ben de hayır gitmek istiyorum dedim ve böylece eğitime gidişim kesinleşmiş oldu.

Sanırım örnekleri dünya çapında istisnaidir. Erkeklerin kadın ortamında kadınlar tarafından eğitilmesi. Eğitimin ilk devresi ve ne götürüp ne getireceği de pek belli değil. Bindim bir alamete bir bilinmeze yol alıyorum. Bu önemliydi. Birde bulunduğum o PKK'lilikle pek alakası olmayan ortamdan çıkıyordum bu da ikinci önemli noktadır. Kafamda planlar da yedekte yok değil, onları da yeri geldikçe devreye koymak istiyorum ya hayırlısı.

Gideceğim eğitim alanı Xinêre de idi. Eğitim alanına ulaşmamız Qendîl dağının oldukça uzun olan silsilesini geçmek anlamına geliyordu. Sadece Qendîl silsilesi birkaç günümüzü aldı. İlk geceki yürüyüşten sonra Osman Öcalan ile

buluştuk. Onun sorumlusu olduğu alandan çıkıyorduk. Bu nedenle de bizi görmek istemişti.

Grubumuzda Güney Kurdistan'lı bir arkadaş vardı. Körü körüne Osman'a bağlı olan biriydi. Güney için yeni kurulması planlanan partinin merkezine seçtirmek için Osman bu arkadaşı kendi inisiyatifi ile gruptan çıkardı. Anlaşılan kendisine bu denli bağlı olan bir kadroyu bırakmak istemiyordu. Sözünü ettiğim arkadaş ise zavallı ve yöneticilik yetenekleri olmayan biriydi. Ama bu Osman için önemli değildi. Önemli olan Osman'a olan bağlılığıydı. Bu nedenle de bir parçanın siyasal partisine meclis üyesi olarak seçtirilecekti. Günümüz dünyasında kendi özüne en ters kullanılan kavram, demokrasi kavramıdır. Daha sonra grup olarak yola devam ettik.

Sûredê köyüne geldiğimizde, köyde bulunan PÇDK köy derneğinde ağırlandık. Askeri güçlerin ana karargâhı da bize yakın, karargâh komutanı da Cemal arkadaş ve beni tanıyor. Kendisine bir not yazıp görüşmek istediğimi söyledim. Aklımdan geçen ise öneride bulunup askeri güçlere geçmekti. Kaldığımız yerde iki gün bekledik. Benim notuma önce karargâh komutanının yardımcısı cevap verdi. Biraz konuştuk ve eğer arkadaş çağırırsa görüşebileceğimi söyledi.

Tam da Xinêre için hareket edeceğimiz gün Cemal arkadaş beni çağırdı ve daha sonra da ben yanına gittim. Genel bir soru cevaptan sonra ben fırsatını bulup kadın ortamına gidip eğitim görmek istemediğimi halk hareketinden çıkmak için böyle davrandığımı söyledim. Bu nedenle de eğitime gitmek yerine askeri güçlere geçmek istediğimi söyledim. Cemal arkadaş da örgütün kol sistemine geçtiğini benim gruptan

ayrılmamın bu nedenle de yakışık olmayacağını söyledi. Ayrıca zaten askeri güçlerde de cinsler arasında sorunlar olduğunu bu nedenle de böyle bir eğitim görmemin iyi olacağını söyledi ve ekledi: Eğitimde önerini yap ve öyle gel. Ben de tamam dedikten sonra bir süre daha konuştuk. Daha sonra dışarı çıkarak beraber bir de resim çektirdik. O dönem yeni açılan askeri akademi de aynı yerdeydi. Oraya da gidip birkaç yıldır görmediğim arkadaşları da gördüm ve daha sonra da köyde bulunan arkadaşların yanına gittim.

Xinêre de eğitim göreceğimiz alana ulaşmak için birkaç gün yürümemiz gerekti, soğuk, yağmurlu sonbahar gecelerinde. O zamanki adı PJA(Partîya Jina Azad) olan kadın partisinin eğitim akademisine ulaştık. Tamamı, yönetimi ve eğitim gören yapısı ile kadın olan bu ortam biz erkeklere acaba ne verecekti. Bekleyip göreceğiz.

Önderliğin Şam'daki Parti Merkez Okulunda yaptığı bir çözümlemede kadınların bir grup erkeği eğitebileceğini söylemişti. Bunun için bir çerçeve çizmiş ve kadınların olguyu bir proje şeklinde ele alması gerektiğini de belirtmişti. Eğitim görecek olan erkek arkadaşların özelliklerini de sıralamıştı Önderlik. Bu çok önemliydi. Bundan anlaşılması gereken de her erkeğin eğitime uygun olmayacağıydı. Ancak bu önemli konuya fazla dikkat edilmemişti.

Kadın Ortamında Eğitim Görmek

Aslıda bu yazıyı çok yoğunlaşarak yazmak istiyordum ama buna pek imkân yok. Çünkü yazının bu bölümü ilklerle dolu. Yaşamın nasılı kadar içeriği de önem taşıyor. Devrede ilk olduğu için dikkat çekici, biz öğrenciler de öyle.

Kadın noktasına ilk ulaştığımızda yanlarına gidip istirahat edeceğimiz erkek arkadaşlar yoktu. Bu nedenle bize ayrılan ve kampın en sonunda olan mangaya götürüldük. Daha önce bunu biz kadın arkadaşlara uygulardık. Kampın ya da noktanın en ücra köşesine kadın arkadaşları yerleştirirdik. Ortam bizimdi ve biz hâkimdik. Bu seferki farklı, ortam kadınların ve yerlerimizi onlar belirliyorlar.

Kamp iki yanı yüksek dar bir deredeydi. Dereden su da akıyor. O yer çok deşifre ve şu an kullanılmadığı için ayrıntılı tarifini yapabilirim. Derin ve geniş bir vadiden bizim kaldığımız kamp deresine giriliyor. Derenin hemen başında voleybol sahası var. Aynı yerde 6. PKK kongresinin yapıldığı şkeft var. Bunları geçtikten sonra yaklaşık olarak yüz elli metre yüründükten sonra derenin solunda kamelya bulunuyor. Voleybol sahası ve şkeft derenin sağındadır. Kamelya dediğimse yemek pişirilen ve yenilen, çay içilen, TV izlenilen; daha değişik faaliyetlerin de yapıldığı, misafir ağırlamak gibi, çok amaçlı kullanılan bir yer. Kamelyayı geçtikten sonra derenin yine sağında yönetim mangası var. Mesafe ortalama yirmi metre. Yönetim yerini geçtikten sonra derenin sağında büyük bir okul yeri mevcuttur. Hatırladığım kadarıyla yüz dolayında kişiyi alabilecek büyüklükteki bu yer bizim koşullar için oldukça büyük bir yer oluyor. Devam ediyoruz, dar dere yatağında; okulun hemen arkasında bir banyo yeri var naylondan yapma, derme çatma, hemen yanında yamaca doğru bir de manga yeri var. Onu da geçtikten sonra yaklaşık olarak iki yüz metre yürüdükten sonra bizim için yapılmış on beş kişi kapasiteli, tavanı yüksek manga yeri var. Burası da derenin sağ tarafındadır. Derenin arazi yapısına göre dere yolu ilk başta sağdan başlıyor daha sonra derenin

soluna geçerek yürünüyor. Yönetim mangasından sonra tekrar derenin sağına geçiliyor, yürümek için. Oradan da bizim mangamıza kadar derenin sağından gidiliyor. Kaldığımız kamp alanı geniş, kadın arkadaşların mangaları araziye uygun bir şekilde serpiştirilmiş. Yan derelerde de kalınan yerler var. Kampın fırını da yan derelerden birinde yapılmıştı.

Xinêre alanı 1982'lerden beri PKK gerillalarınca kullanılıyor. PKK tarihine geçen Lolan pratiği de buralarda yaşanmış. 90'lı yıllara kadar bu alanda kalmak oldukça zormuş. 90'lı yıllardan 2000'li yıllara kadar gerilla genelde olduğu gibi burada da yaygınlık kazanıyor. 2000'li yıllardan sonra ise gerilla buraya tamamen oturmaya başladı. Şu anda ne TC, ne Irak ve Güneyli güçler, ne de İran burayı gerillanın elinden alamaz. 90'lar öncesi küçük gruplar alanda kalıyor. 90'lar sonrası tabur ve bölükler alanda üsleniyor ama sürekli çatışma ve savaş yaşanıyor. 2000'ler sonrası ise arkadaşlar alana hâkim oluyorlar. İlk dönemler açlık ve yokluk hâkim, ikinci dönemde açlık yokluk ve savaş dolayısıyla birçok şahadet yaşanıyor. 2000'ler sonrası ise peyderpey koşullar düzelip imkânlar çoğalıyor.

Şu anda, bu yazıyı yazarken, kaldığım Xinêre'nin bir başka vadisinde, barajımız bile var. Bu dağ koşullarında elektrik sorunumuzu çözüyordu.

Ancak eğitim göreceğimiz kamp yerinde gece birkaç saat jeneratör çalıştırılarak elektrik elde ediliyor. Eğitim göreceğimiz yerin çoğrafi yapısı kısaca böyledir. Bu dere yatağında kışın çığ düşme tehlikesi var. Zaten bu alanda sonraki yıllarda birçok kez arkadaşlar çığ altında kaldılar ve şehit de düştüler.

Kamptaki ilk günlerimiz şaşkınlık içinde geçiyordu. Kamp içinde biz erkek arkadaşlar tek başımıza dolaşmıyorduk. Bir iş veya bir yere gidiş mi olacak en az iki arkadaş bunu yapıyorduk. Tek başımıza hareket etmiyorduk. Bu durum kendiliğinden gelişti. Aynı durumu bizim çoğunlukta olduğumuz ortamlarda kadınlar yaşıyorlardı. Ben de neden kadınlar tek başına bir yere gitmez bir iş yapmaz diye sorardım kendime; cevap kadın oldukları içindi. Ama aynı şeyleri biz yaşıyoruz ve kadın da değiliz. Sonuç bazı şeyler cinsiyetle ilgili değildir. Ortam, içinde bulunulan koşullar, yönetim olup olmama, gücü elinde bulundurup bulundurmamayla ilgilidir. Burada bu sözünü ettiğim olgular kadının elindeydi ve bizim elimizde bir şey yoktu. Bu durumu anlamaya çalıştım ve ancak bir-bir buçuk ay sonra cevabını buldum. Temelde yaşanan şey aslında **azınlık psikolojisiydi**. Bu terimi ilk defa eğitimde ben kullandım ve durumumuzu bununla izah ettim. Bu konuya daha sonra tekrar değinirim. Bunun dışındaki şeyler: eksen olma, güç, siyaset ve iktidar olmayla ilgilidir; diğeri ise daha çok gelişmiş bir bilinç, yaşam ve sistemle ilgilidir ki bundan da biz ve verili insanlık çok uzaklaştırılmıştı. Önderlik tüm bunları yazdığı Savunmalarda oldukça güçlü irdeliyor. Tabi o zaman konuya ideolojik olarak da bir yabancılığımız var.

Kamelyada yemek yerken doğal olarak ve bize hiçbir şey söylenmediği halde dış kapıya yakın bir köşede yerimizi alıp yemek yiyorduk. Akşamları TV izlemek için kamelyaya sürü halinde topluca gidiyorduk. Genel ortamlarda erkeklerin yaptığı bir şey değildir bu. Kamelyada TV dış kapının yanına içeriden monte edilmiş. Bu nedenle de dış kapıdan içeri girer girmez içerde oturmakta olan ve TV izleyen onlarca kadın

gözü üzerimize dikiliyordu. İşte bu anda elimiz ayağımıza dolanıyordu. Heyecanlanıp kontrolsüz hareket ediyorduk. Sağa sola çarpmalar ve dengesiz hareketler en çok bu anlarda oluyordu.

Eğitime Önderliğin yeni çıkan "*Sümer Rahip Devletinden, Halk Cumhuriyetine Doğru*" adlı kitabıyla başladık. Çünkü o anlaşılmadan eğitimimize içerik kazandıramazdık. Kitabı okuyarak her konuyu ayrıntılı bir şekilde tartışıyorduk. Komisyon kadın arkadaşlardan oluşuyordu. Arkadaş yapısı olarak da birbirimize alışmaya başladık. Kaynaşıp kişilik özelliklerimizi tanımaya çalışıyorduk. Eğitim 15 kişi olacak şekilde planlanmıştı, ama biz 14 kişiydik. Bunlardan:

Ben: Azad Ararat malumunuzum.

Menal arkadaş: Sêrt`li, yaşam içerisinde doğal komedyen gibi. Sonrasında bir kadın ile duygusal ilişki yaşadı. Bu ilişkiden de anlaşılıyor ki "ucuz erkeklik" sınırlarını aşamadı. Eskiyi eleştirerek inşa etmeye çalıştığımız özgür erkek ölçülerine gore kendini tam çözümleyememişti.

Zaza Hasan: Kird Hasan demek daha doğru olurdu, Çewlîkli Avrupa'dan katılma, kendi başına bir dünya; eğitimden sonra uzun süre Cuma arkadaşın güvenliğinde kaldı. Daha sonra da Erzurum eyaletine gitti ve fazla kalamadan pusuda şehit düştü.

Bedrettin: Karamanlı bir Türkmen, okumuş dünya görmüş, hali başka. Deneyimli Kuzey eyaletlerinde kalmışlığı var. O da Menal gibi çizgi dışına taştı ve bir kadınla yoz ilişki yaşadı.

Dildar: Serhatlı, nasıl geldiyse eğitime hemen hemen öyle de gitti. Ne bozuldu ne de düzeldi. Dürüst, temiz ama saf bir arkadaştı.

Egîd Kayseri: Kendi yöresel özelliklerini almamış desem yalan olur. Kendisi Alevidir, İngiltere'den katılmış Zagros eyaletinde kalmış. Kendi anlayışlarına göre eğitime yaklaşıyordu. Avrupa ve Alevi sosyalitesinin çarpık bir örneğiydi. Kendisine kendisi anlatılınca bile anlamıyordu. Eğitimde değişmeyenlerdendi şu an ki akıbetini bilmiyorum. En son kaçmış diye duydum.

Munzur: Silik, silik, silik bir kişilikti. Sonradan kaçtığını duydum ama emin değilim.

Bawer: Amed'li, küçük yaşta evlenmiş daha sonra da saflara katılmış. Saftirik biri eğitimden kısa süre sonra da kaçmış. Ama gittiği halk hareketinde kaçırtıcı yaklaşımlarda bulunulmuş ve bir süre tutuklu kaldığını da duydum. Kendisini çözememesi sonucu kaçtı denebilir.

Haki: Antepli etnik kimliğini netleştiremedik. Bazen Kürt, bazen Türkmen, bazen de Arap oluyordu. Eğitim ortamı ona hiç yaramadı. Daha sonra eğitimden kovma kararı aldık. O ise eve dönmeyi istedi. Örgüt kabul etmedi ve eğitimden çıkarılarak normal birliklere gönderildi. 2008'de Mahsum Korkmaz akademisinde gördüğümde epey değişmişti. İnsanoğlu iyiye de kötüye de meyletme yeteneğindedir. Kendisini toparlayıp gelişmiş olmasına sevindim.

Ramayana: Doğulu okumuş adam, bilgili. Eğitimde istikrarlı ve katılımı iyiydi. Küçükken kötü bir durum geçirmiş, bunu ilk bu eğitim devresinde itiraf etmiş. Düzenlemesi Doğu Kürdistan'a yapıldı. Bir süre çalıştı ve daha sonra tutuklanıp bırakıldı. En son saflardan ayrılmış, oturup evlenmiş diye duydum.

Rizgar: Doğu Kürdistanlı ne idiği belirsiz, nasıl bir sosyal ortamdan geldiğini anlayamadık. Eğitimden ayrılırken hüngür hüngür ağlıyordu. Ben ise içimden gülüyordum, neden ağlıyordu ki. Kısa süre sonra saflardan kaçtı.

Güney Kürdistanlı biri vardı, adını hatırlayamıyorum. Kadınsı ve ilginç biriydi, saflardan kaçtı.

Semsurlu biri vardı. Yeniydi genel duruşu orta idi. Bir süre askeri güçlerde kaldı sonrasını bilmiyorum.

Karasungur ailesinden Çewlîk'li bir genç vardı, adını neden hatırlayamıyorum ki. Gençti kadın arkadaşların ilgi odağıydı. Daha eğitimin başlarında kendisini bazı konularda uyarmak istedim. Tepkisi çok ters olunca da bir daha kendisiyle kendisine ilişkin tartışmadım. Eğitimden sonra düzenlemesi Avrupa'ya oldu. Ben Kuzey'de iken telefonunu bulup kendisini aradım, yıl 2004. İlk konuşmamda toplantıya giriyorum dedi ve telefonu kapattı. İkinci konuşmamda ben trendeyim dedi ve konuşmayı kestik. Kendimce bunun durumu iyi değil dedim. Avrupa'da gençlik çalışmalarından sorumluydu. İyi bir yerde iyi bir düzeyde, aslında hak etmemiş olmasına rağmen, örgüt görev vermişti. Daha sonra duyduğumda örgütten ayrılıyor bir süre sonra tekrar dönmek istiyor. Kabul görmüyor bu istek ve bir süre sonra gidip kendisini bir ormanda yakıyor. Cenazesi de aylar sonra görülebilmişti. Oldukça trajik bir son, oldukça ayrıksı olan bir kişilik için. Ama yaşam işte neylersin her şeyi gösteriyor insana. Bazı arkadaşlar benden yardım istemiştir ben etmemişimdir, bazı arkadaşlara da ben yardım etmek istemişimdir ama arkadaşlar kabul etmemiştir. Ama karşılıklı konuşma ve tartışmalarla yardımcı olduğum arkadaşlar da olmuştur.

İşte böyleydi bizim eğitim bileşimi. Görmekte olduğumuz eğitim için çok dengesiz ve niteliksiz bir bileşimimiz vardı. Yönetimle bireysel tartışmalar için tek tek tartışmaya çağrıldığımızda bu konuya parmak bastım. Benimle konuşan kadın arkadaş tepki gösterdi. Ama bu gün ben yine söylüyorum. Kadının erkeği dönüştürme projesinde, Önderliğin projesidir, boşa çıkarıcı en önemli nedenlerden biri eğitim bileşiminin bu durumudur. Olgu yeni ve hassas olunca ayrıntılara çok fazla dikkat etmek gerekiyor. Proje başarılı olsaydı örgüt içinde sosyal yaşamı niteliksel bir dönüşüme uğratacaktı. Bu olmayınca da 2004 tasfiyeciliğinin kullandığı zemin haline geldi. Benim tecrübe edindiğim bu.

İlk bir aylık süreçten sonra biz erkek grubu birbirimizi tanımıştık. Aynı zaman zarfında kadın arkadaşlar da bizleri tanıdılar ki sayıları sanırım yüz dolayındaydı. Bu andan itibaren de kişilik sorgulamaları başladı. Bana “Neden kadın yapısıyla ilişkilenmiyorsun?” biçiminde bir eleştiri geldi. Eleştiriler sıklaşınca da kadın arkadaşlarla bir arada olmaya dikkat ettim. Ve onlarla genel geçer konular üzerinde tartışmalar yürütüyordum. Bir süre sonra da özellikle daha önce çeşitli alanlarda bir arada kalmış olduğumuz az sayıdaki arkadaşlar bana “geri kadınla ilişkilenme” dediler. Biraz da sitemkâr bir havayla bunu söylüyorlardı. Eleştiri tekrarlanınca da ne demek istediklerini sordum ama susuyorlardı.

Erkek arkadaşlara bu eleştirinin ne anlama geldiğini sordum. Onlar da yeterli ve doyurucu bir cevap vermiyorlardı. Bir gün, erkek arkadaşlara böyle bir eleştiri yine geldi dedim. Daha sonra Avrupa’da kendini yakan genç yolda yürüyorken yakınıma sokulup bana: “Heval Azad senin ilişkilendiğin kadın

arkadaşlar ilişki sorunu yaşamış olanlardır" dedi. Ben yanıma gelen ve benimle konuşmak isteyen arkadaşlarla diyalog kuruyordum. Diğer arkadaşlarla ilişkilenmek için hiç çaba sarf etmiyordum. Sonuçta da böyle bir tablo çıkıyordu ortaya. Arkadaş bana "İlişki sorunu yaşamış olan arkadaşlarla diyalogun var." dediğinde de yerimde durup "kim onlar" dedim. Kadın arkadaşları oldukça ayrıntılı tanıyan genç bana tek tek isimlerini saydı. Dedikleri doğruydu. Bu nedenle de ben kendime eskisi daha iyiydi dedim ve sınırlı ilişkilenmeme devam ettim.

Eğitimde bir dersi kadın arkadaşlarla ortak göreceğiz. Hangi dersti şu an bilemiyorum; derste kişilik sorgulaması da yapılacak. Söz alıp konuşan kişiye konuşması bittikten sonra herhangi bir arkadaş kalkıp soru sorabiliyor. İşin zor tarafı kendi eksik ve yetmezliklerini ortaya dökmektir. Ve arkadaşlar da sorgulayıcı sorular soruyorlar. Sorulara verilecek cevaplara göre yüz dolayında arkadaş tutum alacak. Buna göre de kişinin örgüt içindeki durumu ve duruşu etkilenir, olumlu ve ya olumsuz anlamda. Bu nedenle de salt teorik olan dersler daha kolaydır. Kişinin yaşadığı pratik ve yaşam duruşu böylesi anlarda masaya yatırılıp adeta kadavra gibi üzerinde oynanır. Konu hassas olduğu için önemle ele alınmalı ve sonuçta da kişi durumdan güçlenerek çıkmalıdır. Aksi halde daha değişik boyutlu sorunlara neden oluyor.

Katıldık kadın arkadaşlarla ortak olan derse. Anlatım yapıldı, sorular soruldu, tartışmalara geçildi birkaç arkadaş teorik tartışmalar yaptı. Biz erkek arkadaşlar sus pus olmuşuz ne konuşuyoruz ne de soru soruyoruz. Sadece bir arkadaş soru sordu o da görüntüyü kurtarmak için. Aynı durumu genel

ortamlarda kadın arkadaşlar yaşarlar. Ortam kadının olduğu için hâkim psikolojiyi ellerinde tutuyorlar. Azınlık psikolojisi ise bizim payımıza düşmüş. Tartışmalar ilerledikçe herkes erkek arkadaşların da kalkıp kendilerini masaya yatırmalarını bekliyor, ama hani cesaret. Erkek kadından korkar mı demeyin, şu anda bu yazıyı okuyan okurlar, hem korkar hem de kedi gibi olur. Biz erkek arkadaşlar da birbirimizi teşvik ediyoruz ve herbirimiz diğerine haydi sen kalk kendini aç diyoruz. Bu arada kadınlardan oluşan eğitim komisyonu, kadın arkadaşları söz hakkı istememiş olsalar da ayağa kaldırıp kendi durumunu izah etmesini istiyor. Gerisi ise eğitimde bulunan arkadaşların işidir, artık o ayağa kaldırılan kişiye ne yapacaklarsa.

Ama biz erkek eğitim grubuna, eğitim komisyonu toleranslı yaklaşıyor. Bizden birini kaldırıp "Haydi heval kendini aç." demiyorlar. Bizim kendi istemimizle kalkmamızı istiyorlar ama buna da cesaret eden yok. Derken derse on dakikalık ara verildiğinde dışarıda komisyondan bir arkadaşın duyabileceği şekilde komisyon bizi kaldırırsa sorun olmaz konuşuruz dedim. Daha sonra da tekrar derse girdik. Aynı arkadaş komisyon başkanı olduğu için eğitimin gidişatını yönetiyordu. Derse başlarken önce: "Konuşmak isteyen arkadaş var mı?" Dedi. Daha sonra da kimse el kaldırıp konuşmadı. Arkadaş da bana dönerek: "Sözü Azad arkadaşa verelim." Demesin mi?!

Ben de ayağa kalkarak genel bir değerlendirme yaptım. Daha sonra da kendimden biraz söz ettim. Benim konuşmam bitince de sıra arkadaşların soru sormalarına geliyor. Ben birkaç soru sorarlar bende cevaplarım diye düşünüyordum.

Bunun için de kalem ve defterim hazır, arkadaşların sorularını deftere yazıp, sorular bitince de cevaplayacağım.

Sorular geldi: Bir, iki, üç özenerek yazıyorum; sorulara devam 15, 20 artık daha yüzeysel yazıyorum çünkü soruları yazmaya yetişemiyorum. 35, 40 derken soru yazmayı bıraktım olacak gibi de değil. Kırktan sonraki soruların ne kadar olduğunu bilemiyorum ama tahminimce sorular elliyi geçmedi. Daha sorular soruluyorken nasıl bir yöntemle cevap vereyim diye düşünüyorum. Sorular bitince de tek tek cevaplamaktansa birbirine yakın olan sorulara ortak cevap vereyim diye düşündüm ve bunu arkadaşlara da söyledim. Bu temelde cevaplar verip yerime oturdum. Komisyon da zorlayıcı davranmadı. Öğlen yemeği için ara verildiğinde ise birkaç kadın arkadaş yanıma gelip "Çok kurnazsın." dedi. Bunu neden söylediler halen anlamış değilim, ben gücüm yettiği kadarıyla cevapladım. Tabi ki konu zor ve ciddidir. Bilmiyorum, ama belki de mitolojik tanrı Enki'nin torunu olduğumu düşünmüşlerdir, nasıl olsa aynı cinsiz ya!

Günlük yaşamda, eğitim saatleri dışında, öğlen aralarında ve öğleden sonra eğitim bittiğinde voleybol oyunanıyor. Bunun dışında ilk dönemlerde bizim eğitime özgü açılış yapıldığında kadın arkadaşlar mangamıza gelmişlerdi. Akşam olunca da küçük bir etkinlik düzenlendi. Sitran söyleyen oldu, anı anlatan da, herkes bir şeyler söylemeliydi yazılı olmayan kural gereği. Bende bir şeyler söyledim zorlansam da, daha sonra etkinlik bitti.

Bunun dışında bizim yanımıza pek gelen giden olmazdı. Bu nedenle bir süre sonra, gündüz eğitimle dolu olduğu için, arkadaşlar akşamları kadın mangalarına ziyarete gidelim

dediler. Ben buna taraftar değildim. Hem akşamları da genel ya da özel herkesin bir programı vardır. Hem de kadın yaşamı biz erkeklerinkinden farklıdır diye düşünüyordum. Arkadaşlar kendi planlarını uyguladılar. Bir iki akşam ziyaretlere gittiler ve sonrasında da bu tarz ziyaretlerin pek uygun olmadığını kadın arkadaşlar dolaylı olarak bizim gruba ilettiler. Böylece akşam ziyaretleri de yapılmaz oldu. Kadın ortamında kendimizi tecritte his ediyorduk. Aynı şeyleri bire bir aynı olmasa da kadın arkadaşlar azınlıkta oldukları erkek ortamında yaşıyorlardı. Eğitimde esas olarak eğitici olan işte bu yaşamın nasılı idi ama onu da herkes anlayamıyordu. Kadınların yönetip yönlendirdiği ortamda beş bin yıldır egemen olan biz erkekler adeta kanatları kırılmış kuş gibiydik.

Bir gün bir talimat okundu. Talimat okunduktan sonra PJA'nın o dönemki koordinatörü bir değerlendirme yaptı. Konu bize gelince de şöyle bir şey söyledi: Bazı kadın arkadaşlar, "Erkekleri buraya da getirdiniz." diyorlar dedi. Doğrusunu söylemek gerekirse şaşırdım ve kaldığımız ortamda bizi istemeyen kadınların da olduğunu ilk defa öğrenmiş oldum. Bazı bölge ve birliklerde kadın arkadaş istemeyen erkekler de vardı tabi. Hayret, roller ve konumlar değişince kadın erkeğe erkek de kadına benzemeye başlıyor. İşte bu nedenle de kadın ve erkek sorunu biyolojik değil; sistemsel, siyasal, kültüreldir. Güç dengesi sağlandıkça, sosyal ilişkiler yeniden düzenlendikçe, ilişkiler tamamen iktidar ve bio iktidardan arındırıldıkça cinsler arası sorunlar asgariye inebilir. Cins sorununun tamamen çözülebileceği konusunda şüphelerim var. Her güçlenen ve statü kazanan kadının sosyalist ve komünalist olmayacağı kesin. O halde bir tek şey kalıyor geriye o da sürekli ve amansız bir mücadeledir.

Hakikat arayışı her dönemin özgül karakterine göre olmalıdır. Önemli olan da esas olarak budur.

PJA kadın akademisinin kamelyasında pano vardı. Panoya şiir, öykü gibi şeyler asılırdı. Bize "Siz neden bir şeyler yazıp panoya asmıyorsunuz." diyen arkadaşlar oldu. Hay, hay o halde yazalım bir şeyler.

Başladım bir akşam yazı kaleme almaya. Yazıda kamelyadan itibaren bizim mangamıza nasıl gelineceğinin tarifini yapmıştım. Şöyle sola dönülür de, böyle su geçilir de bilmem kaç metre sonra da bizim mangaya ulaşılır diye bir yazı yazdım. Yazıda küçük bir ayrıntı da yazmıştım. Arkadaşların naylondan yapma banyoları yolumuzun üzerindeydi, uygunsuz bir durumla hiç karşılaşmadık ama muziplik olsun diye yazının içine okuldan sonra sola bakmadan direk mangaya gelin diye bir ibare koydum ki orası arkadaşların banyo yeri oluyor. Yazıyı astıktan sonraki gün arkadaşlar banyolarını bir kere daha çeşitli örtülerle kapatmışlardı. Her banyonun yanından geçtiğimde içimden gülerdim, boş yere arkadaşlara iş çıkarmıştım.

Manganın yol tarifine gelince arkadaşlar tariften iyi anlamışlardı. Yazdığım yazının üzerinden 1-2 gece geçer geçmez, bir grup arkadaş akşam yanımıza geldiler. Oturup sohbet etmeye başladık. Eğitimin gidişatı ve kadın ile erkeklerin durumları tartışılıyordu. Geceye damgasını vuran ise bir kadın arkadaşın yaptığı karşılaştırma idi. Bir kadın mangasının dekorasyonu ile erkek mangasının dekorasyonunu karşılaştırdı. Ve bizim mangamızın çok kuru olduğunu söyledi. Kadınlar olsalarmış güllerle ve çeşitli desenlerle mangayı donatırlarmış.

Sonraki günlerde daha önce eğitim esnasında hiç resim yapmamış olan ama yapmasını da iyi bilen Güney Kürdistanlı, adını halen hatırlayamadım, başladı çeşit çeşit resimler yapmaya ve bu durum eğitimde kaldığımız on bir ay boyunca da devam etti. Oysa eğitime iki üç ay için gitmiştik.

Eğitimin ikinci ayı olabilir önemli bir gün vesilesiyle etkinlik düzenlenmişti. Menal arkadaş ki tiyatro ve skeç konusunda yetenekli, hazırlık yapıp bazı skeçler hazırladı. Biz diğer arkadaşlar da bir şeyler hazırlayıp hazırlamama konusunda kararsızdık.

Etkinlik saat 13.00'de başlayacaktı, yarım saat kala aklıma bir fikir geldi. Bir arkadaşa bildiği bir türkü olup olmadığını sordum, ben bilmiyorum da. O da bildiği birkaç türküyü bana söyledi. Bunlardan Bites Yalısını geçmeden Halil'im aman koptu kıyamet sözlerinin geçtiği türküyü yazıya döktük. Daha sonra da türküyle oynayıp sözlerini değiştirdik. Hızla gidip etkinliğin başlama saatine yetiştik. Sıra bize geldiğinde türküyü ilk önce normal haliyle okuduk. Tabi durumdan erkek arkadaşlar hariç kimsenin bilgisi yok. Normal okuma bittikten sonra üzerinde oynadığımız haliyle türküyü okumaya başladık. Qendîl den çıktık yola aman… Xinêre'ye varmadan koptu kıyamet diye başlıyordu türkü ve devam ediyordu. Marduk'un Tiamat'ı kılıçla parçalamasına atfen eğitimde nasıl bu sefer de kadının erkeği parçaladığını anlatan sözler türküye yerleştirmiştik. Etkinlik bittikten sonra da yazıya döktüğümüz türküyü yırtıp attım ama sonrasında da birçok arkadaş gelip üzerinde oynadığımız türkünün yazılı halini istiyordu.

Akademi alanında, Êlih'te fedai eylemi yapan Şehrîstan Botan arkadaş hakkında örgütün elinde yeterince belge ve bilgi olmadığını gördüm. Bu nedenle şehit arkadaş hakkında bir yazı yazıp resimlerini de akademiye yakın olan kadın basınına verdim.

Eğitimimizin iki ya da üç ayda bitmeyeceğini yavaş yavaş anlamaya başladık. Durum öyle birkaç ayla kotarılacak gibi değildi.

Daha biz eğitimin başlarındayken bazı erkek arkadaşlar akademiye işleri gereği veya ziyaret için geliyorlardı. Bunlardan birçoğu "Dayanın arkadaşlar geçer." diyorlardı. Sanki bize orada günlük olarak işkence ediliyormuş gibi konuşuyorlardı. Bazı arkadaşlar da bizi süzüp içten içe bize acıyorlardı.

Eğitim hakkında dışarıdan yapılan yorumlar ve mizahi söylemler de bize ulaşıyordu. Bazı komutanlar bizim için "Eğitimi bitirdiklerinde yanıma gelseler onları kabul etmem." diyordu. Kısaca olaya pozitif yaklaşan hemen hemen yok gibiydi. Oysa eğitim Önderliğin kadın hareketinin önüne koyduğu bir projeydi. Bundan haberi olmayanlar atıp tutuyorlardı. Sözde Önderlik bağlıları işte böyle oluşuyor örgüt ortamında.

Eğitimdeki bütün derslerimiz Önderliğin savunmaları ve çözümlemeleri üzerinden gelişiyordu. Hiç kimse bireysel anlayış ve algısı üzerinden eğitim vermiyordu. Sümer Rahip Devletinden Demokratik Cumhuriyete, Kürt Aşkı, Erkeği Öldürmek ve birçok Önderlik çözümlemesi eğitimimizin temel kaynağıydı. Bundan yanlış bir şey çıkacağını iddia etmek

Önder Apo'yu ve PKK'yi tanımamaktır. Gerisi ise uygulama sorunudur ve bu da uygulayıcıları bağlayan bir durumdur.

Burada 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Gününü anlatmalıyım: Gün yaklaştıkça akademide planlama ve çalışmalar da başladı. 8 Mart hazırlıkları için tamamen kadın hareketi sorumlu. Bunun için de akademi özel olarak görevlendirilmişti. Akademi yönetimi, parti koordinasyonu ve akademi öğrencileri, birçoğu savaş alanından geliyor ve çeşitli düzeyde sorumluluk almış arkadaşlardır, başladılar özen ve itinayla çalışmaya. Her şeyin adeta mükemmel olmasını istiyorlar. Öyle ya ortamımız yeterince politik, hazırlıklar iyi yapılmaz da etkinlik sönük geçerse birileri bunu kadın hareketine olumsuz anlamda mal edebilir. Genel programa bazı erkek arkadaşlar da dâhil oldular. Özellikle tiyatro bölümünde arkadaşlar rol aldılar.

8 Mart, Xinêre alanında kültür salonu olarak bilinen belki de gerillanın ilk ve en modern salonunda yapıldı. Sahne ve sahne arkası vardı. Oturma yerleri amfi gibi yapılmıştı. Otururken son sıradakilerin kafaları tavana çok yakında olsa, iyi oturma yerleri vardı. Konuşmalar nitelikli müzik ise harikaydı. Tiyatroya gelince Önderliğin yazdığı ilk kapsamlı savunma (Manifesto) baz alınarak hazırlanmıştı. Tanrılar ve tanrıçalar işleniyordu. Bu eksende oluşan ideoloji, ak kara mantığı ve kadının düşüşü iyi işlenmişti tiyatroda. Daha da ilginç olan en iş bilmez arkadaşların tiyatrodaki rollerini mükemmel oynamaları idi. Her şey güzel başladı ve öyle de bitti. Şu ana kadar gördüğüm en nitelikli 8 Mart kutlaması idi, o yıl yapılan.

Bahar aylarına girdiğimizde doğa; yemyeşil otlar ve ağaçlarla beraber, bir ressamın elinden çıkmış tabloya benziyordu. Öğlenden sonra eğitim bitince kazma alıp ot çıkarmaya gidiyorduk. Özellikle de kenger otunu topluyorduk. Ayrıca rêbas otu da vardı. Mangada soğan ekmiştim kışın içerde yeşilliğimiz vardı. Resimlere çizilmiş güller de öyle. Kadın arkadaşlar gördükleri eğitimin etkisiyle çamurdan tanrıça heykelleri yapıp kurutuyorlardı. Hani düşüncenin davranışla bire bir bağlantısı var ya. Önderlik, kadının kendisi olabilmesi için, tarihi didik didik ediyordu. Kadın arkadaşlar da tanrıçalar çağına ilişkin eğitim gördükçe çağı ifade eden en güçlü figür olan kadın heykellerini yeniden yapıyorlardı.

Arada bir savaş uçakları tepemizde dolaşırdı. O yıllarda vuruşlar yoktu ama askeri mantık gereği intişara çıkmamız gerekiyordu. Ayrıca düşmana güven olmaz ve tonluk kazan bombalarını başımızda patlatmayacağının da bir garantisi yok. İntişar denince biz mangamızın arka yüksek tarafına çıkıyorduk. Genelde yanımıza koordinasyon üyelerinden biri gelirdi. Bize korumacı davranıyorlardı. Kadınlar biz erkekleri merak edip yalnız bırakmıyorlardı. Başımıza bir şey gelir diye de endişeleniyorlardı. Genelde bunun tersi değil midir son beş bin yıllık dünya tarihi? Demek ki erkeğin kadına üstünlüğü doğal değildir, inşa edilmiş bir gerçekliktir.

(Bu sivrisinekler de çok sinir bozucu, adeta yazı yazmamı sabote ediyorlar. Her taraftan saldırıp kan emiyorlar.)

Bu işin optimali nasıl olur acaba? Yine de en iyisi beş bin yılın cinslere layık gördüğü kirden arınmak ve lanetinden kurtulmaktır. Yeni ve özgür bir dünya için bu şart. Bunu da bize hayat öğretti. Bizleri hayata bağlayan yoldaşlıklarımız.

Bahar dedim ya kongreler, konferanslar dönemi ardı sıra düzenlemeler de gelir. Buna göre yeni yerlere gitmek yeni görevler başarmak heyecanı sarar insanı.

(Sivrisineklere direnemedim masadan kalkıp cibinliğin içine girdim. Artık bana saldıramazlar. Tül perdenin arkasından bana saldırmaya çalışacaklar ama asla da başarılı olamayacaklar.)

Baharın canlılığı, üst tarafımızdaki dağlardan yeni yeni eriyen karlar, gümbür gümbür akan bir dere, ama en önemlisi de doğanın yeşil yüzü. Önderlik de PKK ve genelde hareketimizi buna benzetmez mi! "PKK baharlaşmadır, çiçeklenmedir; yeni bir umuttur, kıştan çıkıştır, umuda yolculuktur." der. Her bahar yeni bir zaferdir, özelde Kürt halkı, genelde insanlığın kurtuluş zamanıdır.

Kamp içinde arkadaşlar PKK kongresinin yapılacağını söylüyorlar. Bunun için delegeler seçiliyor. Seçilen delegeler ayrıca eğitim görüyorlar, belge okuyorlar. Hazırlıklar bu temelde yapılıyor. Biz erkek grubu da "acaba bizden de giden olur mu?" diye düşünüyoruz. Öyle ya kongre örgütün en zirvesi oluyor. Oraya katılmak da herkese nasip olmuyor. Derken kulağı kesik bir arkadaş bizden bir arkadaşın da kongreye delege olarak katılacağını söyledi. Daha sonra aynı arkadaş yeni bir haber getirdi. Bana: "Senin ya da benim gitmem tartışılıyor" dedi. Bende: "Sen kaybedeceksin ben gideceğim" dedim. His ettim içimden geldi ve öyle söyledim. Artık bize haberin verilmesini bekliyoruz ki arkadaşlar kongreye delege olarak benim gideceğimi söylediler.

Bundan sonra da kadın delege grubuyla beraber kongreye hazırlanma çalışmalarına katılmaya başladım. Onca kadın

arkadaşın arasında grup olmak nispeten daha iyiydi. Ama artık kadın arkadaşların arasında tek başıma kalacağım. Benim gibi sosyal olarak dar ve utangaç, ilişki ve diyalog kuramayan birinin vay haline diyorum ama her şey o kadar kötü de değildir. Binlerce devrimci-gerillanın asla yaşayamayacağı deneyim ve tecrübeleri yaşıyoruz. Ve bu da oldukça eğitici ve kavratıcı oluyor.

Bu arada bir konuyu daha anlatayım: Mava bölgesinde iken çıkardığım kızlı erkekli beş yeni savaşçı vardı. Bunlardan biri şu anda kaldığımız ortamda, ama utandığı için gelip bana kendisini tanıtamıyor. Birkaç kere arkadaşlar beni tanıyan bir arkadaşın burada olduğunu ama benim onu tanıyamadığımı onun da utanıp yanıma gelemediğini söylediler. Bana gösterin, kim o diye cevap veriyordum. Nedense denk getirip yeniden onunla tanışamadım. Aradan iki ay geçtikten sonra iki kadın arkadaş kamelyada yanıma gelip oturdular onlardan biri: "İşte Heval Azad seni tanıyan arkadaş bu" dedi. Ben de arkadaşa baktım ama yine tanıyamadım. Daha sonra arkadaş kendisini tanıttı ve olaylar zincirini anlattı. Elbette hemen tanıdım ancak arkadaşın fizik yapısı oldukça değişmişti. Dağ yaşamı, havası, suyu insanın yapısına etki ediyor. Haki rengindeki gabardin marka elbiseleri de giyince ilk defa sivil kıyafetler içinde görmüş olduğun bir arkadaşı tanı tanıyabilirsen. Genç ve gelişme çağında olunca da birkaç yıl sonra böyle bir arkadaşı tanımak pek mümkün olmuyor.

Evet, artık kongreye gitmeye hazırım. Bölge ve eyalet konferanslarını görmüşlüğüm var ama PKK kongresine daha önce hiç katılmamıştım. Biraz heyecanlı, biraz da kaygılıyım. Çünkü gidişim normal bir gidiş değil. Görmekte olduğumuz

eğitim zaten örgüt ortamında tartışma yaratmış durumda. Erkek yapısı daha çok negatif yaklaşımlar içerisindeydi. Bu nedenle de bana nasıl yaklaşılacağı kaygısı içerisindeyim. Eğitime başladığımız günden bu yana, ilk defa eğitime tabi olan arkadaşlardan ben, eğitimin dışına çıkıyorum. Haydi, hayırlısı diyorum.

Kongreye gitmek için hareket günü ve saati geldiğinde kadın arkadaşlar arasında duygusal anlar yaşandı. Delegeleri uğurlamak için uzun bir kuyruk oluştu. Bazı arkadaşlar kamp dışına da çıkarak grubu uğurlamaya geldiler. Sarılmalar ve ağlamalar oluyordu. Kamptan Xinêre'nin genel delegelerinin toplanacağı yere gideceğiz. Kadın arkadaşlar kendilerini mangalar biçiminde örgütlediler. Ben de grupta tek erkek olduğum için en son manganın en son neferi olarak yürüyüş kolunda yer aldım. İlk defa bir kadın mangasında yer alıyordum. Ama bu uzun sürmeyecek ve genel alan delegelerinin toplandığı yerde ben de erkek arkadaşların içinde yürüyüşteki yerimi alacağım. Yolda yürürken espriler de durmuyordu, gerek kadın arkadaşlar gerekse de ben kendi halime gülüyordum. Bu arada manga komutanım olan arkadaşla bol bol duruma ilişkin şakalaşıyordum.

Alanın kongre delegelerinin toplanacağı yere ulaştığımızda oldukça kalabalık bir ortamla karşılaştık. Yol hazırlıkları esas olarak burada yapıldı ve yolda tüketmek için de yanımıza erzak aldık. Kortej de belirlendikten sonra uzun bir kuyruk halinde yola koyulduk. Benim yürüyüş kolundaki yerim ön taraflarda. Bir yokuş çıktık ve daha sonra da inişe geçtik. Bu esnada, son yıllarda başıma dert olan böbrek iltihaplanması, tansiyonumun düşmesine neden oldu. Havalar da soğuk

olunca benim tansiyonum yine düştü ve yıkık terkedilmiş bir köye geldiğimizde artık yürüyemeyecek haldeydim. Bundan önce ben yürüyüş kolumdan koptum, geride kalmaya başladım. Bu arada bir kadın arkadaş çok ısrar etti. Bende naçar çantamı, ilk defa, bir kadın arkadaşa taşısın diye verdim.

Yürüyebilmem için bir arkadaş ekmek uzatıyor bir başka arkadaş da Lezzo dediğimiz içeceği suya karıştırıp bana içiriyor ki daha iyi yürüyebileyim. Ama lezzo ekşi olduğu için tansiyonumu daha fazla düşürüyordu. Bunu o zaman bilmiyordum, sanırım lezzo ikramında bulunan arkadaş da bilmiyordu. Bir başka arkadaş da tuzlu su ikram etti. Ve en son ben yere boydan boya uzanıp adeta ölü gibi oldum.

Bu arada bir doktor arkadaş yanıma gelip durumumu sordu ve şûtiğimi açmamın iyi olacağını söyledi. Kan daha rahat dolaşsın diye. Ama ben kendime öyle çok kızmışım ki anlatamam. Tansiyonumun düşmesinden sonra verilen düzensiz yiyecek ve bilinçsiz verilen içecekler nedeniyle midem de allak bullak oldu.

Daha sonra kurye olan bir arkadaş benim yanımda kaldı ve beni geri götürmek için de bize yakın olan bir köyden araç almaya gitti. Bu arada gecenin kaçı bilmiyorum ve araç geldiğinde ben yarı baygın yarı uykulu bir haldeydim. Arabayla tepecilerin bulunduğu zirveye kadar gittik. Orada kurye arkadaş beni tepecilere teslim etti. Sanırım altı kadın arkadaş tepede tepeciydi. Durumum tepeciler tarafından askeri karargâha bildirildi. Onlar da akademiyi bilgilendirmişlerdi. Gündüz olup biraz kendime geldiğimde esas çıkış noktamız olan yere gittim.

Kendimce planlar yapıyordum tekrar kongreye gidebilmek için. Ve bir sonraki gün bir başka grubun Qendîl'e gideceğini öğrenince de yeniden Qendîl'e gitmeye karar verdim. Bunun için silahımı rextımı ve çantamı bıraktım. Sonrasını pek anlatmaya gerek yok, bildik tarzda bir gerilla yürüyüşü ile Qendîl'e ulaştım. Ulaşmam hem benim açımdan hem de kadın arkadaşlar açısından önemliydi, aksi halde çeşitli spekülatiflere kapı aralanmış olurdu.

Kongre yerine ulaştığımda kongre henüz başlamamış idi. Geldiğimi gören akademideki kadın delege arkadaşlar hem gelişime hayret ettiler hem de sevindiler. Çünkü onlar benim artık kongreye gelemeyeceğimi hesaplamışlar ve keşke bir başka erkek arkadaşı getirseydik demişlerdi, kendi aralarında.

Kongre başladı: Önderliğin yeni sunmuş olduğu "Sümer Rahip Devletinden, Halk Cumhuriyetine Doğru" adlı savunma yeni manifesto olarak kabul edildi. PKK'nin de adı değiştirildi ve KADEK oldu. Yönetime halktan insanlar da seçildi. Ve daha birçok şey tartışıldı. Daha sonra karar tasarılarına geçildi. Bunun için de her bir karar tasarısı için bir komisyon oluşturuldu. Ben de kadın hareketine ilişkin alınacak olan karar tasarıları komisyonuna seçilmişim. Komisyonları da kongre divanı belirlemişti. Komisyon toplantıları olduğunda benim de tasarıya girecek birkaç madde önerim oldu. Komisyondaki arkadaşlar da uygun buldular. Daha sonra da tasarılar üzerine yapılan tartışmalara geçildi.

Her tasarı kendi özgülünde ele alınıyordu. Bu arada ortamda psikolojik bir baskı altındayım. Görmekte olduğumuz eğitim hakkında bilgisi olmayan arkadaşlar bile ileri geri konuşuyorlardı. Bu da bende bir ruhsal daralmaya neden

oluyordu. Kadına ilişkin alınacak olan kararlara gelindiğinde maddeler tek tek okunup tartışılıyordu ve genelde de sorunsuz kabul ediliyordu. Ben içimde bulunduğum duruma ve ortamımızda yaşanan geriliklere cevaben bir öneride bulundum. Önerim de şuydu: her erkek arkadaşın aynı zamanda doğal PJA üyesi sayılmasıydı. Öyle ya ideolojik ve teorik olarak kadına ve kadın özgürlük çizgisine saygılıyız diyoruz. Peki, bunun somut göstergesi nerede. Önerim tartışıldı ve kabul da görmedi. Divan başkanı bunun üzerine öneriyi yapana kendi önerisi hakkındaki görüşünü tekrar soralım dedi. Bunun üzerine bende kalkıp önerimin arkasında duruyorum dedim. Bunun üzerine de öneri oylamaya sunuldu. Erkek bileşeninden sadece ben elimi kaldırdım, kadın bileşeninden ise sadece akademide eğitim görmekte olan arkadaşlar el kaldırdılar. Öneriyi yaptığım esnada yanımda oturan ve beni tanıyan arkadaşlar hayretler içinde kalarak adeta sen ne yapıyorsun dediler. Ben şunu yapıyordum, düşünsel ve kültürel olarak erkekler değişmeliydi. Arkadaşlar ise şunu anlıyorlardı; kadın partisine doğal üye olmak, kadın olmaktır. Olgu herkesin kafasında biyolojik ve kişinin kendisinde taşıdığı cinsel organlara indirgeniyordu. Aslında örgüt yapısının çoğunluğu da olayı böyle ele alıyordu. Bu nedenle de ortak paydalarda buluşmak mümkün olmuyordu. Cinsler arasındaki sorunu kadının vajina, kalça ve memelerinden ayrı düşünebilirsek; erkekler için ise penise indirgenmiş erkekliği aşabilirsek asıl o zaman, kültürel, sosyal, örgütsel ve eylem birliğini yakalayabileceğiz. Ama bu olguda zor olanda bu değil mi zaten!

Kongre bittikten sonra etkinlik düzenlendi; genelde olduğu gibi bu etkinlikleri sevmiyorum. Etkinliğe gitmek yerine ben

banyo yapmayı tercih ettim. Şehit Harun vadisinde kaldığım mangaya yakın bir kaya altına yapılmış olan banyo yerine gidip su ısıttım ve banyomu yapmaya başladım. Başımı sabunladığım esnada uçak sesleri geldi. Kongre ortamı olduğu için düşmanın vurmayacağı garantisi yoktu. Ben ilk önce durumumu bozmadım ve banyo yapmaya devam ettim. Ancak uçaklar fazla dolaşmaya başlayınca yerimden yarı çıplak bir halde dışarıya çıkıtım ve biraz bekledim. Uçaklar dolaşmaya devam ediyordu. Ne olursa olsun deyip banyomu yapmaya devam ettim. Arkadaşlar da uçaklar geldiği anda kongre salonunda bulunuyorlar ve eğer yer tespiti yapıp vursalardı, tarihi bir katliam yaşanacaktı. Tabi böyle olmadı. Çünkü TC devleti uçaklardan bildiri atmayı tercih etmişti. Bildiride de konseyin yaşamına atfen resimler yayınlanmıştı. Kongre tamamen bittikten sonra bütün delegeler dağıldılar. Bana ise arkadaşlar: yapılan yeni düzenlemeyle PJA merkezinin ve akademinin buraya geleceğini bu nedenle de burada kalıp arkadaşların gelmesini bekleyeceğimizi söylediler.

KADEK kongresi şehit Harun vadisinde yapıldı. Hevalê Cuma'nın "Bu güne kadarki en güzel kongre salonudur" dediği yerde. Şehit Harun vadisi ismini 1997 yılında Erzurum eyaletine giderken, Sason bölgesinde hareket halindeyken patlayan bir mayın sonucu, kendisi ve grubundan bazı arkadaşlarla beraber şehit düşen Harun arkadaştan alıyor. Vadi derindir, yamaçları dik ve sarptır. Suyu da boldur. Yukarıdan yaylalardan gelen su ovalık alanlara kadar akar gider. Vadiyi kullanmaya başlayan arkadaşlar birçok manga yeri yapmışlar. Ayrıca yapılmış ve yapılmakta olan şkeftler de bulunmaktadır. Vadinin girişinden en son bizim kaldığımız yere kadar arkadaşlar dizilmiş durumdalar. Boş yer yok.

Vadide bir de barajımız var. Dereden akan sudan yararlanılarak gerilla imkânlarıyla yapılmış baraj. Büyük pervanesi ve dinamosu olan bu baraja su, belli bir yere kadar kanal aracılığıyla geliyor. Vadide bulunan bir şelaleden aşağıya doğru varillerle su baraja aktarılıyor. Yüksekten ve birbirine monte edilmiş variller aracılığıyla su şiddetle pervaneye çarpıyor ve pervane de hızla dönüyor. Ardı sıra dinamoyu döndüren pervane, dinamo da elektriğin oluşmasına neden oluyor. Ama şimdiki barajlarımız daha zahmetsiz ve daha az suyla çalışabiliyorlar. Vadideki baraj birçok arkadaşın işini kolaylaştırıyor. Aynı barajdan 8-9 mezraya da elektrik veriliyor.

Baraja hemen yakın bir yerde teknik birimi var ve burada da iki arkadaş kalıyor. Teknik birimi hem barajın gözetim ve bakımını yapıyor hem de elden geldiğince teknik aletleri tamir ediyor. Vadinin yarısından itibaren bu teknikçi arkadaşlar dışında erkek milletinden kimse yok. Bu nedenle bizim eğitim grubu vadiye gelinceye kadar ben teknik biriminin yanında kalacağım.

Kaldığım bu vadi bizim yeni eğitim kampımız olacak. PJA'nın 4. Kongresinin de burada yapılacağını belirtti arkadaşlar. Bu demek oluyor ki kongre yapılıp bitirilmeden bizim eğitimimiz başlamayacaktır. Kongre için belli bir süre ön hazırlığın yapılması gerekiyor. Belge okuma taslaklar hazırlama vb. ön yoğunlaşma olmadan kongre yapılamıyor. Çünkü her bir kongre ve konferans yeni bir sıçrama yapmalıdır, Apocu harekette.

Kongreye hazırlanmak için ilk başta kamp yerinde hazır olan arkadaşlardan oluşan bir grup, Önderliğin en son

hazırladığı manifesto niteliğindeki savunmasını okuduk. Daha sonra yeni gelen delegelerle beraber gruplar biçiminde ayrılarak daha özgün konular üzerinde tartışma ve yoğunlaşmalarımızı sürdürdük.

Bu süre zarfında yaşamım gündüzleri kadın arkadaşların içinde, akşamları ve geceleri de teknik biriminin yanında geçiyordu. Öğlen yemeği için de teknik birimine gelip yemeğimi yiyordum. İlk günler kadın arkadaşların içinde belli bazı zorlanmaları yaşadım. Örneğin: sabahtan öğlene öğlenden akşama kadar ihtiyaç gidermek benim için imkânsızdı. Bizim gerilla ahlakımızda ne kadın ne de erkek açık alenen tuvalet ihtiyacını karşılamaya gitmez. Hele hele tuvalet de gözle görülebilecek bir noktadaysa. Bu nedenle ilk bir iki günden sonra içeceğim suyu ve yiyeceğim yemeği dikkatle ve kontrollü yemek zorunda kaldım. Öyle yapmalıydım ki öğlen ve akşam saatlerinde çalışmalara ara verildiğinde ihtiyacımı karşılamalıydım. Bunları anlatmam belki bu yazıyı okuma şansına kavuşacaklar için bir şey ifade etmeyebilir, belki de çok şey ifade eder bilemiyorum. Ama şunu söylemeliyim ki kendimi müthiş örgütlü ve kontrollü kılmaya alıştırdım. Düşünsel kontrol mekanizmalarıyla beraber, bedenime de söz geçiriyorum. Bunu daha önce sığınak yaşamında yaşamıştım ama o zorunluluklar sonucuydu. Şimdi olan ise kendi kendini denetleme ve disipline etmedir. Buna bir benzetme yapacak olursam küçük birimler halinde hareket ettiğimde ve sabaha doğru da çok yorgun bir şekilde uyumuşsam, nöbet de tutamayacaksak grup olarak; kendimi şöyle şartlandırırdım, Azad şu saatte bu dakikada kalk. Ve saat dakikası dakikasına dolduğu zaman ben uyanır ve sabah keşfini yapardım. Sürekli el telsizini dinlemek

zorunda olduğum dönemlerde ben, uyuduğum zaman cihazı kapatmazdım. Ben uykudayken anormal bir muhabere yapıldığında hemen otomatikman uyanır ve düşman muhaberesini dinlerdim. Kadın ortamındaki çeşitli zorlanmalar da bende adeta yeni özellikler geliştiriyordu. Aslında her gerillanın bu gibi durumlara alışık olması ve kendisini uyarlamasını bilmesi gerekiyor. Aksi halde Zap 2008 operasyonunda olduğu gibi bir mevziiye kar, kış, kıyamette günlerce çakılı kalmak hiç de kolay değildir.

Kongre hazırlık çalışmalarında giderek ivme kazanıyorduk. Delegelerin sayısı da yeni gelen arkadaşlarla artıyordu. Ben ise tek başıma arkadaşların içindeyim. Varlığım giderek normal bir hal almaya başladı. Öyle ki kadın arkadaşalar benim yanımda oldukça rahat davranıyorlardı. Bir ortama girdiğimde bir arkadaş saçını tarıyorsa eğer hiç istifini bozmadan meşguliyetini sürdürüyordu. Bu durum giderek beni gücendirmeye başladı. İlk defa burada kendi hemcinslerimi müthiş özlemeye başladım. Ah bir gelseler diyordum. Dışarıdan delege akışı içerde de hazırlıklar tamamlanınca, bir gün akşamüzeri bizim eğitimdeki erkek grubu noktaya geldi. Koşarak önlerine gittim ve aldım onları kalmamız için ayarlanmış olan yere götürdüm. Zaman zaman tartışma ve zıtlaşmalar olsa da hemcinsle aynı ortamı paylaşmak bir başka oluyor. Aslında ne öyle ne de böyle yaşamda bir dengenin olması en iyisidir. Ne tümden erkeksi ne de tümden kadınsı olmalıdır bütün insani ortamlar. Ama eşit ama özgür ama demokratik ama komünal.

Kadın kongresine katılacak olan bütün kadın delegeler kampa geldiler. Bunun yanı sıra, sanırım ilk defa

uygulanıyordu, erkek arkadaşlar da dinleyici olarak katılacaktı. Biz eğitimde olanlar otomatikman katılacaktık kongreye ama dışarıdan da bazı erkek arkadaşlar kongreye dinleyici olarak katılmak için geldiler.

Kongrenin genel gidişatı bazı pürüzlere rağmen iyiydi. Sanırım altıncı veya yedinci gün olsa gerek, PKK ve Kadın tarihine girecek çok alçakça planlanmış bir olay yaşandı. Gulan Arkadaş gündüz ortası hem de boğularak şehit edilmişti.

Bildiğim kadarıyla halen daha çözülemeyen olayın birçok yönleri ve nedenleri vardı. Bu olayla kadın kongresi sabote edilmek istenmişti. Kadın hareketinin içine bozgunculuğu ve güvensizliği yerleştirerek özgürlük ekseninde; Önderlik çizgisindeki gelişimi sekteye uğratılmak istenmişti. Önderliğin özellikle Hasan Bindal'ın şahadetinden sonra çözümlediği iç komplo, yaptığı ilk AHİM savunmasıyla derinleştirmiş ve böyle çeteci uygulamaların örgüt sisteminde hayat bulmaması için gereken her türlü tedbiri almıştı. Bu olayla Önderliğin bu yaklaşımına da darbe vurulmuş oluyordu. Eğer devam ettirebilseydiler, örgüt içindeki karanlık eller; bu yol ve yöntemlerle örgütü ele geçirmeye de çalışacaklardı.

Bu olayda Gulan arkadaşın seçilmesi oldukça planlı ve incelikli düşünülmüştü. Gulan arkadaş özel kuvvetlerde tabur komutanıydı. Kadın hareketinin bazı anlayışlarıyla çelişiyor, diye biliniyordu. Adeta kadınlar arasında çelişki varmış gibi şeylerde konuşuluyordu. Zaten kongreyle bu tür şeyler aşılmış en azından bir düzey tutturulmuş olacaktı. Kaldı ki Gulan Garzan arkadaş PJA meclis üyesiydi aynı zamanda. Örgüt içinde konumu bu olan bir arkadaşın seçilmesinden

amaçlanan olaya iç çelişkilerden kaynaklı bir tasfiyeymiş süsü vermekti. Örgüt içindeki kontralar bu olayı planlama uygulama ve siyasal sonuçları açısından çok iyi hesaplamışlardı. Zaman ve mekân da çok iyi seçilmişti. Tabi örgüt içi cinayetlerin mantığını iyi kavramak gerekir. Bu sosyalist örgütlerde emperyalizmin sızmasıyla yapılan bir uygulamadır. O örgüt içinde zaten artık birbirine güven kalmaz. O dönemde örgütü ABD'ye açarak, pazarlık masasına oturanları iyi çözümlemek tarihi anlamak açısından oldukça önemlidir. PKK ne badireler atlattı. O yüzden Önderliğimizle ne kadar onurlansak az kalır. Canımızı feda etmemiz bile o yüzden hep az kalıyor ya!

Öğlenden sonraydı kaldığımız yer ana patikanın üzeri olduğu için arkadaşların telaş içinde vadinin aşağısına doğru gittiklerini gördük. Ne oluyor diye soruyoruz cevap veren yok. Sara(Sakine Cansız) arkadaşın bize karşı düşen bir başka patikadan koşarak gittiğini gördüğümüzde oldukça ciddi, olumsuz bir durumun yaşanmış olduğuna kanaat getirdik. Çünkü Sara arkadaşı hiç böyle görmemiştik. Arkadaşların ardı sıra bizde vadinin aşağısına doğru hızla gittik. Güney Kurdistan'a dönük çalışmaların yapıldığı yere geldiğimizde, yer darlığı nedeniyle bazı delege arkadaşlar burada kalıyorlar, arkadaşların bir yerde toplu olarak durmakta olduklarını gördük. İlk anda duyduğumuz şey Gulan arkadaşın şehit düşmüş olduğuydu.

Olay şöyle oluyor: Olay günü Gulan arkadaş hastadır, sabahleyin kongreye gelmiyor. Öğlen arkadaşlar mangaya Gulan arkadaşın yanına gidiyorlar. Kongrenin öğlenden sonraki oturumları için arkadaşlar kalkıp gelmeye

başladıklarında Gulan arkadaş da kalkıyor ve kongreye katılmak için mangadan dışarı çıkıyor. Biraz yürüdükten sonra, durumu iyi olmasa gerek, tekrar geri dönüp mangaya giriyor. Böylece Gulan arkadaş öğlenden sonra da kongreye gelmiyor. Öğlenden sonraki kongre oturumları bitince kadın arkadaşlar mangalarına gidiyorlar. Arkadaşlar mangada Gulan arkadaşın tecavüz edilmiş ve daha sonra da boğularak öldürüldüğünü görüyorlar. Aslında Gulan arkadaş tecavüze uğramamış katiller olaya böyle bir biçim vermek istemişler. Bundan amaçları cinayetin işleyenin bir erkek olduğu imajını yaratmaktı ya da kadına sadece bunu layık gördüklerini anlatmış oluyorlardı. Oldukça manidardı. Tabi insanın tüyleri diken diken oluyor bu gerçek karşısında. Manzarayı ilk gören kadın arkadaşlar da olayın tecavüz olduğu kanısına varıp hemen kahrolsun erkekler diye slogan bile atmışlardı. Bu olay yerinde ve daha sonra da tıbbi yöntemlerle incelendi ve olayın yapılış şekli netleşti ancak kimlerin yaptığı netleşmedi.

Akşam karanlığının çömesiyle cenazenin mangadan çıkarılıp mezarlığa götürülmesi bir oldu. Herkes korkunç bir şok yaşıyordu. Özellikle de kadın arkadaşlar. Olay duyulur duyulmaz örgüt olaya el koydu. Erkek arkadaşlardan oluşan soruşturma komisyonu kongre alanına geldi. Vadiden giriş ve çıkışlar tamamen durduruldu. Vadiyi çevreleyen tepeler tek tek tutuldu. Ve bu durum bir hafta böyle sürdü. Bazı kadın arkadaşlar tutuklandılar. Herkesten tek tek ve birkaç kere rapor alındı, olaya ilişkin. Kadın arkadaşlar gece nöbet tutarken bile birbirlerine şüpheyle yaklaşıyorlardı. Kimin ne olduğunun belli olmadığı deyim yerindeyse at izinin it izine karıştığı ağır bir atmosferi yaşıyorduk. Daha soruşturma devam ediyorken teknik biriminde kalan Rojava'lı biri firar

etti. Herkesin dikkatleri firar eden bu kişinin üzerine çevrildi ve olaydan bir hafta sonra da olağanüstü durum kalktı. Kongreye de devam edildi. Çünkü bu olayla hedeflenen amaçlardan biri de kongreyi bitirilemez hale getirmekti. Firar eden Rojava'lı özel örgütlenmeler sonucu Rojava'da bulunup dağa getirildi ve soruşturması yapıldı. Sonuç, normal bir firar olayı yaşanmıştı. Söz konusu kişinin olayla bir ilişkisi yoktu.

Kongre sonrası kampı yeniden düzenledik. Yeni mangalar, yeni kamelya vb. şeyler de tamamlandıktan sonra; hem kadın arkadaşlar hem de biz erkek arkadaşlar eğitime devam ettik. Mutfak ve fırın görevleri de vardı. Ama kadın arkadaşlar bizi mutfağa çıkarmıyorlardı. Bizler sadece on beş günde bir fırına çıkıyorduk. Buradaki eğitim sürecinde giderek bir olgunlaşmayı yaşadık.

Ben yaşadığım çelişki ve yoğunlaşmaları formüle etmeye ve yazıya dökmeye başladım. Buna göre bir yazı yazarak hemen yakınımızda bulunan basın çalışması yürüten arkadaşlara verdim. Sonrasında da basından sorumlu ve PJA koordinesinde yer alan şahıs (şahıs ve ya kişi diyorum, siz sonradan kaçmış olduğunu anlayın) beni çağırdı ve bende yanına gittim. Sandalyeye oturur oturmaz adı konmamış soruşturma başladı. Neden böyle yazdığım, bu yazıdan neyi amaçladığım vb. sorular sordu. Daha sonra da benim yazımın dergide yayınlanmayacağını ancak arşive konacağını söyledi.

Ben yazıda kadın kişiliği üzerinden belli bazı çözümlemeler yapmıştım. Kadın tiplemesi yapmış bunları beş ayrı kategoriye ayırmıştım. Bana göre nitelikli ve yaratıcı teorik yanı olan bir yazıydı, ama o kişi bunu ret etti.

Bu yoğunlaşmalarımı gelen olumsuz tepkiye rağmen sürdürdüm. Bir süre sonra eğitim ortamımızı da baz alarak erkek tiplemesi yaptım. Sanırım onları da beş ya da altı çeşit olacak şekilde ele aldım. Daha sonra bunları da basına verdim. Tepki aynıydı ve o yazılara ne oldu bilemiyorum. Bu son dönemde sorup o yazıları almak istedim burada bu yazıya yerleştirmek için. Bana arşivin o tasfiyeci yıllarda kaybolduğunu söylediler.

Yine bu süreçte neredeyse bütün yaşamımda ilk defa şiir yazmaya başladım. Benim gibi biri için şiirin niteliği değil yazılmış olması önemliydi.

Bir ara koordinasyon biz erkek arkadaşları tek tek çağırarak genel geçer konular üzerinden tartışmaya başladı. Aslında iyi bir yöntemdir, özüne uygun yapılırsa. Sıra bana geldiğinde gittim. Oturduk bir odaya ve başladı arkadaşlar konuşmaya. Ben genelde dinliyorum fazla konuşmuyorum. Eski bir alışkanlığım nedeniyle de ellerimle oynuyorum. Zaten beni rencide ve küçük düşürmek aslında kişilik olarak bitirmek için çabalayan kişi ellerime bakarak, bu ne hal dedi. Beni tedirgin, psikolojisi bozulmuş, rahat olmayan biriymişim gibi ele alıyordu. Ben böyle değildim ama o şahıs beni böyle görmeyi çok istiyordu. Aynı kişi biz erkek arkadaşlardan sorumlu olduğu için de gelip bizim aylık toplantımıza katıldı. Toplantıda bir arkadaş bana yönelik bazı şeyler söyledi. Yetenekli olduğumu falan belirtti. O kadında daha sonra "Neden onure ediyorsun." diyerek bana övgüde bulunan arkadaşa sert çıkıştı. Bu kadında aslında yaptığım kadın tiplemelerinde yerini; olumsuz, erkek düşmanı gibi görünen ama özünde de erkek düşkünü kadın tiplemesine giriyordu.

Son derece iktidarcı ve bunun için gözünü hiçbir tehlikeden sakınmayan tiplerdendi. Benim şahsıma yönelik yaptığı olumsuz yaklaşımları bireysel değildi o kişi bütün erkeklere böyle yaklaşıyordu. Böyle bir kadının, kadın partisinde koordinasyon düzeyinde yer alması kadın yapısı ve örgütü içinde sorunlu bir durumdur.

Bu kamp yerinde yaz ayları geldiğinde sıcaklar da başladı. Günlük yaşamımız normal bir şekilde devam ediyordu. Sabah kalk, kahvaltı ve sonrasında öğlene kadar eğitim. Öğlenden sonra da eğitime devam ediyorduk. Sonrası zaten serbest çalışma ve yaşam gereksinimlerini karşılama oluyor. Bulunduğumuz yerin hemen aşağısında dere akıyor, ihtiyaç duydukça gidip yüzüyoruz. İki arkadaş da dikiş iğnelerinden yaptıkları oltalarla bazen bize balık tutuyorlardı. Birkaç arkadaş dere yatağından buldukları renkli ve ilginç taşlara şekil veriyorlardı. Daha sonra da bunları delerek kolye haline getiriyorlardı. El yapımı bu aksesuarlar bazen kılıç bazen haç bazen kalp biçiminde yapılırdı. Gerçekte bu konuda herhangi bir kural yoktu taşları neye benzetebilirse arkadaşlar, ona göre yapıyorlardı.

Oynamalar: Yaşam, Örgüt, Siyaset ve Yoldaşlık

Bir gün kamelyada oturuyoruz. Yanımıza gelen birkaç kadın arkadaşla başladık sohbet etmeye. Durumu çabuk kavradım ve kendimi tartışmadan çektim. Pasif bir dinleyici olarak kaldım. Bir süre sonra da hararetli bir şekilde tartışma yürüten erkek arkadaşı uyardım, tartışmayı kesmesi için. Çünkü tartışmanın sonunun nereye gideceğini bizimle tartışmakta olan kadın arkadaşın niyetinin ne olduğunu

sezebiliyordum. Maalesef erkek arkadaşı kadın arkadaşla tartışmaktan alıkoyamadım. Sonraki günlerde koordinasyondan arkadaşlar biz erkek arkadaşlara "siz kadın yönetimini çekiştiriyorsunuz" dediler. Neden nasıl diye soramadık, sorduysak da cevap alamadık. Bunun üzerine düşündük taşındık, biz nerede hata yaptık diye. Sonuç: o gün bizimle kamelyada tartışan arkadaşın bizzat kendisi kadın yönetimini tartıştırmıştı. Bu nedenle de ben tartışmadan çekilmiştim. Aynı kadın arkadaş, koordinasyona gidip kendince bilgilendirme yapıyor. Erkek arkadaşların kadın yönetimini çekiştirdiğini söylüyor. Gerçekte yaptığı ise dedikodu ve bize karşı da komplodur. Durumu araştırıp netleştirince koordinasyona olgunun iç yüzünü söyledik. İşte bir kadın tipi, yönetime yaranmak sözüm ona gözüne girmek için, bundan da siyasal rant sağlamak için bunu yapıyor. Kendisi için bir kırıntı elde etmek için ortada ne örgüt bırakıyor ne de yoldaşlık.

Kadın arkadaşlarla sınırlı ilişkilendiğimi genelde de kapalı olduğumu söylemiştim. Akşamları ya TV'den haber izlemeye gider haberler sonrası yerime gelirdim ya da hiç gitmezdim. Bir gün koordinasyon şöyle bir eleştiri geliştirdi. Arkadaşların ilişki tarzını doğru bulmuyoruz. İlişkiden kasıt da kadın erkek ilişkileriydi. Kendimce bir anlam veremedim ama anlamaya da çalıştım. Bazı erkek arkadaşlar kıyıda köşede özellikle de TV izlemeye gidildiğinde kadın arkadaşlarla oturup saatlerce konuşuyorlardı. Kadın yönetimi bu ve buna benzer örgütlü olmayan örgüte ve yoldaşlığa hizmet etmeyen ilişki tarzını eleştirdi, haklı olarak. Çünkü bizler ideolojik, siyasal, askeri bir örgüt ve böylesi ölçülerle örülmüş bir yaşamın içerisindeyiz. Sosyalitemiz toplumsal düzlemdeki gibi olamaz. Görmekte

olduğumuz eğitim de zaten bu işin nasılını ele alan ve geliştiren bir eğitimdir. Bu anlamda bazı arkadaşların duruşu eğitim ve ortamıyla da tezattı.

Kaldığımız yerde suyumuz yoktu. Günlük ihtiyaçlarımız için de suyu bidonlarla taşıyıp getiriyorduk. Genelde, kaldığımız yerde eğitim görüyorduk. Ancak genel talimatlar ve belgeleri gidip kadın arkadaşların kaldığı, oldukça da büyük olan yerde, karma görüyorduk. Kadın ve erkeklerin ortak yaptığı şeyler karma, ayrı ayrı yaptıkları çalışmalara da genelde özgün deriz.

Sabah eğitime gideceğimiz zaman akarsuyun başından karşı tarafa geçerek gidiyoruz. Böylesi günler bizim için fırsat oluyordu. Sabunla ve de bol suyla yüzümüzü ve başımızı yıkama şansına kavuşuyorduk. Zaten bunun için suyun başına biraz erken giderdik. Bir süre sonra koordinasyon bize: "kadın arkadaşların karşısına geçip saçınızı tarıyorsunuz ayıp" dedi. Trajikomik, trajikomik ve trajikomiktir bu durum. O güne kadar ilk defa duyduğum bir şeydi bu, erkeklerin kadınların karşısına geçip kadınları tavlamak için saçını taraması. Garipliklerle dolu geçen bir eğitim ortamındayız da bu kadarı da artık fazla oluyordu. Bu güne kadar böyle bir vurgu ve de tespit görmüş değilim, bundan sonra da göreceğimi sanmıyorum. Yüzümüzü yıkadığımız yer ile bir kadın mangasının kaldığı yer arasında en az yüz metrelik bir mesafe vardı. Yüzümüzü yıkadığımız yerde sudan geçmek için ağaçlardan yapılmış bir köprü bulunuyordu. Köprünün de yanında kocaman bir kaya parçası. Bizim yüzümüzü yıkadığımız yer doğal olarak kayanın kadın mangasına göre arka tarafı oluyor. Daha farklı fiziki engeller de vardı yüzümüzü yıkadığımız yer ile kadın mangası arasında. Ağaçlar

ve daha değişik kaya parçaları da mevcuttu. Kesin olan şu ki, biz yüzümüzü yıkarken kimseye şov yapmıyoruz, on dört kişinin bir kayanın arkasında el yüz yıkadığını birkaç yüz metreden fark etmek de mümkün, bu anlamda kadın arkadaşların el yüz yıkadığımızı dolaylı bir şekilde anlamaları olası. Böyle bir durumun o tarzda koordinasyona aktarılmasının başka nedenleri olmalıydı. Olgunun bizi ilgilendiren kısmı da budur zaten. Her şeyden önce bu tarzda bir algı ve yönetime aktarımı, aktarıcının ne denli zayıf olduğunu gösterir. Anladık bunu, birileri bize fena oyun oynamış. Araştırıyoruz tabi ki, kadın yönetimini çekiştiriyorlar diye yönetime bildirimde bulunan kadın arkadaş, bu sefer de böyle bir senaryoyu devreye koymuştu. Vallalarla, Billahlarla sözü edilen durumun gerçekte olmadığını ispatlamaya çalıştık ama çamurun izi kalıyor işte.

Sonraki günlerde kendimizi bol suyla yüz yıkamaktan mahrum ettik. Doğal bir gereksinim olan el yüz yıkama olayının bu şekilde gündemleştirilmesi, bunun ters yüz edilmesi oldukça sinir bozucu geldi bize. Bütün bunları yapan yüzde yüz emin olmasak da bir kadın arkadaştı.

Ben bu kadın arkadaşı ilk defa Avrupa'da genel kadro toplantısında tanımıştım. O zaman da ayrıksı ve ucubeydi. Daha sonra kısa aralıklarla gördüğüm oldu. 2000 yılında Parti Merkez Okulundayken de saçını jiletle kazımış ve başını kefiye ile örterek eğitime gelmiş oturmuştu. Abbas arkadaş da ders vermek için içeri girince bunu gördü ve kendisine kefiyesini çıkarmasını söyledi. Arkadaş da utancından olsa gerek çıkarmayınca Abbas arkadaş da o zaman dışarı çık dedi ve onu eğitimden çıkardı. 2012 yılında aynı arkadaşı Kerkuk'te

gördüm. Sadece araç ile bir yerden bir başka yere beraber gittik. Araca binmemizle beraber araçta bulunan bir başka arkadaşa inceden saldırması bir oldu bu kadın arkadaşın. Erkek arkadaşla tartışması sinir bozucuydu ve tahammül etmekte oldukça zordu. Naçar dayandık onu dinlemeye ta ki araçtan inene kadar. Yoğunlaşıyorum da istisna olan bu kadın tipine izah getiremiyorum.

Şehit Têkoşîn (Ruhal Akyıldız, Serkeftın adıyla yayınlanmış güncesi var.) gibi arkadaşlar da vardı kaldığımız kadın ortamında. Dêrsim de şehit düşen ve daha sonra güncesi de yayınlanan Şehit Têkoşîn'den söz ediyorum. O bizim en çok örnek olarak gösterdiğimiz nadide bir yoldaşımızdı. Onda Apo'cu ruhu yakalamak o kadar kolaydı ki. Kendisini bir PKK'li olarak o kadar çok yansıtıyordu ki anlatmak ayrı bir yazı konusu olmalıdır. PKK'li veya kadın bir militan nasıl olmalıdır diye bir soru attığınızda ortaya; fazla araştırma ve fikir yürütmeye gerek yoktu, eğer Şehit Têkoşîn orada ise. Göster onu işte budur PKK ve PJA militanı de. Bütün eksik ve yetmezliklere rağmen kaldığım PJA kadın akademisinde her zaman Apocu ruh ve bilinç ortama egemendi. Çirkinliklerin de varlığı normaldir, eğer öyle olmazsa güzelliklerin ayırdına nasıl varabiliriz ki.

Sonbahara doğru eğitimin de sonlarıdır artık. Verilen sorular çerçevesinde kapsamlı raporlarımızı yazmaya başladık. Yaşadığımız çevreden tutalım da örgüt ortamına geliş ve örgüt ortamındaki duruşa kadar kendimizi masaya yatırıyoruz. Artık ne olduysa oldu. Kim ne kadar kendisini geliştirip yenilediyse onunla devam edecek. Yerinde sayan "ki bu doğanın da toplumun da doğasına ters" saymaya devam

edecek. Yani bir bakıma akamayan su gibi olduğu yerde çürüyecek ve en sonunda ortalığı da kokutacak. Ancak yerinde sayan yok şu ya da bu düzeyde her arkadaşta bir şeyler değişiyor. Kendi içimizde platformlarımız oldu. Yönetimden arkadaşlar da gelip katıldılar. Sadece katılmadılar platformları bizzat yönettiler de. Platformlar sonrası düzenlemeler oldu. Askeri güçlere gidenler, siyasal çalışmalara gidenler oldu. Ben daha önce askeri güçlere gitmek için öneri yapmışım. Zaten eğitime geliş amaçlarımdan biri de buydu. Ancak eğitime geldikten sonra da tamamen kendimi eğitime verdim. Geçici bir süreçtir deyip basit yaklaşmadım. Evet, tam tamına on bir ay süren eğitimimiz sona eriyordu. Kurdistan ve PKK tarihinde ilk olan bu eğitimin esas olarak bundan sonrası önemliydi. Son günlerde bir karar da almıştık. O da şuydu: İki arkadaş bir süre daha bu ortamda kalacak ve eğitimimizi bir broşür haline getirip yayınlayacaklardı. Broşür hazırlandı ama yayınlandığını halen daha görmüş değilim.

Vedalaşma anları yaklaştığında özellikle on bir ay bizimle beraber olan ve akademide ikinci devre eğitimlerini gören kadın arkadaşlarla duygulu anlar yaşıyorduk. Dile kolay on bir ay bizim sistemimizde çok uzun bir süredir. Genelde eğitimlerimiz 4-5 aylıktır. Buna göre düşünüldüğünde çok uzun bir süre eğitimde kalmıştık. Şakalaşıyorduk bazen de eğer bizi kabul eden olmazsa geri geleceğiz bizi kabul eder misiniz diye. Daha eğitimin başlarında bazı arkadaşlar "siz fedaisiniz" diyorlardı. Nasıl bir işe bulaştığımızı daha o zaman anlamıştı o arkadaşlar ama biz tam olarak kavrayamamıştık.

Kadın akademisinde son gün ve biz askeri güçlere HPG'ye gidecek olan arkadaşlar artık hazırız gitmek için. Öğlen

sonrası ama henüz akşama vakit var. Eğitim görmekte olan arkadaşlar sıra halinde dizilmişler. Gruptaki arkadaşlar bana arkadaşların karşısında törende sen konuş dediler. Ben de hazırlandım verilen emeklere değer bir şeyler söylemeliydim. Arkadaşların karşısına geçip onlara baktım. Gözleri parlıyordu. Hepsi moralli hepsi müthiş inanç ve sevgi doluydu. Gözlerinde(edebiyat olsun diye söylemiyorum) özgürlüğün yedi renk kuşağı görünüyordu. Konuştum biraz ve daha sonra tek tek arkadaşlarla tokalaşıp ayrıldık. Konuşmam beğenilmiş olacak ki bana senin böyle yeteneklerinde mi var diyen arkadaşlar oldu.

Ayrıldık birkaç yüz metre, akademi kurulunda olan birkaç arkadaş, halen daha arkamızdan bize bakıyorlardı. Son defa el sallayıp uzaklaşmaya devam ettik.

Eğitim ortamından fiziki olarak koptum ama bilincim ve ruhumla beraber orada bir süre daha kalmaya devam ettim.